Ⲡϫⲱⲱ ⲛ̀ⲧⲉ
Ⲡⲓⲡⲁⲥⲭⲁ Ⲉⲑⲟⲩⲁⲃ

Het Heilige Pascha

De Koptisch Orthodoxe Bisdom van Nederland

INDEX

<table>
<tr><td>Palmzondag</td><td>Vespers</td><td>Ochtend
Liturgie</td><td>6e uur</td><td>9e uur</td><td>11e uur</td></tr>
<tr><td>Nacht van maandag</td><td>1e uur</td><td>3e uur</td><td>6e uur</td><td>9e uur</td><td>11e uur
Expositieën</td></tr>
<tr><td>Dag van Maandag</td><td>1e uur</td><td>3e uur</td><td>6e uur</td><td>9e uur</td><td>11e uur
Expositieën</td></tr>
<tr><td>Nacht van dinsdag</td><td>1e uur</td><td>3e uur</td><td>6e uur</td><td>9e uur</td><td>11e uur
Expositieën</td></tr>
<tr><td>Dag van dinsdag</td><td>1e uur</td><td>3e uur</td><td>6e uur</td><td>9e uur</td><td>11e uur
Expositieën</td></tr>
<tr><td>Nacht van woensdag</td><td>1e uur</td><td>3e uur</td><td>6e uur</td><td>9e uur</td><td>11e uur
Expositieën</td></tr>
<tr><td>Dag van woensdag</td><td>1e uur</td><td>3e uur</td><td>6e uur</td><td>9e uur</td><td>11e uur
Expositieën</td></tr>
<tr><td>Nacht van donderdag</td><td>1e uur</td><td>3e uur</td><td>6e uur</td><td>9e uur</td><td>11e uur
Expositieën</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Dag van donderdag</td><td>1e uur</td><td>3e uur</td><td>6e uur</td><td colspan="2">9e uur
Expositieën</td></tr>
<tr><td colspan="2">Laqaan</td><td colspan="2">Liturgie</td><td>11e uur</td></tr>
<tr><td>Nacht van vrijdag</td><td>1e uur</td><td>3e uur</td><td>6e uur</td><td>9e uur</td><td>11e uur
Expositieën</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Dag van vrijdag</td><td colspan="2">1e uur</td><td colspan="2">3e uur</td><td>6e uur</td></tr>
<tr><td colspan="2">9e uur</td><td colspan="2">11 uur</td><td>12e uur</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zaterdag van het licht</td><td colspan="2">Gebeden de Profeten</td><td>1e uur</td><td>3e uur</td><td>6e uur</td></tr>
<tr><td colspan="2">Openbaring</td><td>9e uur</td><td>Liturgie</td><td>Uitdelen de communie</td></tr>
</table>

HET FEEST VAN DE INTOCHT VAN ONZE HEER IN JERUZALEM PALMZONDAG

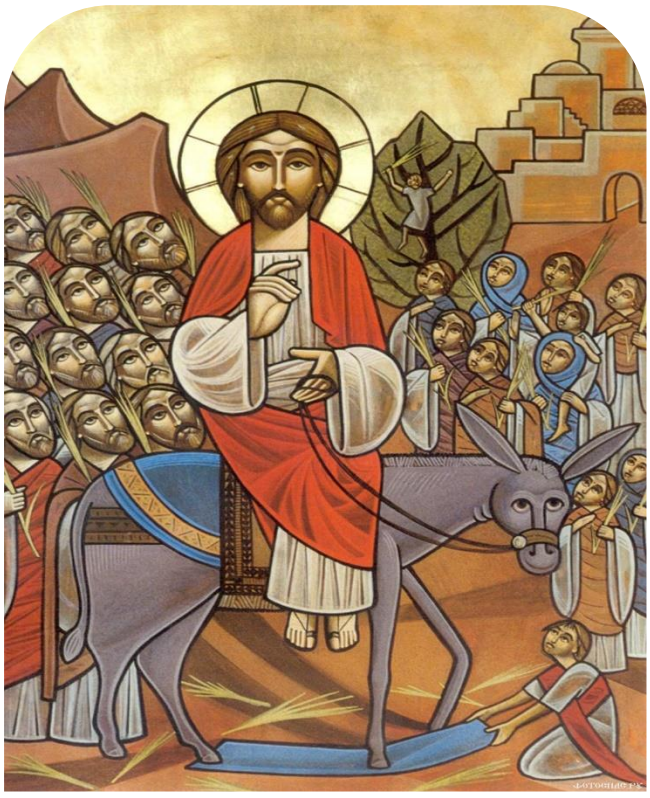

Avond Wierookgebed (Vespers)

Expositie

+ Vervolgens wordt de volgende vers gezongen in de Hosanna toon gevolgd door een expositie.

Ⲱⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ϥⲁⲓ ⲡⲉ ⲡⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀Ⲡⲓⲥ̅ⲗ̅: ⲫⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲭⲉ ϥⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ϣⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲭⲟⲙ.	Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

Beklim hoge bergen, O Prediker van Sion. Verhef Uw stem in kracht en predik tot Jeruzalem en zeg tot alle streken van Judea, “Zie uw Koning zal tot uw komen, met Zijn vergelding bij Zich.” Als een Herder die zijn kudde weidt en met een uitgestrekte arm de lammeren verzamelt. Verhef en versier uw poorten want de Zoon Gods komt. En Hij zal u met reinheid en vrede verlossen. Zie, all uw zoons zullen tot Hem naderen met vreugde, en zullen verkondigen zeggende: “Hosanna de Zoon van David.”
En toen hij Bethfage naderde aan de Olijfberg, toen zond Jezus twee discipelen en zei tot hen: Gaat naar het dorp dat tegenover u ligt, en terstond zult u een ezelin gebonden vinden en een veulen bij haar; maakt ze los en brengt ze Mij. En als iemand u iets zegt, dan moet u zeggen: De Heer heeft ze nodig. En toen de twee discipelen deden zoals Hij hen

geboden had, vonden zij een veulen en een ezel vastgebonden en zij maakten het los en gingen naar Hem toe. Dit nu is gebeurd, opdat vervuld werd wat gesproken is door de profeet, die zei: 'Zegt aan de dochter van Sion: Zie, uw koning komt tot u, gezeten op een ezelin en op een veulen, het jong van een lastdier'. Wat een groot mysterie, Hij die gezeten is op de Cherubijnen heeft gezeten op een ezel, gelijk geschreven staat. Hij was op aarde en verliet de hemelen niet. Zittend in de boezem van Zijn Vader, en aanwezig in Jeruzalem. De kinderen van de Hebreeën, spreidden hun klederen voor Hem en de Cherubijnen bedekken hun gelaat met hun vleugelen. Zij prezen Hem waardig met een onophoudelijke stem en zeiden: “Gezegend zij de glorie van de Heer in Salmon, de berg van Zijn Heiligheid. En zij prezen en zeiden: “Hosanna de Zoon van David, Gezegend zij de Heer Jezus Christus, die kwam om ons te verlossen.

Een tweede expositie

Toen Jezus Christus de Olijfberg naderde, op weg naar Jeruzalem, begonnen alle discipelen zicht te verblijden en zij prezen God met een krachtige stem; wegens de krachten die geschied waren. Zij riepen en zeiden: “Hosanna de Zoon van David, Hosanna in den Hoge, dit is de Koning van Israël.

De volgende dag, toen de grote menigte die naar het feest was gekomen, hoorde dat Jezus naar Jeruzalem kwam, namen zij de takken van de palmbomen en gingen uit Hem tegemoet, en riepen: Hosanna de Zoon van David!

En de Hebreeuwse menigte kwam hem tegemoet en spreidden hun klederen op de weg waar de Verlosser voorbij zou komen. En anderen sneden takken van de bomen, en kwamen daarmee met vreugde en spreidden die op de weg. En zij die voor Hem en achter Hem liepen riepen zeggende: “Hosanna de Zoon van David.”

Verblijdt u O dochter van Sion, want zie, uw Koning is gekomen met glorie, eer en grote nederigheid, zittend op een ezelin. En de menigte liep voor Hem uit, roepende en zeggende: “Hosanna de Zoon van David. Gezegend Hij die komt in de Naam des Heren. Hosanna in den Hoge. Dit is de Koning van Israël.

En er zal een staf komen uit het nageslacht van Jesse en een bloesem zal uit haar midden opkomen. En de Geest Gods zal daarop rusten, de geest van de wijsheid, de geest van de kracht, de geest van verstandhouding, de geest van raadgeving en de geest van godsvrucht. En de Geest zal hem vullen met de vreze van God. O wat een groot wonder, Hij die gezeten is op de Cherubijnen en geprezen wordt door de Serafijnen, die hun gelaat bedekken door Zijn Goddelijkheid, heeft vandaag gezeten op een ezelin volgens de schriften, omwille van onze verlossing. Zijn zegenen U in de hemelen, en prijzen U op de aarde en roepen uit zeggende: “Hosanna de Zoon van David, Hosanna in den Hoge, dit is de Koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam van de Heer der Machten. *En glorie zij aan Zijn Grootheid tot in eeuwigheid. Amen.*

Het Heilige Evangelie

Johannes (12: 1 - 11)

Sta op in Gods Vreze en luister naar het Heilige Evangelie: Een lezing uit het Evangelie volgens St. Johannes. Zijn zegen, *zij met ons.*
Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 118: 26 - 27
Gezegend wie komt in de Naam van de HEERE! Wij zegenen u vanuit het huis van de HEERE. Bind het feestoffer vast met touwen tot aan de horens van het altaar. *Halleluja.*

Gezegend Hij die komt in de naam des Heren, onze Heer, onze God, onze Verlosser en ons aller Koning, Jezus Christus, Zoon van de levende God, aan wie alle eer en glorie *in eeuwigheid. Amen.*

Joh 12: 1 - 11
Jezus dan kwam zes dagen voor het Pascha in Bethanië, waar Lazarus was, die gestorven was maar die Hij uit de doden opgewekt had. Zij nu bereidden daar een maaltijd voor Hem, en Martha bediende; en Lazarus was een van hen die met Hem aanlagen. Maria dan nam een pond zuivere narduszalf van zeer grote waarde, zalfde de voeten van Jezus en droogde Zijn voeten met haar haren af; en het huis werd vervuld met de geur van de zalf. Toen zei een van Zijn discipelen, Judas Iskariot, de zoon van Simon, die Hem

verraden zou: Waarom is deze zalf niet voor driehonderd penningen verkocht en aan de armen gegeven? En dit zei hij niet omdat hij zich bekommerde om de armen, maar omdat hij een dief was, en de beurs beheerde en droeg wat gegeven werd. Jezus dan zei: Laat haar begaan; zij heeft dit bewaard met het oog op de dag van Mijn begrafenis. Want de armen hebt u altijd bij u, maar Mij hebt u niet altijd. Een grote menigte dan van de Joden kwam te weten dat Hij daar was; en zij kwamen niet alleen vanwege Jezus, maar ook om Lazarus te zien, die Hij uit de doden opgewekt had. En de overpriesters beraadslaagden om ook Lazarus te doden, omdat omwille van hem velen van de Joden wegliepen en in Jezus geloofden.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Index

HET OCHTENDWIEROOK GEBED VAN PALMZONDAG

Evangeles van het procesi

(1) Voor het Altaar

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (104: 4; 138: 1, 2)

Hij maakt Zijn engelen tot hulpvaardige geesten, Zijn dienaren tot vlammend vuur. In de tegenwoordigheid van de goden zal ik voor U psalmen zingen. Ik zal mij neerbuigen naar Uw heilig paleis. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Johannes. Zijn zegen, zij met ons. (1: 44 - 52)

De volgende dag wilde Jezus weggaan naar Galilea en Hij vond Filippus en zei tegen hem: Volg Mij. Filippus nu kwam uit Bethsaïda, uit de stad van Andreas en Petrus. Filippus vond Nathanaël en zei tegen hem: Wij hebben Hem gevonden over Wie Mozes in de wet geschreven heeft, en ook de profeten, namelijk Jezus, de zoon van Jozef, uit Nazareth. En Nathanaël zei tegen hem: Kan uit Nazareth iets goeds komen? Filippus zei tegen hem: Kom en zie. Jezus zag Nathanaël naar Zich toe komen en zei over hem: Zie, werkelijk een Israëliet in wie geen bedrog is. Nathanaël zei tegen Hem: Vanwaar kent U mij? Jezus antwoordde en zei tegen hem: Voordat Filippus u riep, toen u onder de vijgenboom was, zag Ik u. Nathanaël antwoordde en zei

tegen Hem: Rabbi, U bent de Zoon van God, U bent de Koning van Israël. Jezus antwoordde en zei tegen hem: Omdat Ik tegen u gezegd heb: Ik zag u onder de vijgenboom, gelooft u. U zult grotere dingen zien dan deze. En Hij zei tegen hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u allen: Van nu af zult u de hemel geopend zien en de engelen van God opklimmen en neerdalen op de Zoon des mensen. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Responsorium na het Evangelie

Ⲡⲓϥⲧⲟⲩ ⲛ̀ⲍⲱⲟⲛ ⲛ̀ⲁ̀ⲥⲱⲙⲁⲧⲟⲥ: ⲉⲧϥⲁⲓ ⲇⲁ ⲡⲓⲉⲁⲣⲙⲁ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲫ†: ⲟⲩⲉⲟ ⲙ̀ⲙⲟⲩⲓ̀ ⲛⲉⲙ ⲟⲩⲉⲟ ⲙ̀ⲙⲁⲥⲓ: ⲟⲩⲉⲟ ⲛ̀ⲣⲱⲙⲓ ⲛⲉⲙ ⲟⲩⲉⲟ ⲛ̀ⲁ̀ⲏⲧⲟⲥ.	Pie ifto in zo-on in asomatos, et fai ga pie harma inte Ifnotie, oe-ho im moe-ie nem oe-ho im ma-sie, oe-ho in romie nem oe-ho in a-ietos.
Ⲱⲥⲁⲛⲛⲁ ⲇⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ⲫⲁⲓ ⲡⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀ⲡⲓⲥ̅ⲗ̅: ⲥ̀ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲭⲉ ⲫⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ⲇⲉⲛ ⲫⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲥ̅ⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲭⲟⲙ.	Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

De vier onbelichaamde dieren, dragende de Troon van God, het gezicht van een leeuw en het gezicht van een rund, het gezicht van een mens en het gezicht van een adelaar.

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(2) Voor het icoon van de Heilige Maagd Maria

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (87:3 ,5, 7)

Zeer heerlijke dingen worden over u gesproken, stad van God. De Allerhoogste Zelf doet haar standhouden. Al mijn bronnen zijn in u! *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Lukas. Zijn zegen, zij met ons. (1:39-56)

Maria op en reisde haastig naar het bergland, naar een stad van Juda, en zij kwam in het huis van Zacharias en groette Elizabet. En toen Elizabet de groet van Maria hoorde, gebeurde het dat het kindje opsprong in haar buik; en Elizabet werd vervuld met de Heilige Geest, en zij riep met luide stem en zei: Gezegend ben je onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van je schoot. En waaraan heb ik dit te danken dat de moeder van mijn Heere naar mij toe komt? Want zie, toen het geluid van je groet in mijn oren klonk, sprong het kindje van vreugde op in mijn schoot. En zalig is zij die geloofd heeft, want wat haar van de kant van de Heere gezegd is, zal volbracht worden. En Maria zei: Mijn ziel maakt de Heere groot, en mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker, omdat Hij heeft omgezien naar de nederige staat van Zijn dienares. Want zie, van nu aan zullen alle geslachten mij zalig spreken, want Hij Die machtig is, heeft grote dingen aan mij gedaan en heilig is Zijn Naam. En Zijn barmhartigheid is van geslacht tot geslacht over hen die Hem vrezen. Hij heeft een krachtig

werk gedaan door Zijn arm. Hij heeft hen die hoogmoedig zijn in de gedachten van hun hart, uiteengedreven. Hij heeft machtigen van de troon gestoten en nederigen heeft Hij verhoogd. Hongerigen heeft Hij met goede gaven verzadigd en rijken heeft Hij met lege handen weggezonden. Hij heeft het opgenomen voor Israël, Zijn knecht, door aan Zijn barmhartigheid te denken, zoals Hij gesproken heeft tot onze vaderen, tot Abraham en zijn nageslacht, tot in eeuwigheid. En Maria bleef ongeveer drie maanden bij haar en keerde terug naar haar huis. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Responsorium na het Evangelie

Ⲧⲉⲛⲃⲓⲥⲓ ⲙ̀ⲙⲟ ϩⲉⲛ ⲟⲩⲉⲙ̀ⲡⲯⲁ: ⲛⲉⲙ ⲉ̀ⲗⲓⲥⲁⲃⲉⲧ ⲧⲉⲥⲩⲥⲩⲉⲛⲏⲥ: ⲭⲉ ⲧⲉⲥⲙ̀ⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲑⲟ ϩⲉⲛ ⲛⲓⲍⲓⲟ̀ⲙⲓ: ⲥ̀ⲥⲙ̀ⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲭⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲧⲁϩ ⲛ̀ⲧⲉ ⲧⲉⲛⲉⲭⲓ.

Ten et shisie immo gen oe em-ipsha, nem Elisavet te sin-khenies, zje tes maro-ot inso gen nie hie-jomie, if esmaro-ot inzje ip oe-ta inte te nezj-ie.

Ⲱⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ϥⲁⲓ ⲡⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀Ⲡⲓϩ̅ⲗ̅: ⲥ̀ⲥⲙ̀ⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲭⲉ ϥⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ϣⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲟ̅ⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲭⲟⲙ.

Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

Wij vereren u met waardigheid, tezamen met Elisabet uw nicht, zeggende “Gezegend bent u onder de vrouwen, en gezegend zij de vrucht van uw schoot.”
Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(3) Voor het icoon van de Aartsengel Gabriël

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (34: 8, 9)

De engel van de HEERE legert zich rondom hen die Hem vrezen, en redt hen. Proef en zie dat de HEERE goed is; welzalig de man die tot Hem de toevlucht neemt. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Lukas. Zijn zegen, zij met ons. (1: 26 - 38)

In de zesde maand werd de engel Gabriël door God gezonden naar een stad in Galilea, waarvan de naam Nazareth was, naar een maagd die ondertrouwd was met een man, van wie de naam Jozef was, uit het huis van David; en de naam van de maagd was Maria. En toen de engel bij haar binnengekomen was, zei hij: Wees gegroet, begenadigde. De Heere is met u. U bent gezegend onder de vrouwen. Toen zij hem zag, raakte zij in verwarring door zijn woorden, en zij vroeg zich af wat de betekenis van deze groet kon zijn. En de engel zei tegen haar: Wees niet bevreesd, Maria, want u hebt genade gevonden bij God. En zie, u zult zwanger worden en een Zoon baren en u zult Hem de naam Jezus geven. Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en God, de Heere, zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal over het huis van Jakob Koning zijn tot in eeuwigheid en aan Zijn Koninkrijk zal geen einde komen. Maria zei tegen de engel: Hoe zal dat mogelijk zijn, aangezien ik geen gemeenschap

heb met een man? En de engel antwoordde en zei tegen haar: De Heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen. Daarom ook zal het Heilige Dat uit u geboren zal worden, Gods Zoon genoemd worden. En zie, uw nicht Elizabet is eveneens zwanger van een zoon, in haar ouderdom. Dit is de zesde maand voor haar, die onvruchtbaar genoemd werd. Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn. Maria zei: Zie, de dienares van de Heere, laat met mij geschieden overeenkomstig uw woord. En de engel ging van haar weg. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Responsorium na het Evangelie

Ⲅⲁⲃⲣⲓⲏⲗ ⲡⲓⲁⲅⲅⲉⲗⲟⲥ: ⲁⲫⲛⲁⲩ ⲉⲣⲟϥ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲇⲁⲛⲓⲏⲗ: ⲉⲫⲟⲩⲟⲓ ⲉ̀ⲣⲁⲧϥ ϩⲓⲧⲉⲛ ⲛⲉϥⲫⲁⲧ: ϩⲓⲧⲉⲛ ⲛⲉⲛ̀ⲥⲫⲟⲧⲟⲩ ⲙ̀ⲫⲓⲁⲣⲟ.

Ghabreej-iel pie ankhelos, af naf irof inzje Daneej-iel, ef ohie iratf hizjen nef-fat, hizjen nen is fotoe im if-jaro.

Ⲱⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ⲫⲁⲓ ⲡⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀Ⲡⲓⲥ̅ⲗ: ϥ̀ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲧⲉ ⲫⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ⲫⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲥ̅ⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲧⲟⲙ.

Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

Gabriël de aartsengel, is door Daniël gezien, staande op zijn voet, bij de oever van de rivier.

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(4) Voor het icoon van de Aartsengel Michaël

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (103: 20, 21)

Loof de HEERE, u, Zijn engelen, sterke helden, die Zijn woord uitvoeren. Loof de HEERE, al Zijn legermachten, dienaren van Hem, die Zijn welbehagen doen. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, zij met ons. (13: 44 - 52)

Het Koninkrijk der hemelen is ook gelijk aan een schat, in de akker verborgen, die iemand vond en verborg; en van blijdschap daarover gaat hij heen en verkoopt alles wat hij heeft, en koopt die akker. Ook is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman die mooie parels zoekt. Toen hij één parel van grote waarde gevonden had, ging hij heen en verkocht alles wat hij had, en hij kocht hem. Het Koninkrijk der hemelen is ook gelijk aan een net, uitgeworpen in de zee, dat allerlei soorten vissen bijeenbrengt. Als het vol geworden is, trekken de vissers het op de oever. Ze gaan zitten en verzamelen de goede vissen in vaten, maar de slechte gooien zij weg. Zo zal het bij de voleinding van de wereld zijn: de engelen zullen uitgaan en de slechten uit het midden van de rechtvaardigen afzonderen, en zij zullen hen in de vurige oven werpen; daar zal gejammer zijn en tandengeknars. Jezus zei tegen hen: Hebt u dit alles begrepen? Zij zeiden tegen Hem: Ja, Heere. Hij zei tegen hen: Daarom, iedere schriftgeleerde, in het Koninkrijk der hemelen onderwezen, is gelijk aan een heer des huizes die

uit zijn voorraad nieuwe en oude dingen tevoorschijn haalt.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Responsorium na het Evangelie

Ⲙⲓⲭⲁⲏⲗ ⲡⲁⲣⲭⲱⲛ ⲛⲛⲁ ⲛⲓⲫⲏⲟⲩⲓ: ⲛⲑⲟϥ ⲉⲧⲟⲓ ⲛ̀ⲱⲟⲣⲡ: ϩⲉⲛ ⲛⲓⲧⲁⲝⲓⲥ ⲛⲁⲥⲥⲉⲗⲓⲕⲟⲛ: ⲉϥⲱⲉⲱⲱⲓ ⲙ̀ⲡⲉⲙⲑⲟ ⲙ̀Ⲡ̅ⲥ̅.

Micha-iel ip argon in na nie fie-o-wie, insof et-oi in shorp, gen nie tak sies in ankhelikon, ev shem-shie im pie imso im Ipshois.

Ⲱⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ϥⲁⲓ ⲡⲉ ⲡⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀Ⲡⲓ̅ⲥ̅ⲗ̅: ⲫⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ϫⲉ ⲫⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ϥⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡ̅ⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓϫⲟⲱ.

Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

Michaël het hoofd van de hemelsen, hij is de eerste, onder de rangen van de engelenscharen, dienend voor God.

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(5) Voor het icoon van St Markus de Evangelist

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (68: 11, 12)

De Heere gaf stof tot spreken; de boodschapsters. De koningen van de legermachten vluchtten weg, zij vluchtten weg; maar zij die thuis bleef, deelde de buit uit. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Lukas. Zijn zegen, zij met ons. (10:1 - 12)

Hierna wees de Heere nog zeventig anderen aan en zond hen twee aan twee voor Zijn aangezicht uit naar iedere stad en plaats waar Hij komen zou. Hij zei dan tegen hen: De oogst is wel groot, maar er zijn weinig arbeiders. Bid daarom tot de Heere van de oogst dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitzendt. Ga heen, zie, Ik zend u als lammeren te midden van de wolven. Neem geen beurs, geen reiszak en geen sandalen mee, en groet niemand onderweg.

En welk huis u ook maar binnengaat, zeg eerst: Vrede zij dit huis! En als daar een zoon van vrede is, zal uw vrede op hem rusten. Zo niet, dan zal uw vrede tot u terugkeren. Blijf in dat huis en eet en drink wat u door hen voorgezet wordt, want de arbeider is zijn loon waard. Ga niet van het ene huis naar het andere huis.

En welke stad u ook maar binnengaat en men ontvangt u, eet wat u voorgezet wordt, genees de zieken die daar zijn, en zeg tegen hen: Het Koninkrijk van God is dicht bij u gekomen. Maar welke stad u ook maar binnengaat en men

ontvangt u niet, ga naar buiten, de straat op, en zeg: Zelfs het stof uit uw stad dat aan ons kleeft, schudden wij tegen u af. Maar weet dit, dat het Koninkrijk van God dicht bij u is gekomen. Ik zeg u dat het voor Sodom verdraaglijker zal zijn op die dag dan voor die stad. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Responsorium na het Evangelie

Ⲙⲁⲣⲕⲟⲥ ⲡⲓⲁⲡⲟⲥⲧⲟⲗⲟⲥ: ⲟⲩⲟⲁ ⲡⲓⲉⲩⲁⲅⲅⲉⲗⲓⲥⲧⲏⲥ: ⲡⲓⲙⲉⲑⲣⲉ ⲛ̀ⲁ ⲛⲓ̀ⲱⲕⲁⲩⲁ: ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲓⲛⲟⲛⲟⲅⲉⲛⲏⲥ ⲛ̀ⲛⲟⲩϯ.

Markos pie apostolos, owoh pie ef ankhelisties, pie mesre ga nie im kavh, inte pie monokhenies in notie.

Ⲱ̀ⲥⲁⲛⲛⲁ ⲛ̀ⲅⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ϥⲁⲓ ⲡⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀Ⲡⲓ̅ⲥ̅ⲗ̅: ⲫ̀ⲥ̀ⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲭⲉ ϥⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ⲛ̀ⲅⲉⲛ ϣ̀ⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲟ̅ⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲭⲟⲙ.

Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

O Marcus de Apostel, en de Evangelist, de getuige van het leed, van de Enige God.

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(6) Voor het icoon van onze vaders de apostelen

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (19: 3, 4)

Hun stem wordt niet gehoord. Hun richtlijn gaat uit over heel de aarde, hun boodschap tot aan het einde van de wereld. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, zij met ons. (10: 1 - 8)

En Hij riep Zijn twaalf discipelen bij Zich en gaf hun macht over de onreine geesten om die uit te drijven, en om iedere ziekte en elke kwaal te genezen. De namen nu van de twaalf apostelen zijn deze: de eerste, Simon die Petrus genoemd werd, en Andreas, zijn broer; Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en Johannes, zijn broer; Filippus en Bartholomeüs; Thomas en Mattheüs, de tollenaar; Jakobus, de zoon van Alfeüs, en Lebbeüs, die ook Thaddeüs genoemd werd; Simon Kananites en Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft. Deze twaalf zond Jezus uit en Hij gebood hun: U zult u niet op weg begeven naar de heidenen en u zult geen enkele stad van de Samaritanen binnengaan, maar ga liever naar de verloren schapen van het huis van Israël. En als u op weg gaat, predik dan: Het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen. Genees zieken, reinig melaatsen, wek doden op, drijf demonen uit. U hebt het voor niets ontvangen, geef het voor niets. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Responsorium na het Evangelie

ⲓ̅ⲏ̅ⲥ̅ ⲡ̅ⲭ̅ⲥ̅ ⲁϥⲟⲩⲱⲣⲡ ⲙ̀ⲙⲱⲧⲉⲛ: ⲙ̀ⲡⲓ ⲓ̅ⲃ̅ ⲛ̀ⲁ̀ⲡⲟⲥⲧⲟⲗⲟⲥ: ⲉ̀ⲧⲉⲧⲉⲛ ϩⲓⲱⲓϣ ϩⲉⲛ ⲛⲓⲉⲑⲛⲟⲥ: ⲉ̀ⲣⲉⲧⲉⲛ ⲁⲓⲧⲟⲩ ⲛ̀ⲭ̀ⲣⲏⲥⲧⲓⲁ̀ⲛⲟⲥ.

Iesos Pegrestos af oe-orp im mo-ten, o-pie miet isnav in apostolos, e-te ten hie oish gen nie esnos, e-re ten ai to in igris tie jenos.

Ⲱ̀ⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ⲫⲁⲓ ⲡⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀Ⲡⲓⲥ̅ⲗ̅: ⲫ̀ⲥ̀ⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲭⲉ ⲫⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ⲫ̀ⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲥ̅ⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲭⲟⲙ.

Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

Jezus Christus heeft u gestuurd, o twaalf apostelen, om te prediken aan de naties, en ze te bekeren tot het Christendom.

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(7) Voor het icoon van St. Georgius (St. Joris)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (97: 11, 12)

Licht is gezaaid voor de rechtvaardige en blijdschap voor de oprechten van hart. Rechtvaardigen, verblijd u in de HEERE; loof Hem ter gedachtenis aan Zijn heiligheid. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Lukas. Zijn zegen, zij met ons. (21: 12 - 19)

Maar vóór dit alles zullen ze de handen aan u slaan en u vervolgen, door u over te leveren in de synagogen en gevangenissen, en u zult voor koningen en stadhouders geleid worden omwille van Mijn Naam. En dit zal u overkomen, opdat u zult getuigen. Neem u dan in uw hart voor niet van tevoren te bedenken hoe u zich moet verdedigen. Want Ik zal u mond en wijsheid geven die al uw tegenstanders niet zullen kunnen weerspreken of weerstaan. En u zult ook door ouders, broers, familieleden en vrienden overgeleverd worden, en zij zullen sommigen van u doden. En u zult omwille van Mijn Naam door allen gehaat worden. Maar er zal beslist geen haar van uw hoofd verloren gaan. Door uw volharding zult u uw leven verkrijgen. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Responsorium na het Evangelie

Ⲍ ⲛ̀ⲣⲟⲙⲡⲓ ⲁϥϫⲟⲕⲟⲩ ⲉ̀ⲃⲟⲗ: ⲛ̀ϫⲉ ϥⲛ̅ⲑⲩ Ⲅⲉⲱⲣⲅⲓⲟⲥ: ⲉ̀ⲣⲉ ⲡⲓⲱⲃⲉ ⲛ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲛ̀ⲁⲛⲟⲙⲟⲥ: ⲉⲩⲧⲁⲣⲁⲡ ⲉⲣⲟϥ ⲙ̀ⲙⲏⲛⲓ.

Shashf in rompie af kho-ko ivol, inzje fie es-o-web Khe-or-khios, e-re pi ishve in oro in anomos, ev tie hap irof im minie.

De heilige Joris heeft voltooid, zeven jaren, terwijl hij dagelijkt werd veroordeeld, door zeventig goddeloze koningen.

Een responsorium voor elke willekeurige martelaar

Ⲭⲉⲣⲉ ⲛⲁⲕ ⲱ ⲡⲓⲙⲁ: ⲭⲉⲣⲉ ⲡⲓⲃⲱⲓϫ ⲛ̀ⲧⲉⲛⲛⲉⲟⲥ: ⲭⲉⲣⲉ ⲡⲓⲁⲑⲗⲟⲫⲟⲣⲟⲥ: (…).

Shere nak o pie martiros, shere pie et-shoi-kh in khen-nie-os, shere pie aslo-foros, (…).

Ⲱⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ϥⲁⲓ ⲡⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀ⲡⲓⲥⲗ̅: ⲉ̀ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ϫⲉ ϥⲛⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ϧⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓϫⲟⲙ.

Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

Wees gegroet O martelaar, wees gegroet moedige held, wees gegroet strijd-drager, (…).

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(8) Voor het icoon van de Heilige Antonius (of een andere Heilige)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (68: 36, 4)

O God, U bent ontzagwekkend vanuit Uw heiligdommen; de God van Israël, Hij geeft het volk kracht en sterkte. Maar de rechtvaardigen verblijden zich, zij springen op van vreugde voor Gods aangezicht en zijn van blijdschap vrolijk. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, zij met ons. (16: 24 - 28)

Toen zei Jezus tegen Zijn discipelen: Als iemand achter Mij aan wil komen, moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en Mij volgen. Want wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; maar wie zijn leven zal verliezen om Mij, die zal het vinden. Want wat baat het een mens, als hij heel de wereld wint en aan zijn ziel schade lijdt? Of wat zal een mens geven als losprijs voor zijn ziel? Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid van Zijn Vader, met Zijn engelen, en dan zal Hij ieder vergelden naar zijn daden. Voorwaar, Ik zeg u: Er zijn sommigen van hen die hier staan, die de dood niet zullen proeven voordat zij de Zoon des mensen hebben zien komen in Zijn Koninkrijk. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Responsorium na het Evangelie

Βωλ ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲛⲉⲧⲉⲛϩⲏⲧ: ⲛⲛⲓⲙⲟⲕⲙⲉⲕ ⲛⲧⲉ ⲧⲭⲁⲕⲓⲁ: ⲛⲉⲙ ⲛⲓⲙⲉⲩⲓ ⲉⲧⲙⲉⲃⲙⲟⲃ: ⲉⲧⲣⲓ ⲙⲡⲓⲛⲟⲩⲥ ⲛⲭⲁⲕⲓ.

Vol ivol gen ne ten hiet, in nie mok mek inte tie kakeeje, nem nie mevie et-shev shov, et irie im pie nos in kakie.

Ⲱⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ϥⲁⲓ ⲡⲉ ⲡⲟⲩⲣⲟ ⲙⲡⲓ̅ⲥ̅ⲗ̅: ⲫⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛⲭⲉ ϥⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ϣⲣⲁⲛ ⲙⲡⲥ̅ ⲛⲧⲉ ⲛⲓⲭⲟⲙ.

Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

Wendt af van uw harten, de gedachten van het kwaad, en de misleidende verdenkingen, die het verstand verduisteren.

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(9) Voor de Noorderpoort

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (84: 2, 3)

Hoe lieflijk zijn Uw woningen, HEERE van de legermachten. Mijn ziel verlangt, ja, bezwijkt zelfs van verlangen naar de voorhoven van de HEERE. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Lukas. Zijn zegen, zij met ons. (13: 22 - 30)

En Hij trok door steden en dorpen heen, terwijl Hij onderwijs gaf en op weg was naar Jeruzalem. En iemand zei tegen Hem: Heere, zijn het weinigen, die zalig worden? En Hij zei tegen hen: Strijd om binnen te gaan door de nauwe poort, want velen, zeg Ik u, zullen proberen binnen te gaan en het niet kunnen, namelijk vanaf het ogenblik dat de Heer des huizes is opgestaan en de deur heeft gesloten. Dan zult u beginnen buiten te staan en op de deur te kloppen en te zeggen: Heere, Heere, doe ons open. En Hij zal antwoorden en tegen u zeggen: Ik weet niet waar u vandaan komt. Dan zult u beginnen te zeggen: Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken en U hebt in onze straten onderwijs gegeven. En Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik weet niet waar u vandaan komt. Ga weg van Mij, allen die ongerechtigheid bedrijven. Daar zal gejammer zijn en tandengeknars, wanneer u Abraham, Izak en Jakob en alle profeten in het Koninkrijk van God zult zien, maar u buitengeworpen. En daar zullen er komen van oost en west,

van noord en zuid, en zij zullen aan tafel gaan in het Koninkrijk van God. En zie, er zijn laatsten die de eersten zullen zijn en er zijn eersten die de laatsten zullen zijn. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Responsorium na het Evangelie

Ⲁⲕϣⲁⲛⲓ ϩⲉⲛ ⲧⲉⲕⲙⲁϩⲥⲛⲟⲩϯ: ⲙ̀ⲡⲁⲣⲟⲩⲥⲓⲁ ⲉⲧⲟⲓ ⲛ̀ⲥⲟϯ: ⲙ̀ⲡⲉⲛⲑⲣⲉⲛⲥⲱⲧⲉⲙ ϩⲉⲛ ⲟⲩⲥⲑⲉⲣ-ⲧⲉⲣ: ⲭⲉ ϯⲥⲱⲟⲩⲛ ⲙ̀ⲙⲱⲧⲉⲛ ⲁⲛ.	Ak shan-ie gen tek mah is-notie, im paroseeje et-oi in hotie, im pen isren sotem gen oe-is-ter-ter, zje tie so-on im mo-ten an.
Ⲱⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ϥⲁⲓ ⲡⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀Ⲡⲓⲥ̅ⲗ̅: ⲫⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲭⲉ ϥⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ϧⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲥ̅ⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲭⲟⲙ.	Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

En wanneer U weer komt, in Uw vreeswekkende wederkomst, mogen wij U dan niet angstig horen zeggen, “Ik ken u niet.”

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(10) Voor de Lakaan (midden voor het altaar)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (29: 3, 4)

De stem van de HEERE klinkt over de wateren, de God der ere dondert; de HEERE is op de grote wateren. De stem van de HEERE is vol kracht. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, zij met ons. (3: 13 - 17)

Toen kwam Jezus van Galilea naar de Jordaan, naar Johannes, om door hem gedoopt te worden. Maar Johannes wilde Hem hiervan weerhouden en zei: Ik heb het nodig door U gedoopt te worden, en komt U naar mij? Maar Jezus antwoordde hem en zei: Laat het nu gebeuren, want op deze wijze past het ons alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij het Hem toe. En nadat Jezus gedoopt was, kwam Hij meteen op uit het water; en zie, de hemelen werden voor Hem geopend, en Hij zag de Geest van God als een duif neerdalen en op Zich komen. En zie, een stem uit de hemelen zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb!

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Responsorium na het Evangelie

ⲁ̀ⲫⲉⲣⲙⲉⲑⲣⲉ ⲛ̀ⲭⲉ ⲓ̅ⲱ̅ⲁ̅: ϩⲉⲛ ⲡⲓ̅ⲁ̅ ⲛ̀ⲉⲩⲁⲅⲅⲉⲗⲓⲟⲛ: ⲭⲉ ⲁⲓϯⲱⲙⲥ ⲙ̀Ⲡⲁ̅ⲥ̅ⲱ̅ⲣ̅: ϩⲉⲛ ⲛⲓⲙⲱⲟⲩ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲓⲟⲣⲇⲁⲛⲏⲥ.

Af er mesre inzje Joannes, gen pi ifto in ev-ankhelion, zje ai tie oms im Pasotier, gen ni mo-oe inte pi Jordanies.

Ⲱ̀ⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ϥⲁⲓ ⲡⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀Ⲡⲓⲥ̅ⲗ̅: ⲁ̀ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲭⲉ ⲫⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ϧⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲥ̅ⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲭⲟⲩ.

Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

Johannes heeft getuigd, in de vier Evangeliën, zeggende ik heb mijn Verlosser gedoopt, in de wateren van de Jordaan.

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(11) Voor de Zuiderpoort

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (118: 19, 20)

Doe de poorten van de gerechtigheid voor mij open, daardoor zal ik binnengaan, ik zal de HEERE loven. Dit is de poort van de HEERE, daar zullen de rechtvaardigen door binnengaan. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, zij met ons. (21: 1 - 11)

En toen zij Jeruzalem naderden en in Bethfagé bij de Olijfberg gekomen waren, zond Jezus twee discipelen uit en zei tegen hen: Ga het dorp in dat voor u ligt, en u zult meteen een ezelin vinden die vastgebonden is, en een veulen bij haar; maak ze los en breng ze bij Mij. En als iemand iets tegen u zegt, moet u zeggen dat de Heere ze nodig heeft, en hij zal ze meteen sturen. Dit alles is gebeurd opdat vervuld zou worden wat gesproken is door de profeet, toen hij zei: Zeg tegen de dochter van Sion: Zie, uw Koning komt tot u, zachtmoedig en gezeten op een ezelin en een veulen dat een jong van een jukdragende ezelin is. En de discipelen gingen heen en deden zoals Jezus hun bevolen had; zij brachten de ezelin en het veulen, en zij legden hun kleren erop en zetten Hem daarop. En het grootste deel van de menigte spreidde hun kleren uit op de weg en anderen hakten takken van de bomen en spreidden ze uit op de weg. De menigte die vooropliep en die volgde, riep: Hosanna, de

Zoon van David! Gezegend Hij Die komt in de Naam van de Heere! Hosanna, in de hoogste hemelen! Toen Hij Jeruzalem binnenkwam, raakte heel de stad in opschudding en men zei: Wie is Dat? De menigte zei: Dat is Jezus, de Profeet uit Nazareth in Galilea. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Responsorium na het Evangelie

Ⲫⲏⲉⲧϩⲉⲱⲥⲓ ϩⲓϫⲉⲛ ⲛⲓⲭⲉⲣⲟⲩⲃⲓⲙ: ϩⲓϫⲉⲛ ⲡⲓⲑⲣⲟⲛⲟⲥ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲉⲫ̀ⲱⲟⲩ : ⲁⲫⲱⲉ ⲉϩⲟⲩⲛ ⲉ̀ⲓ̅ⲗ̅ⲏ̅ⲙ̅: ⲟⲩⲡⲉ ⲡⲁⲓⲛⲓⲱϯ ⲛ̀ⲑⲉⲃⲓⲟ.	Fie et hemsie hizjen nie Sherobiem, hizjen pie isronos inte pef o-oe, af she iegon e-Jerosaliem, oe pe pai nishtie in seveejo.
Ⲱ̀ⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ϥⲁⲓ ⲡⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀Ⲡⲓⲥ̅ⲗ̅: ⲫ̀ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲧⲉ ⲫⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ϯⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲥ̅ⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓϫⲟⲙ.	Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

Hij die gezeten is op de Cherubijnen, op de troon van Zijn glorie, kwam Jeruzalem binnen, wat een grote nederigheid.

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

(12) Voor het icoon van Johannes de Doper

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, zij met ons. (52: 10, 11)

Maar ik zal zijn als een bladerrijke olijfboom in het huis van God. Ik zal Uw Naam verwachten, want die is voor Uw gunstelingen goed. *Halleluja.*

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Lukas. Zijn zegen, zij met ons. (7: 28 - 35)

Want Ik zeg u: Onder hen die uit vrouwen geboren zijn, is niemand een groter profeet dan Johannes de Doper, maar de minste in het Koninkrijk van God is groter dan hij. En heel het volk dat naar Hem luisterde, en de tollenaars die met de doop van Johannes gedoopt waren, rechtvaardigden God, maar de Farizeeën en de wetgeleerden verwierpen het raadsbesluit van God met betrekking tot zichzelf, omdat ze niet door hem gedoopt wilden worden. En de Heere zei: Met wie zal Ik dan de mensen van dit geslacht vergelijken en aan wie zijn zij gelijk? Zij zijn gelijk aan kinderen die op de markt zitten, en elkaar toeroepen en zeggen: Wij hebben voor jullie op de fluit gespeeld, maar jullie hebben niet gedanst; wij hebben klaagliederen voor jullie gezongen, maar jullie hebben niet gehuild. Want Johannes de Doper is gekomen, hij at geen brood en hij dronk geen wijn, en u zegt: Hij heeft een demon. De Zoon des mensen is gekomen, Die wel at en dronk, en u zegt: Ziedaar, een vraatzuchtig mens en drinker, een vriend van tollenaars en zondaars.

Maar de Wijsheid is gerechtvaardigd door al Haar kinderen.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Responsorium na het evangelie

Ⲩ̀ⲡⲉ ⲟⲩⲟⲛ ⲧⲱⲛϥ ϩⲉⲛ ⲛⲓⲍⲓⲛⲱⲓⲥⲓ: ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲥⲓⲟⲱⲓ ⲉϥⲟⲛⲓ ⲙ̀ⲙⲟⲕ: ⲛ̀ⲑⲟⲕ ⲟⲩⲛⲓⲱϥ̀ ϩⲉⲛ ⲛ̄ⲏⲉⲑⲩ ⲧⲏⲣⲟⲩ: ⲓ̄ⲱⲁ ⲡⲓⲣⲉϥⲧⲱⲃⲥ.	Im pe oe-on tonf gen nie zjen misie, inte nie hi-jomie ef o-nie immok, insok oe-nishtie gen nie es-o-web tiro, Joannes pie ref tie oms.
Ⲱ̀ⲥⲁⲛⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲏⲉⲧⲃⲟⲥⲓ: ⲫⲁⲓ ⲡⲉ ⲡ̀ⲟⲩⲣⲟ ⲙ̀Ⲡⲓⲥ̄ⲗ: ϥ̀ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲭⲉ ⲫⲏⲉⲑⲛⲏⲟⲩ: ϩⲉⲛ ⲫ̀ⲣⲁⲛ ⲙ̀Ⲡⲥ̄ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲭⲟⲙ.	Osanna gen nie et-etshosie, fai pe ip oro im Pisra-iel, if esmaro-ot inzje fie esneejo, gen ifran im Ipshois inte nie khom.

Temidden van hen geboren uit vrouwen, is niemand zoals u, u bent groot onder de heiligen, O Johannes de Doper.

Hosanna in den Hoge, dit is de koning van Israël, gezegend Hij die komt in de Naam, van de Heer van de machten.

Ochtend Wierookgebed

Lukas (19: 1 – 10)

Sta op in Gods Vreze en luister naar het Heilige Evangelie: Een lezing uit het Evangelie volgens St. Lukas. Zijn zegen, *zij met ons.*
Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 68: 20, 36
Geloofd zij de Heere; dag aan dag overlaadt Hij ons. De God van Israël, Hij geeft het volk kracht en sterkte. Geloofd zij God! *Halleluja.*

Gezegend Hij die komt in de naam des Heren, onze Heer, onze God, onze Verlosser en ons aller Koning, Jezus Christus, Zoon van de levende God, aan wie alle eer en glorie *in eeuwigheid. Amen.*

Luk 19: 1 – 10
En Jezus kwam Jericho binnen en ging erdoorheen. En zie, er was een man van wie de naam Zacheüs was, en hij was oppertollenaar en hij was rijk. En hij probeerde te zien wie Jezus was, maar het lukte hem niet vanwege de menigte, omdat hij klein van persoon was. En na vooruitgelopen te zijn, klom hij in een wilde vijgenboom om Hem te zien, want Hij zou daar voorbij komen. En toen Jezus bij die plaats kwam, keek Hij op, zag hem en zei tegen hem: Zacheüs, haast u en kom naar beneden, want heden moet Ik in uw huis verblijven. En hij haastte zich en kwam naar beneden

en ontving Hem met blijdschap. En allen die het zagen, morden onder elkaar en zeiden: Hij is bij een zondige man binnengegaan om daar Zijn intrek te nemen. Zacheüs nu ging staan en zei tegen de Heere: Zie, de helft van mijn goederen, Heere, geef ik aan de armen, en als ik van iemand iets heb afgeperst, geef ik dat vierdubbel terug. Toen zei Jezus tegen hem: Heden is dit huis zaligheid ten deel gevallen, omdat ook deze een zoon van Abraham is. Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren is.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Index

Eucharistieviering (Liturgie)

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de brief van St. Paulus aan de Hebreeën, zijn zegen zij met ons.

Heb 9: 11 - 28

Maar toen is Christus verschenen, de Hogepriester van de toekomstige heilsgoederen. Hij is door de meerdere en meer volmaakte tabernakel gegaan, die niet met handen is gemaakt, dat is: die niet van deze schepping is. Hij is niet door bloed van bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed voor eens en altijd binnengegaan in het heiligdom en heeft daardoor een eeuwige verlossing teweeggebracht. Want als het bloed van stieren en bokken en de as van de jonge koe, op de verontreinigden gesprenkeld, hen heiligt tot reinheid van het vlees, hoeveel te meer zal het bloed van Christus, Die door de eeuwige Geest Zichzelf smetteloos aan God geofferd heeft, uw geweten reinigen van dode werken om de levende God te dienen! En daarom is Hij de Middelaar van het nieuwe verbond, opdat, nu de dood heeft plaatsgevonden tot verzoening van de overtredingen die er onder het eerste verbond waren, de geroepenen de belofte van de eeuwige erfenis ontvangen. Immers, waar een testament is, daar is het noodzakelijk dat de dood van de maker van het testament vastgesteld wordt. Want een testament is bindend na iemands dood. Het wordt immers nooit van kracht zolang de maker van het testament nog leeft. Daarom is ook het eerste niet zonder bloed ingewijd.

Want nadat elk gebod overeenkomstig de wet aan heel het volk door Mozes meegedeeld was, nam hij het bloed van de kalveren en van de bokken met water en scharlakenrode wol en hysop, en besprenkelde het boek zelf en heel het volk, terwijl hij zei: Dit is het bloed van het verbond dat God u bevolen heeft te houden. Ook de tabernakel en ook al de voorwerpen voor de eredienst besprenkelde hij op dezelfde manier met het bloed. En bijna alles wordt volgens de wet door bloed gereinigd, en zonder het vergieten van bloed vindt er geen vergeving plaats. Het was dus noodzakelijk dat de afbeeldingen van de dingen die in de hemelen zijn, hierdoor gereinigd werden, maar de hemelse dingen zelf door betere offers dan deze. Want Christus is niet binnengegaan in het heiligdom dat met handen gemaakt is en dat een tegenbeeld is van het ware, maar in de hemel zelf, om nu voor het aangezicht van God te verschijnen voor ons, en dat niet om Zichzelf dikwijls te offeren, zoals de hogepriester elk jaar in het heiligdom binnengaat met bloed dat niet van hemzelf is. Want dan had Hij vanaf de grondlegging van de wereld dikwijls moeten lijden. Maar nu is Hij bij de voleinding van de eeuwen eenmaal geopenbaard om de zonde teniet te doen door het offer van Zichzelf En zoals het voor de mensen beschikt is dat zij eenmaal moeten sterven en dat daarna het oordeel volgt, zo zal ook Christus, Die eenmaal geofferd is om de zonden van velen weg te dragen, voor de tweede keer zonder zonde gezien worden door hen die Hem verwachten tot zaligheid.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

De Katholieke brieven

De Katholieke brieven, een lezing uit de 1e brief van St. Petrus, zijn zegen zij met ons.

1Pet 4: 1 – 11

Welnu, omdat Christus voor ons in het vlees geleden heeft, moet ook u zich wapenen met dezelfde gedachte: wie in het vlees geleden heeft, is opgehouden met het dienen van de zonde, om nu, in de tijd die ons nog overblijft in het vlees, niet meer naar de begeerten van mensen, maar naar de wil van God te leven. Want wij hebben de voorgaande tijd van ons leven lang genoeg de wil van de heidenen gedaan en gewandeld in uitingen van losbandigheid, begeerten, dronkenschap, zwelgpartijen, drinkgelagen en allerlei walgelijke afgoderij. Daarbij bevreemdt het hun dat u niet meeloopt in dezelfde uitbarsting van losbandigheid, en zij belasteren u. Maar zij zullen rekenschap moeten afleggen aan Hem Die gereedstaat om de levenden en de doden te oordelen. Want daartoe is aan de doden het Evangelie verkondigd, opdat zij wel geoordeeld werden naar de mens in het vlees, maar ook zouden leven naar God in de geest. En het einde van alle dingen is nabij; wees daarom bezonnen en nuchter in de gebeden. Maar heb voor alles vurige liefde voor elkaar, want de liefde zal een menigte van zonden bedekken. Wees gastvrij voor elkaar, zonder morren. Laat ieder de anderen dienen met de genadegave zoals hij die ontvangen heeft, als goede beheerders van de veelsoortige genade van God. Als iemand spreekt, dan als

iemand die de woorden van God spreekt; als iemand dient, dan als iemand die dient uit kracht die God schenkt; zodat God in alles verheerlijkt wordt door Jezus Christus. Hem komt de heerlijkheid en de kracht toe, tot in alle eeuwigheid. Amen.

Bemint de wereld niet, noch de dingen die in de wereld zijn. De wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid. Doch wie de wil van God doet blijft in eeuwigheid. Amen.

De Praxis

De Praxis, een lezing uit de Handelingen van onze vaders, de reine Apostelen die met de genade van de Heilige Geest vervuld zijn. Hun zegen zij met ons.

Hnd 28: 11 - 31

En na drie maanden voeren wij weg in een schip uit Alexandrië, dat op het eiland overwinterd had en als teken Castor en Pollux had. En toen wij in Syracuse aangekomen waren, bleven wij er drie dagen. Daarvandaan voeren wij eromheen en kwamen in Regium aan, en doordat er na één dag een zuidenwind opstak, kwamen wij de tweede dag in Puteoli, waar wij broeders aantroffen en ons verzocht werd zeven dagen bij hen te blijven. En zo gingen wij naar Rome. En daarvandaan kwamen de broeders, die van onze zaken gehoord hadden, ons tegemoet, tot Appiusmarkt en de Drie Tabernen. Toen Paulus hen zag, dankte hij God en vatte hij moed. En toen wij in Rome aangekomen waren, droeg de hoofdman de gevangenen over aan de overste van het leger, maar aan Paulus werd toegestaan op zichzelf te wonen met de soldaat die hem bewaakte. En het gebeurde na drie dagen, dat Paulus hen die de voornaamsten van de Joden waren, bijeenriep. En toen zij bijeengekomen waren, zei hij tegen hen: Mannenbroeders, ik, die niets gedaan heb tegen het volk of de gewoonten van de vaderen, ik ben uit Jeruzalem als gevangene overgeleverd in de handen van de Romeinen. Die wilden mij, nadat zij mij ondervraagd hadden, loslaten, omdat er in mij geen reden te vinden was

voor de doodstraf. Toen echter de Joden dat tegenspraken, was ik gedwongen mij op de keizer te beroepen, maar niet omdat ik iets zou hebben om mijn volk te beschuldigen. Om deze reden dan heb ik u bij mij geroepen: om u te zien en met u te spreken, want om de hoop van Israël heb ik deze boeien om. Maar zij zeiden tegen hem: Wij hebben geen brieven met betrekking tot u uit Judea ontvangen en ook heeft niemand van de broeders die hier gekomen zijn, iets verkeerds over u gemeld of van u gezegd. Maar wij willen wel graag van u horen wat u denkt, want wat deze sekte betreft, is het ons bekend dat ze overal tegengesproken wordt. En nadat zij voor hem een dag vastgesteld hadden, kwamen er velen naar de plaats waar hij verbleef. Hij legde het Koninkrijk van God aan hen uit en getuigde ervan, en hij probeerde hen, van 's morgens vroeg tot de avond toe, zowel uit de Wet van Mozes als uit de Profeten, te bewegen tot het geloof in Jezus. En sommigen lieten zich wel overtuigen door wat er gezegd werd, maar anderen geloofden niet. En zij waren het niet met elkaar eens en zij gingen uiteen nadat Paulus dit ene woord gezegd had: Terecht heeft de Heilige Geest door Jesaja, de profeet, tegen onze vaderen gezegd: Ga naar dit volk toe en zeg: Met het gehoor zult u horen, maar beslist niet begrijpen, en ziende zult u zien, maar beslist niet opmerken, want het hart van dit volk is vet geworden en zij hebben met de oren slecht gehoord, en hun ogen hebben zij dichtgedaan, opdat zij niet op enig moment met de ogen zouden zien en met de oren horen en met het hart begrijpen, en zij zich zouden bekeren

en Ik hen zou genezen. Laat het u dan bekend zijn dat de zaligheid van God aan de heidenen gezonden is, en die zullen luisteren. En nadat hij dit gezegd had, gingen de Joden weg, heftig onder elkaar redetwistend. En Paulus bleef twee volle jaren in zijn eigen gehuurde woning, en ontving allen die naar hem toe kwamen. Hij predikte het Koninkrijk van God en gaf onderwijs over de Heere Jezus Christus, met alle vrijmoedigheid, ongehinderd.

Het woord Gods vermeerdert zich, verspreidt zich, neemt toe in kracht en slaat diepe wortelen in de Heilige Kerk Gods. Amen.

Het Eerste Heilige Evangelie
Mattheüs (21: 1 - 17)

Sta op in Gods Vreze en luister naar het Heilige Evangelie: Een lezing uit het Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, *zij met ons.*
Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 81: 4, 2, 3
Blaas op de bazuin bij nieuwe maan, bij volle maan, op onze feestdag. Zing vrolijk voor God, onze kracht; juich voor de God van Jakob. Hef psalmgezang aan en laat de tamboerijn horen, de lieflijke harp met de luit. *Halleluja.*

Gezegend Hij die komt in de naam des Heren, onze Heer, onze God, onze Verlosser en ons aller Koning, Jezus Christus, Zoon van de levende God, aan wie alle eer en glorie *in eeuwigheid. Amen.*

Mat 21: 1 – 17
En toen zij Jeruzalem naderden en in Bethfagé bij de Olijfberg gekomen waren, zond Jezus twee discipelen uit en zei tegen hen: Ga het dorp in dat voor u ligt, en u zult meteen een ezelin vinden die vastgebonden is, en een veulen bij haar; maak ze los en breng ze bij Mij. En als iemand iets tegen u zegt, moet u zeggen dat de Heere ze nodig heeft, en hij zal ze meteen sturen. Dit alles is gebeurd opdat vervuld zou worden wat gesproken is door de profeet, toen hij zei: Zeg tegen de dochter van Sion: Zie, uw Koning komt tot u, zachtmoedig en gezeten op een ezelin en een

veulen dat een jong van een jukdragende ezelin is. En de discipelen gingen heen en deden zoals Jezus hun bevolen had; zij brachten de ezelin en het veulen, en zij legden hun kleren erop en zetten Hem daarop. En het grootste deel van de menigte spreidde hun kleren uit op de weg en anderen hakten takken van de bomen en spreidden ze uit op de weg. De menigte die vooropliep en die volgde, riep: Hosanna, de Zoon van David! Gezegend Hij Die komt in de Naam van de Heere! Hosanna, in de hoogste hemelen! Toen Hij Jeruzalem binnenkwam, raakte heel de stad in opschudding en men zei: Wie is Dat? De menigte zei: Dat is Jezus, de Profeet uit Nazareth in Galilea. En Jezus ging de tempel van God binnen en dreef allen die in de tempel verkochten en kochten naar buiten, en keerde de tafels van de wisselaars om en de stoelen van hen die de duiven verkochten. En Hij zei tegen hen: Er is geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden; maar u hebt er een rovershol van gemaakt. En er kwamen blinden en kreupelen bij Hem in de tempel en Hij genas hen. Toen de overpriesters en schriftgeleerden de wonderen zagen die Hij deed, en de kinderen die in de tempel riepen: Hosanna, de Zoon van David! Namen zij Hem dat zeer kwalijk, en zeiden tegen Hem: Hoort U wel wat deze kinderen zeggen? Jezus zei tegen hen: Ja. Hebt u nooit gelezen: Uit de mond van jonge kinderen en van zuigelingen hebt U voor Uzelf lof tot stand gebracht? En Hij verliet hen en ging vandaar de stad uit naar Bethanië en overnachtte daar.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het Tweede Heilige Evangelie

Markus (11: 1 – 11)

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Markus. Zijn zegen, *zij met ons.*

Mar 11: 1 – 11

En toen zij Jeruzalem naderden, bij Bethfagé en Bethanië, dicht bij de Olijfberg, zond Hij twee van Zijn discipelen uit, en zei tegen hen: Ga naar het dorp dat voor u ligt, en zodra u er binnenkomt, zult u een veulen vinden dat vastgebonden is, waarop geen mens gezeten heeft; maak het los en breng het hier. En als iemand tegen u zegt: Waarom doet u dat? Zeg dan: De Heere heeft het nodig; en hij zal het meteen hierheen sturen. En zij vertrokken en vonden het veulen vastgebonden bij de deur, buiten aan de straat, en zij maakten het los. En sommigen van hen die daar stonden, zeiden tegen hen: Wat doet u, dat u het veulen losmaakt? Maar zij spraken tot hen zoals Jezus bevolen had; en men liet hen gaan. En zij brachten het veulen bij Jezus en wierpen hun kleren erop; en Hij ging erop zitten. Ook spreidden velen hun kleren op de weg uit en anderen hakten twijgen van de bomen en spreidden ze op de weg uit. En zij die vooropliepen en zij die volgden, riepen: Hosanna! Gezegend Hij Die komt in de Naam van de Heere! Gezegend het Koninkrijk van onze vader David, dat komt in de Naam van de Heere! Hosanna in de hoogste hemelen! En Jezus kwam Jeruzalem binnen en ging de tempel in; en nadat Hij

alles rondom bekeken had en toen het al avond was, ging Hij met de twaalf de stad uit naar Bethanië.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het Derde Heilige Evangelie
Lukas (19: 29 – 48)

Een lezing uit het Evangelie volgens St. Lukas. Zijn zegen, *zij met ons.*

Luk 19: 29 – 48
En het gebeurde, toen Hij dicht bij Bethfagé en Bethanië gekomen was, bij de berg die de Olijfberg heette, dat Hij twee van Zijn discipelen uitzond. Hij zei: Ga het dorp in dat voor u ligt, en als u daar binnenkomt, zult u een veulen vinden dat vastgebonden is, waarop geen mens ooit heeft gezeten. Maak het los en breng het hier. En als iemand u vraagt: Waarom maakt u dat los, dan zult u zo tot hem spreken: Omdat de Heere het nodig heeft. En zij die uitgezonden waren, gingen erheen en vonden het zoals Hij hun gezegd had. En toen zij het veulen losmaakten, zeiden de eigenaars ervan tegen hen: Waarom maakt u het veulen los? Zij nu zeiden: De Heere heeft het nodig. Zij brachten het vervolgens naar Jezus. En nadat zij hun kleren op het veulen geworpen hadden, zetten zij Jezus daarop. Toen Hij nu verderging, spreidden zij hun kleren onder Hem uit op de weg. Toen Hij reeds dicht bij de helling van de Olijfberg was gekomen, begon de hele menigte van de discipelen zich te verblijden en God met luide stem te loven om alle machtige daden die zij gezien hadden. En zij zeiden: Gezegend is de Koning, Die daar komt in de Naam van de Heere. Vrede in de hemel en heerlijkheid in de hoogste hemelen. En sommigen van de Farizeeën uit de menigte

zeiden tegen Hem: Meester, bestraf Uw discipelen. En Hij antwoordde hun en zei: Ik zeg u dat de stenen zouden roepen, als dezen zouden zwijgen. En toen Hij dichtbij kwam en de stad zag, weende Hij over haar. Hij zei: Och, dat u ook nog op deze uw dag zou onderkennen wat tot uw vrede dient! Nu echter is het verborgen voor uw ogen. Want er zullen dagen over u komen dat uw vijanden een wal rondom u zullen opwerpen, u zullen omsingelen en u van alle kanten in het nauw zullen brengen. En zij zullen u met de grond gelijkmaken en uw kinderen in u verpletteren. Ook zullen zij in u geen steen op de andere steen laten, omdat u het tijdstip waarop er naar u omgezien werd, niet hebt onderkend. En toen Hij de tempel was binnengegaan, begon Hij hen die daarin verkochten en kochten, eruit te drijven. Hij zei tegen hen: Er staat geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed zijn, maar u hebt er een rovershol van gemaakt. En Hij gaf dagelijks onderwijs in de tempel, en de overpriesters en de Schriftgeleerden en ook de leiders van het volk probeerden Hem om te brengen. En zij vonden niets wat zij zouden kunnen doen, want heel het volk hing Hem aan terwijl het naar Hem luisterde.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het Vierde Heilige Evangelie
Johannes (12: 12 - 19)

Sta op in Gods Vreze en luister naar het Heilige Evangelie: Een lezing uit het Evangelie volgens St. Johannes. Zijn zegen, *zij met ons.*
Uit de psalmen van onze Leraar David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 65: 1, 2
De lofzang is in stilte tot U, o God, in Sion; aan U zal de gelofte nagekomen worden. U hoort het gebed; tot U zal alle vlees komen. *Halleluja.*

Gezegend Hij die komt in de naam des Heren, onze Heer, onze God, onze Verlosser en ons aller Koning, Jezus Christus, Zoon van de levende God, aan wie alle eer en glorie *in eeuwigheid. Amen.*

Joh 12: 12 – 19
Toen de volgende dag een grote menigte die naar het feest gekomen was, hoorde dat Jezus naar Jeruzalem kwam, namen zij de takken van de palmbomen en gingen de stad uit Hem tegemoet en riepen: Hosanna! Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere, de Koning van Israël! En toen Jezus een jonge ezel gevonden had, ging Hij daarop zitten, zoals geschreven is: Wees niet bevreesd, dochter van Sion, zie, uw Koning komt, zittend op het veulen van een ezelin. Dit nu begrepen Zijn discipelen eerst niet, maar toen Jezus verheerlijkt was, herinnerden zij zich dat dit over

Hem geschreven was en dat zij dit met Hem gedaan hadden. De menigte dan die bij Hem geweest was toen Hij Lazarus uit het graf geroepen en hem uit de doden opgewekt had, getuigde daarvan. Daarom ging de menigte Hem ook tegemoet, omdat zij gehoord had dat Hij dat teken gedaan had. De Farizeeën dan zeiden tegen elkaar: U ziet dat u totaal niets bereikt! Zie, de hele wereld loopt achter Hem aan.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Index

HET ZESDE UUR VAN PALMZONDAG
De Algemene Rouwdienst

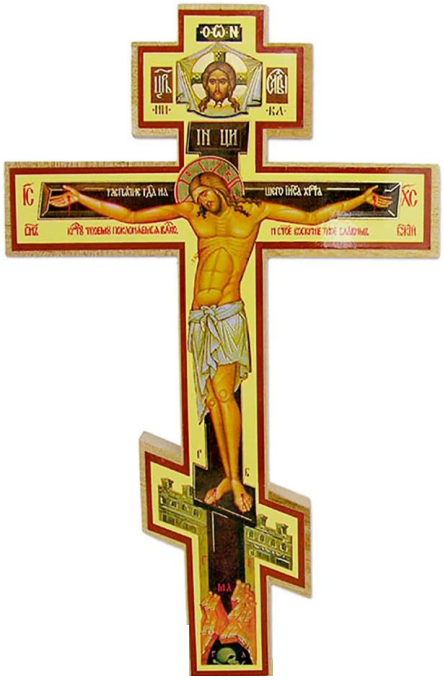

Na het beeindigen van de heilige Sacramenten wordt het voorhangsel van het Heiligdom gesloten en begint de Algemene Rouwdienst. De kerk bidt tijdens de lijdensweek niet voor de overledenen, omdat er geen wierook wordt aangeboden in deze dagen, en omdat de kerk zich in deze week volledig concenteert op het lijden van Christus, en daarom wordt er een Algemene Rouwdienst gehouden, mocht er iemand overlijden in deze week.

DE ALGEMENE ROUWDIENST
(na palmzondag)

Ezechiël (37: 1 - 14)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 37: 1 - 14
De hand van de HEERE was op mij, en de HEERE bracht mij in de geest naar buiten en zette mij neer, midden in een vallei. Die lag vol beenderen. Hij deed mij er aan alle kanten omheen gaan. En zie, er lagen er zeer veel op de grond van de vallei, en zie, ze waren zeer dor. Hij zei tegen mij: Mensenkind, zullen deze beenderen tot leven komen? En ik zei: Heere HEERE, Ú weet het! Toen zei Hij tegen mij: Profeteer tegen deze beenderen en zeg tegen hen: Dorre beenderen, hoor het woord van de HEERE. Zo zegt de Heere HEERE tegen deze beenderen: Zie, Ik ga geest in u brengen en u zult tot leven komen. Ik zal pezen op u leggen, vlees op u doen komen, een huid over u heen trekken, en geest in u geven, zodat u tot leven komt. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben. Toen profeteerde ik zoals mij geboden was, en er ontstond een geluid zodra ik profeteerde, en zie, een gedruis! De beenderen kwamen bij elkaar, elk been bij het bijbehorende been. En ik zag, en zie, er kwamen pezen op, er kwam vlees op en Hij trok er een huid overheen, maar er was geen geest in hen. Hij zei tegen mij: Profeteer tegen de geest, profeteer, mensenkind! Zeg tegen de geest: Zo zegt de Heere HEERE: Geest, kom uit de

vier windstreken en blaas in deze gedoden, zodat zij tot leven komen. Ik profeteerde zoals Hij mij geboden had. Toen kwam de geest in hen en zij kwamen tot leven. Zij gingen op hun voeten staan, een zeer, zeer groot leger. Toen zei Hij tegen mij: Mensenkind, deze beenderen zijn heel het huis van Israël. Zie, ze zeggen: Onze beenderen zijn verdord en onze hoop is vergaan, wij zijn afgesneden! Profeteer daarom, en zeg tegen hen: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal uw graven openen en Ik zal u uit uw graven doen oprijzen, Mijn volk, en Ik zal u brengen in het land van Israël. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben, als Ik uw graven open en als Ik u uit uw graven doe oprijzen, Mijn volk. Ik zal Mijn Geest in u geven, u zult tot leven komen en Ik zal u in uw land zetten. Dan zult u weten dat Ík, de HEERE, dit gesproken en gedaan heb, spreekt de HEERE.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Dan zegt de priester de volgende psalmverzen

Psalm 139: 7 - 10

Waar kan ik Uw Geest ontgaan, waar Uw aangezicht ontvluchten? Al steeg ik op naar de hemel, U bent daar; of legde ik mij neer in de hel, zie, U bent daar. Nam ik vleugels van de dageraad, woonde ik aan het einde van de zee, ook daar zou Uw hand mij leiden en Uw rechterhand mij vasthouden. Halleluja.

Psalm 119: 175, 176; 115:16 - 18

Laat mijn ziel leven, dan zal hij U loven; laat Uw bepalingen mij helpen. Ik heb gedwaald als een verloren schaap; zoek Uw dienaar, want Uw geboden heb ik niet vergeten. De hemel, de hemel is van de HEERE, maar de aarde heeft Hij aan de mensenkinderen gegeven. De doden zullen de HEERE niet prijzen, evenmin al wie in de stilte neergedaald zijn. Maar wíj zullen de HEERE loven, van nu aan tot in eeuwigheid. Halleluja.

Psalm 116: 1 - 9

Ik heb de HEERE lief, want Hij hoort mijn stem, mijn smeekbeden. Want Hij neigt Zijn oor tot mij, daarom zal ik Hem al mijn dagen aanroepen. Banden van de dood hadden mij omvangen, angsten van het graf hadden mij getroffen, ik ondervond benauwdheid en verdriet. Maar ik riep de Naam van de HEERE aan: Och HEERE, bevrijd mijn ziel! De HEERE is genadig en rechtvaardig, onze God is een Ontfermer. De HEERE bewaart de eenvoudigen; ik was

uitgeteerd, maar Hij heeft mij verlost. Mijn ziel, keer terug tot uw rust, want de HEERE is goed voor u geweest. Ja, U, HEERE, hebt mijn ziel immers gered van de dood, mijn ogen van tranen, mijn voet van struikelen. Ik zal wandelen voor het aangezicht van de HEERE in de landen der levenden. Halleluja.

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de 1e brief van St. Paulus aan de Korinthe, zijn zegen zij met ons.

1Kor 15: 1 - 27

Verder maak ik u bekend, broeders, het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, dat u ook aangenomen hebt, waarin u ook staat, waardoor u ook zalig wordt, als u eraan vasthoudt zoals ik het u verkondigd heb, tenzij dat u tevergeefs geloofd hebt. Want ik heb u ten eerste overgeleverd wat ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, overeenkomstig de Schriften, en dat Hij begraven is, en dat Hij opgewekt is op de derde dag, overeenkomstig de Schriften, en dat Hij verschenen is aan Kefas, daarna aan de twaalf. Daarna is Hij verschenen aan meer dan vijfhonderd broeders tegelijk, van wie de meesten nu nog in leven zijn, maar sommigen ook zijn ontslapen. Daarna is Hij verschenen aan Jakobus, daarna aan alle apostelen. En als laatste van allen is Hij ook aan mij verschenen, als aan de ontijdig geborene. Ik immers ben de minste van de apostelen, die niet waard ben een apostel genoemd te worden, omdat ik de gemeente van God vervolgd heb. Maar door de genade van God ben ik wat ik ben, en Zijn genade voor mij is niet tevergeefs geweest. Integendeel, ik heb mij meer ingespannen dan zij allen; niet ik echter, maar de genade van God, die met mij is. Of ik het dan ben of zij, zó prediken wij en zó hebt u geloofd. Als nu van Christus gepredikt wordt dat Hij uit de doden is opgewekt, hoe kunnen sommigen onder u dan zeggen dat er geen

opstanding van de doden is? En als er geen opstanding van de doden is, dan is Christus ook niet opgewekt. En als Christus niet is opgewekt, dan is onze prediking zonder inhoud, en zonder inhoud is ook uw geloof. En dan blijken wij ook valse getuigen van God te zijn. Wij hebben namelijk van God getuigd dat Hij Christus heeft opgewekt, terwijl Hij Die niet heeft opgewekt als inderdaad de doden niet opgewekt worden. Immers, als de doden niet opgewekt worden, is ook Christus niet opgewekt. En als Christus niet is opgewekt, is uw geloof zinloos; u bent dan nog in uw zonden. Dan zijn ook zij die in Christus ontslapen zijn, verloren. Als wij alleen voor dit leven op Christus onze hoop gevestigd hebben, zijn wij de meest beklagenswaardige van alle mensen. Maar nu, Christus ís opgewekt uit de doden en is de Eersteling geworden van hen die ontslapen zijn. Want omdat de dood er is door een mens, is ook de opstanding van de doden er door een Mens. Want zoals allen in Adam sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden. Ieder echter in zijn eigen orde: Christus als Eersteling, daarna wie van Christus zijn, bij Zijn komst. Daarna komt het einde, wanneer Hij het koningschap aan God en de Vader heeft overgegeven, wanneer Hij alle heerschappij en alle macht en kracht heeft tenietgedaan. Want Hij moet Koning zijn, totdat Hij alle vijanden onder Zijn voeten heeft gelegd. De laatste vijand die tenietgedaan wordt, is de dood. Immers, alle dingen heeft Hij aan Zijn voeten onderworpen.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

Het Heilige Evangelie
Johannes (5: 19 - 29)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 65: 4
Welzalig is hij die U verkiest en doet naderen, die mag wonen in Uw voorhoven; wij worden verzadigd met het goede van Uw huis, met het heilige van Uw paleis en wonderlijk in rechtvaardigheid. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes. Zijn zegen, *zij met ons Amen.*

Joh 5: 19 – 29
Jezus dan antwoordde en zei tegen hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De Zoon kan niets van Zichzelf doen, als Hij dat niet de Vader ziet doen, want al wat Deze doet, dat doet ook de Zoon op dezelfde wijze. Want de Vader heeft de Zoon lief en laat Hem alles zien wat Hij doet, en Hij zal Hem grotere werken laten zien dan deze, opdat u zich verwondert. Want zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend wie Hij wil. Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft heel het oordeel aan de Zoon gegeven, opdat allen de Zoon eren zoals zij de Vader eren. Wie de Zoon niet eert, eert de Vader niet, Die Hem gezonden heeft. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg

u: Wie Mijn woord hoort en Hem gelooft Die Mij gezonden heeft, die heeft eeuwig leven en komt niet in de verdoemenis, maar is uit de dood overgegaan in het leven. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De tijd komt en is nu dat de doden de stem van de Zoon van God zullen horen, en dat wie hem horen, zullen leven. Want zoals de Vader het leven heeft in Zichzelf, zo heeft Hij ook de Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelf; en Hij heeft Hem ook macht gegeven om oordeel te vellen, omdat Hij de Zoon des mensen is. Verwonder u daar niet over, want de tijd komt waarin allen die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen, en zij zullen eruitgaan: zij die het goede gedaan hebben, tot de opstanding ten leven, maar zij die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding ter verdoemenis.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Index

HET NEGENDE UUR VAN PALMZONDAG

Klaagliederen van Jeremia (1: 1 - 4)

Uit Klaagliederen van Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Kla 1: 1 - 4
Na de ballingschap van Israël en de verwoesting van Jeruzalem, zat Jeremia wenend en klaagde over Jeruzalem met dit klaaglied en zei:
Hoe eenzaam zit zij neer, die stad, eens zo dichtbevolkt! Als een weduwe is zij geworden, zij die groot was onder de heidenvolken. Een vorstin onder de gewesten is verplicht tot herendienst. Zij weent onophoudelijk in de nacht, en haar tranen stromen over haar wangen. Zij heeft geen trooster onder al haar minnaars. Al haar vrienden hebben trouweloos met haar gehandeld; ze zijn haar tot vijanden geworden. Juda is in ballingschap gegaan vanwege de ellende en vanwege de vele slavenarbeid. Zíj woont onder de heidenvolken, zij vindt geen rust; al haar vervolgers halen haar in tussen de nauwe doorgangen. De wegen van Sion treuren, ze zijn zonder feestgangers. Al haar poorten zijn verwoest; haar priesters zuchten. Haar jonge vrouwen zijn bedroefd, en zijzelf bitter is het haar.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Zefanja (3: 11 - 20)

Uit Zefanja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Zef 3:11 - 20
Op die dag zal Ik hen uit uw midden wegdoen die uitgelaten zijn over uw hoogmoed. Voortaan zult u zich niet meer verheffen omwille van Mijn heilige berg. Maar Ik zal in uw midden doen overblijven een ellendig en arm volk. Zij zullen op de Naam van de HEERE vertrouwen. Het overblijfsel van Israël zal geen onrecht doen en geen leugen spreken, en in hun mond zal niet gevonden worden een tong die bedriegt. Ja, zij zullen weiden en neerliggen, en niemand zal hun schrik aanjagen. Zing vrolijk, dochter van Sion! Juich, Israël! Wees blij en spring op van vreugde met heel uw hart, dochter van Jeruzalem! De HEERE heeft uw oordelen weggenomen, Hij heeft uw vijand weggevaagd. De Koning van Israël, de HEERE, is in uw midden: u zult geen kwaad meer zien. Op die dag zal tegen Jeruzalem gezegd worden: Wees niet bevreesd, Sion! Verlies de moed niet. De HEERE, uw God, is in uw midden, een Held, Die verlossen zal. Hij zal Zich over u verheugen met blijdschap. Hij zal zwijgen in Zijn liefde. Hij zal Zich over u verblijden met gejuich. Wie bedroefd zijn vanwege de samenkomst zal Ik verzamelen, zij zijn uit u; de smaad drukt als een last op hen. Zie, in die tijd ga Ik optreden tegen al uw verdrukkers. Ik zal verlossen wie mank gaat, bijeenbrengen wie verdreven is. Ik zal hen maken tot lof en tot een naam in heel het land waar zij beschaamd waren. In die tijd zal Ik u hierheen brengen, namelijk in de tijd dat Ik

u zal bijeenbrengen. Voorzeker, Ik zal u maken tot een naam en tot lof onder alle volken van de aarde, wanneer Ik voor uw ogen een omkeer in uw gevangenschap breng, zegt de HEERE.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Mattheüs (21: 10 -17)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 8: 3, 2

Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt U een sterk fundament gelegd, HEERE, onze Heere, hoe machtig is Uw Naam op de hele aarde. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 21: 10 – 17

Toen Hij Jeruzalem binnenkwam, raakte heel de stad in opschudding en men zei: Wie is Dat? De menigte zei: Dat is Jezus, de Profeet uit Nazareth in Galilea. En Jezus ging de tempel van God binnen en dreef allen die in de tempel verkochten en kochten naar buiten, en keerde de tafels van de wisselaars om en de stoelen van hen die de duiven verkochten. En Hij zei tegen hen: Er is geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden; maar u hebt er een rovershol van gemaakt. En er kwamen blinden en kreupelen bij Hem in de tempel en Hij genas hen. Toen de overpriesters en schriftgeleerden de wonderen zagen die Hij deed, en de kinderen die in de tempel riepen: Hosanna, de Zoon van David! Namen zij Hem dat zeer kwalijk, en

zeiden tegen Hem: Hoort U wel wat deze kinderen zeggen? Jezus zei tegen hen: Ja. Hebt u nooit gelezen: Uit de mond van jonge kinderen en van zuigelingen hebt U voor Uzelf lof tot stand gebracht? En Hij verliet hen en ging vandaar de stad uit naar Bethanië en overnachtte daar.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Index

HET ELFDE UUR VAN PALMZONDAG

Jesaja (48: 12 - 22)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 48: 12 - 22
Luister naar Mij, Jakob, Israël, Mijn geroepene: Ik ben Dezelfde, Ik ben de Eerste, ook ben Ik de Laatste. Ook heeft Mijn hand de aarde gegrondvest, en Mijn rechterhand heeft de hemel uitgespannen. Roep Ik ze, dan staan ze er tezamen. Kom bijeen, u allen, en luister. Wie onder hen heeft deze dingen verkondigd? De HEERE heeft Kores lief, hij doet Zijn welbehagen tegen Babel, en Zijn arm zal tegen de Chaldeeën zijn. Ik, Ik heb gesproken, ook heb Ik hem geroepen. Ik zal hem doen komen, en zijn weg zal voorspoedig zijn. Kom nader tot mij, hoor dit: Ik heb vanaf het begin niet in het verborgene gesproken; vanaf de tijd dat het geschied is, ben ik daar. En nu, de Heere HEERE heeft mij gezonden, en Zijn Geest. Zo zegt de HEERE, uw Verlosser, de Heilige van Israël: Ik ben de HEERE, uw God, Die u leert wat nuttig is, Die u leidt op de weg die u gaan moet. Och, had u maar acht geslagen op Mijn geboden! Dan zou uw vrede geweest zijn als een rivier en uw gerechtigheid als de golven van de zee. Dan zou uw nageslacht geweest zijn als het zand en uw nakomelingen als de korrels ervan. Hun naam zou niet worden uitgeroeid of verdelgd van voor Mijn aangezicht. Ga weg uit Babel, vlucht weg van de Chaldeeën, verkondig met luide vreugdezang, laat dit

horen, draag het uit tot aan het einde der aarde, zeg: De HEERE heeft Zijn knecht Jakob verlost. En: Zij leden geen dorst, toen Hij hen leidde door de woeste plaatsen. Water uit een rots deed Hij voor hen stromen. Toen Hij de rots kloofde, stroomde het water eruit. Voor de goddelozen is er echter geen vrede, zegt de HEERE.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Nahum (1: 2 - 8)

Uit Nahum de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Nah 1: 2 - 8
Een naijverig God en een Wreker is de HEERE, een Wreker is de HEERE, en zeer grimmig. Een Wreker is de HEERE voor Zijn tegenstanders, en Hij handhaaft Zijn toorn jegens Zijn vijanden. De HEERE is geduldig, maar groot van kracht en Hij houdt de schuldige zeker niet onschuldig. De weg van de HEERE is in wervelwind en in storm, wolken zijn het stof van Zijn voeten. Hij bestraft de zee en maakt die droog, al de rivieren laat Hij verdrogen. Basan en Karmel zijn verwelkt, de bloesem van Libanon is verwelkt. De bergen beven voor Hem, de heuvels smelten weg, de aarde rijst op voor Zijn aangezicht, waw de wereld met al zijn bewoners. Wie kan standhouden voor Zijn gramschap? Wie kan te midden van Zijn brandende toorn opstaan? Zijn grimmigheid is uitgegoten als vuur, de rotsen worden door Hem stukgebroken. De HEERE is goed, Hij is tot een vesting op de dag van de benauwdheid. Hij kent hen die tot Hem hun toevlucht nemen, en door een overstromende vloed zal Hij een vernietigend einde maken aan zijn plaats kaph en duisternis achtervolgt Zijn vijanden.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Mattheüs (20: 20 - 28)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 22: 23, 24
Ik zal Uw Naam mijn broeders vertellen, in het midden van de gemeente zal ik U loven. U die de HEERE vreest, loof Hem; alle nakomelingen van Jakob, vereer Hem; wees bevreesd voor Hem, alle nakomelingen van Israël. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 20: 20 - 28
Toen kwam de moeder van de zonen van Zebedeüs met haar zonen naar Hem toe. Zij knielde voor Hem neer om Hem iets te vragen. Hij zei tegen haar: Wat wilt u? Zij zei tegen Hem: Zeg dat deze twee zonen van mij mogen zitten, de één aan Uw rechteren de ander aan Uw linkerhand in Uw Koninkrijk. Maar Jezus antwoordde en zei: U weet niet wat u vraagt; kunt u de drinkbeker drinken die Ik drinken zal, en met de doop gedoopt worden waarmee Ik gedoopt word? Zij zeiden tegen Hem: Dat kunnen wij. En Hij zei tegen hen: Mijn drinkbeker zult u wel drinken, en met de doop waarmee Ik gedoopt word, zult u gedoopt worden; maar het

zitten aan Mijn rechteren aan Mijn linkerhand is niet aan Mij om te geven, maar het zal gegeven worden aan hen voor wie het bestemd is door Mijn Vader. En toen de andere tien dit hoorden, namen zij het de twee broers zeer kwalijk. En toen Jezus hen bij Zich geroepen had, zei Hij: U weet dat de leiders van de volken heerschappij over hen voeren, en de groten gezag over hen uitoefenen. Maar zo zal het onder u niet zijn; maar wie onder u groot wil worden, die moet uw dienaar zijn; en wie onder u de eerste wil zijn, die moet uw slaaf zijn, zoals ook de Zoon des mensen niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een losprijs voor velen.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het elfde uur van Palmzondag

In de gedachten van de tegenstandige Joden, was onze Heer en Verlosser Jezus Christus, een koning van de wereld, met de mensen om hem heen, troepen, soldaten, strijders, als degenen van de koningen. Deze gedachten waren ook van de moeder van Johannes en Jacobus de zonen van Zebedeüs. Zij kwam tot onze Verlosser terwijl hij omringd was door mensen en Zijn discipelen, aanbad Hem samen met haar twee zonen en zei: “Zeg, dat deze, mijn twee zonen, mogen zitten, één aan uw rechterzijde en één aan uw linkerzijde in uw Koninkrijk”.
Luister dan naar wat de genadevolle, medelijden hebbende Heer, die redding wenst voor de hele wereld, zei: “Kunt gij de beker drinken, die Ik zal drinken? Gedoopt worden met het doopsel waarmee ik gedoopt werd?” En zij zeide tot hem: “Wij kunnen het”. Hij antwoordde hen: “Dat zult gij wel kunnen, maar het zitten aan mijn zijde staat niet aan Mij te geven maar het is voor hen, voor wie het bereid is door mijn Almachtige Vader”. De twee broers werden stil bij het horen van deze woorden en vertrokken voor de grootheid van Zijn glorie.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

DE NACHT VAN MAANDAG VAN HET HEILIGE PASCHA

HET EERSTE UUR VAN DE NACHT VAN MAANDAG

Zefanja (1: 2 - 12)

Uit Zefanja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Zef 1: 2 - 12
Ik zal alles volkomen wegvagen van de aardbodem, spreekt de HEERE. Ik zal mens en dier wegvagen, Ik zal de vogels in de lucht en de vissen in de zee wegvagen en de struikelblokken, samen met de goddelozen; ja, Ik zal de mensen van de aardbodem uitroeien, spreekt de HEERE. Ik zal Mijn hand uitstrekken tegen Juda en tegen alle inwoners van Jeruzalem. Ik zal van deze plaats uitroeien het overblijfsel van de Baäl, de naam van de afgodspriesters, met de priesters, en hen die zich neerbuigen op de daken voor het leger aan de hemel, en hen die zich neerbuigen en zweren bij de HEERE én zweren bij Malcam, en die zich van de HEERE afkeren, bij Hem vandaan, en die de HEERE niet hebben gezocht en niet naar Hem hebben gevraagd. Wees stil voor het aangezicht van de Heere HEERE, want nabij is de dag van de HEERE. Ja, de HEERE heeft een offer bereid, Zijn genodigden geheiligd. Het zal gebeuren op de dag van het offer van de HEERE dat Ik de vorsten zal straffen, en de koningskinderen, en allen die gekleed gaan in uitheemse kleding. Ook zal Ik op die dag straffen allen die over de drempel springen, die het huis van hun heren vullen met geweld en bedrog. En op die dag, spreekt de HEERE, zal er hulpgeroep klinken vanuit de Vispoort, gejammer vanuit

het nieuwe gedeelte van de stad, en groot noodgeschrei vanuit de heuvels. Weeklaag, inwoners van de Vijzelwijk, want heel het volk van kooplieden is omgebracht, allen die geld afwegen zijn uitgeroeid. En in die tijd zal het gebeuren dat Ik Jeruzalem met lampen zal doorzoeken. Ik zal de mannen straffen die dik worden op hun droesem, die in hun hart zeggen: De HEERE doet geen goed en Hij doet geen kwaad. *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Het Heilige Evangelie
Johannes (12: 20 - 36)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 27: 6, 7, 8
Ik zal zingen, ja, ik zal psalmen zingen voor de HEERE. Hoor, HEERE, mijn stem als ik roep; wees mij genadig en antwoord mij. Mijn hart zegt tegen U. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 12: 20 - 36
Nu waren er enkele Grieken onder hen die gekomen waren om op het feest te aanbidden. Die dan gingen naar Filippus, die van Bethsaïda in Galilea afkomstig was, en vroegen hem: Heer, wij willen Jezus graag zien. Filippus kwam en zei het tegen Andreas, en Andreas en Filippus zeiden het op hun beurt tegen Jezus. Maar Jezus antwoordde hun: Het uur is gekomen dat de Zoon des mensen verheerlijkt zal worden. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als de tarwekorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft hij alleen, maar als hij sterft, draagt hij veel vrucht. Wie zijn leven liefheeft, zal het verliezen, en wie zijn leven haat in deze wereld, zal het behouden tot het eeuwige leven. Als iemand Mij dient, laat hij Mij volgen, en waar Ik ben, daar zal ook Mijn dienaar

zijn. En als iemand Mij dient, zal de Vader hem eren. Nu is Mijn ziel in beroering en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit dit uur! Maar hierom ben Ik in dit uur gekomen. Vader, verheerlijk Uw Naam! Er kwam dan een stem uit de hemel: En Ik heb Hem verheerlijkt en Ik zal Hem opnieuw verheerlijken. De menigte dan die daar stond en dit hoorde, zei dat er een donderslag geweest was. Anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken. Jezus antwoordde en zei: Niet voor Mij is deze stem er geweest, maar voor u. Nu wordt het oordeel over deze wereld voltrokken, nu zal de vorst van deze wereld buitengeworpen worden. En Ik, als Ik van de aarde verhoogd ben, zal allen naar Mij toe trekken. (En dit zei Hij om aan te duiden welke dood Hij zou sterven.) De menigte antwoordde Hem: Wij hebben uit de wet gehoord dat de Christus tot in eeuwigheid blijft. En hoe kunt U dan zeggen dat de Zoon des mensen verhoogd moet worden? Wie is die Zoon des mensen? Jezus dan zei tegen hen: Nog een korte tijd is het licht bij u; wandel zolang u het licht hebt, opdat de duisternis u niet overvalt. En wie in de duisternis wandelt, weet niet waar hij heen gaat. Zolang u het licht hebt, geloof in het licht, opdat u kinderen van het licht mag zijn.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het eerste uur van de nacht van maandag
In het begin van de maand werden de mensen enthousiast, verlangend om de helderheid van de maan te zien. Zie hoe te meer is Christus onze God, de Zon van Rechtvaardigheid, die deelde in de wandel van de mensen en in de gestalte van een dienaar aanschouwd werd; vooral toen de Grieken die naar het feest kwamen en Zijn grote glorie zagen. Zij zeiden tegen Filippus die uit Betsaïda kwam: "Mijnheer, wij willen graag Jezus zien." Toen kwam Filippus en vertelde het aan Andreas en hij kwamen bij Jezus en vertelde het. Toen zei onze Heer Jezus: “Het uur is gekomen, dat de Zoon des Mensen verheerlijkt zal worden". Door deze woorden duidde Hij aan Zijn levend makende dood.
Toen de gehele menigte Zijn Goddelijke Godsspraak hoorde, kwamen zij naar Jezus, onze Verlosser en hij leerde hen met gelijkenissen. "Gelooft in het licht zolang gij het licht hebt, opdat gij kinderen des lichts moogt zijn". Ook wij, geloven, dat hij echt het Ware Licht is van de Vader, die Hem de wereld inzond. Zijn Goddelijke Glorie verlichtte ons; wij die gezeten zijn in de duisternis en de schaduw van de dood. En hij heeft ons verhoogd, van de afgrond van onze zonden, naar onze oorspronkelijke waardigheid.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET DERDE UUR VAN DE NACHT VAN MAANDAG

Zefanja (1: 14 – 2: 2)

Uit Zefanja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Zef 1: 14 – 2: 2
De grote dag van de HEERE is nabij; hij is nabij en nadert zeer snel. Hoor, de dag van de HEERE! De held zal daar bitter schreeuwen! Een dag van verbolgenheid is die dag, een dag van benauwdheid en angst, een dag van verwoesting en vernietiging, een dag van duisternis en donkerheid, een dag van donkere wolken, een dag van bazuingeschal en krijgsgeschreeuw tegen de versterkte steden en tegen de hoge hoektorens. Ik zal de mensen benauwen, zodat zij zullen gaan als de blinden, want zij hebben tegen de HEERE gezondigd. Hun bloed zal uitgegoten worden als stof en hun lichaam als uitwerpselen. Ook hun zilver, ook hun goud zal hen niet kunnen redden op de dag van de verbolgenheid van de HEERE. Door het vuur van Zijn na-ijver zal heel dit land verteerd worden, want Hij zal zeker en spoedig een vernietigend einde maken aan alle inwoners van het land. Onderzoek uzelf nauwkeurig, ja onderzoek uzelf, volk zonder verlangen, voordat het besluit het licht ziet een dag gaat als kaf voorbij voordat over u komt de brandende toorn van de HEERE, voordat over u komt de dag van de toorn van de HEERE. Zoek de HEERE, alle zachtmoedigen van het land, die Zijn recht uitvoeren. Zoek gerechtigheid, zoek zachtmoedi-

gheid, misschien zult u dan verborgen worden op de dag van de toorn van de HEERE.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Lukas (9: 18 - 22)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 28: 9, 2
Verlos Uw volk en zegen Uw eigendom, weid hen en draag hen tot in eeuwigheid. Hoor mijn luide smeekbeden, wanneer ik tot U roep. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 9: 18 - 22
En het gebeurde, toen Hij in persoonlijk gebed was, dat de discipelen in Zijn nabijheid waren. En Hij vroeg hun: Wie zeggen de menigten dat Ik ben? Zij antwoordden en zeiden: Johannes de Doper, en anderen: Elia, en weer anderen dat een van de oude profeten opgestaan is. Hij zei tegen hen: Maar u, wie zegt u dat Ik ben? Petrus antwoordde en zei: De Christus van God. En Hij sprak hen streng toe en beval dat zij dit tegen niemand zeggen zouden. Hij zei: De Zoon des mensen moet veel lijden en verworpen worden door de oudsten, overpriesters en schriftgeleerden, en Hij moet gedood en op de derde dag opgewekt worden.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het derde uur van de nacht van maandag

Onze Verlosser heeft gebeden om ons te leren altijd te waken voor gebed. Nadat Hij klaar was vroeg Hij zijn discipelen "Wie zeggen de mensen dat Ik ben?"
Zij antwoordden: sommigen zeggen Johannes de Doper, anderen Elia en weer anderen een van de eerste profeten. Hij, de Alwetende, was hun aan het testen. En Hij vroeg hen: "Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben?" Petrus antwoordde en zei, "Gij zijt de Christus de Zoon van God die naar de wereld kwam om ons te verlossen."
"Gezegend zijt gij Petrus, de vaste rots, want vlees en bloed openbaarde dit niet aan u maar Mijn Vader, zodat gij het zou verkondigen aan de wereld. Wat betreft de vervloekte joden, die mij weigerden vanwege hun afgunst en zullen mij uitleveren aan de dood. Ik zal ze ontmaskeren, benadelen en zal hun eeuwige schande en schaamte bezorgen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ZESDE UUR VAN DE NACHT VAN MAANDAG

Joël (1: 5 - 15)

Uit Joël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Joël 1: 5 - 15
Ontwaak, dronkaards, en ween. Weeklaag, alle wijndrinkers, over de jonge wijn, want die is van uw mond weggenomen. Want een volk is tegen Mijn land opgetrokken, machtig en niet te tellen; zijn tanden zijn leeuwentanden, het heeft de hoektanden van een leeuwin. Het heeft van Mijn wijnstok een woestenij gemaakt en Mijn vijgenboom tot een kale tak. Het heeft hem volledig afgeschild en weggeworpen, zijn ranken zijn wit geworden. Weeklaag als een jonge vrouw, omgord met een rouwgewaad, die klaagt om de man van haar jeugd. Graanoffer en plengoffer zijn weggenomen van het huis van de HEERE. De priesters treuren, de dienaren van de HEERE. Het veld is verwoest, de grond treurt, want het koren is verwoest, de nieuwe wijn opgedroogd, de olie verkommerd. Akkerbouwers staan beschaamd, wijnbouwers weeklagen over de tarwe en over de gerst, want de oogst op het veld is verloren. De wijnstok is verdord en de vijgenboom is verwelkt, de granaatappelboom, ook de palmboom en de appelboom, alle bomen van het veld zijn verdord. Ja, de vreugde is verdord, geweken van de mensenkinderen. Omgord u en bedrijf rouw, priesters,

weeklaag, dienaren van het altaar. Kom, overnacht in rouwgewaden, dienaren van mijn God, want graanoffer en plengoffer zijn aan het huis van uw God onthouden. Kondig een vastentijd af, roep een bijzondere samenkomst bijeen, verzamel de oudsten en alle inwoners van het land in het huis van de HEERE, uw God, en roep tot de HEERE. Ach, die dag! Ja, de dag van de HEERE is nabij, en hij zal komen als een verwoesting van de Almachtige.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Markus (10: 32 - 34)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 29: 1, 2

Geef de HEERE, machtige heersers, geef de HEERE eer en macht. Geef de HEERE de eer van Zijn Naam, buig u voor de HEERE neer in Zijn heerlijk heiligdom. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 10: 32 - 34

En zij waren onderweg en gingen naar Jeruzalem en Jezus ging hen voor; en zij waren verbaasd en terwijl zij Hem volgden, waren zij bevreesd. En toen Hij de twaalf opnieuw bij Zich genomen had, begon Hij tegen hen te zeggen wat Hem overkomen zou: Zie, wij gaan op naar Jeruzalem en de Zoon des mensen zal aan de overpriesters en de schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen Hem ter dood veroordelen en Hem aan de heidenen overleveren. En zij zullen Hem bespotten en Hem geselen en Hem bespuwen en Hem doden; en op de derde dag zal Hij weer opstaan.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het zesde uur van de nacht van maandag

En terwijl Christus onze Heer en Zijn discipelen onderweg waren naar Jeruzalem, kwamen de twaalf apostelen naar Hem en begon Hij hen te vertellen over de lijdensweg die Hem te wachten stond. Hij zei: “Zie, U die die gekozen en rein zijn, wij gaan op naar Jeruzalem en de Zoon des mensen zal aan de hogepriesters en de schriftgeleerden worden overgeleverd en zij zullen Hem ter dood veroordelen. En zij zullen Hem overleveren aan de heidenen, en zij zullen Hem bespotten en Hem bespuwen en Hem geselen en kruisigen aan het kruis, en na drie dagen zal Hij opstaan."

U arm volk van Israël, hoe durft u dat te doen in u onwetendheid en Jezus Christus te kruisigen, die u verlost heeft van de slavernij. U hebt liefdadigheid met kwaadaardigheid beloond, daarom zullen uw zonden voor eeuwig blijven.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET NEGENDE UUR VAN DE NACHT VAN MAANDAG

Micha (2: 3 - 10)

Uit Micha de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.
Micha 2: 3 - 10
Daarom, zo zegt de HEERE, zie, Ik bedenk kwaad over dit geslacht waar u uw nekken niet uit weg kunt nemen en waardoor u niet rechtop verder kunt gaan, want het zal een kwade tijd zijn. Op die dag zal men een spreuk over u aanheffen, klaaglijk klagend met een rouwklacht, en zeggen: Wij zijn geheel verwoest, Hij doet het deel van mijn volk van eigenaar veranderen. Hoe neemt Hij het van mij weg, Hij deelt onze akkers uit aan afvalligen! Daarom zult u niemand hebben die volgens het lot het meetsnoer uitwerpt in de gemeente van de HEERE. Ze profeteren: Profeteer niet! Ze moeten er niet over profeteren! Er komt geen einde aan al die smaad. U die huis van Jakob genoemd wordt, komt de Geest van de HEERE soms tekort? Zijn dat Zijn daden? Doen Mijn woorden geen goed bij hem die oprecht wandelt? Maar onlangs stelde Mijn volk zich nog op als een vijand tegenover een kledingstuk. U rukt de mantel af van nietsvermoedende voorbijgangers die terugkeren van de strijd. De vrouwen van Mijn volk verdrijft u, elk uit het huis dat haar lief is, haar kleine kinderen ontneemt u voor eeuwig Mijn sieraad. Sta op en ga weg, want dit is niet het land van de rust Omdat het verontreinigd is, brengt het de ondergang, ja, een verschrikkelijke ondergang.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Markus (8: 27 - 33)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 17: 6, 1
Ik roep U aan, omdat U mij verhoort, o God; neig Uw oor tot mij, luister naar mijn woorden. HEERE, luister naar mijn rechtvaardige zaak, sla acht op mijn roepen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 8: 27 - 33
En Jezus vertrok met Zijn discipelen naar de dorpen van Caesarea Filippi. En onderweg stelde Hij Zijn discipelen een vraag; Hij zei tegen hen: Wie zeggen de mensen dat Ik ben? En zij antwoordden: Johannes de Doper; en anderen: Elia; en weer anderen: Een van de profeten. En Hij zei tegen hen: Maar u, wie zegt u dat Ik ben? En Petrus antwoordde en zei tegen Hem: U bent de Christus. En Hij gebood hun streng dat zij met niemand over Hem zouden spreken. En Hij begon hun te onderwijzen dat de Zoon des mensen veel moest lijden en verworpen worden door de oudsten en overpriesters en schriftgeleerden en gedood worden en na drie dagen opstaan. En dit woord sprak Hij vrijuit. En Petrus nam Hem apart en begon Hem te bestraffen, maar

Hij keerde Zich om en terwijl Hij Zijn discipelen aankeek, bestrafte Hij Petrus en zei: Ga weg achter Mij, satan, want u bedenkt niet de dingen van God, maar die van de mensen.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het negende uur van de nacht van maandag

Terwijl Jezus en Zijn discipelen op weg naar Ceasarea Filippi waren, begon Hij openlijk tot hen te spreken over wat Hem zal gebeuren in Jeruzalem. Dat wat er geschreven was, moet vervuld worden, dat de Zoon des Mensen veel pijn zal lijden. Hij zal afgewezen worden door de ouderlingen en schriftgeleerden der Joden. En na de lijdensweg die Hij tegemoet zal gaan, zal Hij op de derde dag opstaan.
Dit is de steen die de bouwers hebben geweigerd zoals er in het schrift staat: Hij zal neerdalen met grote boosheid op hen en de woede zal hen vernietigen. Hij zal de schaamte uitstorten over hun gezichten want zij hebben de liefdadigheid met kwaadaardigheid beloond. Hij zal degenen die Hem gehoorzamen en in Hem geloven, eeuwige blijdschap geven.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ELFDE UUR VAN DE NACHT VAN MAANDAG

Micha (3: 1 - 4)

Uit Micha de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Micha 3: 1 - 4
Toen zei ik: Luister toch, hoofden van Jakob en leiders van het huis van Israël, behoort u niet het recht te kennen? Zij haten het goede en hebben het kwade lief, zij stropen hun huid van hen af en hun vlees van hun beenderen. Ja, zij zijn het die het vlees van Mijn volk eten, hun huid van hen afstropen, hun beenderen breken, ze uiteenleggen als in een pot, als vlees midden in een ketel. Dan zullen zij tot de HEERE roepen, maar Hij zal hun niet antwoorden. In die tijd zal Hij Zijn aangezicht voor hen verbergen, omdat zij kwaad gedaan hebben.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Mattheüs (17: 19 - 23)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 18: 18, 19
Hij redde mij van mijn sterke vijand en van wie mij haatten, omdat zij machtiger waren dan ik. Zij hadden mij bedreigd op de dag van mijn ondergang. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 17: 19 - 23
Toen kwamen de discipelen bij Jezus en zeiden, toen zij alleen waren: Waarom konden wij hem niet uitdrijven? Jezus zei tegen hen: Vanwege uw ongeloof, want voorwaar, Ik zeg u: Als u een geloof had als een mosterdzaad, u zou tegen deze berg zeggen: Verplaats u van hier naar daar! En hij zou gaan, en niets zou voor u onmogelijk zijn. Maar dit soort gaat niet uit dan door bidden en vasten. Toen zij in Galilea verbleven, zei Jezus tegen hen: De Zoon des mensen zal overgeleverd worden in de handen van mensen. En zij zullen Hem doden, maar op de derde dag zal Hij opgewekt worden. En zij werden erg bedroefd.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het elfde uur van de nacht van maandag

Luister naar de Barmhartige en Weldadige die een en al goedheid en erbarming is. Hij prijst het bidden en eert de vasten want zij zijn de oorsprong van alle deugden. Toen Zijn discipelen Hem vroegen: "Waarom kunnen wij de demonen niet uitdrijven?" Antwoordde Hij: “Vanwege uw klein geloof weigerde de duivel zich te laten uitdrijven.
Ik zeg u, als u geloof hebt en u zegt tegen deze berg verplaatst u van hier naar daar, zal het zich verplaatsen en niets zal voor u onmogelijk zijn. Alles is mogelijk voor de gelovige". Laten we een grote hoop koesteren en een waar geloof, vrij van twijfel, en laat ons vurig zijn in de liefde die alles overtreft. Want wie liefde heeft, aanvaardt alles. Laten we constant bidden en liefde hebben voor de vasten, zodat wij Zijn beloften mogen verkrijgen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

Expositieën de nacht van maandag

De expositie van het eerste uur van de nacht van maandag

In het begin van de maand werden de mensen enthousiast, verlangend om de helderheid van de maan te zien. Zie hoe te meer is Christus onze God, de Zon van Rechtvaardigheid, die deelde in de wandel van de mensen en in de gestalte van een dienaar aanschouwd werd; vooral toen de Grieken die naar het feest kwamen en Zijn grote glorie zagen. Zij zeiden tegen Filippus die uit Betsaïda kwam: "Mijnheer, wij willen graag Jezus zien." Toen kwam Filippus en vertelde het aan Andreas en hij kwamen bij Jezus en vertelde het. Toen zei onze Heer Jezus: “Het uur is gekomen, dat de Zoon des Mensen verheerlijkt zal worden". Door deze woorden duidde Hij aan Zijn levend makende dood.
Toen de gehele menigte Zijn Goddelijke Godsspraak hoorde, kwamen zij naar Jezus, onze Verlosser en hij leerde hen met gelijkenissen. "Gelooft in het licht zolang gij het licht hebt, opdat gij kinderen des lichts moogt zijn". Ook wij, geloven, dat hij echt het Ware Licht is van de Vader, die Hem de wereld inzond. Zijn Goddelijke Glorie verlichtte ons; wij die gezeten zijn in de duisternis en de schaduw van de dood. En hij heeft ons verhoogd, van de afgrond van onze zonden, naar onze oorspronkelijke waardigheid.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het derde uur van de nacht van maandag

Onze Verlosser heeft gebeden om ons te leren altijd te waken voor gebed. Nadat Hij klaar was vroeg Hij zijn discipelen "Wie zeggen de mensen dat Ik ben?"
Zij antwoordden: sommigen zeggen Johannes de Doper, anderen Elia en weer anderen een van de eerste profeten. Hij, de Alwetende, was hun aan het testen. En Hij vroeg hen: "Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben?" Petrus antwoordde en zei, "Gij zijt de Christus de Zoon van God die naar de wereld kwam om ons te verlossen."
"Gezegend zijt gij Petrus, de vaste rots, want vlees en bloed openbaarde dit niet aan u maar Mijn Vader, zodat gij het zou verkondigen aan de wereld. Wat betreft de vervloekte joden, die mij weigerden vanwege hun afgunst en zullen mij uitleveren aan de dood. Ik zal ze ontmaskeren, benadelen en zal hun eeuwige schande en schaamte bezorgen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het zesde uur van de nacht van maandag

En terwijl Christus onze Heer en Zijn discipelen onderweg waren naar Jeruzalem, kwamen de twaalf apostelen naar Hem en begon Hij hen te vertellen over de lijdensweg die Hem te wachten stond. Hij zei: “Zie, U die die gekozen en rein zijn, wij gaan op naar Jeruzalem en de Zoon des mensen zal aan de hogepriesters en de schriftgeleerden worden overgeleverd en zij zullen Hem ter dood veroordelen. En zij zullen Hem overleveren aan de heidenen, en zij zullen Hem bespotten en Hem bespuwen en Hem geselen en kruisigen aan het kruis, en na drie dagen zal Hij opstaan."

U arm volk van Israël, hoe durft u dat te doen in u onwetendheid en Jezus Christus te kruisigen, die u verlost heeft van de slavernij. U hebt liefdadigheid met kwaadaardigheid beloond, daarom zullen uw zonden voor eeuwig blijven.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het negende uur van de nacht van maandag

Terwijl Jezus en Zijn discipelen op weg naar Ceasarea Filippi waren, begon Hij openlijk tot hen te spreken over wat Hem zal gebeuren in Jeruzalem. Dat wat er geschreven was, moet vervuld worden, dat de Zoon des Mensen veel pijn zal lijden. Hij zal afgewezen worden door de ouderlingen en schriftgeleerden der Joden. En na de lijdensweg die Hij tegemoet zal gaan, zal Hij op de derde dag opstaan.
Dit is de steen die de bouwers hebben geweigerd zoals er in het schrift staat: Hij zal neerdalen met grote boosheid op hen en de woede zal hen vernietigen. Hij zal de schaamte uitstorten over hun gezichten want zij hebben de liefdadigheid met kwaadaardigheid beloond. Hij zal degenen die Hem gehoorzamen en in Hem geloven, eeuwige blijdschap geven.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het elfde uur van de nacht van maandag

Luister naar de Barmhartige en Weldadige die een en al goedheid en erbarming is. Hij prijst het bidden en eert de vasten want zij zijn de oorsprong van alle deugden. Toen Zijn discipelen Hem vroegen: "Waarom kunnen wij de demonen niet uitdrijven?" Antwoordde Hij: “Vanwege uw klein geloof weigerde de duivel zich te laten uitdrijven.
Ik zeg u, als u geloof hebt en u zegt tegen deze berg verplaatst u van hier naar daar, zal het zich verplaatsen en niets zal voor u onmogelijk zijn. Alles is mogelijk voor de gelovige". Laten we een grote hoop koesteren en een waar geloof, vrij van twijfel, en laat ons vurig zijn in de liefde die alles overtreft. Want wie liefde heeft, aanvaardt alles. Laten we constant bidden en liefde hebben voor de vasten, zodat wij Zijn beloften mogen verkrijgen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

DE DAG VAN MAANDAG VAN HET HEILIGE PASCHA

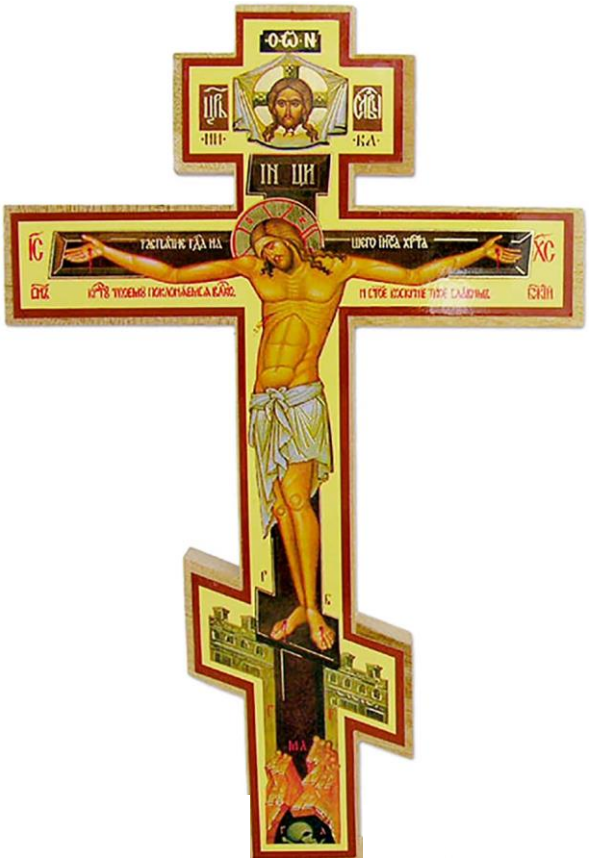

HET EERSTE UUR VAN DE MAANDAG

Genesis (1: 1 - 2: 3)

Uit Genesis van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Gen 1: 1 - 2: 3
In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde boven het water. En God zei: Laat er licht zijn! En er was licht. En God zag het licht dat het goed was; en God maakte scheiding tussen het licht en de duisternis. En God noemde het licht dag en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de eerste dag. En God zei: Laat er een gewelf zijn in het midden van het water, en laat dat scheiding maken tussen water en water! En God maakte dat gewelf en maakte scheiding tussen het water dat onder het gewelf is, en het water dat boven het gewelf is. En het was zo. En God noemde het gewelf hemel. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de tweede dag. En God zei: Laat het water dat onder de hemel is, in één plaats samenvloeien en laat het droge zichtbaar worden! En het was zo. En God noemde het droge aarde en het samengevloeide water noemde Hij zeeën; en God zag dat het goed was. En God zei: Laat de aarde groen doen opkomen, zaaddragend gewas, vruchtbomen, die naar hun soort vrucht dragen, waarin hun zaad is op de aarde! En het

was zo. En de aarde bracht groen voort, zaaddragend gewas naar zijn soort en bomen die vrucht dragen waarin hun zaad is, naar hun soort. En God zag dat het goed was. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de derde dag. En God zei: Laten er lichten zijn aan het hemelgewelf om scheiding te maken tussen de dag en de nacht; en laten zij zijn tot tekenen, en tot aanduiding van vaste tijden en van dagen en jaren! En laten zij tot lichten zijn aan het hemelgewelf om licht te geven op de aarde! En het was zo. En God maakte de twee grote lichten: het grote licht om de dag te beheersen en het kleine licht om de nacht te beheersen; en ook de sterren. En God plaatste ze aan het hemelgewelf om licht te geven op de aarde, om de dag en de nacht te beheersen en om scheiding te maken tussen het licht en de duisternis. En God zag dat het goed was. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de vierde dag. En God zei: Laat het water wemelen van wemelende levende wezens; en laten er vogels boven de aarde vliegen, langs het hemelgewelf! En God schiep de grote zeedieren en alle krioelende levende wezens waarvan het water wemelt, naar hun soort, en alle gevleugelde vogels naar hun soort. En God zag dat het goed was. En God zegende ze en zei: Wees vruchtbaar, word talrijk, en vervul het water van de zeeën; en laten de vogels talrijk worden op de aarde! Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de vijfde dag. En God zei: Laat de aarde levende wezens naar hun soort voortbrengen: vee, kruipende dieren en wilde dieren van de aarde, naar zijn soort! En het was zo.

En God maakte de wilde dieren van de aarde naar hun soort, het vee naar hun soort, en alle kruipende dieren van de aardbodem naar hun soort. En God zag dat het goed was. En God zei: Laten Wij mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en laten zij heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen! En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen. En God zegende hen en God zei tegen hen: Wees vruchtbaar, word talrijk, vervul de aarde en onderwerp haar, en heers over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht en over al de dieren die over de aarde kruipen! En God zei: Zie Ik geef u al het zaaddragende gewas dat op heel de aarde is, en alle bomen waaraan zaaddragende boomvruchten zijn; dat zal u tot voedsel dienen. Maar aan al de dieren van de aarde, aan alle vogels in de lucht en aan al wat over de aarde kruipt, waarin leven is, heb Ik al het groene gewas tot voedsel gegeven. En het was zo. En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de zesde dag. Zo zijn de hemel en de aarde voltooid, en heel hun legermacht. Toen God op de zevende dag Zijn werk, dat Hij gemaakt had, voltooid had, rustte Hij op de zevende dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had. En God zegende de zevende dag en heiligde die, want daarop rustte Hij van al Zijn werk, dat God schiep door het te maken. *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Jesaja (5: 1 - 9)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 5: 1 - 9
Ik wil graag voor mijn Beminde zingen, een lied van mijn Geliefde over Zijn wijngaard. Mijn Beminde had een wijngaard op een vruchtbare heuvel. Hij spitte hem om en zuiverde hem van stenen, Hij beplantte hem met edele wijnstokken. In het midden ervan bouwde Hij een toren, en hakte ook een perskuip daarin uit. Hij verwachtte dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij bracht stinkende druiven voort. Nu dan, inwoners van Jeruzalem en mannen van Juda, oordeel toch tussen Mij en Mijn wijngaard. Wat is er nog meer te doen aan Mijn wijngaard, dan wat Ik eraan gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht dat hij goede druiven zou voortbrengen, terwijl hij slechts stinkende druiven voortbracht? Nu dan, Ik wil u graag bekendmaken wat Ik met Mijn wijngaard ga doen: Ik zal zijn omheining wegnemen, zodat hij verwoest zal worden; Ik zal een bres slaan in zijn muur, zodat hij vertrapt zal worden. Ik zal er een wildernis van maken. Hij zal niet gesnoeid worden of geschoffeld, maar doornen en distels zullen er opschieten. En Ik zal de wolken gebieden geen regen erop te laten neerkomen. Want de wijngaard van de HEERE van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant. Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het werd bloedbestuur, gerechtigheid, maar zie, het werd geschreeuw. Een zesvoudig wee. Wee hun die huis aan

huis trekken, veld aan veld voegen, tot er geen plaats meer over is, en alleen u in het midden van het land gevestigd bent. De HEERE van de legermachten heeft tot mij persoonlijk gesproken: Voorwaar, veel huizen zullen tot een woestenij worden, grote en mooie zullen zonder bewoner zijn! *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Jozua (1: 1 - 19)

Uit Jozua Zoon van Sirach de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jozua 1: 1 - 19
Alle wijsheid komt van de Heer en is bij Hem tot in eeuwigheid. Het zand van de zeeën, de druppels van de regen en de dagen van de tijd: wie kan ze tellen? De hoogte van de hemel, de breedte van de aarde en de diepte van de zee: wie kan ze achterhalen? Vóór alle andere dingen is de wijsheid geschapen en het denkend verstand is van eeuwigheid. De bron van de wijsheid dat is het woord van God in den hoge, en haar wegen zijn eeuwige regels. Voor wie werd de wortel van de wijsheid blootgelegd en wie kent haar diepzinnig beleid? Aan wie is de kennis van de wijsheid meegedeeld en wie heeft haar rijke weten bevat? Eén alleen is wijs en zeer te vrezen: Hij die zit op Zijn troon, de Heer. Hij is degene die de wijsheid heeft geschapen, die haar heeft bezien en uitgemeten en haar heeft uitgestort over al zijn werken; in al wat leeft is zij aanwezig, zoals Hij haar geeft. Hij deelt haar toe aan wie Hem liefhebben. De vrees voor de Heer is eer en roem, zij is vreugde en een feestelijke krans. De vrees voor de Heer verkwikt het hart, zij geeft vreugde en blijdschap en lengte van dagen. Degene die de Heer vreest, hem zal het goed gaan, als het einde komt; op de dag van zijn dood wordt hij gelukkig geprezen. De heer vrezen is het begin van de wijsheid. Zij is met de vromen, in de moederschoot met hen mee geschapen. Zij heeft zich onder

de mensen een woning gebouwd, voor eeuwig gegrondvest, en in hun geslacht zal haar vertrouwen stellen. De Heer vrezen is de voltooiing van de wijsheid en zij verzadigt de mensen met haar vruchten. Hun hele huis vult zij met kostelijkheden en hun voorraadkamers met wat zij voortbrengt. De vrees voor de Heer is de bekroning van de wijsheid, zij doet vrede opbloeien en gave gezondheid. Hij heeft haar gezien en uitgeteld; weten en inzicht heeft Hij neer doen regenen en Hij heeft de roem verhoogd van hen die haar verkregen hebben.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Broeders, als wij de straf Gods willen ontvluchten en genade willen vinden in Zijn ogen, laat ons dan elke avond alleen met onszelf zitten en onze zielen doorzoeken op wat wij onze beschermengel gepresenteerd hebben om onze Heer aan te bieden. Nogmaals, wanneer de nacht voorbijgaat en een nieuwe dag aanbreekt en het licht schijnt, laat ons dan onszelf doorzoeken om te weten te komen wat wij onze metgezelengel hebben gepresenteerd om onze Heer aan te bieden.

Laat het zonder twijfel zijn dat een ieder van ons – man of vrouw – jong of oud, die gedoopt is in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, een aangewezen engel toegewezen heeft gekregen, om tot de dag van zijn dood iedere dag aan Hem te melden, wat zijn toegewezen individu heeft gedaan, dag of nacht. Niet dat God onwetend is jegens dat wat wij gedaan hebben. De hemelen verhoeden het. Hij is meer wetend daarover. Zoals geschreven is, de ogen van de Heer zien altijd en overal toe op hen die het kwade bedrijven en op hen die goed doen. De engelen zijn slechts dienaren, geplaatst door de Schepper van het heelal, voor hen die de verlossing zullen beërven.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

Het Heilige Evangelie

Markus (11: 12 - 24)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 18: 18, 19

Geloofd zij de HEERE God, de God van Israël; Hij doet wonderen, Hij alleen. Geloofd zij voor eeuwig Zijn heerlijke Naam; voor eeuwig. Amen, ja, amen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 11: 12 - 24

En de volgende dag, toen zij uit Bethanië gingen, kreeg Hij honger. En toen Hij in de verte een vijgenboom zag die bladeren had, ging Hij erheen om te zien of Hij er ook iets aan zou vinden; en erbij gekomen, vond Hij niets dan bladeren, want het was niet de tijd voor vijgen. En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Laat niemand meer vrucht van u eten in eeuwigheid! En Zijn discipelen hoorden het. En zij kwamen in Jeruzalem; en toen Jezus de tempel binnengegaan was, begon Hij hen die in de tempel verkochten en kochten, naar buiten te drijven; en de tafels van de wisselaars en de stoelen van hen die de duiven verkochten, keerde Hij om, en Hij liet niet toe dat iemand enig voorwerp door de tempel droeg. En Hij gaf onderwijs

en zei tegen hen: Staat er niet geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volken? Maar u hebt er een rovershol van gemaakt. En de schriftgeleerden en de overpriesters hoorden het en zochten naar een manier om Hem om te brengen, want zij waren bevreesd voor Hem, omdat heel de menigte versteld stond over Zijn onderricht. En toen het laat geworden was, ging Hij naar buiten, de stad uit. En toen zij er 's morgens vroeg voorbijgingen, zagen zij dat de vijgenboom verdord was, van de wortels af. En Petrus, die het zich herinnerde, zei tegen Hem: Rabbi, kijk, de vijgenboom die U vervloekt hebt, is verdord. En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Heb geloof in God. Want, voorwaar, Ik zeg u: wie tegen deze berg zal zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen, en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal geloven dat wat hij zegt, gebeuren zal, het zal hem gebeuren wat hij zegt. Daarom zeg Ik u: alles wat u biddend begeert, geloof dat u het ontvangen zult, en het zal u ten deel vallen.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het eerste uur van maandag

In den beginnen schiep God de hemel en de aarde en versierde het met Zijn geest. Hij overdekte de duisternis en ontsluierde het licht. Hij maakte onderscheid tussen de twee met nieuwe namen. Hij noemde het licht dag en de duisternis nacht. Hij schiep dit alles op die ene dag met wijsheid en omzichtigheid. Op de tweede dag schiep God het uitspansel en maakte scheiding tussen wateren en wateren. God vestigde het bovenste water boven het uitspansel en noemde het Hemel.

Op de derde dag verzamelde Hij de wateren en liet het droge tevoorschijn komen boven de wateren. Op de vierde dag schiep God de zon, de maan en talloze sterren. Op de vijfde dag schiep God de vogels, grote walvissen en al het vee, ook het gewas, gras, planten en fruitdragende bomen. Op de zesde dag schiep God Adam, de eerste man en een gezellin uit zijn eigen vlees, man en vrouw heeft Hij geschapen zoals was bestemd; en gaf hen heerschappij over alle schepsels die Hij geschapen had.

God rustte op de zevende dag want op die dag had Hij Zijn werk voltooid. Dit is de opzet van de Schepper en de Grondlegger van de hele schepping.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET DERDE UUR VAN DE MAANDAG

Jesaja (5: 20 - 30)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 5: 20 - 30
Wee hun die het kwade goed noemen en het goede kwaad; die duisternis voorstellen als licht, en licht als duisternis; die bitter voorstellen als zoet en zoet als bitter. Wee hun die in hun eigen oog wijs zijn en naar hun eigen mening verstandig. Wee hun die een held zijn in wijn drinken en dappere mannen in het mengen van sterkedrank, die de goddelozen in het gelijk stellen voor een geschenk, maar de rechtvaardigen hun recht ontnemen. Daarom, zoals een vuurtong stoppels verteert en stro door een vlam ineenzinkt, zo zal hun wortel vermolmd zijn, en hun bloesem opstuiven als stof, omdat zij de wet van de HEERE van de legermachten afgewezen hebben en het woord van de Heilige van Israël verworpen hebben. Daarom is de toorn van de HEERE tegen Zijn volk ontbrand. Hij heeft Zijn hand tegen hen uitgestrekt; Hij heeft hen geslagen, zodat de bergen sidderen, en hun dode lichamen als vuilnis midden op straat liggen. Bij dit alles keert Zijn toornzich niet af, en nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt. Want Hij zal een banier omhoogheffen voor de heidenvolken van ver weg. Van het einde der aarde fluit Hij hen naar Zich toe; en zie, daar komen zij, haastig en snel! Onder hen zal niemand vermoeid zijn of struikelen, niemand zal sluimeren of

slapen. Bij niemand zal de gordel om zijn heupen losraken of de riem van zijn schoen breken. Hun pijlen zullen scherp zijn, al hun bogen gespannen, de hoeven van hun paarden zullen als keisteen beschouwd worden, de wielen van hun wagens als een wervelwind. Hun gebrul zal zijn als dat van een leeuwin, zij zullen brullen als jonge leeuwen, zij zullen grommen, hun prooi grijpen en wegslepen, en er is niemand die redt. Op die dag zullen zij tegen het volk grommen als het grommen van de zee. Wanneer men naar de aarde kijkt, zie, duisternis en benauwdheid, en het licht zal door haar rookwolken verduisterd zijn.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jeremia (9: 12 - 19)

Uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jer 9: 12 - 19
Wie is de wijze man die dit begrijpt, tot wie de mond van de HEERE heeft gesproken, dat hij het bekend kan maken? Waarom is het land vergaan, verwoest als de woestijn, zodat niemand erdoorheen trekt? De HEERE zegt: Omdat zij Mijn wet verlaten hebben die Ik hun had voorgehouden, en niet geluisterd hebben naar Mijn stem en daarnaar niet hebben gewandeld, maar achter hun verharde hart aan gegaan zijn en achter de Baäls aan, zoals hun vaderen hun dat geleerd hadden, daarom, zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Zie, Ik geef hun, dit volk, alsem te eten en galwater te drinken. Ik zal hen verspreiden onder de heidenvolken, die zij en hun vaderen niet gekend hebben. Ik zal het zwaard achter hen aan zenden, tot Ik aan hen een einde zal gemaakt hebben. Zo zegt de HEERE van de legermachten: Let op en roep de klaagvrouwen, dat ze komen, stuur boden naar de kundige vrouwen, dat zij komen, en laten zij zich haasten en over ons een rouwklacht aanheffen, zodat de tranen uit onze ogen naar beneden stromen, en onze oogleden van water vloeien. Want uit Sion wordt het geluid van een rouwklacht gehoord.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Markus (11: 11 - 19)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 122: 1, 2

Ik ben verblijd, wanneer zij tegen mij zeggen: Wij zullen naar het huis van de HEERE gaan! Onze voeten staan binnen uw poorten, Jeruzalem! *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 11: 11 - 19

En Jezus kwam Jeruzalem binnen en ging de tempel in; en nadat Hij alles rondom bekeken had en toen het al avond was, ging Hij met de twaalf de stad uit naar Bethanië. En de volgende dag, toen zij uit Bethanië gingen, kreeg Hij honger. En toen Hij in de verte een vijgenboom zag die bladeren had, ging Hij erheen om te zien of Hij er ook iets aan zou vinden; en erbij gekomen, vond Hij niets dan bladeren, want het was niet de tijd voor vijgen. En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Laat niemand meer vrucht van u eten in eeuwigheid! En Zijn discipelen hoorden het. En zij kwamen in Jeruzalem; en toen Jezus de tempel binnengegaan was, begon Hij hen die in de tempel verkochten en kochten, naar buiten te drijven; en de tafels

van de wisselaars en de stoelen van hen die de duiven verkochten, keerde Hij om, en Hij liet niet toe dat iemand enig voorwerp door de tempel droeg. En Hij gaf onderwijs en zei tegen hen: Staat er niet geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volken? Maar u hebt er een rovershol van gemaakt. En de schriftgeleerden en de overpriesters hoorden het en zochten naar een manier om Hem om te brengen, want zij waren bevreesd voor Hem, omdat heel de menigte versteld stond over Zijn onderricht. En toen het laat geworden was, ging Hij naar buiten, de stad uit.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het derde uur van maandag

Op de avond van Palmzondag, ging onze Heer Jezus Christus met zijn discipelen de stad uit. Hij voelde honger en zei "Ik wil iets eten". Hij zag een vijgeboom in de verte en ging er naar toe en zocht naar vruchten. Hij vond er alleen maar bladeren. Hij veroordeelde de boom en die verschrompelde tot aan zijn wortels. De discipelen zagen deze gebeurtenis en zeide tot de Heer dat de vijgeboom verschrompelde.

Houdt geloof in uw harten en u zult genade gegeven worden. Wees niet verwonderd dat de vijgeboom door een woord verschrompelde tot aan zijn wortels. Want als u geloof heeft in u hart kunt u een berg van zijn plaats verplaatsen. Komt al u onwetende en kijk wat er met de vijgeboom is gebeurd en draag de Heer goede vruchten aan om uzelf van het kwaad te bewaren. Toont u berouw zodat u vergiffenis moge verkrijgen. Was u gezicht met vele tranen, want tranen wissen de zonden uit. Licht uw lampen met deugdzaamheid zodat hun licht op u moge schijnen op de dag des oordeels. Deel het lijden met uw broeder en denk eraan hoe de Heer geleden heeft voor onze verlossing.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ZESDE UUR VAN DE MAANDAG

Exodus (32: 7 - 15)

Uit Exodus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Exo 32: 7 - 15
Toen sprak de HEERE tot Mozes: Ga, daal af, want uw volk, dat u uit het land Egypte hebt geleid, heeft verderfelijk gehandeld. Zij zijn al snel afgeweken van de weg die Ik hun geboden had: zij hebben voor zichzelf een gegoten kalf gemaakt, zij buigen zich ervoor neer, offeren eraan en zeggen: Dit zijn uw goden, Israël, die u uit het land Egypte geleid hebben. Ook zei de HEERE tegen Mozes: Ik heb dit volk gezien, en zie, het is een halsstarrig volk. Nu dan, laat Mij begaan, zodat Mijn toorn tegen hen ontbrandt en Ik hen vernietig. Dan zal Ik ú tot een groot volk maken. Maar Mozes trachtte het aangezicht van de HEERE, zijn God, gunstig te stemmen, en zei: HEERE, waarom zou Uw toorn ontbranden tegen Uw volk, dat U met grote kracht en sterke hand uit het land Egypte geleid hebt? Waarom zouden de Egyptenaren zeggen: Met kwade bedoelingen heeft Hij hen uitgeleid, om hen in de bergen te doden en hen van de aardbodem te vernietigen? Laat Uw brandende toorn varen, en heb berouw over het kwaad voor Uw volk. Denk aan Abraham, aan Izak en aan Israël, Uw dienaren, aan wie U bij Uzelf hebt gezworen en tot hen gesproken hebt: Ik zal uw nageslacht talrijk maken als de sterren aan de hemel, en dit

hele land waarover Ik gesproken heb, zal Ik aan uw nageslacht geven, zodat zij het voor eeuwig in erfbezit nemen. Toen kreeg de HEERE berouw over het kwaad dat Hij gesproken had Zijn volk te zullen aandoen. En Mozes keerde zich om en daalde de berg af, met de twee tafelen van de getuigenis in zijn hand. Deze tafelen waren aan beide kanten beschreven; ze waren aan de ene en aan de andere kant beschreven.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Wijsheid (1: 1 - 9)

Uit Wijsheid van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Wij 1: 1 - 9
Hebt de gerechtigheid lief, gij die het land bestuur; richt uw gedachten op de Heer in goede gezindheid en zoekt Hem in eenvoud van hart, Omdat Hij zich laat vinden door wie Hem niet uitdagen en zich toont aan wie niet weigeren in Hem te geloven, want kronkelige redeneringen verwijderen de mensen van God en als zij willen beproeven, hoever zijn macht reikt, worden zij, de dwazen, te schande gemaakt. In een ziel die op het kwade belust is neemt de wijsheid niet haar intrek en zijn woont niet in een lichaam dat zich aan zonde heeft overgegeven. Want de Heilige Geest die wijsheid leert is afkerig van onoprechtheid en wars van dom geredeneer en Hij trekt zich terug waar de ongerechtigheid nadert. De wijsheid is een geest die de mensen liefheeft, maar zij laat de godslasteraar niet ongestraft voor wat er over zijn lippen komt: God immers is de getuige van zijn nieren, de feilloze waarnemer van zijn hart en de beluisteraar van zijn tong. Want de geest van de Heer vervult het aardrijk en Hij die alles omvat houdt, Hij weet wat er gesproken wordt. Geen enkel mens die zondige dingen zegt kan dan ook verborgen blijven en de gerechtigheid zal hem zeker niet voorbijgaan als zij straffend optreedt. De gedachten van de goddeloze ontkomen namelijk niet aan een onderzoek en het geluid

van zijn woorden dringt door tot de Heer: zo worden zijn ongerechtigheden bestraft.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Johannes (2: 13 - 17)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 122: 4

Daarheen trekken de stammen op, de stammen van de HEERE, naar de ark van de getuigenis van Israël, om de Naam van de HEERE te loven. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 2: 13 - 17

Jezus ging naar Jeruzalem. En Hij trof in de tempel mensen aan die runderen, schapen en duiven verkochten, en de geldwisselaars die daar zaten. En nadat Hij een gesel van touwen gemaakt had, dreef Hij ze allen de tempel uit, ook de schapen en de runderen. En het geld van de wisselaars wierp Hij op de grond en de tafels keerde Hij om. En Hij zei tegen hen die de duiven verkochten: Neem deze dingen vanhier weg, maak niet het huis van Mijn Vader tot een huis van koophandel. En Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven is: De ijver voor Uw huis heeft mij verslonden.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het zesde uur van maandag

O Israël Gods eerste kind; hoe onvoorzichtig bent u geweest en hoe ongevoelig zijn uw priesters. De plaats van vergeving werd de plaats van de zonden. Het huis van gebed en smekingen werd een hol van dieven en een markt voor vee, schapen, duiven, koopmannen en voor geldwisselaars. Wat is die winst die onrein en corrupt is, en dit onrecht dat u gedaan hebt.

Toen de Zoon des Mensen dit alles zag gebeuren in Zijn Vaders Huis, want zij hadden het tot een hol van dieven, en onrechtvaardigen en tot een marktplaats gemaakt, wierp Hij de stoelen van de duivenhandelaars en de tafels van de wisselaars om en verstrooide hun geld. Toen Zijn discipelen dat zagen wisten zij dat dit over Hem was geschreven; "de ijver voor uw huis heeft mij doen vergaan." Daarom deed hij dat zonder angst. Uw heerschappij is voor altijd in de hemel en op aarde en Uw vrees O Heer heeft de bergen doen beven. Maar Israël heeft gedwaald en daarom is Gods hulp voor hem verborgen gebleven.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie `h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET NEGENDE UUR VAN DE MAANDAG

Genesis (2: 15 – 3: 24)

Uit Genesis van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Gen 2: 15 – 3: 24
De HEERE God nam de mens, en zette hem in de hof van Eden om die te bewerken en te onderhouden. En de HEERE God gebood de mens: Van alle bomen van de hof mag u vrij eten, maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven. Ook zei de HEERE God: Het is niet goed dat de mens alleen is; Ik zal een hulp voor hem maken als iemand tegenover hem. De HEERE God vormde uit de aardbodem alle dieren van het veld en alle vogels in de lucht, en bracht die bij Adam om te zien hoe hij ze noemen zou; en zoals Adam elk levend wezen noemen zou, zo zou zijn naam zijn. Zo gaf Adam namen aan al het vee en aan de vogels in de lucht en aan alle dieren van het veld; maar voor de mens vond hij geen hulp als iemand tegenover hem. Toen liet de HEERE God een diepe slaap op Adam vallen, zodat hij in slaap viel; en Hij nam een van zijn ribben en sloot de plaats ervan toe met vlees.
En de HEERE God bouwde de rib die Hij uit Adam genomen had, tot een vrouw en Hij bracht haar bij Adam. Toen zei Adam: Deze is ditmaal been van mijn beenderen, en vlees van mijn vlees! Deze zal mannin genoemd worden,

want uit de man is zij genomen. Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten; en zij zullen tot één vlees zijn. En zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw, maar zij schaamden zich niet.
De slang nu was de listigste onder alle dieren van het veld, die de HEERE God gemaakt had; en hij zei tegen de vrouw: Is het echt zo dat God gezegd heeft: U mag niet eten van alle bomen in de hof? En de vrouw zei tegen de slang: Van de vrucht van de bomen in de hof mogen wij eten, maar van de vrucht van de boom die in het midden van de hof staat, heeft God gezegd: U mag daarvan niet eten en hem niet aanraken, anders sterft u.
Toen zei de slang tegen de vrouw: U zult zeker niet sterven. Maar God weet dat, op de dag dat u daarvan eet, uw ogen geopend zullen worden en dat u als God zult zijn, goed en kwaad kennend. En de vrouw zag dat die boom goed was om ervan te eten en dat hij een lust was voor het oog, ja, een boom die begerenswaardig was om er verstandig door te worden; en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en hij at ervan. Toen werden de ogen van beiden geopend en zij merkten dat zij naakt waren. Zij vlochten vijgenbladeren samen en maakten voor zichzelf schorten.
En zij hoorden de stem van de HEERE God, Die in de hof wandelde, bij de wind in de namiddag. Toen verborgen Adam en zijn vrouw zich voor het aangezicht van de HEERE God te midden van de bomen in de hof. En de HEERE God riep Adam en zei tegen hem: Waar bent u? En hij zei: Ik

hoorde Uw stem in de hof en ik werd bevreesd, want ik ben naakt; daarom verborg ik mij. En Hij zei: Wie heeft u verteld dat u naakt bent? Hebt u van die boom gegeten waarvan Ik u geboden had daar niet van te eten? Toen zei Adam: De vrouw die U gaf om bij mij te zijn, die heeft mij van die boom gegeven en ik heb ervan gegeten. En de HEERE God zei tegen de vrouw: Wat hebt u daar gedaan! En de vrouw zei: De slang heeft mij bedrogen en ik heb ervan gegeten. Toen zei de HEERE God tegen de slang: Omdat u dit gedaan hebt, bent u vervloekt onder al het vee en onder alle dieren van het veld! Op uw buik zult u gaan en stof zult u eten, al de dagen van uw leven. En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht; Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen. Tegen de vrouw zei Hij: Ik zal uw moeite in uw zwangerschap zeer groot maken; met pijn zult u kinderen baren. Naar uw man zal uw begeerte uitgaan, maar hij zal over u heersen. En tegen Adam zei Hij: Omdat u geluisterd hebt naar de stem van uw vrouw en van die boom gegeten hebt waarvan Ik u gebood: U mag daarvan niet eten, is de aardbodem omwille van u vervloekt; met zwoegen zult u daarvan eten, al de dagen van uw leven; dorens en distels zal hij voor u laten opkomen en u zult het gewas van het veld eten. In het zweet van uw gezicht zult u brood eten, totdat u tot de aardbodem terugkeert, omdat u daaruit genomen bent; want stof bent u en u zult tot stof terugkeren.

En Adam gaf zijn vrouw de naam Eva, omdat zij moeder van alle levenden is. En de HEERE God maakte voor Adam en voor zijn vrouw kleren van huiden en kleedde hen daarmee. Toen zei de HEERE God: Zie, de mens is geworden als één van Ons, omdat hij goed en kwaad kent. Nu dan, laat hij zijn hand niet uitsteken en ook van de boom des levens nemen en eten, zodat hij eeuwig zou leven! Daarom zond de HEERE God hem weg uit de hof van Eden, om de aardbodem te bewerken, waaruit hij genomen was. Hij verdreef de mens, en plaatste ten oosten van de hof van Eden de cherubs met een vlammend zwaard, dat heen en weer bewoog, om de weg naar de boom des levens te bewaken.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (40: 1 - 5)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 40: 1 - 5
Troost, troost Mijn volk, zal uw God zeggen, spreek naar het hart van Jeruzalem en roep haar toe dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij uit de hand van de HEERE het dubbele ontvangen heeft voor al haar zonden. Een stem van iemand die roept in de woestijn: Bereid de weg van de HEERE, maak recht in de wildernis een gebaande weg voor onze God. Alle dalen zullen verhoogd worden, alle bergen en heuvels zullen verlaagd worden; wat krom is, zal recht worden; wat rotsachtig is, zal tot een vlakte worden. De heerlijkheid van de HEERE zal geopenbaard worden, en alle vlees tezamen zal het zien, want de mond van de HEERE heeft gesproken.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Spreuken (1: 1 - 9)

Uit Spreuken van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Spr 1: 1 - 9
De spreuken van Salomo, de zoon van David, de koning van Israël, om bekend te worden met wijsheid en vermaning, om woorden vol inzicht te begrijpen, om vermaning die inzicht biedt, aan te nemen, gerechtigheid, recht en billijkheid, om aan onverstandigen schranderheid te geven, aan een jongeman kennis en bedachtzaamheid. Wie wijs is, zal horen en inzicht vermeerderen, en wie verstandig is, zal wijze raad verwerven om een spreuk en een spreekwoord te begrijpen, woorden van wijzen en hun raadsels. De vreze des HEEREN is het beginsel van de kennis, dwazen verachten wijsheid en vermaning. Mijn zoon, luister naar de vermaning van je vader en veronachtzaam het onderricht van je moeder niet, want ze zijn een bevallige krans om je hoofd, en schakels van een ketting om je hals.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Mattheüs (21: 23 - 27)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 65: 6, 5

Gij antwoordt ons, o God van ons heil, o vertrouwen van alle einden der aarde. Welzalig is hij die U verkiest en doet naderen, die mag wonen in Uw voorhoven. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 21: 23 - 27

En toen Hij in de tempel gekomen was, kwamen de overpriesters en de oudsten van het volk naar Hem toe, terwijl Hij onderwijs gaf, en zeiden: Met welke bevoegdheid doet U deze dingen? En wie heeft U deze bevoegdheid gegeven? Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ik zal u ook één ding vragen; als u Mij dat zegt, zal Ik u ook zeggen met welke bevoegdheid Ik deze dingen doe. De doop van Johannes, vanwaar was die, uit de hemel of uit de mensen? En zij overlegden met elkaar, en zeiden: Als wij zeggen: Uit de hemel, dan zal Hij tegen ons zeggen: Waarom hebt u hem dan niet geloofd? Maar als wij zeggen: Uit de mensen, dan zijn wij bevreesd voor de menigte, want zij houden allen Johannes voor een profeet. En zij antwoordden Jezus en

zeiden: Wij weten het niet. Hij zei tegen hen: Dan zeg Ik u ook niet met wat voor bevoegdheid Ik dit doe.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het negende uur van maandag

Met uw smetteloze hand O Heer heeft U mij geschapen en liet mij schitteren in een versierd kleed, U schonk mij de zaligheid van het paradijs en de vruchten van de bomen. U hebt mij het overwicht van Uw heerschappij over al de schepselen onder de hemel toegekend en maakte alle dingen onder de dieren en beesten. U beroofde mij niet van mijn respect en maakte alles aan mij ondergeschikt. U gaf mij één gebod en ik was U ongehoorzaam, O mijn Heer en mijn God.

Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

Toen Ik zag dat u alleen was O Adam terwijl alle andere dingen in paren waren, heb ik van uw botten iemand gevormd lijkend op u en Ik vond het ongepast dat u alleen moest zijn. Ik was bezorgd om u en gaf u de macht over haar en al het geschapene heb ik aan u ondergeschikt gemaakt. U hebt naar haar geluisterd en negeerde mijn aanwijzigen en hebt mijn woorden en mijn bevelen geweigerd.

Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

Gedenk mij O Heer, vanuit het stof ben ik en gelijk het kruid van het veld, U gaf mij de dapperheid van u kracht en verkleinde mijn vernedering. Één boom heb ik U gevraagd om niet aan te komen, waarom heb gij geen gehoor gegeven aan Mijn gebod? U hebt naar de vrouw, die ik niet eens een

gebod heb gegeven, geluisterd en Mijn woorden geweigerd en hebt uzelf verborgen tussen de bomen zodat ik U niet kon zien.
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

U begeerde goddelijkheid en u wilde een schepper zijn zoals uw Heer. Door middel van het fruit van de boom, heeft u geleerd onderscheid te maken tussen het goede en het kwade om een god te worden. Adam, waar is de glorie die Ik u heb geschonken. U verloor de kleren waarmee Ik u had gekleed. Met bladeren van de boom bedekte u uw naaktheid. Ik heb u geschapen en kende u voordat u bestond.
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

Van het begin af aan onderwees Ik u en Mijn geboden heb ik u opgedragen. Van alle bomen in het paradijs heb Ik u over deze specifieke boom verteld. Zijn vruchten dragen de bitterheid van de dood en als u van deze eet, dan zult u de dood lijden. Ik heb u niet onwetend gehouden maar hier van op de hoogte gesteld voordat het gebeurde. U leende de vrouw uw oor en gehoorzaamde haar. Daarom zal Ik u bestraffen.
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

O Adam stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren om wat gij durfde te doen. En u Eva, waarom deed u dit en was u ongehoorzaam aan mijn gebod? Het was niet een engel of een vogel uit de hemel die tot u sprak, maar een slang, een beest van natuur en u luisterde naar zijn advies. Groot zal uw spijt zijn en groot uw wenen. Ik zal vijandschap zetten tussen u en de slang en tussen uw zaad en haar zaad. Zij zal de hiel van uw zaad vermorzelen en uw zaad zal haar kop vermorzelen.
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

De verlosser riep de slang ter verantwoording en vervloekte haar en haar geslacht zeggende: "Vervloekt zijt gij onder alle dieren. Op uw buik zult gij gaan en het stof der aarde zult gij eten om wat gij hebt gedaan. De vijand woont in u en u boodd onderdak voor het kwaad. En omdat de man naar u luisterde, zal de vloek op hem en de gehele aarde, zijn."
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

Tot de mens Adam, die als eerste in het paradijs woonde, zei Hij: "Omdat u naar uw vrouw hebt geluisterd, is de aardbodem om u daad vervloekt. U zult in verdriet leven en het land zal doornen en distels u voortbrengen."
En tegen Eva zei Hij: "Met smart zult gij kinderen baren, naar u man zal uw begeerte uitgaan en hij zal over u heersen en u zal geen rust in u leven hebben."

Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

En toen zei God: "Zie, Adam is geworden als onzer, een door de kennis van goed en kwaad. Ik zal hem niet in het paradijs achterlaten. Nu dan laat hij zijn hand niet uitstrekken en ook van de boom des levens nemen en eten." Hij zond Adam en zijn vrouw weg uit het paradijs. Hij stelde de cherubs met een flikkerend zwaard die de poort van het paradijs bewaakten.
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

Waar kan ik van Uw geest heen en waar naar toe kan ik van Uw aangezicht vluchten? Als ik stijg naar de hoge hemel of daal naar de laagste diepte zal ik U daar vinden. En Adam ging naar een lagere plaats vóór de poort van het paradijs om het land te bewerken en te eten van haar vruchten. Daar kreeg hij inzicht van zijn bedrog. Adam en Eva waren veroordeeld tot het dienen in de slavernij want hij heeft zijn eigenaardige wil gevolgd, hij en al zijn zonen tot voleinding der tijd.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ELFDE UUR VAN DE MAANDAG

Jesaja (50: 1 – 3)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 50: 1 – 3
Zo zegt de HEERE: Waar is de echtscheidingsbrief van uw moeder waarmee Ik haar weggezonden heb? Of wie van Mijn schuldeisers is het aan wie Ik u verkocht heb? Zie, om uw ongerechtigheden bent u verkocht, om uw overtredingen is uw moeder weggezonden. Waarom was er niemand toen Ik kwam? Waarom gaf niemand antwoord toen Ik riep? Is Mijn hand ten enenmale te kort om te verlossen? Of is er in Mij geen kracht om te redden? Zie, door Mijn bestraffing maak Ik de zee droog. Ik maak rivieren tot een woestijn. Hun vissen stinken, omdat er geen water is, en ze sterven van dorst. Ik bekleed de hemel met zwart, bedek hem met rouwgewaad.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jozua (1: 20 - 30)

Uit Jozua Zoon van Sirach de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Joz 1: 20 – 30
De Heer vrezen is de wortel van de wijsheid en haar takken zijn lange levensdagen. De vrees voor de Heer drijft de zonden uit; waar zij bestendig is wendt zij alle toorn af. Wie ten onrechte woedend wordt is niet te rechtvaardigen; de heftigheid van zijn woede wordt zijn val. De geduldige mens draagt zijn leed tot het ogenblik is gekomen, waarop de vreugde voor hem opbloeit. Hij houdt zijn woorden in tot het ogenblik is gekomen, waarop de lippen van velen zullen gewagen van zijn inzicht. In de kluizen van de wijsheid liggen spreuken vol weten, maar voor de zondaar is godvrezendheid een gruwel. Als gij naar wijsheid verlangt, neem dan de geboden in acht, en de Heer zal u de wijsheid schenken. Want de vrees voor de Heer bestaat in wijsheid en tucht en de welgevalligheid aan Hem ligt in trouw en zachtmoedigheid. Verzet u niet tegen de vrees voor de Heer en nader haar niet in dubbelhartigheid. Huichel niet tegenover de mensen en let goed op uw woorden. Verhef u niet: anders valt gij en brengt gij schande over uzelf. Dan zal de Heer uw verborgen daden onthullen en u neerwerpen in het midden van de gemeente, omdat gij niet genaderd zijt tot de vrees voor de Heer en omdat uw hart vol bedrog was.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Van tijd tot tijd zijn er sommige daden waarvan wij kunnen denken dat zij goed zijn, terwijl zij in de ogen van God slecht zijn. De ongeschikte tolerantie van zondaars in de heilige plaatsen kan bijvoorbeeld leiden tot onverschilligheid jegens de zonde.

De Heer heeft bijvoorbeeld niet de goede bomen bij de slechte bomen geplant in het Paradijs, maar alleen goede bomen. Hij heeft geen vruchtloze bomen of bomen met slechte vruchten geplant. Zelfs de mens, toen hij de geboden overtrad, was Hij niet onverschillig jegens de overtreding van de mens, maar verjoeg hem uit het Paradijs.

Hieruit kunnen wij opmaken, geliefden, dat de huizen van de Heer niet gevuld moeten zijn met slechte en goede mensen zoals het geval is in de wereld waar heiligen en zondaars, de onrechtvaardige en onreine onderling vermengd zijn.

Het is onze plicht om hen, die tot het huis van de Heer komen, eraan te herinneren zich naar behoren te gedragen. Ik weet dat de gehele aarde van God is, maar indien wij Zijn huis gelijk maken aan de rest van de wereld; wat zal dan het verschil maken tussen het huis van de Heer en de rest? Als ik als Gods dienaar zijnde dezelfde slechte daden bega als

de goddeloze, dan verdien ik het niet om Gods dienaar genoemd te mogen worden.

Want wij zondigen vaak en zijn niet in staat onszelf te veroordelen met dezelfde maat als waarmee wij anderen veroordelen. Zie, niemand durft uw plaats met vuil te vullen tenzij zij uw gebrek aan zorg daarin opmerken.

Gelijk de dienstknechten van de koning; zij kunnen niet iedereen het huis van de koning binnen laten treden, of zij nu het bevel van de koning eren of dat zij hen negeren zonder de toestemming van de koning. Indien zij afwijken van deze regel ontvangen zij bestraffing.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

Het Heilige Evangelie

Johannes (8: 51 - 59)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 13: 4, 5

Zie mij aan, verhoor mij, HEERE, mijn God! Verlicht mijn ogen, anders ontslaap ik in de dood, anders zegt mijn vijand: Ik heb hem overwonnen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 8: 51- 59

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als iemand Mijn woord in acht genomen heeft, zal hij beslist de dood niet zien tot in eeuwigheid. De Joden dan zeiden tegen Hem: Nu weten wij zeker dat U door een demon bezeten bent. Abraham is gestorven en de profeten, en zegt U: Als iemand Mijn woord in acht genomen heeft, zal hij beslist de dood niet proeven tot in eeuwigheid? U bent toch niet meer dan onze vader Abraham, die ook gestorven is? Ook de profeten zijn gestorven. Voor wie geeft U Zichzelf uit? Jezus antwoordde: Als Ik Mijzelf eer, betekent Mijn eer niets; Mijn Vader is het Die Mij eert, van Wie u zegt dat Hij uw God is. En u kent Hem niet, maar Ik ken Hem; en als Ik zeg dat Ik Hem niet ken, ben Ik, net als u, een leugenaar. Maar Ik ken Hem en

neem Zijn woord in acht. Abraham, uw vader, verheugde zich er sterk op dat hij Mijn dag zou zien, en hij heeft die gezien en heeft zich verblijd. De Joden dan zeiden tegen Hem: U bent nog geen vijftig jaar en hebt U Abraham gezien? Jezus zei tegen hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Vóór Abraham geboren was, ben Ik. Zij namen dan stenen op om ze op Hem te werpen. Maar Jezus verborg Zich en ging de tempel uit; Hij ging midden tussen hen door en zo ging Hij weg.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het elfde uur van maandag

O, Jezus, Ware, schijnend licht die de aarde vervult, het Ware Licht dat schijnt voor alle naties behalve voor de Joden want zij bleven verwijderd van Hem en aanschouwden Hem niet. Toen Hij zich openbaarde aan hen en zei dat degenen die in Hem geloven het eeuwige leven zullen beërven; de onwetenden, brekers van de wet, beweerden dat Hij de satans uitdreef door de satan die Hij in zich had.

Ze zeiden dat Abraham dood is en ook de profeten en vroegen zich af, hoe is het mogelijk dat degenen die in U geloven nooit dood zullen gaan? Hij antwoordde, "Als ik mezelf zou verheerlijken dan zou mijn glorie niets zijn. Hij verheerlijkt mij." Ze daagde Hem uit vragende, "Bent U dan machtiger dan Abraham onze vader en zijn afstammelingen die allen dood zijn? U bent nog geen vijftig jaar oud, hoe kunt u dan Abraham gezien hebben?" De Verlosser zei: "Voorwaar, Ik zeg u: Eer Abraham was, ben ik."

Wij, Gods nieuwe naties, geloven in Hem en volgen zijn geboden en belijden in woord en in het diepste van onze hart dat het Ware Woord, de Almachtige Rechtvaardige, eeuwig is met de Heilige Geest, de Trooster.

Ondanks alles wat Hij deed om hen iets te leren, hebben de onrechtvaardigen en onwetenden mensen Zijn grote zegeningen en de wonderen die Hij hun bewees geweigerd. Zij realiseerden zich niet dat hij hun Verlosser was waarover

de profeten geschreven hadden. Zij verloochenden Hem, weigerden Hem en zij dwaalden van God af.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

Expositieën van maandag

De expositie van het eerste uur van maandag

In den beginnen schiep God de hemel en de aarde en versierde het met Zijn geest. Hij overdekte de duisternis en ontsluierde het licht. Hij maakte onderscheid tussen de twee met nieuwe namen. Hij noemde het licht dag en de duisternis nacht. Hij schiep dit alles op die ene dag met wijsheid en omzichtigheid. Op de tweede dag schiep God het uitspansel en maakte scheiding tussen wateren en wateren. God vestigde het bovenste water boven het uitspansel en noemde het Hemel.

Op de derde dag verzamelde Hij de wateren en liet het droge tevoorschijn komen boven de wateren. Op de vierde dag schiep God de zon, de maan en talloze sterren. Op de vijfde dag schiep God de vogels, grote walvissen en al het vee, ook het gewas, gras, planten en fruitdragende bomen. Op de zesde dag schiep God Adam, de eerste man en een gezellin uit zijn eigen vlees, man en vrouw heeft Hij geschapen zoals was bestemd; en gaf hen heerschappij over alle schepsels die Hij geschapen had.

God rustte op de zevende dag want op die dag had Hij Zijn werk voltooid. Dit is de opzet van de Schepper en de Grondlegger van de hele schepping.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het derde uur van maandag

Op de avond van Palmzondag, ging onze Heer Jezus Christus met zijn discipelen de stad uit. Hij voelde honger en zei "Ik wil iets eten". Hij zag een vijgeboom in de verte en ging er naar toe en zocht naar vruchten. Hij vond er alleen maar bladeren. Hij veroordeelde de boom en die verschrompelde tot aan zijn wortels. De discipelen zagen deze gebeurtenis en zeide tot de Heer dat de vijgeboom verschrompelde.
Houdt geloof in uw harten en u zult genade gegeven worden. Wees niet verwonderd dat de vijgeboom door een woord verschrompelde tot aan zijn wortels. Want als u geloof heeft in u hart kunt u een berg van zijn plaats verplaatsen. Komt al u onwetende en kijk wat er met de vijgeboom is gebeurd en draag de Heer goede vruchten aan om uzelf van het kwaad te bewaren. Toont u berouw zodat u vergiffenis moge verkrijgen. Was u gezicht met vele tranen, want tranen wissen de zonden uit. Licht uw lampen met deugdzaamheid zodat hun licht op u moge schijnen op de dag des oordeels. Deel het lijden met uw broeder en denk eraan hoe de Heer geleden heeft voor onze verlossing.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het zesde uur van maandag

O Israël Gods eerste kind; hoe onvoorzichtig bent u geweest en hoe ongevoelig zijn uw priesters. De plaats van vergeving werd de plaats van de zonden. Het huis van gebed en smekingen werd een hol van dieven en een markt voor vee, schapen, duiven, koopmannen en voor geldwisselaars. Wat is die winst die onrein en corrupt is, en dit onrecht dat u gedaan hebt.

Toen de Zoon des Mensen dit alles zag gebeuren in Zijn Vaders Huis, want zij hadden het tot een hol van dieven, en onrechtvaardigen en tot een marktplaats gemaakt, wierp Hij de stoelen van de duivenhandelaars en de tafels van de wisselaars om en verstrooide hun geld. Toen Zijn discipelen dat zagen wisten zij dat dit over Hem was geschreven; "de ijver voor uw huis heeft mij doen vergaan." Daarom deed hij dat zonder angst. Uw heerschappij is voor altijd in de hemel en op aarde en Uw vrees O Heer heeft de bergen doen beven. Maar Israël heeft gedwaald en daarom is Gods hulp voor hem verborgen gebleven.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het negende uur van maandag

Met uw smetteloze hand O Heer heeft U mij geschapen en liet mij schitteren in een versierd kleed, U schonk mij de zaligheid van het paradijs en de vruchten van de bomen. U hebt mij het overwicht van Uw heerschappij over al de schepselen onder de hemel toegekend en maakte alle dingen onder de dieren en beesten. U beroofde mij niet van mijn respect en maakte alles aan mij ondergeschikt. U gaf mij één gebod en ik was U ongehoorzaam, O mijn Heer en mijn God.

Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

Toen Ik zag dat u alleen was O Adam terwijl alle andere dingen in paren waren, heb ik van uw botten iemand gevormd lijkend op u en Ik vond het ongepast dat u alleen moest zijn. Ik was bezorgd om u en gaf u de macht over haar en al het geschapene heb ik aan u ondergeschikt gemaakt. U hebt naar haar geluisterd en negeerde mijn aanwijzigen en hebt mijn woorden en mijn bevelen geweigerd.

Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

Gedenk mij O Heer, vanuit het stof ben ik en gelijk het kruid van het veld, U gaf mij de dapperheid van u kracht en verkleinde mijn vernedering. Één boom heb ik U gevraagd om niet aan te komen, waarom heb gij geen gehoor gegeven aan Mijn gebod? U hebt naar de vrouw, die ik niet eens een gebod heb gegeven, geluisterd en Mijn woorden geweigerd

en hebt uzelf verborgen tussen de bomen zodat ik U niet kon zien.
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

U begeerde goddelijkheid en u wilde een schepper zijn zoals uw Heer. Door middel van het fruit van de boom, heeft u geleerd onderscheid te maken tussen het goede en het kwade om een god te worden. Adam, waar is de glorie die Ik u heb geschonken. U verloor de kleren waarmee Ik u had gekleed. Met bladeren van de boom bedekte u uw naaktheid. Ik heb u geschapen en kende u voordat u bestond.
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

Van het begin af aan onderwees Ik u en Mijn geboden heb ik u opgedragen. Van alle bomen in het paradijs heb Ik u over deze specifieke boom verteld. Zijn vruchten dragen de bitterheid van de dood en als u van deze eet, dan zult u de dood lijden. Ik heb u niet onwetend gehouden maar hier van op de hoogte gesteld voordat het gebeurde. U leende de vrouw uw oor en gehoorzaamde haar. Daarom zal Ik u bestraffen.
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

O Adam stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren om wat gij durfde te doen. En u Eva, waarom deed u dit en was u

ongehoorzaam aan mijn gebod? Het was niet een engel of een vogel uit de hemel die tot u sprak, maar een slang, een beest van natuur en u luisterde naar zijn advies. Groot zal uw spijt zijn en groot uw wenen. Ik zal vijandschap zetten tussen u en de slang en tussen uw zaad en haar zaad. Zij zal de hiel van uw zaad vermorzelen en uw zaad zal haar kop vermorzelen.
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

De verlosser riep de slang ter verantwoording en vervloekte haar en haar geslacht zeggende: "Vervloekt zijt gij onder alle dieren. Op uw buik zult gij gaan en het stof der aarde zult gij eten om wat gij hebt gedaan. De vijand woont in u en u boodd onderdak voor het kwaad. En omdat de man naar u luisterde, zal de vloek op hem en de gehele aarde, zijn."
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

Tot de mens Adam, die als eerste in het paradijs woonde, zei Hij: "Omdat u naar uw vrouw hebt geluisterd, is de aardbodem om u daad vervloekt. U zult in verdriet leven en het land zal doornen en distels u voortbrengen."
En tegen Eva zei Hij: "Met smart zult gij kinderen baren, naar u man zal uw begeerte uitgaan en hij zal over u heersen en u zal geen rust in u leven hebben."
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

En toen zei God: "Zie, Adam is geworden als onzer, een door de kennis van goed en kwaad. Ik zal hem niet in het paradijs achterlaten. Nu dan laat hij zijn hand niet uitstrekken en ook van de boom des levens nemen en eten." Hij zond Adam en zijn vrouw weg uit het paradijs. Hij stelde de cherubs met een flikkerend zwaard die de poort van het paradijs bewaakten.
Koor: Ik vraag U O Goede, wees mij genadig volgens Uw grote genade.

Waar kan ik van Uw geest heen en waar naar toe kan ik van Uw aangezicht vluchten? Als ik stijg naar de hoge hemel of daal naar de laagste diepte zal ik U daar vinden. En Adam ging naar een lagere plaats vóór de poort van het paradijs om het land te bewerken en te eten van haar vruchten. Daar kreeg hij inzicht van zijn bedrog. Adam en Eva waren veroordeeld tot het dienen in de slavernij want hij heeft zijn eigenaardige wil gevolgd, hij en al zijn zonen tot voleinding der tijd.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie `h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het elfde uur van maandag

O, Jezus, Ware, schijnend licht die de aarde vervult, het Ware Licht dat schijnt voor alle naties behalve voor de Joden want zij bleven verwijderd van Hem en aanschouwden Hem niet. Toen Hij zich openbaarde aan hen en zei dat degenen die in Hem geloven het eeuwige leven zullen beërven; de onwetenden, brekers van de wet, beweerden dat Hij de satans uitdreef door de satan die Hij in zich had.

Ze zeiden dat Abraham dood is en ook de profeten en vroegen zich af, hoe is het mogelijk dat degenen die in U geloven nooit dood zullen gaan? Hij antwoordde, "Als ik mezelf zou verheerlijken dan zou mijn glorie niets zijn. Hij verheerlijkt mij." Ze daagde Hem uit vragende, "Bent U dan machtiger dan Abraham onze vader en zijn afstammelingen die allen dood zijn? U bent nog geen vijftig jaar oud, hoe kunt u dan Abraham gezien hebben?" De Verlosser zei: "Voorwaar, Ik zeg u: Eer Abraham was, ben ik."

Wij, Gods nieuwe naties, geloven in Hem en volgen zijn geboden en belijden in woord en in het diepste van onze hart dat het Ware Woord, de Almachtige Rechtvaardige, eeuwig is met de Heilige Geest, de Trooster.

Ondanks alles wat Hij deed om hen iets te leren, hebben de onrechtvaardigen en onwetenden mensen Zijn grote zegeningen en de wonderen die Hij hun bewees geweigerd. Zij realiseerden zich niet dat hij hun Verlosser was waarover de profeten geschreven hadden. Zij verloochenden Hem, weigerden Hem en zij dwaalden van God af.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

DE NACHT VAN DINSDAG VAN HET HEILIGE PASCHA

HET EERSTE UUR VAN DE NACHT VAN DINSDAG

Zacharia (1: 1 – 6)

Uit Zacharia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Zac 1: 1 – 6
In de achtste maand, in het tweede jaar van Darius, kwam het woord van de HEERE tot Zacharia, de zoon van Berechja, de zoon van Iddo, de profeet: De HEERE is zeer toornig geweest op uw vaderen. Daarom, zeg tegen hen: Zo zegt de HEERE van de legermachten: Keer terug naar Mij, spreekt de HEERE van de legermachten, dan zal Ik naar u terugkeren, zegt de HEERE van de legermachten. Wees niet als uw vaderen, tot wie de vroegere profeten gepredikt hebben: Zo zegt de HEERE van de legermachten: Bekeer u toch van uw slechte wegen en van uw slechte daden. Maar zij luisterden niet en sloegen geen acht op Mij, spreekt de HEERE. Uw vaderen, waar zijn zij? En de profeten, leven zij voor eeuwig? Maar Mijn woorden en Mijn verordeningen, die Ik Mijn dienaren, de profeten, geboden had, hebben die uw vaderen niet getroffen, zodat zij zich bekeerden? Zij zeiden: Zoals de HEERE van de legermachten Zich voorgenomen had met ons te doen, overeenkomstig onze wegen en onze daden, zo heeft Hij met ons gedaan.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Lukas (13: 23 - 30)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 62: 8, 7
In God is mijn heil en mijn eer; mijn sterke rots, mijn toevlucht is in God. Zeker, Hij is mijn rots en mijn heil, mijn veilige vesting; ik zal niet wankelen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 13: 23 - 30
En iemand zei tegen Hem: Heere, zijn het weinigen, die zalig worden? En Hij zei tegen hen: Strijd om binnen te gaan door de nauwe poort, want velen, zeg Ik u, zullen proberen binnen te gaan en het niet kunnen, namelijk vanaf het ogenblik dat de Heer des huizes is opgestaan en de deur heeft gesloten. Dan zult u beginnen buiten te staan en op de deur te kloppen en te zeggen: Heere, Heere, doe ons open. En Hij zal antwoorden en tegen u zeggen: Ik weet niet waar u vandaan komt. Dan zult u beginnen te zeggen: Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken en U hebt in onze straten onderwijs gegeven. En Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik weet niet waar u vandaan komt. Ga weg van Mij, allen die ongerechtigheid bedrijven. Daar zal gejammer zijn en

tandengeknars, wanneer u Abraham, Izak en Jakob en alle profeten in het Koninkrijk van God zult zien, maar u buitengeworpen. En daar zullen er komen van oost en west, van noord en zuid, en zij zullen aan tafel gaan in het Koninkrijk van God. En zie, er zijn laatsten die de eersten zullen zijn en er zijn eersten die de laatsten zullen zijn.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het eerste uur van de nacht van dinsdag

Op weg naar Jeruzalem samen met Zijn discipelen, vroeg iemand onze Verlosser, "Heer, zullen er weinigen verlost worden?"

Onze Verlosser antwoordde zeggende: "Streef er naar om binnen te komen door de enge poort, opdat dat u niet komt en klopt en vraagt O Heer doe open voor ons, en dat Hij van binnen uit zal antwoorden en tegen u zeggen, Ik ken u niet, waar komt gij vandaan, Ga weg van Mij, gij werkers der wettenloosheid, waar geween en tandengeknars zal zijn.

Velen van de volkeren uit het Oosten en Westen zullen komen en zullen aanliggen aan de boezem van Abraham, Isaäk en Jacob in het koninkrijk der hemelen, maar jullie zullen uit geworpen worden en door uw goddeloosheid gedomineerd worden. Bekeert u van uw slechte wegen zodat uw zonden vergeven worden.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.

Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET DERDE UUR VAN DE NACHT VAN DINSDAG

Maleachi (1: 1 – 8)

Uit Maleachi de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Mal 1: 1 – 9
Een last, het woord van de HEERE tot Israël, door de dienst van Maleachi. Ik heb u liefgehad, zegt de HEERE, maar u zegt: Waarin hebt U ons liefgehad? Was Ezau niet de broer van Jakob? Spreekt de HEERE. Toch heb Ik Jakob liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat. Ik heb zijn bergen gemaakt tot een woestenij, en zijn erfelijk bezit prijsgegeven aan de jakhalzen van de woestijn. Hoewel Edom zegt: Als wij verwoest worden, bouwen wij de puinhopen weer op, zegt de HEERE van de legermachten dit: Zullen zíj bouwen, dan zal Ík afbreken, en men zal hen noemen: Goddeloos gebied, en: Het volk waarop de HEERE tot in eeuwigheid toornig is. Uw eigen ogen zullen het zien, en u zult zelf zeggen: Groot is de HEERE, tot over de grenzen van Israël! Een zoon eert zijn vader en een slaaf zijn heer. Als Ik dan een Vader ben, waar is de eerbied voor Mij? En als Ik een Heer ben, waar is de vrees voor Mij? Zegt de HEERE van de legermachten tegen u, priesters die Mijn Naam verachten. Maar u zegt: Waardoor verachten wij Uw Naam? Doordat u onrein brood op Mijn altaar brengt. En u zegt: Waardoor maken wij U onrein? Doordat u zegt: De tafel van de HEERE, die is verachtelijk. En als u een blind dier ten offer

brengt: Dat is niet erg! En als u een kreupel of ziek dier ten offer brengt: Dat is niet erg! Bied het maar eens aan uw landvoogd aan. Zou hij u goedgezind zijn of u ter wille zijn? Dit zegt de HEERE van de legermachten.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Lukas (13: 31 - 35)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 13: 4, 6

Zie mij aan, verhoor mij, HEERE, mijn God! Verlicht mijn ogen, anders ontslaap ik in de dood. Ik echter vertrouw op Uw goedertierenheid, mijn hart zal zich verheugen in Uw heil. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 13: 31 - 35

Op diezelfde dag kwamen er enige Farizeeën en zeiden tegen Hem: Ga weg en vertrek vanhier, want Herodes wil U doden. En Hij zei tegen hen: Ga heen en zeg die vos: Zie, Ik drijf demonen uit en verricht genezingen, vandaag en morgen, en op de derde dag word Ik voleindigd. Intussen moet Ik heden en morgen en de dag daarna reizen. Het gaat immers niet aan dat een profeet omkomt buiten Jeruzalem. Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt die naar u toe gezonden zijn, hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels, maar u hebt niet

gewild! Zie, uw huis wordt als een woestenij voor u achtergelaten. Voorwaar, Ik zeg u dat u Mij niet zult zien, totdat de tijd zal gekomen zijn dat u zult zeggen: Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het derde uur van de nacht van dinsdag

Op deze dag kwamen mensen en vertelden Hem dat koning Herodes Hem wilde doden en zeiden: "Meester, ga weg van hier en verlaat dit gebied omdat deze oneerbiedige Herodes U wilt doden."
Jezus, zei tegen hen: "Ga en vertel deze verdorven vos dat ik vele vandaag, morgen en de komende dagen zal genezen. Er staat geschreven, dat er geen profeet buiten Jeruzalem zal omkomen. O Jeruzalem, Jeruzalem dat de profeten doodt en ste¬nigt wie tot u gezonden zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, zoals een kip haar kuikens onder haar vleugels verzamelt, en gij hebt niet gewild. Zie, uw huis wordt u troosteloos overgelaten en Ik zeg u, gij zult mij van nu af aan niet meer zien, totdat gij zegt: gezegend Hij, die komt in de naam des Heren.".

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ZESDE UUR VAN DE NACHT VAN DINSDAG

Hosea (4: 15 – 5: 7)

Uit Hosea de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Hos 14: 15 – 5: 7
Als u, Israël, hoererij wilt bedrijven, laat Juda toch niet medeschuldig worden! Kom toch niet naar Gilgal, ga niet naar Beth-Aven, en zweer niet: Zo waar de HEERE leeft! Want Israël is opstandig als een onhandelbare koe. Nu zal de HEERE hen weiden als een lam in het ruime veld. Efraïm is verknocht aan de afgoden; laat hem met rust! Is hun drinkgelag voorbij, dan geven zij zich over aan hoererij. Zij leven zich uit in hun hartstochten, hun vorsten een schande houden van het woord: Geef. Wind heeft hen op zijn vleugels gebonden: zij zullen zich schamen vanwege hun offers. Hoor dit, priesters! Sla er acht op, huis van Israël! Neem ter ore, huis van de koning! Want het gericht gaat u aan, omdat u een strik geworden bent voor Mizpa, een uitgespannen net op de Tabor. De afvalligen zijn afgedaald om te slachten, maar Ik zal een vermaning voor hen allen zijn. Ikzelf ken Efraïm en Israël is voor Mij niet verborgen. Werkelijk, nu bedrijft Efraïm hoererij, Israël verontreinigt zich. Hun daden zijn er niet op gericht zich tot hun God te bekeren, want de geest van hoererij is in hun midden, en de HEERE kennen zij niet. De trots van Israël getuigt openlijk tegen hem. En Israël en Efraïm zullen struikelen om hun ongerechtigheid, en met hen zal ook Juda struikelen. Met

hun schapen en hun runderen zullen zij de HEERE gaan zoeken, maar zij zullen Hem niet vinden: Hij heeft Zich aan hen onttrokken. Zij hebben trouweloos gehandeld tegen de HEERE, want zij hebben bastaardkinderen verwekt. Nu zal de nieuwe maan hen met hun stuk land verteren!
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Lukas (21: 34 - 38)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 91: 2, 3

Mijn toevlucht en mijn burcht, mijn God, op Wie ik vertrouw! Want Híj zal u redden van de strik van de vogelvanger, van de zeer verderfelijke pest. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 21: 34 - 38

Wees op uw hoede dat uw hart niet op enig moment bezwaard wordt door roes en dronkenschap en door zorgen over de alledaagse dingen, en dat die dag u niet onverwachts overkomt. Want als een strik zal hij komen over allen die op het hele aardoppervlak wonen. Waak dan te allen tijde en bid dat u waardig geacht zult worden om al die dingen die gebeuren zullen, te ontvluchten, en om te kunnen bestaan voor de Zoon des mensen. Overdag nu gaf Hij onderwijs in de tempel, maar 's nachts ging Hij de stad uit en overnachtte op de berg die de Olijfberg heet. En al het volk kwam 's morgens vroeg naar Hem toe in de tempel om Hem te horen. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Expositie

De expositie van het zesde uur van de nacht van maandag

Als een begeleidende geneesheer, behandelde Jezus ons voor niets. Hij herinnerde ons eraan, dat het overmatig eten ons hart belast en de levenskracht van het lichaam doet afnemen. Op dezelfde manier brengt teveel aandacht aan aardse zaken ons in vele zonden, en leidt ons af van de vreze Gods.

De kwaadaardige Satan kan ons verstrikken en ons wegleiden van de weg naar verlossing. Ons bewustzijn van de verlossing van onze zielen verminderen. En ons plaatsen onder de dominantie van de dood zoals de prooi in een val trapt.

Wees alert en presenteer vruchten die bij rechtschapenheid en berouw horen, zodat u kunt staan voor onze Rechter, Jezus de Verlosser. Hij onderwees de mensen in de tempel en `s nachts rustte hij op de olijfberg. Overdag ging Hij naar Jeruzalem, waar de mensen vroeg bijeen waren om naar Zijn onderwijzing, vol van rechtschapenheid, te luisteren. Degenen die Hem hoorden, haastten zich om van Zijn zoete bron het levende water te drinken. Zoals in het Boek, waar getuigd wordt van Zijn komst, staat dat Hij het voedend onverderfelijk voedsel is voor allen die in Hem geloven.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET NEGENDE UUR VAN DE NACHT VAN DINSDAG

Hosea (10: 12 – 11: 2)

Uit Hosea de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Hos 10: 12 – 11: 2
Zaai voor uzelf in gerechtigheid! Oogst in goedertierenheid! Ploeg voor uzelf ongeploegd land om! Het is tijd om de HEERE te zoeken, totdat Hij komt en het laat regenen: gerechtigheid over u. U hebt goddeloosheid geploegd, onrechtvaardigheid geoogst, leugenvrucht gegeten; want u hebt vertrouwd op uw weg, op uw grote aantal helden. Daarom zal er oorlogsgedruis tegen uw volk ontstaan, en al uw vestingen zullen verwoest worden, zoals Salman verwoesting aanrichtte bij Beth-Arbel op de dag van strijd: moeders werden met de zonen verpletterd. Dat heeft Bethel u dus aangedaan vanwege uw mateloze slechtheid. In de dageraad is hij voorgoed omgebracht: de koning van Israël. Toen Israël een kind was, had Ik hem lief, en uit Egypte heb Ik Mijn zoon geroepen. Maar hoe meer zij hen riepen, hoe meer zij van onder hun ogen wegliepen. Aan de Baäls offerden zij en voor de afgodsbeelden brachten zij reukoffers.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Lukas (11: 37 - 52)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 33: 10, 11

De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEERE bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn hart bestaan van generatie op generatie. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 11: 37 - 52

Toen Hij dit zei, vroeg een Farizeeër aan Hem of Hij bij hem de middagmaaltijd wilde gebruiken. Hij ging naar binnen en ging aanliggen. Toen de Farizeeër dat zag, verwonderde hij zich erover dat Hij Zich niet eerst gewassen had voor het middagmaal. Maar de Heere zei tegen hem: Welnu, Farizeeën, u reinigt de buitenkant van de drinkbeker en van de schotel, maar uw binnenste is vol roofzucht en boosaardigheid. Onverstandigen! Heeft Hij Die het buitenste maakte, ook niet het binnenste gemaakt? Geef echter de inhoud ervan als liefdegave en zie, alles is voor u rein. Maar wee u, Farizeeën, want u geeft tienden van de munt en de wijnruit en van alle kruiden, maar u gaat voorbij

aan het recht en aan de liefde van God. Deze dingen zou men moeten doen en die andere dingen niet nalaten. Wee u, Farizeeën, want u hebt de voorste plaatsen in de synagogen en de begroetingen op de markten lief. Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u bent net als de graven die niet zichtbaar zijn: de mensen die erover lopen, weten het niet. Een van de wetgeleerden antwoordde en zei tegen Hem: Meester, wanneer u deze dingen zegt, behandelt U ons ook smadelijk. Maar Hij zei: Wee ook u, wetgeleerden, want u legt de mensen lasten op die moeilijk zijn om te dragen, en zelf raakt u die lasten niet met één van uw vingers aan. Wee u, want u bouwt de grafmonumenten voor de profeten, maar uw vaderen hebben hen gedood. U getuigt dus dat u instemt met de daden van uw vaderen, want zij hebben hen gedood en u bouwt hun grafmonumenten. Daarom heeft de wijsheid van God gezegd: Ik zal profeten en apostelen naar hen toe zenden, en van hen zullen zij sommigen doden en anderen vervolgen, opdat van dit geslacht afgeëist wordt het bloed van alle profeten dat van de grondlegging van de wereld af vergoten is, van het bloed van Abel tot het bloed van Zacharia, die omgebracht is tussen het altaar en het huis van God. Ja, Ik zeg u, het zal afgeëist worden van dit geslacht. Wee u, wetgeleerden, want u hebt de sleutel van de kennis weggenomen. Zelf bent u niet binnengegaan en u hebt hen die binnengingen, tegengehouden.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het negende uur van de nacht van dinsdag

Luister naar de weldadige, medelevende, geduldige en barmhartige als Hij ons leert om niet alleen rein van lichaam te zijn maar ook in onze harten.
De Farizeeër die Jezus uitnodigde om te eten was verbaasd toen Jezus het brood at zonder zijn handen te wassen. De Alwetende Leraar zeide tot hem: "Jullie Farizeeërs reinigen de buiten kant van de beker maar van binnen bent u vol van ordeloosheid, beroving, verwoesting en onrechtvaardigheid. Geef aalmoezen en wees Gods gericht en alles zal u rein zijn." Laten we barmhartig zijn jegens Gods schepping. Dan kunnen wij onszelf reinigen, lichamen en zielen, van alle onreinheid van de zonden.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ELFDE UUR VAN DE NACHT VAN DINSDAG

Amos (5: 6 – 14)

Uit Amos de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Amos 5: 6 – 14
Zoek de HEERE en leef! Anders zal Hij het huis van Jozef als een vuur binnendringen, het verteren, en zal er voor Bethel niemand zijn om te blussen. Wee hun die recht in alsem veranderen, die gerechtigheid ter aarde doen liggen. Hij Die het Zevengesternte en de Orion gemaakt heeft, Die de schaduw van de dood verandert in morgenlicht, Die de dag duister maakt als de nacht, Die het water van de zee roept en over het aardoppervlak uitgiet: HEERE is Zijn Naam! Die Zich verkwikt door de verwoesting over de sterken, ja, verwoesting komt over de vesting. Zij haten wie in de poort opkomt voor het recht, zij hebben een afschuw van wie de waarheid spreekt. Omdat u de arme vertrapt en van hem een heffing op koren neemt, daarom hebt u huizen van gehouwen steen kunnen bouwen, maar u zult er niet in wonen; begerenswaardige wijngaarden hebt u kunnen planten, maar u zult de wijn ervan niet drinken. Want Ik weet dat uw overtredingen veel zijn, en uw zonden talrijk: u drijft de rechtvaardige in het nauw, u neemt zwijggeld aan, u duwt armen in de poort opzij. Daarom zwijgt de verstandige in die tijd, want het is een kwade tijd. Zoek het goede en niet het kwade, opdat u leeft!
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Markus (13: 32 – 14: 2)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 122: 4

Daarheen trekken de stammen op, de stammen van de HEERE, naar de ark van de getuigenis van Israël, om de Naam van de HEERE te loven. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 13: 32 – 14: 2

Maar die dag en dat moment is aan niemand bekend, ook aan de engelen in de hemel niet, ook aan de Zoon niet, maar alleen aan de Vader. Let op: waak en bid, want u weet niet wanneer het de tijd is. Het zal zijn als bij iemand die naar het buitenland ging: hij verliet zijn huis, gaf zijn slaven volmacht, en gaf aan ieder zijn werk, en gebood de deurwachter waakzaam te zijn. Wees dus waakzaam! Want u weet niet wanneer de heer des huizes komt, 's avonds laat of te middernacht of met het hanengekraai of 's morgens vroeg, opdat hij u niet, als hij plotseling komt, slapend aantreft. En wat Ik tegen u zeg, zeg Ik tegen allen: Wees waakzaam! En na twee dagen was het Pascha en het feest

van de ongezuurde broden. En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten naar een manier om Hem door een list te grijpen en te doden. Maar zij zeiden: Niet tijdens het feest, opdat er niet misschien opschudding onder het volk ontstaat. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Expositie

De expositie van het elfde uur van de nacht van dinsdag

Wanneer de tijd komt, wees niet slapend wanneer Hij onverwachts terug komt, wees alert en bewaar uzelf voor de verborgen strikken. U alleen, Alwetende God weet alles voordat het gebeurt, het tijdstip, de jaren, de tijden en het verleden van de generaties.
Luister naar onze Verlosser, die met Zijn Goddelijk mond verkondigt: "Maar van die dag of van die ure weet niemand, ook de engelen in de hemel niet, ook de Zoon niet, alleen de Vader." Blijf waken ten allen tijden omdat u niet weet wanneer het zal geschieden. Opdat Hij u niet zou verrassen en u slapend vindt. Wees voorzichtig en bescherm uzelf voor de verborgen strikken.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

Expositieën de nacht van dinsdag

De expositie van het eerste uur van de nacht van dinsdag

Op weg naar Jeruzalem samen met Zijn discipelen, vroeg iemand onze Verlosser, "Heer, zullen er weinigen verlost worden?"
Onze Verlosser antwoordde zeggende: "Streef er naar om binnen te komen door de enge poort, opdat dat u niet komt en klopt en vraagt O Heer doe open voor ons, en dat Hij van binnen uit zal antwoorden en tegen u zeggen, Ik ken u niet, waar komt gij vandaan, Ga weg van Mij, gij werkers der wettenloosheid, waar geween en tandengeknars zal zijn.
Velen van de volkeren uit het Oosten en Westen zullen komen en zullen aanliggen aan de boezem van Abraham, Isaäk en Jacob in het koninkrijk der hemelen, maar jullie zullen uit geworpen worden en door uw goddeloosheid gedomineerd worden. Bekeert u van uw slechte wegen zodat uw zonden vergeven worden.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het derde uur van de nacht van dinsdag

Op deze dag kwamen mensen en vertelden Hem dat koning Herodes Hem wilde doden en zeiden: "Meester, ga weg van hier en verlaat dit gebied omdat deze oneerbiedige Herodes U wilt doden."
Jezus, zei tegen hen: "Ga en vertel deze verdorven vos dat ik vele vandaag, morgen en de komende dagen zal genezen. Er staat geschreven, dat er geen profeet buiten Jeruzalem zal omkomen. O Jeruzalem, Jeruzalem dat de profeten doodt en stenigt wie tot u gezonden zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, zoals een kip haar kuikens onder haar vleugels verzamelt, en gij hebt niet gewild. Zie, uw huis wordt u troosteloos overgelaten en Ik zeg u, gij zult mij van nu af aan niet meer zien, totdat gij zegt: gezegend Hij, die komt in de naam des Heren.".

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het zesde uur van de nacht van maandag

Als een begeleidende geneesheer, behandelde Jezus ons voor niets. Hij herinnerde ons eraan, dat het overmatig eten ons hart belast en de levenskracht van het lichaam doet afnemen. Op dezelfde manier brengt te veel aandacht aan aardse zaken ons in vele zonden, en leidt ons af van de vreze Gods.

De kwaadaardige Satan kan ons verstrikken en ons wegleiden van de weg naar verlossing. Ons bewustzijn van de verlossing van onze zielen verminderen. En ons plaatsen onder de dominantie van de dood zoals de prooi in een val trapt.

Wees alert en presenteer vruchten die bij rechtschapenheid en berouw horen, zodat u kunt staan voor onze Rechter, Jezus de Verlosser. Hij onderwees de mensen in de tempel en `s nachts rustte hij op de olijfberg. Overdag ging Hij naar Jeruzalem, waar de mensen vroeg bijeen waren om naar Zijn onderwijzing, vol van rechtschapenheid, te luisteren. Degenen die Hem hoorden, haastten zich om van Zijn zoete bron het levende water te drinken. Zoals in het Boek, waar getuigd wordt van Zijn komst, staat dat Hij het voedend onverderfelijk voedsel is voor allen die in Hem geloven.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het negende uur van de nacht van dinsdag

Luister naar de weldadige, medelevende, geduldige en barmhartige als Hij ons leert om niet alleen rein van lichaam te zijn maar ook in onze harten.
De Farizeeër die Jezus uitnodigde om te eten was verbaasd toen Jezus het brood at zonder zijn handen te wassen. De Alwetende Leraar zeide tot hem: "Jullie Farizeeërs reinigen de buiten kant van de beker maar van binnen bent u vol van ordeloosheid, beroving, verwoesting en onrechtvaardigheid. Geef aalmoezen en wees Gods gericht en alles zal u rein zijn." Laten we barmhartig zijn jegens Gods schepping. Dan kunnen wij onszelf reinigen, lichamen en zielen, van alle onreinheid van de zonden.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het elfde uur van de nacht van dinsdag

Wanneer de tijd komt, wees niet slapend wanneer Hij onverwachts terug komt, wees alert en bewaar uzelf voor de verborgen strikken. U alleen, Alwetende God weet alles voordat het gebeurt, het tijdstip, de jaren, de tijden en het verleden van de generaties.
Luister naar onze Verlosser, die met Zijn Goddelijk mond verkondigt: "Maar van die dag of van die ure weet niemand, ook de engelen in de hemel niet, ook de Zoon niet, alleen de Vader." Blijf waken ten allen tijden omdat u niet weet wanneer het zal geschieden. Opdat Hij u niet zou verrassen en u slapend vindt. Wees voorzichtig en bescherm uzelf voor de verborgen strikken.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

DE DAG VAN DINSDAG VAN HET HEILIGE PASCHA

HET EERSTE UUR VAN DINSDAG

Exodus (19: 1 - 8)

Uit Exodus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Exo 19: 1 – 8
In de derde maand, op dezelfde dag dat de Israëlieten uit het land Egypte waren vertrokken, kwamen zij in de woestijn Sinaï. Zij braken op vanuit Rafidim, kwamen in de woestijn Sinaï en sloegen hun kamp op in de woestijn. Israël sloeg daar zijn kamp op tegenover de berg. Toen klom Mozes omhoog, naar God. De HEERE riep tot hem vanaf de berg: Zo moet u tegen het huis van Jakob zeggen en de Israëlieten verkondigen: U hebt zelf gezien wat Ik met de Egyptenaren gedaan heb en hoe Ik u op arendsvleugels gedragen en u bij Mij gebracht heb. Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij. U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden die u tot de Israëlieten moet spreken. Mozes kwam terug en riep de oudsten van het volk, en hield hun al deze woorden voor, die de HEERE hem geboden had. Toen antwoordde heel het volk gezamenlijk en zei: Alles wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen! En Mozes bracht de woorden van het volk weer over aan de HEERE.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Job (23: 2 - 24: 25)

Uit Job de rechtvaardige, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Job 23: 2 - 24: 25
Ook vandaag is mijn klacht opstandigheid, mijn hand drukt zwaar op mijn zuchten. Och, wist ik maar dat ik Hem zou vinden, dan zou ik naar Zijn woonplaats toe komen. Ik zou de rechtszaak voor Zijn aangezicht uiteenzetten, en ik zou mijn mond vullen met mijn verdediging. Ik zou de woorden weten die Hij mij zou antwoorden; en ik zou begrijpen wat Hij tegen mij zou zeggen. Zou Hij een rechtszaak tegen mij voeren met de grootheid van Zijn kracht? Nee, maar Híj zou acht op mij slaan. Daar zou een oprechte zich tegenover Hem verdedigen; en ik zou voor altijd vrij zijn van mijn Rechter. Maar zie, ga ik naar voren, dan is Hij er niet, of naar achteren, dan merk ik Hem niet op. Als Hij aan de linkerkant werkt, aanschouw ik Hem niet; keert Hij Zich naar de rechterkant, dan zie ik Hem niet. Maar Hij kent de weg die ik ga. Laat Hij mij beproeven ik zal er als goud uitkomen. Mijn voet heeft zich aan Zijn spoor gehouden; aan Zijn weg heb ik mij gehouden, ik ben er niet van afgeweken. Het gebod van Zijn lippen heb ik niet weggedaan; de woorden van Zijn mond heb ik verborgen, meer dan het mij toegewezen deel. Maar als Hij tegen iemand is, wie zal Hem er dan van afbrengen? Wat Zijn ziel verlangt, dat zal Hij doen. Want Hij zal het mij toegewezen

deel ten uitvoer brengen; dergelijke dingen zijn er veel bij Hem. Daarom word ik voor Zijn aangezicht door schrik overmand; ik merk het op, en ben beangst voor Hem. Want God heeft mijn hart week gemaakt, de Almachtige heeft mij schrik aangejaagd. Want niet door de duisternis ben ik omgebracht, en niet door de donkerheid die mij bedekt. Waarom zijn de tijden niet verborgen voor de Almachtige, terwijl zij die Hem kennen, Zijn dagen niet zien? Er zijn mensen die grenzen aantasten; zij roven een kudde en weiden die. De ezel van de wezen drijven ze weg; het rund van een weduwe nemen ze in onderpand. Ze duwen de armen van de weg; tezamen verbergen zich de ellendigen van het land. Zie, zij zijn wilde ezels in de woestijn, zij trekken uit naar hun werk. Zij zoeken ijverig naar eten, de wildernis is voor hem en voor de kinderen tot voedsel. Op het veld oogsten zij zijn voer, en de wijngaard van de goddeloze plukken zij leeg. De naakte laten zij overnachten zonder kleding, terwijl hij geen bedekking heeft tegen de kou. Zij worden nat door een stortvloed van de bergen, en zonder een toevluchtsoord klampen zij zich vast aan een rots. Zij rukken een weeskind van de borst, en van een ellendige nemen zij onderpand. Naakt lopen zij rond, zonder kleding, en hongerig dragen zij schoven. Tussen hun muren persen zij olie uit, treden de perskuipen, en hebben dorst. Vanuit de stad kermen mensen, en de ziel van de dodelijk gewonden schreeuwt het uit; toch beschikt God niets ongerijmds. Zij zijn bij hen die het licht weerstaan; zij kennen Zijn wegen niet, en blijven niet op Zijn paden. Vóór

het licht staat de moordenaar op, hij doodt de ellendige en arme; en 's nachts is hij als een dief. Het oog van de overspeler wacht op de schemering; hij zegt: Geen oog mag mij waarnemen; en hij doet een masker voor zijn gezicht. In de duisternis dringt hij door in de huizen. Overdag sluiten zij zichzelf op; zij willen niets weten van het licht. Ja, de schaduw van de dood is voor hen allen als de morgen, want men kent de verschrikkingen van de schaduw van de dood. Hij is snel op het wateroppervlak; hun deel op de aarde is vervloekt; hij wendt zich niet in de richting van de wijngaarden. Droogte met hitte roven het sneeuwwater weg; zo doet het graf bij hen die gezondigd hebben. Zelfs de baarmoeder vergeet hem, de maden doen zich aan hem te goed, er wordt niet meer aan hem gedacht; het onrecht wordt gebroken als een stuk hout. De onvruchtbare, die niet baart, doet hij kwaad, en voor de weduwe doet hij niets goeds. Ook trekt hij de machtigen neer door zijn kracht; als hij opstaat, is men zijn leven niet zeker. Doet God hem onbezorgd zijn, dan steunt hij daarop; maar Zijn ogen zijn op hun wegen gericht. Zij zijn een korte tijd verheven, daarna is er niemand van hen meer, zij worden neergedrukt; evenals alle anderen worden zij in het graf gesloten; en zij worden als de top van een aar afgesneden. Is het dan niet zo? Wie kan mij tot een leugenaar maken, en mijn woorden tot niets maken?

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Hosea (4: 1 - 8)

Uit Hosea de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Hosea 4: 1 - 8
Hoor het woord van de HEERE, Israëlieten, want de HEERE heeft een rechtszaak met de inwoners van dit land, omdat er geen trouw, geen goedertierenheid en geen kennis van God in het land is. Vloeken, liegen, moorden, stelen en overspel plegen zijn wijdverbreid; bloedbad volgt op bloedbad. Daarom treurt het land, en ieder die erin woont, verkommert, met de dieren van het veld en de vogels in de lucht. Zelfs de vissen in de zee worden weggenomen. Maar laat niemand een rechtszaak voeren, laat niemand een ander ter verantwoording roepen, want uw volk is als zij die een priester aanklagen. Daarom zult u overdag struikelen. Zelfs de profeet zal 's nachts met u struikelen, en Ik zal uw moeder uitroeien. Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is. Omdat ú de kennis verworpen hebt, heb Ik u verworpen om als priester voor Mij te dienen. Omdat u de wet van uw God hebt vergeten, zal Ik ook uw kinderen vergeten. Hoe talrijker zij werden, hoe meer zij tegen Mij zondigden. Ik zal hun eer inruilen voor schande. Zij eten de zonde van Mijn volk, en zij verlangen naar hun ongerechtigheid.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Laat mij u informeren over twee onderwerpen. Zij waar de hemelen zich over hebben verheugd, omdat ze berouw hebben getoond over hun zonden op aarde, zullen niet bedroefd zijn of pijn lijden in de voorbestemde plaats die zij zullen beërven.

En zij waar de hemelen zich niet over hebben verheugd, omdat zij hun zonden niet erkend hebben en geen berouw hebben getoond voor hun ongerechtigheid op aarde, deze zullen noch vreugde noch rust vinden in die plaats.

Want deze die zwelgen in plezierigheden en genot zullen noch blijheid noch rust vinden in de hemelen. Heeft u Hem niet horen zeggen: “Zalig die treuren want zij zullen vertroost worden.” Ook zij die zich niet verblijd hebben op aarde zullen zich verblijden in de hemelen, of heeft u niet gelezen “Wee u, die nu lacht, want gij zult smart hebben en wenen.” Is dit dan niet de tijd waarin de zwakken met kracht bekleed zullen worden. En hij die niet sterk is zal zeggen, ik ben sterk wanneer hij zijn hart vastklampt aan het Geschrevene Woord.”

Gelijk de profeet gesproken heeft; Velen zijn het die verzwakt zijn in het lichaam door herhaaldelijk overspel, en zij zullen eveneens verzwakt zijn van hart.

Gelijk het Boek gesproken heeft over diegene; zij zullen vernietigd worden door hun eigen goddeloosheid. Maar over hen die strijden met moed, over diegene is gezegd; haast u en richt uzelf op om een metgezel van God te zijn, een onberispelijke werker die het Woord van de Waarheid predikt.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

Het Heilige Evangelie
Johannes (8: 21 - 29)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 120: 2, 6. 7
HEERE, red mijn ziel van de valse lippen, van de tong vol bedrog. Bij hen die de vrede haten. Ik ben vreedzaam, maar als ik spreek, voeren zij oorlog. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 8: 21 - 29
Jezus dan zei opnieuw tegen hen: Ik ga heen en u zult Mij zoeken, en in uw zonde zult u sterven; waar Ik heen ga, kunt u niet komen. De Joden nu zeiden: Hij zal toch Zichzelf niet doden, omdat Hij zegt: Waar Ik heenga, kunt u niet komen? En Hij zei tegen hen: U bent van beneden, Ik ben van boven; u bent van deze wereld, Ik ben niet van deze wereld. Ik heb u dan gezegd dat u in uw zonden zult sterven, want als u niet gelooft dat Ik het ben, zult u in uw zonden sterven. Zij zeiden dan tegen Hem: Wie bent U? En Jezus zei tegen hen: Wat Ik u vanaf het begin al zeg. Ik heb veel over u te zeggen en te oordelen, maar Die Mij gezonden heeft, is waarachtig, en wat Ik van Hem gehoord heb, spreek Ik tot de wereld. Zij

begrepen niet dat Hij tegen hen over de Vader sprak. Jezus dan zei tegen hen: Wanneer u de Zoon des mensen verhoogd zult hebben, zult u inzien dat Ik het ben, en dat Ik vanuit Mijzelf niets doe, maar dat Ik die dingen spreek zoals Mijn Vader Mij heeft onderwezen. En Die Mij gezonden heeft, is met Mij. De Vader heeft Mij niet alleen gelaten, omdat Ik altijd doe wat Hem welgevallig is.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het eerste uur van dinsdag

En Israël kwam bij de berg Refidim na drie maanden reizen door de wildernis. Toen kwamen de Israëlieten uit Egypte via de berg Sinaï naar deze plaats.

Mozes kwam en stond voor het aangezicht van God; God riep hem en sprak tot hem zeggende: "Zo zult gij zeggen tot het huis van Jakob en meedelen aan de Israëlieten: gij hebt gezien, wat Ik de Egyptenaren heb aangedaan, hoe Ik u gedragen heb met Mijn verheven kracht alsof u werdt gedragen op de vleugels van adelaren. Behoud Mijn wetten en geboden. Let op Mijn woorden en voer Mijn wil uit, want Ik heb u gekozen uit alle volkeren, want de ganse aarde behoort Mij en de zee. U zult Mijn koninkrijk zijn een gekozen volk een heilige natie."

Mozes kwam terug en vertelde de mensen alles wat God hem had verteld. Het volk schreeuwde met een stem: "Alles wat God vraagt dat doen wij."

Mozes ging terug en sprak de Alwetend zeggend dat het volk gehoor heeft gegeven aan Zijn geboden.

Echter Israël krabbelde terug, Jakob heeft zich terug getrokken en de zonen van Israël verdwaalde. Gods geboden waren niet meer, zijn bevelen werden genegeerd. God heeft hen dus in de handen van hatelijke vijanden overgeleverd en hen weer ondergeschikt gemaakt aan vreemden. Hij heeft hen vernederd voor de andere volkeren en zij leefden verder in eeuwige schande en oneer.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET DERDE UUR VAN DINSDAG

Deuteronomium (8: 11 - 20)

Uit Deuteronomium van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Deu 8: 11 – 20
Wees op uw hoede dat u de HEERE, uw God, niet vergeet, en daardoor Zijn geboden, Zijn bepalingen en Zijn verordeningen, die ik u heden gebied, niet in acht neemt. Wanneer u eet, verzadigd wordt, goede huizen bouwt en daarin woont, uw runderen en uw kleinvee talrijk worden en ook uw zilver en goud toeneemt, ja, alles wat u hebt, talrijk wordt, pas ervoor op dat uw hart zich dan niet verheft en u de HEERE, uw God, vergeet, Die u uit het land Egypte, uit het slavenhuis, geleid heeft; Die u geleid heeft in die grote en vreselijke woestijn, met gifslangen, schorpioenen en droogte, waar geen water was; Die uit hard gesteente water voor u liet komen, Die u in de woestijn het manna liet eten, dat uw vaderen niet gekend hadden, opdat Hij u zou verootmoedigen en u op de proef zou stellen, om u uiteindelijk wel te doen; en dat u dan niet in uw hart zegt: Mijn eigen kracht en de macht van míjn hand heeft dit vermogen voor mij verworven. Maar u moet de HEERE, uw God, in gedachten houden, dat Hij het is Die u kracht geeft om vermogen te verwerven, opdat Hij Zijn verbond zou bevestigen, dat Hij onder ede met uw vaderen gesloten heeft, zoals het op deze dag nog is. Als het echter gebeurt

dat u de HEERE, uw God, helemaal vergeet, achter andere goden aan gaat, hen dient en u voor hen neerbuigt, dan verzeker ik u heden dat u zeker zult omkomen. Zoals de heidenen die de HEERE van voor uw ogen uitgeroeid heeft, zo zult u dan ook zelf omkomen, omdat u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam bent geweest.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jozua (2: 1 - 9)

Uit Jozua zoon van Sirach de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jozua 2: 1 - 9
Mijn zoon, wanneer gij de Heer gaat dienen, bereid u dan voor op beproevingen. Laat uw hart de juiste weg inslaan en laat het sterk zijn, en wind u niet op als de tegenspoed komt. Houd u aan Hem vast en laat Hem niet los: dan zult gij uiteindelijk verheven worden. Alles wat u overkomt moet ge aanvaarden; gij moet geduldig zijn in de wederwaardigheden die u vernederen. Want goud wordt in het vuur beproefd en de aan God welgevallige mens in de oven van de vernedering. Vertrouw op Hem en Hij zal u helpen; bewandel rechte wegen en stel uw hoop op Hem. Gij die de Heer vreest, verwacht zijn erbarming en wijkt niet af van de weg: gij zoudt kunnen vallen. Gij die de Heer vreest, vertrouwt op Hem en uw loon blijft zeker niet uit. Gij die de Heer vreest, hoopt op het goede, op eeuwige blijdschap en erbarming.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Job (27:2-22 - 28:2)

Uit Job de rechtvaardige, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Job 27: 2 - 28: 2
Zo waar God leeft, Die mijn recht heeft weggenomen, en de Almachtige, Die mijn ziel bitterheid heeft aangedaan: Voorzeker, zolang mijn adem nog in mij is, en het blazen van God in mijn neus, zullen mijn lippen geen onrecht spreken, en zal mijn tong geen bedrog uiten! Er is geen sprake van dat ik jullie gelijk zou geven; tot ik de geest geef, zal ik mijn oprechtheid niet van mij wegdoen. Ik zal aan mijn gerechtigheid vasthouden, en zal haar niet loslaten; mijn hart zal die in mijn dagen niet minachten. Laat mijn vijand zijn als een goddeloze, en mijn tegenstander als iemand die onrecht doet. Want wat is de hoop van de huichelaar, als God zijn leven afsnijdt, als God zijn ziel wegneemt? Zal God zijn hulpgeroep horen als benauwdheid over hem komt? Zal hij vreugde scheppen in de Almachtige? Zal hij God te allen tijde aanroepen? Ik zal jullie onderwijzen aangaande de hand van God; wat bij de Almachtige is, zal ik niet verbergen. Zie, jullie hebben het allen zelf gezien. Waarom blijven jullie dan aan vluchtigheid vasthouden? Dit is het deel van de goddeloze mens bij God, en het erfelijk bezit van de geweldplegers, dat zij van de Almachtige ontvangen: als zijn kinderen talrijk worden, is het voor het zwaard, en zijn nakomelingen zullen niet met

brood verzadigd worden. Wie van hem overgebleven zijn, zullen door de dood begraven worden, en zijn weduwen zullen niet wenen. Als hij zilver ophoopt als stof, en kleding vervaardigt als leem, zal hij die vervaardigen, maar de rechtvaardige zal die aantrekken, en de onschuldige zal het zilver verdelen. Hij heeft zijn huis als een mot gebouwd, en als een hut die een wachter gemaakt heeft. Rijk legt hij zich te slapen; hij wordt wel niet weggenomen, maar als hij zijn ogen opendoet, is het er niet meer. Verschrikkingen treffen hem als water; 's nachts zal een wervelwind hem wegnemen. De oostenwind zal hem opnemen, en daar gaat hij; hij zal hem van zijn plaats wegvagen. God zal dit alles over hem werpen en hem niet sparen; voor Zijn hand zal hij snel wegvluchten. Voorzeker, er is voor het zilver een plaats waar het tevoorschijn gebracht wordt. Het ijzer wordt uit de aarde gehaald, en uit gesteente wordt koper gesmolten.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

1 Koningen (19: 9 - 14)

Uit 1e Koningen, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

1e Kon 19: 9 - 14
En zie, het woord van de HEERE kwam tot hem, en Hij zei tegen hem: Wat doet u hier, Elia? Hij zei: Ik heb mij zeer voor de HEERE, de God van de legermachten, ingezet. De Israëlieten hebben immers Uw verbond verlaten, Uw altaren omvergehaald en Uw profeten met het zwaard gedood. Ik alleen ben overgebleven, en zij staan mij naar het leven om het mij te benemen. Maar Hij zei: Ga naar buiten en ga op de berg staan, voor het aangezicht van de HEERE. En zie, de HEERE ging voorbij, en een grote en sterke wind, die bergen spleet en rotsen in stukken brak, voor het aangezicht van de HEERE uit. Maar de HEERE was niet in de wind. Na deze wind kwam er een aardbeving, maar de HEERE was ook niet in de aardbeving. Op de aardbeving volgde een vuur, maar de HEERE was ook niet in het vuur. En na het vuur kwam het suizen van een zachte stilte. En het gebeurde, toen Elia dat hoorde, dat hij zijn gezicht met zijn mantel omwikkelde, naar buiten ging en in de ingang van de grot bleef staan. En zie, een stem kwam tot hem, die zei: Wat doet u hier, Elia? Hij zei: Ik heb mij zeer voor de HEERE, de God van de legermachten, ingezet. De Israëlieten hebben immers Uw verbond verlaten, Uw altaren omvergehaald en Uw profeten met het zwaard

gedood. Ik alleen ben overgebleven, en zij staan mij naar het leven om het mij te benemen.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Mattheüs (23: 37 – 24: 2)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 119: 154, 155
Voer mijn rechtszaak en verlos mij; maak mij levend overeenkomstig Uw belofte. Het heil is ver van de goddelozen, want zij zoeken Uw verordeningen niet. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 23: 37 – 24: 2
Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild! Zie, uw huis wordt als een woestenij voor u achtergelaten. Want Ik zeg u: U zult Mij van nu af aan niet zien, totdat u zegt: Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere! En Jezus ging weg en vertrok uit de tempel; en Zijn discipelen kwamen naar Hem toe om Hem op de gebouwen van de tempel te wijzen. Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ziet u dit alles? Voorwaar, Ik zeg u: hier zal niet

één steen op de andere steen gelaten worden die niet afgebroken zal worden.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het derde uur van dinsdag

Meerdere malen heeft de Heer gezegd; O Jeruzalem, Ik wil u zonen vergaderen als de hen haar kuikens vergaderd onder haar vleugels en u hebt niet gewild. Uw huis wordt aan u overgelaten. Toen de discipelen de profetieën van de profeet en de Verlosser hadden gehoord, hebben zij Hem de tempel laten zien en de waardevolle stenen en de heiligdommen. Hij zij tot hen dat er hier geen steen op de andere gelaten zal worden, die niet zal worden weggebroken. Het is allemaal veertig jaren na de Hemelvaart van onze Heer waarlijk uitgekomen. De Romeinen kwamen en hebben de stad verwoest en de tempel vernietigd en die is zo gebleven tot aan deze dag. Een miljoen en tweehonderdduizend Joodse mannen zijn met het zwaard gedood. Zij werden gestraft door God`s toorn en Zijn vervloeking heeft hun gezichten bedekt.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ZESDE UUR VAN DINSDAG

Ezechiël (21: 3 - 13)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 21: 3 - 13
Zo zegt de HEERE: Zie, Ik zál u, Ik zal Mijn zwaard uit zijn schede trekken en van u de rechtvaardige en de goddeloze uitroeien. Omdat Ik van u rechtvaardigen en goddelozen wil uitroeien, daarom zal Mijn zwaard uit zijn schede komen tegen alle vlees, van zuid tot noord. Dan zal alle vlees weten dat Ik, de HEERE, Mijn zwaard uit zijn schede getrokken heb. Het zal er niet meer in terugkeren. En u, mensenkind, zucht! U moet voor hun ogen zuchten, gebroken en terneergeslagen. En het zal gebeuren als zij tegen u zeggen: Waarom zucht u? Dat u zeggen moet: Om het bericht dat komt! Dan zal elk hart smelten, alle handen zullen slap worden, elke geest zal wanhopen en het water zal allen langs de knieën lopen. Zie, het komt en het zal gebeuren, spreekt de Heere HEERE. Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, profeteer, en zeg: Zo zegt de HEERE. Zeg: Een zwaard, een zwaard is gescherpt, en ook gepolijst. Om een slachting aan te richten is het gescherpt. Om het te laten glinsteren is het gepolijst. Of wij dan vrolijk zijn? Het is de roede van Mijn zoon, die elk hout versmaadt. Hij heeft het gegeven om het te polijsten, om het met de hand vast te pakken. Het is gescherpt, het zwaard, en het is gepolijst om het een moordenaar in handen te geven. Schreeuw het uit

en weeklaag, mensenkind, want het is tegen Mijn volk gericht, het is tegen alle vorsten van Israël gericht. Zij zijn met Mijn volk aan het zwaard prijsgegeven. Sla daarom op uw heup, want er is beproeving. Wat dan als ook de roede die versmaadt, er niet meer zal zijn? Spreekt de Heere HEERE. *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Jozua (4: 23 - 5: 2)

Uit Jozua zoon van Sirach de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jozua 4: 23 - 5: 2
Laat een woord niet ongesproken, wanneer het ogenblik erom vraagt en verberg uw wijsheid niet. Want iemands wijsheid maakt zich kenbaar door het woord, en in het spreken van zijn tong komt aan de dag wat hij heeft geleerd. Verzet u niet tegen de waarheid en wees u bewust van uw onwetendheid. Schaam u niet uw zonden te bekennen; probeer een stromende rivier niet tegen te houden. Wees niet inschikkelijk tegenover een dwaas en zie een machthebber niet naar de ogen. Tot de dood toe moet ge voor de waarheid vechten: dan zal God de Heer voor u strijden. Wees niet driest met uw tong en tegelijk lui en traag in uw daden. Wees niet in uw huis een soort leeuw en wees geen ingebeelde zot tegenover uw slaven. Laat uw hand niet geopend zijn om te krijgen en dichtgeknepen als ze moet geven. Verlaat u niet op uw bezittingen en zeg niet: 'Ik kan mij er wel mee redden.' Laat u niet meeslepen door uw eigen zin en uw kracht om te wandelen naar de begeerten van uw hart.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (1: 1 - 9)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 1: 1 - 9

Het visioen van Jesaja, de zoon van Amoz, dat hij gezien heeft over Juda en Jeruzalem, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz en Hizkia, koningen van Juda. Luister, hemel, neem ter ore, aarde! Want de HEERE spreekt: Ik heb kinderen grootgebracht en doen opgroeien, maar zíj zijn tegen Mij in opstand gekomen. Een rund kent zijn bezitter en een ezel de kribbe van zijn eigenaar, maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk heeft geen inzicht. Wee het zondige volk, volk van zware ongerechtigheid, nageslacht van kwaaddoeners, kinderen die verderf aanrichten! Zij hebben de HEERE verlaten, de Heilige van Israël verworpen, zij zijn vervreemd, van achter Hem vandaan. Waarom wilt u nog meer geslagen worden? U gaat gewoon door met uw afvalligheid. Heel het hoofd is ziek, en heel het hart is afgemat. Vanaf de voetzool tot het hoofd toe is er geen gezonde plek aan: wonden en striemen en gapende wonden, niet uitgedrukt, niet verbonden, en niet met olie verzacht. Uw land is een woestenij, uw steden zijn met vuur verbrand, uw bouwland voor uw ogen eten vreemden het op; het is een woestenij, als door vreemden ondersteboven gekeerd. De dochter van Sion is overgebleven als een hutje in een wijngaard, als een nachthutje op een komkommerveld, als een belegerde stad. Als de HEERE van de legermachten ons niet een gering aantal ontkomenen had

overgelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zouden Gomorra gelijk geworden zijn.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Johannes (8: 12 - 20)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 18: 49, 18
Die mij bevrijdt van mijn vijanden; ja, U verheft mij boven hen die tegen mij opstaan, U redt mij van de man van geweld. Hij redde mij van mijn sterke vijand en van wie mij haatten. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 8: 12 - 20
Jezus dan sprak opnieuw tot hen en zei: Ik ben het Licht der wereld; wie Mij volgt, zal beslist niet in de duisternis wandelen, maar zal het licht van het leven hebben. De Farizeeën dan zeiden tegen Hem: U getuigt van Uzelf, Uw getuigenis is niet waar. Jezus antwoordde en zei tegen hen: Hoewel Ik van Mijzelf getuig, is Mijn getuigenis waar, want Ik weet waar Ik vandaan gekomen ben en waar Ik heen ga, maar u weet niet waar Ik vandaan kom en waar Ik heen ga. U oordeelt naar het vlees, Ik oordeel niemand. En als Ik al oordeel, Mijn oordeel is waar, want Ik ben niet alleen, maar Ik en de Vader, Die Mij gezonden heeft. En er staat ook in

uw wet geschreven dat het getuigenis van twee mensen waar is. Ik ben het Die van Mijzelf getuig, en de Vader, Die Mij gezonden heeft, getuigt van Mij. Zij dan zeiden tegen Hem: Waar is Uw Vader? Jezus antwoordde: U kent Mij niet en evenmin Mijn Vader; als u Mij kende, zou u ook Mijn Vader kennen. Deze woorden sprak Jezus bij de schatkist, terwijl Hij onderwijs gaf in de tempel, en niemand greep Hem, omdat Zijn uur nog niet gekomen was.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het zesde uur van dinsdag

De Ware God die naar de wereld kwam zegt; "Ik ben het licht van de wereld", en wat Hij zegt is de waarheid, "Degenen die Mij volgt zal niet in de duisternis wandelen maar zal het licht van het leven hebben die hem naar de weg der waarheid leidt". U (Jezus) bent waarlijk het Licht van de Vader en U bent ook de Ware God uit de Ware God. Uw glorie schijnt met grote uitstraling over Uw schepping tot in eeuwigheid. Hij trekt ons achter Zich aan, wij vervreemde natie, tot wij de waarheid weten in Zijn naam. Hij doorschijnt ons met het licht van Zijn Goddelijkheid, wij die gezeten zijn in de duisternis en de schaduw van de dood. Wat betreft de dwarsliggende joden die de Zijne zijn, heeft Hij verbannen tot de duisternis van de hel tot in eeuwigheid. Want zij hebben Zijn woorden geweigerd, Hem niet geaccepteerd en Hem veroordeeld tot de dood. Laat ons zijn Heilige Naam prijzen en Hem onophoudeiljk verheerlijken.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET NEGENDE UUR VAN DINSDAG

Genesis (6: 5 – 9: 7)

Uit Genesis van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Gen 6: 5 – 9: 7
En de HEERE zag dat de slechtheid van de mens op de aarde groot was, en dat al de gedachtespinsels van zijn hart elke dag alleen maar slecht waren. Toen kreeg de HEERE er berouw over dat Hij de mens op de aarde gemaakt had, en het bedroefde Hem in Zijn hart. En de HEERE zei: Ik zal de mens, die Ik geschapen heb, van de aardbodem verdelgen, van de mens tot het vee, tot de kruipende dieren en tot de vogels in de lucht toe, want Ik heb er berouw over dat Ik hen gemaakt heb. Maar Noach vond genade in de ogen van de HEERE. Dit zijn de afstammelingen van Noach. Noach was een rechtvaardig, oprecht man onder zijn tijdgenoten. Noach wandelde met God. En Noach verwekte drie zonen: Sem, Cham en Jafeth. Maar de aarde was verdorven voor Gods aangezicht en de aarde was vol met geweld. Toen zag God de aarde, en zie, zij was verdorven; want alle vlees had een verdorven levenswandel op de aarde. Daarom zei God tegen Noach: Het einde van alle vlees is voor Mijn aangezicht gekomen, want de aarde is door hen vervuld met geweld; en zie, Ik ga hen met de aarde te gronde richten. Maak voor uzelf een ark van goferhout. In vakken ingedeeld moet u deze ark maken en hem van binnen en van buiten

met pek bestrijken. Zo moet u hem maken: driehonderd el moet de lengte van de ark zijn, vijftig el zijn breedte en dertig el zijn hoogte. U moet een lichtopening in de ark maken, en de ark afwerken tot op een el van boven; en de deur van de ark moet u aan de zijkant plaatsen. U moet er een onderste, een tweede en een derde verdieping in maken. En Ik, zie, Ik ga een watervloed over de aarde brengen om alle vlees waarin een levensgeest is, van onder de hemel te gronde te richten; alles wat op de aarde is, zal de geest geven. Maar met u zal Ik Mijn verbond maken; en u moet in de ark gaan, u, uw zonen, uw vrouw en de vrouwen van uw zonen met u. En u moet van al wat leeft, van alle vlees, twee van elk in de ark laten komen om ze met u in leven te houden: een mannetje en een vrouwtje moeten het zijn. Van de vogels naar hun soort, van het vee naar zijn soort, en van de kruipende dieren van de aardbodem naar hun soort, zullen er twee naar u toe komen, om ze in leven te houden. En u, neem voor uzelf van al het voedsel dat gegeten wordt, en verzamel dat bij u, zodat het voor u en voor hen tot voedsel zal zijn. En Noach deed het; overeenkomstig alles wat God hem geboden had, zo deed hij. Daarna zei de HEERE tegen Noach: Ga in de ark, u en heel uw gezin, want Ik heb gezien dat u te midden van uw tijdgenoten voor Mijn aangezicht rechtvaardig bent. U moet voor uzelf van alle reine dieren zeven paar nemen, een mannetje en zijn vrouwtje; maar van de dieren die niet rein zijn, één paar, een mannetje en zijn vrouwtje; ook van de vogels in de lucht zeven paar, mannelijk en vrouwelijk, om

de soort op heel de aarde in leven te houden. Want over nog zeven dagen zal Ik het op de aarde veertig dagen en veertig nachten laten regenen; en Ik zal al wat bestaat, wat Ik gemaakt heb, van de aardbodem verdelgen. En Noach deed overeenkomstig alles wat de HEERE hem geboden had. Noach was zeshonderd jaar oud toen de watervloed over de aarde kwam. Toen ging Noach met zijn zonen, zijn vrouw en de vrouwen van zijn zonen met hem in de ark, vanwege het water van de vloed. Van de reine dieren, van de dieren die niet rein waren, van de vogels en van alles wat over de aardbodem kruipt, kwamen er twee aan twee naar Noach in de ark, mannelijk en vrouwelijk, zoals God aan Noach geboden had. En het gebeurde na die zeven dagen dat het water van de vloed over de aarde kwam. In het zeshonderdste levensjaar van Noach, in de tweede maand, op de zeventiende dag van de maand, op die dag zijn alle bronnen van de grote watervloed opengebarsten en de sluizen van de hemel opengezet. En er was regen op de aarde, veertig dagen en veertig nachten. Op diezelfde dag gingen Noach en Sem, Cham en Jafeth, de zonen van Noach, en ook Noachs vrouw en de drie vrouwen van zijn zonen met hen in de ark, zij, en al de wilde dieren naar hun soort, al het vee naar zijn soort, alle kruipende dieren, die over de aarde kruipen, naar hun soort, en alle vogels naar hun soort, al wat gevleugeld is. En van alle vlees waar een levensgeest in was, kwamen ze naar Noach in de ark, twee aan twee. En die kwamen, kwamen als mannelijk en vrouwelijk, van alle vlees, zoals God hem geboden had. En

de HEERE sloot de deur achter hem toe. En de vloed was veertig dagen op de aarde, en het water nam toe en hief de ark omhoog, zodat hij van de aarde oprees. En het water steeg en nam sterk toe op de aarde; en de ark dreef op het water. Het water steeg meer en meer op de aarde, zodat alle hoge bergen die onder heel de hemel zijn, bedekt werden. Nog vijftien el daarboven steeg het water, en de bergen werden bedekt. En alle vlees dat zich op de aarde bewoog, gaf de geest: de vogels, het vee, de wilde dieren en alle kruipende dieren, die over de aarde kropen, en alle mensen. Alles met levensadem in zijn neusgaten van alles wat op het droge leefde, stierf. Zo verdelgde Hij alles wat bestond, wat op de aardbodem was, van mens tot dier, tot kruipende dieren en vogels in de lucht; verdelgd werden zij van de aarde. Alleen Noach bleef over, en wat met hem in de ark was. En het water had honderdvijftig dagen lang de overhand op de aarde. En God dacht aan Noach en aan al de wilde dieren en al het vee dat bij hem in de ark was; en God liet wind over de aarde gaan, zodat het water bedaarde. Ook werden de bronnen van de watervloed en de sluizen van de hemel gesloten, en de regen uit de hemel werd gestopt. Vervolgens vloeide het water van boven de aarde terug, gaandeweg vloeide het terug. Na verloop van honderdvijftig dagen werd het water minder. En de ark bleef in de zevende maand, op de zeventiende dag van de maand, vastzitten op het gebergte van Ararat. En gaandeweg werd het water minder, tot aan de tiende maand. In de tiende maand, op de eerste dag van de maand,

werden de toppen van de bergen zichtbaar. En het gebeurde na verloop van veertig dagen dat Noach het venster van de ark, dat hij gemaakt had, opendeed. En hij liet een raaf los, die heen en weer bleef vliegen totdat het water van boven de aarde opgedroogd was. Daarna liet hij een duif van bij zich los om te zien of het water op de aardbodem afgenomen was. Maar de duif vond geen rustplaats voor de holte van haar voet; daarom keerde zij naar hem terug in de ark, want het water stond nog boven heel de aarde. Hij stak zijn hand uit, pakte haar en bracht haar bij zich in de ark. En hij wachtte nog eens zeven dagen; toen liet hij de duif weer los uit de ark. En de duif kwam naar hem toe tegen de avond; en zie, er was een afgebroken olijfblad in haar snavel; daaraan merkte Noach dat het water op de aarde afgenomen was. Toen wachtte hij nog eens zeven dagen. Hij liet de duif los, maar zij keerde niet meer naar hem terug. En het was in het zeshonderdeerste jaar, in de eerste maand, op de eerste dag van die maand, dat het water van boven de aarde opgedroogd was. Toen nam Noach het luik van de ark weg en keek naar buiten, en zie, de aardbodem was opgedroogd. In de tweede maand, op de zevenentwintigste dag van de maand, was de aarde droog geworden. Toen sprak God tot Noach: Ga de ark uit, u, uw vrouw, uw zonen en de vrouwen van uw zonen met u. Laat al de dieren die bij u zijn van alle vlees, de vogels, het vee en alle kruipende dieren, die over de aarde kruipen, met u naar buiten gaan, zodat zij zich overvloedig uitbreiden op de aarde en vruchtbaar zijn en talrijk worden op de aarde.

Toen ging Noach naar buiten, en zijn zonen, zijn vrouw en de vrouwen van zijn zonen met hem. Alle dieren, alle kruipende dieren en alle vogels, alles wat zich op de aarde beweegt, overeenkomstig hun soorten, gingen de ark uit. En Noach bouwde een altaar voor de HEERE; en hij nam van al het reine vee en van alle reine vogels, en bracht brandoffers op dat altaar. En de HEERE rook die aangename geur, en de HEERE zei in Zijn hart: Ik zal de aardbodem voortaan niet meer vervloeken vanwege de mens; de gedachtespinsels van het hart van de mens zijn immers slecht, van zijn jeugd af; en Ik zal voortaan niet al het levende meer doden, zoals Ik gedaan heb. Voortaan, al de dagen van de aarde, zullen zaaitijd en oogsttijd, koude en hitte, zomer en winter, dag en nacht niet ophouden. Toen zegende God Noach en zijn zonen en Hij zei tegen hen: Wees vruchtbaar, word talrijk en vervul de aarde! Vrees en schrik voor u zal er zijn bij alle dieren van de aarde en bij alle vogels in de lucht, bij alles wat over de aardbodem kruipt en bij alle vissen in de zee; zij zijn in uw hand gegeven. Alles wat zich beweegt, waarin leven is, zal u tot voedsel dienen; Ik heb het u allemaal gegeven, evenals het groene gewas. Maar vlees met zijn leven, zijn bloed, er nog in mag u niet eten. Voorzeker, Ik zal vergelding eisen voor uw bloed, voor uw levens. Van de hand van alle dieren zal Ik vergelding eisen; ook van de hand van de mens, van de hand van ieders broeder, zal Ik vergelding eisen voor het leven van de mens. Vergiet iemand het bloed van de mens, door de mens zal diens bloed vergoten worden; want naar

het beeld van God heeft Hij de mens gemaakt. Wat u betreft, wees vruchtbaar en word talrijk; breid u overvloedig uit op de aarde, en word talrijk daarop.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Spreuken (9: 1 – 11)

Uit Spreuken van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Spr 9: 1 – 11
De hoogste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd, Haar zeven pilaren uitgehakt. Zij heeft Haar vee geslacht, Haar wijn gemengd, ook heeft Zij Haar tafel gereedgemaakt. Zij heeft Haar dienstmeisjes uitgezonden: Zij roept op de toppen van de hoogten van de stad. Wie is er onverstandig? Laat hij hierheen afwijken. Wie zonder verstand is, tegen hem zegt Zij: Kom, eet van Mijn brood en drink van de wijn die Ik gemengd heb. Verlaat de onverstandige dingen en leef, en begeef u op de weg van het inzicht. Wie een spotter bestraft, laadt schande op zich, en wie een goddeloze terechtwijst, draagt zijn schandvlek. Wijs een spotter niet terecht, anders zal hij u haten. Wijs een wijze terecht, en hij zal u liefhebben. Geef onderricht aan een wijze, en hij zal nog wijzer worden, onderwijs een rechtvaardige, en hij zal inzicht vermeerderen. Het beginsel van wijsheid is de vreze des HEEREN en de kennis van de heiligen is inzicht. Want door Mij zullen uw dagen talrijk worden, en zullen jaren van leven u worden toegevoegd.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (40: 9 – 31)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 40: 9 – 31
Klim op een hoge berg, Sion, verkondigster van een goede boodschap; verhef uw stem met kracht, Jeruzalem, verkondigster van een goede boodschap. Verhef die, wees niet bevreesd. Zeg tegen de steden van Juda: Zie, uw God! Zie, de Heere HEERE! Met kracht zal Hij komen, en Zijn arm zal heersen. Zie, Zijn loon heeft Hij bij Zich, Zijn arbeidsloon gaat voor Hem uit. Als een herder zal Hij Zijn kudde weiden: Hij zal de lammetjes in Zijn armen bijeenbrengen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden. Wie heeft de wateren met de holte van zijn hand opgemeten, of van de hemel met een span de maat genomen, of het stof van de aarde met een maatbeker gevat, of de bergen gewogen in een waag, of de heuvels op een weegschaal? Wie heeft de Geest van de HEERE gepeild en wie heeft Hem als Zijn raadsman onderwezen? Met wie heeft Hij beraadslaagd dat hij Hem inzicht zou geven, Hem het pad van het recht zou leren, Hem kennis bij zou brengen of Hem de weg van veel verstand zou doen kennen? Zie, de volken worden beschouwd als een druppel aan een emmer, als een stofje op de weegschaal. Zie, Hij heft de eilanden op als fijn stof. De Libanon is niet genoeg om te branden, zijn dieren zijn niet genoeg voor het brandoffer. Alle volken zijn als niets voor Hem, zij worden door Hem beschouwd als

minder dan niets en als leegheid. Met wie zou u God willen vergelijken, of welke vergelijking zou u op Hem willen toepassen? De vakman giet het beeld, de edelsmid overtrekt het met goud en smeedt er zilveren kettingen voor. Wie te arm is voor een hefoffer, kiest een stuk hout dat niet kan verrotten. Hij zoekt een kundig vakman voor zich uit om een beeld te vervaardigen dat niet wankelt. Weet u het niet? Hoort u het niet? Is het u vanaf het begin niet bekendgemaakt? Hebt u niet gelet op de fundamenten van de aarde? Hij is het Die zetelt boven de omtrek van de aarde, waarvan de bewoners als sprinkhanen zijn. Hij is het Die de hemel uitspant als een dunne doek en uitspreidt als een tent om in te wonen. Hij is het Die vorsten maakt tot niets, rechters van de aarde maakt tot leegheid. Ja, zij zijn niet geplant, ja, zij zijn niet gezaaid, ja, hun afgehouwen stronk wortelt niet in de aarde. Ook als Hij op hen zal blazen, zullen zij verdorren, en een storm neemt hen weg als stoppels. Met wie zou u Mij willen vergelijken, of aan wie ben Ik gelijk? Zegt de Heilige. Sla uw ogen op naar omhoog, en zie Wie deze dingen geschapen heeft; Hij is het Die hun leger voltallig tevoorschijn brengt, ze alle bij name roept door Zijn grote vermogen en Zijn sterke kracht; er ontbreekt er niet één. Waarom zegt u dan, Jakob, en spreekt u, Israël: Mijn weg is voor de HEERE verborgen en mijn recht gaat aan mijn God voorbij? Weet u het niet? Hebt u het niet gehoord? De eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, wordt niet moe en niet afgemat. Er is geen doorgronding van Zijn inzicht. Hij geeft de vermoeide

kracht en Hij vermeerdert de sterkte van wie geen krachten heeft. Jongeren zullen moe en afgemat worden, jonge mannen zullen zeker struikelen; maar wie de HEERE verwachten, zullen hun kracht vernieuwen, zij zullen hun vleugels uitslaan als arenden, zij zullen snel lopen en niet afgemat worden, zij zullen lopen en niet moe worden.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Daniël (7: 9 – 15)

Uit Daniël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Dan 7: 9 – 15
Ik keek toe totdat er tronen werden geplaatst, en de Oude van dagen Zich neerzette. Zijn gewaad was wit als de sneeuw en het haar van Zijn hoofd als zuivere wol. Zijn troon waren vuurvlammen en de wielen ervan waren laaiend vuur. Een rivier van vuur stroomde en ging voor Zijn aangezicht uit. Duizendmaal duizenden dienden Hem en tienduizendmaal tienduizenden stonden voor Zijn aangezicht. Het gerechtshof hield zitting en de boeken werden geopend. Toen keek ik, vanwege het geluid van de grote woorden die de horen sprak. Ik keek toe totdat het dier gedood werd en zijn lichaam vernietigd werd, en aan het laaiend vuur werd prijsgegeven. Ook de rest van de dieren ontnam men hun heerschappij, want verlenging van het leven was hun gegeven tot een bepaald tijdstip en een bepaalde tijd. Ik keek toe in de nachtvisioenen, en zie, er kwam met de wolken van de hemel Iemand als een Mensenzoon. Hij kwam tot de Oude van dagen en men deed Hem voor Zijn aangezicht naderbijkomen. Hem werd gegeven heerschappij, eer en koningschap, en alle volken, natiën en talen moesten Hem vereren. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die Hem niet ontnomen zal worden, en Zijn koningschap zal niet te gronde gaan. Ik,

Daniël, was tot in het diepst van mijn geest geraakt, en de visioenen die mij voor ogen kwamen, verschrikten mij.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Spreuken (8: 1 – 6; 11, 12)

Uit Spreuken van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Spr 8: 1 – 6; 11, 12
Roept Wijsheid niet en laat Inzicht Haar stem niet klinken? Op de top van hoogten, langs de weg, op een kruispunt van paden, staat Zij. Terzijde van de poorten, voor aan de stad, bij de ingang van de deuren, roept Zij luid: Tot u, mannen, roep Ik en Mijn stem klinkt tot de mensenkinderen. Onverstandigen, begrijp met schranderheid en dwazen, begrijp met verstand. Luister, want Ik zal vorstelijke dingen spreken, het openen van Mijn lippen brengt wat billijk is. Want wijsheid is beter dan robijnen, en al uw wensen zijn er niet mee te vergelijken. Ik, Wijsheid, Ik woon bij schranderheid en vind kennis door alle bedachtzaamheid.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Broeders, laten wij de wil Gods uitvoeren, aangezien wij de tijd hebben om de wil Gods uit te voeren. Gedenk dat de dood niet uit zal blijven, en wij uiteindelijk de wereld zullen achterlaten. Waar zijn allen die voor ons waren; zij liggen nu in de graven. Laten wij vruchten afwerpen zoals het de genade Gods betaamt, die hij ons gegeven heeft. En het is aan ons en alle Christenen, om een voorbeeld te nemen aan Jezus Christus, het Ware Licht, want wij zijn mensen.

Hij is de Heer en wij Zijn dienstknechten, Hij is de Herder en wij Zijn kudde onder Zijn gezag, Hij is geboren uit de Vader, maar wij zijn Zijn schepping. Licht uit Licht; Hij is voor ons, zondaars, gestorven, en heeft Zichzelf voor ons overgeleverd op het Kruis om ons Zijn Koninkrijk te schenken. Het waren niet de dienstknechten die voor hun Heer moesten sterven, maar het heeft de Heer behaagd om zich te vernederen en te sterven voor zijn dienstknechten. Want zoals Hij gestorven is, sterven zij met Hem en zoals Hij leeft, leven ook zij.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

Het Heilige Evangelie

Mattheüs (24: 3 - 35)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 25 :1 - 3

Tot U, HEERE, hef ik mijn ziel op, mijn God, op U vertrouw ik; laat mij niet beschaamd worden, laat mijn vijanden niet van vreugde over mij opspringen. Beschaamd worden zij die zonder reden trouweloos handelen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 24: 3 - 35

Toen Hij op de Olijfberg zat, gingen de discipelen naar Hem toe toen zij alleen waren, en zeiden: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken van Uw komst en van de voleinding van de wereld? En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Pas op dat niemand u misleidt. Want velen zullen komen onder Mijn Naam en zeggen: Ik ben de Christus; en zij zullen velen misleiden. U zult horen van oorlogen en geruchten van oorlogen; pas op, word niet verschrikt, want al die dingen moeten gebeuren, maar het is nog niet het einde. Want het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere

koninkrijk; en er zullen hongersnoden zijn en besmettelijke ziekten en aardbevingen in verscheidene plaatsen. Maar al die dingen zijn nog maar een begin van de weeën. Dan zullen zij u overleveren aan verdrukking en u doden, en u zult door alle volken gehaat worden omwille van Mijn Naam. En dan zullen er velen struikelen en zij zullen elkaar overleveren en elkaar haten. En er zullen veel valse profeten opstaan en die zullen er velen misleiden. En doordat de wetteloosheid zal toenemen, zal de liefde van velen verkillen. Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. En dit Evangelie van het Koninkrijk zal in heel de wereld gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volken; en dan zal het einde komen. Wanneer u dan de gruwel van de verwoesting, waarvan gesproken is door de profeet Daniël, zult zien staan op de heilige plaats laat hij die het leest, daarop letten! Laten dan zij die in Judea zijn, vluchten naar de bergen. Wie op het dak is, moet niet naar beneden gaan om iets uit zijn huis te halen, en wie op de akker is, moet niet terugkeren naar wat hij achterliet om zijn kleren te halen. Maar wee de zwangeren en de zogenden in die dagen! En bid dat uw vlucht niet zal plaatsvinden in de winter en ook niet op een sabbat. Want dan zal er een grote verdrukking zijn, zoals er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en zoals er ook nooit meer zijn zal. En als die dagen niet ingekort werden, zou er geen vlees behouden worden; maar ter wille van de uitverkorenen zullen die dagen ingekort worden. Als iemand dan tegen u zegt: Zie, hier is de Christus of daar,

geloof het niet; want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan en zij zullen grote tekenen en wonderen doen, zó dat zij als het mogelijk zou zijn ook de uitverkorenen zouden misleiden. Zie, Ik heb het u van tevoren gezegd! Als men dan tegen u zal zeggen: Zie, Hij is in de woestijn; ga er niet opuit; zie, Hij is in de binnenkamers, geloof het niet, want zoals de bliksem vanuit het oosten komt en zichtbaar is tot in het westen, zo zal ook de komst van de Zoon des mensen zijn. Want waar het dode lichaam is, daar zullen de gieren zich verzamelen. En meteen na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal zijn schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden. En dan zal aan de hemel het teken van de Zoon des mensen verschijnen; en dan zullen al de stammen van de aarde rouw bedrijven en zij zullen de Zoon des mensen zien, als Hij op de wolken van de hemel komt met grote kracht en heerlijkheid. En Hij zal Zijn engelen uitzenden onder luid bazuingeschal, en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeenbrengen uit de vier windstreken, van het ene uiterste van de hemelen tot het andere uiterste ervan. Leer van de vijgenboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, danweet u dat de zomer nabij is. Zo ook u, wanneer u al deze dingen zult zien, weet dan dat het nabij is, voor de deur. Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht zal zeker niet voorbijgaan, totdat al deze dingen gebeurd zijn. De

hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen zeker niet voorbijgaan.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het negende uur van dinsdag

O, al u inwoners van Jeruzalem, komt om Jezus op de olijfberg te zien, Jezus van Nazareth de Zoon van David en het Woord van de Vader, daar gezeten, omringd door Zijn discipelen, die Hem vragen stellen en Hem vertellen over de bouw van de tempel en over de reusachtige stenen waarmee het gebouwd is en hoe sierlijk het is.
Onze barmhartige Verlosser, de richter van degenen die Hem vertrouwen en Hij, die hun harten over de toekomst gerust stelt, door Zijn kennis en rust, antwoordde zeggende; 'Laat u door niemand misleiden wanneer jullie in beproeving vallen. Volk zal opstaan tegen volk en koninkrijk tegen koninkrijk, daar zullen aardbevingen en hongersnoden zijn en dood en grote kwelling en ellende op aarde, en jullie moeten weten, dat zij jullie zullen doden en de naties zullen jullie haten. Zij zullen jullie dit aandoen vanwege Mijn naam. Volhardt, zodat jullie verlost zullen worden.'

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie `h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ELFDE UUR VAN DINSDAG

Jesaja (30: 25 - 30)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 30: 25 - 30
Er zullen op elke hoge berg en elke verheven heuvel beken zijn en waterstromen, op de dag van de grote slachting, wanneer de torens zullen vallen. Dan zal het licht van de volle maan zijn als het licht van de gloeiende zon, en het licht van de zon zal zevenmaal sterker zijn, net als het licht van zeven dagen, op de dag dat de HEERE de breuk van Zijn volk zal verbinden en de wond die het is toegebracht, zal genezen. Zie, de Naam van de HEERE komt van ver, Zijn toorn brandt de last is zwaar Zijn lippen zijn vol gramschap, Zijn tong is als verterend vuur. Zijn adem is als een overstromende beek, die reikt tot de hals, om de heidenvolken te wannen met de wan van nutteloosheid; en een toom die doet dwalen, ligt op de kaken van de volken. Er zal een lied bij u zijn, als in de nacht waarin men zich heiligt voor een feest; en blijdschap van hart, als bij iemand die met fluitspel voortgaat om te komen tot de berg van de HEERE, tot de Rots van Israël. De HEERE zal Zijn majestueuze stem doen horen, Hij zal het neerkomen van zijn arm doen zien in grimmige toorn: een vlam van verterend vuur, slagregens, een vloed, hagelstenen.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Spreuken (6: 20 – 7: 4)

Uit Spreuken van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Spr 6: 20 – 7: 4
Mijn zoon, neem het gebod van je vader in acht en veronachtzaam het onderricht van je moeder niet. Bind ze voortdurend op je hart, hang ze om je hals. Als je op weg gaat, zal het je leiden, als je neerligt, over je waken, als je ontwaakt, zal dat tot je spreken. Want een gebod is een lamp, en onderricht is een licht, bestraffingen en vermaning zijn de weg van het leven, om je te bewaren voor een slechte vrouw, voor het gevlei van de tong van een onbekende. Begeer haar schoonheid niet in je hart en laat ze je niet vangen met haar oogleden, want door een vrouw die een hoer is, komt men tot een homp brood, en de vrouw van een getrouwde man jaagt op een kostbare ziel. Als iemand vuur in zijn boezem neemt, zullen dan zijn kleren niet in brand vliegen? Als iemand op gloeiende kolen loopt, zullen dan zijn voeten niet verbranden? Zo ook wie naar de vrouw van zijn naaste gaat: al wie haar aanraakt, zal niet voor onschuldig gehouden worden. Men veracht een dief niet als hij steelt om zijn mond te vullen, als hij honger heeft. Als hij gevonden wordt, vergoedt hij het zevenvoudig: al het bezit van zijn huis moet hij geven. Wie met een vrouw overspel pleegt, is zonder verstand. Wie dat doet, richt zijn ziel te gronde. Plaag en schande zal hij vinden en zijn smaad zal

niet uitgewist worden, want jaloersheid is de woede van een man en hij zal geen medelijden hebben op de dag van de wraak. Hij zal geen enkel losgeld aannemen, en er niet in bewilligen, al vergroot men het geschenk. Mijn zoon, neem mijn woorden in acht, berg mijn geboden bij jou op. Neem mijn geboden in acht en leef, en neem mijn onderricht in acht als je oogappel. Bind ze aan je vingers, schrijf ze op de tafel van je hart. Zeg tegen de wijsheid: Jij bent mijn zuster, en noem het inzicht je bloedverwant.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus

Een preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Ik wil u eraan herinneren wat ik herhaaldelijk gesproken heb tot u aangaande onze gemeenschap met de Heilige Sacramenten die toebehoren aan Christus.

Ik zie u in een staat van extreme verslapping en tolerantie en een zorgwekkende driestheid en een betreurenswaardige roekeloosheid. Ik ween over mijn staat en vraag mijzelf af; weten deze mensen werkelijk vóór wie zij staan? Of realizeren deze mensen zich de kracht van dit Sacrament? Bij deze gedachte word ik onwillig kwaad. Als ik weg kon, zou ik u gemeenschap achterlaten uit wanhoop. Als ik één van u bekijk, ontziet hij mijn woorden en voelt zich beledigd door de berisping, alsof ik oneerlijk tegen hem zou zijn. Het verbaast mij dat u niet boos wordt op hen die u geweld aandoen en uw bezittingen plunderen net zoals u zo boos bent op mij; ik die zo gebrand ben op uw verlossing.

Ik vrees bij de gedachte, dat Gods gramschap op u uitgestort wordt door uw veronachtzaming ten opzichte van dit grote Sacrament. Weet u werkelijk wie Hij is, waaraan u wilt deelhebben. Dit is het Heilige Lichaam van God het Woord, en Zijn Bloed dat Hij voor onze verlossing heeft aangeboden. Iedereen die er onwaardig aan deelneemt, zal een vreselijk vonnis ondervinden.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

Het Heilige Evangelie
Mattheüs (25: 14 - 26: 2)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 45: 7; 41: 2
Uw troon, o God, bestaat eeuwig en altijd; de scepter van Uw Koninkrijk is een scepter van rechtvaardigheid. Welzalig is hij die verstandig omgaat met een ellendige; in dagen van onheil zal de HEERE hem bevrijden. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 25: 14 - 26: 2
Want het is als iemand die naar het buitenland ging, zijn eigen slaven bij zich riep en hun zijn bezittingen toevertrouwde. En aan de één gaf hij vijf talenten, aan de ander twee en aan de derde één, ieder naar zijn bekwaamheid, en hij reisde meteen weg. Hij die de vijf talenten ontvangen had, ging weg en handelde daarmee en hij verdiende vijf andere talenten erbij. Evenzo verdiende degene die de twee talenten ontvangen had, er nog twee bij. Maar hij die het ene ontvangen had, ging weg en groef een gat in de aarde en verborg het geld van zijn heer. Na lange tijd kwam de heer van die slaven terug en hield afrekening

met hen. En degene die de vijf talenten ontvangen had, kwam en bracht nog vijf talenten bij hem, en hij zei: Heer, vijf talenten hebt u mij gegeven; zie, nog vijf talenten heb ik aan winst gemaakt. Zijn heer zei tegen hem: Goed gedaan, goede en trouwe slaaf, over weinig bent u trouw geweest, over veel zal ik u aanstellen; ga in, in de vreugde van uw heer. En degene die de twee talenten ontvangen had, kwam ook naar hem toe en zei: Heer, twee talenten hebt u mij gegeven, zie, twee andere talenten heb ik aan winst gemaakt. Zijn heer zei tegen hem: Goed gedaan, goede en trouwe slaaf, over weinig bent u trouw geweest, over veel zal ik u aanstellen; ga in, in de vreugde van uw heer. Maar hij die het ene talent ontvangen had, kwam ook en zei: Heer, ik wist dat u een streng man bent, omdat u maait waar u niet gezaaid hebt, en inzamelt van de plaats waar u niet gestrooid hebt. En ik ben bevreesd weggegaan en heb uw talent verborgen in de aarde; zie, hier hebt u het uwe. Maar zijn heer antwoordde en zei tegen hem: Slechte en luie slaaf, u wist dat ik maai waar ik niet gezaaid heb en van de plaats inzamel waar ik niet gestrooid heb. Dan had u mijn geld aan de bankiers moeten geven, en ik zou bij mijn komst het mijne met rente teruggekregen hebben. Neem daarom het talent van hem af en geef het aan hem die de tien talenten heeft. Want ieder die heeft, aan hem zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben; maar van hem die niet heeft, van hem zal afgenomen worden ook wat hij heeft. En werp de onnutte slaaf uit in de buitenste duisternis; daar zal gejammer zijn en tandengeknars. Wanneer de Zoon des

mensen komen zal in Zijn heerlijkheid en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op de troon van Zijn heerlijkheid. En voor Hem zullen al de volken bijeengebracht worden, en Hij zal ze van elkaar scheiden zoals de herder de schapen van de bokken scheidt. En Hij zal de schapen aan Zijn rechterhand zetten, maar de bokken aan Zijn linkerhand. Dan zal de Koning zeggen tegen hen die aan Zijn rechterhand zijn: Kom, gezegenden van Mijn Vader, beërf het Koninkrijk dat voor u bestemd is vanaf de grondlegging van de wereld. Want Ik had honger en u hebt Mij te eten gegeven; Ik had dorst en u hebt Mij te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling en u hebt Mij gastvrij onthaald. Ik was naakt en u hebt Mij gekleed; Ik ben ziek geweest en u hebt Mij bezocht; Ik was in de gevangenis en u bent bij Mij gekomen. Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden: Heere, wanneer hebben wij U hongerig gezien en te eten gegeven? Of dorstig en te drinken gegeven? Wanneer hebben wij U als een vreemdeling gezien en gastvrij onthaald, of naakt en hebben U gekleed? Wanneer hebben wij U ziek gezien of in de gevangenis en zijn bij U gekomen? En de Koning zal hun antwoorden: Voorwaar, Ik zeg u: voor zover u dit voor een van deze geringste broeders van Mij gedaan hebt, hebt u dat voor Mij gedaan. Dan zal Hij ook zeggen tegen hen die aan de linkerhand zijn: Ga weg van Mij, vervloekten, in het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen bestemd is. Want Ik ben hongerig geweest en u hebt Mij niet te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest en u hebt Mij niet te drinken gegeven; Ik was een

vreemdeling en u hebt Mij niet gastvrij onthaald; naakt, en u hebt Mij niet gekleed; ziek en in de gevangenis, en u hebt Mij niet bezocht. Dan zullen ook dezen Hem antwoorden: Heere, wanneer hebben wij U hongerig gezien of dorstig of als een vreemdeling of naakt of ziek of in de gevangenis, en hebben U niet gediend? Dan zal Hij hun antwoorden: Voorwaar, Ik zeg u: voor zover u dit voor een van deze geringsten niet gedaan hebt, hebt u het ook niet voor Mij gedaan. En dezen zullen gaan in de eeuwige straf, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven. En toen Jezus al deze woorden geëindigd had, gebeurde het dat Hij tegen Zijn discipelen zei: U weet dat over twee dagen het Pascha is, en dan zal de Zoon des mensen overgeleverd worden om gekruisigd te worden.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het elfde uur van dinsdag

Tegenover U alleen heb ik gezondigd O Almachtige Heer, vergeef mij mijn Heer en God. In onbeschaamdheid, heb ik toegegeven aan de zonde en was ik vervallen in ongehoorzaamheid O Heer.

U komt in de kracht van Uw glorie met een menigte van engelen om U heen. U zit op de troon van Uw koninkrijk, O Rechtmatige Rechter. Al de naties van de vier hoeken der aarde verzamelen zich voor U, met één woord zullen zij naar rechts en naar links van elkaar gescheiden worden. De schapen aan uw rechterzijde en de bokken aan uw linkerzijde. Degenen aan Uw rechterzijde zullen zich met U verblijden.

De rechtvaardigen die Uw gebod in acht hebben genomen, die zich vasthouden aan Uw bevelen, en die ze allen hebben bewaard en vervuld. Ook degenen die U in Uw honger gevoed hebben en U in Uw dorst te drinken gegeven hebben, en U toen U een vreemdeling was in hun huizen onderdak gegeven hebben. Ook hen die U toen U naakt was aangekleed hebben en U toen U gevangen was genomen hebben bezocht. Ook hen die U in Uw ziekte hebben gediend; die zullen zich allemaal verblijden over hun goede daden en hun beloning ontvangen in tegenstelling tot de bokken aan Uw linkerzijde. De rechtmatigen erven het eeuwige leven en de bokken erven het lijden.

Luister O jullie dwazen en begrijp O jullie verdwaalden, dat de genade trots is op haar gerechtigheid. Wees genadig voordat het vonnis van de rechter over jullie komt.
Nadat onze Verlosser klaar was met spreken, vertelde Hij Zijn discipelen dat het Pascha over twee dagen zou zijn, hoort dus mijn uitverkoren broeders, dat de profetieën over de Mensenzoon vervuld zullen worden. Hij zal het Offerlam zijn en een compleet Pascha tot de vervulling van alle tijden. O Christus onze Heer U bent waarlijk het onbevlekte lam, geofferd voor het leven van de wereld. U bent het Lam Gods die de zonde van de gehele wereld op zich nam.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

Expositieën van dinsdag

De expositie van het eerste uur van dinsdag

En Israël kwam bij de berg Refidim na drie maanden reizen door de wildernis. Toen kwamen de Israëlieten uit Egypte via de berg Sinaï naar deze plaats.
Mozes kwam en stond voor het aangezicht van God; God riep hem en sprak tot hem zeggende: "Zo zult gij zeggen tot het huis van Jakob en meedelen aan de Israëlieten: gij hebt gezien, wat Ik de Egyptenaren heb aangedaan, hoe Ik u gedragen heb met Mijn verheven kracht alsof u werdt gedragen op de vleugels van adelaren. Behoud Mijn wetten en geboden. Let op Mijn woorden en voer Mijn wil uit, want Ik heb u gekozen uit alle volkeren, want de ganse aarde behoort Mij en de zee. U zult Mijn koninkrijk zijn een gekozen volk een heilige natie."
Mozes kwam terug en vertelde de mensen alles wat God hem had verteld. Het volk schreeuwde met een stem: "Alles wat God vraagt dat doen wij."
Mozes ging terug en sprak de Alwetend zeggend dat het volk gehoor heeft gegeven aan Zijn geboden.
Echter Israël krabbelde terug, Jakob heeft zich terug getrokken en de zonen van Israël verdwaalde. Gods geboden waren niet meer, zijn bevelen werden genegeerd. God heeft hen dus in de handen van hatelijke vijanden overgeleverd en hen weer ondergeschikt gemaakt aan vreemden. Hij heeft hen vernederd voor de andere volkeren en zij leefden verder in eeuwige schande en oneer.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het derde uur van dinsdag

Meerdere malen heeft de Heer gezegd; O Jeruzalem, Ik wil u zonen vergaderen als de hen haar kuikens vergaderd onder haar vleugels en u hebt niet gewild. Uw huis wordt aan u overgelaten. Toen de discipelen de profetieën van de profeet en de Verlosser hadden gehoord, hebben zij Hem de tempel laten zien en de waardevolle stenen en de heiligdommen. Hij zij tot hen dat er hier geen steen op de andere gelaten zal worden, die niet zal worden weggebroken. Het is allemaal veertig jaren na de Hemelvaart van onze Heer waarlijk uitgekomen. De Romeinen kwamen en hebben de stad verwoest en de tempel vernietigd en die is zo gebleven tot aan deze dag. Een miljoen en tweehonderdduizend Joodse mannen zijn met het zwaard gedood. Zij werden gestraft door God`s toorn en Zijn vervloeking heeft hun gezichten bedekt.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het zesde uur van dinsdag

De Ware God die naar de wereld kwam zegt; "Ik ben het licht van de wereld", en wat Hij zegt is de waarheid, "Degenen die Mij volgt zal niet in de duisternis wandelen maar zal het licht van het leven hebben die hem naar de weg der waarheid leidt". U (Jezus) bent waarlijk het Licht van de Vader en U bent ook de Ware God uit de Ware God. Uw glorie schijnt met grote uitstraling over Uw schepping tot in eeuwigheid. Hij trekt ons achter Zich aan, wij vervreemde natie, tot wij de waarheid weten in Zijn naam. Hij doorschijnt ons met het licht van Zijn Goddelijkheid, wij die gezeten zijn in de duisternis en de schaduw van de dood. Wat betreft de dwarsliggende joden die de Zijne zijn, heeft Hij verbannen tot de duisternis van de hel tot in eeuwigheid. Want zij hebben Zijn woorden geweigerd, Hem niet geaccepteerd en Hem veroordeeld tot de dood. Laat ons zijn Heilige Naam prijzen en Hem onophoudeiljk verheerlijken.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie `h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het negende uur van dinsdag

O, al u inwoners van Jeruzalem, komt om Jezus op de olijfberg te zien, Jezus van Nazareth de Zoon van David en het Woord van de Vader, daar gezeten, omringd door Zijn discipelen, die Hem vragen stellen en Hem vertellen over de bouw van de tempel en over de reusachtige stenen waarmee het gebouwd is en hoe sierlijk het is.
Onze barmhartige Verlosser, de richter van degenen die Hem vertrouwen en Hij, die hun harten over de toekomst gerust stelt, door Zijn kennis en rust, antwoordde zeggende; 'Laat u door niemand misleiden wanneer jullie in beproeving vallen. Volk zal opstaan tegen volk en koninkrijk tegen koninkrijk, daar zullen aardbevingen en hongersnoden zijn en dood en grote kwelling en ellende op aarde, en jullie moeten weten, dat zij jullie zullen doden en de naties zullen jullie haten. Zij zullen jullie dit aandoen vanwege Mijn naam. Volhardt, zodat jullie verlost zullen worden.'

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het elfde uur van dinsdag

Tegenover U alleen heb ik gezondigd O Almachtige Heer, vergeef mij mijn Heer en God. In onbeschaamdheid, heb ik toegegeven aan de zonde en was ik vervallen in ongehoorzaamheid O Heer.

U komt in de kracht van Uw glorie met een menigte van engelen om U heen. U zit op de troon van Uw koninkrijk, O Rechtmatige Rechter. Al de naties van de vier hoeken der aarde verzamelen zich voor U, met één woord zullen zij naar rechts en naar links van elkaar gescheiden worden. De schapen aan uw rechterzijde en de bokken aan uw linkerzijde. Degenen aan Uw rechterzijde zullen zich met U verblijden.

De rechtvaardigen die Uw gebod in acht hebben genomen, die zich vasthouden aan Uw bevelen, en die ze allen hebben bewaard en vervuld. Ook degenen die U in Uw honger gevoed hebben en U in Uw dorst te drinken gegeven hebben, en U toen U een vreemdeling was in hun huizen onderdak gegeven hebben. Ook hen die U toen U naakt was aangekleed hebben en U toen U gevangen was genomen hebben bezocht. Ook hen die U in Uw ziekte hebben gediend; die zullen zich allemaal verblijden over hun goede daden en hun beloning ontvangen in tegenstelling tot de bokken aan Uw linkerzijde. De rechtmatigen erven het eeuwige leven en de bokken erven het lijden.

Luister O jullie dwazen en begrijp O jullie verdwaalden, dat de genade trots is op haar gerechtigheid. Wees genadig voordat het vonnis van de rechter over jullie komt.

Nadat onze Verlosser klaar was met spreken, vertelde Hij Zijn discipelen dat het Pascha over twee dagen zou zijn, hoort dus mijn uitverkoren broeders, dat de profetieën over de Mensenzoon vervuld zullen worden. Hij zal het Offerlam zijn en een compleet Pascha tot de vervulling van alle tijden. O Christus onze Heer U bent waarlijk het onbevlekte lam, geofferd voor het leven van de wereld. U bent het Lam Gods die de zonde van de gehele wereld op zich nam.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

DE NACHT VAN WOENSDAG VAN HET HEILIGE PASCHA

HET EERSTE UUR VAN DE NACHT VAN WOENSDAG

Ezechiël (22:17 - 22)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 22:17 - 22
Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, zij die van het huis van Israël zijn, zijn voor Mij schuim geworden. Zij zijn allen koper, tin, ijzer en lood, midden in een oven. Zij zijn schuim van zilver geworden. Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Omdat u allen schuim bent geworden, zie, daarom breng Ik u bijeen in het midden van Jeruzalem. Zoals zilver, koper, ijzer, lood en tin in het midden van een oven bijeengebracht worden en er een vuur over wordt aangeblazen om het te laten smelten, zo zal Ik u bijeenbrengen in Mijn toorn en in Mijn grimmigheid. Dan zal Ik u daarin zetten en laten smelten. Ik zal u verzamelen en Ik zal op u blazen in het vuur van Mijn verbolgenheid, zodat u in het midden ervan gesmolten wordt. Zoals het smelten van zilver midden in een oven, zo zult u in het midden ervan gesmolten worden. Dan zult u weten dat Ik, de HEERE, Mijn grimmigheid over u uitgestort heb.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Ezechiël (22:23 - 28)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 22:23 - 29
Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, zeg tegen het land: U bent een land dat niet gereinigd is, dat zijn regen niet heeft gekregen op de dag van de gramschap. Er is een samenzwering van zijn profeten in zijn midden. Zoals een brullende leeuw die een prooi verscheurt, eten zij de mensen op. Rijkdom en kostbaarheden nemen zij mee. Talrijk maken zij zijn weduwen in zijn midden. Zijn priesters hebben Mijn wet geweld aangedaan, zij hebben de aan Mij geheiligde gaven ontheiligd. Tussen heilig en onheilig hebben zij geen onderscheid gemaakt en het verschil tussen onrein en rein hebben zij niet duidelijk gemaakt. Zij hebben hun ogen gesloten voor Mijn sabbatten. Ik word in hun midden ontheiligd. Zijn vorsten zijn in zijn midden als wolven die een prooi verscheuren om bloed te vergieten, om mensen om te brengen, omdat zij uit zijn op winstbejag. Zijn profeten bepleisteren hen met witkalk. Zij zien valse visioenen en voorspellen hun leugens door te zeggen: Zo zegt de Heere HEERE. En de HEERE heeft niet gesproken!
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Mattheüs (22: 1 - 14)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 59: 17, 18

Want U bent voor mij een veilige vesting geweest, een toevlucht in de dagen dat angst mij benauwde. Voor U, mijn kracht, zal ik psalmen zingen, want God is mijn veilige vesting, mijn goedertieren God. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 22: 1 - 14

En Jezus antwoordde en sprak opnieuw tot hen door gelijkenissen, en zei: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zeker koning die voor zijn zoon een bruiloft bereid had, en hij stuurde zijn slaven eropuit om de genodigden voor de bruiloft te roepen. Maar zij wilden niet komen. Opnieuw stuurde hij slaven eropuit, andere, en hij zei: Zeg tegen de genodigden: Zie, ik heb mijn middagmaal gereedgemaakt; mijn ossen en de gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed. Kom naar de bruiloft. Maar zij sloegen er geen acht op en gingen weg, de één naar zijn akker, de ander naar zijn zaken. En de anderen grepen

zijn slaven, behandelden hen smadelijk en doodden hen. Toen de koning dat hoorde, werd hij boos. En hij stuurde zijn legers, bracht die moordenaars om en stak hun stad in brand. Toen zei hij tegen zijn slaven: De bruiloft is wel bereid, maar de genodigden waren het niet waard. Ga daarom naar de kruispunten van de landwegen en nodig er voor de bruiloft zovelen uit als u er maar zult vinden. En die slaven gingen naar de wegen, verzamelden allen die zij vonden, zowel slechte als goede mensen; en de bruiloftszaal werd gevuld met gasten. Toen de koning naar binnen was gegaan om de gasten te overzien, zag hij daar iemand die niet gekleed was in bruiloftskleding. En hij zei tegen hem: Vriend, hoe bent u hier binnengekomen terwijl u geen bruiloftskleding aan hebt? En hij zweeg. Toen zei de koning tegen de dienaars: Bind hem aan handen en voeten, neem hem mee en werp hem uit in de buitenste duisternis; daar zal gejammer zijn en tandengeknars. Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het eerste uur van de nacht van woensdag

De koning die een bruiloftsfeest gaf en de gasten uitnodigde voor het feestmaal, is God de Vader, Zijn Zoon is Jezus Christus onze Verlosser, en het feest is de wereld waar hij naar toe gekomen is toen de Moeder Gods Hem baarde in het vlees, en Hij mens geworden is tussen de mensen. De dienaars die Hij uitstuurde zijn de profeten die Hem voorgegaan zijn en tot de naties predikten voor Zijn komst, roepend over zijn spoedige komst. De mensen verwaarloosden deze boodschappen en gingen ieder hun eigen weg; de een naar zijn veld, de ander naar zijn zaak en de rest hebben de boodschappers gedood. De koning werd boos en stuurde zijn troepen, die deze moordenaars sloegen en hun stad verbrandden. Wie waren deze uitgenodigden voor het ware feestmaal die van God het Woord is? Zij zijn de ongehoorzame joden wiens namen uit het boek des levens zijn geveegd. Toen zond Hij anderen en aan hen droeg Hij op de straat op te gaan en iedereen uit te nodigen. Zij hebben aan Zijn verzoek voldaan en vele slechte en goede mensen uitgenodigd totdat het huis vol was.

De Koning kwam binnen en keek naar de uitgenodigden. Hij zag iemand die geen bruiloftskleed aanhad. En hij zijde tot hem: 'Vriend, hoe zijt gij hier gekomen zonder bruiloftskleed?' En hij verstomde en schaamde zich en de dienaars wierpen hem weg, in de buitenste duisternis.

Wie is deze mens? Ongetwijfeld is het Judas, die zijn hemelse gewaad verspeeld heeft en een gewaad van verdoemenis droeg. Deze verdoemenis sijpelde als water naar zijn maag omdat hij de zegeningen van zijn Meester ontkend heeft en Hem durfde te verraden. Daarom raakte hij vervreemd van de glorie die de zijne had kunnen zijn, en zijn gewijde priesterschap viel een ander toe.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET DERDE UUR VAN DE NACHT VAN WOENSDAG

Amos (5: 18 - 27)

Uit Amos de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Amos 5: 18 - 27
Wee hun die verlangend uitzien naar de dag van de HEERE! Wat zal voor u die dag van de HEERE zijn? Duisternis zal hij zijn en geen licht! Het is zoals iemand die vlucht voor een leeuw, en een beer tegenkomt, of die, als hij thuiskomt en met zijn hand tegen de muur leunt, door een slang wordt gebeten. Zal de dag van de HEERE niet duisternis zijn, en geen licht; donkerte zonder lichtglans erover? Ik haat, Ik versmaad uw feesten. Uw bijzondere samenkomsten kan Ik niet luchten, want al brengt u Mij brandoffers, en uw graanoffers, Ik schep er geen behagen in, en het dankoffer van uw gemest vee wil Ik niet aanzien. Doe het lawaai van uw liederen van Mij weg, en het getokkel van uw luiten kan Ik niet aanhoren! Laat het recht stromen als water, de gerechtigheid als een altijd stromende beek. Hebt u Mij slachtoffers en graanoffers gebracht in de woestijn, veertig jaar lang, huis van Israël? U hebt Sikkut, uw koning, rondgedragen, en Kewan, uw beelden, de sterren, uw goden, die u voor uzelf hebt gemaakt! Daarom zal Ik u in ballingschap voeren, verder dan Damascus, zegt de HEERE; God van de legermachten is Zijn Naam.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Mattheüs (24: 36 - 51)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 65: 5
Welzalig is hij die U verkiest en doet naderen, die mag wonen in Uw voorhoven tot in eeuwigheid. Heilige is Uw paleis en wonderlijk in rechtvaardigheid. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 24: 36 - 51
Maar die dag en dat uur is aan niemand bekend, ook aan de engelen in de hemel niet, maar alleen aan Mijn Vader. Zoals de dagen van Noach waren, zo zal ook de komst van de Zoon des mensen zijn. Want zoals ze bezig waren in de dagen voor de zondvloed met eten, drinken, trouwen en ten huwelijk geven, tot aan de dag waarop Noach de ark binnenging, en het niet merkten, totdat de zondvloed kwam en hen allen wegnam, zo zal ook de komst van de Zoon des mensen zijn. Dan zullen er twee op de akker zijn; de één zal aangenomen en de ander zal achtergelaten worden. Er zullen twee vrouwen malen met de molen; de één zal aangenomen en de ander zal achtergelaten worden. Wees dan waakzaam,

want u weet niet op welk moment uw Heere komen zal. Maar weet dit, dat als de heer des huizes geweten had in welke nachtwake de dief komen zou, hij waakzaam geweest zou zijn, en niet in zijn huis zou hebben laten inbreken. Weest ook u daarom bereid, want op een uur waarop u het niet zou denken, zal de Zoon des mensen komen. Wie is dan de trouwe en verstandige slaaf, die zijn heer over zijn personeel aangesteld heeft om hun het voedsel op de juiste tijd te geven? Zalig die slaaf die door zijn heer bij zijn komst zo handelend aangetroffen zal worden. Voorwaar, Ik zeg u dat hij hem over al zijn bezittingen zal aanstellen. Maar als die slechte slaaf in zijn hart zou zeggen: Mijn heer blijft nog lang weg, en zou beginnen zijn medeslaven te slaan en te eten en te drinken met de dronkaards, dan zal de heer van deze slaaf komen op een dag waarop hij hem niet verwacht en op een uur dat hij niet weet; en hij zal hem in stukken houwen en hem doen delen in het lot van de huichelaars; daar zal gejammer zijn en tandengeknars.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het derde uur van de nacht van woensdag

Beschouwt, u die de Heer verheerlijken, de gemoedelijkheid van Christus onze God. Kijk hoe Hij zijn gekozenen, die Zijn wil vervullen, noemt, 'Wijze en getrouwe dienaren'. Ik bedoel degenen die zijn geboden houden, en naar hun goede beloning uitkijken. Degenen die wakend en alert blijven opdat zij de beloofde beloning mogen ontvangen.
Zoals de bijbel zegt, 'Die dienaren, wiens meester onverwachts op bezoek komt en hun wakend vindt, zijn gezegend. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij hen over al zijn bezit zal stellen. Maar degenen die onachtzaam zijn, zal de Meester onverwachts op een dag een bezoek brengen en hen verstoten en hun lot is met de huichelaars, in de plaats van de duisternis en het lijden.'
Laat ons waken en alert zijn in afwachting van de dag van de Heer zodat wij blij mogen zijn met Hem in Zijn plaats van vertoeven, en Zijn goedertierenheid en genade mogen ontvangen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.

Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ZESDE UUR VAN DE NACHT VAN WOENSDAG

Jeremia (16: 9 - 13)

Uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jer 16: 9 - 13
Want zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Zie, uit deze plaats doe Ik voor uw ogen en in uw dagen ophouden de stem van de vreugde en de stem van de blijdschap, de stem van de bruidegom en de stem van de bruid. Maar het zal gebeuren wanneer u dit volk al deze woorden aanzegt, dat zij tegen u zullen zeggen: Waarom heeft de HEERE heel dit grote onheil over ons uitgesproken, wat is onze ongerechtigheid en wat is onze zonde waarmee wij tegen de HEERE, onze God, gezondigd hebben? Dan zult u tegen hen zeggen: Omdat uw vaderen Mij hebben verlaten, spreekt de HEERE, en andere goden achterna zijn gegaan en die hebben gediend en zich voor hen hebben gebogen. Mij echter hebben zij verlaten en zij hebben Mijn wet niet in acht genomen. Wat u betreft, u hebt meer kwaad gedaan dan uw vaderen, want zie, ieder van u gaat zijn eigen verharde, boosaardige hart achterna door niet naar Mij te luisteren. Daarom zal Ik u uit dit land wegwerpen naar een land dat u niet gekend hebt, u evenmin als uw vaderen. Daar zult u dan dag en nacht andere goden dienen, omdat Ik u geen genade zal bewijzen.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

HET ZESDE UUR VAN DE NACHT VAN WOENSDAG

Het Heilige Evangelie

Mattheüs (25: 1 - 13)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 102: 2, 3

HEERE, luister naar mijn gebed, laat mijn hulpgeroep tot U komen. Neig Uw oor tot mij op de dag dat ik roep, verhoor mij spoedig. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 25: 1 - 13

Dan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien meisjes, die hun lampen namen en op weg gingen, de bruidegom tegemoet. Vijf van hen waren wijs en vijf waren dwaas. Zij die dwaas waren, namen wel hun lampen maar geen olie met zich mee. De wijzen namen met hun lampen ook olie mee in hun kruikjes. Toen de bruidegom uitbleef, werden zij allen slaperig en vielen in slaap. En te middernacht klonk er een geroep: Zie, de bruidegom komt, ga naar buiten, hem tegemoet! Toen stonden al die meisjes op en maakten hun lampen in orde. De dwazen zeiden tegen de wijzen: Geef ons van uw olie, want onze lampen gaan uit. Maar de wijzen antwoordden: In geen geval, anders is er

misschien niet genoeg voor ons en u. Ga liever naar de verkopers en koop olie voor uzelf. Toen zij weggingen om olie te kopen, kwam de bruidegom; en zij die gereed waren, gingen met hem naar binnen naar de bruiloft, en de deur werd gesloten. Later kwamen ook de andere meisjes, die zeiden: Heer, heer, doe ons open! Hij antwoordde en zei: Voorwaar, ik zeg u: ik ken u niet. Wees dan waakzaam, want u weet de dag en ook het uur niet.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het zesde uur van de nacht van woensdag

Aanschouw deze deugden en gelijkenissen die onze Heer der Heerlijkheid Jezus, de bron van elke gratie en goedheid, en vervolmaker van de vrede, ons verteld heeft; Hij die het menselijk geslacht heeft begenadigd met de deelname aan Zijn Koninkrijk. Luister, denk, begrijp en weet van Zijn gezegende gelijkenissen, omwille van de verstandige maagden die genoemd werden in de bijbel en die vergeleken werden met Zijn koninkrijk; vol van vreugde en gejuich.

Tien maagden: vijf dommen en vijf wijzen, zei de Heer. Hij zei: 'Er was geen onderscheid tussen hun als maagden, maar zij waren verschillend in hun daden. Aldus prijsde Hij en zegende de vijf wijzen omdat zij ijverig en verstandig waren. Zij vulden hun lantaarns en bewaarden het overschot in hun vaten. Wat betreft de domme maagden, zij waren dromerig en bereiden niet hun lantaarns voor.

Toen ze allen ontwaakten uit hun slaap ten tijde van hetzelfde uur om voor de Bruidegom uit te gaan, hadden de domme maagden geen licht in hun lantaarns en waren niet in staat om de bruidegom te vergezellen. Dezen die voorbereid waren, vergezelden Hem naar de bruiloft en degenen die lui waren, bleven buiten.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET NEGENDE UUR VAN DE NACHT VAN WOENSDAG

Hosea (9: 14 – 10: 2)

Uit Hosea de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Hos 9: 14 – 10: 2
Geef hun, HEERE, ja, wat moet U hun geven? Geef hun een baarmoeder die zonder vrucht blijft en borsten die verdrogen. Al hun kwaad bleek in Gilgal, ja, daar heb Ik hen gehaat. Vanwege hun slechte daden zal Ik hen uit Mijn huis verdrijven. Ik zal hen voortaan niet meer liefhebben: al hun vorsten zijn opstandig. Efraïm is getroffen: hun wortel is verdord, vrucht zullen zij niet voortbrengen. Zelfs als zij nog nieuw leven verwekten, zou Ik de lievelingen van hun moederschoot doden. Mijn God zal hen verwerpen, omdat zij naar Hem niet luisteren. Zij zullen zwervers onder de volken zijn. Israël is een weelderige wijnstok, hij brengt zijn vrucht voort. Hoe groter zijn vrucht is, hoe meer er voor de altaren is. Hoe beter zijn land, hoe mooier de gewijde stenen. Verdeeld is hun hart, nu staan zij schuldig. God Zelf zal hun altaren afbreken, hun gewijde stenen verwoesten.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Mattheüs (23: 29 - 36)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 22: 21, 22
Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame ziel van het geweld van de hond. Verlos mij uit de muil van de leeuw en mijn ootmoedigheid van de horens van de wilde ossen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 23: 29 - 36
Wee u, Schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u bouwt de graven voor de profeten en versiert de grafmonumenten van de rechtvaardigen, en u zegt: Als wij in de tijd van onze vaderen hadden geleefd, hadden wij niet met hen meegewerkt om het bloed van de profeten te vergieten. Aldus getuigt u tegen uzelf, dat u kinderen bent van hen die de profeten gedood hebben. Maakt ook u dan de maat van uw vaderen vol! Slangen, adderengebroed, hoe zou u aan de veroordeling tot de hel ontkomen? Daarom zie, Ik zend profeten, wijzen en schriftgeleerden naar u toe, en sommigen van hen zult u doden en kruisigen, en sommigen van hen zult u geselen in uw synagogen, en u zult hen

vervolgen van stad tot stad, opdat over u al het rechtvaardige bloed zal komen dat vergoten is op de aarde, vanaf het bloed van de rechtvaardige Abel tot het bloed van Zacharia, de zoon van Berechja, die u gedood hebt tussen de tempel en het altaar. Voorwaar, Ik zeg u: Al deze dingen zullen komen over dit geslacht.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het negende uur van de nacht van woensdag

Wat een trieste beschrijving is het, die Christus gaf, aangaande de Farizeeërs. Hij berispte hen in een onmiskenbare manier omdat zij in dezelfde twijfelachtige tradities van hun voorgangers leefden en die zelfs overtroffen. Hun voorgangers doodden de heilige profeten. Zij bouwden de graven voor deze profeten. Zij waren het adderengebroed, geboren uit slangen. Zij zullen de hel niet ontsnappen. Zij zullen ter verantwoording geroepen worden voor al het bloed van de rechtvaardigen dat in de hele wereld is vergoten; vanaf het bloed van Abel tot het bloed van Zacharias die zij hebben gedood tussen het tempelhuis en het altaar. Al deze beproevingen zullen over deze generatie komen omdat zij allen hadden samengezworen om de Zoon van God te doden. Daarom heeft God ze over de wereld verstrooid, en hebben hun vijanden hen overheersd, en hun erfdeel is aan anderen gegeven en hun woningen werden woest.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ELFDE UUR VAN DE NACHT VAN WOENSDAG

Wijsheid (7: 24 – 30)

Uit Wijsheid van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Wij 7: 24 – 30
Want de wijsheid is beweeglijker dan alle beweging; zij doordringt en doortrekt alles door de kracht van haar zuiverheid. Want zij is de ademtocht van Gods kracht en de pure afstraling van de heerlijkheid van de Almachtige: daarom wordt zij niet aangetast door iets dat bezoedeld is. Zij is de afglans van het eeuwig licht, de onbeslagen spiegel van Gods werkzaamheid en het beeld van zijn goedheid. Hoewel zij één is, vermag zij alles; hoewel zij in zichzelf blijft, vernieuwt zij alles; van geslacht tot geslacht treedt zij binnen in heilige zielen en maakt hen tot vrienden van God en tot profeten. Want God bemint alleen diegene die met de wijsheid samenwoont. Want zij is schoner dan de zon en overtreft de hele sterrenhemel. Met het daglicht vergeleken blijkt zij de meerdere te zijn, want het daglicht wordt afgelost door de nacht, maar de wijsheid wordt niet overmeesterd door de boosheid.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Johannes (11: 55 - 57)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 57: 2
Wees mij genadig, o God, wees mij genadig, want mijn ziel heeft tot U de toevlucht genomen; ik neem mijn toevlucht onder de schaduw van Uw vleugels, totdat de rampen voorbij zijn gegaan. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 11: 55 - 57
En het Pascha van de Joden was nabij en velen uit dat land gingen naar Jeruzalem, vóór het Pascha, om zich te reinigen. Zij dan zochten Jezus en zeiden onder elkaar, terwijl zij in de tempel stonden: Wat denkt u? Dat Hij niet op het feest komt? De overpriesters nu en de Farizeeën hadden de opdracht gegeven dat, als iemand wist waar Hij was, hij het hun te kennen zou geven, zodat zij Hem konden grijpen.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het elfde uur van de nacht van woensdag

Het was een joodse traditie, dat als de dag naderde van het Pascha, een grote menigte vanuit de omstreken de berg opging naar Jeruzalem om zich te reinigen. Toen zij dat deden, zoals gewoonlijk en Jezus niet zagen, zeiden ze tegen elkaar: 'Misschien komt Hij niet op het feest.' De huichelaars hadden boosaardige en bedrieglijke gedachten want zij wisten dat de hogepriesters en de Farizeeërs de mensen hadden gevraagd om hen te leiden naar Zijn plaats, zodat zij Hem konden arresteren. O wat een dwaasheid en stommiteit van deze slechte mensen die een lokaas gebruikten om de Almachtige, de bron van alle kracht te vangen, maar Hij zal hen met kettingen vastbinden en hen leiden naar de Hel, de plaats van het lijden.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

Expositieën de nacht van woensdag

De expositie van het eerste uur van de nacht van woensdag

De koning die een bruiloftsfeest gaf en de gasten uitnodigde voor het feestmaal, is God de Vader, Zijn Zoon is Jezus Christus onze Verlosser, en het feest is de wereld waar hij naar toe gekomen is toen de Moeder Gods Hem baarde in het vlees, en Hij mens geworden is tussen de mensen. De dienaars die Hij uitstuurde zijn de profeten die Hem voorgegaan zijn en tot de naties predikten voor Zijn komst, roepend over zijn spoedige komst. De mensen verwaarloosden deze boodschappen en gingen ieder hun eigen weg; de een naar zijn veld, de ander naar zijn zaak en de rest hebben de boodschappers gedood. De koning werd boos en stuurde zijn troepen, die deze moordenaars sloegen en hun stad verbrandden. Wie waren deze uitgenodigden voor het ware feestmaal die van God het Woord is? Zij zijn de ongehoorzame joden wiens namen uit het boek des levens zijn geveegd. Toen zond Hij anderen en aan hen droeg Hij op de straat op te gaan en iedereen uit te nodigen. Zij hebben aan Zijn verzoek voldaan en vele slechte en goede mensen uitgenodigd totdat het huis vol was.
De Koning kwam binnen en keek naar de uitgenodigden. Hij zag iemand die geen bruiloftskleed aanhad. En hij zijde tot hem: 'Vriend, hoe zijt gij hier gekomen zonder bruiloftskleed?' En hij verstomde en schaamde zich en de dienaars wierpen hem weg, in de buitenste duisternis.

Wie is deze mens? Ongetwijfeld is het Judas, die zijn hemelse gewaad verspeeld heeft en een gewaad van verdoemenis droeg. Deze verdoemenis sijpelde als water naar zijn maag omdat hij de zegeningen van zijn Meester ontkend heeft en Hem durfde te verraden. Daarom raakte hij vervreemd van de glorie die de zijne had kunnen zijn, en zijn gewijde priesterschap viel een ander toe.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het derde uur van de nacht van woensdag

Beschouwt, u die de Heer verheerlijken, de gemoedelijkheid van Christus onze God. Kijk hoe Hij zijn gekozenen, die Zijn wil vervullen, noemt, 'Wijze en getrouwe dienaren'. Ik bedoel degenen die zijn geboden houden, en naar hun goede beloning uitkijken. Degenen die wakend en alert blijven opdat zij de beloofde beloning mogen ontvangen.
Zoals de bijbel zegt, 'Die dienaren, wiens meester onverwachts op bezoek komt en hun wakend vindt, zijn gezegend. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij hen over al zijn bezit zal stellen. Maar degenen die onachtzaam zijn, zal de Meester onverwachts op een dag een bezoek brengen en hen verstoten en hun lot is met de huichelaars, in de plaats van de duisternis en het lijden.'
Laat ons waken en alert zijn in afwachting van de dag van de Heer zodat wij blij mogen zijn met Hem in Zijn plaats van vertoeven, en Zijn goedertierenheid en genade mogen ontvangen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie `h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het zesde uur van de nacht van woensdag

Aanschouw deze deugden en gelijkenissen die onze Heer der Heerlijkheid Jezus, de bron van elke gratie en goedheid, en vervolmaker van de vrede, ons verteld heeft; Hij die het menselijk geslacht heeft begenadigd met de deelname aan Zijn Koninkrijk. Luister, denk, begrijp en weet van Zijn gezegende gelijkenissen, omwille van de verstandige maagden die genoemd werden in de bijbel en die vergeleken werden met Zijn koninkrijk; vol van vreugde en gejuich.
Tien maagden: vijf dommen en vijf wijzen, zei de Heer. Hij zei: 'Er was geen onderscheid tussen hun als maagden, maar zij waren verschillend in hun daden. Aldus prijsde Hij en zegende de vijf wijzen omdat zij ijverig en verstandig waren. Zij vulden hun lantaarns en bewaarden het overschot in hun vaten. Wat betreft de domme maagden, zij waren dromerig en bereiden niet hun lantaarns voor.
Toen ze allen ontwaakten uit hun slaap ten tijde van hetzelfde uur om voor de Bruidegom uit te gaan, hadden de domme maagden geen licht in hun lantaarns en waren niet in staat om de bruidegom te vergezellen. Dezen die voorbereid waren, vergezelden Hem naar de bruiloft en degenen die lui waren, bleven buiten.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het negende uur van de nacht van woensdag

Wat een trieste beschrijving is het, die Christus gaf, aangaande de Farizeeërs. Hij berispte hen in een onmiskenbare manier omdat zij in dezelfde twijfelachtige tradities van hun voorgangers leefden en die zelfs overtroffen. Hun voorgangers doodden de heilige profeten. Zij bouwden de graven voor deze profeten. Zij waren het adderengebroed, geboren uit slangen. Zij zullen de hel niet ontsnappen. Zij zullen ter verantwoording geroepen worden voor al het bloed van de rechtvaardigen dat in de hele wereld is vergoten; vanaf het bloed van Abel tot het bloed van Zacharias die zij hebben gedood tussen het tempelhuis en het altaar. Al deze beproevingen zullen over deze generatie komen omdat zij allen hadden samengezworen om de Zoon van God te doden. Daarom heeft God ze over de wereld verstrooid, en hebben hun vijanden hen overheersd, en hun erfdeel is aan anderen gegeven en hun woningen werden woest.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie `h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het elfde uur van de nacht van woensdag

Het was een joodse traditie, dat als de dag naderde van het Pascha, een grote menigte vanuit de omstreken de berg opging naar Jeruzalem om zich te reinigen. Toen zij dat deden, zoals gewoonlijk en Jezus niet zagen, zeiden ze tegen elkaar: 'Misschien komt Hij niet op het feest.' De huichelaars hadden boosaardige en bedrieglijke gedachten want zij wisten dat de hogepriesters en de Farizeeërs de mensen hadden gevraagd om hen te leiden naar Zijn plaats, zodat zij Hem konden arresteren. O wat een dwaasheid en stommiteit van deze slechte mensen die een lokaas gebruikten om de Almachtige, de bron van alle kracht te vangen, maar Hij zal hen met kettingen vastbinden en hen leiden naar de Hel, de plaats van het lijden.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

DE DAG VAN WOENSDAG VAN HET HEILIGE PASCHA

HET EERSTE UUR VAN WOENSDAG

Exodus (17: 1 – 7)

Uit Exodus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Exo 17: 1 – 7
Daarna brak heel de gemeenschap van de Israëlieten uit de woestijn Sin op en trok van rustplaats tot rustplaats, op bevel van de HEERE, en zij sloegen hun kamp op in Rafidim. Daar was echter geen water voor het volk om te drinken. En het volk kreeg onenigheid met Mozes en zei: Geeft u ons water, zodat wij kunnen drinken! Mozes zei tegen hen: Waarom hebt u onenigheid met mij? Waarom stelt u de HEERE op de proef? Het volk smachtte daar naar water en het volk morde tegen Mozes en het zei: Waarom hebt u ons toch uit Egypte laten vertrekken? Om mij, mijn kinderen en mijn vee van dorst te laten omkomen? Toen riep Mozes tot de HEERE: Wat moet ik met dit volk doen? Het scheelt niet veel of zij zullen mij stenigen. De HEERE zei tegen Mozes: Trek vóór het volk uit, en neem enkelen van de oudsten van Israël met u mee. Neem uw staf, waarmee u de Nijl sloeg, in uw hand en ga op weg. Zie, Ik zal daar vóór u op de rots bij de Horeb staan. Dan moet u op de rots slaan, en er zal water uitkomen, zodat het volk kan drinken. En Mozes deed dit voor de ogen van de oudsten van Israël. Hij gaf die plaats de naam Massa en Meriba, vanwege de onenigheid van de Israëlieten en omdat

zij de HEERE op de proef gesteld hadden door te zeggen: Is de HEERE nu in ons midden of niet?

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Spreuken (3: 5 – 14)

Uit Spreuken van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Spr 3: 5 – 14
Vertrouw op de HEERE met heel je hart, en steun op je eigen inzicht niet. Ken Hem in al je wegen, dan zal Híj je paden rechtmaken. Wees niet wijs in je eigen ogen: vrees de HEERE en keer je af van het kwade. Het zal een medicijn zijn voor je navel en verfrissing voor je beenderen. Vereer de HEERE met je bezit, met de eerstelingen van heel je opbrengst, dan zullen je schuren gevuld worden met overvloed en je perskuipen overlopen van nieuwe wijn. Mijn zoon, verwerp de vermaning van de HEERE niet en heb geen afkeer van Zijn bestraffing. Want de HEERE straft wie Hij liefheeft, zoals een vader doet met de zoon die hij goedgezind is. Welzalig is de mens die wijsheid vindt, de mens die inzicht verkrijgt, want haar opbrengst is beter dan de opbrengst van zilver en haar inkomen beter dan bewerkt goud.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Hosea (5: 13 – 6: 3)

Uit Hosea de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Hoesa 5: 13 – 6: 3
Toen Efraïm zijn ziekte zag en Juda zijn gezwel, ging Efraïm naar Assyrië en stuurde hij boden naar koning Jareb. Maar die zal u niet kunnen genezen, en van u het gezwel niet wegnemen. Want Ik zal voor Efraïm zijn als een felle leeuw, voor het huis van Juda als een jonge leeuw. Ik, Ik verscheur en ga; Ik sleep weg en er zal geen redder zijn. Ik ga en keer terug naar Mijn woonplaats, totdat zij zich schuldig weten en Mijn aangezicht zoeken. In hun benauwdheid zullen zij Mij ernstig zoeken. Kom, laten wij terugkeren naar de HEERE, want Hij heeft verscheurd, maar Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, maar Hij zal ons verbinden. Na twee dagen zal Hij ons levend maken, op de derde dag zal Hij ons doen opstaan. Dan zullen wij voor Zijn aangezicht leven. Dan zullen wij kennen, wij zullen ernaar jagen de HEERE te kennen! Zijn verschijning staat vast als de dageraad. Ja, Hij komt naar ons toe als de regen, als late regen, die het land natmaakt.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jozua (1: 16 – 3: 30)

Uit Jozua zoon van Sirach de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jozua 1: 16 – 3: 30
De Heer vrezen is de voltooiing van de wijsheid en zij verzadigt de mensen met haar vruchten. Weten en inzicht heeft Hij neer doen regenen en Hij heeft de roem verhoogd van hem die haar verkregen hebben. Wie ten onrechte woedend wordt is niet te rechtvaardigen; de heftigheid van zijn woede wordt zijn val. De geduldige mens draagt zijn leed, hij houdt zijn woorden in tot het ogenblik is gekomen, waarop de lippen van velen zullen gewagen van zijn inzicht. In de kluizen van de wijsheid liggen spreuken vol weten, maar voor de zondaar is godvrezendheid een gruwel. Als gij naar wijsheid verlangt, neem dan de geboden in acht, en de Heer zal u de wijsheid schenken. Verzet u niet tegen de vrees voor de Heer en nader haar niet in dubbelhartigheid. Huichel niet tegenover de mensen en let goed op uw woorden. Verhef u niet: anders valt gij en brengt gij schande over uzelf. Dan zal de Heer uw verborgen daden onthullen. Mijn zoon, wanneer gij de Heer gaat dienen, bereid u dan voor op beproevingen. Want goud wordt in het vuur beproefd en de aan God welgevallige mens in de oven van de vernedering. Gij die de Heer vreest, verwacht zijn erbarming en wijkt niet af van de weg: gij zoudt kunnen vallen. Richt uw ogen op de geslachten van vroeger en ziet:

Is er iemand geweest die op de Heer vertrouwde en beschaamd werd? Heeft er iemand in de vrees voor Hem volhard die in de steek werd gelaten? Heeft iemand Hem aangeroepen zonder verhoord te worden? Wee de laffe harten en de krachteloze handen en de zondaar die twee wegen bewandelt! Wee u, die de volharding hebt verloren! Wat zult gij doen, wanneer de Heer verantwoording komt eisen? Zoon, verzorg uw vader als hij oud is. Wat gij doet, mijn zoon, doe dat met zachtheid. Want zelfoverschatting heeft velen op een dwaalspoor gebracht en ongezonde inbeelding heeft hun gedachten ontwricht. Een verstokt hart zal het uiteindelijk slecht vergaan, en wie het gevaar bemint, komt erin om. En de zondaar stapelt zonde op zonde. Voor de kwaal van de hoogmoedige bestaat geen genezing. Het hart van de verstandige mens overdenkt de spreuken. Een laaiend vuur wordt door water geblust en weldadigheid verzoent de zonden.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Ik vertel u dit en bevestig het. Beeld u niet in dat na het scheiden van het kaf van het koren, de zondaars opluchting zullen voelen. Ik vertel u dit volgens de getuigenissen van de Boeken.

De engelen en de aarsengelen zullen zwijgzaam blijven. Zo ook de heiligen. En het vonnis van God zal permanent en definitief zijn op de dag waarop de bedrijvers van het kwaad zullen worden gescheiden van de rechtvaardigen; de tijd waarop de zondaars geworpen zullen worden in het hart van brandend vuur.

Heeft God een raadsman of een metgezel nodig om hem raad te geven, zoals wij? Wat kan God vergeten, dat een ander hem moet doen herinneren, of vragen naar iets anders dan deze woorden? Dat het éénstemmig gezegd moge worden: Uw geboden zijn rechtvaardig O Heer, die iedereen vergeldt naar zijn werken. Wij zijn het niet die God aan deze dingen moeten herinneren. Hij echter, de Vader van alle genadegaven, is het die herinnert.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

Het Heilige Evangelie
Johannes (11: 46 - 57)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 51: 6; 33: 10
Zodat U rechtvaardig bent wanneer U rechtspreekt en rein bent wanneer U oordeelt. De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 11: 46 - 57
Maar sommigen van hen gingen naar de Farizeeën en zeiden tegen hen wat Jezus gedaan had. De overpriesters dan en de Farizeeën riepen de Raad bijeen en zeiden: Wat doen we? Want deze Mens doet vele tekenen. Als wij Hem zo laten begaan, zullen allen in Hem geloven, en de Romeinen zullen komen en onze plaats en onze natie van ons wegnemen. Maar een van hen, Kajafas, die de hogepriester van dat jaar was, zei tegen hen: U weet niets, en u overweegt niet dat het nuttig voor ons is dat één mens sterft voor het volk, en niet heel het volk verloren gaat. Dit zei hij echter niet uit zichzelf, maar als hogepriester van dat

jaar profeteerde hij dat Jezus sterven zou voor het volk, en niet alleen voor het volk, maar ook om de kinderen van God, overal verspreid, bijeen te brengen. Vanaf die dag dan waren zij vastbesloten om Hem te doden. Jezus dan verkeerde niet meer openlijk onder de Joden, maar Hij ging vandaar naar het land bij de woestijn, naar een stad die Efraïm heette, en verbleef daar met Zijn discipelen. En het Pascha van de Joden was nabij en velen uit dat land gingen naar Jeruzalem, vóór het Pascha, om zich te reinigen. Zij dan zochten Jezus en zeiden onder elkaar, terwijl zij in de tempel stonden: Wat denkt u? Dat Hij niet op het feest komt? De overpriesters nu en de Farizeeën hadden de opdracht gegeven dat, als iemand wist waar Hij was, hij het hun te kennen zou geven, zodat zij Hem konden grijpen.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het eerste uur van woensdag

Toen de Farizeeërs zich verzameld hadden zei de een tegen de ander; "Wat doen wij, want deze mens doet vele tekenen en wonderen? Als wij Hem zo laten geworden, zullen allen in Hem geloven en de Romeinen zullen komen en ons vervangen."
Maar een van hen, Kajafas, de hogepriester van dat jaar, zeide tot hen, dat het in hun belang is dat één mens sterft voor het volk en niet het gehele volk verloren gaat, en vanaf dat moment spanden zij samen om Jezus te doden.
Jezus vertrok vandaar naar een landstreek dicht bij de woestijn, naar een stad, en Hij verbleef daar met zijn discipelen.
En het was bijna tijd voor het feest der Joden, de Joden die Hem zochten om Hem te doden. Waarlijk is in vervulling gekomen wat geschreven was in de profetieën van Jesaja: "Wee de natie die vol is van kwaad, het verdorven kruid, de corrupte kinderen. Zelfs de os kent zijn eigenaar, de ezel zijn meester, maar Israël weet niet dat Ik hun schepper ben. Daarom zullen zij voor altijd samen met hun kinderen in de hel, hun huis, zijn.".

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET DERDE UUR VAN WOENSDAG

Exodus (13: 17 - 22)

Uit Exodus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Exo 13: 17 - 22
Toen de farao het volk had laten gaan, is het gebeurd dat God hen niet leidde langs de weg door het land van de Filistijnen, hoewel dat korter was. Want God zei: Anders zal het het volk berouwen bij het zien van oorlog en wil het naar Egypte terugkeren. Daarom leidde God het volk om, langs de weg door de woestijn naar de Schelfzee. In slagorde trokken de Israëlieten uit het land Egypte. En Mozes nam de beenderen van Jozef met zich mee, want die had de zonen van Israël plechtig een eed laten zweren, en gezegd: God zal zeker naar jullie omzien, en dan moeten jullie mijn beenderen hiervandaan met jullie meevoeren. Zo braken zij op uit Sukkoth en sloegen hun kamp op in Etham, aan de rand van de woestijn. De HEERE ging vóór hen uit, overdag in een wolkkolom om hen de weg te wijzen, en 's nachts in een vuurkolom om hun licht te geven, zodat zij dag en nacht verder konden trekken. Hij nam de wolkkolom overdag en de vuurkolom in de nacht niet weg voor de aanblik van het volk. *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Jozua (22: 9 - 18)

Uit Jozua zoon van Sirach de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jozua 22: 9 - 18
Wie een dwaas onderwijst is als iemand die scherven aaneenlijmt of die een slaper werkt uit een diepe slaap. Redeneren tegen een dwaas is als redeneren tegen iemand die maar knikkebolt en dan tenslotte vraagt: “Wat is er?” Schrei om een dode, want hij is verstoken van licht, en schrei om een dwaas, want hij is verstoken van verstand. Schrei zachter om een dode, want hij heeft rust gevonden, maar het leven van de dwaas is erger dan de dood. De rouw over een dode duurt zeven dagen, maar die om een dwaas en een goddeloze duurt al de dagen van zijn leven. Spreek niet te veel met een dwaas en ga niet naar een onverstandig man. Hoed u voor hem, om moeilijkheden te vermijden: dan wordt gij ook zeker niet bevuild door wat hij van zich afschudt. Ontwijk hem en gij zult rust vinden en gij zult geen last hebben van zijn verdwazing. Wat is zwaarder dan lood en hoe heet dat zwaardere anders dan ‘dwaze mens’? Zand, zout en een klomp ijzer zijn lichter om te dragen dan een onverstandig mens. Een houten gebint dat in een gebouw is vastgezet wordt bij een aardbeving niet ontwricht: zo raakt een hart, dat steunt op een weldoordacht besluit op het beslissend ogenblik niet ontzet. Een hart dat zich op verstandig overleg verlaat is als fraai

pleisterwerk op een gepolijste muur. Steentjes die op een hoge plek liggen zijn niet bestand tegen de wind. Zo zal een wankelmoedig hart dat op een dwaas besluit steunt tegen geen enkele vrees bestand zijn.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Job (27: 16 – 20; 28: 1)

Uit Job de rechtvaardige, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Job 27: 16 – 20; 28: 1
Als hij zilver ophoopt als stof, en kleding vervaardigt als leem, zal hij die vervaardigen, maar de rechtvaardige zal die aantrekken, en de onschuldige zal het zilver verdelen. Hij heeft zijn huis als een mot gebouwd, en als een hut die een wachter gemaakt heeft. Rijk legt hij zich te slapen; hij wordt wel niet weggenomen, maar als hij zijn ogen opendoet, is het er niet meer. Verschrikkingen treffen hem als water; 's nachts zal een wervelwind hem wegnemen. Voorzeker, er is voor het zilver een plaats waar het tevoorschijn gebracht wordt, en een plaats voor het goud waar het gezuiverd wordt.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Spreuken (4: 4 – 5: 4)

Uit Spreuken van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Spr 4: 4 – 5: 4
Neem mijn geboden in acht en leef. Verwerf wijsheid, verwerf inzicht, vergeet niet een van de woorden van mijn mond en wijk er niet van af. Verlaat de wijsheid niet en zij zal je bewaren, heb haar lief en zij zal je beschermen. Het beginsel van wijsheid is: verwerf wijsheid, en bij alles wat je verwerft: verwerf inzicht! Houd haar hoog en zij zal je verheffen. Zij zal jou vereren, als je haar omhelst. Zij zal je hoofd een bevallige krans geven, jou een sierlijke kroon schenken. Luister, mijn zoon, en neem mijn woorden aan: de jaren van je leven zullen talrijk worden. Ik onderwijs je in de weg van de wijsheid en laat je in de rechte sporen treden. Als je gaat, zullen je voetstappen niet belemmerd worden en als je rent, zul je niet struikelen. Houd vast aan de vermaning, laat niet los, neem haar in acht, want zij is je leven. Kom niet op het pad van goddelozen, en begeef je niet op de weg van kwaaddoeners. Verwerp die, ga die niet op, wijk daarvan af en ga voorbij! Zij slapen immers niet als zij geen kwaad hebben gedaan, zij worden van hun slaap beroofd als zij niet iemand hebben laten struikelen. Want zij eten brood van goddeloosheid en drinken wijn van gewelddaden, maar het pad van rechtvaardigen is als een schijnend licht, dat gaandeweg helderder gaat schijnen tot

het volledig dag is geworden. De weg van goddelozen is als de donkerheid. Zij weten niet waarover zij struikelen zullen. Mijn zoon, sla acht op mijn woorden, neig je oor tot wat ik zeg. Laat ze niet wijken van je ogen, bewaar ze in het binnenste van je hart. Ze zijn immers leven voor wie ze vinden, en genezing voor heel hun vlees. Bescherm je hart boven alles wat te behoeden is, want daaruit zijn de uitingen van het leven. Doe weg van jou valsheid van mond en houd bedrog van lippen ver van je verwijderd. Laten je ogen recht vooruitkijken en je oogleden zich recht vóór je houden. Baan het spoor voor je voet, en laten al je wegen vaststaan. Wijk niet af naar rechts of naar links, keer je voet af van het kwade! Mijn zoon, sla acht op mijn wijsheid, neig je oor tot mijn inzicht, zodat je bedachtzaamheid in acht neemt, en je lippen kennis bewaren. Want de lippen van een vreemde vrouw druipen van honingzeem, haar gehemelte is gladder dan olie, maar het laatste van haar is bitter als alsem, scherp als een tweesnijdend zwaard. Houd je weg ver bij haar.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Lukas (22: 1 - 6)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 41: 7, 2

Als een van hen naar mij komt kijken, spreekt hij valse dingen en zijn hart brengt onrecht bijeen. Welzalig is hij die verstandig omgaat met een ellendige; in dagen van onheil zal de HEERE hem bevrijden. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 22: 1 - 6

Het feest nu van de ongezuurde broden, dat Pascha heet, was nabij. En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten naar een manier om Hem om te brengen, want zij waren bevreesd voor het volk. Toen voer de satan in Judas, die de bijnaam Iskariot had, die bij het getal van de twaalf behoorde. En hij ging weg en sprak met de overpriesters en bevelhebbers van de tempelwacht hoe hij Hem aan hen zou overleveren. En zij verblijdden zich en kwamen overeen hem geld te geven. En hij stemde erin toe en zocht een geschikte gelegenheid om Hem, buiten de menigte om, aan hen over te leveren. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Expositie

De expositie van het derde uur van woensdag

Toen het feest van de ongezuurde broden, dat Pascha genoemd wordt, naderde, zochten de hogepriesters en de schriftgeleerden, hoe zij Jezus uit de weg konden ruimen, want zij waren bang voor het volk. De satan vond een plaats in het hart van Judas Iskariot, die tot het getal der twaalven behoorde, maar die een Satan was, volgens het woord van de Heer. Judas ging heen en besprak met de hogepriesters en Sadduceeën, hoe hij Hem aan hen zou overleveren.
De van nature slechte discipel besprak met zijn kwaadaardige vrienden hoe hij de Verlosser van de Wereld aan hen zou overleveren. Zij, vol van afgunst, waren zeer verblijd en kwamen overeen hem zilver daarvoor te geven. Hij stemde daarmede in en zocht een goede gelegenheid om Hem, buiten de schare om, aan hen over te leveren.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ZESDE UUR VAN WOENSDAG

Exodus (14: 13 – 15: 1)

Uit Exodus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Exo 14: 13 – 15: 1
Maar Mozes zei tegen het volk: Wees niet bevreesd, houd stand, zie het heil van de HEERE dat Hij vandaag nog voor u zal bewerken! Want de Egyptenaren die u vandaag ziet, zult u tot in eeuwigheid niet meer terugzien. De HEERE zal voor u strijden, en ú moet stil zijn. Toen zei de HEERE tegen Mozes: Wat roept u tot Mij? Spreek tot de Israëlieten en zeg dat zij opbreken. En u, hef uw staf op, strek uw hand uit over de zee en splijt hem doormidden, zodat de Israëlieten door het midden van de zee op het droge kunnen gaan. En Ik, zie, Ik zal het hart van de Egyptenaren verharden, zodat zij achter hen aan gaan. Ik zal geëerd worden ten koste van de farao en ten koste van heel zijn leger, ten koste van zijn strijdwagens en ten koste van zijn ruiters. Dan zullen de Egyptenaren weten dat Ik de HEERE ben, als Ik geëerd zal worden ten koste van de farao, ten koste van zijn strijdwagens en ten koste van zijn ruiters. Toen verliet de Engel van God, Die vóór het leger van Israël uit ging, Zijn plaats en ging achter hen aan. Ook de wolkkolom verliet de plaats vóór hen en ging achter hen staan. Hij kwam tussen het leger van Egypte en het leger van Israël. De wolk was duisternis en tegelijk verlichtte hij de nacht. De een kon niet

in de nabijheid van de ander komen, heel de nacht. Toen strekte Mozes zijn hand uit over de zee, en de HEERE liet de zee die hele nacht wegvloeien door een krachtige oostenwind. Hij maakte de zee droog, en het water werd doormidden gespleten. Zo gingen de Israëlieten midden in de zee op het droge. Het water was voor hen aan hun rechteren linkerhand een muur. De Egyptenaren achtervolgden hen en kwamen hen achterna, met al de paarden van de farao, zijn strijdwagens en zijn ruiters, tot in het midden van de zee. Maar het gebeurde bij het aanbreken van de dag, dat de HEERE in de vuuren wolkkolom neerzag op het leger van de Egyptenaren, en Hij bracht het leger van de Egyptenaren in verwarring. Hij liet de wielen van hun wagens wegzakken en liet ze met moeite vooruitkomen. Toen zeiden de Egyptenaren: Laten wij voor Israël vluchten, want de HEERE strijdt voor hen tegen de Egyptenaren. Toen zei de HEERE tegen Mozes: Strek uw hand uit over de zee, zodat het water terugkeert over de Egyptenaren, over hun strijdwagens en over hun ruiters. Mozes strekte zijn hand uit over de zee, en tegen het aanbreken van de morgen vloeide de zee terug naar zijn oorspronkelijke plaats, terwijl de Egyptenaren het water tegemoetvluchtten. Zo stortte de HEERE de Egyptenaren midden in de zee. Want toen het water terugvloeide, bedolf het de strijdwagens en de ruiters van het hele leger van de farao, die hen in de zee achternagekomen waren. Niet een van hen bleef er over. Maar de Israëlieten gingen op het droge, midden door de zee. Het water was voor hen een

muur aan hun rechteren linkerhand. Zo verloste de HEERE Israël op die dag uit de hand van de Egyptenaren. En Israël zag de Egyptenaren dood aan de oever van de zee liggen. Toen zag Israël de machtige hand die de HEERE tegen de Egyptenaren gekeerd had, en het volk vreesde de HEERE en geloofde in de HEERE en in Mozes, Zijn dienaar. Toen zongen Mozes en de Israëlieten dit lied voor de HEERE. Zij zeiden: Ik zal zingen voor de HEERE, want Hij is hoogverheven! *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Jeseja (48: 1 - 6)

Uit Jeseja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 48: 1 - 6
Hoor dit, huis van Jakob, u die genoemd wordt met de naam Israël, en die uit de wateren van Juda bent voortgekomen, die zweert bij de Naam van de HEERE en de Naam van de God van Israël noemt, maar niet in waarheid en niet in gerechtigheid. Ja, ‘van de heilige stad’ noemen zij zich en zij steunen op de God van Israël, HEERE van de legermachten is Zijn Naam. De dingen van vroeger heb Ik van oudsher verkondigd, uit Mijn mond zijn ze voortgekomen en Ik heb ze doen horen. Plotseling heb Ik ze gedaan en ze zijn gekomen. Omdat Ik wist dat u hard bent, uw nek een ijzeren pees is, en uw voorhoofd van brons, daarom heb Ik het u van oudsher verkondigd; voordat het kwam, heb Ik het u doen horen, anders zou u zeggen: Mijn afgod heeft die dingen gedaan, mijn gesneden beeld of mijn gegoten beeld heeft ze geboden. U hebt het gehoord, aanschouw dit alles, en u, zou u het dan niet verkondigen? Van nu af aan doe Ik u nieuwe dingen horen.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jozua (23: 7 - 14)

Uit Jozua zoon van Sirach de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jozua 23: 7 - 14
Hoort, zonen, hoe de mond beteugeld wordt: wie zich daaraan houdt, raakt niet verstrikt. De zondaar wordt het slachtoffer van zijn eigen lippen, de lasteraar en de hoogmoedige komen erdoor ten val. Wen uw mond niet aan eden en gewen er u niet aan de naam van de Heilige te noemen. Want zoals aan een slaaf die voortdurend wordt verhoord de striemen niet bespaard blijven, zo zal ook hij die altijd maar zweert en de heilige naam noemt niet vrij blijven van zonde. De man die veel zweert belaadt zich met ongerechtigheid: de gesel zal niet wijken van zijn huis. Als hij zijn eed niet houdt, drukt zijn zonde op hem; als hij hem geringschat, zondigt hij dubbel, en als hij zonder reden zweert, wordt hij niet gerechtvaardigd: zijn huis zal met rampen overladen worden. Er is een manier van spreken waar de dood opstaat: laat die in Jakobs erfdeel niet gevonden worden, want de vromen mogen zich met dat alles niet afgeven en zij mogen zich niet in zonden wentelen. Wen uw mond niet aan vunzige platheden, want dan zondigt gij door uw woorden. Denk aan uw vader en uw moeder, als hij te midden van de notabelen zetelt: gij moet ze in hun aanwezigheid niet vergeten en onder invloed van

die omgang geen dwaas worden, zodat gij zoudt wensen niet verwekt te zijn en de dag van uw geboorte vervloekt.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Johannes (12: 1 - 8)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 83:3, 6
Want zie, Uw vijanden tieren, wie U haten, steken hun hoofd omhoog. Want samen hebben zij in hun hart beraadslaagd; dezen hebben een verbond tegen U gesloten. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 12: 1 - 8
Jezus dan kwam zes dagen voor het Pascha in Bethanië, waar Lazarus was, die gestorven was maar die Hij uit de doden opgewekt had. Zij nu bereidden daar een maaltijd voor Hem, en Martha bediende; en Lazarus was een van hen die met Hem aanlagen. Maria dan nam een pond zuivere narduszalf van zeer grote waarde, zalfde de voeten van Jezus en droogde Zijn voeten met haar haren af; en het huis werd vervuld met de geur van de zalf. Toen zei een van Zijn discipelen, Judas Iskariot, de zoon van Simon, die Hem verraden zou: Waarom is deze zalf niet voor driehonderd penningen verkocht en aan de armen gegeven? En dit zei hij

niet omdat hij zich bekommerde om de armen, maar omdat hij een dief was, en de beurs beheerde en droeg wat gegeven werd. Jezus dan zei: Laat haar begaan; zij heeft dit bewaard met het oog op de dag van Mijn begrafenis. Want de armen hebt u altijd bij u, maar Mij hebt u niet altijd.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het zesde uur van woensdag

Jezus onze Heer kwam zes dagen voor het Pascha aan in Betanië, waar men daar een maaltijd voor Hem, in het huis van Maria en Marta, bereidden. Lazarus, die Hij uit de dood had doen opstaan, was een van hen die met Hem aan tafel waren en Marta zijn zuster bediende.

Maria dan nam een pond echte, kostbare nardusmirre, en zij zalfde de voeten van Jezus en droogde ze af met haar haren. Maar Judas Iskariot, vol met afgunst en listigheid en huichelarij zei: “Waarom is deze mirre niet voor driehonderd schellingen verkocht en aan de armen gegeven?”

Maar dit zei hij niet, omdat hij zich om de armen bekommerde, maar omdat hij een dief was en als beheerder van de kas ervan stal. De Verlosser zei: “Laat haar begaan en het bewaren voor de dag van mijn begrafenis; want de armen hebt gij altijd bij u, maar Mij heb gij niet altijd.”

Laat ons dichter bij de Heer komen en vóór Hem wenen en zijn voeten met onze tranen nat maken en Hem vragen ons vergiffenis te schenken volgens Zijn grote genade.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET NEGENDE UUR VAN WOENSDAG

Genesis (24: 1 - 9)

Uit Genesis van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Gen 24: 1 - 9
Abraham nu was oud en op dagen gekomen en de HEERE had Abraham in alles gezegend. Toen zei Abraham tegen zijn dienaar, de oudste van zijn huis, die alles wat hij had, beheerde: Leg toch uw hand onder mijn heup. Ik wil u laten zweren bij de HEERE, de God van de hemel en de God van de aarde, dat u voor mijn zoon geen vrouw zult nemen uit de dochters van de Kanaänieten te midden van wie ik woon, maar dat u naar mijn vaderland en mijn familiekring gaat om voor mijn zoon Izak een vrouw te nemen.
En de dienaar zei tegen hem: Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen naar dit land. Zal ik dan uw zoon terug moeten brengen naar het land waaruit u vertrokken bent?
Abraham zei tegen hem: Wees op uw hoede dat u mijn zoon daar niet terugbrengt!
De HEERE, de God van de hemel, Die mij uit mijn familie en uit mijn geboorteland weggehaald heeft, Die tot mij gesproken heeft en Die mij gezworen heeft: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven die God zal Zijn engel voor u uit sturen, opdat u voor mijn zoon daarvandaan een vrouw zult nemen. Maar als die vrouw u niet wil volgen, dan bent u vrij van deze eed aan mij; breng mijn zoon echter niet

daarheen terug. Toen legde de dienaar zijn hand onder de heup van Abraham, zijn heer, en hij zwoer hem dat.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Numeri (20: 1 - 13)

Uit Numeri van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Num 20: 1 - 13
De Israëlieten kwamen in de woestijn Zin, heel de gemeenschap, in de eerste maand, en het volk bleef in Kades. Daar stierf Mirjam, en zij werd er begraven. Maar er was voor de gemeenschap geen water. Toen kwamen zij bijeen tegen Mozes en tegen Aäron. En het volk kreeg onenigheid met Mozes. Zij zeiden: Hadden wij maar de geest gegeven, toen onze broeders voor het aangezicht van de HEERE de geest gaven! En waarom hebt u de gemeente van de HEERE in deze woestijn gebracht? Om hier te sterven, wij en ons vee? En waarom hebt u ons uit Egypte laten vertrekken? Om ons op deze ellendige plaats te brengen? Het is geen plaats voor zaaigoed, evenmin voor vijgenbomen, wijnstokken en granaatappels. Ook is er geen water om te drinken. Toen gingen Mozes en Aäron van de gemeente weg naar de ingang van de tent van ontmoeting, en zij wierpen zich met hun gezicht ter aarde. En de heerlijkheid van de HEERE verscheen hun. De HEERE sprak tot Mozes: Neem de staf en roep de gemeenschap bijeen, u en Aäron, uw broer, en spreek voor hun ogen tot de rots, en die zal zijn water geven. Zo zult u water voor hen voortbrengen uit de rots, en u zult de gemeenschap en hun vee laten drinken. Toen nam Mozes de staf van voor het

aangezicht van de HEERE, zoals Hij hem geboden had. En Mozes en Aäron riepen de gemeente voor de rots bijeen, en hij zei tegen hen: Luister toch, ongehoorzamen, zullen wij voor u uit deze rots water voortbrengen? Toen hief Mozes zijn hand op en hij sloeg de rots twee keer met zijn staf, en er kwam veel water uit, zodat de gemeenschap en hun vee konden drinken. Maar de HEERE zei tegen Mozes en tegen Aäron: Omdat u niet in Mij geloofd hebt, en Mij voor de ogen van de Israëlieten niet geheiligd hebt, zult u deze gemeente niet in het land brengen dat Ik hun gegeven heb. Dit is het water van Meriba, waar de Israëlieten de HEERE ter verantwoording riepen, en waar Hij onder hen geheiligd werd. *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Spreuken (1: 10 - 33)

Uit Spreuken van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Spr 1: 10 - 33
Mijn zoon, als zondaars jou willen verleiden, bewillig er dan niet in. Als zij zeggen: Ga met ons mee, laten wij loeren op bloed, zonder reden een onschuldige belagen, laten wij hen levend verslinden, zoals het graf, volledig, zoals hen die in de kuil neerdalen. Allerlei kostbare bezittingen zullen wij vinden, onze huizen zullen wij vullen met buit. Je zult je lot in ons midden werpen, wij zullen allen tezamen één buidel hebben Mijn zoon, ga niet met hen op weg, weerhoud je voet van hun pad, want hun voeten snellen naar het kwaad en zij haasten zich om bloed te vergieten. Voorzeker, het net wordt tevergeefs gespannen voor de ogen van al wat vleugels bezit. Zíj loeren op hun eigen bloed, zij belagen hun eigen leven. Zo zijn de paden van allen die op winstbejag uit zijn, die ontneemt haar bezitters het leven. Buiten roept de hoogste Wijsheid luid, op de pleinen laat Zij Haar stem klinken. Zij roept boven het rumoer uit, aan de ingangen van de poorten in de stad spreekt Zij Haar woorden uit. Hoelang zult u, onverstandigen, onverstand liefhebben, zullen spotters spotternij voor zich begeren en dwazen kennis haten? Keert u zich tot Mijn bestraffing, zie, Ik zal Mijn Geest over u uitstorten, Mijn woorden u bekendmaken. Omdat Ik riep, maar u weigerde, Mijn hand

uitstrekte, maar niemand er acht op sloeg, omdat u al Mijn raad verwierp, Mijn bestraffing niet hebt gewild, daarom zal Ik ook lachen om uw ondergang, u bespotten wanneer uw angst komt, wanneer uw angst komt als een verwoesting, uw ondergang eraan komt als een wervelwind, wanneer benauwdheid en nood over u komen. Dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal niet antwoorden. Zij zullen mij ernstig zoeken, maar zullen Mij niet vinden, omdat zij de kennis hebben gehaat en de vreze des HEEREN niet hebben verkozen. Zij hebben Mijn raad niet gewild, al Mijn bestraffingen hebben zij verworpen. Zij zullen van de vruchten van hun weg eten, en verzadigd worden van hun eigen opvattingen, want de afvalligheid van de onverstandigen zal hen doden en de zorgeloze rust van de dwazen zal hen ombrengen. Maar wie naar Mij luistert, zal veilig wonen, hij zal vrij zijn van angst voor het kwaad.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (59: 1 - 17)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 59: 1 - 17
Zie, de hand van de HEERE is niet te kort dat ze niet zou kunnen verlossen, en Zijn oor is niet toegestopt dat het niet zou kunnen horen. Maar uw ongerechtigheden maken scheiding tussen u en uw God, uw zonden doen Zijn aangezicht voor u verborgen zijn, zodat Hij u niet hoort. Want uw handen zijn met bloed besmet, en uw vingers met ongerechtigheid. Uw lippen spreken leugen, uw tong brengt onrecht tot uiting. Er is niemand die bijeenroept in gerechtigheid er is niemand die in trouw een rechtszaak voert. Zij vertrouwen op holle woorden en spreken valse dingen. Zij zijn zwanger van onheil, zij baren ongerechtigheid. Zij broeden eieren van een gifslang uit en zij weven spinnenwebben. Wie van hun eieren eet, sterft; is er een kapotgedrukt, dan perst er zich een adder uit. Hun webben zijn niet geschikt voor kleding, en zij zullen zich niet kunnen bedekken met hun maaksels. Hun maaksels zijn maaksels van ongerechtigheid; gewelddadig werk is in hun handen. Hun voeten snellen naar het kwaad, zij haasten zich om onschuldig bloed te vergieten. Hun gedachten zijn zondige gedachten, verwoesting en ondergang zijn op hun gebaande wegen. De weg van de vrede kennen zij niet, er is geen recht in hun sporen. Zij gaan kromme paden; ieder die ze betreedt, kent de vrede niet. Daarom is het recht ver van

ons en bereikt de gerechtigheid ons niet. Wij zien uit naar licht, maar zie, er is duisternis; naar stralend licht, maar wij wandelen in donkerheid. Wij tasten als blinden langs de wand, ja, wij tasten als mensen zonder ogen, wij struikelen midden op de dag, als in de schemering, wij verkeren, zoals de doden, in woeste plaatsen. Wij grommen allen als beren, en wij kirren voortdurend als duiven. Wij zien uit naar recht, maar het is er niet; naar heil, maar dat is ver van ons. Want onze overtredingen zijn talrijk voor U en onze zonden getuigen tegen ons. Want onze overtredingen zijn bij ons, onze ongerechtigheden, wij kennen ze: het overtreden en het liegen tegen de HEERE en het zich afkeren bij onze God vandaan, het spreken van onderdrukking en afvalligheid, het zwanger zijn en melding maken van leugenachtige woorden vanuit het hart. Daarom is het recht teruggeweken, en de gerechtigheid blijft van verre staan. Want de waarheid struikelt op de straat, en wat recht is, kan niet binnenkomen. Ja, de waarheid ontbreekt, en wie zich afkeert van het kwade, wordt beroofd. En de HEERE zag het, en het was kwalijk in Zijn ogen dat er geen recht was. Omdat Hij zag dat er niemand was, ontzette Hij Zich, want er was geen voorbidder. Daarom bracht Zijn arm Hem heil, en Zijn gerechtigheid, die ondersteunde Hem. Want Hij trok de gerechtigheid aan als een harnas en zette de helm van het heil op Zijn hoofd.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Zacharia (11: 11 - 14)

Uit Zacharia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Zac 11: 11 - 14
En zo hebben de ellendigen onder de schapen, die Mij verwachtten, erkend dat het een woord van de HEERE was. Want Ik had tegen hen gezegd: Als het goed is in uw ogen, geef Mij Mijn loon; zo niet, laat het na. Toen hebben zij Mijn loon afgewogen: dertig zilverstukken. Maar de HEERE zei tegen Mij: Werp dat de pottenbakker toe een mooie prijs waarop Ik door hen geschat ben! Daarop nam Ik de dertig zilverstukken en wierp ze in het huis van de HEERE de pottenbakker toe. Toen brak Ik Mijn tweede stok, SAMENBINDING, stuk, om zo de broederschap te verbreken tussen Juda en Israël.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Laat mij u informeren over twee onderwerpen. Zij waar de hemelen zich over hebben verheugd, omdat ze berouw hebben getoond over hun zonden op aarde, zullen niet bedroefd zijn of pijn lijden in de voorbestemde plaats. En zij waar de hemelen zich niet over hebben verheugd, omdat zij geen berouw hebben getoond op aarde, deze zullen noch vreugde noch rust vinden in die plaats.

Hoelang nog zult gij nalatig zijn, mens? Ik vraag u, ween over uzelf, aangezien uw tranen geaccepteerd worden. En vooral indien u daden begaan hebt, waarover u zou moeten wenen. Ween dus alleen over uzelf, aangezien alle heiligen met u wenen omwille van uw verlossing. Zalig zij, die vervult zijn met het wenen over zichzelf alleen, want het geween en eeuwige tandengeknars zal hen bespaard blijven en zij zullen zich verblijden in hemelse vreugde.

Broeders, laten wij ontwaken voordat het luik en de poort van berouw voor ons sluit, en wij zullen smeken voor de poort en horen: Ik ken u niet. Dit alles, en erger zullen wij horen indien wij zullen voortgaan in onze zonden.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

Het Heilige Evangelie
Mattheüs (26: 3 - 16)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 41: 6, 8, 7
Mijn vijanden spreken kwaad over mij. Zij bedenken tegen mij wat slecht voor mij. Als een van hen naar mij komt kijken, spreekt hij valse dingen en zijn hart brengt onrecht bijeen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 26: 3 - 16
Toen kwamen de overpriesters en de schriftgeleerden en de oudsten van het volk bijeen in het paleis van de hogepriester, die Kajafas heette; en zij overlegden met elkaar om Jezus met list te grijpen en te doden, maar zij zeiden: Niet tijdens het feest, opdat er geen opschudding onder het volk komt. Toen Jezus in Bethanië was, in het huis van Simon, de melaatse, kwam er een vrouw naar Hem toe die een albasten fles met zeer kostbare zalf had; en zij goot die uit op Zijn hoofd terwijl Hij aanlag. Toen Zijn discipelen dat zagen, waren zij verontwaardigd en zeiden: Waartoe deze verkwisting? Deze zalf had immers duur

verkocht kunnen worden en de opbrengst aan de armen gegeven. Maar Jezus, Die dit merkte, zei tegen hen: Waarom valt u deze vrouw lastig? Want zij heeft een goed werk aan Mij verricht. De armen hebt u immers altijd bij u, maar Mij hebt u niet altijd. Want toen zij deze zalf op Mijn lichaam goot, deed zij dat als voorbereiding op Mijn begrafenis. Voorwaar, Ik zeg u: overal waar dit Evangelie gepredikt zal worden in heel de wereld, zal ook tot haar gedachtenis gesproken worden over wat zij gedaan heeft. Toen ging een van de twaalf, die Judas Iskariot heette, naar de overpriesters en zei: Wat wilt u mij geven, als ik Hem aan u overlever? En zij kenden hem dertig zilveren penningen toe. En van toen af zocht hij een geschikte gelegenheid om Hem over te leveren.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het negende uur van woensdag

Het mysterie van Uw menswording heeft U in onze lichamen verborgen, O Christus onze God. Want toen Abraham, de grote aartsvader, de vader van alle naties met diep geloof wist dat God het woord uit zijn nakomelingen, mens moest worden en vooral toen hij zag dat zijn dagen geteld waren op aarde en dat God al zijn daden gezegend had, zei hij tot zijn knecht, de oudste in zijn huis, die alles wat hij had bestuurde: “Leg toch uw hand onder mijn heup, opdat ik u doe zweren bij de God des hemels, dat jij voor mijn zoon Isaak geen vrouw zult nemen uit de dochters van dit land, waar ik woon. Maar ga naar het land van mijn voorvaders om van daar een vrouw voor hem te kiezen, uit mijn stam en het volk van mijn voorvaders.”

Toen zei de knecht met verstand tot hem: Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen naar dit land; moet ik dan uw zoon hier naar toe terugbrengen en hem dienen totdat ik haar hier naar toe kan brengen?

Maar Abraham zei tot hem: Wacht u ervoor mijn zoon daarheen terug te brengen. Indien echter die vrouw je niet wil volgen, zul jij van deze eed aan mij ontslagen zijn; toen legde de knecht zijn hand onder de heup van zijn heer Abraham, en zwoer hem, wat hij gevraagd had. Aan het einde der tijden heeft God zijn belofte vervuld die hij aan onze vader Abraham heeft gedaan; en Christus, door wie alle naties zijn gezegend, kwam van zijn nakomelingen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ELFDE UUR VAN WOENSDAG

Jesaja (28: 16 - 29)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 28: 16 - 29
Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik leg in Sion een steen ten grondslag, een beproefde steen, een kostbare hoeksteen, die vast gegrondvest is. Wie gelooft, zal zich niet weghaasten. Ik stel het recht tot meetlint, en de gerechtigheid tot paslood. De hagel zal het toevluchtsoord van de leugen wegvagen, het water zal de schuilplaats overspoelen. Dan zal uw verbond met de dood tenietgedaan worden, uw verdrag met het rijk van de dood zal geen stand houden. Trekt de alles wegspoelende gesel voorbij, dan zult u door hem afgeranseld worden. Zo dikwijls als hij voorbijtrekt, zal hij u grijpen; ja, ochtend na ochtend zal hij voorbijtrekken, bij dag en bij nacht. Het zal gebeuren dat het begrijpen van het bericht slechts beroering teweeg zal brengen. Want het bed zal te kort zijn om zich erop uit te strekken, en de deken te smal om zich erin te wikkelen. Want de HEERE zal opstaan zoals op de berg Perazim. Hij zal woeden, zoals in het dal van Gibeon, om Zijn werk te doen vreemd zal Zijn werk zijn en om Zijn daad te verrichten ongewoon zal Zijn daad zijn. Nu dan, spot niet, anders zullen uw boeien nog strakker aangehaald worden; want een vernietigend einde en het is vast besloten, heb ik gehoord van de Heere, de HEERE van de legermachten

komt over heel het land. Neem ter ore en luister naar mijn stem, sla er acht op en luister naar mijn woorden! Ploegt de ploeger heel de dag door om te zaaien? Blijft hij zijn land altijd maar openleggen en eggen? Is het niet zo: heeft hij de bovenlaag ervan geëffend, dan strooit hij wikke uit, zaait er komijn op, en zet tarwe op rij, gerst per vak, en spelt aan de rand? Zijn God onderwijst hem over de juiste wijze. Hij onderwijst hem. Want men dorst wikke toch niet met een dorsslede, en rolt over komijn toch geen wagenwiel? Maar wikke wordt uitgeklopt met een stok, en komijn met een staak. Broodkoren moet wel fijngemaakt worden, maar hij dorst en dorst het niet voor altijd door; hij plet het niet met zijn wagenwiel, met zijn paarden verpulvert hij het niet. Ook dit gaat uit van de HEERE van de legermachten. Hij is wonderbaar van raad, Hij is groot in wijsheid.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Severianus

Een preek van onze heilige vader Abba Severianus zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Broeders, ik herinner u aan de waarschuwing aangaande de zondaar en hen die de wet verwerpen en de geboden van het leven. Want onze Heer heeft hen gewaarschuwd zeggende: Ga weg van mij en tot het eeuwige vuur. Welke vertroosting verwachten zij? Er is het dal van de tranen; tranen die geen troost bieden. Wie kan een voorspraak zijn voor de zondaars op de dag, wanneer alle engelen, Cherubijnen en Serafijnen, zwijgzaam zijn en de rechtvaardigen noch de heiligen kunnen bemiddelen voor de mensheid.

De hele schepping zal zwijgzaam zijn en de hele wereld zal onder Goddelijk oordeel zijn. Dit is de tijd van de oogst. Dit is de tijd om het net in te halen op de kant, om de goede van de slechte vissen te scheiden. Dit is de dag dat de zondaars te horen zullen krijgen dat ze voor eeuwig in de hel zullen vertoeven.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Severianus die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

Het Heilige Evangelie
Johannes (12: 27 - 36)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 6:3, 4; 69: 18
Genees mij, HEERE, want mijn beenderen zijn verschrikt. Ja, mijn ziel is zeer door schrik overmand. Verberg Uw aangezicht niet voor Uw dienaar, want de angst benauwt mij; verhoor mij spoedig. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 12: 27 - 36
Nu is Mijn ziel in beroering en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit dit uur! Maar hierom ben Ik in dit uur gekomen. Vader, verheerlijk Uw Naam! Er kwam dan een stem uit de hemel: En Ik heb Hem verheerlijkt en Ik zal Hem opnieuw verheerlijken. De menigte dan die daar stond en dit hoorde, zei dat er een donderslag geweest was. Anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken. Jezus antwoordde en zei: Niet voor Mij is deze stem er geweest, maar voor u. Nu wordt het oordeel over deze wereld voltrokken, nu zal de vorst van deze wereld buitengeworpen worden. En Ik, als Ik van de aarde verhoogd ben, zal allen

naar Mij toe trekken. (En dit zei Hij om aan te duiden welke dood Hij zou sterven.) De menigte antwoordde Hem: Wij hebben uit de wet gehoord dat de Christus tot in eeuwigheid blijft. En hoe kunt U dan zeggen dat de Zoon des mensen verhoogd moet worden? Wie is die Zoon des mensen? Jezus dan zei tegen hen: Nog een korte tijd is het licht bij u; wandel zolang u het licht hebt, opdat de duisternis u niet overvalt. En wie in de duisternis wandelt, weet niet waar hij heen gaat. Zolang u het licht hebt, geloof in het licht, opdat u kinderen van het licht mag zijn.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het elfde uur van woensdag

Overdenk de plannen van God het Woord die de macht over de dood heeft, en het leven van ieder van ons is van Hem. Omdat Hij mens is geworden, was Hij gekweld en liet moeite en zwakheid zien. De Verlosser zei; “Nu is Mijn ziel ontrust en wat zal Ik zeggen? Vader bewaar me voor dit uur? Nee, want voor dit uur ben ik gekomen.”
Ja, waarlijk kwam hij naar deze wereld, opdat Hij zou lijden voor onze verlossing en om de eerste mens die Hij geschapen had uit de hel te verheffen en naar zijn oorspronkelijke huis terug te brengen samen met zijn nakomelingen, volgens Zijn grote genade.
Laat ons Hem ernstig pleiten en Hem onophoudelijk vragen, deel te mogen hebben aan de glorie van Zijn Koninkrijk, en ons kracht bij te zetten in ons geloof, in Zijn Heilige naam, tot aan de laatste adem.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

Expositieën van woensdag

De expositie van het eerste uur van woensdag

Toen de Farizeeërs zich verzameld hadden zei de een tegen de ander; "Wat doen wij, want deze mens doet vele tekenen en wonderen? Als wij Hem zo laten geworden, zullen allen in Hem geloven en de Romeinen zullen komen en ons vervangen."
Maar een van hen, Kajafas, de hogepriester van dat jaar, zeide tot hen, dat het in hun belang is dat één mens sterft voor het volk en niet het gehele volk verloren gaat, en vanaf dat moment spanden zij samen om Jezus te doden.
Jezus vertrok vandaar naar een landstreek dicht bij de woestijn, naar een stad, en Hij verbleef daar met zijn discipelen.
En het was bijna tijd voor het feest der Joden, de Joden die Hem zochten om Hem te doden. Waarlijk is in vervulling gekomen wat geschreven was in de profetieën van Jesaja: "Wee de natie die vol is van kwaad, het verdorven kruid, de corrupte kinderen. Zelfs de os kent zijn eigenaar, de ezel zijn meester, maar Israël weet niet dat Ik hun schepper ben. Daarom zullen zij voor altijd samen met hun kinderen in de hel, hun huis, zijn.".

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het derde uur van woensdag

Toen het feest van de ongezuurde broden, dat Pascha genoemd wordt, naderde, zochten de hogepriesters en de schriftgeleerden, hoe zij Jezus uit de weg konden ruimen, want zij waren bang voor het volk. De satan vond een plaats in het hart van Judas Iskariot, die tot het getal der twaalven behoorde, maar die een Satan was, volgens het woord van de Heer. Judas ging heen en besprak met de hogepriesters en Sadduceeën, hoe hij Hem aan hen zou overleveren.
De van nature slechte discipel besprak met zijn kwaadaardige vrienden hoe hij de Verlosser van de Wereld aan hen zou overleveren. Zij, vol van afgunst, waren zeer verblijd en kwamen overeen hem zilver daarvoor te geven. Hij stemde daarmede in en zocht een goede gelegenheid om Hem, buiten de schare om, aan hen over te leveren.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het zesde uur van woensdag

Jezus onze Heer kwam zes dagen voor het Pascha aan in Betanië, waar men daar een maaltijd voor Hem, in het huis van Maria en Marta, bereidden. Lazarus, die Hij uit de dood had doen opstaan, was een van hen die met Hem aan tafel waren en Marta zijn zuster bediende.

Maria dan nam een pond echte, kostbare nardusmirre, en zij zalfde de voeten van Jezus en droogde ze af met haar haren. Maar Judas Iskariot, vol met afgunst en listigheid en huichelarij zei: “Waarom is deze mirre niet voor driehonderd schellingen verkocht en aan de armen gegeven?” Maar dit zei hij niet, omdat hij zich om de armen bekommerde, maar omdat hij een dief was en als beheerder van de kas ervan stal. De Verlosser zei: “Laat haar begaan en het bewaren voor de dag van mijn begrafenis; want de armen hebt gij altijd bij u, maar Mij heb gij niet altijd.”

Laat ons dichter bij de Heer komen en vóór Hem wenen en zijn voeten met onze tranen nat maken en Hem vragen ons vergiffenis te schenken volgens Zijn grote genade.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie `h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het negende uur van woensdag

Het mysterie van Uw menswording heeft U in onze lichamen verborgen, O Christus onze God. Want toen Abraham, de grote aartsvader, de vader van alle naties met diep geloof wist dat God het woord uit zijn nakomelingen, mens moest worden en vooral toen hij zag dat zijn dagen geteld waren op aarde en dat God al zijn daden gezegend had, zei hij tot zijn knecht, de oudste in zijn huis, die alles wat hij had bestuurde: “Leg toch uw hand onder mijn heup, opdat ik u doe zweren bij de God des hemels, dat jij voor mijn zoon Isaak geen vrouw zult nemen uit de dochters van dit land, waar ik woon. Maar ga naar het land van mijn voorvaders om van daar een vrouw voor hem te kiezen, uit mijn stam en het volk van mijn voorvaders.”

Toen zei de knecht met verstand tot hem: Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen naar dit land; moet ik dan uw zoon hier naar toe terugbrengen en hem dienen totdat ik haar hier naar toe kan brengen?

Maar Abraham zei tot hem: Wacht u ervoor mijn zoon daarheen terug te brengen. Indien echter die vrouw je niet wil volgen, zul jij van deze eed aan mij ontslagen zijn; toen legde de knecht zijn hand onder de heup van zijn heer Abraham, en zwoer hem, wat hij gevraagd had. Aan het einde der tijden heeft God zijn belofte vervuld die hij aan onze vader Abraham heeft gedaan; en Christus, door wie alle naties zijn gezegend, kwam van zijn nakomelingen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het elfde uur van woensdag

Overdenk de plannen van God het Woord die de macht over de dood heeft, en het leven van ieder van ons is van Hem. Omdat Hij mens is geworden, was Hij gekweld en liet moeite en zwakheid zien. De Verlosser zei; “Nu is Mijn ziel ontrust en wat zal Ik zeggen? Vader bewaar me voor dit uur? Nee, want voor dit uur ben ik gekomen.”
Ja, waarlijk kwam hij naar deze wereld, opdat Hij zou lijden voor onze verlossing en om de eerste mens die Hij geschapen had uit de hel te verheffen en naar zijn oorspronkelijke huis terug te brengen samen met zijn nakomelingen, volgens Zijn grote genade.
Laat ons Hem ernstig pleiten en Hem onophoudelijk vragen, deel te mogen hebben aan de glorie van Zijn Koninkrijk, en ons kracht bij te zetten in ons geloof, in Zijn Heilige naam, tot aan de laatste adem.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

DE NACHT VAN WITTE DONDERDAG VAN HET HEILIGE PASCHA

HET EERSTE UUR VAN DE NACHT VAN WITTE DONDERDAG

Ezechiël (43: 5 - 11)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 43: 5 - 11
Toen hief de Geest mij op en bracht mij in de binnenste voorhof. En zie, de heerlijkheid van de HEERE had het huis vervuld. Daarop hoorde ik Iemand uit het huis met mij spreken, terwijl de Man naast mij bleef staan, en Hij zei tegen mij: Mensenkind, dit is de plaats van Mijn troon en de plaats van Mijn voetzolen, waar Ik voor eeuwig wonen zal onder de Israëlieten. Zij die van het huis van Israël zijn, zullen Mijn heilige Naam niet meer verontreinigen, zij en hun koningen, met hun hoererij en met de dode lichamen van hun koningen op hun offerhoogten. Terwijl zij hun drempel bij Mijn drempel plaatsten en hun deurpost naast Mijn deurpost, zodat er alleen een muur tussen Mij en hen was, verontreinigden zij Mijn heilige Naam met hun gruweldaden, die zij deden, zodat Ik hen ombracht in Mijn toorn. Nu zullen zij hun hoererij en de dode lichamen van hun koningen ver van Mij houden, zodat Ik voor eeuwig onder hen wonen zal. U, mensenkind, breng het huis van Israël de boodschap van dit huis, zodat zij zich schamen vanwege hun ongerechtigheden, en laten zij het ontwerp meten. Als zij zich dan schamen vanwege alles wat zij gedaan hebben, maak hun dan bekend de vorm van het

huis, de inrichting ervan, de uitgangen ervan en de ingangen ervan, ja, alle vormen ervan, met alle bijbehorende verordeningen, alle bijbehorende vormen en alle bijbehorende wetten, en schrijf dat voor hun ogen op, zodat zij heel de vorm ervan met alle bijbehorende verordeningen in acht nemen en die houden.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Johannes (10: 17 - 21)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 69: 2, 17

Verlos mij, o God, want het water is tot aan de ziel gekomen; zie mij aan naar Uw grote barmhartigheid. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 10: 17 - 21

Daarom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik Mijn leven geef om het opnieuw te nemen. Niemand neemt het Mij af, maar Ik geef het uit Mijzelf; Ik heb macht het te geven, en heb macht het opnieuw te nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen. Er ontstond dan opnieuw verdeeldheid onder de Joden vanwege deze woorden. En velen van hen zeiden: Hij is door een demon bezeten en is buiten zinnen, waarom luistert u naar Hem? Anderen zeiden: Dit zijn geen woorden van een bezetene; kan een demon soms ogen van blinden openen?

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van 1e uur van de nacht van witte donderdag

Christus onze Heer, Meester en Koning heeft zijn Goddelijkheid en Heerschappij bekend gemaakt. Hij is de God die over alle machten en heerschappijen in de hemel en op aarde heerst. Daarom vertelt Hij ons; Hierom heeft Mij de Vader lief, omdat Ik mijn leven afleg om het weer te nemen. Niemand ontneemt het Mij, maar Ik leg het uit Mijzelf af. Ik heb macht het af te leggen en macht het weer te nemen.

Er ontstond opnieuw verdeeldheid onder de Joden om die woorden. En velen van de huichelaars zeiden: 'Hij is bezeten en krankzinnig; waarom luisteren jullie naar Hem?' Anderen zeiden: 'Dit zijn geen woorden voor een bezetene, en krankzinnige kan toch de ogen van blinden niet openen?' Hij is het waarlijk die de harten van hen die in Hem geloven verlicht, maar de ogen en de harten van de dwaze Joden heeft Hij verblind zodat ze niet mochten zien met hun ogen en dat zij niet zouden begrijpen met hun harten en naar Hem terugkomen met ware liefde, grote hoop en totale eerlijkheid en dat Hij hun vele zonden zou vergeven om hun te redden van hun overtredingen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET DERDE UUR VAN DE NACHT VAN WITTE DONDERDAG

Amos (4: 4 - 13)

Uit Amos de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Amos 4: 4 - 13
Kom naar Bethel en zondig, naar Gilgal om veel te zondigen. Breng 's morgens uw offers, op elke derde dag uw tienden. Laat van het gezuurde brood een lofoffer in rook opgaan, kondig luid vrijwillige gaven aan, laat het horen, want zo wilt u het toch graag, Israëlieten, spreekt de Heere HEERE. Daarom heb Ík u ook schone tanden gegeven in al uw steden, gebrek aan brood in al uw woonplaatsen. Toch hebt u zich niet tot Mij bekeerd, spreekt de HEERE. En Ík heb zelfs de regen u onthouden, nog wel drie maanden voor de oogsttijd. Ik heb het laten regenen op de ene stad, maar op de andere stad liet Ik het niet regenen. Het ene stuk land werd beregend, maar het stuk waarop geen regen viel, verdorde. Twee, drie steden wankelden naar een andere stad om water te drinken, maar zij werden niet verzadigd. Toch hebt u zich niet tot Mij bekeerd, spreekt de HEERE. Ik heb u geslagen met korenbrand en met meeldauw. De sprinkhanen vraten uw talrijke tuinen, wijngaarden, vijgenbomen en olijfbomen op. Toch hebt u zich niet tot Mij bekeerd, spreekt de HEERE. Ik heb de pest naar u toegestuurd, zoals Ik eens bij Egypte deed. Ik heb uw jongemannen met het zwaard gedood, terwijl uw paarden

werden buitgemaakt. Ik heb de stank van uw legerkampen in uw neus doen opstijgen. Toch hebt u zich niet tot Mij bekeerd, spreekt de HEERE. Ik heb u ondersteboven gekeerd, zoals God Sodom en Gomorra ondersteboven keerde; u werd als een stuk brandhout dat aan de vlammen ontrukt is, maar u hebt zich niet tot Mij bekeerd, spreekt de HEERE. Daarom zal Ik zó met u handelen, Israël, dat Ik u dit zal aandoen. Maak u gereed om uw God te ontmoeten, Israël! Want, zie, Hij Die de bergen vormt, Die de wind schept en Die aan de mens bekendmaakt wat zijn gedachten zijn, Die de dageraad tot duisternis maakt, en Die op de hoogten van de aarde treedt; HEERE, God van de legermachten, is Zijn Naam.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Markus (14: 3 - 11)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 55: 22, 2

Zijn woorden zijn zachter dan olie, Halleluja, maar het zijn getrokken zwaarden. O God, neem mijn gebed ter ore, verberg U niet voor mijn smeken. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 14: 3 - 11

En toen Hij in Bethanië was, in het huis van Simon de melaatse, kwam er, toen Hij aanlag, een vrouw met een albasten fles met zuivere, kostbare narduszalf en nadat zij de albasten fles gebroken had, goot zij hem uit op Zijn hoofd. En er waren er sommigen die verontwaardigd waren bij zichzelf en zeiden: Waartoe diende deze verkwisting van de zalf? Want die had voor meer dan driehonderd penningen verkocht en aan de armen gegeven kunnen worden; en zij vielen scherp tegen haar uit. Maar Jezus zei: Laat haar met rust. Waarom valt u haar lastig? Zij heeft een goed werk aan Mij verricht. Want de armen hebt u altijd bij u en wanneer u wilt, kunt u hun weldoen, maar Mij hebt u

niet altijd. Zij heeft gedaan wat zij kon; zij heeft van tevoren Mijn lichaam gezalfd voor de begrafenis. Voorwaar, Ik zeg u: Overal waar dit Evangelie gepredikt zal worden in heel de wereld, zal ook tot haar gedachtenis gesproken worden over wat zij gedaan heeft. En Judas Iskariot, een van de twaalf, ging weg naar de overpriesters om Hem aan hen over te leveren. En toen zij dat hoorden, verblijdden zij zich en beloofden zij hem geld te geven. En hij zocht naar een geschikte manier om Hem over te leveren.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het derde uur van de nacht van witte donderdag

De vrouw die de kostbare Nardusolie over de voeten van de Heer heeft gegoten en die ze droogde, met haar haren, door haar loyaliteit en grote liefde, heeft voor haarzelf een goed aandeel verdiend en haar naam vulde de aarde. De apostelen predikten over haar daad in alle hoeken van de wereld en daarom is haar naam geëerd door de gelovigen van generatie tot generatie.
Aanshouw de spirituele gaven en de hoge achting die zij verdiend heeft. Laat ons vervuld worden van ijver over haar integriteit en liefde voor de Heer en van de Heer houden met al onze harten, en niet zoals Judas die razend was over haar goede daad. Dit bracht hem op zijn kwade gedachten die hem ertoe geleid hebben zijn Meester te verraden. En het zilver dat hij als prijs kreeg voor het kostbare bloed (van Jezus Christus) zal met hem naar de Hel dalen zodat zijn naam verdwijnen zal in één generatie en hij geen nakomelingen op aarde zal hebben.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ZESDE UUR VAN DE NACHT VAN WITTE DONDERDAG

Amos (3: 1 - 11)

Uit Amos de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Amos 3: 1 - 11
Luister naar dit woord dat de HEERE tot u spreekt, Israëlieten, tot het hele geslacht dat Ik uit het land Egypte heb geleid: Alleen u heb Ik gekend uit alle geslachten op de aarde. Daarom zal Ik u vergelden al uw ongerechtigheden. Gaan er twee samen zonder elkaar ontmoet te hebben? Brult een leeuw in het woud als hij geen prooi heeft? Laat een jonge leeuw vanuit zijn hol zijn stem klinken zonder dat hij iets gevangen heeft? Duikt een vogel in een strik op de aarde als er geen val voor hem is? Springt de strik van de grond op als er niets gevangen is? Of wordt in een stad de bazuin geblazen zonder dat het volk beeft? Of komt er kwaad in de stad voor zonder dat de HEERE dat doet? Voorzeker, de Heere HEERE doet niets tenzij Hij Zijn geheimenis heeft geopenbaard aan Zijn dienaren, de profeten. De leeuw heeft gebruld. Wie zou niet bevreesd zijn? De Heere HEERE heeft gesproken. Wie zou niet profeteren? Laat het horen in de paleizen in Asdod en in de paleizen in het land Egypte, en zeg: Verzamel u op de bergen van Samaria, en zie de grote verwarring in het midden daarvan en alle verdrukking daarbinnen. Want zij weten niet te doen wat recht is, spreekt de HEERE, zij die geweld

en verwoesting in hun paleizen opslaan. Daarom, zo zegt de Heere HEERE: De tegenstander, ja, aan alle kanten van het land! Hij zal uw vesting van u neerhalen, uw paleizen zullen leeggeplunderd worden.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Johannes (12: 36 - 43)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 140: 2, 3

Red mij, HEERE, van slechte mensen. Bescherm mij tegen de mannen van geweld, die veel kwaad in hun hart bedenken, elke dag samenscholen om te strijden. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 12: 36 - 43

Deze dingen sprak Jezus. En Hij ging weg en verborg Zich voor hen. Maar hoewel Hij zoveel tekenen in hun bijzijn gedaan had, geloofden zij niet in Hem; opdat het woord van de profeet Jesaja vervuld werd dat hij gesproken heeft: Heere, wie heeft onze prediking geloofd en aan wie is de arm van de Heere geopenbaard? Daarom konden zij niet geloven, omdat Jesaja verder gezegd heeft: Hij heeft hun ogen verblind en hun hart verhard, opdat zij niet met de ogen zouden zien en met het hart inzien en zich bekeren en Ik hen zou genezen. Dit zei Jesaja toen hij Zijn heerlijkheid zag en over Hem sprak. En toch geloofden ook velen van de leiders in Hem, maar vanwege de Farizeeën beleden zij het

niet, opdat zij niet uit de synagoge geworpen zouden worden. Want zij hadden de eer van de mensen meer lief dan de eer van God.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het zesde uur van de nacht van witte donderdag

De profeet Jesaja, door de Heilige geest, hekelt de zonen van Israël voor hun dwaasheid en berispt hen ronduit om de bedorvenheid van hun daden en hun zonden. Zij verwierpen de wonderen die Emanuël deed, verwierpen Zijn woorden vol van genade en neigden tot mythen en grillen en verwierpen de glorie van Zijn Goddelijkheid.

O grote profeet, kastijd deze ongehoorzame kinderen en vruchteloze bomen, want zij lijken op hun vaders en volgen hen op de hielen. O Heer, wie geloofd ons woord? Uw kracht, O Heer aan wie heeft U het aangekondigd?

De stem van de Heer is Zijn Eniggeborene Zoon, die verscheen in het vlees aan de zonen van Israël. Hij toonde hen Zijn genade en Zijn rechtvaardigheid en toch bleven zij ongehoorzaam en geloofden niet in Hem. Hoe konden zij geloven; terwijl Jesaja over hen in zijn profetieën zei: ‘Ik heb hun ogen verblind en hun hart verhard, hun oren doof gemaakt en hun verstand tezamen.’

Luister O Israël, niemand kan u verlossen dan Jezus de Verlosser van de wereld, die de twee één maakte door zijn vleeswording. Het licht is naar de Zijne gekomen maar de Zijne hebben de duisternis gekozen. Vreemde volken hebben Zijn geboden aanvaard en werden overal Zijn volk. Zij ondervonden Zijn genade en Zijn onmeetbare gratie die Hij hun schonk volgens Zijn goedheid.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET NEGENDE UUR VAN DE NACHT VAN WITTE DONDERDAG

Ezechiël (20: 27 - 33)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 20: 27 - 33
Daarom, mensenkind, spreek tot het huis van Israël, en zeg tegen hen: Zo zegt de Heere HEERE: Uw vaderen hebben Mij ook hiermee nog gelasterd dat zij trouwbreuk tegenover Mij pleegden. Toen Ik hen naar het land gebracht had waarover Ik Mijn hand opgeheven had om het hun te geven, keken zij naar elke hoge heuvel en elk dicht geboomte en brachten daar hun slachtoffers, boden daar hun krenkende offergaven aan, zetten daar hun aangename reukwerk neer en goten daar hun plengoffers uit. Daarop zei Ik tegen hen: Wat is dat voor hoogte waar u telkens naartoe gaat? Tot op deze dag draagt die dan ook de naam Hoogte. Daarom, zeg tegen het huis van Israël: Zo zegt de Heere HEERE: Hebt u uzelf verontreinigd op de manier van uw vaderen en bedrijft u hoererij met hun afschuwelijke afgoden? Ja, door het opheffen van uw offergaven, door uw kinderen door het vuur te laten gaan, verontreinigt u zich met al uw stinkgoden tot op deze dag. En zou Ík Mij dan door u laten raadplegen, huis van Israël? Zo waar Ik leef, spreekt de Heere HEERE, Ik zal Mij niet door u laten raadplegen! Wat in uw geest opgekomen is, zal zeker niet gebeuren, namelijk dat u zegt: Laten wij als de heidenvolken en als de

volksstammen worden door hout en steen te dienen! Zo waar Ik leef, spreekt de Heere HEERE, voorwaar, met sterke hand, met uitgestrekte arm en met uitgestorte grimmigheid zal Ik over u regeren!

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Johannes (10: 29 - 38)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 7: 2, 3

HEERE, mijn God, tot U neem ik de toevlucht, verlos mij van al mijn vervolgers en red mij. Anders verscheuren zij mijn ziel als een leeuw. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 10: 29 - 38

Mijn Vader, Die hen aan Mij gegeven heeft, is meer dan allen, en niemand kan hen uit de hand van Mijn Vader rukken. Ik en de Vader zijn één. De Joden dan pakten opnieuw stenen op om Hem te stenigen. Jezus antwoordde hun: Ik heb u vele goede werken van Mijn Vader laten zien. Vanwege welk van die werken stenigt u Mij? De Joden antwoordden Hem: Wij stenigen U niet vanwege een goed werk, maar vanwege godslastering, namelijk omdat U, Die een Mens bent, Uzelf God maakt. Jezus antwoordde hun: Is er niet geschreven in uw wet: Ik heb gezegd: U bent goden? Als de wet hén goden noemde tot wie het woord van God kwam, en aangezien en de Schrift niet van kracht beroofd

kan worden, zegt u dan tegen Mij, Die de Vader geheiligd en in de wereld gezonden heeft: U lastert God, omdat Ik gezegd heb: Ik ben Gods Zoon? Als Ik niet de werken van Mijn Vader doe, geloof Mij dan niet, maar als Ik ze doe en u Mij niet gelooft, geloof dan de werken, opdat u erkent en gelooft dat de Vader in Mij is en Ik in Hem.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het negende uur van de nacht van witte donderdag

O u dwaze, koppige, verdorven en ongehoorzame mensen. Luister naar de Genadige die met Zijn Goddelijke uitspraak de gelovigen prijst zeggende: 'Wat de Vader mij gegeven heeft is kostbaarder dan alles op aarde en niemand kan ze van mijn Vader`s hand pakken. Ik en de Vader zijn één met de Heilige Geest zonder scheiding.'
Toen de Joden, in hun afgunst, stenen pakten om hem te stenigen, antwoordde Hij hen in bescheidenheid zeggende: 'Ik deed goede daden van mijn Vader terwijl Ik onder u was. Waarom willen jullie mij stenigen, terwijl ik jullie verlossing wil? Weet, en wees zeker, u dwaze Joden, dat Ik in Mijn vader ben en Mijn Vader in Mij is.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ELFDE UUR VAN DE NACHT VAN WITTE DONDERDAG

Jeremia (8: 4 - 9)

Uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jer 8: 4 - 9
Zo zegt de HEERE: Zal men vallen en niet weer opstaan? Of zal men zich afkeren en niet terugkeren? Waarom heeft dan dit volk, Jeruzalem, zich afgekeerd met een altijddurende afkeer? Zij houden vast aan bedrog, zij weigeren terug te keren. Ik heb er acht op geslagen en geluisterd: zij spreken wat juist niet behoorlijk is. Er is niemand die berouw heeft over zijn slechtheid door te zeggen: Wat heb ik gedaan? Eenieder keert zich af en draaft maar door, als een paard dat zich in de strijd stort. Zelfs een ooievaar in de lucht kent zijn vaste tijden, tortelduif, zwaluw en kraanvogel nemen de tijd van hun aankomst in acht, maar Mijn volk kent niet het recht van de HEERE. Hoe kunt u dan zeggen: Wij zijn wijs, en de wet van de HEERE is bij ons! Voorwaar, zie, de leugenpen van de schriftgeleerden heeft die wet tot leugen gemaakt. De wijzen zullen beschaamd staan, ontsteld zijn en gevangen worden. Zie, zij hebben het woord van de HEERE verworpen, wat voor wijsheid zouden zij dan hebben?
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Johannes (12: 44 - 50)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 62: 8, 3

In God is mijn heil en mijn eer, de God van mijn hulp en mijn hoop is God, want hij is mijn God en Verlosser, mijn veilige vesting; ik zal niet al te zeer wankelen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 12: 44 - 50

Jezus nu riep en zei: Wie in Mij gelooft, gelooft niet in Míj maar in Hem Die Mij gezonden heeft. En wie Mij ziet, ziet Hem Die Mij gezonden heeft. Ik ben een licht, in de wereld gekomen opdat ieder die in Mij gelooft, niet in de duisternis blijft. En als iemand Mijn woorden hoort en niet gelooft, veroordeel Ik hem niet, want Ik ben niet gekomen om de wereld te veroordelen, maar om de wereld zalig te maken. Wie Mij verwerpt en Mijn woorden niet aanneemt, heeft iets wat hem veroordeelt, namelijk het woord dat Ik gesproken heb; dat zal hem veroordelen op de laatste dag. Want Ik heb niet uit Mijzelf gesproken, maar de Vader, Die Mij gezonden heeft, Hijzelf heeft Mij een gebod gegeven wat

Ik zeggen en wat Ik spreken moet. En Ik weet dat Zijn gebod eeuwig leven is. Wat Ik dan spreek, spreek Ik zoals de Vader Mij gezegd heeft. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Expositie

De expositie van het elfde uur van de nacht van witte donderdag

Onze Verlosser de Zoon van de Levende God zei; Ik ben het licht van de wereld. Hij die in mij gelooft en Mijn woord aanneemt zal niet in duisternis blijven. Hij die Mij ontkent en niet naar Mijn woorden wil luisteren of ze gehoorzamen, zal Ik niet berechten, maar de woorden die Ik zeg, die zullen hem berechten. Wat Ik zeg is niet van Mij maar van de Vader die Mij stuurde. Hij gaf Mij de bevelen te zeggen wat ik zeg.
Wij geloven dat U waarlijk het Almachtige Woord van God de Goede Vader bent en dat U alles kunt en niets U te veel is.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

Expositieën de nacht van donderdag

De expositie van 1e uur van de nacht van witte donderdag

Christus onze Heer, Meester en Koning heeft zijn Goddelijkheid en Heerschappij bekend gemaakt. Hij is de God die over alle machten en heerschappijen in de hemel en op aarde heerst. Daarom vertelt Hij ons; Hierom heeft Mij de Vader lief, omdat Ik mijn leven afleg om het weer te nemen. Niemand ontneemt het Mij, maar Ik leg het uit Mijzelf af. Ik heb macht het af te leggen en macht het weer te nemen.
Er ontstond opnieuw verdeeldheid onder de Joden om die woorden. En velen van de huichelaars zeiden: 'Hij is bezeten en krankzinnig; waarom luisteren jullie naar Hem?' Anderen zeiden: 'Dit zijn geen woorden voor een bezetene, en krankzinnige kan toch de ogen van blinden niet openen?' Hij is het waarlijk die de harten van hen die in Hem geloven verlicht, maar de ogen en de harten van de dwaze Joden heeft Hij verblind zodat ze niet mochten zien met hun ogen en dat zij niet zouden begrijpen met hun harten en naar Hem terugkomen met ware liefde, grote hoop en totale eerlijkheid en dat Hij hun vele zonden zou vergeven om hun te redden van hun overtredingen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het derde uur van de nacht van witte donderdag

De vrouw die de kostbare Nardusolie over de voeten van de Heer heeft gegoten en die ze droogde, met haar haren, door haar loyaliteit en grote liefde, heeft voor haarzelf een goed aandeel verdiend en haar naam vulde de aarde. De apostelen predikten over haar daad in alle hoeken van de wereld en daarom is haar naam geëerd door de gelovigen van generatie tot generatie.
Aanshouw de spirituele gaven en de hoge achting die zij verdiend heeft. Laat ons vervuld worden van ijver over haar integriteit en liefde voor de Heer en van de Heer houden met al onze harten, en niet zoals Judas die razend was over haar goede daad. Dit bracht hem op zijn kwade gedachten die hem ertoe geleid hebben zijn Meester te verraden. En het zilver dat hij als prijs kreeg voor het kostbare bloed (van Jezus Christus) zal met hem naar de Hel dalen zodat zijn naam verdwijnen zal in één generatie en hij geen nakomelingen op aarde zal hebben.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie `h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het zesde uur van de nacht van witte donderdag

De profeet Jesaja, door de Heilige geest, hekelt de zonen van Israël voor hun dwaasheid en berispt hen ronduit om de bedorvenheid van hun daden en hun zonden. Zij verwierpen de wonderen die Emanuël deed, verwierpen Zijn woorden vol van genade en neigden tot mythen en grillen en verwierpen de glorie van Zijn Goddelijkheid.

O grote profeet, kastijd deze ongehoorzame kinderen en vruchteloze bomen, want zij lijken op hun vaders en volgen hen op de hielen. O Heer, wie geloofd ons woord? Uw kracht, O Heer aan wie heeft U het aangekondigd?

De stem van de Heer is Zijn Eniggeborene Zoon, die verscheen in het vlees aan de zonen van Israël. Hij toonde hen Zijn genade en Zijn rechtvaardigheid en toch bleven zij ongehoorzaam en geloofden niet in Hem. Hoe konden zij geloven; terwijl Jesaja over hen in zijn profetieën zei: ‘Ik heb hun ogen verblind en hun hart verhard, hun oren doof gemaakt en hun verstand tezamen.’

Luister O Israël, niemand kan u verlossen dan Jezus de Verlosser van de wereld, die de twee één maakte door zijn vleeswording. Het licht is naar de Zijne gekomen maar de Zijne hebben de duisternis gekozen. Vreemde volken hebben Zijn geboden aanvaard en werden overal Zijn volk. Zij ondervonden Zijn genade en Zijn onmeetbare gratie die Hij hun schonk volgens Zijn goedheid.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het negende uur van de nacht van witte donderdag

O u dwaze, koppige, verdorven en ongehoorzame mensen. Luister naar de Genadige die met Zijn Goddelijke uitspraak de gelovigen prijst zeggende: 'Wat de Vader mij gegeven heeft is kostbaarder dan alles op aarde en niemand kan ze van mijn Vader`s hand pakken. Ik en de Vader zijn één met de Heilige Geest zonder scheiding.'
Toen de Joden, in hun afgunst, stenen pakten om hem te stenigen, antwoordde Hij hen in bescheidenheid zeggende: 'Ik deed goede daden van mijn Vader terwijl Ik onder u was. Waarom willen jullie mij stenigen, terwijl ik jullie verlossing wil? Weet, en wees zeker, u dwaze Joden, dat Ik in Mijn vader ben en Mijn Vader in Mij is.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het elfde uur van de nacht van witte donderdag

Onze Verlosser de Zoon van de Levende God zei; Ik ben het licht van de wereld. Hij die in mij gelooft en Mijn woord aanneemt zal niet in duisternis blijven. Hij die Mij ontkent en niet naar Mijn woorden wil luisteren of ze gehoorzamen, zal Ik niet berechten, maar de woorden die Ik zeg, die zullen hem berechten. Wat Ik zeg is niet van Mij maar van de Vader die Mij stuurde. Hij gaf Mij de bevelen te zeggen wat ik zeg.
Wij geloven dat U waarlijk het Almachtige Woord van God de Goede Vader bent en dat U alles kunt en niets U te veel is.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

WITTE DONDERDAG VAN HET HEILIGE PASCHA

HET EERSTE UUR VAN WITTE DONDERDAG

Exodus (17: 8 - 16)

Uit Exodus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Exo 17: 8 - 16
Toen kwam Amalek en bond de strijd aan met Israël in Rafidim. Mozes zei tegen Jozua: Kies mannen voor ons uit en trek op, bind de strijd aan met Amalek. Morgen zal ik op de top van de heuvel staan met de staf van God in mijn hand. Jozua deed zoals Mozes tegen hem gezegd had door de strijd aan te binden met Amalek. Mozes, Aäron en Hur klommen echter op de top van de heuvel. En het gebeurde, als Mozes zijn hand ophief, dat Israël de overhand had, maar als hij zijn hand neerliet, dat Amalek de overhand had. De handen van Mozes werden echter zwaar; daarom namen zij een steen en legden die onder hem, zodat hij erop kon gaan zitten. Aäron en Hur ondersteunden zijn handen, de een aan de ene en de ander aan de andere kant. Zo bleven zijn handen onbeweeglijk, totdat de zon onderging. Zo overwon Jozua Amalek en zijn volk met de scherpte van het zwaard. Toen zei de HEERE tegen Mozes: Schrijf dit ter gedachtenis in een boek en prent het Jozua in dat Ik de herinnering aan Amalek van onder de hemel geheel zal uitwissen. En Mozes bouwde een altaar en gaf het de naam: De HEERE is mijn Banier! Hij zei: Voorzeker, de hand op

de troon van de HEERE! De strijd van de HEERE zal tegen Amalek zijn, van generatie op generatie!
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Exodus (15: 22 - 16: 3)

Uit Exodus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Exo 15: 22 - 16: 3
Hierna liet Mozes Israël vanaf de Schelfzee opbreken en zij vertrokken naar de woestijn Sur. Drie dagen gingen zij door de woestijn en vonden geen water. Toen kwamen zij bij Mara. Zij konden echter het water uit Mara niet drinken, want het was bitter. Daarom gaf men het de naam Mara. Toen morde het volk tegen Mozes, en zei: Wat moeten wij nu drinken? Hij riep tot de HEERE, en de HEERE wees hem een stuk hout. Dat wierp hij in het water.
Toen werd het water zoet. Daar heeft Hij het volk een verordening en een bepaling gegeven, en daar heeft Hij het op de proef gesteld. Hij zei: Als u aandachtig luistert naar de stem van de HEERE, uw God, en doet wat juist is in Zijn ogen, als u Zijn geboden gehoorzaamt en al Zijn verordeningen in acht neemt, dan zal Ik geen enkele van de ziekten over u brengen die Ik over Egypte gebracht heb, want Ik ben de HEERE, uw Heelmeester. Toen kwamen zij bij Elim. Daar waren twaalf waterbronnen en zeventig palmbomen.
Zij sloegen daar hun kamp op aan het water. Zij braken op uit Elim en heel de gemeenschap van de Israëlieten kwam in de woestijn Sin, die tussen Elim en de Sinaï ligt. Dat was op de vijftiende dag van de tweede maand nadat zij uit het

land Egypte waren vertrokken. En heel de gemeenschap van de Israëlieten morde tegen Mozes en tegen Aäron in de woestijn. De Israëlieten zeiden tegen hen: Och, waren wij maar door de hand van de HEERE gestorven in het land Egypte, toen wij bij de vleespotten zaten en brood aten tot verzadiging toe! Want u hebt ons uitgeleid naar deze woestijn om heel deze gemeente van honger te laten sterven. *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Jesaja (58: 1 - 11)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 58: 1 - 11
Roep luidkeels, houd u niet in, verhef uw stem als een bazuin, verkondig Mijn volk hun overtreding, en het huis van Jakob hun zonden. Hoewel zij Mij dag aan dag zoeken en vreugde vinden in de kennis van Mijn wegen, als een volk dat gerechtigheid doet en het recht van zijn God niet verlaat, vragen zij Mij om rechtvaardige oordelen. Zij vinden er vreugde in om tot God te naderen, terwijl zij zeggen: Waarom vasten wij, als U het toch niet ziet, waarom kwellen wij onze ziel, als U het toch niet weet?
Zie, op uw vastendag zoekt u uw eigen wens, en beult u al uw arbeiders af. Zie, u vast om te twisten en ruzie te maken en om goddeloos op de vuist te gaan. Vast niet zoals heden als u uw stem wilt laten horen in de hoogte. Zou dit het vasten zijn dat Ik verkies: dat de mens zich een dag lang verootmoedigt, dat hij zijn hoofd buigt als een riet en zich neerlegt in rouwgewaad en as?
Noemt u dat vasten en een dag die de HEERE welgevallig is? Is dit niet het vasten dat Ik verkies: dat u de boeien van de goddeloosheid losmaakt, dat u de banden van het juk ontbindt, dat u de onderdrukten vrij laat heengaan en dat u elk juk breekt? Is het niet dit, dat u uw brood deelt met wie honger lijdt, en de ellendige ontheemden een thuis biedt, dat, als u een naakte ziet, u hem kleedt, en dat u zich voor

eigen vlees en bloed niet verbergt? Dan zal uw licht doorbreken als de dageraad, en uw herstel snel intreden. Uw gerechtigheid zal voor u uit gaan en de heerlijkheid van de HEERE zal uw achterhoede zijn. Dan zult u roepen en de HEERE zal antwoorden, dan zult u om hulp roepen en Hij zal zeggen: Zie, hier ben Ik.

Als u het juk uit uw midden wegdoet, het uitsteken van de vinger en het uitspreken van ongerechtigheid; als u uw hart opent voor de hongerigen, en de verdrukte ziel verzadigt, dan zal uw licht in de duisternis opgaan, en uw donkerheid als de middag zijn. En de HEERE zal u voortdurend leiden, Hij zal uw ziel in dorre streken verzadigen.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Ezechiël (18: 20 - 32)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 18: 20 - 32
De mens die zondigt, díe zal sterven. De zoon zal de ongerechtigheid van de vader niet dragen, en de vader zal de ongerechtigheid van de zoon niet dragen. De gerechtigheid van de rechtvaardige zal op hemzelf zijn, en de goddeloosheid van de goddeloze zal op hemzelf zijn. Maar wanneer de goddeloze zich bekeert van al zijn zonden die hij gedaan heeft, al Mijn verordeningen in acht neemt en recht en gerechtigheid doet, zal hij zeker in leven blijven, hij zal niet sterven. Al zijn overtredingen, die hij begaan heeft, ze zullen hem niet in herinnering gebracht worden. Vanwege zijn gerechtigheid, die hij gedaan heeft, zal hij leven. Zou Ik werkelijk behagen scheppen in de dood van de goddeloze? Spreekt de Heere HEERE. Is het niet, wanneer hij zich bekeert van zijn wegen, dat hij zal leven? Maar als de rechtvaardige zich afkeert van zijn gerechtigheid en onrecht doet, overeenkomstig al de gruweldaden die de goddeloze gedaan heeft en doet, zal hij in leven blijven? Al zijn gerechtigheden, die hij gedaan heeft, ze zullen niet in herinnering gebracht worden.
Vanwege zijn trouwbreuk, die hij gepleegd heeft en vanwege zijn zonde, die hij begaan heeft, alleen dáárom zal hij sterven. Verder zegt u: De weg van de Heere is niet recht. Luister toch, huis van Israël! Mijn weg is niet recht? Zijn

niet veeleer uw wegen onrecht? Als de rechtvaardige zich afkeert van zijn gerechtigheid en onrecht doet en daarom sterft, dan sterft hij vanwege zijn onrecht, dat hij gedaan heeft. Maar als een goddeloze zich bekeert van zijn goddeloosheid, die hij gedaan heeft, en recht en gerechtigheid doet, zal hij zijn ziel in het leven behouden. Hij kwam tot inzicht en bekeerde zich van al zijn overtredingen, die hij gedaan had. Hij zal zeker in leven blijven, hij zal niet sterven. Het huis van Israël zegt desondanks: De weg van de Heere is niet recht. Huis van Israël, zijn Mijn wegen niet recht? Zijn niet veeleer uw wegen onrecht?

Daarom zal Ik u berechten, huis van Israël, ieder overeenkomstig zijn wegen, spreekt de Heere HEERE. Keer terug en bekeer u van al uw overtredingen, dan zal de ongerechtigheid u geen struikelblok worden. Werp al uw overtredingen, waarmee u overtreden hebt, van u af en maak u een nieuw hart en een nieuwe geest. Waarom zou u sterven, huis van Israël? Ik schep immers geen behagen in de dood van een stervende, spreekt de Heere HEERE, dus bekeer u en leef! *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Een preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus

Een preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Dit is de dag voor de benadering van de vrezevolle tafel. Laat ons allen deze benaderen in reinheid, en laat niemand van ons slecht zijn zoals Judas. Want er staat geschreven: “En na dit stuk brood, toen voer de satan in hem”, waarna hij de Heer van de glorie heeft overgeleverd. Laat een ieder van ons zichzelf onderzoeken voordat hij het Lichaam en het Bloed van Christus nadert, opdat wij niet veroordeelt worden. Want het is geen mens die het Lichaam en Bloed ter communie geeft, maar het is Christus, die voor ons gekruisigd is. En Hij is aanwezig op deze tafel met een mysterie; Hem behoort kracht en genade toe.

Hij zegt: “Dit is mijn Lichaam. En zoals het woord, waarmee hij eenmaal gesproken vanaf het begin, zeggende “Weest vruchtbaar en wordt talrijk; vervult de aarde”, blijft tot in eeuwigheid en werkt in onze natuur door de voortplanting. Zo blijft ook het woord dat Christus aan deze tafel heeft gezegd in de kerken tot op deze dag, en tot Zijn wederkomst, al het werk van het offer vervolmakend.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

HET OCHTEND WIEROOKGEBED VAN WITTE DONDERDAG

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de brief van St. Paulus aan de Efeze, zijn zegen zij met ons.

Ef 2: 13 - 18

Maar nu, in Christus Jezus, bent u, die voorheen veraf was, door het bloed van Christus dichtbij gekomen. Want Hij is onze vrede, Die beiden één gemaakt heeft. En door de tussenmuur, die scheiding maakte, af te breken, heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees tenietgedaan, namelijk de wet van de geboden, die uit bepalingen bestond, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken, en opdat Hij die beiden in één lichaam met God zou verzoenen door het kruis, waaraan Hij de vijandschap gedood heeft. En bij Zijn komst heeft Hij door het Evangelie vrede verkondigd aan u die veraf was, en aan hen die dichtbij waren. Want door Hem hebben wij beiden door één Geest de toegang tot de Vader.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

De Praxis (1: 15 - 20)

De Praxis: een lezing uit de Handelingen van onze vaders, de reine Apostelen die met de genade van de Heilige Geest vervuld zijn. Hun zegen zij met ons.

Han 1: 15 - 20
En in die dagen stond Petrus op te midden van de discipelen er was namelijk een menigte bijeen van ongeveer honderdtwintig personen en sprak: Mannenbroeders, dit Schriftwoord moest vervuld worden dat de Heilige Geest bij monde van David van tevoren gesproken heeft over Judas, die gids geweest is voor hen die Jezus gevangennamen; want hij werd bij ons gerekend en had aan deze bediening deel gekregen. Deze nu heeft met het loon van de ongerechtigheid een stuk grond verkregen, en nadat hij voorovergevallen was, barstte hij in het midden open en kwamen al zijn ingewanden naar buiten. En het is bekend geworden bij allen die in Jeruzalem wonen, zodat dat stuk grond in hun eigen taal Akeldama genoemd wordt, dat wil zeggen: bloedakker. Want er staat geschreven in het boek van de Psalmen: Laat zijn woonplaats woest worden en laat er niemand zijn die daarin woont. En: Laat een ander zijn ambt als opziener nemen.
Het woord Gods vermeerdert zich, verspreidt zich, neemt toe in kracht en slaat diepe wortelen in de Heilige Kerk Gods. Amen.

Het Heilige Evangelie

Lukas (22: 7 - 13)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 55: 22, 13

Zijn woorden zijn zachter dan olie, Halleluja, maar het zijn getrokken zwaarden. Immers, het is geen vijand die mij hoont, anders zou ik het verdragen hebben; het is niet mijn hater die zich tegen mij verheft, anders zou ik mij voor hem verborgen hebben. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 22: 7 - 13

De dag van de ongezuurde broden brak aan, waarop men het Pascha moest slachten. En Hij stuurde Petrus en Johannes eropuit en zei: Ga heen, maak voor ons het Pascha gereed, zodat wij het kunnen eten. Zij zeiden dan tegen Hem: Waar wilt U dat wij het gereedmaken? En Hij zei tegen hen: Zie, als u de stad binnengaat, zal iemand u tegemoetkomen die een kruik water draagt. Volg hem naar het huis waar hij binnengaat. En u zult tegen de heer des huizes zeggen: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal waar Ik het Pascha met Mijn discipelen eten zal? En hij zal u een

grote bovenzaal wijzen, die volledig is ingericht. Maak het daar gereed. Zij nu gingen weg en vonden het zoals Hij hun gezegd had; en ze maakten het Pascha gereed.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het eerste uur van witte donderdag

Het Paasfeest is dichtbij O onze Heer, wijs ons de plaats waar wij het voor u moeten voorbereiden, zo spraken de discipelen tot de Meester. U bent ons Paasfeest Jezus Christus. Hij stuurde twee van Zijn discipelen, Petrus en Johannes, Hij zei tot hen: Zie, als u de stad binnengaat, zal u een man tegenkomen die een kruik water draagt; volgt hem in het huis dat hij binnengaat.

En zei tot de heer des huize: De Meester zegt u: Waar is het gastverblijf waar Ik het Pascha kan vieren? En hij zal u een grote, toegeruste bovenzaal wijzen; bereidt het Pascha daar. Zij deden zoals de Heer heeft gezegd.

Komt allen u naties, juich en jubel, want God het Woord is voor u het Pascha geworden. Het eerste Pascha met het Lam, heeft de volken verlost van de slavernij van Farao, en het nieuwe Pascha is de Zoon van God die de wereld heeft verlost van het verderf.

In zoveel vormen en via vele wegen heeft Hij de verlossing en eeuwige redding voorbereid. Maar deze verlossing is voor de hele wereld, van het oosten naar het westen. Hij trok iedereen naar de hoogte van Zijn barmhartigheid en erbarmen. Hij openbaarde de pracht van Zijn genade die Hij geschonken aan Zijn gehele schepping. Hij droeg onze last en schonk ons Zijn rechtvaardigheid.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET DERDE UUR VAN WITTE DONDERDAG

Exodus (32: 30 – 33: 5)

Uit Exodus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Exo 32: 30 – 33: 5
En het gebeurde de volgende dag dat Mozes tegen het volk zei: Ú hebt een grote zonde begaan, maar nu zal ik naar de HEERE opklimmen. Misschien zal ik verzoening kunnen bewerken voor uw zonde. Toen keerde Mozes terug tot de HEERE en zei: Och, dit volk heeft een grote zonde begaan, want zij hebben voor zichzelf een gouden god gemaakt. Nu dan, of U toch hun zonden wilde vergeven! Maar indien niet, schrap mij alstublieft uit Uw boek, dat U geschreven hebt. Toen zei de HEERE tegen Mozes: Wie tegen Mij zondigt, zal Ik uit Mijn boek schrappen. Maar nu, ga heen en leid het volk naar de plaats waarvan Ik u gesproken heb. Zie, Mijn engel zal voor u uit gaan. Maar op de dag van Mijn vergelding zal Ik aan hen hun zonde vergelden. Zo trof de HEERE het volk, omdat zij dat kalf gemaakt hadden dat Aäron gemaakt had. Verder sprak de HEERE tot Mozes: Ga heen, vertrek vanhier, u en het volk dat u uit het land Egypte geleid hebt, naar het land waarvan Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb: Aan uw nageslacht zal Ik het geven. Ik zal een engel vóór u uit zenden Ik zal de Kanaänieten, Amorieten, Hethieten, Ferezieten, Hevieten en Jebusieten verdrijven naar een land dat overvloeit van melk en honing.

Maar Ik zal Zelf niet in uw midden meetrekken, omdat u een halsstarrig volk bent en Ik u anders onderweg zou vernietigen. Toen het volk deze onheilsboodschap hoorde, bedreven zij rouw en niemand van hen deed zijn sieraden om. De HEERE had namelijk tegen Mozes gezegd: Zeg tegen de Israëlieten: U bent een halsstarrig volk. Als Ik ook maar één ogenblik in uw midden zou meetrekken, dan zou Ik u vernietigen.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jozua (24: 1 - 11)

Uit Jozua zoon van Sirach de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Joz 24: 1 - 11
De wijsheid gaat zichzelf prijzen en zich te midden van haar volk beroemen; in de gemeente van de Allerhoogste zal zij haar mond openen en zich beroemen ten overstaan van zijn legermacht. Uit de mond van de Allerhoogste ben ik voortgekomen en als een nevel heb ik de aarde bedekt. Ik sloeg mijn tent op in den hoge en mijn troon stond op een wolkenzuil. Ik heb het hemelrond alleen doorlopen en in de diepte van de afgrond ben ik rondgegaan. Op de golven van de zee en overal op aarde, en bij alle volken en stammen kreeg ik de macht. Bij hen alleen zocht ik een rustplaats; in wiens erfdeel moest ik gaan wonen? Toen gaf de Schepper van alles mij zijn opdracht en wees Hij die mij geschapen heeft de plaats aan voor mijn tent, Hij sprak: Sla uw tent op in Jakob en vind in Israël uw erfdeel! Vóór de wereld, al in het begin, heeft Hij mij geschapen en zolang de wereld duurt verdwijn ik niet. In de heilige tent deed ik dienst voor zijn aangezicht en zo kreeg ik vaste voet op de Sion. In de geliefde stad gaf Hij mij eveneens een rustplaats en in Jeruzalem werd mijn heerschappij gevestigd.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Zacharia (9: 11 - 15)

Uit Zacharia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Zac 9: 11 - 14
Wat u aangaat, vanwege het bloed van uw verbond heb Ik uw gevangenen vrijgelaten uit de put waar geen water in is. Keer terug naar de burcht, u, gevangenen die hoop hebt! Ook heden verkondig Ik: Ik zal u dubbel vergoeden, als Ik Mij Juda zal hebben gespannen, en Ik Efraïm op de boog zal hebben gelegd, en Ik uw zonen, Sion, zal hebben opgezet tegen uw zonen, Griekenland, en Ik u gemaakt zal hebben als het zwaard van een held. De HEERE zal boven hen verschijnen: als een bliksem zal Zijn pijl uitschieten. De Heere HEERE zal op de bazuin blazen.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Spreuken (30: 2 - 6)

Uit Spreuken van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Spr 30: 2 - 6
Voorzeker, ik ben onverstandiger dan iemand anders, ik heb geen menselijk inzicht. Ik heb geen wijsheid geleerd en de kennis van heiligen niet bezeten. Wie is er naar de hemel opgestegen en vandaar neergedaald? Wie heeft de wind in zijn handen verzameld? Wie heeft de wateren in een kleed gebonden? Wie heeft alle einden der aarde vastgesteld? Hoe is Zijn Naam en hoe is de Naam van Zijn Zoon, u weet het immers? Ieder woord van God is gelouterd, Hij is een schild voor hen die tot Hem de toevlucht nemen. Voeg niets toe aan Zijn woorden, anders zal Hij u straffen, omdat u een leugenaar zou blijken te zijn.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Mattheüs (26: 17 - 19)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 94: 21, 23
Zij spannen samen tegen de ziel van de rechtvaardige, onschuldig bloed verklaren zij schuldig. Hij zal hun onrecht op hen doen terugkeren. De HEERE, onze God, zal hen ombrengen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 26: 17 - 19
Op de eerste dag van de ongezuurde broden kwamen de discipelen naar Jezus toe en zeiden tegen Hem: Waar wilt U dat wij voorbereidingen voor U treffen om het Pascha te eten? Hij zei: Ga de stad in naar een zeker persoon en zeg tegen hem: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij; Ik zal bij u het Pascha houden met Mijn discipelen. En de discipelen deden zoals Jezus hun opgedragen had, en maakten het Pascha gereed.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het derde uur van witte donderdag

De volgende dag antwoordde Mozes de hele groep zonen van Israël: Jullie hebben gezondigd tegenover de Heer en maakte een kalf. Om te dienen in plaats van de Heer. Nu moet ik gaan en Hem voor jullie vragen, dat Hij jullie Zijn genade verleent en jullie zonden vergeeft. De profeet keerde terug naar God en knielde voor Hem zeggende: O Genadige en geduldige Heer, vergeef de zonden van Uw volk, en als U hen niet wilt vergeven, delg mijn naam uit het boek des levens. De Heer zei tegen hem: Degene die zondigt, zijn naam zal Ik uit het boek des levens delgen.
Toen de mensen de hevige woorden van de Heer hoorden, huilden zij in met groot geween en geklaag. En de Heer zei: Jullie zijn een meedogenloos volk, koppig en boosdoeners, aanschouw en besef dat Ik jullie zal slaan met grote straffen en delgen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ZESDE UUR VAN WITTE DONDERDAG

Jeremia (7: 2 - 15)

Uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jer 7: 2 - 15
Hoor het woord van de HEERE, heel Juda, u die door deze poorten binnengaat om zich voor de HEERE neer te buigen. Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Laat uw wegen en uw daden goed zijn, dan laat Ik u wonen in deze plaats. Stel uw vertrouwen niet op bedrieglijke woorden: De tempel van de HEERE, de tempel van de HEERE, de tempel van de HEERE is dit! Als u echter uw wegen en uw daden werkelijk betert, als u werkelijk recht doet tussen iemand en zijn naaste, als u de vreemdeling, de wees en de weduwe niet onderdrukt, geen onschuldig bloed in deze plaats vergiet, en geen andere goden achterna gaat, uzelf ten kwade, dan zal Ik u in deze plaats, in het land dat Ik uw vaderen gegeven heb, laten wonen, eeuw uit en eeuw in. Zie, u vertrouwt op bedrieglijke woorden die niet van nut zijn. Stelen, doodslaan, overspel plegen, valse eden afleggen, reukoffers brengen aan de Baäl, andere goden achternagaan, die u niet gekend hebt, en dan voor Mijn aangezicht komen staan in dit huis waarover Mijn Naam is uitgeroepen, en zeggen: Wij zijn gered om al deze gruweldaden te doen? Is dan dit huis waarover Mijn Naam is uitgeroepen, in uw ogen een rovershol? Ook Ik, zie, Ik heb het gezien, spreekt de HEERE. Want ga toch naar Mijn

plaats die in Silo was, daar waar Ik vroeger Mijn Naam heb laten wonen, en zie wat Ik daarmee gedaan heb vanwege de slechtheid van Mijn volk Israël. Welnu, omdat u al deze daden doet, spreekt de HEERE, en Ik vroeg en laat tot u sprak, maar u niet geluisterd hebt, en Ik u geroepen heb, maar u niet geantwoord hebt, zal Ik met dit huis waarover Mijn Naam is uitgeroepen, waarop u vertrouwt, en met deze plaats, die Ik u en uw vaderen gegeven heb, doen zoals Ik met Silo heb gedaan. Ik zal u van voor Mijn aangezicht wegwerpen, zoals Ik al uw broeders weggeworpen heb, heel het nageslacht van Efraïm.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

HET ZESDE UUR VAN WITTE DONDERDAG

Ezechiël (20: 39 - 44)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 20: 39 - 44
Wat u betreft, huis van Israël, zo zegt de Heere HEERE: Ga, laat ieder zijn stinkgoden maar dienen, ook hierna, want u luistert toch niet naar Mij. Ontheilig echter Mijn heilige Naam niet meer met uw geschenken en uw stinkgoden, want op Mijn heilige berg, op de hoge berg van Israël, spreekt de Heere HEERE, daar zal heel het huis van Israël Mij in het land dienen, in zijn geheel. Daar zal Ik in hen behagen scheppen en daar zal Ik uw hefoffers vragen, met het allerbeste van al uw geheiligde gaven. Ik zal behagen in u scheppen vanwege de aangename geur, wanneer Ik u uit de volken leid en Ik u bijeenbreng uit de landen waaronder u verspreid bent. Ik zal voor de ogen van de heidenvolken door u geheiligd worden. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik u op het grondgebied van Israël breng, in het land waarover Ik Mijn hand opgeheven heb om het aan uw vaderen te geven. Daar zult u dan denken aan uw wegen en aan al uw daden waarmee u uzelf verontreinigd hebt. U zult van uzelf walgen vanwege al uw slechte daden, die u gedaan hebt. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik omwille van Mijn Naam met u niet zal doen overeenkomstig uw slechte wegen en uw verdorven daden, huis van Israël, spreekt de Heere HEERE.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jozua (12: 13 - 13: 1)

Uit Jozua zoon van Sirach de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Joz 12: 13 - 13: 1

Wie heeft er meelij met een bezweerder die door een slang gebeten wordt en met al degenen die te dicht bij wilde dieren komen? Datzelfde geldt ook voor iemand die met een zondaar omgaat en een smet van diens zonden meekrijgt. Een tijdlang zal hij bij u blijven, maar als het met u misloopt, houdt hij geen stand. De lippen van de vijand zijn honingzoet, maar zijn hart zint erop u in een kuil te laten tuimelen, de ogen van uw vijand staan vol tranen, maar wanneer hij de kans krijgt, is hij met geen bloed te verzadigen. Treft u een ongeluk, dan vindt gij hem naast u, als om te helpen, maar hij komt om u de voet te lichten. Dan schudt hij zijn hoofd, dan klapt hij in zijn handen en onder veel gefluister trekt hij een ander gezicht. Wie pek aanraakt, maakt zich vuil en wie met een hoogmoedig mens omgaat wordt aan hem gelijk. *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

HET ZESDE UUR VAN WITTE DONDERDAG

Het Heilige Evangelie

Markus (14: 12 - 16)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 31: 19, 14

Laat de leugenlippen verstommen, die hooghartige taal spreken tegen de rechtvaardige. Want ik hoor de laster van velen; angst van rondom, omdat zij tegen mij samenspannen. Zij bedenken plannen om mij het leven te benemen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 14: 12 - 16

En op de eerste dag van de ongezuurde broden, wanneer ze het Pascha slachtten, zeiden Zijn discipelen tegen Hem: Waar wilt U dat wij heengaan en voorbereidingen treffen, zodat U het Pascha kunt eten? En Hij stuurde twee van Zijn discipelen eropuit en zei tegen hen: Ga de stad in en iemand zal u tegemoetkomen die een kruik water draagt; volg hem, en waar hij ook naar binnen gaat, zeg daar tegen de heer des huizes: De Meester zegt: Waar is de eetzaal waar Ik het Pascha met Mijn discipelen eten zal? En hij zal u een grote bovenzaal wijzen, volledig ingericht en klaar; maak het daar

voor ons gereed. En Zijn discipelen vertrokken en kwamen in de stad en zij vonden het zoals Hij hun gezegd had, en zij maakten het Pascha gereed.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het zesde uur van witte donderdag

Luister, O volk van Israël, naar het woord van Adonai de Almachtige Heer: laat iedereen zich zuiveren van zijn zonden en slechte daden, want jullie hebben Mijn Heilige Naam bevlekt met jullie afgoden en jullie trouweloze daden. Dan wil Ik jullie ontvangen op mijn Heilige berg, en jullie zullen Mij aanbidden op die plaats. Ik zal in jullie geheiligd worden en jullie verheffen boven alle naties. En jullie zullen weten dat Ik de Heer ben en dat er geen andere God dan mij is. Alle hemelse machten en allen die op aarde zijn en in de zeeën en al wat daarin is zullen Mij aanbidden. Allen zijn onder Mijn heerschappij en zoeken naar Mijn genade.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET NEGENDE UUR VAN WITTE DONDERDAG

Genesis (22: 1 - 19)

Uit Genesis van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Gen 22: 1 - 19
En het gebeurde na deze dingen dat God Abraham op de proef stelde. Hij zei tegen hem: Abraham! Hij zei: Zie, hier ben ik. Hij zei: Neem toch uw zoon, uw enige, die u liefhebt, Izak, ga naar het land Moria, en offer hem daar als brandoffer op een van de bergen die Ik u noemen zal. Toen stond Abraham 's morgens vroeg op, zadelde zijn ezel, nam twee van zijn knechten met zich mee, en Izak, zijn zoon. Hij kloofde hout voor het brandoffer, stond op en ging naar de plaats die God hem genoemd had. Op de derde dag sloeg Abraham zijn ogen op, en hij zag die plaats in de verte. Abraham zei tegen zijn knechten: Blijven jullie hier met de ezel, dan zullen ik en de jongen daarheen gaan. Als wij ons neergebogen hebben, zullen wij bij jullie terugkeren. Daarop nam Abraham het hout voor het brandoffer en legde dat op zijn zoon Izak. Hijzelf nam het vuur en het mes in zijn hand. Zo gingen zij beiden samen. Toen sprak Izak tot zijn vader Abraham en zei: Mijn vader! Hij zei: Zie, hier ben ik, mijn zoon. Hij zei: Zie, hier is het vuur en het hout, maar waar is het lam voor het brandoffer? Abraham zei: God zal Zichzelf voorzien van het lam voor het brandoffer, mijn zoon. Zo gingen zij beiden samen. En zij kwamen op de

plaats die God hem genoemd had. Abraham bouwde daar het altaar, schikte het hout erop, bond zijn zoon Izak en legde hem op het altaar, boven op het hout. Toen strekte Abraham zijn hand uit en nam het mes om zijn zoon te slachten. Maar de Engel van de HEERE riep tot hem vanuit de hemel en zei: Abraham, Abraham! Hij zei: Zie, hier ben ik. Toen zei Hij: Steek uw hand niet uit naar de jongen en doe hem niets, want nu weet Ik dat u godvrezend bent en uw zoon, uw enige, Mij niet onthouden hebt. Toen sloeg Abraham zijn ogen op en keek om, en zie, achter hem zat een ram met zijn horens verstrikt in het struikgewas. Abraham ging erheen, nam die ram en offerde hem als brandoffer in de plaats van zijn zoon. En Abraham gaf die plaats de naam: De HEERE zal erin voorzien. Daarom wordt heden ten dage gezegd: Op de berg van de HEERE zal erin voorzien worden. Daarna riep de Engel van de HEERE tot Abraham voor de tweede keer vanuit de hemel. Hij zei: Ik zweer bij Mijzelf, spreekt de HEERE: Omdat u dit gedaan hebt en Mij uw zoon, uw enige, niet onthouden hebt, zal Ik u zeker rijk zegenen en uw nageslacht zeer talrijk maken, als de sterren aan de hemel en als het zand dat aan de oever van de zee is. Uw nageslacht zal de poort van zijn vijanden in bezit hebben. En in uw Nageslacht zullen alle volken van de aarde gezegend worden, omdat u Mijn stem gehoorzaam geweest bent. Daarna keerde Abraham terug naar zijn knechten. Zij stonden op en gingen samen naar Berseba.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (61: 1 - 7)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 61: 1 - 7
De Geest van de Heere HEERE is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen. Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om voor de gevangenen vrijlating uit te roepen en voor wie gebonden zaten, opening van de gevangenis; om uit te roepen het jaar van het welbehagen van de HEERE en de dag van de wraak van onze God; om alle treurenden te troosten; om aangaande de treurenden van Sion te beschikken dat hun gegeven zal worden sieraad in plaats van as, vreugdeolie in plaats van rouw, een lofgewaad in plaats van een benauwde geest, opdat zij genoemd worden eiken van de gerechtigheid, een planting door de HEERE, om Hem te verheerlijken. Zij zullen verwoeste plaatsen van weleer herbouwen, de woeste plaatsen van vroeger weer oprichten, de verwoeste steden vernieuwen, die verwoest lagen, van generatie op generatie. Vreemden zullen klaarstaan en uw kudden weiden, vreemdelingen zullen uw akkerbouwers en uw wijnbouwers zijn. Ú echter zult genoemd worden: priesters van de HEERE, men zal u noemen: dienaren van onze God. U zult het vermogen van heidenvolken eten, u zult u beroemen in hun luister. In plaats van uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel. Daarom zullen zij in hun

land het dubbele in erfelijk bezit hebben, zij zullen eeuwige blijdschap hebben.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Genesis (14: 17 - 20)

Uit Genesis van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Gen 14: 17 - 20
Toen trok de koning van Sodom hem tegemoet, nadat hij teruggekeerd was van het verslaan van Kedor-Laomer en de koningen die bij hem waren, naar het dal Sjave, dat is het tegenwoordige Koningsdal. En Melchizedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn; hij was een priester van God, de Allerhoogste. En hij zegende hem en zei: Gezegend zij Abram door God, de Allerhoogste, Die hemel en aarde bezit! En geloofd zij God, de Allerhoogste, Die overgeleverd heeft uw tegenstanders in uw hand! En Abram gaf hem van alles een tiende deel.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Job (27: 2-22- 28: 13)

Uit Job de rechtvaardige, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Job 27: 2-22- 28: 13
Zo waar God leeft, Die mijn recht heeft weggenomen, en de Almachtige, Die mijn ziel bitterheid heeft aangedaan: Voorzeker, zolang mijn adem nog in mij is, en het blazen van God in mijn neus, zullen mijn lippen geen onrecht spreken, en zal mijn tong geen bedrog uiten! Er is geen sprake van dat ik jullie gelijk zou geven; tot ik de geest geef, zal ik mijn oprechtheid niet van mij wegdoen. Ik zal aan mijn gerechtigheid vasthouden, en zal haar niet loslaten; mijn hart zal die in mijn dagen niet minachten. Laat mijn vijand zijn als een goddeloze, en mijn tegenstander als iemand die onrecht doet. Want wat is de hoop van de huichelaar, als God zijn leven afsnijdt, als God zijn ziel wegneemt? Zal God zijn hulpgeroep horen als benauwdheid over hem komt? Zal hij vreugde scheppen in de Almachtige? Zal hij God te allen tijde aanroepen? Ik zal jullie onderwijzen aangaande de hand van God; wat bij de Almachtige is, zal ik niet verbergen. Zie, jullie hebben het allen zelf gezien. Waarom blijven jullie dan aan vluchtigheid vasthouden? Dit is het deel van de goddeloze mens bij God, en het erfelijk bezit van de geweldplegers, dat zij van de Almachtige ontvangen: als zijn kinderen talrijk worden, is het voor het zwaard, en zijn nakomelingen zullen niet met

brood verzadigd worden. Wie van hem overgebleven zijn, zullen door de dood begraven worden, en zijn weduwen zullen niet wenen. Als hij zilver ophoopt als stof, en kleding vervaardigt als leem, zal hij die vervaardigen, maar de rechtvaardige zal die aantrekken, en de onschuldige zal het zilver verdelen. Hij heeft zijn huis als een mot gebouwd, en als een hut die een wachter gemaakt heeft. Rijk legt hij zich te slapen; hij wordt wel niet weggenomen, maar als hij zijn ogen opendoet, is het er niet meer. Verschrikkingen treffen hem als water; 's nachts zal een wervelwind hem wegnemen. De oostenwind zal hem opnemen, en daar gaat hij; hij zal hem van zijn plaats wegvagen. God zal dit alles over hem werpen en hem niet sparen; voor Zijn hand zal hij snel wegvluchten. Voorzeker, er is voor het zilver een plaats waar het tevoorschijn gebracht wordt, en een plaats voor het goud waar het gezuiverd wordt. Het ijzer wordt uit de aarde gehaald, en uit gesteente wordt koper gesmolten. De mens bepaalt het einde voor de duisternis, en elke grens onderzoekt men, het gesteente in het donker en de schaduw van de dood. Hij hakt een mijnschacht uit, ver van de plaats waar hij verblijft; zonder steun van de voet hangen zij, ver van de sterveling zweven zij. Uit de aarde komt het brood voort, en onder in haar wordt zij veranderd, als door vuur. Haar gesteente is de plaats van saffier, en zij bevat goudstofjes. De roofvogel kent het pad erheen niet, en het oog van de kiekendief heeft het niet waargenomen. De trotse jonge dieren hebben het niet betreden, geen felle leeuw is er overheen gegaan. De mens slaat zijn hand aan

het harde gesteente, hij keert de bergen vanaf de wortel om. In de rotsen hakt hij gangen uit, zijn oog ziet alles wat kostbaar is. Hij damt de rivieren af, zodat er geen druppel doorheen komt, en wat verborgen is, brengt hij naar buiten in het licht. Maar de wijsheid, waar wordt die gevonden? En waar is de plaats van het inzicht? De sterveling kent haar waarde niet, zij wordt niet gevonden in het land van de levenden.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Van tijd tot tijd zijn er sommige daden waarvan wij kunnen denken dat zij goed zijn, terwijl zij in de ogen van God slecht zijn. De ongeschikte tolerantie van zondaars in de heilige plaatsen kan bijvoorbeeld leiden tot onverschilligheid jegens de zonde.

De Heer heeft bijvoorbeeld niet de goede bomen bij de slechte bomen geplant in het Paradijs, maar alleen goede bomen. Hij heeft geen vruchtloze bomen of bomen met slechte vruchten geplant. Zelfs de mens, toen hij de geboden overtrad, was Hij niet onverschillig jegens de overtreding van de mens, maar verjoeg hem uit het Paradijs.

Hieruit kunnen wij opmaken, geliefden, dat de huizen van de Heer niet gevuld moeten zijn met slechte en goede mensen – zoals het geval is in de wereld waar heiligen en zondaars, de onrechtvaardige en onreine onderling vermengd zijn. Maar Hij laat hen die fouten begaan niet in Zijn huis blijven, maar Hij verdrijft hen.

Ik weet dat de gehele aarde van God is, maar indien wij Zijn huis gelijk maken aan de rest van de wereld; hoe kunnen zij die daarin wonen dan leven door Hem. Daarom behoort het ons Hem te vrezen en Zijn geboden te onderhouden. Indien wij nu één van de geboden overtreden, laat ons dan wenen vóór Hem, zodat wanneer Hij ons geween ziet, en de

verlangens van onze zielen, net als de vrouw die Zijn voeten nat maakte met haar tranen, wij waarlijk Zijn tedere stem waardig mogen zijn, zeggende: “Uw zonden zijn u vergeven, ga heen in vrede, uw geloof heeft u behouden.”

En jullie hebben gezien, mijn broeders, dat het geloof in het hart werkt tot behoud, en verlangens daar naar opwekt. En zij die niet het verlangen hebben de geboden Gods te onderhouden, en afgunstig zijn jegens hen die vervuld zijn van de geest, waarvan getuigd is dat zij de waarheid hebben gekend en Zijn geboden hebben onderhouden door hun werken, en de ongelovigen, zullen falen in elke slechte daad en hun zielen zullen verloren gaan, zoals geschreven staat dat de wijze man de raad aanneemt en ernaar handelt en de onwijze voorover valt op zijn gelaat.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

Het Heilige Evangelie

Mattheüs (26: 17 - 19)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 23: 1, 2

De HEERE is mijn Herder, mij ontbreekt niets. Hij doet mij neerliggen in grazige weiden, Hij leidt mij zachtjes naar stille wateren. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 26: 17 - 19

Op de eerste dag van de ongezuurde broden kwamen de discipelen naar Jezus toe en zeiden tegen Hem: Waar wilt U dat wij voorbereidingen voor U treffen om het Pascha te eten? Hij zei: Ga de stad in naar een zeker persoon en zeg tegen hem: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij; Ik zal bij u het Pascha houden met Mijn discipelen. En de discipelen deden zoals Jezus hun opgedragen had, en maakten het Pascha gereed.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het negende uur van witte donderdag

En toen Abraham in Gods ogen werd verheven boven alle andere mensen, verscheen de Heer aan hem en zei; Abraham, Abraham van wie Ik hou, gehoorzaam Mijn woorden en doe Mijn wil. Neem jou geliefde zoon Isaac en offer hem aan Mij op een berg als brandoffer.

Abraham deed zoals de Heer zei. Hij nam zijn geliefde zoon, twee van zijn dienaren en een ezel en ging. Toen hij de berg in de verte zag, verliet hij zijn twee dienaren en de ezel en zei: Ik zal daar bidden met mijn zoon en terug keren. Hij nam het hout voor het brandoffer, legde het op zijn zoon Isaak en nam vuur en een mes met zich mee. Zij gingen naar de plaats die de Almachtige God hem genoemd had. Isaac spraak tot zijn vader Abraham; hier is het hout, maar waar is het Lam? Abraham zei; God zal zichzelf voorzien van een lam ten brandoffer. Toen verzamelde hij stenen en bouwde een altaar. Hij schikte het brandhout op het altaar, voordat hij het vuur aanstak. En hij bond de handen en voeten van het kind en legde hem op het brandhout. Het kind zei: ik ben uw offer dat u offert, Vader. Toen Abraham zijn hand uitstrekte en het mes greep om het vonnis te voltrekken, riep de stem des Heren Abraham zeggende: Strek uw hand niet uit en doe geen kwaad, nu weet ik dat gij van Mij houdt. Gezegend is uw geliefde zoon Isaac, talrijk zal zijn nageslacht zijn. En omdat gij dit gedaan hebt en uw enige zoon mij niet onthouden hebt zal ik u zegenen en uw

nageslacht, en uw kinderen zullen als de sterren zijn en zo talrijk als het zand.
Abraham zag achter zich een ram die met zijn horens vast aan het struikgewas zat. Hij maakte Isaac los en offerde het ram in plaats van zijn zoon. En de Almachtige Heer zegende Abraham, omdat Hij al zijn daden aanvaardbaar vond. En de ouderling keerde terug met de twee dienaren en zijn zoon.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

Expositieën van donderdag 1st t/m 9nd uur

De expositie van het eerste uur van witte donderdag

Het Paasfeest is dichtbij O onze Heer, wijs ons de plaats waar wij het voor u moeten voorbereiden, zo spraken de discipelen tot de Meester. U bent ons Paasfeest Jezus Christus. Hij stuurde twee van Zijn discipelen, Petrus en Johannes, Hij zei tot hen: Zie, als u de stad binnengaat, zal u een man tegenkomen die een kruik water draagt; volgt hem in het huis dat hij binnengaat.

En zei tot de heer des huize: De Meester zegt u: Waar is het gastverblijf waar Ik het Pascha kan vieren? En hij zal u een grote, toegeruste bovenzaal wijzen; bereidt het Pascha daar. Zij deden zoals de Heer heeft gezegd.

Komt allen u naties, juich en jubel, want God het Woord is voor u het Pascha geworden. Het eerste Pascha met het Lam, heeft de volken verlost van de slavernij van Farao, en het nieuwe Pascha is de Zoon van God die de wereld heeft verlost van het verderf.

In zoveel vormen en via vele wegen heeft Hij de verlossing en eeuwige redding voorbereid. Maar deze verlossing is voor de hele wereld, van het oosten naar het westen. Hij trok iedereen naar de hoogte van Zijn barmhartigheid en erbarmen. Hij openbaarde de pracht van Zijn genade die Hij geschonken aan Zijn gehele schepping. Hij droeg onze last en schonk ons Zijn rechtvaardigheid.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het derde uur van witte donderdag

De volgende dag antwoordde Mozes de hele groep zonen van Israël: Jullie hebben gezondigd tegenover de Heer en maakte een kalf. Om te dienen in plaats van de Heer. Nu moet ik gaan en Hem voor jullie vragen, dat Hij jullie Zijn genade verleent en jullie zonden vergeeft. De profeet keerde terug naar God en knielde voor Hem zeggende: O Genadige en geduldige Heer, vergeef de zonden van Uw volk, en als U hen niet wilt vergeven, delg mijn naam uit het boek des levens. De Heer zei tegen hem: Degene die zondigt, zijn naam zal Ik uit het boek des levens delgen.
Toen de mensen de hevige woorden van de Heer hoorden, huilden zij in met groot geween en geklaag. En de Heer zei: Jullie zijn een meedogenloos volk, koppig en boosdoeners, aanschouw en besef dat Ik jullie zal slaan met grote straffen en delgen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het zesde uur van witte donderdag

Luister, O volk van Israël, naar het woord van Adonai de Almachtige Heer: laat iedereen zich zuiveren van zijn zonden en slechte daden, want jullie hebben Mijn Heilige Naam bevlekt met jullie afgoden en jullie trouweloze daden. Dan wil Ik jullie ontvangen op mijn Heilige berg, en jullie zullen Mij aanbidden op die plaats. Ik zal in jullie geheiligd worden en jullie verheffen boven alle naties. En jullie zullen weten dat Ik de Heer ben en dat er geen andere God dan mij is. Alle hemelse machten en allen die op aarde zijn en in de zeeën en al wat daarin is zullen Mij aanbidden. Allen zijn onder Mijn heerschappij en zoeken naar Mijn genade.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het negende uur van witte donderdag

En toen Abraham in Gods ogen werd verheven boven alle andere mensen, verscheen de Heer aan hem en zei; Abraham, Abraham van wie Ik hou, gehoorzaam Mijn woorden en doe Mijn wil. Neem jou geliefde zoon Isaac en offer hem aan Mij op een berg als brandoffer.

Abraham deed zoals de Heer zei. Hij nam zijn geliefde zoon, twee van zijn dienaren en een ezel en ging. Toen hij de berg in de verte zag, verliet hij zijn twee dienaren en de ezel en zei: Ik zal daar bidden met mijn zoon en terug keren. Hij nam het hout voor het brandoffer, legde het op zijn zoon Isaak en nam vuur en een mes met zich mee. Zij gingen naar de plaats die de Almachtige God hem genoemd had. Isaac spraak tot zijn vader Abraham; hier is het hout, maar waar is het Lam? Abraham zei; God zal zichzelf voorzien van een lam ten brandoffer. Toen verzamelde hij stenen en bouwde een altaar. Hij schikte het brandhout op het altaar, voordat hij het vuur aanstak. En hij bond de handen en voeten van het kind en legde hem op het brandhout. Het kind zei: ik ben uw offer dat u offert, Vader. Toen Abraham zijn hand uitstrekte en het mes greep om het vonnis te voltrekken, riep de stem des Heren Abraham zeggende: Strek uw hand niet uit en doe geen kwaad, nu weet ik dat gij van Mij houdt. Gezegend is uw geliefde zoon Isaac, talrijk zal zijn nageslacht zijn. En omdat gij dit gedaan hebt en uw enige zoon mij niet onthouden hebt zal ik u zegenen en uw nageslacht, en uw kinderen zullen als de sterren zijn en zo talrijk als het zand.

Abraham zag achter zich een ram die met zijn horens vast aan het struikgewas zat. Hij maakte Isaac los en offerde het ram in plaats van zijn zoon. En de Almachtige Heer zegende Abraham, omdat Hij al zijn daden aanvaardbaar vond. En de ouderling keerde terug met de twee dienaren en zijn zoon.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

DE LAQAAN

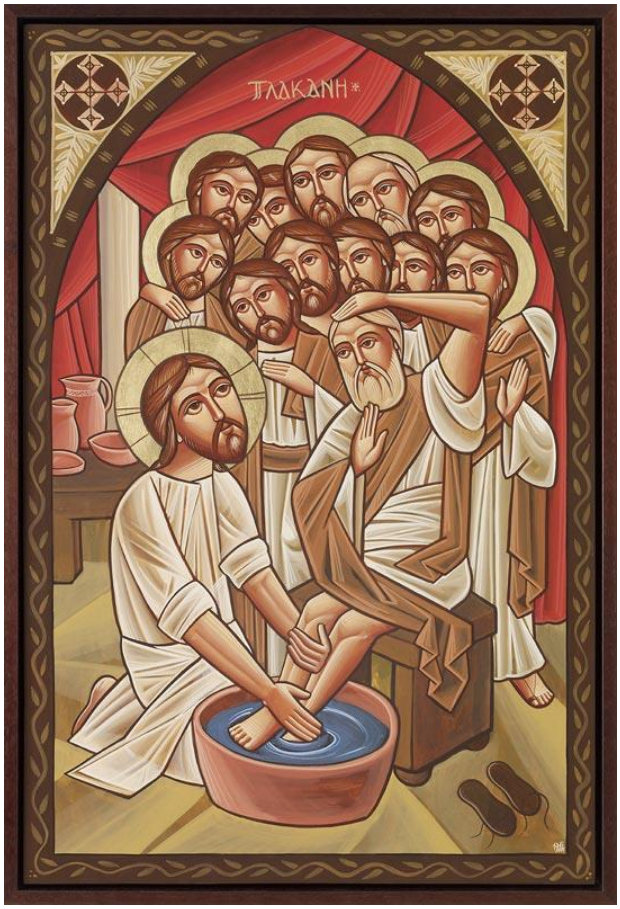

Het gebed voor het zegenen van het water op het negende uur van witte donderdag

DE LAQAAN VAN WITTE DONDERDAG

Genesis (18: 1 - 23)

Uit Genesis van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Gen 18: 1 - 23
Daarna verscheen de HEERE aan hem bij de eiken van Mamre, toen hij in de ingang van de tent zat en de dag heet werd. Hij sloeg zijn ogen op, en keek, en zie, er stonden drie mannen voor hem. Toen hij hen zag, liep hij hun snel uit de ingang van de tent tegemoet en boog zich ter aarde. En hij zei: Mijn heer, als ik nu genade gevonden heb in uw ogen, ga dan uw dienaar toch niet voorbij. Laat er toch wat water gebracht worden; was dan uw voeten, en rust wat uit onder de boom. Dan zal ik een stuk brood halen, zodat u op krachten kunt komen; daarna kunt u verdergaan. Daarom bent u immers bij uw dienaar langsgekomen. En zij zeiden: Doe zoals u gesproken hebt. Abraham haastte zich naar de tent, naar Sara, en zei: Haast je! Kneed drie maten meelbloem en maak er koeken van. Abraham liep snel naar de runderen en nam een kalf dat er mals en goed uitzag. Hij gaf het aan de knecht, die zich haastte om het te bereiden. Toen nam hij boter en melk, en het kalf dat hij bereid had, en zette het hun voor en terwijl hij bij hen onder de boom stond, aten zij. Toen zeiden zij tegen hem: Waar is Sara, uw vrouw? Hij zei: Zie, zij is in de tent. En Hij zei: Ik zal over een jaar zeker bij u terugkomen; en zie, dan zal Sara, uw

vrouw, een zoon hebben! Sara hoorde dat bij de ingang van de tent, die achter Hem was. Nu waren Abraham en Sara oud en op dagen gekomen; het ging Sara niet meer naar de wijze van de vrouwen. Daarom lachte Sara in zichzelf: Zal ik nog liefdesgenot hebben, nu ik oud geworden ben en ook mijn heer oud is? En de HEERE zei tegen Abraham: Waarom heeft Sara toch gelachen en gezegd: Zou ik ook werkelijk baren, nu ik oud geworden ben? Zou er iets voor de HEERE te wonderlijk zijn? Op de vastgestelde tijd, over een jaar, zal Ik bij u terugkomen, en Sara zal een zoon hebben! Maar Sara ontkende het en zei: Ik heb niet gelachen; want zij was bevreesd. Maar Hij zei: Nee, u hebt wél gelachen. Toen stonden de mannen vandaar op en keken in de richting van Sodom; en Abraham ging met hen mee om hen uitgeleide te doen. De HEERE zei: Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik ga doen? Immers, Abraham zal zeker tot een groot en machtig volk worden, en alle volken van de aarde zullen in hem gezegend worden. Want Ik heb hem uitgekozen, opdat hij aan zijn kinderen en zijn huis na hem bevel zou geven om de weg van de HEERE in acht te nemen, door gerechtigheid en recht te doen, opdat de HEERE over Abraham zal brengen wat Hij over hem gesproken heeft. Verder zei de HEERE: De roep van Sodom en Gomorra is groot en hun zonde heel zwaar. Ik zal nu afdalen en zien of zij werkelijk alles gedaan hebben zoals de roep luidt die over haar tot Mij gekomen is. En zo niet, Ik zal het weten. Toen keerden die mannen vandaar om en gingen naar Sodom, maar Abraham bleef nog staan voor het

aangezicht van de HEERE. En Abraham kwam dichterbij en zei: Zult U ook de rechtvaardige tegelijk met de goddeloze wegvagen?

Eer aan de Heilige Drie-eenheid.

DE LAKAAN VAN WITTE DONDERDAG

Spreuken (9: 1 - 11)

Uit Spreuken van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Spr 9: 1 - 11
De hoogste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd, Haar zeven pilaren uitgehakt. Zij heeft Haar vee geslacht, Haar wijn gemengd, ook heeft Zij Haar tafel gereedgemaakt. Zij heeft Haar dienstmeisjes uitgezonden: Zij roept op de toppen van de hoogten van de stad. Wie is er onverstandig? Laat hij hierheen afwijken. Wie zonder verstand is, tegen hem zegt Zij: Kom, eet van Mijn brood en drink van de wijn die Ik gemengd heb. Verlaat de onverstandige dingen en leef, en begeef u op de weg van het inzicht. Wie een spotter bestraft, laadt schande op zich, en wie een goddeloze terechtwijst, draagt zijn schandvlek. Wijs een spotter niet terecht, anders zal hij u haten. Wijs een wijze terecht, en hij zal u liefhebben. Geef onderricht aan een wijze, en hij zal nog wijzer worden, onderwijs een rechtvaardige, en hij zal inzicht vermeerderen. Het beginsel van wijsheid is de vreze des HEEREN en de kennis van de heiligen is inzicht. Want door Mij zullen uw dagen talrijk worden, en zullen jaren van leven u worden toegevoegd.
Eer aan de Heilige Drie-eenheid.

Exodus (14: 29- 30; 15: 1)

Uit Exodus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Exo 14: 29- 30; 15: 1
Maar de Israëlieten gingen op het droge, midden door de zee. Het water was voor hen een muur aan hun rechteren linkerhand. Zo verloste de HEERE Israël op die dag uit de hand van de Egyptenaren. En Israël zag de Egyptenaren dood aan de oever van de zee liggen. Toen zongen Mozes en de Israëlieten dit lied voor de HEERE. Zij zeiden: Ik zal zingen voor de HEERE, want Hij is hoogverheven!
Eer aan de Heilige Drie-eenheid.

Jozua (1, 3)

Uit Jozua de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jozua 1, 3 (*Samenvatting*)
Jozua en heel het volk het oversteken van de Jordaan.
Zodra de priesters die de ark van het verbond van de HEERE droegen, stonden op het droge, in het midden van de Jordaan, onbeweeglijk.
Eer aan de Heilige Drie-eenheid.

DE LAKAAN VAN WITTE DONDERDAG

Jesaja (4: 2 - 4)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 4: 2 - 4
Op die dag zal de SPRUIT van de HEERE tot een heerlijk sieraad zijn, en de vrucht van de aarde tot trots en luister voor hen in Israël die ontkomen zijn. Dan zal het gebeuren dat wie in Sion overgebleven is, en wie in Jeruzalem overgelaten is, heilig genoemd zal worden, eenieder die in Jeruzalem ten leven opgeschreven is. Wanneer de Heere de vuilheid van de dochters van Sion afgewassen zal hebben.
Eer aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (55: 1 – 56: 1)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 55: 1 – 56: 1
O, alle dorstigen, kom tot de wateren, en u die geen geld hebt, kom, koop en eet, ja, kom, koop zonder geld, zonder prijs, wijn en melk. Waarom weegt u geld af voor wat geen brood is, en uw arbeid voor wat niet verzadigen kan? Luister aandachtig naar Mij, eet het goede, en laat uw ziel vreugde scheppen in de overvloed. Neig uw oor en kom tot Mij, luister, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond sluiten: de betrouwbare gunstbewijzen aan David. Zie, Ik heb Hem gegeven als Getuige voor de volken, als Vorst en Gebieder voor de volken. Zie, U zult een volk roepen dat U niet kende, en het volk dat U niet kende, zal naar U toe snellen, omwille van de HEERE, uw God, voor de Heilige van Israël, want Hij heeft U verheerlijkt. Zoek de HEERE terwijl Hij te vinden is, roep Hem aan terwijl Hij nabij is. Laat de goddeloze zijn weg verlaten, de man van ongerechtigheid zijn gedachten. Laat hij zich bekeren tot de HEERE, dan zal Hij Zich over hem ontfermen, tot onze God, want Hij vergeeft veelvuldig. Want Mijn gedachten zijn niet uw gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE. Want zoals de hemel hoger is dan de aarde, zo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen en Mijn gedachten dan uw gedachten. Want zoals regen of sneeuw neerdaalt van de hemel en daarheen niet terugkeert, maar de aarde

doorvochtigt en maakt dat zij voortbrengt en doet opkomen, zaad geeft aan de zaaier en brood aan de eter, zo zal Mijn woord zijn dat uit Mijn mond uitgaat: het zal niet vruchteloos tot Mij terugkeren, maar het zal doen wat Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend. Want in blijdschap zult u uittrekken en met vrede voortgeleid worden. De bergen en de heuvels zullen voor uw ogen uitbreken in gejuich en alle bomen van het veld zullen in de handen klappen. Voor een doornstruik zal een cipres opkomen, voor een distel zal een mirt opkomen; en het zal de HEERE zijn tot een naam, tot een eeuwig teken, dat niet zal worden uitgewist. Zo zegt de HEERE: Neem het recht in acht en doe gerechtigheid, want Mijn heil is nabij om te komen, en Mijn gerechtigheid om geopenbaard te worden.
Eer aan de Heilige Drie-eenheid.

Ezechiël (36: 25 – 29)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 36: 25 – 29
Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen. Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven. Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt. U zult wonen in het land dat Ik uw vaderen gegeven heb, u zult een volk voor Mij zijn en Ík zal een God voor u zijn. Ik zal u verlossen van al uw onreinheden.
Eer aan de Heilige Drie-eenheid.

Ezechiël (47: 1 – 9)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 47: 1 –9
Daarna bracht Hij mij terug naar de ingang van het huis. En zie, er stroomde water uit, van onder de drempel van het huis naar het oosten, want de voorkant van het huis lag naar het oosten. Het water stroomde naar beneden van onder de rechterzijde van het huis, ten zuiden van het altaar. Vervolgens bracht Hij mij naar buiten via de noorderpoort en leidde mij buitenom rond naar de buitenpoort, in de richting die naar het oosten gekeerd is. En zie, uit de rechterzijde borrelde water. Toen de Man naar het oosten naar buiten ging, was er een meetlint in zijn hand. Hij mat duizend el en liet mij door het water gaan: het water kwam tot de enkels. Hij mat weer duizend el en liet mij door het water gaan: het water kwam tot de knieën. Toen mat Hij er weer duizend en liet mij erdoor gaan: het water kwam tot de heupen. Nog eens mat Hij duizend el: het was een beek waar ik niet door kon gaan, want het water was heel hoog water waar men alleen zwemmend door kon, een beek waar men anders niet door kon gaan. Hij zei tegen mij: Hebt u het gezien, mensenkind? Toen leidde Hij mij en bracht mij terug naar de oever van de beek. Toen ik teruggekeerd was, zie, bij de oever van de beek stonden zeer veel bomen, aan deze kant en aan de andere kant. Hij zei tegen mij: Dit water stroomt weg naar het oostelijke gebied en stroomt in de

Vlakte naar beneden en komt in de zee. In de zee uitgestort, wordt het water gezond. Het zal gebeuren dat alle levende wezens die er wemelen, overal waar een van beide beken naartoe komt, zullen leven. Daar zal zeer veel vis zijn, omdat dit water daarheen komt, en alles waarheen deze beek komt, zal gezond worden en leven.

Eer aan de Heilige Drie-eenheid.

DE LAKAAN VAN WITTE DONDERDAG

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet

Een preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Broeders, wij moeten ons schamen voor Degene die voor ons heeft geleden. Wij moeten Hem vrezen die de voeten van Zijn discipelen met Zijn smetteloze handen heeft gewassen.

Laat ons Hem goede daden, die zijn grote bescheidenheid die Hij voor ons heeft betuigt verdienen, aanbieden. Laat ons berouw hebben van de zonden die wij begaan hebben, want als wij dat niet doen zullen wij in de hemel beticht worden als minnaars van zonden.

Wat kunnen wij dan nog hopen als wij uit de hemel worden verdreven, geconfronteerd worden met het vonnis en verworpen worden voor onze zonden.

Wij zullen meermalen worden veroordeeld; niet alleen omdat wij door onwetendheid hebben gezondigd, maar ook omdat wat wij wetend hebben gedaan nog erger was dan wat wij onwetend hebben gedaan.

Niet alleen omdat wij gezondigd hebben maar ook omdat wij geen berouw hebben gehad. Waarom kunnen de schapen de stem van de echte levengevende herder niet herkennen?

Hij die hen met zijn bloed heeft gekocht, hen heeft onderhouden en zichzelf heeft overgeleverd voor onze verlossing. Hij die ons zijn lichaam en bloed heeft gegeven

in de Heilige communie. Jezus Christus onze Heer en verlosser, Jezus God, Zoon van God, Hij die verblijft in de hoogste voor altijd.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Shenoete de Archimandriet die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de 1e brief van St. Paulus aan Timotheüs, zijn zegen zij met ons.

1Tim 4: 9 – 15: 10

Dit is een betrouwbaar woord en alle aanneming waard. Want daarvoor spannen wij ons ook in en worden wij gesmaad, omdat wij onze hoop gevestigd hebben op de levende God, Die een Behouder is van alle mensen, in het bijzonder van de gelovigen. Beveel deze dingen en onderwijs ze. Laat niemand u minachten vanwege uw jeugdige leeftijd, maar wees een voorbeeld voor de gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in geest, in geloof en in reinheid. Blijf bezig met het voorlezen, met het vermanen, met het onderwijzen, totdat ik kom. Veronachtzaam de genadegave niet die in u is en die u gegeven is door profetie, met handoplegging door de raad van ouderlingen. Overdenk deze dingen, leef erin, opdat uw vorderingen op elk gebied openbaar worden. Geef acht op uzelf en op de leer. Volhard daarin. Want wanneer u dat doet, zult u zowel uzelf behouden als hen die u horen. Vaar niet uit tegen een oude man, maar spoor hem aan als een vader, jonge mannen als broers, oude vrouwen als moeders, jonge vrouwen als zusters, in alle reinheid. Houd weduwen die werkelijk weduwen zijn, in ere. Maar indien een weduwe kinderen of kleinkinderen heeft, laten dezen leren vóór alles thuis godsvrucht te beoefenen en aan hun voorgeslacht te vergelden wat ze aan hen te danken hebben. Want dat is

goed en welgevallig in de ogen van God. Zij nu die werkelijk weduwe is, en alleen is overgebleven, hoopt op God, en volhardt in smekingen en gebeden, nacht en dag. Maar zij die haar lusten volgt, is levend dood. Beveel ook dit, opdat zij onberispelijk zijn. Maar als iemand de zijnen en vooral zijn huisgenoten niet verzorgt, heeft hij het geloof verloochend en is hij erger dan een ongelovige. Een weduwe mag gekozen worden als zij niet jonger is dan zestig jaar en de vrouw van één man is geweest, een goed getuigenis heeft wat betreft goede werken: of zij kinderen heeft opgevoed, of zij vreemdelingen heeft geherbergd, of zij de voeten van heiligen heeft gewassen, of zij verdrukten heeft bijgestaan, of zij zich toegelegd heeft op elk goed werk.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

DE LAKAAN VAN WITTE DONDERDAG

Het Heilige Evangelie

Johannes (13: 1 – 17)

Sta op in Gods Vreze en luister naar het Heilige Evangelie: Een lezing uit het Evangelie volgens St. Johannes. Zijn zegen, *zij met ons.*
Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 51: 9, 12
Ontzondig mij met hysop, dan zal ik rein zijn, was mij, dan zal ik witter zijn dan sneeuw. Schep mij een rein hart, o God, en vernieuw in mijn binnenste een standvastige geest. *Halleluja.*

Gezegend Hij die komt in de naam des Heren, onze Heer, onze God, onze Verlosser en ons aller Koning, Jezus Christus, Zoon van de levende God, aan wie alle eer en glorie *in eeuwigheid. Amen.*

Joh 13: 1 – 17
En vóór het feest van het Pascha, toen Jezus wist dat Zijn uur gekomen was dat Hij uit deze wereld zou overgaan naar de Vader, heeft Hij de Zijnen, die in de wereld waren en die Hij liefgehad had, liefgehad tot het einde. Toen dan de maaltijd plaatsvond en de duivel Judas Iskariot, de zoon van Simon, al in het hart gegeven had Hem te verraden, stond Jezus, Die wist dat de Vader Hem alle dingen in handen gegeven had en dat Hij van God uitgegaan was en

tot God heenging, **op van de maaltijd, legde Zijn kleren af, nam een linnen doek en deed die om Zijn middel**. Daarna goot Hij water in de waskom en begon de voeten van de discipelen te wassen en af te drogen met de linnen doek die Hij om Zijn middel had. Zo kwam Hij bij Simon Petrus en die zei tegen Hem: Heere, wilt Ú mij de voeten wassen? Jezus antwoordde en zei tegen hem: Wat Ik doe, weet u nu niet, maar u zult het later inzien. Petrus zei tegen Hem: U zult mijn voeten in der eeuwigheid niet wassen! Jezus antwoordde hem: Als Ik u niet was, hebt u geen deel met Mij. Simon Petrus zei tegen Hem: Heere, niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd. Jezus zei tegen hem: Wie gebaad heeft, heeft slechts nodig dat zijn voeten worden gewassen, want hij is al geheel rein. En u bent rein, maar niet allen. Want Hij wist wie Hem verraden zou; daarom zei Hij: U bent niet allen rein. Toen Hij dan hun voeten gewassen had en Zijn kleren weer had aangedaan, ging Hij weer aanliggen en zei tegen hen: Ziet u in wat Ik aan u gedaan heb? U noemt Mij Meester en Heere, en u zegt het terecht, want Ik ben het. Als Ik dan, de Heere en de Meester, uw voeten gewassen heb, moet ook u elkaars voeten wassen. Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook u zult doen zoals Ik voor u heb gedaan. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Een slaaf is niet meer dan zijn heer, en een gezant niet meer dan hij die hem gezonden heeft. Als u deze dingen weet, zalig bent u als u ze doet.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus

Een preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Vandaag zie ik vele gelovigen zich haasten om deel te nemen aan deze eerbiedwekkende mysteries, opdat het hun rijkelijk ten goede moge komen.

Laat ik u eerst aansporen met mijn woorden om in vrees en eerbied te wandelen, zoals past bij deze heilige mysteries.

Geliefden, op deze dag werd onze Heer Jezus Christus overgeleverd. Wanneer u hoort dat Hij werd overgeleverd, wees dan niet bedroefd. Ik zal u vertellen waarover u bedroefd moet zijn. Treurt zeer en weent veel over degene die Hem heeft verraden, namelijk Judas. Want Hij die werd overgeleverd, zit aan de rechterhand van God de Vader in de hemelen en Hij is Koning over alles, in een eeuwig Koninkrijk, dat zonder einde is.

Maar degene die Hem heeft verraden, is afgedaald in de diepste hel en hij zal daar altijd blijven tot in het oneindige, waar hem pijnlijke straffen en hevige kwellingen te wachten staan. Treurt en weent over hem, want de Heer heeft ons geleerd om te wenen en bedroefd te zijn over de zondaars en niet over degene die lijdt omwille van de gerechtigheid. Want wie lijden aanvaard om het paradijs te verkrijgen, hij zal het koninkrijk der hemelen beërven.

Maar het lijden dat voortkomt uit de wereldse dingen, is een verwerpelijke daad, die ons naar de hel en de eeuwige

straffen werpt, waar het vuur is dat niet dooft en de wormen die niet sterven.

Er staat geschreven: Gelukkig die vervolgd worden om de gerechtigheid, want hun behoort het koninkrijk der hemelen. Maar ieder die kwaad doet, ontvangt hevige straf.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

Index

DE EUCHARISTIE VAN WITTE DONDERDAG

Eucharistieviering (Liturgie)

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de 1e brief van St. Paulus aan Korinthe, zijn zegen zij met ons.

1Kor 11: 23 - 34

Want ik heb van de Heere ontvangen, wat ik u ook heb overgeleverd, dat de Heere Jezus in de nacht waarin Hij werd verraden, brood nam, en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. Evenzo nam Hij ook de drinkbeker, na het gebruiken van de maaltijd, en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed. Doe dat, zo dikwijls als u die drinkt, tot Mijn gedachtenis. Want zo dikwijls als u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, verkondig de dood van de Heere, totdat Hij komt. Daarom, wie op onwaardige wijze dit brood eet of de drinkbeker van de Heere drinkt, is schuldig aan het lichaam en bloed van de Heere. Maar laat ieder mens zichzelf beproeven en laat hij zó eten van het brood en drinken uit de drinkbeker. Want wie op onwaardige wijze eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, omdat hij het lichaam van de Heere niet onderscheidt. Daarom zijn er onder u veel zwakken en zieken, en velen zijn ontslapen. Want als wij onszelf zouden beoordelen, zouden wij niet geoordeeld worden. Maar als wij geoordeeld worden, worden wij door

de Heere bestraft, opdat wij niet met de wereld veroordeeld zouden worden. Daarom, mijn broeders, als u samenkomt om te eten, wacht op elkaar. Maar als iemand honger heeft, laat hij thuis eten, opdat u niet tot een oordeel samenkomt. Wat betreft de overige zaken zal ik opdracht geven wanneer ik kom.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

Het Heilige Evangelie
Mattheüs (26: 20 - 29)

Sta op in Gods Vreze en luister naar het Heilige Evangelie: Een lezing uit het Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, *zij met ons.*
Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 23: 5; 41: 10
U maakt voor mij de tafel gereed voor de ogen van mijn tegenstanders. Die mijn brood at, heeft mij hard nagetrapt. *Halleluja.*

Gezegend Hij die komt in de naam des Heren, onze Heer, onze God, onze Verlosser en ons aller Koning, Jezus Christus, Zoon van de levende God, aan wie alle eer en glorie *in eeuwigheid. Amen.*

Mat 26: 20 - 29
Toen het avond geworden was, lag Hij aan met de twaalf. En toen zij aten, zei Hij: Voorwaar, Ik zeg u dat een van u Mij zal verraden. En zij werden zeer bedroefd en ieder van hen begon tegen Hem te zeggen: Ik ben het toch niet, Heere? Hij antwoordde en zei: Wie de hand met Mij in de schotel indoopt, die zal Mij verraden. De Zoon des mensen gaat wel heen zoals over Hem geschreven is, maar wee die mens door wie de Zoon des mensen verraden wordt! Het zou goed voor die mens zijn als hij niet geboren was. Judas,

die Hem verraadde, antwoordde en zei: Ik ben het toch niet, Rabbi? Hij zei tegen hem: U hebt het gezegd. En terwijl zij aten, nam Jezus het brood en toen Hij het gezegend had, brak Hij het en gaf het aan de discipelen en Hij zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam. Hij nam ook de drinkbeker en nadat Hij gedankt had, gaf Hij hun die, en zei: Drink allen daaruit, want dit is Mijn bloed, het bloed van het nieuwe testament, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden. Ik zeg u dat Ik van nu aan van de vrucht van de wijnstok niet zal drinken tot op de dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Mijn Vader.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Index

HET ELFDE UUR VAN WITTE DONDERDAG

Jesaja (52: 13 - 53: 12)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 52: 13 - 53: 12
Zie, Mijn Knecht zal verstandig handelen, Hij zal verhoogd worden en verheven, ja, zeer hoog verheven worden. Zoals velen zich over U ontzet hebben zo geschonden was Zijn gezicht, meer dan van iemand anders, en Zijn gestalte, meer dan van andere mensenkinderen zó zal Hij vele heidenvolken besprenkelen, koningen zullen vanwege Hem sprakeloos staan. Want zij aan wie het niet verteld was, zullen het zien, en zij die het niet gehoord hebben, zullen het begrijpen. Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm van de HEERE geopenbaard? Want Hij is als een loot opgeschoten voor Zijn aangezicht, als een wortel uit dorre aarde. Gestalte of glorie had Hij niet; als wij Hem aanzagen, was er geen gedaante dat wij Hem begeerd zouden hebben. Hij was veracht, de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten, bekend met ziekte, en als iemand voor wie men het gezicht verbergt; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Voorwaar, onze ziekten heeft Híj op Zich genomen, ons leed heeft Hij gedragen. Wíj hielden Hem echter voor een geplaagde, door God geslagen en verdrukt. Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is er

voor ons genezing gekomen. Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons ieder naar zijn eigen weg. Maar de HEERE heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen neerkomen. Toen betaling geëist werd, werd Híj verdrukt, maar Hij deed Zijn mond niet open. Als een lam werd Hij ter slachting geleid; als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open. Hij is uit de angst en uit het gericht weggenomen, en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Want Hij is afgesneden uit het land van de levenden. Om de overtreding van mijn volk is de plaag op Hem geweest. Men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, en Hij is bij de rijke in Zijn dood geweest, omdat Hij geen onrecht gedaan heeft en geen bedrog in Zijn mond geweest is. Maar het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem ziek gemaakt. Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zal Hij nageslacht zien, Hij zal de dagen verlengen; het welbehagen van de HEERE zal door Zijn hand voorspoedig zijn. Om de moeitevolle inspanning van Zijn ziel zal Hij het zien, Hij zal verzadigd worden. Door de kennis van Hem zal de Rechtvaardige, Mijn Knecht, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen. Daarom zal Ik Hem veel toedelen, en machtigen zal Hij verdelen als buit, omdat Hij Zijn ziel heeft uitgestort in de dood, onder de overtreders is geteld, omdat Hij de zonden van velen gedragen heeft en voor de overtreders gebeden heeft.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

HET ELFDE UUR VAN WITTE DONDERDAG

Jesaja (19: 19 - 25)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 19: 19 - 25
Op die dag zal de HEERE een altaar hebben midden in het land Egypte, en aan zijn grens zal er een gedenkteken voor de HEERE staan. Dit zal zijn tot een teken en getuigenis voor de HEERE van de legermachten, in het land Egypte. Wanneer zij tot de HEERE zullen roepen vanwege hun onderdrukkers, zal Hij tot hen een Heiland en Meester zenden; Die zal hen redden. Dan zal de HEERE aan de Egyptenaren bekend worden en de Egyptenaren zullen de HEERE kennen op die dag. Zij zullen Hem dienen met slachtoffer en graanoffer, en de HEERE gelofte doen en die nakomen. Zo zal de HEERE de Egyptenaren geducht treffen en genezen. Zij zullen zich tot de HEERE bekeren en Hij zal Zich door hen laten verbidden en Hij zal hen genezen. Op die dag zal er een gebaande weg zijn van Egypte naar Assyrië. De Assyriërs zullen in Egypte komen en de Egyptenaren in Assyrië. De Egyptenaren zullen samen met de Assyriërs de HEERE dienen. Op die dag zal Israël de derde zijn naast Egypte en Assyrië, een zegen in het midden van de aarde. Want de HEERE van de legermachten zal hen zegenen met de woorden: Gezegend zij Mijn volk Egypte, het werk van Mijn handen Assyrië, en Mijn eigendom Israël!
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Zacharia (12: 11 – 13 - 14: 1-3, 6-9)

Uit Zacharia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Zac 12: 11 – 13 - 14: 1-3, 6-9
Op die dag zal in Jeruzalem de rouwklacht groot zijn, zoals de rouwklacht van Hadad-Rimmon in het dal van Megiddo. Het land zal rouw bedrijven, elk geslacht afzonderlijk: het geslacht van het huis van David afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, het geslacht van het huis van Nathan afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, het geslacht van het huis van Levi afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, het geslacht van Simeï afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, al de overige geslachten: elk geslacht afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk. Op die dag zal er een bron geopend worden voor het huis van David en voor de inwoners van Jeruzalem tegen de zonde en tegen de onreinheid. Op die dag zal het gebeuren, spreekt de HEERE van de legermachten, dat Ik uit het land de namen van de afgoden zal uitroeien, zodat aan hen niet meer gedacht zal worden. Ja, ook de profeten en de onreine geest zal Ik uit het land wegdoen. En het zal gebeuren, wanneer iemand toch nog profeteert, dat zijn vader en moeder, die hem voortgebracht hebben, tegen hem zullen zeggen: Jij mag niet blijven leven, want je hebt leugens gesproken in de Naam van de HEERE. Zijn vader en moeder, die hem voortgebracht hebben, zullen hem doorsteken wanneer hij

profeteert. Op die dag zal het gebeuren dat die profeten beschaamd zullen worden, ieder vanwege zijn visioen, wanneer hij profeteert. Zij zullen geen haren mantel aantrekken om te liegen. Maar hij zal zeggen: Ik ben geen profeet. Ik ben een man die het land bewerkt, omdat iemand mij daarvoor heeft geworven vanaf mijn jeugd. Als men tegen hem zegt: Wat betekenen deze wonden aan uw handen? Dan zal hij zeggen: Dat ik geslagen ben in het huis van hen die mij liefhebben. Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder en tegen de Man Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE van de legermachten. Sla die Herder en de schapen zullen overal verspreid worden. Maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden. Het zal gebeuren, spreekt de HEERE, dat in heel het land twee derde ervan uitgeroeid zal worden en de geest zal geven, en een derde ervan zal overblijven. Ik zal dat derde deel in het vuur brengen en het louteren, zoals men zilver loutert. Ik zal het beproeven, zoals men goud beproeft. Het zal Mijn Naam aanroepen en Ík zal het verhoren. Ik zal zeggen: Dit is Mijn volk; en zij zullen zeggen: De HEERE is mijn God. Zie, er komt een dag voor de HEERE waarop de buit, op u behaald, in uw midden zal worden verdeeld. Dan zal Ik alle heidenvolken verzamelen voor de strijd tegen Jeruzalem. De stad zal ingenomen worden, de huizen zullen geplunderd, en de vrouwen zullen verkracht worden. De helft van de stad zal in ballingschap wegtrekken, maar het overige van het volk zal niet uitgeroeid worden uit de stad. Dan zal de HEERE uittrekken en tegen die heidenvolken strijden, zoals de dag

dat Hij streed, op de dag van de strijd. Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten ervan. Dan zal de HEERE, mijn God, komen: al de heiligen met U! Op die dag zal het geschieden dat het kostbare licht er niet zal zijn, evenmin de dikke duisternis. Maar er zal één dag zijn, die de HEERE bekend zal zijn, geen dag en geen nacht. Het zal geschieden ten tijde van de avond dat het licht blijft. Op die dag zal het geschieden dat er levend water vanuit Jeruzalem zal stromen, de ene helft ervan naar de zee in het oosten en de andere helft ervan naar de zee in het westen: 's zomers en 's winters zal het plaatsvinden. De HEERE zal Koning worden over heel de aarde. *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Het Heilige Evangelie

Johannes (13: 21 - 30)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 50: 17, 18

Want ú haat de vermaning en werpt Mijn woorden achter u weg. Ziet u een dief, dan loopt u met hem mee; en uw deel is met overspelers. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 13: 21 - 30

Toen Jezus deze dingen gezegd had, raakte Zijn geest in beroering, en Hij getuigde en zei: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u dat een van u Mij zal verraden. De discipelen dan keken elkaar aan, in twijfel over wie Hij dat zei. En een van Zijn discipelen, die Jezus liefhad, lag aan in de schoot van Jezus. Simon Petrus dan wenkte deze, dat hij vragen zou wie het toch zou kunnen zijn, over wie Hij sprak. En deze ging tegen Jezus' borst liggen en zei tegen Hem: Heere, wie is het? Jezus antwoordde: Die is het aan wie Ik het stuk brood zal geven, nadat Ik het ingedoopt heb. En toen Hij het stuk brood ingedoopt had, gaf Hij het aan Judas Iskariot, de zoon van Simon. En met het nemen van het stuk brood voer

de satan in hem. Jezus dan zei tegen hem: Wat u wilt doen, doe het snel. En niemand van hen die aanlagen, begreep met welke bedoeling Hij dat tegen hem zei. Want sommigen dachten, omdat Judas de beurs beheerde, dat Jezus tegen hem zei: Koop wat wij nodig hebben voor het feest, of dat hij iets aan de armen moest geven. Toen hij dan het stuk brood genomen had, ging hij meteen naar buiten. En het was nacht.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het elfde uur van witte donderdag

De zon van de rechtvaardigheid scheen op ons en Zijn stralen strekken over alle delen van de wereld uit; Dat is Jezus, het Ware Licht die schijnt aan ieder mens dat in de wereld komt. Het levengevend hemels brood, die de hele Schepping zijner handen voedt.

In het begin had hij tafels met manna in de wildernis geplaatst en voedde het volk voor veertig jaren; zij aten en stierven zoals de Heer zei. Een nieuwe tafel heeft de Zoon klaargezet in de bovenkamer van Sion de Moeder. Op de avond van die dag toen zij de ongezuurde broden hebben gegeten, zat onze Heer en Verlosser Jezus met zijn discipelen in de bovenkamer van Sion om het nieuwe Pascha te vieren, wat zijn eigen lichaam is die Hij in een mysterie heeft gegeven, en het kostbare ware bloed dat beter is dan dierlijk bloed.

Onze Verlosser nam een brood, zegende het, en brak het en gaf het aan Zijn discipelen zeggende; Neem en eet hiervan u allen, want dit is Mijn lichaam, dat Ik deel voor u en voor velen tot vergiffenis van de zonden.

Daarna nam Hij de wijnbeker, mengde het met water en gaf hen zeggende, drinkt u allen hieruit, want dit is Mijn bloed van het nieuwe verbond, dat voor u en voor velen vergoten zal worden tot vergiffenis van de zonden. Want zo dikwijls gij van dit brood zult eten en van deze Kelk zult drinken zal gij Mijn dood verkondigen en Mijn verrijzenis, en Mij

gedenken tot Mijn wederkomst. Dit is het Pascha van onze verlossing, het ware lam, Christus onze Verlosser. Hij zei: Ik zal voorzeker niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken tot dat Ik haar opnieuw zal drinken in het koninkrijk van Mijn Vader. De Heer zei: Ik zeg u, dat een van u Mij zal verraden en Mij zal overleveren aan handen van de overtreders. Ze begonnen te denken en een voor een tot Hem te zeggen; Wie zou dit durven doen? Toen zei Judas; een van hun aanwezige: Ben ik het? Hij zei tot hem: gij hebt het gezegd. Toen attendeerde de Wetende zeggende: Die met mij indoopt in mijn schotel.
Jij hebt kwaad voorbedacht, overtreder, en durfde toe te geven aan een ernstige overtreding, omdat de Zoon van God kwam om de eerste mens te reden van het verderf.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

DE NACHT VAN GOEDE VRIJDAG VAN HET HEILIGE PASCHA

HET EERSTE UUR
VAN DE NACHT VAN GOEDE VRIJDAG

Jeremia (8: 17 - 9: 6)

Uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jer 8: 17 - 9: 6
Voorzeker, zie, Ik ga slangen, gifslangen op u af zenden, waartegen geen bezwering is, en die zullen u bijten, spreekt de HEERE. Als ik mij wil verkwikken, overvalt mij verdriet, mijn hart is afgemat in mij. Let op, het geluid van het hulpgeroep van de dochter van mijn volk, uit een zeer ver land: Is de HEERE dan niet in Sion, of is haar Koning niet bij haar? Waarom hebben zij Mij tot toorn verwekt met hun beelden, met nietige afgoden uit den vreemde? De oogst is voorbij, de zomer is ten einde, en nog zijn wij niet verlost. Om de breuk van de dochter van mijn volk ben ik gebroken, ik ga in het zwart gehuld, verschrikking heeft mij aangegrepen. Is er geen balsem in Gilead? Of is er geen geneesheer daar? Want waarom is er dan geen herstel opgetreden bij de dochter van mijn volk? Och, was mijn hoofd maar water en mijn oog een bron van tranen, ik zou dag en nacht wenen over de gesneuvelden bij de dochter van mijn volk. Och, had ik in de woestijn maar een kamp voor reizigers! Ik zou mijn volk verlaten, ik zou bij hen weggaan, want zij zijn allen overspelers, een trouweloos gezelschap. Zij spannen hun tong als hun boog. Met leugen en niet met betrouwbaarheid zijn zij in het land sterk

geworden, want zij gaan voort van slechtheid tot slechtheid, en Mij kennen ze niet, spreekt de HEERE. Laat eenieder voor zijn naaste op zijn hoede zijn, en vertrouw op geen enkele broeder, want elke broeder doet niet anders dan bedriegen, en elke vriend gaat rond met lasterpraat. Eenieder bedriegt zijn naaste, zij spreken niet de waarheid. Zij leren hun tong leugens te spreken, zij vermoeien zich met onrecht doen. U woont te midden van bedrog, door bedrog weigeren zij Mij te kennen, spreekt de HEERE.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Het 1e deel van de Parakliet (De Trooster)
Johannes (13: 33 - 14: 25)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 102: 2, 9
HEERE, luister naar mijn gebed, laat mijn hulpgeroep tot U komen. Mijn vijanden honen mij de hele dag; wie tegen mij razen, gebruiken mijn naam als een vloek. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 13: 33 - 14: 25
Lieve kinderen, nog een korte tijd ben Ik bij u. U zult Mij zoeken, en zoals Ik gezegd heb tegen de Joden, zo zeg Ik het nu ook tegen u: Waar Ik heen ga, kunt u niet komen. Een nieuw gebod geef Ik u, namelijk dat u elkaar liefhebt; zoals Ik u liefgehad heb, moet u ook elkaar liefhebben. Hierdoor zullen allen inzien dat u Mijn discipelen bent: als u liefde onder elkaar hebt. Simon Petrus zei tegen Hem: Heere, waar gaat U heen? Jezus antwoordde hem: Waar Ik heenga, kunt u Mij nu niet volgen, maar u zult Mij later volgen. Petrus zei tegen Hem: Heere, waarom kan ik U nu niet volgen? Mijn leven zal ik voor U geven. Jezus antwoordde

hem: Zult u uw leven voor Mij geven? Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De haan zal niet kraaien, voordat u Mij driemaal verloochend zult hebben. Laat uw hart niet in beroering raken; u gelooft in God, geloof ook in Mij. In het huis van Mijn Vader zijn veel woningen; als dat niet zo was, zou Ik het u gezegd hebben. Ik ga heen om een plaats voor u gereed te maken. En als Ik heengegaan ben en plaats voor u gereedgemaakt heb, kom Ik terug en zal u tot Mij nemen, opdat ook u zult zijn waar Ik ben. En waar Ik heen ga, weet u, en de weg weet u. Thomas zei tegen Hem: Heere, wij weten niet waar U heen gaat, en hoe kunnen wij de weg weten? Jezus zei tegen hem: Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij. Als u Mij gekend had, zou u ook Mijn Vader gekend hebben; en van nu af kent u Hem en hebt u Hem gezien. Filippus zei tegen Hem: Heere, laat ons de Vader zien en het is ons genoeg. Jezus zei tegen hem: Ben Ik zo'n lange tijd bij u, en kent u Mij niet, Filippus? Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien; en hoe kunt u dan zeggen: Laat ons de Vader zien? Gelooft u niet dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is? De woorden die Ik tot u spreek, spreek Ik niet uit Mijzelf, maar de Vader, Die in Mij blijft, Die doet de werken. Geloof Mij, dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is, en zo niet, geloof Mij dan om de werken zelf. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie in Mij gelooft, zal de werken die Ik doe, ook doen, en hij zal grotere doen dan deze, want Ik ga heen naar Mijn Vader. En wat u ook zult vragen in Mijn Naam, dat zal Ik doen, opdat de Vader in de Zoon

verheerlijkt zal worden. Als u iets vragen zult in Mijn Naam, Ik zal het doen. Als u Mij liefhebt, neem dan Mijn geboden in acht. En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijft tot in eeuwigheid, namelijk de Geest van de waarheid, Die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet, maar u kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn. Ik zal u niet als wezen achterlaten; Ik kom weer naar u toe. Nog een korte tijd en de wereld zal Mij niet meer zien, maar u zult Mij zien, want Ik leef en u zult leven. Op die dag zult u inzien dat Ik in Mijn Vader ben, en u in Mij, en Ik in u. Wie Mijn geboden heeft en die in acht neemt, die is het die Mij liefheeft, en wie Mij liefheeft, hem zal Mijn Vader liefhebben; en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf aan hem openbaren. Judas, niet de Iskariot, zei tegen Hem: Heere, hoe komt het dat U Zichzelf aan ons zult openbaren en niet aan de wereld? Jezus antwoordde en zei tegen hem: Als iemand Mij liefheeft, zal hij Mijn woord in acht nemen; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen naar hem toe komen en bij hem intrek nemen. Wie Mij niet liefheeft, neemt Mijn woorden niet in acht; en het woord dat u hoort, is niet van Mij, maar van de Vader, Die Mij gezonden heeft. Deze dingen heb Ik tot u gesproken, terwijl Ik bij u verblijf.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het 2e deel van de Parakliet (De Trooster)

Johannes (14: 26 - 15: 25)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes. Zijn zegen, *zij met ons.*

Maar de Trooster, de Heilige Geest, Die de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u in alles onderwijzen en u in herinnering brengen alles wat Ik u gezegd heb. Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet zoals de wereld die geeft, geef Ik die u. Laat uw hart niet in beroering raken en niet bevreesd worden. U hebt gehoord dat Ik tegen u gezegd heb: Ik ga heen maar kom weer naar u toe. Als u Mij liefhad, zou u zich verblijden, omdat Ik gezegd heb: Ik ga heen naar de Vader; want Mijn Vader is meer dan Ik. En nu heb Ik het u gezegd voordat het zal gebeuren, opdat, wanneer het gebeurt, u zult geloven. Ik zal niet veel meer met u spreken, want de vorst van deze wereld komt en heeft geen macht over Mij. Maar de wereld moet weten dat Ik de Vader liefheb, en doe zoals de Vader Mij geboden heeft. Sta op, laten wij hier vandaan gaan. Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Wijngaardenier. Elke rank die in Mij geen vrucht draagt, neemt Hij weg; en elke rank die vrucht draagt, reinigt Hij, opdat zij meer vrucht draagt. U bent al rein vanwege het woord dat Ik tot u gesproken heb. Blijf in Mij, en Ik in u. Zoals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf, als zij niet in de wijnstok blijft, zo ook u niet, als u niet in Mij blijft. Ik ben de Wijnstok, u de ranken; wie in Mij

blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt u niets doen. Als iemand niet in Mij blijft, wordt hij buitengeworpen zoals de rank, en verdort, en men verzamelt ze en werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand. Als u in Mij blijft en Mijn woorden in u blijven, vraag wat u maar wilt en het zal u ten deel vallen. Hierin wordt Mijn Vader verheerlijkt, dat u veel vrucht draagt en Mijn discipelen bent. Zoals de Vader Mij liefgehad heeft, heb ook Ik u liefgehad; blijf in Mijn liefde. Als u Mijn geboden in acht neemt, zult u in Mijn liefde blijven, zoals Ik de geboden van Mijn Vader in acht genomen heb en in Zijn liefde blijf. Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u zal blijven en uw blijdschap volkomen zal worden. Dit is Mijn gebod: dat u elkaar liefhebt, zoals Ik u liefgehad heb. Niemand heeft een grotere liefde dan deze, namelijk dat iemand zijn leven geeft voor zijn vrienden. U bent Mijn vrienden, als u doet wat Ik u gebied. Ik noem u niet meer slaven, want een slaaf weet niet wat zijn heer doet, maar Ik heb u vrienden genoemd, omdat Ik u alles wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, bekendgemaakt heb. Niet u hebt Mij uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u ertoe bestemd dat u zou heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht zou blijven, opdat wat u ook maar van de Vader vraagt in Mijn Naam, Hij u dat geeft. Dit gebied Ik u: dat u elkaar liefhebt. Als de wereld u haat, weet dat zij Mij eerder dan u gehaat heeft. Als u van de wereld zou zijn, zou de wereld het hare liefhebben, maar omdat u niet van de wereld bent, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren,

daarom haat de wereld u. Herinner u het woord dat Ik u gezegd heb: Een slaaf is niet meer dan zijn heer. Als zij Mij vervolgd hebben, zullen zij ook u vervolgen; als zij Mijn woord in acht genomen hebben, zullen zij ook het uwe in acht nemen. Maar al deze dingen zullen zij u aandoen omwille van Mijn Naam, omdat zij Hem niet kennen Die Mij gezonden heeft. Als Ik niet gekomen was en tot hen gesproken had, hadden zij geen zonde, maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde. Wie Mij haat, haat ook Mijn Vader. Als Ik onder hen niet de werken gedaan had die niemand anders gedaan heeft, hadden zij geen zonde, maar nu hebben zij ze gezien en Mij en Mijn Vader gehaat. Maar het woord moet vervuld worden dat in hun wet geschreven is: Zij hebben mij zonder reden gehaat.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het 3e deel van de Parakliet (De Trooster)

Johannes (15: 26 - 16: 33)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes. Zijn zegen, *zij met ons.*

Maar wanneer de Trooster is gekomen, Die Ik u zenden zal van de Vader, de Geest van de waarheid, Die van de Vader uitgaat, zal Die van Mij getuigen. En u zult ook getuigen, want u bent van het begin af bij Mij. Dit heb Ik tot u gesproken, opdat u niet struikelt. Ze zullen u uit de synagoge werpen; ja, de tijd komt dat ieder die u doodt, denkt God een dienst te bewijzen. En deze dingen zullen zij u doen, omdat zij de Vader niet gekend hebben en Mij ook niet. Maar deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat, wanneer de tijd komt, u zich herinnert dat Ik ze u gezegd heb; maar deze dingen heb Ik u van het begin af niet gezegd, omdat Ik bij u was. En nu ga Ik heen naar Hem Die Mij gezonden heeft, en niemand van u vraagt Mij: Waar gaat U heen? Maar omdat Ik deze dingen tot u gesproken heb, heeft de droefheid uw hart vervuld. Maar Ik zeg u de waarheid: Het is nuttig voor u dat Ik wegga, want als Ik niet wegga, zal de Trooster niet naar u toe komen; maar als Ik heenga, zal Ik Hem naar u toe zenden. En als Die gekomen is, zal Hij de wereld overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel: van zonde, omdat zij niet in Mij geloven; van gerechtigheid, omdat Ik heenga naar Mijn Vader en u Mij niet meer zult zien; en van oordeel, omdat

de vorst van deze wereld veroordeeld is. Nog veel heb Ik tegen u te zeggen, maar u kunt het nu niet dragen. Maar wanneer Die komt, de Geest van de waarheid, zal Hij u de weg wijzen in heel de waarheid, want Hij zal niet vanuit Zichzelf spreken, maar wat Hij gehoord zal hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen en het u verkondigen. Alles wat de Vader heeft, is het Mijne; daarom heb Ik gezegd dat Hij het uit het Mijne zal nemen en het u zal verkondigen. Een korte tijd en u ziet Mij niet, en weer een korte tijd en u zult Mij zien, want Ik ga heen naar de Vader. Sommigen dan van Zijn discipelen zeiden tegen elkaar: Wat betekent dit dat Hij tegen ons zegt: Een korte tijd en u ziet Mij niet, en weer een korte tijd en u zult Mij zien; en: Want Ik ga heen naar de Vader? Zij zeiden dan: Wat bedoelt Hij met een korte tijd? Wij weten niet waarover Hij het heeft. Jezus dan wist dat zij Hem dit wilden vragen en zei tegen hen: Vraagt u zich onder elkaar af wat het betekent dat Ik gezegd heb: Een korte tijd en u ziet Mij niet, en weer een korte tijd en u zult Mij zien? Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u dat u zult huilen en weeklagen, maar de wereld zal zich verblijden; en u zult bedroefd zijn, maar uw droefheid zal tot blijdschap worden. Wanneer een vrouw baart, heeft zij droefheid, omdat haar tijd gekomen is, maar wanneer zij het kind gebaard heeft, denkt zij niet meer aan de benauwdheid, vanwege de blijdschap dat een mens ter wereld gekomen is. Ook u hebt dan nu wel droefheid, maar Ik zal u weerzien, en uw hart zal

zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen. En op die dag zult u Mij niets vragen. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Alles wat u de Vader zult bidden in Mijn Naam, zal Hij u geven. Tot nu toe hebt u niets gebeden in Mijn Naam; bid, en u zult ontvangen, opdat uw blijdschap volkomen zal worden. Deze dingen heb Ik in beeldspraak tot u gesproken, maar de tijd komt dat Ik niet meer in beeldspraak tot u spreken zal, maar u openlijk de dingen over de Vader zal verkondigen. Op die dag zult u in Mijn Naam bidden, en Ik zeg u niet dat Ik de Vader voor u vragen zal, want de Vader Zelf heeft u lief, omdat u Mij hebt liefgehad en hebt geloofd dat Ik van God ben uitgegaan. Ik ben van de Vader uitgegaan en ben in de wereld gekomen; Ik verlaat de wereld weer en ga heen naar de Vader. Zijn discipelen zeiden tegen Hem: Zie, nu spreekt U openlijk en gebruikt U geen beeldspraak. Nu weten wij dat U alles weet en dat het voor U niet nodig is dat iemand U vragen stelt. Hierom geloven wij dat U van God uitgegaan bent. Jezus antwoordde hun: Gelooft u nu? Zie, de tijd komt en is nu gekomen, dat u uiteengedreven zult worden, ieder naar het zijne, en u Mij alleen zult laten; en toch ben Ik niet alleen, omdat de Vader bij Mij is. Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat u in Mij vrede zult hebben. In de wereld zult u verdrukking hebben, maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het 4e deel van de Parakliet (De Trooster)
Johannes (17: 1 - 26)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes. Zijn zegen, *zij met ons.*

Dit sprak Jezus, en Hij sloeg Zijn ogen op naar de hemel en zei: Vader, het uur is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijkt, zoals U Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat Hij eeuwig leven geeft aan allen die U Hem gegeven hebt. En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die U gezonden hebt. Ik heb U verheerlijkt op de aarde. Ik heb het werk volbracht dat U Mij gegeven hebt om te doen. En nu verheerlijk Mij, U Vader, bij Uzelf, met de heerlijkheid die Ik bij U bezat voordat de wereld er was. Ik heb Uw Naam geopenbaard aan de mensen die U Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren van U en U hebt hen Mij gegeven, en zij hebben Uw woord in acht genomen. Nu hebben zij erkend dat alles wat U Mij gegeven hebt, bij U vandaan komt. Want de woorden die U Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven, en zij hebben ze aangenomen, en zij hebben daadwerkelijk erkend dat Ik van U uitgegaan ben, en hebben geloofd dat U Mij gezonden hebt. Ik bid voor hen. Ik bid niet voor de wereld, maar voor hen die U Mij gegeven hebt, want zij zijn van U. En al wat van Mij is, is van U, en wat van U is, is van Mij; en Ik ben in hen verheerlijkt. En Ik ben niet meer in de wereld, maar dezen zijn in de wereld, en

Ik kom naar U toe. Heilige Vader, bewaar hen die U Mij gegeven hebt in Uw Naam, opdat zij één zullen zijn zoals Wij. Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik hen in Uw Naam. Hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard en niemand uit hen is verloren gegaan dan de zoon van het verderf, opdat de Schrift vervuld wordt. Maar nu kom Ik naar U toe en spreek dit in de wereld, opdat zij ten volle Mijn blijdschap in zichzelf hebben. Ik heb hun Uw woord gegeven, en de wereld heeft hen gehaat, omdat zij niet van de wereld zijn, zoals Ik niet van de wereld ben. Ik bid niet dat U hen uit de wereld wegneemt, maar dat U hen bewaart voor de boze. Zij zijn niet van de wereld, zoals Ik niet van de wereld ben. Heilig hen door Uw waarheid; Uw woord is de waarheid. Zoals U Mij in de wereld gezonden hebt, heb ook Ik hen in de wereld gezonden. En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd zijn in de waarheid. En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor hen die door hun woord in Mij zullen geloven, opdat zij allen één zullen zijn, zoals U, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zullen zijn, opdat de wereld zal geloven dat U Mij gezonden hebt. En Ik heb hun de heerlijkheid gegeven die U Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, zoals Wij Eén zijn; Ik in hen, en U in Mij, opdat zij volmaakt één zijn en opdat de wereld erkent dat U Mij gezonden hebt en hen liefgehad hebt, zoals U Mij hebt liefgehad. Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook zij bij Mij zijn die U Mij gegeven hebt, opdat zij Mijn heerlijkheid zien, die U Mij gegeven hebt, omdat U Mij hebt liefgehad vóór de grondlegging van de wereld. Rechtvaardige Vader, de

wereld heeft U niet gekend, maar Ik heb U gekend, en dezen hebben erkend dat U Mij gezonden hebt. En Ik heb hun Uw Naam bekendgemaakt, en zal die bekendmaken, opdat de liefde waarmee U Mij hebt liefgehad, in hen is, en Ik in hen. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Expositie

De expositie van het eerste uur van de nacht van goede vrijdag

En toen onze Heer Jezus dat zei, sloeg Hij zijn ogen op naar Zijn Vader en zei; Vader het uur is gekomen, verheerlijkt Uw Zoon in de wereld. Ik heb U geëerd op aarde door Uw wil te voltooien. En wat U mij gaf, Vader, Ik geeft het aan hun omdat Ik ze uitgezocht heb uit deze wereld. En zij aanvaardden Mijn woorden en weten dat Ik van U ben uitgegaan. Ik vraag U, omwille van hen, en omwille van allen die in Mij geloven door hun woord.
Ik heb hen gekozen uit de wereld en Ik kom tot U en zal hen in de wereld achterlaten. Toen Ik met hen was, heb Ik hen bewaard en aan hen Uw woord overgeleverd. Vader, de wereld kende U niet, Ik ken U, degenen die met Mij zijn wisten dat U Mij gestuurd hebt. Daarom leerde Ik hen Uw Naam O Vader. De liefde die u mij schonk O Vader, laat die altijd bij hen zijn, zodat zij U gunsten mogen verkondigen aan de volkeren want Ik zal ook in hen zijn.
Dit waren de geboden die onze Verlosser aan zijn discipelen gaf, zij die Hij had gekozen en naar de wereld had gestuurd, om zeer vruchtbaar te zijn. Zij zijn de sterren van de wereld, wier licht de wereld vervulde.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET DERDE UUR
VAN DE NACHT VAN GOEDE VRIJDAG

Ezechiël (36: 16 - 23)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 36: 16 - 23
Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, toen het huis van Israël in hun land woonde, toen verontreinigden zij dat met hun weg en met hun daden. Hun weg was voor Mijn aangezicht als de onreinheid van een afgezonderde vrouw. Toen stortte Ik Mijn grimmigheid over hen uit omwille van het bloed dat zij in het land vergoten hadden, en vanwege hun stinkgoden waarmee zij het verontreinigd hadden. Ik verstrooide hen onder de heidenvolken en zij werden verspreid over de landen. Ik heb hen geoordeeld overeenkomstig hun weg en overeenkomstig hun daden. Toen zij aankwamen bij de heidenvolken waarheen zij gegaan waren, ontheiligden zij Mijn heilige Naam, omdat men van hen zei: Deze mensen zijn het volk van de HEERE en toch zijn zij uit Zijn land vertrokken. Maar Ik spaarde hen vanwege Mijn heilige Naam. Het huis van Israël had die ontheiligd onder de heidenvolken waarheen zij gegaan waren. Zeg daarom tegen het huis van Israël: Zo zegt de Heere HEERE: Ik doe het niet om u, huis van Israël, maar om Mijn heilige Naam, die u ontheiligd hebt onder de heidenvolken waarheen u gegaan bent. Ik zal Mijn grote Naam heiligen, die onder de

heidenvolken ontheiligd is, die u in hun midden ontheiligd hebt. Dan zullen de heidenvolken weten dat Ik de HEERE ben, spreekt de Heere HEERE.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Het eerste Evangelie
Mattheüs (26: 30 - 35)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 109: 1-3
O God van mijn lofzang, zwijg niet. Want de mond van de goddeloze en de mond van bedrog zijn tegen mij geopend. Met hatelijke woorden hebben zij mij omringd, ja, zij hebben mij zonder reden bestreden. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 26: 30 - 35
En toen zij de lofzang gezongen hadden, vertrokken zij naar de Olijfberg. Toen zei Jezus tegen hen: U zult in deze nacht allen aanstoot aan Mij nemen, want er is geschreven: Ik zal de Herder slaan en de schapen van de kudde zullen uiteengedreven worden. Maar nadat Ik opgewekt zal zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea. Maar Petrus antwoordde Hem en zei: Al zouden zij ook allen aanstoot aan U nemen, ik zal nooit aanstoot aan U nemen. Jezus zei tegen hem: Voorwaar, Ik zeg u dat u in deze nacht, voordat de haan gekraaid zal hebben, Mij driemaal zult verloochenen.

Petrus zei tegen Hem: Al moest ik ook met U sterven, ik zal U beslist niet verloochenen! Hetzelfde zeiden ook al de discipelen.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het tweede Evangelie
Markus (14: 26 - 31)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 14: 26 - 31
En toen zij de lofzang gezongen hadden, vertrokken zij naar de Olijfberg. En Jezus zei tegen hen: U zult in deze nacht allen aanstoot aan Mij nemen, want er is geschreven: Ik zal de Herder slaan en de schapen zullen uiteengedreven worden. Maar nadat Ik opgewekt zal zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea. En Petrus zei tegen Hem: Ook al zullen allen aanstoot aan U nemen, ik echter niet. En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, Ik zeg u dat u vandaag, in deze nacht, voordat de haan twee keer gekraaid zal hebben, Mij driemaal zult verloochenen. Maar hij zei nog krachtiger: Al moest ik met U sterven, ik zal U beslist niet verloochenen! En evenzo spraken zij ook allen.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het derde Evangelie
Lukas (22: 31 - 39)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 22: 31 - 39
Simon, Simon, zie, de satan heeft u allen opgeëist om te ziften als de tarwe. Maar Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoudt. En u, als u eens tot inkeer gekomen bent, versterk dan uw broeders. En hij zei tegen Hem: Heere, met U ben ik bereid om zelfs de gevangenis en de dood in te gaan. Maar Hij zei: Ik zeg u, Petrus, de haan zal vandaag beslist niet kraaien, voordat u driemaal geloochend zult hebben dat u Mij kent. En Hij zei tegen hen: Heeft het u aan iets ontbroken, toen Ik u uitzond zonder beurs, reiszak en sandalen? Zij zeiden: Aan niets. Hij zei dan tegen hen: Maar nu, laat wie een beurs heeft, hem meenemen, evenzo ook een reiszak. En wie geen zwaard heeft, laat die zijn bovenkleed verkopen en er een kopen. Want Ik zeg u dat dit wat geschreven staat, nog in Mij volbracht moet worden, namelijk: En Hij is tot de misdadigers gerekend. Ook wat er over Mij geschreven is, heeft immers een einddoel. Zij zeiden: Heere, zie hier zijn twee zwaarden. En Hij zei tegen hen: Het is genoeg. En Hij ging de stad uit en vertrok, zoals Hij gewoon was, naar de Olijfberg; en ook Zijn discipelen volgden Hem.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het vierde Evangelie
Johannes (18: 1 - 2)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 18: 1 - 2
Nadat Hij dit gezegd had, vertrok Jezus met Zijn discipelen naar de overkant van de beek Kedron, waar een hof was, die Hij met Zijn discipelen inging. En Judas, die Hem verraadde, kende die plaats ook, omdat Jezus daar vaak met Zijn discipelen samengekomen was.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het derde uur van de nacht van goede vrijdag

Na het zingen van de lofzang verlieten zij Sion en gingen zij de Olijfberg op. Onze Verlosser begon openlijk Zijn discipelen te spreken: Vanavond zult gij allen aan Mij gaan twijfelen en al wat staat in het Boek geschreven zal komen te gebeuren en alle woorden van de profeten, die spraken: "Ik zal de herder slaan en de schapen der kudde zullen verstrooid worden." Doch na dit alles, zal ik verrijzen en U voorgaan naar Galilea.

Petrus zei, in de aanwezigheid van zijn broeders: Al zouden allen u verloochenen, ik nooit Heer! De Heer zei tot hem; weet Petrus, dat u Mij driemaal zult verloochenen in deze nacht, en wanneer de haan kraait zul je beseffen wat je gedaan hebt. Petrus zei: Als ik dood zou gaan zal ik U nooit verloochenen mijn Heer en God. En hetzelfde zei de rest van de discipelen met liefde.

Dit alles is geschied om de vervulling van het woord van de profeet in de psalm: O God, die ik loof, zwijg niet, want een goddeloze en bedrieglijke mond hebben zij tegen mij opengedaan. Wie is die zondaar dane Judas, de zoon van zonden en bedorvenheid, die voor zichzelf een slecht lot had gekocht met het geld van onrechtvaardigheid. Hij is het die zijn Meester aan de Heidenen heeft verkocht, de gratie weigerde en de zonden heeft aangenomen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ZESDE UUR
VAN DE NACHT VAN GOEDE VRIJDAG

Ezechiël (22: 23 - 28)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 22: 23 - 28
Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, zeg tegen het land: U bent een land dat niet gereinigd is, dat zijn regen niet heeft gekregen op de dag van de gramschap. Er is een samenzwering van zijn profeten in zijn midden. Zoals een brullende leeuw die een prooi verscheurt, eten zij de mensen op. Rijkdom en kostbaarheden nemen zij mee. Talrijk maken zij zijn weduwen in zijn midden. Zijn priesters hebben Mijn wet geweld aangedaan, zij hebben de aan Mij geheiligde gaven ontheiligd. Tussen heilig en onheilig hebben zij geen onderscheid gemaakt en het verschil tussen onrein en rein hebben zij niet duidelijk gemaakt. Zij hebben hun ogen gesloten voor Mijn sabbatten. Ik word in hun midden ontheiligd. Zijn vorsten zijn in zijn midden als wolven die een prooi verscheuren om bloed te vergieten, om mensen om te brengen, omdat zij uit zijn op winstbejag. Zijn profeten bepleisteren hen met witkalk. Zij zien valse visioenen en voorspellen hun leugens.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Het eerste Evangelie
Mattheüs (26: 36 - 46)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 59: 2, 69: 21
Red mij van mijn vijanden, mijn God, zet mij in een veilige vesting voor wie tegen mij opstaan. Ik heb gewacht op medeleven, maar het is er niet, op troosters, maar ik heb ze niet gevonden. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 26: 36 - 46
Toen ging Jezus met hen naar een plaats die Gethsémané heette, en zei tegen de discipelen: Ga hier zitten, terwijl Ik daar ga bidden. En Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met Zich mee en begon bedroefd en zeer angstig te worden. Toen zei Hij tegen hen: Mijn ziel is zeer bedroefd, tot de dood toe; blijf hier en waak met Mij. En nadat Hij iets verder gegaan was, wierp Hij Zich met het gezicht ter aarde en bad: Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan. Maar niet zoals Ik wil, maar zoals U wilt. En Hij kwam bij de discipelen en trof hen

slapend aan en Hij zei tegen Petrus: Kon u dan niet één uur met Mij waken? Waak en bid, opdat u niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak. Opnieuw, voor de tweede keer, ging Hij heen en bad: Mijn Vader, als deze drinkbeker aan Mij niet voorbij kan gaan zonder dat Ik hem drink, laat Uw wil dan geschieden. En toen Hij bij hen kwam, trof Hij hen opnieuw slapend aan, want hun ogen waren zwaar geworden. En Hij liet hen achter, ging nogmaals heen en bad voor de derde keer met dezelfde woorden. Toen kwam Hij bij Zijn discipelen en zei tegen hen: Slaap nu maar verder en rust; zie, het uur is nabijgekomen dat de Zoon des mensen overgeleverd wordt in de handen van zondaars. Sta op, laten wij gaan; zie, hij die Mij verraadt, is dichtbij.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het tweede Evangelie

Markus (14: 32 - 42)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 14: 32 - 42

En zij kwamen op een plaats waarvan de naam Gethsémané was, en Hij zei tegen Zijn discipelen: Ga hier zitten totdat Ik gebeden zal hebben. En Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met Zich mee en begon ontdaan en zeer angstig te worden; en Hij zei tegen hen: Mijn ziel is zeer bedroefd, tot de dood toe; blijf hier en waak. En toen Hij iets verder gegaan was, wierp Hij Zich ter aarde en bad dat, als het mogelijk was, dat uur aan Hem voorbij zou gaan. En Hij zei: Abba, Vader, alle dingen zijn mogelijk voor U; neem deze drinkbeker van Mij weg, maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt. En Hij kwam en trof hen slapend aan en Hij zei tegen Petrus: Simon, slaapt u? Was u niet in staat één uur te waken? Waak allen en bid, opdat u niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak. En toen Hij weer weggegaan was, bad Hij en sprak dezelfde woorden. En toen Hij terugkwam, trof Hij hen opnieuw slapend aan, want hun ogen waren zwaar geworden; en zij wisten niet wat zij Hem moesten antwoorden. En Hij kwam voor de derde keer en zei tegen hen: Slaap nu maar verder en rust; het is genoeg, het uur is gekomen; zie, de Zoon des mensen

wordt overgeleverd in de handen van de zondaars. Sta op, laten wij gaan; zie, hij die Mij verraadt, is dichtbij.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het derde Evangelie
Lukas (22: 40 - 46)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 22: 40 - 46
Toen Hij op die plaats gekomen was, zei Hij tegen hen: Bid dat u niet in verzoeking komt. En Hij verwijderde Zich van hen ongeveer een steenworp afstand, knielde neer en bad: Vader, als U wilt, neem deze drinkbeker van Mij weg; maar laat niet Mijn wil, maar de Uwe geschieden. En aan Hem verscheen een engel uit de hemel, die Hem versterkte. En Hij kwam in zware zielenstrijd en bad des te vuriger. En Zijn zweet werd als grote druppels bloed, die op de aarde neervielen. En toen Hij van het gebed opgestaan was, kwam Hij bij Zijn discipelen en vond hen slapend van droefheid. En Hij zei tegen hen: Hoe kunt u slapen! Sta op, en bid dat u niet in verzoeking komt.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het vierde Evangelie
Johannes (18: 3 - 9)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 18: 3 - 9
Judas dan, die de afdeling soldaten en enkele dienaars van de overpriesters en Farizeeën meegenomen had, kwam daar met lantaarns, fakkels en wapens. Jezus dan, Die alles wist wat er over Hem komen zou, trad naar voren en zei tegen hen: Wie zoekt u? Zij antwoordden Hem: Jezus de Nazarener. Jezus zei tegen hen: Ik ben het. En Judas, die Hem verraadde, stond ook bij hen. Toen Hij dan tegen hen zei: Ik ben het, deinsden zij terug en vielen op de grond. Hij vroeg hun dan opnieuw: Wie zoekt u? En zij zeiden: Jezus de Nazarener. Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd dat Ik het ben. Als u dan Mij zoekt, laat dezen weggaan. Dit zei Hij opdat het woord vervuld zou worden dat Hij gesproken had: Uit hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren laten gaan. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Expositie

De expositie van het zesde uur van de nacht van goede vrijdag

Toen kwam de Verlosser de olijfberg af en ging naar Getsemane met Zijn discipelen. Toen vertelde Hij Zijn discipelen om daar te wachten terwijl Hij ging bidden. Hij nam Petrus mee samen met de twee reine broeders de zonen van Zebedeüs. Toen begon Hij te bidden voor het lijden dat Hij zou ondergaan. Hij vroeg Zijn geliefde om wakker te blijven terwijl Hij ging bidden.

Hij ging een stuk verder en wierp zich met het aangezicht ter aarde en bad zeggende met een bedroefd hart: O mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze beker Mij voorbij gaan; doch niet gelijk Mijn wil maar gelijk U wilt. Hij kwam bij de discipelen terug en vond in groot verdriet, hen slapende. Hij maakte Petrus wakker en zei: kun jij niet een uur met Mij wakker blijven? Bidt zonder ophouden, dat u niet in verleiding komt. Voor de tweede keer, ging Hij heen en bad dat deze beker Hem voorbij kan gaan. Hij bad ten derden male opnieuw met dezelfde woorden.

Sta op, waakt met Mij, en verlaat de slaap, zie, die Mij overlevert, is nabij. Wee u, Judas, meer dan iedereen, omdat jouw zonden vermenigvuldigt zijn en die van jouw ouders. Jij hebt de zegening geweigerd en de verdoemenis bemint. De verdoemenis zal met jou zijn tot in alle eeuwigheid.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET NEGENDE UUR
VAN DE NACHT VAN GOEDE VRIJDAG

Jeremia (9: 7 - 11)

Uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jer 9: 7 - 11
Daarom, zo zegt de HEERE van de legermachten: Zie, Ik ga hen louteren en hen beproeven, want hoe zou Ik anders handelen ten aanzien van de dochter van Mijn volk? Hun tong is een moordende pijl, bedrog spreekt hij. Met zijn mond spreekt men van vrede met zijn naaste, maar in zijn binnenste legt men hem een hinderlaag. Zou Ik hun deze dingen niet vergelden? Spreekt de HEERE, of zou Mijn ziel zich op een volk als dit niet wreken? Ik zal een geween en een rouwklacht aanheffen over de bergen, een klaaglied over de weiden van de woestijn, want zij zijn afgebrand zodat niemand erdoorheen trekt, en men hoort nergens het blaten van het vee. Van de vogels in de lucht tot de dieren op het land toe zijn zij gevlucht, zijn zij weggegaan. Ik zal van Jeruzalem steenhopen maken, een verblijfplaats van jakhalzen, Ik zal van de steden van Juda een woestenij maken, zodat niemand er meer woont.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Ezechiël (21: 28 - 32)

Uit Ezechiël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Eze 21: 28 - 32
En u, mensenkind, profeteer, en zeg: Zo zegt de Heere HEERE over de Ammonieten en over hun gesmaad. Zeg dan: Het zwaard, het zwaard is getrokken voor een slachting, gepolijst om toe te slaan, om te glinsteren, terwijl men voor u een vals visioen zag, terwijl men u leugen voorspelde, om u op de nek te zetten van onheilige goddelozen, van wie de dag gekomen is in de tijd van uiterste ongerechtigheid. Doe uw zwaard terug in zijn schede! Op de plaats waar u geschapen werd, in het land van uw oorsprong, zal Ik u berechten. Ik zal over u Mijn gramschap uitstorten, Ik zal met het vuur van Mijn verbolgenheid op u blazen. Ik zal u geven in de hand van brute mannen, die verderf smeden. U zult het vuur tot voedsel zijn, in het midden van het land zal uw bloed zijn. Men zal zich u niet meer herinneren, want Ík, de HEERE, heb gesproken.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Het eerste Evangelie
Mattheüs (26: 47 - 58)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 28: 3, 4; 35: 4

Die van vrede spreken met hun naaste, terwijl er kwaad is in hun hart. Geef hun loon naar wat zij doen en naar hun slechte daden. Laat beschaamd en te schande worden wie mij naar het leven staan; laat terugwijken en rood van schaamte worden wie kwaad tegen mij bedenken. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 26: 47 - 58

En terwijl Hij nog sprak, zie, Judas, een van de twaalf, kwam er aan en met hem een grote menigte, met zwaarden en stokken, gestuurd door de overpriesters en oudsten van het volk. Hij die Hem verraadde, had met hen een teken afgesproken en gezegd: Degene Die ik kussen zal, Die is het; grijp Hem. En hij ging meteen naar Jezus toe en zei: Gegroet, Rabbi! En hij kuste Hem. Maar Jezus zei tegen hem: Vriend, waarvoor bent u hier? Toen kwamen zij

dichterbij, sloegen de handen aan Jezus en grepen Hem. En zie, een van hen die bij Jezus waren, stak zijn hand uit, trok zijn zwaard, trof de slaaf van de hogepriester en sloeg hem het oor af. Toen zei Jezus tegen hem: Doe uw zwaard terug op zijn plaats, want allen die naar het zwaard grijpen, zullen door het zwaard omkomen. Of denkt u dat Ik Mijn Vader nu niet kan bidden, en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen ter beschikking stellen? Hoe zouden anders de Schriften vervuld worden, die zeggen dat het zo geschieden moet? Op dat moment sprak Jezus tot de menigte: Bent u er met zwaarden en stokken opuit gegaan als tegen een misdadiger om Mij te vangen? Dagelijks zat Ik bij u in de tempel om onderwijs te geven en u hebt Mij niet gegrepen, maar dit alles is geschied, opdat de Schriften van de profeten vervuld zouden worden. Toen verlieten al de discipelen Hem en vluchtten. Zij die Jezus gegrepen hadden, leidden Hem weg naar Kajafas, de hogepriester, waar de schriftgeleerden en oudsten bijeengekomen waren. Petrus volgde Hem op een afstand, tot aan het paleis van de hogepriester, en toen hij naar binnen gegaan was, zat hij bij de dienaars om het einde te zien.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het tweede Evangelie

Markus (14: 43 - 54)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 14: 43 - 54

En meteen, terwijl Hij nog sprak, kwam Judas eraan, die een van de twaalf was, en met hem een grote menigte met zwaarden en stokken, gestuurd door de overpriesters, de schriftgeleerden en de oudsten. En hij die Hem verraadde, had met hen een teken afgesproken en gezegd: Die ik kussen zal, Die is het; grijp Hem, en leid Hem zorgvuldig bewaakt weg. En toen hij daar gekomen was, ging hij meteen naar Hem toe en zei: Rabbi, Rabbi, en hij kuste Hem. En zij sloegen de handen aan Hem en grepen Hem. Maar een van degenen die daarbij stonden, trok het zwaard, en hij trof de slaaf van de hogepriester en sloeg hem het oor af. En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Bent u er met zwaarden en stokken opuit gegaan, als tegen een misdadiger, om Mij gevangen te nemen? Dagelijks was Ik bij u in de tempel onderwijs aan het geven en u hebt Mij niet gegrepen, maar dit gebeurt opdat de Schriften vervuld worden. En Zijn discipelen verlieten Hem en vluchtten allen. En een zekere jongeman, die een linnen kleed om het naakte lichaam geslagen had, volgde Hem, en de jongemannen grepen hem, maar hij liet het linnen kleed achter en vluchtte naakt van hen weg. En ze leidden Jezus

weg naar de hogepriester; en bij hem kwamen al de overpriesters, de oudsten en de schriftgeleerden bijeen. En Petrus volgde Hem op een afstand, tot binnen het paleis van de hogepriester, en hij zat er samen met de dienaars en warmde zich bij het vuur.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het derde Evangelie
Lukas (22: 47 - 55)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 22: 47 - 55
En terwijl Hij nog sprak, zie, een menigte; en een van de twaalf, die Judas heette, liep voor hen uit en kwam bij Jezus om Hem te kussen. En Jezus zei tegen hem: Judas, verraadt u de Zoon des mensen met een kus? En toen zij die bij Hem waren, zagen wat er ging gebeuren, zeiden ze tegen Hem: Heere, zullen wij er met het zwaard op in slaan? En een van hen trof de dienaar van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af. Maar Jezus antwoordde en zei: Laat hen tot hiertoe begaan. En Hij raakte zijn oor aan en genas hem. En Jezus zei tegen de overpriesters, de bevelhebbers van de tempelwacht en de oudsten die op Hem afgekomen waren: Bent u eropuit gegaan met zwaarden en stokken als tegen een misdadiger? Toen Ik dagelijks bij u was in de tempel, hebt u de handen niet naar Mij uitgestoken. Maar dit is uw uur en de macht van de duisternis. En zij namen Hem gevangen en voerden Hem weg en brachten Hem in het huis van de hogepriester. En Petrus volgde op een afstand. En toen zij een vuur aangestoken hadden midden op de binnenplaats, en zij samen daaromheen waren gaan zitten, ging Petrus in hun midden zitten.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het vierde Evangelie
Johannes (18: 10 - 14)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 18: 10 - 14
Simon Petrus dan, die een zwaard had, trok dat, trof de slaaf van de hogepriester en sloeg zijn rechteroor af. En de naam van de slaaf was Malchus. Jezus dan zei tegen Petrus: Steek uw zwaard in de schede. De drinkbeker die de Vader Mij gegeven heeft, zal Ik die niet drinken? De afdeling soldaten dan en de overste over duizend en de dienaars van de Joden namen Jezus gevangen en boeiden Hem. En zij leidden Hem weg, eerst naar Annas, want hij was de schoonvader van Kajafas, die de hogepriester van dat jaar was. Kajafas nu was het die de Joden de raad gegeven had dat het nuttig zou zijn dat één Mens voor het volk zou sterven.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het negende uur van de nacht van goede vrijdag

En terwijl Hij sprak tot zijn discipelen over zijn lijden, zie daar was Judas, een van de twaalven en met hem een grote scharen met zwaarden en stokken, en soldaten van de schriftgeleerden en hogepriesters.

En die Hem overleverde, de zoon van het kwaad, de overtreder, vervuld van slechtheid, had hen een teken gegeven, zeggende; die ik zal kussen, die is het, grijp Hem herken Hem op het moment dat ik dat teken uitvoer. Wanneer ik tot hem nader, om hem te groeten en spreken, die is het, grijp Hem. En hij trad op Jezus toe en zei: wees gegroet, Rabbi en hij kuste hem. Hij zei tot hem: Vriend, hoe durf jij mij met een kus aan de heidenen over te leveren? En zie, een van hen, die bij Jezus waren, haastte zich, trok een zwaard en hij trof de slaaf van de hoge priester en sloeg zijn oor eraf.

Toen zei Jezus tot hem: breng uw zwaard weder op zijn plaats, want allen, die naar het zwaard grijpen, zullen door het zwaard omkomen. Ik kan als Ik wil een twaalf legioenen engelen aanroepen om voor mij te strijden. Toen de discipelen dit zagen, vluchten zij en lieten Hem achter bij de menigte. Ze leidden Hem weg naar Kajafas, de Hogepriester, en de schriftgeleerden en de wetgeleerden. Petrus volgde Hem van verre tot aan de hof van de hogepriester.

Wee u, Judas, want jij hebt een onvergelijkbare straf op jezelf geroepen. Je droeg de vloek als een gewaad, en daarom zal jouw lot met de zondaars zijn.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ELFDE UUR
VAN DE NACHT VAN GOEDE VRIJDAG

Jesaja (27: 11 - 28: 15)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 27: 11 - 28: 15
Vrouwen komen en steken ze aan. Het is immers niet een volk met inzicht. Daarom zal zijn Maker Zich er niet over ontfermen, en zijn Formeerder zal het geen genade bewijzen. Op die dag zal het gebeuren dat de HEERE de aren zal uitkloppen vanaf de rivier tot aan de Beek van Egypte; en ú, Israëlieten, zult worden opgeraapt, één voor één. Op die dag zal het gebeuren dat op een grote bazuin geblazen zal worden. Dan zullen zij komen die verloren waren in het land van Assyrië, die verdreven waren naar het land Egypte. En zij zullen zich voor de HEERE neerbuigen op de heilige berg in Jeruzalem. Wee de trotse kroon van de dronkaards van Efraïm, en een verwelkende bloem, een schitterend sieraad op het hoofd van de vruchtbare vallei van hen die geveld zijn door de wijn. Zie, de Heere heeft iemand die sterk en machtig is als een hagelstorm, een storm van verderf. Zoals een vloed van geweldige, alles wegspoelende wateren werpt hij ze hardhandig ter aarde. Met voeten zal vertrapt worden de trotse kroon van de dronkaards van Efraïm. En de verwelkende bloem van zijn schitterend sieraad op het hoofd van de vruchtbare vallei zal zijn als een vroege vijg vóór de zomer: als iemand die ziet,

slokt hij die meteen op uit zijn hand. Op die dag zal de HEERE van de legermachten tot een schitterende kroon en sierlijke krans zijn voor de rest van Zijn volk, tot een geest van het recht voor wie zit om recht te spreken, en tot een kracht voor wie de strijd terugdringt naar de poort. Ook dezen hier zwalken van wijn, dwalen rond door sterkedrank. Priester en profeet zwalken door sterkedrank. Zij zijn opgeslokt door de wijn, zij dwalen rond door de sterkedrank. Zij zwalken bij het uitleggen van het visioen, zij struikelen tijdens hun gerechtelijke uitspraak. Ja, alle tafels zitten vol walgelijk braaksel, geen plek is schoon. Wie kan Hij dan de kennis bijbrengen? Wie kan Hij dan het gehoorde doen begrijpen? Wie net van de moedermelk af zijn, wie net van de borst zijn afgehaald? Want het is gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een beetje, daar een beetje. Ja, met belachelijke klanken en in een andere taal zal Hij tot dit volk spreken, tegen wie Hij zei: Dit is de rust, geef de vermoeide rust, en dit is de verademing maar zij wilden niet luisteren. Daarom zal voor hen het woord van de HEERE zijn: gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een beetje, daar een beetje, zodat zij, als zij weggaan, achterovervallen, verpletterd worden, verstrikt raken en gevangen worden. Daarom, hoor het woord van de HEERE, u, spotters, u, heersers over dit volk dat in Jeruzalem is! Omdat u zegt: Wij hebben een verbond gesloten met de dood, en met het rijk van de dood zijn wij een verdrag aangegaan, wanneer de alles wegspoelende gesel voorbijtrekt, komt hij niet bij ons,

want van de leugen hebben wij ons toevluchtsoord gemaakt en in het bedrog hebben wij ons verborgen.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Het eerste Evangelie
Mattheüs (26: 59 - 75)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 2: 1, 2, 4, 5

Waarom woeden de heidenvolken en bedenken de volken wat zonder inhoud is? De koningen van de aarde stellen zich op en de vorsten spannen samen tegen de HEERE en tegen Zijn Gezalfde. Die in de hemel woont, zal lachen, de Heere zal hen bespotten. Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, in Zijn brandende toorn hun schrik aanjagen. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 26: 59 - 75

De overpriesters en de oudsten en heel de Raad zochten een valse getuigenverklaring tegen Jezus, zodat zij Hem zouden kunnen doden, maar zij vonden niets. En hoewel er veel valse getuigen gekomen waren, vonden zij niets. Maar ten slotte kwamen er twee valse getuigen, die zeiden: Deze heeft gezegd: Ik kan de tempel van God afbreken en hem in drie dagen opbouwen. En de hogepriester stond op en zei tegen Hem: Antwoordt U niets? Wat getuigen dezen tegen U?

Maar Jezus zweeg. En de hogepriester antwoordde Hem: Ik bezweer U bij de levende God, dat U ons zegt of U de Christus bent, de Zoon van God. Jezus zei tegen hem: U hebt het gezegd. Maar Ik zeg u: Van nu aan zult u de Zoon des mensen zien zitten aan de rechterhand van de kracht van God en zien komen op de wolken van de hemel. Toen scheurde de hogepriester zijn kleren en zei: Hij heeft God gelasterd. Waarom hebben wij nog getuigen nodig? Zie, nu hebt u Zijn godslastering gehoord. Wat denkt u? En zij antwoordden en zeiden: Hij is schuldig en verdient de dood. Toen spuwden zij in Zijn gezicht en sloegen Hem met vuisten. En anderen sloegen Hem in het gezicht en zeiden: Profeteer ons, Christus: wie is het die U geslagen heeft? Jezus door Petrus verloochend Petrus zat buiten op de binnenplaats; een dienstmeisje kwam naar hem toe en zei: Ook u was bij Jezus, de Galileeër. Maar hij ontkende het in het bijzijn van allen en zei: Ik weet niet wat u zegt. Toen hij naar buiten ging, naar de poort, zag een ander dienstmeisje hem, en die zei tegen hen die daar waren: Hij was ook bij Jezus de Nazarener. En hij ontkende het opnieuw, met een eed, en zei: Ik ken de Mens niet. Kort daarna zeiden zij die daar stonden en dichterbij kwamen, tegen Petrus: Werkelijk, u bent een van hen, want uw spraak verraadt u. Toen begon hij zich te vervloeken en te zweren: Ik ken de Mens niet. En meteen kraaide de haan; en Petrus herinnerde zich het woord van Jezus, Die tegen hem gezegd had: Voordat de haan gekraaid zal hebben, zult u Mij

driemaal verloochenen. Toen ging hij naar buiten en huilde bitter. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Het tweede Evangelie

Markus (14: 55 - 72)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 14: 55 - 72

En de overpriesters en heel de Raad zochten een getuigenverklaring tegen Jezus om Hem te kunnen doden, maar vonden die niet. Want velen legden een vals getuigenis tegen Hem af, maar de getuigenissen waren niet eensluidend. Toen stonden er enigen op en legden een vals getuigenis tegen Hem af en zeiden: Wij hebben Hem horen zeggen: Ik zal deze tempel, die met handen gemaakt is, afbreken en in drie dagen een andere, niet met handen gemaakt, bouwen. En ook zo was hun getuigenis niet eensluidend. En de hogepriester, die in het midden opstond, vroeg Jezus: Antwoordt U niets? Wat getuigen deze mensen tegen U? Maar Hij zweeg en antwoordde niets. Opnieuw stelde de hogepriester Hem een vraag, en zei tegen Hem: Bent U de Christus, de Zoon van de Gezegende? En Jezus zei: Ik ben het. En u zult de Zoon des mensen zien zitten aan de rechterhand van de kracht van God en zien komen met de wolken van de hemel. Toen scheurde de hogepriester zijn kleren en zei: Waar hebben wij nog getuigen voor nodig? U hebt de godslastering gehoord. Wat is uw mening? En zij allen oordeelden over Hem dat Hij schuldig was en de dood verdiende. Toen begonnen

sommigen Hem te bespuwen en Zijn gezicht te bedekken en Hem met vuisten te slaan en tegen Hem te zeggen: Profeteer! En de dienaars gaven Hem slagen in het gezicht. En toen Petrus beneden op de binnenplaats was, kwam een van de dienstmeisjes van de hogepriester; en toen zij Petrus zich zag warmen, keek zij hem aan en zei: Ook u was bij Jezus de Nazarener. Maar hij ontkende het en zei: Ik ken Hem niet, en ik weet niet wat u zegt. En hij ging naar buiten, naar het voorportaal, en de haan kraaide. En toen het dienstmeisje hem opnieuw zag, begon zij te zeggen tegen hen die daarbij stonden: Hij is een van hen. Maar hij ontkende het opnieuw. En kort daarna zeiden zij die daarbij stonden, opnieuw tegen Petrus: Werkelijk, u bent een van hen, want u bent ook een Galileeër en uw spraak vertoont overeenkomst. En hij begon zichzelf te vervloeken en te zweren: Ik ken deze Mens niet over Wie u spreekt. En de haan kraaide voor de tweede keer; en Petrus herinnerde zich het woord dat Jezus tegen hem gezegd had: Voordat de haan twee keer gekraaid zal hebben, zult u Mij driemaal verloochenen. En toen dat tot hem doordrong, begon hij te huilen. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Het derde Evangelie
Lukas (22: 56 - 65)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 22: 56 - 65
Petrus in hun midden zitten. En een zeker dienstmeisje zag hem bij het vuur zitten en zei, met haar ogen op hem gericht: Ook hij was bij Hem. Maar hij verloochende Hem en zei: Vrouw, ik ken Hem niet. En kort daarna zag een ander hem en zei: Ook u bent een van hen. Maar Petrus zei: Mens, dat ben ik niet. En ongeveer een uur later bevestigde een ander met stelligheid: Het is werkelijk waar, ook hij was bij Hem, want hij is ook een Galileeër. Maar Petrus zei: Mens, ik weet niet wat u zegt. En onmiddellijk, terwijl hij nog sprak, kraaide de haan. En de Heere keerde Zich om en keek Petrus aan. En Petrus herinnerde zich het woord van de Heere, hoe Hij tegen hem gezegd had: Voordat de haan gekraaid zal hebben, zult u Mij driemaal verloochend hebben. En Petrus ging naar buiten en huilde bitter. En de mannen die Jezus vasthielden, bespotten Hem en sloegen Hem. En nadat ze Zijn gezicht bedekt hadden, sloegen zij Hem in het gezicht en vroegen Hem: Profeteer, wie is het die U geslagen heeft? En vele andere lasterlijke dingen zeiden zij tegen Hem.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het vierde Evangelie
Johannes (18: 15 - 27)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 18: 15 - 27
En Simon Petrus volgde Jezus, evenals een andere discipel. Die discipel nu was een bekende van de hogepriester, en hij ging met Jezus het paleis van de hogepriester binnen. Petrus echter stond buiten bij de deur. De andere discipel dan, die een bekende van de hogepriester was, ging naar buiten, sprak met de portierster en bracht Petrus binnen. Het dienstmeisje dan, de portierster, zei tegen Petrus: Bent ook u niet een van de discipelen van deze Mens? Hij zei: Dat ben ik niet. En de slaven en de dienaars hadden een kolenvuur gemaakt, omdat het koud was, en stonden zich te warmen. Petrus stond zich bij hen te warmen. De hogepriester dan ondervroeg Jezus over Zijn discipelen en over Zijn onderricht. Jezus antwoordde hem: Ik heb openlijk gesproken tot de wereld; Ik heb altijd onderwezen in de synagoge en in de tempel, waar de Joden altijd samenkomen, en Ik heb niets in het verborgen gesproken. Waarom ondervraagt u Mij? Ondervraag hen die gehoord hebben wat Ik tot hen gesproken heb; zie, dezen weten wat Ik gezegd heb. En toen Hij dit zei, gaf een van de dienaars die daarbij stond, Jezus een slag in het gezicht en zei: Antwoordt U zo de hogepriester? Jezus antwoordde hem:

Als Ik verkeerd gesproken heb, bewijs dan wat er verkeerd is; maar als Ik terecht gesproken heb, waarom slaat u Mij dan? Annas nu had Hem gebonden naar Kajafas, de hogepriester, gezonden. En Simon Petrus stond zich te warmen. Zij zeiden dan tegen hem: Bent ook u niet een van Zijn discipelen? Hij ontkende het en zei: Dat ben ik niet. Een van de slaven van de hogepriester, die familie was van hem bij wie Petrus het oor afgeslagen had, zei: Heb ik u niet met Hem in de hof gezien? Petrus dan ontkende het opnieuw. En meteen kraaide de haan.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het elfde uur van de nacht van goede vrijdag

Luister naar David, de koning van Jeruzalem, die haar mannen en bewoners berispt zeggende: waarom verheffen de naties hun stemmen en spreken de volkeren onwaarheden?

De koningen der aarde en haar oversten verzamelen zich, zij die samenspannen tegen de Heer en zijn Gezalfde, de Verlosser van de wereld.

David wist door de Heilige Geest wat er met Jeruzalem zou gebeuren, wat een bedorven raad is geworden in het huis van haar hogepriester. Zij trachtten een vals getuigenis tegen Jezus te vinden om Hem ter dood te veroordelen. Vele getuigden tegen Hem, maar hun getuigenissen waren tegenstrijdig behalve dat, ten laatste, er twee optraden die verklaarden dat Hij gezegd had: Breek deze tempel en binnen drie dagen zal ik die weder opbouwen.

En de hogepriester zei; waarom geeft gij mij geen antwoord? Als u de Zoon van God bent, spreek de waarheid. Gij hebt het gezegd, dat Ik de Zoon van God ben. Toen scheurde de hogepriester zijn klederen. Wij hebben geen getuigenis meer nodig, Hij heeft gelasterd en wij hebben Zijn lastering gehoord.

Terwijl dit gaande was stond Simon Petrus buiten het hof zich aan het vuur te warmen en toen kwam iemand naar hem toe en zei: was jij ook niet een discipel van deze

Galileeer? Hij ontkende het. Een ander zei: jij bent ook een Galileeer. Petrus antwoordde: ik niet!
Een derde keer zei een ander tegen hem: Ik zag jou met Hem in de tuin. Petrus zei: ik weet niet waar je het over heb. Toen de haan kraaide werd Petrus zich ervan bewust en ging naar buiten en weende bitter.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

Expositieën de nacht van vrijdag

De expositie van het eerste uur van de nacht van goede vrijdag

En toen onze Heer Jezus dat zei, sloeg Hij zijn ogen op naar Zijn Vader en zei; Vader het uur is gekomen, verheerlijkt Uw Zoon in de wereld. Ik heb U geëerd op aarde door Uw wil te voltooien. En wat U mij gaf, Vader, Ik geeft het aan hun omdat Ik ze uitgezocht heb uit deze wereld. En zij aanvaardden Mijn woorden en weten dat Ik van U ben uitgegaan. Ik vraag U, omwille van hen, en omwille van allen die in Mij geloven door hun woord.
Ik heb hen gekozen uit de wereld en Ik kom tot U en zal hen in de wereld achterlaten. Toen Ik met hen was, heb Ik hen bewaard en aan hen Uw woord overgeleverd. Vader, de wereld kende U niet, Ik ken U, degenen die met Mij zijn wisten dat U Mij gestuurd hebt. Daarom leerde Ik hen Uw Naam O Vader. De liefde die u mij schonk O Vader, laat die altijd bij hen zijn, zodat zij U gunsten mogen verkondigen aan de volkeren want Ik zal ook in hen zijn.
Dit waren de geboden die onze Verlosser aan zijn discipelen gaf, zij die Hij had gekozen en naar de wereld had gestuurd, om zeer vruchtbaar te zijn. Zij zijn de sterren van de wereld, wier licht de wereld vervulde.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het derde uur van de nacht van goede vrijdag

Na het zingen van de lofzang verlieten zij Sion en gingen zij de Olijfberg op. Onze Verlosser begon openlijk Zijn discipelen te spreken: Vanavond zult gij allen aan Mij gaan twijfelen en al wat staat in het Boek geschreven zal komen te gebeuren en alle woorden van de profeten, die spraken: "Ik zal de herder slaan en de schapen der kudde zullen verstrooid worden." Doch na dit alles, zal ik verrijzen en U voorgaan naar Galilea.

Petrus zei, in de aanwezigheid van zijn broeders: Al zouden allen u verloochenen, ik nooit Heer! De Heer zei tot hem; weet Petrus, dat u Mij driemaal zult verloochenen in deze nacht, en wanneer de haan kraait zul je beseffen wat je gedaan hebt. Petrus zei: Als ik dood zou gaan zal ik U nooit verloochenen mijn Heer en God. En hetzelfde zei de rest van de discipelen met liefde.

Dit alles is geschied om de vervulling van het woord van de profeet in de psalm: O God, die ik loof, zwijg niet, want een goddeloze en bedrieglijke mond hebben zij tegen mij opengedaan. Wie is die zondaar dane Judas, de zoon van zonden en bedorvenheid, die voor zichzelf een slecht lot had gekocht met het geld van onrechtvaardigheid. Hij is het die zijn Meester aan de Heidenen heeft verkocht, de gratie weigerde en de zonden heeft aangenomen.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het zesde uur van de nacht van goede vrijdag

Toen kwam de Verlosser de olijfberg af en ging naar Getsemane met Zijn discipelen. Toen vertelde Hij Zijn discipelen om daar te wachten terwijl Hij ging bidden. Hij nam Petrus mee samen met de twee reine broeders de zonen van Zebedeüs. Toen begon Hij te bidden voor het lijden dat Hij zou ondergaan. Hij vroeg Zijn geliefde om wakker te blijven terwijl Hij ging bidden.

Hij ging een stuk verder en wierp zich met het aangezicht ter aarde en bad zeggende met een bedroefd hart: O mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze beker Mij voorbij gaan; doch niet gelijk Mijn wil maar gelijk U wilt. Hij kwam bij de discipelen terug en vond in groot verdriet, hen slapende. Hij maakte Petrus wakker en zei: kun jij niet een uur met Mij wakker blijven? Bidt zonder ophouden, dat u niet in verleiding komt. Voor de tweede keer, ging Hij heen en bad dat deze beker Hem voorbij kan gaan. Hij bad ten derden male opnieuw met dezelfde woorden.

Sta op, waakt met Mij, en verlaat de slaap, zie, die Mij overlevert, is nabij. Wee u, Judas, meer dan iedereen, omdat jouw zonden vermenigvuldigt zijn en die van jouw ouders. Jij hebt de zegening geweigerd en de verdoemenis bemint. De verdoemenis zal met jou zijn tot in alle eeuwigheid.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het negende uur van de nacht van goede vrijdag

En terwijl Hij sprak tot zijn discipelen over zijn lijden, zie daar was Judas, een van de twaalven en met hem een grote scharen met zwaarden en stokken, en soldaten van de schriftgeleerden en hogepriesters.

En die Hem overleverde, de zoon van het kwaad, de overtreder, vervuld van slechtheid, had hen een teken gegeven, zeggende; die ik zal kussen, die is het, grijp Hem herken Hem op het moment dat ik dat teken uitvoer. Wanneer ik tot hem nader, om hem te groeten en spreken, die is het, grijp Hem. En hij trad op Jezus toe en zei: wees gegroet, Rabbi en hij kuste hem. Hij zei tot hem: Vriend, hoe durf jij mij met een kus aan de heidenen over te leveren? En zie, een van hen, die bij Jezus waren, haastte zich, trok een zwaard en hij trof de slaaf van de hogepriester en sloeg zijn oor eraf.

Toen zei Jezus tot hem: breng uw zwaard weder op zijn plaats, want allen, die naar het zwaard grijpen, zullen door het zwaard omkomen. Ik kan als Ik wil een twaalf legioenen engelen aanroepen om voor mij te strijden. Toen de discipelen dit zagen, vluchten zij en lieten Hem achter bij de menigte. Ze leidden Hem weg naar Kajafas, de Hogepriester, en de schriftgeleerden en de wetgeleerden. Petrus volgde Hem van verre tot aan de hof van de hogepriester.

Wee u, Judas, want jij hebt een onvergelijkbare straf op jezelf geroepen. Je droeg de vloek als een gewaad, en daarom zal jouw lot met de zondaars zijn.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

De expositie van het elfde uur van de nacht van goede vrijdag

Luister naar David, de koning van Jeruzalem, die haar mannen en bewoners berispt zeggende: waarom verheffen de naties hun stemmen en spreken de volkeren onwaarheden?

De koningen der aarde en haar oversten verzamelen zich, zij die samenspannen tegen de Heer en zijn Gezalfde, de Verlosser van de wereld.

David wist door de Heilige Geest wat er met Jeruzalem zou gebeuren, wat een bedorven raad is geworden in het huis van haar hogepriester. Zij trachtten een vals getuigenis tegen Jezus te vinden om Hem ter dood te veroordelen. Vele getuigden tegen Hem, maar hun getuigenissen waren tegenstrijdig behalve dat, ten laatste, er twee optraden die verklaarden dat Hij gezegd had: Breek deze tempel en binnen drie dagen zal ik die weder opbouwen.

En de hogepriester zei; waarom geeft gij mij geen antwoord? Als u de Zoon van God bent, spreek de waarheid. Gij hebt het gezegd, dat Ik de Zoon van God ben. Toen scheurde de hogepriester zijn klederen. Wij hebben geen getuigenis meer nodig, Hij heeft gelasterd en wij hebben Zijn lastering gehoord.

Terwijl dit gaande was stond Simon Petrus buiten het hof zich aan het vuur te warmen en toen kwam iemand naar hem toe en zei: was jij ook niet een discipel van deze Galileeer? Hij ontkende het. Een ander zei: jij bent ook een Galileeer. Petrus antwoordde: ik niet!

Een derde keer zei een ander tegen hem: Ik zag jou met Hem in de tuin. Petrus zei: ik weet niet waar je het over heb. Toen de haan kraaide werd Petrus zich ervan bewust en ging naar buiten en weende bitter.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

GOEDE VRIJDAG VAN HET HEILIGE PASCHA

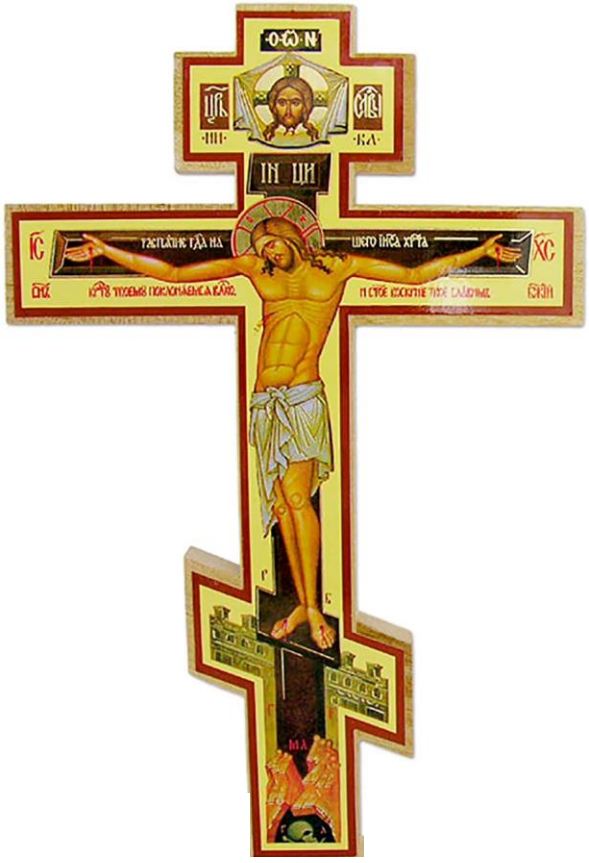

HET EERSTE UUR VAN GOEDE VRIJDAG

Deuteronomium (8: 19 - 9: 24)

Uit Deuteronomium van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Deu 8: 19 - 9: 24
Mozes zeide tot de kinderen Israëls: ik u heden dat u zeker zult omkomen. Zoals de heidenen die de HEERE van voor uw ogen uitgeroeid heeft, zo zult u dan ook zelf omkomen, omdat u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam bent geweest. Luister, Israël! U gaat heden de Jordaan oversteken om het land binnen te gaan en in bezit te nemen van volken die groter en machtiger zijn dan u, met grote en hemelhoog versterkte steden; een groot en lang volk, de Enakieten, die u zelf kent en over wie u zelf gehoord hebt: Wie kan standhouden tegenover de Enakieten? Daarom moet u heden weten dat het de HEERE, uw God, is Die voor u uit de Jordaan overtrekt, een verterend vuur. Hij zal hen wegvagen en Hij zal hen aan u onderwerpen. U zult hen uit hun bezit verdrijven en hen al snel ombrengen, zoals de HEERE tot u gesproken heeft. Wanneer de HEERE, uw God, hen van voor uw ogen verjaagd heeft, zeg dan niet in uw hart: Vanwege mijn gerechtigheid heeft de HEERE mij in dit land gebracht om het in bezit te nemen. Want het is vanwege de goddeloosheid van deze volken dat de HEERE hen van voor uw ogen uit hun bezit verdrijft. Niet vanwege uw gerechtigheid of vanwege de oprechtheid van uw hart

komt u hun land in om het in bezit te nemen, maar vanwege de goddeloosheid van deze volken verdrijft de HEERE, uw God, hen van voor uw ogen uit hun bezit, en om het woord gestand te doen dat de HEERE, uw God, uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft. Daarom moet u weten dat het niet vanwege uw gerechtigheid is dat de HEERE, uw God, u dit goede land geeft om het in bezit te nemen, want u bent een halsstarrig volk. Houd in gedachten en vergeet niet dat u de HEERE, uw God, zeer toornig hebt gemaakt in de woestijn: vanaf de dag dat u uit het land Egypte vertrokken bent, totdat u op deze plaats kwam, bent u ongehoorzaam geweest aan de HEERE. Bij de Horeb hebt u de HEERE immers zeer toornig gemaakt; de HEERE werd zo toornig op u dat Hij u wilde wegvagen. Toen ik de berg opgeklommen was om de stenen tafelen, de tafelen van het verbond dat de HEERE met u gesloten had, te ontvangen, bleef ik veertig dagen en veertig nachten op de berg. Ik at geen brood en dronk geen water. En de HEERE gaf mij de twee stenen tafelen, beschreven door de vinger van God; daarop stonden alle woorden die de HEERE met u gesproken had op de berg, vanuit het midden van het vuur, op de dag dat u daar bijeenkwam. Het gebeurde na verloop van veertig dagen en veertig nachten, toen de HEERE mij de twee stenen tafelen, de tafelen van het verbond, gaf, dat de HEERE tegen mij zei: Sta op, daal snel vanhier af, want uw volk, dat u uit Egypte geleid hebt, handelt verderfelijk. Zij zijn al snel afgeweken van de weg die Ik hun geboden had: zij hebben voor zichzelf een gegoten beeld gemaakt.

Verder sprak de HEERE tot mij: Ik heb dit volk gezien en zie, het is een halsstarrig volk. Laat Mij begaan, dan zal Ik hen wegvagen en hun naam van onder de hemel uitwissen. Dan zal Ik u tot een volk maken dat nog machtiger en talrijker is dan dit. Toen keerde ik mij om en daalde van de berg af de berg brandde van vuur en de twee tafelen van het verbond waren in mijn beide handen. Ik keek toe en zie: u had tegen de HEERE, uw God, gezondigd; u had voor uzelf een gegoten kalf, gemaakt. U was al snel afgeweken van de weg die de HEERE u geboden had! Toen pakte ik de twee tafelen, wierp ze uit mijn beide handen weg en brak ze voor uw ogen in stukken. En ik wierp mij neer voor het aangezicht van de HEERE, net als de eerste keer, veertig dagen en veertig nachten. Ik at geen brood en dronk geen water, vanwege al de zonde die u begaan had, door te doen wat slecht is in de ogen van de HEERE om Hem tot toorn te verwekken. Want ik was bevreesd vanwege Zijn toorn en grimmigheid: de HEERE was zo toornig op u dat Hij u wilde wegvagen. De HEERE verhoorde mij echter ook die keer. Ook op Aäron was de HEERE zo toornig dat Hij hem wilde wegvagen; maar ik bad in die tijd ook voor Aäron. Maar ik nam uw zonde, het kalf dat u gemaakt had, en verbrandde het met vuur. Ik verbrijzelde het en vermaalde het grondig, totdat het tot stof verpulverd was. En het stof ervan gooide ik in de beek die van de berg afloopt. Ook bij Tabera, Massa en Kibroth-Taäva maakte u de HEERE zeer toornig. En toen de HEERE u vanuit Kades-Barnea op weg zond en zei: Trek op en neem het land dat Ik u gegeven heb in bezit, was

u het bevel van de HEERE, uw God, ongehoorzaam: u geloofde Hem niet en gehoorzaamde Zijn stem niet. U bent ongehoorzaam geweest aan de HEERE vanaf de dag dat ik u ken.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (1: 2 - 9)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 1: 2 - 9

Luister, hemel, neem ter ore, aarde! Want de HEERE spreekt: Ik heb kinderen grootgebracht en doen opgroeien, maar zíj zijn tegen Mij in opstand gekomen. Een rund kent zijn bezitter en een ezel de kribbe van zijn eigenaar, maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk heeft geen inzicht. Wee het zondige volk, volk van zware ongerechtigheid, nageslacht van kwaaddoeners, kinderen die verderf aanrichten! Zij hebben de HEERE verlaten, de Heilige van Israël verworpen, zij zijn vervreemd, van achter Hem vandaan. Waarom wilt u nog meer geslagen worden? U gaat gewoon door met uw afvalligheid. Heel het hoofd is ziek, en heel het hart is afgemat. Vanaf de voetzool tot het hoofd toe is er geen gezonde plek aan: wonden en striemen en gapende wonden, niet uitgedrukt, niet verbonden, en niet met olie verzacht. Uw land is een woestenij, uw steden zijn met vuur verbrand, uw bouwland voor uw ogen eten vreemden het op; het is een woestenij, als door vreemden ondersteboven gekeerd. De dochter van Sion is overgebleven als een hutje in een wijngaard, als een nachthutje op een komkommerveld, als een belegerde stad. Als de HEERE van de legermachten ons niet een gering aantal ontkomenen had overgelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zouden Gomorra gelijk geworden zijn.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (2: 10 - 21)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 2: 10 - 21

Zo zegt de Heer: Ga de rotskloof in, verberg u in het stof uit angst voor de HEERE en vanwege de glorie van Zijn majesteit. De hoogmoedige ogen van de mensen zullen neergeslagen worden, en de trots van de mannen zal neergebogen worden. Alleen de HEERE zal op die dag hoogverheven zijn. Want de dag van de HEERE van de legermachten zal zijn tegen al wie hoogmoedig en trots is, tegen al wie zich verheft, opdat hij vernederd zal worden; tegen alle ceders van de Libanon, hoog en verheven, en tegen alle eiken van Basan, tegen al de hoge bergen en tegen al de verheven heuvels, tegen elke hoge toren en tegen elke vestingmuur, tegen alle schepen van Tarsis en tegen alle koopvaardijschepen met kostbare lading. De hoogmoed van de mensen zal vernederd worden en de trots van de mannen zal neergebogen worden. Alleen de HEERE zal op die dag hoogverheven zijn. En de afgoden ze vergaan volkomen. Dan zullen zij de grotten van de rotsen binnengaan en de holen in de grond, uit angst voor de HEERE en vanwege de glorie van Zijn majesteit, als Hij opstaat om de aarde te verschrikken. Op die dag zal de mens zijn zilveren afgoden en zijn gouden afgoden, die hij voor zichzelf gemaakt had om zich daarvoor neer te buigen, voor de ratten en de vleermuizen werpen. Dan zullen zij de spleten in de rotsen binnengaan en de kloven in de rotsen, uit angst voor de

HEERE, en vanwege de glorie van Zijn majesteit, als Hij opstaat om de aarde te verschrikken.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jeremia (22: 29 - 23: 6)

Uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jer 22: 29 - 23: 6
Land, land, land, hoor het woord van de HEERE! Zo zegt de HEERE: Schrijf deze man in als kinderloos, een man die niet voorspoedig zal zijn in zijn dagen. Niemand van zijn nageslacht zal immers voorspoedig zijn, zitten op de troon van David en weer heersen in Juda. Wee de herders die de schapen van Mijn weide ombrengen en overal verspreiden, spreekt de HEERE. Daarom, zo zegt de HEERE, de God van Israël, van de herders die Mijn volk weiden: Ú hebt Mijn schapen overal verspreid en verdreven, en u hebt niet naar ze omgezien. Zie, Ik ga u uw slechte daden vergelden, spreekt de HEERE. Ik echter, Ik zal het overblijfsel van Mijn schapen bijeenbrengen uit al de landen waarheen Ik hen verdreven heb. Ik zal hen terugbrengen naar hun schaapskooien, en zij zullen vruchtbaar zijn en talrijk worden. Ik zal over hen herders doen opstaan die hen weiden zullen. Zij zullen niet meer bevreesd zijn, ontsteld zijn of gemist worden, spreekt de HEERE. Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik voor David een rechtvaardige SPRUIT zal doen opstaan. Hij zal als Koning regeren en verstandig handelen, Hij zal recht en gerechtigheid doen op de aarde. In Zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël onbezorgd wonen.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jeremia

En uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

En Jeremia zeide tot Paschur: u heeft met uw vaderen weerstand geboden aan de waarheid voor een zekere tijd, en uw kinderen die na u kwamen; zij die erger gezondigd hebben. Want zij hebben hem, die geen prijs heeft, op een prijs geschat, en zij hebben hem leed aangedaan, die ziektes geneest en zonden vergeeft. Zij namen de dertig zilverlingen, de prijs waarop hij geschat is, geschat door de zonen Israëls, en gaven die voor de akker van de pottenbakker, zoals de Heer mij opgedragen had. Ik zeg alzo: het oordeel van verderf zal op hen zijn tot in eeuwigheid en op hun kinderen, want zij hebben onschuldig bloed veroordeelt.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (24: 1 - 13)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 24: 1 - 13
Zie, de HEERE maakt het land leeg en verwoest het; het oppervlak ervan keert Hij ondersteboven, Hij verspreidt zijn inwoners. Het vergaat het volk dan net als de priester, de knecht als zijn heer, de slavin als haar meesteres, de koper als de verkoper, wie uitleent als wie te leen krijgt, de schuldeiser als zijn schuldenaar. Het land zal volkomen leeggehaald en leeggeplunderd worden, want de HEERE heeft dit woord gesproken. Het treurt, verwelkt dat land; hij verkommert, verwelkt de bewoonde wereld; zij verkommeren de voornaamsten van de bevolking van het land. Want het land is ontheiligd door zijn inwoners: zij overtreden de wetten, zij veranderen elke verordening, zij verbreken het eeuwige verbond. Daarom verteert de vervloeking het land en moeten zijn inwoners boeten. Daarom zullen de inwoners van het land verbrand worden, zodat er weinig stervelingen zullen overblijven. De nieuwe wijn treurt, de wijnstok verkommert, allen die blij zijn van hart, zuchten. De vreugdemuziek van tamboerijnen houdt op, het gejoel van uitgelaten mensen verstomt, de vreugdemuziek van de harp houdt op. Zij zullen geen wijn meer drinken onder gezang, sterkedrank zal bitter zijn voor wie hem drinken. Gebroken is Chaos-stad, gesloten zijn alle huizen, niemand kan erin. Op straat is er gejammer over de

wijn; alle blijdschap is ondergegaan, de vreugde uit het land is verdwenen. In de stad is verwoesting overgebleven, een ruïne; de poort is verbrijzeld. Want het zal op de aarde, te midden van de volken, zo gaan als bij het afschudden van een olijfboom, als bij de nalezing wanneer de wijnoogst ten einde is.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Wijsheid (2: 12 - 22)

Uit Wijsheid van Salomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Wij 2: 12 - 22
‘Laten wij de rechtschapene belagen, want hij is ons tot last en hij verzet zich tegen wat wij doen. Hij verwijt ons overtredingen van de wet en hij beschuldigt ons ervan dat wij afwijken van wat wij geleerd hebben. Hij beroemt er zich op God te kennen en noemt zich een dienaar van de Heer. Hij is een aanklacht tegen onze opvattingen geworden; het valt ons al zwaar hem te zien, want zijn levenswijze is niet die van de anderen en zijn gedragingen zijn zonderling. Hij ziet ons aan voor valse broeders en mijdt onze wegen alsof ze onrein waren. Het einde van de rechtvaardigen prijst hij zalig en hij pocht dat God zijn vader is. Wij willen wel eens zien of zijn woorden waar zijn en ons ervan vergewissen wat er bij zijn heengaan gebeurt. Want als de rechtvaardige een zoon van God is, dan zal die het voor hem opnemen en hem redden uit de hand van zijn tegenstanders. Laten wij hem maar eens op de proef stellen met niets-ontziende folteringen, om zijn zachtmoedigheid te leren kennen en zijn geduld te toetsen. Laten wij hem veroordelen tot een smadelijke dood: er wordt toch over hem gewaakt, zoals hij beweert.’ Zo redeneren zij, maar zij vergissen zich, want hun boosheid maakt hen blind. Zij hebben geen besef van Gods geheimenissen; zij verwachten niet dat de vroomheid

beloond wordt en zij geloven niet dat op een onberispelijk leven een bekroning volgt.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Job (12: 18 - 13: 1)

Uit Job de rechtvaardige, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Job 12: 18 - 13: 1
De vermaning van koningen maakt Hij ongedaan, en Hij bindt een gordel om hun middel. Hij voert priesters berooid weg, en machthebbers stort Hij in het verderf. Hij snoert betrouwbare mensen de mond, en het inzicht van oude mensen neemt Hij weg. Hij giet verachting uit over edelen, en de gordel van machtigen maakt Hij los. Hij openbaart het diepste van de duisternis, en de schaduw van de dood brengt Hij in het licht. Hij maakt volken groot, en doet ze ondergaan; Hij spreidt volken uit, en leidt ze. Hij neemt het hart van de hoofden van een volk op aarde weg, en doet hen ronddwalen in een woestenij, waar geen weg is. Zij tasten rond in de duisternis, waar geen licht is; Hij doet hen ronddwalen als een dronkaard. Zie, mijn oog heeft alles gezien, mijn oor heeft het gehoord en begrepen.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Zacharia (11: 11 - 14)

Uit Zacharia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Zac 11: 11 - 14
En zo hebben de ellendigen onder de schapen, die Mij verwachtten, erkend dat het een woord van de HEERE was. Want Ik had tegen hen gezegd: Als het goed is in uw ogen, geef Mij Mijn loon; zo niet, laat het na. Toen hebben zij Mijn loon afgewogen: dertig zilverstukken. Maar de HEERE zei tegen Mij: Werp dat de pottenbakker toe een mooie prijs waarop Ik door hen geschat ben! Daarop nam Ik de dertig zilverstukken en wierp ze in het huis van de HEERE de pottenbakker toe. Toen brak Ik Mijn tweede stok, SAMENBINDING, stuk, om zo de broederschap te verbreken tussen Juda en Israël.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Micha (1: 16 – 2: 3)

Uit Micha de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Micha 1: 16 – 2: 3
Scheer uw haar af, ja, scheer u kaal vanwege uw kinderen, die u lief zijn; maak u zo kaal als een gier, want zij zijn bij u weggegaan in ballingschap. Wee hun die onrecht uitdenken, kwaad uitwerken op hun slaapplaats, en het bij het licht van de morgenstond uitvoeren, omdat zij daartoe bij machte zijn. Zij begeren akkers en roven die, en huizen, en nemen die af. Zo onderdrukken zij de man en zijn huis, de mens en zijn erfelijk bezit. Daarom, zo zegt de HEERE, zie, Ik bedenk kwaad over dit geslacht waar u uw nekken niet uit weg kunt nemen en waardoor u niet rechtop verder kunt gaan, want het zal een kwade tijd zijn.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Micha (7: 1 - 8)

Uit Micha de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Micha 7: 1 - 8
Wee mij, want goedertieren mens is verdwenen uit het land en een oprechte onder de mensen is er niet. Zij loeren allen op bloed, zij jagen op elkaar met een net. Om kwaad te doen staan hun handen goed: de vorst eist, de rechter doet uitspraak tegen betaling, wie groot is, beslist naar eigen begeerte en zo verdraaien zij de zaak. De beste van hen is als een doornstruik, de oprechtste erger dan een doornhaag. De dag van uw wachters is gekomen, de dag van uw vergelding. Nu zal er bij hen ontreddering zijn. Geloof een vriend niet, vertrouw niet op een huisvriend, bewaak de deuren van uw mond voor haar die in uw schoot ligt. Want de zoon maakt de vader te schande, de dochter staat op tegen haar moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder: iemands vijanden zijn zijn eigen huisgenoten. Zelf zal ik echter uitzien naar de HEERE, ik zal wachten op de God van mijn heil. Mijn God zal mij horen. Verblijd u niet over mij, mijn vijandin, want als ik gevallen ben, zal ik weer opstaan, als ik in duisternis zit, is de HEERE mij een licht.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus

Een preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Geliefde broeders, wat kunnen wij zeggen over de verloochening van Judas, die zijn Meester overgeleverd heeft? Er is gezegd dat één van de twaalven, genaamd Judas Iskariot, naar de overpriesters ging, en zeide: Wat wilt gij mij geven? Dan zal ik Hem u overleveren. En zij stelden hem dertig zilverlingen ter hand.

Wat een grote dwaasheid, en wat is erger dan de liefde voor geld, wat de bron van alle kwaad is. Want toen hij dit begeerde, heeft hij zijn Goede Meester en Rechtvaardige Heer overgeleverd, en deed hij zichzelf belanden in de diepten van de dood. Hoe vreselijk is de liefde voor geld, want het is de oorzaak voor al het kwaad, en is erger dan de manipulatie van de satan.

Indien de liefde voor geld bezit neemt van iemand, verliest deze zijn verstand en wordt erdoor overmeesterd. Zij zijn niet meer in staat zichzelf te doorgronden, en negeren anderen. Zij verwerpen de natuurlijke wet en hun hart wordt angstig en radeloos. Zie hoeveel zegeningen Judas ontnomen werden door de liefde voor het zilver, want onze Heer Jezus Christus sprak vaak tot hen openlijk over de verschrikkingen van de hel en de vertroosting van het Koninkrijk der Hemelen, en leerde iedereen aangaande het

lijden van de zondaars en vereerde allen die streden omwille van de verlossing van hun zielen.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Johannes Chrisostomus die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de 1e brief van St. Paulus aan Korinthe, zijn zegen zij met ons.

1Kor 1: 23 – 2: 4

Wij echter prediken Christus, de Gekruisigde, voor de Joden een struikelblok en voor de Grieken een dwaasheid. Maar voor hen die geroepen zijn, zowel Joden als Grieken, prediken wij Christus, de kracht van God en de wijsheid van God. Want het dwaze van God is wijzer dan de mensen en het zwakke van God is sterker dan de mensen. Let namelijk op uw roeping, broeders: er zijn onder u niet veel wijzen naar het vlees, niet veel machtigen, niet veel aanzienlijken. Maar het dwaze van de wereld heeft God uitverkoren om de wijzen te beschamen, en het zwakke van de wereld heeft God uitverkoren om het sterke te beschamen. En het onaanzienlijke van de wereld en het verachte heeft God uitverkoren, en wat niets is, om wat iets is teniet te doen, opdat geen vlees voor Hem zou roemen. Maar uit Hem bent u in Christus Jezus, Die voor ons is geworden wijsheid van God en gerechtigheid, heiliging en verlossing, opdat het zal zijn zoals geschreven staat: Wie roemt, laat hij roemen in de Heere. En ik, broeders, toen ik bij u kwam, ben niet gekomen om u met voortreffelijkheid van woorden of van wijsheid het getuigenis van God te verkondigen, want ik had mij voorgenomen niets anders onder u te weten dan Jezus Christus, en Die gekruisigd. En ik was bij u in zwakheid, met vrees en veel beven. En mijn spreken en mijn prediking

bestonden niet in overtuigende woorden van menselijke wijsheid, maar in het betonen van geest en kracht. opdat uw geloof niet zou bestaan in wijsheid van mensen, maar in kracht van God.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

Het Heilige Evangelie

Het eerste Evangelie

Mattheüs (27: 1 - 14)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 27: 12; 35: 11, 12, 16

Want valse getuigen zijn tegen mij opgestaan en mensen die briesen van geweld. Misdadige getuigen staan tegen mij op; zij eisen iets van mij waarvan ik niet weet. Zij vergelden mij kwaad voor goed, knarsetandden zij over mij. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 27: 1 - 14

Toen het ochtend geworden was, kwamen al de overpriesters en de oudsten van het volk met betrekking tot Jezus gezamenlijk tot het besluit Hem te doden. En zij boeiden Hem, leidden Hem weg en leverden Hem over aan Pontius Pilatus, de stadhouder. Toen Judas, die Hem verraden had, zag dat Hij veroordeeld was, kreeg hij berouw en hij bracht de dertig zilveren penningen bij de overpriesters en de oudsten terug en zei: Ik heb gezondigd, want ik heb onschuldig bloed verraden! Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? U moet maar zien. En nadat hij de

zilveren penningen de tempel in gegooid had, vertrok hij. Hij ging heen en hing zich op. De overpriesters pakten de zilveren penningen en zeiden: Het is niet geoorloofd die in de offerkist te leggen, omdat het bloedgeld is. En nadat zij beraadslaagd hadden, kochten zij daarvan de akker van de pottenbakker als begraafplaats voor de vreemdelingen. Daarom wordt die akker tot op de dag van vandaag bloedakker genoemd. Toen is vervuld wat gesproken is door de profeet Jeremia: En zij hebben de dertig zilveren penningen genomen, de waarde van de Geschatte, Die zij geschat hadden uit de Israëlieten, en zij hebben die gegeven voor de akker van de pottenbakker, zoals de Heere mij bevolen heeft. Jezus stond voor de stadhouder en de stadhouder vroeg Hem: U bent de Koning van de Joden? Jezus zei tegen hem: U zegt het. En toen Hij door de overpriesters en de oudsten beschuldigd werd, antwoordde Hij niets. Toen zei Pilatus tegen Hem: Hoort U niet hoeveel zij tegen U getuigen? Maar Hij antwoordde hem op geen enkel woord, zodat de stadhouder zich zeer verwonderde.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het tweede Evangelie

Markus (15: 1 - 5)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 15: 1 - 5

En meteen, 's morgens vroeg, beraadslaagden de overpriesters met de oudsten en schriftgeleerden en heel de Raad, en nadat zij Jezus gebonden hadden, brachten zij Hem weg en leverden zij Hem over aan Pilatus. En Pilatus vroeg Hem: U bent de Koning van de Joden? En Hij antwoordde hem en zei: U zegt het. En de overpriesters beschuldigden Hem van veel dingen, maar Hij antwoordde niets. En Pilatus stelde Hem opnieuw een vraag en zei: Antwoordt U niet? Zie, hoeveel zij tegen U getuigen! Maar Jezus antwoordde helemaal niets meer, zodat Pilatus zich verwonderde.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het derde Evangelie
Lukas (22: 66 – 23: 12)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 22: 66 – 23: 12
En toen het dag geworden was, kwam de Raad van oudsten van het volk bijeen, overpriesters en schriftgeleerden, en leidden Hem in hun raadsvergadering. En zij zeiden: Bent U de Christus? Zeg het ons. En Hij zei tegen hen: Als Ik het u zeg, zult u het zeker niet geloven. En als Ik een vraag zal stellen, zult u Mij zeker niet antwoorden, of Mij loslaten. Van nu aan zal de Zoon des mensen gezeten zijn aan de rechterhand van de kracht van God. En zij zeiden allen: Bent U dan de Zoon van God? En Hij zei tegen hen: U zegt dat Ik het ben. En zij zeiden: Welk getuigenis hebben wij nog nodig? Want wij hebben het zelf uit Zijn mond gehoord. En de hele menigte van hen stond op en leidde Hem naar Pilatus. En zij begonnen Hem te beschuldigen en zeiden: Wij hebben ontdekt dat Deze het volk afvallig maakt, en dat Hij verbiedt belasting te betalen aan de keizer en dat Hij van Zichzelf zegt dat Hij Christus, de Koning, is. Toen vroeg Pilatus Hem: U bent de Koning van de Joden? Hij nu antwoordde hem en zei: U zegt het. Pilatus zei tegen de overpriesters en de menigten: Ik vind geen schuld in deze Mens. Maar zij drongen des te sterker aan en zeiden: Hij hitst het volk op door in heel Judea onderwijs te geven, van

toen Hij begon in Galilea tot hiertoe. Toen Pilatus nu van Galilea hoorde, vroeg hij of die Mens een Galileeër was. En toen hij te weten kwam dat Hij uit het machtsgebied van Herodes afkomstig was, stuurde hij Hem naar Herodes toe, die zelf ook in die dagen in Jeruzalem was. En toen Herodes Jezus zag, werd hij erg blij, want hij had al lange tijd gewenst Hem te zien, omdat hij veel over Hem gehoord had; en hij hoopte een of ander teken te zien dat door Hem gedaan zou worden. En hij ondervroeg Hem met veel woorden, maar Hij antwoordde hem niets. En de overpriesters en de schriftgeleerden stonden Hem heftig te beschuldigen. En toen Herodes, samen met zijn soldaten, Hem gehoond en bespot had, deed hij Hem een sierlijk gewaad om en stuurde Hem terug naar Pilatus. En op diezelfde dag werden Pilatus en Herodes vrienden van elkaar; voor die tijd leefden zij namelijk in vijandschap met elkaar. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Het vierde Evangelie
Johannes (18: 28 - 40)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 18: 28 - 40
Ze brachten dan Jezus van Kajafas naar het gerechtsgebouw, en het was 's morgens vroeg. En zij gingen het gerechtsgebouw niet in, opdat zij niet bezoedeld zouden worden, maar het Pascha konden eten. Pilatus dan ging naar buiten, naar hen toe en zei: Welke aanklacht brengt u tegen deze Mens in? Zij antwoordden en zeiden tegen hem: Als Deze geen misdadiger was, zouden wij Hem niet aan u overgeleverd hebben. Pilatus dan zei tegen hen: Neemt u Hem en oordeel Hem volgens uw wet. De Joden dan zeiden tegen hem: Het is ons niet geoorloofd iemand te doden. Dat gebeurde opdat het woord vervuld zou worden dat Jezus gesproken had, toen Hij aanduidde wat voor dood Hij zou sterven. Pilatus dan ging het gerechtsgebouw weer in, riep Jezus en zei tegen Hem: Bent U de Koning van de Joden? Jezus antwoordde hem: Zegt u dit uit uzelf of hebben anderen het u over Mij gezegd? Pilatus antwoordde: Ben ik soms een Jood? Uw eigen volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt U gedaan? Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Als Mijn Koninkrijk van deze wereld was, zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik niet aan de Joden overgeleverd

zou worden, maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier. Pilatus dan zei tegen Hem: U bent dus toch een koning? Jezus antwoordde: U zegt dat Ik een Koning ben. Hiervoor ben Ik geboren en hiervoor ben Ik in de wereld gekomen: om voor de waarheid te getuigen. Iedereen die uit de waarheid is, geeft aan Mijn stem gehoor. Pilatus zei tegen Hem: Wat is waarheid? En nadat hij dat gezegd had, ging hij opnieuw naar buiten naar de Joden, en zei tegen hen: Ik vind geen schuld in Hem. Maar u hebt de gewoonte dat ik op het Pascha iemand voor u loslaat. Wilt u dan dat ik de Koning van de Joden voor u loslaat? Zij dan schreeuwden allemaal opnieuw: Niet Deze, maar Barabbas! En Barabbas was een misdadiger.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het eerste uur van goede vrijdag

Vroeg op de vrijdag, kwamen de hogepriesters bij elkaar en veroordeelden de Verlosser, om Hem Pilatus over te leveren om hem te doden. Toen Judas dat gezien heeft kreeg hij berouw over wat hij gedaan had, en bracht de zilverlingen naar de hogepriester terug zeggende: “Ik heb gezondigd, en onschuldig bloed verraden." Hij ging heen en verhing zich, voegende nog een zonde boven zonde.

De hogepriesters namen de zilverlingen en kochten daarmee een akker, opdat vervuld zou worden wat gesproken was over de dertig zilverlingen, de prijs van de onschuldige. Zij hadden Jezus voor Pontius Pilatus gesteld, die hem vroeg; "Bent u de Koning der Joden? Jezus antwoordde: gij zegt het, of heeft een andere dat u verteld? Ik ben geboren, Pilatus, voor het koningschap. Vele beschuldigden Hem, maar Hij antwoordde hun niets.

Pilatus zeide: “Hoort u niet al die getuigenissen? Hij opende zijn mond niet om een woord te spreken. De stadhouder nu was zeer verbaasd door Zijn stilte en rust.

Hoe kan het Lam zijn mond openen, terwijl Hij gekomen is om de zonden van de wereld te dragen. Jesaja heeft getuigd van Hem; In een oordeel is hij opgestegen als een lam. Vandaag is deze profetie vervuld in Jeruzalem, in het midden van Israël. U kinderen zullen u heden bewenen, O Jeruzalem, dat de profeten doodt. Hij is geen profeet, maar Hij is God en Zijn bloed wist de zonden uit.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET DERDE UUR VAN GOEDE VRIJDAG

Genesis (48: 1 - 19)

Uit Genesis van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Gen 48: 1 - 19
Na deze dingen gebeurde het dat men tegen Jozef zei: Zie, uw vader is ziek! Toen nam hij zijn twee zonen, Manasse en Efraïm, met zich mee. Men vertelde Jakob: Zie, uw zoon Jozef komt naar u toe. Israël verzamelde toen zijn krachten en ging op het bed zitten. Daarna zei Jakob tegen Jozef: God, de Almachtige, is aan mij verschenen in Luz, in het land Kanaän, en Hij heeft mij gezegend. Hij heeft tegen mij gezegd: Zie, Ik zal u vruchtbaar maken, u talrijk maken, en u tot een menigte van volken maken; en Ik zal dit land aan uw nageslacht na u geven als eeuwig bezit. Nu dan, jouw twee zonen, die bij jou in het land Egypte geboren zijn voordat ik bij je in Egypte kwam, zijn van mij; Efraïm en Manasse zijn van mij, net als Ruben en Simeon. Maar je nakomelingen die je na hen zult verwekken, zullen van jou zijn. Bij het ontvangen van hun erfelijk bezit zullen zij onder de naam van hun broers gerekend worden. Wat mij betreft, toen ik uit Paddan kwam, is Rachel onderweg in het land Kanaän onder mijn ogen gestorven, terwijl het nog maar een kleine afstand was om bij Efrath te komen. Ik heb haar daar begraven, langs de weg naar Efrath, het tegenwoordige Bethlehem. Toen zag Israël de zonen van Jozef en zei: Wie

zijn dat? Jozef zei tegen zijn vader: Dat zijn mijn zonen, die God mij hier gegeven heeft. En hij zei: Breng hen toch bij mij, dan zal ik hen zegenen. De ogen van Israël waren echter zwak van ouderdom; hij kon niet goed meer zien. Hij liet hen dichter bij zich komen; toen kuste hij hen en omhelsde hen. En Israël zei tegen Jozef: Ik had niet gedacht je gezicht ooit nog te zien, maar zie, God heeft mij zelfs je nageslacht laten zien. Toen liet Jozef hen bij Jakobs knieën weggaan, en hij boog zich met zijn gezicht ter aarde. Daarna nam Jozef hen beiden: Efraïm aan zijn rechterhand voor Israël was dat links en Manasse aan zijn linkerhand voor Israël was dat rechts. Zo liet hij hen dichter bij hem komen. Maar Israël stak zijn rechterhand uit en legde die op het hoofd van Efraïm, hoewel deze de jongste was, en hij legde zijn linkerhand op het hoofd van Manasse. Hij kruiste zijn handen, hoewel Manasse de eerstgeborene was. En hij zegende Jozef en zei: De God voor Wiens aangezicht mijn vaderen, Abraham en Izak, gewandeld hebben, de God Die mij als herder geleid heeft, mijn leven lang tot op deze dag, de Engel, Die mij verlost heeft van al het kwaad, zegene deze jongens, zodat door hen mijn naam genoemd zal blijven, en de naam van mijn vaderen Abraham en Izak en zij in het midden van het land in menigte zullen toenemen. Toen Jozef zag dat zijn vader zijn rechterhand op het hoofd van Efraïm legde, was dat kwalijk in zijn ogen. Daarom greep hij de hand van zijn vader om die te verleggen van het hoofd van Efraïm naar het hoofd van Manasse. Jozef zei tegen zijn vader: Niet zó, mijn vader, want dit is de eerstgeborene. Leg

uw rechterhand op zijn hoofd. Maar zijn vader weigerde het en zei: Ik weet het, mijn zoon, ik weet het.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (50: 4 - 9)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 50: 4 - 9
De Heere HEERE gaf Mij een tong van een die onderwijs ontving, zodat Ik weet met de vermoeide een woord op de juiste tijd te spreken. Hij wekt Mij elke morgen, Hij wekt Mij het oor, zodat Ik hoor als zij die onderwijs ontvangen. De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Zelf ben Ik niet ongehoorzaam, Ik wijk niet terug. Ik geef Mijn rug aan hen die Mij slaan, Mijn wangen aan hen die Mij de baard uitplukken. Mijn gezicht verberg Ik niet voor smaad en speeksel. Want de Heere HEERE helpt Mij. Daarom word Ik niet te schande. Daarom heb Ik Mijn gezicht gemaakt als hard gesteente, want Ik weet dat Ik niet beschaamd zal worden. Hij is nabij Die Mij rechtvaardigt. Wie zal met Mij een rechtszaak voeren? Laten wij samen opstaan! Wie heeft een rechtszaak tegen Mij? Laat hij tot Mij naderen! Zie, de Heere HEERE helpt Mij. Wie is het die Mij schuldig verklaart? Zie, zij allen zullen als een kleed verslijten, de mot zal hen opeten.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (3: 9 - 15)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 3: 9 - 15
Wee hun ziel, want zij doen zichzelf kwaad aan. Zeg de rechtvaardige dat het hem goed zal gaan, dat hij de vrucht van zijn daden zal eten. Wee de goddeloze, het zal hem slecht vergaan, want wat zijn handen verdienen, zal hem aangedaan worden. De onderdrukkers van Mijn volk zijn kinderen, en vrouwen heersen over hen. Mijn volk, wie u leiden, misleiden u, en zij brengen de richting van uw paden in de war. De HEERE staat gereed om Zijn rechtszaak te voeren, en Hij staat klaar om over de volken recht te spreken. De HEERE gaat in het gericht met de oudsten van Zijn volk en de vorsten ervan. Ú hebt immers deze wijngaard verbrand, en wat u geroofd hebt van de armen, bevindt zich in uw huizen. Welk recht hebt u om Mijn volk te vertrappen en de armen te vermorzelen?
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (63: 1 - 7)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 63: 1 - 7
Wie is Deze Die uit Edom komt, in helrode kleding uit Bozra, Die luisterrijk is in Zijn gewaad, Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die spreek in gerechtigheid, Die machtig ben om te verlossen. Waarom is dat rood aan Uw gewaad, en is Uw kleding als die van iemand die de wijnpers treedt? Ik heb de pers alleen getreden; er was niemand uit de volken met Mij. Ik heb hen vertreden in Mijn toorn, hen vertrapt in Mijn grimmigheid. Hun bloed is op Mijn kleding gespat, heel Mijn gewaad heb Ik besmet. Want de dag van de wraak was in Mijn hart, het jaar van Mijn verlosten was gekomen. Ik keek rond, maar er was niemand die hielp; Ik ontzette Mij, want er was niemand die ondersteunde. Daarom heeft Mijn arm Mij heil verschaft, en Mijn grimmigheid, die heeft Mij ondersteund. Ik heb de volken vertrapt in Mijn toorn, Ik heb hen dronken gemaakt in Mijn grimmigheid, Ik heb hun bloed ter aarde doen neerdalen. Ik zal de goedertierenheid van de HEERE in herinnering roepen, de loffelijke daden van de HEERE, naar alles wat de HEERE voor ons heeft gedaan.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Amos (9: 4 - 6; 8 - 10)

Uit Amos de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Amos 9: 4 - 6; 8 -1 0
Ik zal Mijn ogen op hen richten ten kwade en niet ten goede. De Heere, de HEERE van de legermachten, Die het land aanraakt, zodat het wegsmelt en al zijn inwoners rouw bedrijven, omdat het in zijn geheel stijgen zal als de Nijl, en wegzinken als de rivier van Egypte; Hij, Die Zijn opperzalen in de hemel bouwde en Zijn gewelf op de aarde grondvestte, Hij, Die het water van de zee riep en uitgoot over het aardoppervlak: HEERE is Zijn Naam. Zie, de ogen van de Heere HEERE zijn gericht op dit zondige koninkrijk. Ik zal het wegvagen van de aardbodem. Evenwel zal Ik het huis van Jakob niet geheel wegvagen, spreekt de HEERE. Want, zie, Ik geef opdracht, en Ik zal het huis van Israël onder alle volken schudden, zoals met een zeef geschud wordt; geen steentje zal op de grond vallen. Door het zwaard zullen sterven alle zondaars van Mijn volk, die zeggen: Het kwaad zal niet naderen en ons niet tegemoettreden.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Job (29: 21 - 30: 10)

Uit Job de rechtvaardige, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Job 29: 21 - 30: 10
Zij luisterden naar mij, en wachtten, en zwegen om mijn raad te horen. Na mijn woorden spraken zij niet opnieuw, en míjn woorden druppelden op hen neer. Want zij wachtten op mij, zoals op de regen, en sperden hun mond open, zoals naar de late regen. Lachte ik hun toe, zij geloofden het niet; en het licht van mijn aangezicht konden zij niet verdonkeren. Ik koos hun weg en zat aan het hoofd, en ik woonde als een koning onder de troepen, als iemand die treurenden troost. Maar nu lachen ze om mij, mensen die jonger van dagen zijn dan ik; hun vaders zou ik nog afgewezen hebben om bij de honden van mijn kudde te plaatsen. Wat zou mij de kracht van hun handen ook gebaat hebben? Die is door hoge ouderdom in hen vergaan. Onvruchtbaar door gebrek en door honger vluchtten zij naar een dorre plaats, in het donker van verwoesting en vernietiging. Zij plukken kruiden en bladeren van struiken vanwege de honger; en de wortel van bremstruiken om zich te verwarmen. Zij werden uit de gemeenschap verdreven, men jouwde hen uit als een dief. Zij gingen op de hellingen van de dalen wonen, in holen in het stof en in de rotsen. Tussen de struiken schreeuwden zij; onder de distels sloten zij zich bij elkaar aan. Zij waren kinderen van een dwaas, en

kinderen zonder naam, zij waren weggeslagen uit het land. Maar nu ben ik hun spotlied geworden, en ik ben voor hen tot een spotwoord. Zij hebben een afschuw van mij, zij blijven ver bij mij vandaan, ja, zij sparen mijn gezicht het speeksel niet.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Athanasius de Apostolische

Een preek van onze heilige vader Abba Athanasius de Apostolische zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Christus zelf is gekomen, en in Zijn liefde is Hij voor ons gestorven. Want Hij heeft ons, zondaars, niet slechts geschapen en tot mens gemaakt zoals Adam, maar toen wij onze zielen door de zonden hebben overgegeven aan het verderf, is Hij gekomen en heeft Hij voor ons geleden en gaf Hij ons het leven door Zijn liefde. Want Hij is tot ons gekomen als een geneesheer, zichzelf aan ons openbarende. Hij is niet alleen tot ons, zieken, gekomen maar als doden.

Zo heeft Hij ons niet alleen genezen, wij die ziek waren, maar opgewekt, wij die dood waren en verzwolgen waren door de dood. Hij heeft ons losgemaakt van haar boeien. Daarom is de Heer Jezus voor ons gestorven, opdat wij met Hem tot in eeuwigheid mogen leven.

Als de Heer niet had deelgenomen aan het lijden van de mensheid, hoe zou de mens dan verlost worden? Want de dood is onderworpen onder de voeten van Christus, is overwonnen en is angstig gevlucht en verbannen. De hel heeft zich teruggetrokken met zijn krachten, toen zij de stem van de Heer hoorde terwijl Hij de zielen riep zeggende: “Verlaat uw boeien, O u die gezeten zijn in de duisternis en de schaduw van de dood. Ik bericht jullie over het leven, want ik ben Christus, de Zoon Gods, de Eeuwige.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Athanasius de Apostolische die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de brief van St. Paulus aan Kolossenzen, zijn zegen zij met ons.

Kol 2: 13 – 15

En Hij heeft u, toen u dood was in de overtredingen en het onbesneden zijn van uw vlees, samen met Hem levend gemaakt door u al uw overtredingen te vergeven, en het handschrift dat tegen ons getuigde, uit te wissen. Dit handschrift was met zijn bepalingen tegen ons gericht, en Hij heeft dat uit het midden weggenomen door het aan het kruis te nagelen. Hij heeft de overheden en de machten ontwapend, die openlijk te schande gemaakt en daardoor over hen getriomfeerd.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

Het Heilige Evangelie
Het eerste Evangelie
Mattheüs (27: 15 - 26)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 38: 18; 22: 17

Ja, ik dreig te struikelen, mijn smart staat voortdurend vóór mij. Want honden hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 27: 15 - 26

Nu had de stadhouder de gewoonte, op het feest voor de menigte een gevangene los te laten, wie zij ook maar wilden. Ze hadden toen een beruchte gevangene, die Barabbas heette. Toen zij dan bijeenwaren, zei Pilatus tegen hen: Wie wilt u dat ik voor u zal loslaten, Barabbas of Jezus, Die Christus genoemd wordt? Want hij wist dat zij Hem uit afgunst overgeleverd hadden. Toen hij op de rechterstoel zat, stuurde zijn vrouw hem een boodschap: Laat je toch niet in met deze Rechtvaardige, want ik heb vandaag in een droom veel om Hem geleden. Maar de overpriesters en de oudsten haalden de menigte over dat zij om Barabbas

zouden vragen en Jezus zouden ombrengen. De stadhouder antwoordde hun en zei: Wie van deze twee wilt u dat ik voor u zal loslaten? Zij zeiden: Barabbas. Pilatus zei tegen hen: Wat zal ik dan doen met Jezus, Die Christus genoemd wordt? Zij zeiden allen tegen hem: Laat Hem gekruisigd worden! Maar de stadhouder zei: Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan? Maar zij riepen des te meer: Laat Hem gekruisigd worden! Toen Pilatus zag dat hij niets bereikte, maar dat er veeleer opschudding ontstond, nam hij water, waste zijn handen voor de ogen van de menigte en zei: Ik ben onschuldig aan het bloed van deze Rechtvaardige. U moet maar zien. En heel het volk antwoordde en zei: Laat Zijn bloed maar komen over ons en over onze kinderen! Toen liet hij Barabbas voor hen los, maar nadat hij Jezus gegeseld had, gaf hij Hem over om gekruisigd te worden.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het tweede Evangelie
Markus (15: 6 - 25)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 15: 6 - 25
Nu liet hij op een feest één gevangene voor hen los, wie zij maar wensten. En er was er een, die Barabbas heette, die gevangen zat met medeoproermakers die in het oproer een moord begaan hadden. En de menigte schreeuwde en begon te eisen dat hij zou doen zoals hij altijd voor hen gedaan had. En Pilatus antwoordde hun: Wilt u dat ik de Koning van de Joden voor u loslaat? Want hij wist dat de overpriesters Hem uit afgunst overgeleverd hadden. Maar de overpriesters hitsten de menigte op, dat hij liever Barabbas voor hen zou loslaten. En Pilatus antwoordde opnieuw en zei tegen hen: Wat wilt u dan dat ik met Hem doen zal Die u de Koning van de Joden noemt? En zij riepen opnieuw: Kruisig Hem! Maar Pilatus zei tegen hen: Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan? En zij riepen nog harder: Kruisig Hem! Pilatus nu wilde de menigte tevreden stellen en liet Barabbas voor hen los; en hij leverde Jezus, nadat hij Hem gegeseld had, over om gekruisigd te worden. En de soldaten leidden Hem het paleis binnen, dat is het gerechtsgebouw, en riepen heel de legerafdeling bijeen. En zij deden Hem een purperen mantel om, en nadat zij een doornenkroon gevlochten hadden, zetten zij Hem die op en

begonnen Hem te begroeten: Gegroet, Koning van de Joden! En zij sloegen op Zijn hoofd met een rietstok en bespuwden Hem en zij vielen op de knieën en aanbaden Hem. En toen zij Hem bespot hadden, trokken zij Hem de purperen mantel uit en trokken Hem Zijn eigen kleren aan en leidden Hem naar buiten om Hem te kruisigen. En zij dwongen een voorbijganger, Simon van Cyrene, die van de akker kwam, de vader van Alexander en Rufus, dat hij Zijn kruis droeg. En zij brachten Hem naar de plaats Golgotha, dat is vertaald: Schedelplaats. En zij gaven Hem met mirre gemengde wijn te drinken, maar Hij nam die niet. En toen zij Hem gekruisigd hadden, verdeelden zij Zijn kleren: door het lot te werpen bepaalden zij wat ieder ervan nemen zou. En het was het derde uur en zij kruisigden Hem.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het derde Evangelie
Lukas (23: 13 – 25)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 23: 13 – 25
Nadat Pilatus de overpriesters en de leiders en het volk bijeengeroepen had, zei hij tegen hen: U hebt deze Mens naar mij toe gebracht als Iemand Die het volk afvallig maakt. En zie, ik heb Hem in uw aanwezigheid ondervraagd, maar ik heb in deze Mens niets gevonden dat Hem schuldig maakt aan die dingen waarvan u Hem beschuldigt. Ja, ook Herodes niet, want ik heb u naar hem toe gestuurd en zie, er is door Hem niets gedaan wat de dood verdient. Ik zal Hem dan straffen en loslaten. Hij was immers verplicht op het feest voor hen iemand los te laten. Maar de hele menigte schreeuwde als één man: Weg met Deze, en laat voor ons Barabbas los. Dat was iemand die om een of ander oproer dat in de stad plaatsgevonden had, en om een moord in de gevangenis geworpen was. Pilatus dan sprak hen opnieuw toe, omdat hij Jezus wilde loslaten. Maar zij riepen terug: Kruisig Hem, kruisig Hem. Hij zei echter voor de derde keer tegen hen: Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan? Ik heb niets in Hem gevonden wat de dood verdient. Ik zal Hem dan straffen en loslaten. Maar zij drongen met luid geroep aan en eisten dat Hij gekruisigd zou worden. En hun geroep en dat van de overpriesters

kreeg de overhand. En Pilatus besliste dat hun eis zou worden ingewilligd. En hij liet hun de man los die om oproer en moord in de gevangenis geworpen was, om wie zij gevraagd hadden. Maar Jezus leverde hij over aan hun wil.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het vierde Evangelie
Johannes (19: 1 - 12)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 19: 1 - 12
Toen nam Pilatus dan Jezus en geselde Hem. En de soldaten vlochten een kroon van doornen en zetten die op Zijn hoofd, en zij deden Hem een purperen bovenkleed om, en zeiden: Gegroet, Koning van de Joden! En zij gaven Hem slagen in het gezicht. Pilatus dan kwam weer naar buiten en zei tegen hen: Zie, ik breng Hem tot u naar buiten, opdat u weet dat ik geen schuld in Hem vind. Jezus dan kwam naar buiten met de doornenkroon op en het purperen bovenkleed aan. En Pilatus zei tegen hen: Zie, de Mens! Toen dan de overpriesters en de dienaars Hem zagen, schreeuwden zij: Kruisig Hem, Kruisig Hem! Pilatus zei tegen hen: Neemt u Hem en kruisig Hem, want ik vind in Hem geen schuld. De Joden antwoordden hem: Wij hebben een wet en volgens onze wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelf Gods Zoon gemaakt. Toen Pilatus dan deze woorden hoorde, werd hij nog meer bevreesd, en hij ging opnieuw het gerechtsgebouw in en zei tegen Jezus: Waar komt U vandaan? Maar Jezus gaf hem geen antwoord. Pilatus dan zei tegen Hem: Spreekt U niet tot mij? Weet U niet dat ik macht heb U te kruisigen, en macht heb U los te laten? Jezus antwoordde: U zou geen enkele macht tegen

Mij hebben, als het u niet van boven gegeven was; daarom heeft hij die Mij aan u overgeleverd heeft, een grotere zonde dan u. Van toen af probeerde Pilatus Hem los te laten, maar de Joden schreeuwden: Als u Deze loslaat, bent u niet de vriend van de keizer; iedereen die zichzelf koning maakt, verzet zich tegen de keizer.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het derde uur van goede vrijdag

Ik ben verbijsterd over deze profeet, met de geweldige stem, Jesaja de profeet. Hij heeft met een ingeving het lijden van de Verlosser, die het Woord van God is, gezien. Hij zei: Wie is het, die van Edom komt, in helrode klederen van Bosra, en hij is gekleed in een schitterend gewaad en zijn mantel is van rood bloed, als iemand die van een wijnpers komt en zijn kleding met het bloed van de wijnstokken besmeurd is. Waarlijk, dit zijn de woorden van de profeet, die deze feiten openbaarde vóór deze dagen. Waarlijk Hij is het Woord van God, onze Verlosser, Jezus. Hij droeg het oude vlees van onze vader Adam, het eerste schepsel en Zijn verheven Goddelijkheid werd verenigd met de menselijkheid zonder verandering of vermenging. Een onveranderlijke mantel verenigd met God, het Woord. Hij bracht Zijn toorn toe op de Hebreeuwen en verbrijzelde hen in de pers van Zijn toorn.
Hij schonk Zijn genade en rechtvaardigheid aan de volkeren die Hij tot een nieuw volk maakte. Maar Israël, haar dwaasheid heeft hen overheerst tot de voleinding.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ZESDE UUR VAN GOEDE VRIJDAG

Numeri (21: 1 - 9)

Uit Numeri van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Num 21: 1 - 9
Toen de Kanaäniet, de koning van Harad, die in het Zuiderland woonde, hoorde dat Israël langs de weg van Atharim kwam, bond hij de strijd aan met Israël, en hij voerde enigen uit hen als gevangenen weg. Toen deed Israël de HEERE een gelofte en zei: Als U dit volk helemaal in mijn hand geeft, zal ik hun steden met de ban slaan. En de HEERE luisterde naar de stem van Israël en gaf de Kanaänieten in zijn hand. Hij sloeg hen en hun steden met de ban, en hij gaf die plaats de naam Horma. Toen trokken zij van de berg Hor in de richting van de Schelfzee. Ze moesten namelijk om het land van Edom heen trekken, maar onderweg kon de ziel van het volk het niet langer verdragen. Het volk sprak tot God en tot Mozes: Waarom hebt u ons uit Egypte laten vertrekken om te sterven in de woestijn? Want hier is geen brood, ook geen water, en onze ziel heeft een afkeer van dit waardeloze brood. Toen zond de HEERE gifslangen onder het volk; die beten het volk, en er stierf veel volk uit Israël. En het volk kwam naar Mozes toe. Zij zeiden: Wij hebben gezondigd, want wij hebben tegen de HEERE en tegen u gesproken. Bid tot de HEERE dat Hij de slangen van ons wegneemt. Toen bad Mozes voor

het volk. En de HEERE zei tegen Mozes: Maak u een gifslang en zet hem op een staak. Het zal gebeuren dat ieder die gebeten is, in leven zal blijven, als hij daarnaar kijkt. Toen maakte Mozes een koperen slang en zette hem op de staak. En het gebeurde als de slang iemand beet dat hij naar de koperen slang keek en in leven bleef.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (53: 7 - 12)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 53: 7 - 12
Als een lam werd Hij ter slachting geleid; als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open. Hij is uit de angst en uit het gericht weggenomen, en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Want Hij is afgesneden uit het land van de levenden. Om de overtreding van mijn volk is de plaag op Hem geweest. Men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, en Hij is bij de rijke in Zijn dood geweest, omdat Hij geen onrecht gedaan heeft en geen bedrog in Zijn mond geweest is. Maar het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem ziek gemaakt. Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zal Hij nageslacht zien, Hij zal de dagen verlengen; het welbehagen van de HEERE zal door Zijn hand voorspoedig zijn. Om de moeitevolle inspanning van Zijn ziel zal Hij het zien, Hij zal verzadigd worden. Door de kennis van Hem zal de Rechtvaardige, Mijn Knecht, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen. Daarom zal Ik Hem veel toedelen, en machtigen zal Hij verdelen als buit, omdat Hij Zijn ziel heeft uitgestort in de dood, onder de overtreders is geteld, omdat Hij de zonden van velen gedragen heeft en voor de overtreders gebeden heeft.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jesaja (12: 2 - 6; 13: 2 - 10)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 12: 2 - 6; 13: 2 - 10
Zie, God is mijn heil, ik zal vertrouwen en geen angst hebben, want mijn kracht en psalm is de HEERE HEERE, en Hij is mij tot heil geworden. U zult met vreugde water scheppen uit de bronnen van het heil. Op die dag zult u zeggen: Dank de HEERE, roep Zijn Naam aan, maak Zijn daden bekend onder de volken, roep in herinnering dat Zijn Naam hoogverheven is. Zing psalmen voor de HEERE, want Hij heeft zeer grote dingen gedaan. Laat dit bekend worden over heel de aarde! Juich en zing vrolijk, inwoonster van Sion, want groot in uw midden is de Heilige van Israël. Hef op een kale berg een banier omhoog, verhef uw stem tegen hen, wenk met de hand, zodat zij binnentrekken door de poorten van de edelen. Ík heb opdracht gegeven aan Mijn geheiligden; ook heb Ik Mijn helden opgeroepen om Mijn toorn uit te voeren zij die uitgelaten zijn over Mijn majesteit. Hoor, rumoer op de bergen, als van veel volk. Hoor, gedruis van koninkrijken, van verzamelde heidenvolken; de HEERE van de legermachten monstert de krijgsmacht. Zij komen eraan, uit een ver land, van het einde van de hemel: de HEERE en de instrumenten van Zijn gramschap, om heel het land te gronde te richten. Weeklaag, want de dag van de HEERE is nabij; als een verwoesting van de Almachtige komt hij.

Daarom zullen alle handen slap worden en elk hart van stervelingen zal wegsmelten. En zij zullen verschrikt worden, smarten en weeën zullen hen aangrijpen, zij zullen ineenkrimpen als een barende vrouw. Verbijsterd zullen zij elkaar aanstaren, hun gezichten zullen vlammen. Zie, de dag van de HEERE komt, meedogenloos, met verbolgenheid en brandende toorn, om van het land een woestenij te maken en zijn zondaars eruit weg te vagen. Ja, de sterren aan de hemel en hun sterrenbeelden zullen hun licht niet laten schijnen, de zon zal verduisterd worden wanneer zij opkomt, en de maan zal haar licht niet laten schijnen.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Amos (8: 9 - 12)

Uit Amos de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Amos 8: 9 – 12
Op die dag zal het gebeuren, spreekt de Heere HEERE, dat Ik de zon midden op de dag zal laten ondergaan; op klaarlichte dag zal Ik het land duister maken. Ik zal uw feesten in rouw veranderen, al uw liederen in klaagzangen; om alle heupen zal Ik een rouwgewaad aanbrengen, elk hoofd zal kaal zijn, omdat Ik het land in rouw dompel als over een enig kind, en wat ervan overblijft zal zijn als een bittere dag. Zie, er komen dagen, spreekt de Heere HEERE, dat Ik honger in het land zal zenden; geen honger naar brood, geen dorst naar water, maar om de woorden van de HEERE te horen. Dan dolen zij van zee tot zee, van noord tot oost trekken zij rond, om het woord van de HEERE te zoeken, maar zij zullen het niet vinden.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de brief van St. Paulus aan Galaten, zijn zegen zij met ons.

Gal 6: 14 – 18

Maar ik zal mij volstrekt niet beroemen op iets anders dan op het kruis van onze Heere Jezus Christus, door Wie de wereld voor mij gekruisigd is, en ik voor de wereld. Want in Christus Jezus heeft niet het besneden zijn enige kracht, en ook niet het onbesneden zijn, maar wel dat we een nieuwe schepping zijn. En allen die overeenkomstig deze regel wandelen: vrede en barmhartigheid zij over hen en over het Israël van God. Verder, laat niemand mij lastigvallen, want ik draag de littekens van de Heere Jezus in mijn lichaam. De genade van onze Heere Jezus Christus zij met uw geest, broeders! Amen.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

Het Heilige Evangelie
Het eerste Evangelie
Mattheüs (27: 27 - 45)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 38: 21, 22; 22: 17, 18, 19, 8, 9

Zij weigerden mij, ik die de geliefde is, als een verachtelijke dode. Zij boorden nagels in mijn lichaam. Verlaat mij niet, HEERE; mijn God. *Halleluja.*

Zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord. Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen. Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad. Zij trekken de lippen op, zij schudden het hoofd en zeggen: Hij heeft zijn zaak aan de HEERE toevertrouwd, laat Die hem bevrijden! Laat Die hem redden, als Hij hem genegen is. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 27: 27 - 45

Toen namen de soldaten van de stadhouder Jezus met zich mee in het gerechtsgebouw en verzamelden heel de legerafdeling om Hem heen. En toen zij Hem ontkleed hadden, deden zij Hem een scharlakenrode mantel om,

vlochten een kroon van dorens, zetten die op Zijn hoofd en gaven Hem een rietstok in Zijn rechterhand. Zij vielen op hun knieën voor Hem neer en bespotten Hem met de woorden: Gegroet, Koning van de Joden! Ook bespuwden zij Hem, pakten de rietstok en sloegen Hem op Zijn hoofd. En toen zij Hem bespot hadden, trokken zij Hem de mantel uit, trokken Hem Zijn kleren aan en leidden Hem weg om Hem te kruisigen. Toen zij op weg gingen, troffen zij een man uit Cyrene aan, van wie de naam Simon was; die dwongen zij om Zijn kruis te dragen. En gekomen bij de plaats die Golgotha genoemd wordt, wat Schedelplaats betekent, gaven zij Hem wijn vermengd met gal te drinken; maar toen Hij die geproefd had, wilde Hij niet drinken. Nadat zij Hem gekruisigd hadden, verdeelden zij Zijn kleren door het lot te werpen. En zij gingen zitten om Hem daar te bewaken. En zij brachten boven Zijn hoofd een opschrift aan met de beschuldiging tegen Hem: DIT IS JEZUS, DE KONING VAN DE JODEN.

Toen werden met Hem twee misdadigers gekruisigd, een aan Zijn rechter-, en een aan Zijn linkerzijde. En de voorbijgangers lasterden Hem, schudden hun hoofd, en zeiden: U Die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, verlos Uzelf. Als U de Zoon van God bent, kom dan van het kruis af! En evenzo spotten ook de overpriesters, samen met de schriftgeleerden en de oudsten en de Farizeeën, en zij zeiden: Anderen heeft Hij verlost, Zichzelf kan Hij niet verlossen. Als Hij de Koning van Israël is, laat Hij nu van het kruis afkomen en wij zullen Hem geloven. Hij heeft op

God vertrouwd; laat Die Hem nu verlossen als Hij Hem welgezind is, want Hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon. Hetzelfde verweten Hem ook de misdadigers die met Hem gekruisigd waren.

En vanaf het zesde uur kwam er duisternis over heel de aarde, tot het negende uur toe.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het tweede Evangelie
Markus (15: 26 - 33)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 15: 26 - 33
En het opschrift met Zijn beschuldiging was boven Hem geschreven: DE KONING VAN DE JODEN. En zij kruisigden met Hem twee misdadigers, een aan Zijn rechteren een aan Zijn linkerzijde. En het Schriftwoord is in vervulling gegaan dat zegt: En Hij is onder de misdadigers gerekend. En de voorbijgangers lasterden Hem en schudden hun hoofd en zeiden: Ha! U die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, verlos Uzelf en kom van het kruis af! En evenzo spotten ook de overpriesters, samen met de schriftgeleerden, onder elkaar en zeiden: Anderen heeft Hij verlost, Zichzelf kan Hij niet verlossen. Laat de Christus, de Koning van Israël, nu van het kruis afkomen, opdat wij het zien en gaan geloven. Ook zij die met Hem gekruisigd waren, smaadden Hem. En toen het zesde uur gekomen was, kwam er duisternis over heel de aarde, tot het negende uur toe.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het derde Evangelie
Lukas (23: 26 – 44)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 23: 26 – 44
En toen zij Hem wegleidden, grepen zij een zekere Simon van Cyrene, die van de akker kwam, en legden hem het kruis op om het achter Jezus aan te dragen. En een grote menigte van volk volgde Hem; ook een menigte van vrouwen, die zich op de borst sloegen en Hem beklaagden. En Jezus keerde Zich naar hen om en zei: Dochters van Jeruzalem, huil niet over Mij, maar huil over uzelf en over uw kinderen, want zie, er komen dagen waarin men zal zeggen: Zalig zijn de onvruchtbaren en de schoten die niet gebaard hebben, en de borsten die niet gezoogd hebben. Dan zullen zij beginnen te zeggen tegen de bergen: Val op ons, en tegen de heuvels: Bedek ons. Want als zij dit doen met het groene hout, wat zal er dan met het dorre gebeuren? En er werden ook twee anderen weggeleid, misdadigers, om met Hem ter dood gebracht te worden. Toen zij op de plaats kwamen die Schedel genoemd werd, kruisigden ze Hem daar, met de misdadigers, de één aan de rechteren de ander aan de linkerzijde. En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En ze verdeelden Zijn kleren en wierpen het lot. En het volk stond toe te kijken. En met hen beschimpten ook hun leiders Hem. Zij zeiden: Anderen

heeft Hij verlost, laat Hij nu Zichzelf verlossen als Hij de Christus is, de Uitverkorene van God. En ook de soldaten kwamen Hem bespotten en brachten Hem zure wijn. En zij zeiden: Als U de Koning van de Joden bent, verlos dan Uzelf. En er was ook een opschrift boven Hem geschreven in Griekse, Romeinse en Hebreeuwse letters: DIT IS DE KONING VAN DE JODEN. En een van de misdadigers die daar hingen, lasterde Hem en zei: Als U de Christus bent, verlos dan Uzelf en ons. Maar de andere antwoordde en bestrafte hem: Vreest zelfs u God niet, nu u hetzelfde vonnis ondergaat? En wij toch rechtvaardig, want wij ontvangen straf overeenkomstig wat wij gedaan hebben, maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan. En hij zei tegen Jezus: Heere, denk aan mij, als U in Uw Koninkrijk gekomen bent. En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn. En het was ongeveer het zesde uur en er kwam duisternis over heel de aarde tot het negende uur toe.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het vierde Evangelie

Johannes (19: 13 - 27)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 19: 13 - 27

Toen Pilatus dan deze woorden gehoord had, bracht hij Jezus naar buiten en ging op de rechterstoel zitten, op de plaats die Lithostrotos genoemd wordt, en in het Hebreeuws Gabbatha. En het was de voorbereiding van het Pascha, ongeveer het zesde uur; en hij zei tegen de Joden: Zie, uw Koning! Maar zij schreeuwden: Weg met Hem, weg met Hem, kruisig Hem! Pilatus zei tegen hen: Moet ik uw Koning kruisigen? De overpriesters antwoordden: Wij hebben geen koning dan de keizer. Toen leverde hij Hem dan aan hen over om gekruisigd te worden. En zij namen Jezus mee en leidden Hem weg. En terwijl Hij Zijn kruis droeg, ging Hij op weg naar de plaats die Schedelplaats genoemd wordt en in het Hebreeuws Golgotha. Daar kruisigden zij Hem en met Hem twee anderen, aan elke kant één, en Jezus in het midden. En Pilatus schreef ook een opschrift en zette dat op het kruis; en er was geschreven: JEZUS DE NAZARENER, DE KONING VAN DE JODEN. Dit opschrift dan lazen velen van de Joden, want de plaats waar Jezus gekruisigd werd, was dicht bij de stad; en het was geschreven in het Hebreeuws, in het Grieks en in het Latijn. De overpriesters van de Joden dan zeiden tegen

Pilatus: Schrijf niet: De Koning van de Joden, maar dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning van de Joden. Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven. Nadat de soldaten dan Jezus gekruisigd hadden, namen zij Zijn kleren en maakten vier delen, voor elke soldaat een deel, en zij namen ook het onderkleed. Het onderkleed nu was zonder naad, van bovenaf als één geheel geweven. Zij dan zeiden tegen elkaar: Laten wij dat niet scheuren, maar laten wij erom loten voor wie het zal zijn. Opdat het Schriftwoord vervuld zou worden dat zegt: Zij hebben Mijn kleren onder elkaar verdeeld en over Mijn kleed hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de soldaten gedaan. En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder, de zuster van Zijn moeder, en Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. Toen nu Jezus Zijn moeder zag en de discipel die Hij liefhad, bij haar zag staan, zei Hij tegen Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon. Daarna zei Hij tegen de discipel: Zie, uw moeder. En vanaf dat moment nam de discipel haar in zijn huis.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het zesde uur van goede vrijdag

O al u bewoners van Jeruzalem kom en aanschouw dit tafereel. Zij hebben Jezus, de Zoon van David, aan het kruis gehangen. Zij trokken hem een scharlaken mantel aan zoals de koningen en oversten, en plaatsten hem een kroon van doornen op Zijn hoofd, Hij die de Hemelen met de mooiste sterren versierd heeft, en Hij die de aarde gevestigd heeft door de Geest zijner Woord en het met de mooiste bloemen versierde. Ze plaatsten een stok in zijn rechterhand, als een wijs man en leraar.

Ze droegen Zijn kruis achter Hem als een veroveraar in een oorlog. De vrouwen die voor het Pascha waren gekomen, weenden en jammerden toen zij Jezus zagen. Hij keek naar hen en zeide: Dochters van Jeruzalem, ween niet om mij maar ween om uzelf voor de grote beproevingen en onrust die komen zullen na een weinig tijd. Daar zullen dagen komen waarin u de onvruchtbaren en zij die nooit gezoogd, noch een kind groot gebracht hebben zullen benijden. Zij zullen vragen of de bergen op hen willen vallen en de heuvels hen willen bedekken. Als zij dit gedaan hebben, wanneer het hout nog groen is, wat zal er dan gebeuren wanneer het droog wordt.

Toen zij bij Kranion, Golgotha genoemd, aankwamen, maakten zij een kruis van hout en kruisigden Hem zoals dat geschreven was.

Daar waren twee misdadigers, die zij naast Hem hebben gekruisigd, één aan Zijn rechterhand en één aan Zijn linker, zodat het woord van de profeet zou worden vervuld, dat Hij met de listigen en onwetenden geteld werd.
De soldaten namen Zijn klederen, wierpen het lot erover, en verdeelden het in vier delen. Zij schreven de reden van zijn kruisiging boven Zijn Hoofd volgens het bevel van de hogepriester. Zij schreven het in het Hebreeuws, Grieks en Latijns: "Dit is de koning van de Joden".
De mensen stonden te kijken en de heersers hoonden Hem schaamteloos, terwijl zij het hoofd schudden zeggende: Hij heeft anderen gered, laat hij zichzelf redden indien Hij de Christus, de Zoon van de Gezegende is. Ook de soldaten bespotten Hem, en lasterden onophoudelijk zeggende: Als gij de koning van de Joden bent, kom van het kruis af.
Eén van de misdadigers viel hem aan in het bijzijn van iedereen zeggende: Als gij de Christus bent, redt uzelf en ons van deze schaamte die we moeten doorstaan. Maar de andere berispte hem en zeide: vreest gij zelf God niet? En wij, door onze zonden hebben dit vonnis ontvangen, en deze straf die wij doormaken. Maar deze heeft niets onbehoorlijks gedaan, dat Hij hetzelfde verdient als wij. Hij is zonder kwaad of schuld. En hij opende zijn mond en zeide: Gedenk mij, Heer, wanneer U in Uw koninkrijk komt.
De Heer van de Glorie zeide tot hem als een Menslievende; Voorwaar Ik zeg u, heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.

Bij het kruis van Jezus stonden vrouwen: zijn moeder en de zuster zijner moeder, Maria van Klopas en Maria van Magdala. Toen dan Jezus zijn moeder zag en de discipel, die Hij lief had bij haar staande, zeide Hij tot zijn moeder; Vrouw zie, uw zoon. Daarna zeide hij tot de discipel; zie, uw moeder. En van dat uur af nam de discipel haar bij zich in huis volgens het woord van de Heer. En van het zesde tot het negende uur was daar duisternis op de gehele aarde.
O U die de aarde met bloemen versierd heeft; zij kleedden U met een karmijnrode mantel. U die de hemel met vele sterren versierd heeft; zij hebben een kroon van doornen op Uw hoofd gezet. U die de hemelen en aarde in Uw hand heeft; zij hebben een stok in Uw hand geplaatst. U die de aarde hebt gehangen met één woord uit Uw mond en aan het kruis genageld werd voor onze zonden, en de wortels van de dood hebt vernietigd. O onze Heer, met Uw kruis hebt U overwonnen, O Almachtige.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie `h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET NEGENDE UUR VAN GOEDE VRIJDAG

Jeremia (11: 18 - 12: 13)

Uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jer 11: 18 - 12: 13
De HEERE heeft het mij doen weten en toen wist ik het, toen U mij hun daden hebt doen zien. Ik was als een argeloos lam dat ter slachting wordt geleid, want ik wist niet dat zij tegen mij plannen bedachten, door te zeggen: Laten wij de boom met zijn vrucht te gronde richten, laten wij hem uit het land der levenden afhakken, zodat er aan zijn naam niet meer gedacht wordt. Maar, HEERE van de legermachten, rechtvaardige Rechter, U Die de nieren en het hart beproeft, laat mij Uw wraak aan hen zien, want aan U heb ik mijn rechtszaak bekendgemaakt. Daarom, zo zegt de HEERE over de mannen van Anathoth die u naar het leven staan en zeggen: Profeteer niet in de Naam van de HEERE, opdat u niet door onze hand sterft. Daarom, zo zegt de HEERE van de legermachten: Zie, Ik ga hen straffen: de jongemannen zullen sterven door het zwaard en hun zonen en hun dochters zullen sterven van de honger. Er zal geen overblijfsel van hen zijn, want Ik zal onheil brengen over de mannen van Anathoth in het jaar van de vergelding aan hen. HEERE, U zou rechtvaardig blijken, wanneer ik met U een rechtszaak zou voeren. Toch wil ik met U over Uw oordelen spreken. Waarom is de weg van de goddelozen voorspoedig, waarom hebben rust, allen die in ontrouw

trouweloos handelen? U hebt hen geplant, ook hebben zij wortel geschoten, zij gaan hun gang, ook dragen zij vrucht. U bent nabij in hun mond, maar ver van hun nieren. U echter, HEERE, kent mij, U ziet mij, U beproeft mijn hart, dat met U is. Ruk hen weg als schapen ter slachting, bereid hen voor op de dag van de slacht. Hoelang moet het land treuren, het gewas op heel het veld verdorren? Vanwege het kwaad van wie daarin wonen, vergaan de dieren en de vogels, omdat zij gezegd hebben: Hij ziet ons einde niet. Wanneer u met hardlopers meerent, en die maken u al moe, hoe moet u dan wedijveren met paarden? Wanneer u het alleen in een land van vrede vertrouwt, hoe moet u het dan maken in de trots van de Jordaan? Want ook uw broeders en het huis van uw vader ook zij handelen trouweloos tegen u, ook zij roepen u luid na. Vertrouw hen niet als ze vriendelijk tot u spreken. Ik heb Mijn huis verlaten, Mijn eigendom in de steek gelaten. Ik heb de beminde van Mijn ziel in de hand van haar vijanden gegeven. Mijn eigendom is voor Mij geworden als een leeuw in het woud. Hij heeft zijn stem tegen Mij laten klinken, daarom ben Ik hem gaan haten. Mijn eigendom is voor Mij een gespikkelde roofvogel, de roofvogels zijn rondom tegen hem: Kom, verzamel u, alle dieren van het veld, laat ze komen om te eten! Vele herders hebben Mijn wijngaard te gronde gericht, zij hebben Mijn stuk land vertrapt, Mijn begerenswaardige stuk land gemaakt tot een woeste wildernis. Men heeft er een woestenij van gemaakt, verwoest treurt het voor Mij, heel het land is verwoest,

omdat niemand het ter harte neemt. Op alle kale hoogten in de woestijn zijn verwoesters gekomen, want het zwaard van de HEERE verslindt van het ene einde van het land tot het andere einde van het land. Er is voor geen enkel vlees vrede. Zij hebben tarwe gezaaid, maar doornen geoogst. Zij hebben zich pijn gedaan, maar hebben er geen voordeel van gehad. Schaam u over uw opbrengsten, vanwege de brandende toorn van de HEERE.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Zacharia (14: 5 - 11)

Uit Zacharia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Zac 14: 5 - 11
Dan zal de HEERE, mijn God, komen: al de heiligen met U! Op die dag zal het geschieden dat het kostbare licht er niet zal zijn, evenmin de dikke duisternis. Maar er zal één dag zijn, die de HEERE bekend zal zijn, geen dag en geen nacht. Het zal geschieden ten tijde van de avond dat het licht blijft. Op die dag zal het geschieden dat er levend water vanuit Jeruzalem zal stromen, de ene helft ervan naar de zee in het oosten en de andere helft ervan naar de zee in het westen: 's zomers en 's winters zal het plaatsvinden. De HEERE zal Koning worden over heel de aarde. Op die dag zal de HEERE de Enige zijn en Zijn Naam de enige. Heel het land zal als de Vlakte worden, van Geba tot Rimmon, ten zuiden van Jeruzalem. Maar Jeruzalem zal verheven worden en op zijn plaats bewoond blijven, van de poort van Benjamin af tot de plaats van de vroegere poort toe, tot aan de Hoekpoort, en van de Hananeëltoren af tot aan de perskuipen van de koning. Zij zullen erin wonen, een banvloek zal er niet meer zijn: Jeruzalem zal onbezorgd wonen. *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Joël (2:1, 2, 3, 10, 11)

Uit Joël de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Joël 2:1, 2, 3, 10, 11

Laat alle inwoners van het land sidderen, want de dag van de HEERE komt, ja, is nabij! Het is een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken, ja, donkere wolken. Zoals de dageraad zich over de bergen verspreidt, verspreidt zich een groot en machtig volk, zoals er niet geweest is van oude tijden af, en er hierna niet meer zal zijn, jarenlang, van generatie op generatie. Ervóór verteert een vuur, en erachter verzengt een vlam; ervóór is het land als de hof van Eden, en erachter is het een woeste wildernis. Ook is er geen ontkomen aan. Bij die aanblik siddert de aarde, beeft de hemel. Zon en maan worden in het zwart gehuld en de sterren trekken hun licht in. En de HEERE laat Zijn stem klinken voor Zijn leger uit, want Zijn leger is zeer groot, ja, machtig is Hij, Die Zijn woord ten uitvoer brengt. Groot is immers de dag van de HEERE en zeer ontzagwekkend. Wie zal hem kunnen verdragen?

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de brief van St. Paulus aan Filippenzen, zijn zegen zij met ons.

Fil 2: 4 – 11

Laat eenieder niet alleen oog hebben voor wat van hemzelf is, maar laat eenieder ook oog hebben voor wat van anderen is. Laat daarom die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was, Die, hoewel Hij in de gestalte van God was, het niet als roof beschouwd heeft aan God gelijk te zijn, maar Zichzelf ontledigd heeft door de gestalte van een slaaf aan te nemen en aan de mensen gelijk te worden. En in gedaante als een mens bevonden, heeft Hij Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden, tot de dood, ja, tot de kruisdood. Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen elke knie van hen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en elke tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

Het Heilige Evangelie
Het eerste Evangelie
Mattheüs (27: 46 - 50)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 69: 2, 3, 22
Verlos mij, o God, want het water is tot aan de ziel gekomen. Ik ben gezonken in bodemloze modder. Ja, zij hebben mij gal als mijn voedsel gegeven, in mijn dorst hebben zij mij zure wijn laten drinken. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 27: 46 - 50
Ongeveer op het negende uur riep Jezus met een luide stem: Eli, Eli, lama sabachtani? Dat betekent: Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten? Sommigen van hen die daar stonden, zeiden, toen zij dit hoorden: Hij roept Elia. En meteen snelde een van hen toe, nam een spons, doordrenkte die met zure wijn, stak hem op een rietstok en gaf Hem te drinken. Maar de anderen zeiden: Houd op, laten wij zien of Elia komt om Hem te verlossen. Jezus riep nogmaals met luide stem en gaf de geest.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het tweede Evangelie
Markus (15: 34 - 37)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 15: 34 - 37
En op het negende uur riep Jezus met luide stem: ELOÏ, ELOÏ, LAMA SABACHTANI, dat is vertaald: Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten? En sommigen van hen die daarbij stonden en dit hoorden, zeiden: Zie, Hij roept Elia. En er snelde iemand toe, vulde een spons met zure wijn, stak die op een rietstok en gaf Hem te drinken, en hij zei: Houd op, laten wij zien of Elia komt om Hem er af te nemen. En roepend met luide stem gaf Jezus de geest.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het derde Evangelie
Lukas (23: 45 – 46)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 23: 45 – 46
En de zon werd verduisterd en het voorhangsel van de tempel scheurde middendoor. En Jezus riep met luide stem en zei: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het vierde Evangelie
Johannes (19: 28 - 30)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 19: 28 - 30
Hierna zei Jezus, omdat Hij wist dat nu alles volbracht was, opdat het Schriftwoord vervuld zou worden: Ik heb dorst! Er stond dan een kruik vol zure wijn en ze vulden een spons met zure wijn, staken die op een hysopstengel en brachten die aan Zijn mond. Toen Jezus dan de zure wijn genomen had, zei Hij: Het is volbracht! En Hij boog het hoofd en gaf de geest.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het negende uur van goede vrijdag

Uw naam was er voor de zon was, en Uw jaren zullen van generatie tot generatie niet verdwijnen. Ik zie U hangen aan het kruis, O Almachtige van de hele wereld. Hoe kan uw eigen schepsel dit U aan doen, O, Gij die tot zich roept al degenen die verwond zijn en hun wonden geneest, O, U ware genezer. Zij hebben U aan het hout gehangen als een zondige misdadiger, door de zondaars die schreeuwden met hun kwade stem zeggende: 'Wij hebben geen andere koning dan Caesar.' Toen het nu negende uur was, en onze Verlosser aan het kruis hing, opende de Verlosser Zijn mond en zei in het Hebreeuws: Eloi, Eloi lama sabachthani? Dat is: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Gelijk in de Psalmen geschreven is. En daar was grote vrees bij de mensen om Hem heen.

Wanneer het uur, welke Hij alleen wist, was gekomen, zei Hij: "Ik heb dorst." Omdat Hij wist wat over Hem was geschreven. En terstond liep een van hen toe en nam een spons, drenkte die met zure wijn, stak ze op een riet en gaf Hem te drinken. Toen Hij de zure wijn proefde zei Hij: "Het is volbracht." Volgens het woord van David in de psalm. Na het zure wijn, liet hij Zijn hoofd zakken, riep met luide stem en gaf de geest. Wie preekt tegen de verbannenen, over Hem die de dood smaakte voor hen? En wie is het die voorgaat naar het paradijs en de weg bereid voor de

Koning? Wees vandaag verblijdt al u rechtvaardigen, profeten, patriarchen en oprechten.
En de eerste mens, het hoofd, dat bevrijd is in verdriet, werd vandaag herboren in een nieuw mens, die de dood heeft overwonnen, zijn trots beëindigde en zijn bittere doorn brak. God, het Woord, brak ze in hun volheid.
Hij ging naar de hel met de ziel, die Hij van Adam`s natuur had genomen en één had gemaakt met zichzelf. En de zielen die in gevangenschap waren, heeft Hij met Hem doen verrijzen volgens Zijn grote genade, en de laatste vijand die de satan is heeft Hij geketend met boeien en kettingen.
Toen de kwade bewakers en de krachten van de duisternis Hem hadden gezien, vluchtten zij en konden niet standhouden, want zij kenden Zijn macht en grote kracht. Hij heeft met zijn macht de koperen deuren open gebroken, en de ijzeren obstakels vernietigd.
En zij die in gevangenschap waren riepen, toen zij de Heer Jezus de Verlosser van hun zielen zagen, met een stem zeggende: “Gezegend is Uw komst O Verlosser van Zijn dienaars. Toen nam Hij eerst de hand van Adam, trok hem met Hem mede, deed hem opstijgen met zijn afstammelingen, en Hij heeft ze in het paradijs binnen gelaten, daar waar de rust en vreugde zijn.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET ELFDE UUR VAN GOEDE VRIJDAG

Exodus (12: 1 - 14)

Uit Exodus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Exo 12: 1 - 14
De HEERE zei tegen Mozes en tegen Aäron in het land Egypte: Deze maand zal voor u het begin van de maanden zijn. Hij zal voor u de eerste zijn van de maanden van het jaar. Spreek tot heel de gemeenschap van Israël: Op de tiende dag van deze maand moet ieder voor zich een lam per familie nemen, een lam per gezin. Maar als het gezin te klein is voor een lam, dan moet hij er samen met de buurman, die het dichtst bij zijn gezin woont, één nemen, overeenkomstig het aantal personen. U moet bij het lam rekening houden met wat ieder eten kan. U moet een lam zonder enig gebrek hebben, een mannetje van een jaar oud. U moet het van de schapen of van de geiten nemen. U moet het in bewaring houden tot de veertiende dag van deze maand, en heel de verzamelde gemeenschap van Israël zal het slachten tegen het vallen van de avond. En zij zullen van het bloed nemen en het aan de beide deurposten strijken en aan de bovendorpel, aan de huizen waarin zij het eten zullen. Zij moeten het vlees dezelfde nacht nog eten; op vuur gebraden, met ongezuurde broden, en met bittere kruiden moeten zij het eten. U mag daarvan niets rauw eten, en zeker niet in water gekookt, maar alleen op vuur gebraden,

met zijn kop, met zijn poten en zijn ingewanden. U mag daarvan ook niets overlaten tot de morgen. Wat er de volgende morgen van over is, moet u met vuur verbranden. En zo moet u het eten: uw middel omgord, uw schoenen aan uw voeten en uw staf in uw hand. U moet het met haast eten, het is Pascha voor de HEERE. Want Ik zal in deze nacht door het land Egypte trekken en alle eerstgeborenen in het land Egypte treffen, van de mensen tot het vee. En Ik zal aan al de goden van de Egyptenaren strafgerichten voltrekken, Ik, de HEERE. En het bloed zal u tot een teken zijn aan de huizen waarin u verblijft. Als Ik het bloed zie, zal Ik u voorbijgaan en er zal geen plaag onder u zijn die verderf teweegbrengt, als Ik het land Egypte zal treffen. Deze dag moet voor u een gedenkdag worden. U moet hem vieren als een feest voor de HEERE. U moet hem vieren als een eeuwige verordening, al uw generaties door.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Leviticus (23: 5 - 12)

Uit Leviticus van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Lev 23: 5 - 12
In de eerste maand, op de veertiende dag van de maand, tegen het vallen van de avond, is het Pascha voor de HEERE. En op de vijftiende dag van die maand is het Feest van de ongezuurde broden voor de HEERE. Zeven dagen lang moet u dan ongezuurde broden eten. Op de eerste dag moet u een heilige samenkomst hebben. Geen enkel dienstwerk mag u dan doen. Zeven dagen lang moet U de HEERE een vuuroffer aanbieden. Op de zevende dag is er dan een heilige samenkomst. Geen enkel dienstwerk mag u dan doen. De HEERE sprak tot Mozes: Spreek tot de Israëlieten, en zeg tegen hen: Wanneer u in het land komt dat Ik u geven zal, en u de oogst ervan binnenhaalt, dan moet u de eerste schoof van uw oogst naar de priester brengen. Hij moet de schoof voor het aangezicht van de HEERE bewegen, opdat Hij een welgevallen in u vindt. Op de dag na de sabbat moet de priester de schoof bewegen. U moet op de dag dat u de schoof beweegt, een lam zonder enig gebrek van een jaar oud als brandoffer voor de HEERE bereiden.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Athanasius de Apostolische

Een preek van onze heilige vader Abba Athanasius de Apostolische zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Evenzo staat het zo geschreven in de geschriften: indien onze zielen de wet van God gehoorzamen, zullen de krachten der duisternis ons niet overheersen, maar indien wij van God afdwalen, zullen zij over ons heersen.

U O mens, die verlost wil worden, leer uzelf te zweven in de diepten van God's rijkheid en wijsheid. Strekt uw handen uit in de vorm van het kruis, om de grote zee over te steken, wat dit leven is, en naar God te reiken.

Maar de belemmerende twijfels zijn voor hen die ver afdwalen van de geboden van de Algemene Kerk, dat wil zeggen: ongeloof, overspel, kwaadsprekers, liefde voor geld, wat de bron is van al het kwaad. Maar het teken van het kruis is verspreid onder de hele schepping.

Indien de zon haar stralen niet stuurt, kan zij niet schijnen, noch zou de maan lichten. Zo kunnen ook de vogels der hemel niet vliegen, indien zij niet hun vleugels spreiden, en ook de boten kunnen niet varen, indien zij niet hun zeilen opsteken.

Zie, Mozes de aartsprofeet strekte zijn handen uit en verloeg Amalek, Daniël werd gered uit de leeuwenkuil, Jona uit de buik der walvis, en Tekla, toen zij voor de leeuwen werd gegooid, is gered door het teken van het kruis. Ook Susanna werd gered uit de handen van de twee ouderlingen, Judith

uit de handen van Holofernes en de drie heilige knapen uit de brandende oven. Zij allen werden gered door het teken van het kruis.

Evenzo is gezegd: “Laat uw toevluchtsoord één plaats zijn, de Kerk; zodat u gevoed wordt door de woorden van de boeken, het Hemels Brood en het Bloed van Christus, en ten alle tijden troost vindt in de woorden van de boeken.”

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Athanasius de Apostolische die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de brief van St. Paulus aan Galaten, zijn zegen zij met ons.

Gal 3: 1 – 6
U voor wie Jezus Christus eerder voor ogen is geschilderd alsof Hij onder u gekruisigd was? Dit alleen wil ik van u vernemen: Hebt u de Geest ontvangen uit de werken van de wet, of uit de prediking van het geloof? Bent u zo dwaas? U die met de Geest begonnen bent, gaat u nu eindigen met het vlees? Hebt u tevergeefs zoveel geleden? Als het toch eens tevergeefs was! Hij dan Die u de Geest verleent en krachten onder u werkt, doet Hij dat uit de werken van de wet, of uit de prediking van het geloof? Zoals Abraham God geloofde en het hem tot gerechtigheid werd gerekend.
De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

Het Heilige Evangelie
Het eerste Evangelie
Mattheüs (27: 51 - 56)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 143: 6, 7; 31: 6
Ik spreid mijn handen naar U uit. Verhoor mij spoedig, HEERE, mijn geest bezwijkt; verberg Uw aangezicht niet voor mij, want ik zou aan hen gelijk zijn die in de kuil neerdalen. In Uw hand beveel ik mijn geest; U hebt mij verlost, HEERE, getrouwe God. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 27: 51 - 56
En zie, het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot beneden; de aarde beefde en de rotsen scheurden; ook werden de graven geopend en veel lichamen van heiligen die ontslapen waren, werden opgewekt; en na Zijn opwekking gingen zij uit de graven, kwamen in de heilige stad en zijn aan velen verschenen. En toen de hoofdman over honderd en zij die met hem Jezus bewaakten, de aardbeving zagen en de dingen die gebeurden, werden zij erg bevreesd en zeiden: Werkelijk,

Dit was Gods Zoon! En er waren daar veel vrouwen, die uit de verte toekeken; zij waren Jezus gevolgd van Galilea om Hem te dienen. Onder hen was Maria Magdalena en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het tweede Evangelie
Markus (15: 38 - 41)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 15: 38 - 41
En het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot beneden. En de hoofdman over honderd die daarbij stond, tegenover Hem, en zag dat Hij zo roepend de geest gegeven had, zei: Werkelijk, deze Mens was Gods Zoon! En er waren daar ook vrouwen, die uit de verte toekeken; onder hen was ook Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus de kleine en van Joses, en Salome, die, ook toen Hij in Galilea was, Hem gevolgd waren en gediend hadden, en veel andere vrouwen die met Hem naar Jeruzalem opgegaan waren.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het derde Evangelie
Lukas (23: 47 – 49)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 23: 47 – 49
Toen de hoofdman over honderd zag wat er gebeurd was, verheerlijkte hij God en zei: Werkelijk, deze Mens was rechtvaardig. En al de menigten die samengekomen waren om dit te zien, zagen wat er gebeurd was en keerden terug, terwijl ze zich op de borst sloegen. En al Zijn bekenden stonden op een afstand, ook de vrouwen die Hem samen gevolgd waren van Galilea, en zagen dit aan.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het vierde Evangelie
Johannes (19: 31 - 37)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 19: 31 - 37
Opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op de sabbat, omdat het de voorbereiding was (want de dag van die sabbat was een grote dag), vroegen de Joden dan aan Pilatus of hun benen gebroken en zij weggenomen mochten worden. De soldaten dan kwamen en braken wel de benen van de eerste en van de ander die met Hem gekruisigd was, maar toen zij bij Jezus kwamen en zagen dat Hij al gestorven was, braken zij Zijn benen niet. Maar een van de soldaten stak met een speer in Zijn zij en meteen kwam er bloed en water uit. En die het gezien heeft, die getuigt ervan, en zijn getuigenis is waar, en hij weet dat hij de waarheid spreekt, opdat ook u gelooft. Want deze dingen zijn geschied, opdat het Schriftwoord vervuld wordt: Geen been van Hem zal gebroken worden. En verder zegt een ander Schriftwoord: Zij zullen zien op Hem Die zij doorstoken hebben.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het elfde uur van goede vrijdag

O, armzalig Israël, wiens zonden de natuur heeft bedekt, zie hoe de heidense hoofdman de Gekruisigde belijdde. Niet alleen hij, maar allen die om hem heen waren riepen uit zeggende: "Waarlijk dit was de Zoon van God". Ook de rover die met Hem gekruisigd was, wist van Zijn kracht en vroeg Hem om genade, toen hij het voorhangsel van de tempel van boven naar beneden in tweeën zag scheuren en de zon haar stralen verborg en verduisterde op het midden van de dag, en ook de maan bedekte haar aangezicht en werd bloed omwille van haar Schepper.

De machten der hemelen en de sterren vielen op die dag, en de aarde beefde, de rotsen scheurden, de graven gingen open en de doden stonden op en kwamen in de stad en verschenen aan velen, en vele mensen herkenden hen. Toen zij dat zagen, erkenden zij de kracht van de Gekruisigde. Maar Israël was verblind; het kon niet zien en niet begrijpen. Daar het Voorbereiding was en de lichamen niet op sabbat aan het kruis mochten blijven, vroegen zij de stadhouder om de knieën van de gekruisigden te breken zodat zij zouden sterven. Zij braken de knieën van de twee rovers, maar de Verlosser was al gestorven.

Een van de soldaten stak met zijn spier in Zijn rechterzijde en uit zijn zijde en terstond kwam er bloed en water voor de menigte. De getrouwe getuige zag dat en zijn getuigenis is

waar en hij weet dat hij de waarheid sprak. Daarom schreef hij wat hij zag.
En de profetie werd vervuld, dat geen van zijn beenderen gebroken zouden worden. Er staat ook geschreven, "Zij zullen neerzien op Hem die zij hebben doorstoken, en Hij zal hen veroordelen." De hoofdman ging verbijsterd naar huis en verheerlijkte God voor alles wat hij zag en wat Israël niet begreep. Door Zijn Levengevend lijden, heeft Jezus, de Verlosser, de wereld eeuwige verlossing geschonken.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.
El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

Index

HET TWAALFDE UUR VAN GOEDE VRIJDAG

Klaagliederen van Jeremia (3: 1 - 66)

Uit Klaagliederen van Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Kla 3: 1 - 66
Ik ben de man die ellende gezien heeft door de stok van Zijn verbolgenheid. Mij heeft Hij geleid en doen gaan in duisternis, en niet in licht. Ja, Hij heeft telkens weer Zijn hand tegen mij gekeerd, de hele dag. Hij heeft mijn vlees en mijn huid doen wegteren, Hij heeft mijn beenderen gebroken. Hij heeft tegen mij aan gebouwd en Hij heeft mij omsingeld met gal en moeite. In duistere oorden doet Hij mij wonen, als degenen die allang dood zijn. Hij heeft een muur om mij heen opgeworpen, zodat ik er niet uit kan gaan; Hij heeft mijn bronzen ketenen zwaar gemaakt. Ook wanneer ik het uitschreeuw en om hulp roep, sluit Hij Zijn oren voor mijn gebed. Hij heeft mijn wegen versperd met gehouwen stenen, mijn paden heeft Hij krom gemaakt. Een loerende beer is Hij voor mij, een leeuw op verborgen plaatsen. Mijn wegen heeft Hij afgebogen en Hij heeft mij verscheurd; Hij heeft van mij een woestenij gemaakt. Hij heeft Zijn boog gespannen, en Hij stelde mij als doelwit voor Zijn pijl. Hij heeft in mijn nieren doen binnendringen de pijlen uit Zijn koker. Ik ben belachelijk geworden voor heel mijn volk, het onderwerp van hun spotlied, de hele dag. Hij heeft mij met bitterheden verzadigd, Hij heeft mij met

alsem doordrenkt. Hij heeft mij mijn tanden op kiezelstenen laten stukbijten, waw Hij heeft mij in de as neergedrukt. Van vrede verstoten is mijn ziel, waw ik ben het goede vergeten. En ik zei: Mijn kracht is vergaan, waw en wat ik van de HEERE verwachtte. Denk aan mijn ellende en mijn ontheemding, aan de alsem en de gal. Mijn ziel denkt er onophoudelijk aan, zij buigt zich neer in mij. Dit zal ik ter harte nemen, daarom zal ik hopen: Het is de goedertierenheid van de HEERE dat wij niet omgekomen zijn, dat Zijn barmhartigheid niet opgehouden is! Nieuw zijn ze, elke morgen; groot is Uw trouw! Mijn deel is de HEERE, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen. Goed is de HEERE voor wie Hem verwacht, voor de ziel die Hem zoekt. Goed is het te hopen en stil te wachten op het heil van de HEERE. Goed is het voor een man, als hij een juk draagt in zijn jeugd. Laat hij eenzaam zitten en zwijgen, omdat Hij het hem opgelegd heeft. Laat hij zijn mond in het stof steken: misschien is er hoop. Laat hij zijn wang geven aan wie hem slaat, laat hij met smaad verzadigd worden. Want niet voor eeuwig verstoot de Heere! Want wanneer Hij bedroefd heeft, zal Hij Zich ontfermen naar de grootheid van Zijn goedertierenheid. Want niet van harte verdrukt Hij en bedroeft Hij mensenkinderen. Dat men vertrapt onder zijn voeten alle gevangenen van de aarde; dat men het recht van een man buigt voor het aangezicht van de Allerhoogste; dat men een mens in zijn rechtszaak in het ongelijk stelt; zou de Heere het niet zien? Wie zegt iets en het gebeurt, als de Heere het niet gebiedt? Komt niet uit de mond van de

Allerhoogste voort het kwade en het goede? Wat klaagt dan een mens die leeft? Laat ieder klagen over zijn zonden! Laten wij onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laten wij terugkeren tot de HEERE! Laten wij met onze handen ook ons hart opheffen, tot God in de hemel! Wíj hebben overtreden en zijn ongehoorzaam geweest! Ú hebt niet vergeven! U hebt U in toorn gehuld en hebt ons achtervolgd; U hebt gedood, U hebt niet gespaard. U hebt U in een wolk gehuld, zodat er geen gebed doorkwam. Uitvaagsel en afval hebt U van ons gemaakt in het midden van de volken! Zij hebben tegen ons hun mond opengesperd, al onze vijanden. Angst en valkuil zijn over ons gekomen, de verwoesting en de ondergang. Waterbeken stromen neer uit mijn oog vanwege de ondergang van de dochter van mijn volk. Mijn oog vloeit van tranen en kan niet ophouden, omdat er geen rust is; totdat de HEERE neerkijkt en ziet uit de hemel. Mijn oog doet mijn ziel kwelling aan vanwege al de dochters van mijn stad. Zij die mijn vijanden zijn zonder reden, hebben fel op mij gejaagd als op een vogel. Zij hebben mijn leven in een put gesmoord, en hebben een steen op mij geworpen. Water heeft mijn hoofd overstroomd; ik zei: Ik ben afgesneden! Ik heb Uw Naam aangeroepen, HEERE, vanuit het diepste van de put. U hebt mijn stem gehoord, verberg Uw oor niet voor mijn zuchten, voor mijn hulpgeroep. U bent nabij geweest op de dag dat ik U aanriep; U hebt gezegd: Wees niet bevreesd! U, Heere, hebt de rechtszaken van mijn ziel gevoerd, U hebt mijn leven verlost. U, HEERE, hebt mijn verdrukking

gezien; verschaf mij recht. U hebt al hun wraakzucht gezien, al hun plannen waren tegen mij. U hebt hun smaden gehoord, HEERE, sin, sjin al hun plannen waren tegen mij; de taal van mijn tegenstanders en hun gemompel sin, sjin tegen mij de hele dag. Aanschouw hun zitten en opstaan: sin, sjin ik ben hun spotlied. Vergeldt u hun, HEERE, wat zij verdienen, naar het werk van hun handen. Geeft U hun een deksel op het hart; laat Uw vloek over hen zijn! Achtervolgt U hen in toorn en vaagt U hen weg van onder de hemel van de HEERE.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jona: (1: 10 - 2: 7)

Uit Jona de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jona 1: 10 - 2: 7
Toen werden de mannen zeer bevreesd, en ze zeiden tegen hem: Hoe hebt u dit kunnen doen? De mannen wisten namelijk dat hij op de vlucht was, weg van het aangezicht van de HEERE, want hij had het hun verteld. Zij zeiden dan tegen hem: Wat moeten wij met u doen, zodat de zee ons met rust laat? Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. Daarop zei hij tegen hen: Pak mij op en werp mij in de zee; dan zal de zee u met rust laten, want ik weet dat deze zware storm u omwille van mij overkomt. De mannen roeiden echter om het schip terug te brengen naar het droge. Maar zij konden het niet, want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen. Toen riepen zij de HEERE aan en zeiden: Och HEERE, laat ons toch niet vergaan om het leven van deze man! Leg geen onschuldig bloed op ons! Want U, HEERE, doet zoals het U behaagd heeft. Daarop pakten zij Jona op en wierpen hem in de zee. En de woedende zee kwam tot bedaren. Toen werden de mannen zeer bevreesd voor de HEERE; zij brachten de HEERE een slachtoffer en legden geloften af. En de HEERE beschikte een grote vis om Jona op te slokken. Jona was drie dagen en drie nachten in het binnenste van de vis. Toen bad Jona tot de HEERE. Hij zei: Ik riep uit mijn benauwdheid tot de HEERE en Hij antwoordde mij. Uit de

schoot van het graf riep ik om hulp, U hoorde mijn stem. Want U wierp mij de diepte in, in het hart van de zeeën, een watervloed omringde mij; al Uw baren en Uw golven sloegen over mij heen. En ík zei: Verstoten ben ik van voor Uw ogen; toch zal ik opnieuw aanschouwen Uw heilige tempel. Water omving mij, bedreigde mijn leven, de watervloed omving mij. Zeewier was om mijn hoofd gebonden. Naar de diepste gronden van de bergen daalde ik af in de aarde; haar grendels sloten zich voor eeuwig achter mij. Maar uit het verderf trok U mijn leven omhoog, HEERE, mijn God! Toen mijn ziel in mij bezweek, dacht ik aan de HEERE; mijn gebed kwam tot U, in Uw heilige tempel.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie
Het eerste Evangelie
Mattheüs (27: 57 - 61)

Uit de psalmen van onze vader David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 88: 7; 23: 4; 45: 7, 9

Zij hebben mij in de onderste kuil gelegd, in duistere oorden, in diepten. Al ging ik ook door een dal vol schaduw van de dood, ik zou geen kwaad vrezen, want U bent met mij. *Halleluja.*

Uw troon, o God, bestaat eeuwig en altijd; de scepter van Uw Koninkrijk is een scepter van rechtvaardigheid. Al Uw kleding geurt van mirre en aloë en kaneel. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mat 27: 57 - 61

Toen het avond geworden was, kwam er een rijke man van Arimathea, van wie de naam Jozef was en die ook zelf een discipel van Jezus was. Die ging naar Pilatus en vroeg om het lichaam van Jezus. Toen gaf Pilatus bevel dat het lichaam aan hem gegeven zou worden. En Jozef nam het lichaam in ontvangst, wikkelde het in zuiver fijn linnen, en legde het in zijn nieuwe graf, dat hij in de rots uitgehakt had; en nadat hij een grote steen voor de ingang van het graf

gewenteld had, ging hij weg. En daar waren Maria Magdalena en de andere Maria, die tegenover het graf zaten. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Het tweede Evangelie
Markus (15: 42 – 16: 1)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Markus, zijn zegen zij met ons, Amen.

Mar 15: 42 – 16: 1

En toen het al avond geworden was, en omdat het de voorbereiding op het Pascha was, dat is de voorsabbat, kwam Jozef van Arimathea, een aanzienlijk raadsheer, die zelf ook het Koninkrijk van God verwachtte, en waagde het om bij Pilatus naar binnen te gaan en om het lichaam van Jezus te vragen. En Pilatus verwonderde zich erover dat Hij al gestorven was; en nadat hij de hoofdman over honderd bij zich geroepen had, vroeg hij hem of Hij allang gestorven was. En toen hij het van de hoofdman over honderd vernomen had, schonk hij Jozef het lichaam. En deze kocht fijn linnen en nadat hij Hem van het kruis afgenomen had, wikkelde hij Hem in dat fijne linnen en legde Hem in een graf dat in een rots uitgehakt was; en hij wentelde een steen voor de ingang van het graf. En Maria Magdalena en Maria, de moeder van Joses, zagen waar Hij gelegd werd. En toen de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdalena, Maria, de moeder van Jakobus, en Salome specerijen gekocht om Hem te gaan zalven.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het derde Evangelie
Lukas (23: 50 – 56)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas, zijn zegen zij met ons, Amen.

Luk 23: 50 – 56
En zie, daar was een man van wie de naam Jozef was, een raadsheer, een goed en rechtvaardig man. Deze had niet ingestemd met hun voornemen en handelwijze. Hij kwam uit Arimathea, een stad van de Joden, en verwachtte ook zelf het Koninkrijk van God. Deze ging naar Pilatus en vroeg om het lichaam van Jezus. En toen hij het van het kruis afgenomen had, wikkelde hij het in fijn linnen en legde het in een graf dat in een rots uitgehouwen was, waarin nog nooit iemand gelegd was. En het was de dag van de voorbereiding en de sabbat brak aan. En ook de vrouwen die met Hem uit Galilea gekomen waren, volgden en zagen het graf en hoe Zijn lichaam erin gelegd werd. En toen zij teruggekeerd waren, maakten zij specerijen en mirre gereed. En op de sabbat rustten ze overeenkomstig het gebod.
Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Het vierde Evangelie
Johannes (19: 38 - 42)

En uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes, zijn zegen zij met ons, Amen.

Joh 19: 38 - 42
En daarna vroeg Jozef van Arimathea, die een discipel van Jezus was (maar in het geheim, uit vrees voor de Joden) aan Pilatus het lichaam van Jezus te mogen wegnemen; en Pilatus stond het toe. Hij dan ging en nam het lichaam van Jezus weg. En Nicodemus (die eerst 's nachts naar Jezus toe gekomen was) kwam ook en bracht een mengsel van mirre en aloë mee, ongeveer honderd pond. Zij namen dan het lichaam van Jezus en wikkelden het in linnen doeken, met de specerijen, zoals het de gewoonte van de Joden is bij het begraven. En er was bij de plaats waar Hij gekruisigd was, een hof en in de hof een nieuw graf, waarin nog nooit iemand gelegd was. Daar nu legden zij Jezus vanwege de voorbereiding van de Joden, omdat het graf dichtbij was.
Zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het twaalfde uur van goede vrijdag

Op de avond van deze dag, wat de dag van de voorbereiding was, dat is de dag vóór de sabbat, kwam een rijke man genaamd Jozef, een vooraanstaande van de raad, die ook een schriftgeleerde was, en een andere genoemd Nicodemus, een God liefhebende man. Jozef en zijn vaderen zorgden voor de lichamen van de heiligen.

Hij ging naar Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus, het Eniggeborene Woord van God. Pilatus vroeg hem of hij dood was, en daarover verbaasde de stadhouder zich zeer. En hij gaf toen opdracht aan de hoofdman om het lichaam aan Jozef te geven. De wijze rechtvaardige man nam het lichaam, en verzorgde het. Hij bracht ook wikkels van zuiver linnen, zoals het de Zoon van God betaamt.

Nicodemus bracht ook kostbare welriekende kruiden, ongeveer honderd pond aan mirre en aloë en zij balsemden Hem volgens de traditie van de Hebreeën. Zij plaatsten de kruiden op de Gezegende. Er was een nieuw graf in een hof, rein en nog niet gebruikt. Zij plaatsen het lichaam van de Eniggeborene Zoon daarin en rolde een steen voor de ingang. En toen rusten ze op de Sabbat het gebod in achtnemend. En daar stonden ook de vrouwen, die de gebeurtenissen zagen: Maria van Magdala en de andere Maria, en zij zagen waar Hij was neergelegd.

Koor links: Christus onze Verlosser, is gekomen en heeft voor ons geleden, zodat Hij door Zijn lijden, ons verlost.

El Messie`h mogalisna, khe we te ellem enne, lie kei bie elemoe jo gallisna.

Koor rechts: Laten wij Hem verheerlijken, en Zijn naam verheffen, want Hij is ons genadig geweest, volgens Zijn grote genade.
Fel no mekhid dehoe, we narfaa ismoe, lie enehoe sanaa maa na rahmeten, ke aziem rahmetoe.

PSALM 1

Welzalig de man die niet wandelt in de raad van de goddelozen, die niet staat op de weg van de zondaars, die niet zit op de zetel van de spotters, maar die zijn vreugde vindt in de wet van de HEERE en Zijn wet dag en nacht overdenkt. Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, waarvan het blad niet afvalt; al wat hij doet, zal goed gelukken. Maar zo zijn de goddelozen niet: die zijn juist als het kaf, dat de wind wegblaast. Daarom blijven de goddelozen niet staande in het gericht, de zondaars niet in de gemeenschap van de rechtvaardigen. Want de HEERE kent de weg van de rechtvaardigen, maar de weg van de goddelozen zal vergaan. *Halleluja.*

PSALM 2

Waarom woeden de heidenvolken en bedenken de volken wat zonder inhoud is? De koningen van de aarde stellen zich op en de vorsten spannen samen tegen de HEERE en tegen Zijn Gezalfde: Laten wij Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen! Die in de hemel woont, zal lachen, de Heere zal hen bespotten. Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, in Zijn brandende toorn hun schrik aanjagen. Ik heb Mijn Koning toch gezalfd over Sion, Mijn heilige berg. Ik zal het besluit bekendmaken: De HEERE heeft tegen Mij gezegd: U bent Mijn Zoon, Ík heb U heden verwekt. Eis van Mij en Ik zal U de heidenvolken als Uw eigendom geven, de

einden der aarde als Uw bezit. U zult hen verpletteren met een ijzeren scepter, U zult hen in stukken slaan als aardewerk. Nu dan, koningen, handel verstandig. Laat u onderwijzen, rechters van de aarde. Dien de HEERE met vreze, verheug u met huiver. Kus de Zoon, opdat Hij niet toornig wordt en u onderweg omkomt, wanneer Zijn toorn slechts even ontbrandt. Welzalig allen die tot Hem de toevlucht nemen! *Halleluja.*

PSALM 3

HEERE, hoe talrijk zijn mijn tegenstanders; velen staan tegen mij op. Velen zeggen van mijn ziel: Hij heeft geen heil bij God. U echter, HEERE, bent een schild voor mij, mijn eer; U heft mijn hoofd omhoog. Met mijn stem riep ik tot de HEERE, en Hij verhoorde mij vanaf Zijn heilige berg. Ik lag neer en sliep .....

Index

ZATERDAG VAN HET LICHT
DE NACHT VAN DE APOCALYPS

DE LOFZANGEN EN GEBEDEN VAN DE PROFETEN

De eerste lofzang van Mozes de profeet (EX. 15:1-24)

Ⲧⲟⲧⲉ ⲁϥϩⲱⲥ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲙⲱⲩ̀ⲥⲏⲥ ⲛⲉⲙ ⲛⲉⲛϣⲏⲣⲓ ⲙ̀ⲡⲓⲥⲣⲁⲏⲗ ⲉ̀ⲧⲁⲓ ϩⲱⲗⲏ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲡ̅ⲥ̅: ⲟⲩⲟϩ ⲁϥⲭⲟⲥ ⲉⲑⲣⲟⲩⲭⲟⲥ: ⲭⲉ ⲙⲁⲣⲉⲛϩⲱⲥ ⲉ̀Ⲡ̅ⲥ̅: ⲭⲉ ϧⲉⲛ ⲟⲩⲱⲟⲩ ϫⲁⲣ ⲁϥⲃⲓⲱⲟⲩ.

Tote af hoos enzje Mooisies nem nen shierie em Pisra-iel e-tai hoo-zie ente Eptshois: oewoh af khos ethroe khos: zje ma-ren hoos e-Eptshois: zje gen oe-oooe ghar af-etshie oo-oe.

Toen prezen Mozes en de kinderen van Israël de Heer met dit lied en zij zeiden: Laten wij de Heer prijzen: want Hij is met de glorie verheerlijkt.

Ⲟⲩϩⲏⲑⲟ ⲛⲉⲙ ⲟⲩⲃⲁⲥⲓⲏⲑⲟ ⲁϥⲃⲉⲣⲃⲱⲣⲟⲩ ⲉ̀ⲉ̀ⲫⲓⲟⲙ: ⲟⲩⲃⲟⲏⲑⲟⲥ ⲛⲉⲙ ⲟⲩⲣⲉϥϩⲱⲃⲥ ⲉ̀ⲃⲟⲗ ϩⲓⲭⲱⲓ ⲁϥⲯⲱⲡⲓ ⲛⲏⲓ ⲛ̀ⲛⲟⲩⲥⲱⲧⲏⲣⲓⲁ̀.

Oe eh-tho nem oe etshasie eh-tho af vervoo-roe e-efjom: oev-vo ie-thos nem oe ref hoobs evol hie khooi af shoopie nie en oe sootieria.

Het paard en zijn ruiter stortte Hij in de zee. Hij is mijn hulp en mijn schild: Hij is mij tot heil geweest.

Ϥαι πε Πανοϯ ϯνα ϯⲱοϯ ναϥ: Ϥϯ ⲱπαιωτ ϯναϭαϲϥ.	Fai pe Panoetie tie na-tie oo-oe naf: Efnoetie em pa joot tie na et-shasf.

Hij is mijn God: Hem verheerlijk ik: de God mijns vaders: Hem verhoog ik.

Ⲓ̅Ⲥ̅ πετϭⲟⲩϭⲉⲙ ⲛ̀ⲛⲓⲃⲱⲧⲥ: Ⲡ̅Ⲥ̅ πε πϥραν: ⲛⲓⲃⲉⲣⲉⲃⲱⲟϯⲧⲥ ⲛ̀ⲧⲉ Ϥαραⲱ ⲛⲉⲙ ⲧⲉϥϫⲟⲙ ⲧⲏⲣⲥ ⲁϥⲃⲉⲣⲃⲱⲣⲟϯ ⲉ̀ϣⲓⲟⲙ.	Iptshois pet gom-gem in nie vots, Iptshois pe pefran, nie ver-etsho ots inte Fara-oe nem tef khom tiers af ver-voro ie efiom.

De Heer is een krijgsheld; Heer is Zijn Naam. De wagens van Farao en zijn hele legermacht wierp Hij in de zee.

Ϭⲁⲛⲥⲱⲧⲡ ⲛ̀ⲛⲁⲛⲁⲃⲁⲧⲏⲥ ⲛ̀ⲧⲣⲓⲥⲧⲁⲧⲏⲥ ⲁϥϫⲟⲗⲕⲟϯ ϭⲉⲛ ϣⲓⲟⲙ ⲛ̀ⲩⲁⲣⲓ.	Han sootp en ana-vaties en etries-taties af kholkoe gen efjom en sharie.

De keur van zijn wagenhelden werd in de Schelfzee gedompeld.

Ⲁϥⲥⲱⲃⲥ ⲉ̀ϩⲣⲏⲓ ⲉ̀ϫⲱⲟϯ ⲛ̀ϫⲉ ⲡⲓⲱⲟϯ: ⲁϯⲱⲱⲥ ⲉ̀ϩⲣⲏⲓ ⲉ̀ⲡⲉⲧⲱⲛⲕ ⲙ̀ⲫⲣⲏϯ ⲛⲟϯⲱⲛⲓ.	Af-hoobs e-ehrie ekhoo-oe enzje pie moooe: av-ooms e-egrie epet shiek em efrietie en oe-oonie.

Watervloeden overdekten hen; in de diepte zonken zij als een steen.

ϯεκογⲓⲛⲁⲱ Πⲥ̅ⲥ̅ ⲁⲥϧⲓⲱⲟⲩ ϩⲉⲛ ⲟⲩϫⲟⲱ: ⲧⲉⲕϫⲓϫ ⲛⲟⲩⲓⲛⲁⲱ Πⲁⲛⲟⲩϯ ⲁⲥⲧⲁⲕⲉ ⲛⲉⲕϫⲁϫⲓ.

Tek oe-wie nam Eptshois as etshie oo-oe gen oe-khom: tek zjiekh en oe-wie nam Panoetie asta-ke nek khazj-ie.

Uw rechterhand Heer: heerlijk door kracht: Uw rechterhand mijn God: verpletterde de vijand.

Ϸⲉⲛ ⲡⲁϣⲁⲓ ⲛⲧⲉ ⲡⲉⲕⲱⲟⲩ ⲁⲕϩⲟⲩϩⲉⲱ ⲛⲛⲏⲉⲧϯⲟⲩϧⲏⲛ: ⲁⲕⲟⲩⲱⲣⲡ ⲙ̀ⲡⲉⲕϫⲱⲛⲧ ⲁϥⲟⲩⲟ̀ⲙⲟⲩ ⲙ̀ⲫⲣⲏϯ ⲛ̀ϩⲁⲛⲣⲱⲟⲩⲓ.

Gen ep-a-shai ente pek oo-oe ak-gom-gem en nie et-tie oe-vien: ak oeoorp em pek khoont af oe-o-moe em efrie-tie en han ro-oewie.

In Uw grote majest-eit: vernietigde Gij wie tegen u opstonden: Gij liet Uw toorngloed los: hij verteerde hen als stoppels.

Ⲉϧⲟⲗϩⲓⲧⲉⲛ ⲡⲓⲡ̅ⲛ̅ⲁ̅ ⲛⲧⲉ ⲡⲉⲕⲙⲁⲟⲛ ⲁϥⲟϩⲓ ⲉⲣⲁⲧϥ ⲛϫⲉ ⲡⲓⲱⲟⲩ: ⲁⲧϧⲓⲥⲓ ⲛϫⲉ ⲛⲓⲱⲟⲩ ⲙ̀ⲫⲣⲏϯ ⲛⲟⲩⲥⲟⲃⲧ: ⲁⲧϧⲱⲥ ⲛϫⲉ ⲛⲓϫⲟⲗ ϩⲉⲛ ⲑⲙⲏϯ ⲙ̀ⲫⲓⲟⲩ.

Evol hieten pie pnevma ente pek imvon af o-hie eratf enzje pie moo-oe: af et-shiesie enzje nie moo-oeem efrietie en oe-sobt: af et-shoos enzje nie khol gen ethmietie em efjom.

Door de adem van Uw toorn werden de wateren opgestuwd: als een dam stonden de stromen: de watervloeden stolden in het hart der zee.

Ⲁϥϫⲟⲥ ⲅⲁⲣ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲓϫⲁϫⲓ ϫⲉ ⲧⲛⲁⲃⲟϫⲓ ⲛ̀ⲧⲁⲧⲁⲍⲟ: ⲛ̀ⲧⲁⲫⲱⲯ ⲛ̀ⲍⲁⲛⲯⲱⲗ ⲛ̀ⲧⲁ̀ⲧⲥⲓⲟ ⲛ̀ⲧⲁⲯⲩⲭⲏ: ⲛ̀ⲧⲁⲍⲱⲧⲉⲃ ⲍⲉⲛ ⲧⲁⲥⲏⲫⲓ: ⲛ̀ⲧⲉ ⲧⲁϫⲓϫ ⲉⲣⲟ̅ⲥ̅.

Af khos ghar enzje pie khazj-ie: zje tie na etsh-ozj-ie enta ta-ho: enta foosh en han shool: enta etsio enta epsieshie: enta gooteb gen tasiefie: ente ta zj-iekh er et-shois.

De vijand zeide: Ik achtervolg: haal in: deel de buit: ik verzadig mijn ziel: ik dood met mijn zwaard: mijn hand zal zich meester maken.

Ⲁⲕⲟⲩⲱⲣⲡ ⲙ̀ⲡⲉⲕⲡ̅ⲛ̅ⲁ̅ ⲁⲫⲍⲟⲃⲥⲟⲩ ⲛ̀ϫⲉ ⲫⲓⲟⲩ: ⲁⲩⲱⲱⲥ ⲉⲡⲉⲥⲏⲧ ⲙ̀ⲙⲫⲣⲏϯ ⲛ̀ⲟⲩⲧⲁⲧⲍ ⲍⲉⲛ ⲍⲁⲛⲱⲱⲟⲩ ⲉⲩⲟⲯ.

Ak oe-oorp em pek pnevma: af hobsoe enzje efjom: av-ooms e-pesiet em efrietie en oe-tat gen han moo-oe ev-osh.

Gij bliest met Uw adem: de zee overdekte hen; als lood zonken zij in geweldige wateren.

Ⲛⲓⲙ ⲉⲧⲟ̀ⲛⲓ ⲙ̀ⲙⲟⲕ ⲍⲉⲛ ⲛⲓⲛⲟⲩϯ Ⲡⲥ̅: ⲛⲓⲙ ⲉⲧⲟ̀ⲛⲓ ⲙ̀ⲙⲟⲕ: ⲉⲁⲩϯⲱⲟⲩ ⲛⲁⲕ ⲍⲉⲛ ⲛⲓⲉⲑⲩ ⲛ̀ⲧⲁⲕ: ⲉⲩⲉⲣⲯⲫⲏⲣⲓ ⲙ̀ⲙⲟⲕ ⲍⲉⲛ ⲟⲩⲱⲟⲩ: ⲉⲕⲓ̀ⲣⲓ ⲛ̀ⲍⲁⲛⲯⲫⲏⲣⲓ.

Niem et-onie emmok gen nie noetie Eptshois: niem et-onie emmok: eav-tie oo-oe nak gen nie eth-oe-wab entak: ev-er eshfierie emmok gen oeoo-oe: ek ie-rie en han eshfierie.

Wie is als Gij: onder de goden Heer: wie is als Gij: verheerlijkt in Uw heiligen: wiens glorie wonderbaarlijk is en die wonderen verricht.

Ⲁⲕⲥⲟⲩⲧⲉⲛ ⲧⲉⲕⲟⲩⲓⲛⲁⲱ ⲉⲃⲟⲗ ⲁⲫⲟⲩⲕⲟⲩ ⲛ̀ⲭⲉ ⲡⲕⲁⲅⲓ: ⲁⲕⲃⲓⲱⲱⲓⲧ ϩⲁⲭⲱⲫ ⲙ̀ⲡⲉⲕⲗⲁⲟⲥ ϩⲉⲛ ⲟⲩⲱⲉⲑⲙⲏ: ⲫⲁⲓ ⲉ̀ⲧⲁⲕⲥⲟⲧⲡⲫ: ⲁⲕ†ⲭⲟⲙ ⲛⲁⲫ ϩⲉⲛ ⲧⲉⲕⲛⲟⲙ†: ⲉⲩⲙⲁ ⲛ̀ⲉⲙⲧⲟⲛ ⲉⲫⲟⲩⲁⲃ ⲛⲁⲕ.

Ak soe-ten tek oe-wie nam evol af om-koe enzje ep kahie: ak etshie mooit ga-khof em pek la-os gen oe-methmie: fai etak sotpf: ak tie khom naf gen tek nomtie: evma en emton ef-oewab nak.

Gij strekte Uw rechte-rhand uit: de aarde verzwolg hen: Gij leidde in waarheid het volk dat Gij gekozen hebt: Gij sterkte het: door Uw vertroosting: naar Uw heilige rustplaats.

Ⲁⲩⲥⲱⲧⲉⲙ ⲛ̀ⲭⲉ ϩⲁⲛⲉⲑⲛⲟⲥ ⲟⲩⲟϩ ⲁⲩⲭⲱⲛⲧ: ϩⲁⲛⲛⲁⲕϩⲓ ⲁⲩⲃⲓ ⲛ̀ⲛⲏⲉⲧⲫⲟⲡ ϩⲉⲛ Ⲫⲓⲫⲩⲗⲓⲥⲧⲓⲙ.

Av sootem enzje han ethnos oewoh av khoont: han nak hie af etshie en nie etshop gen nie Fielistiem.

Volkeren hoorden het en werden toornig: beving greep de bewoners van Filistea aan.

Ⲧⲟⲧⲉ ⲁⲩⲓⲏⲥ ⲙ̀ⲙⲱⲟⲩ ⲛ̀ⲭⲉ ⲛⲓϩⲏⲥⲉⲙⲱⲛ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲉⲇⲱⲙ: ⲛⲓⲁⲣⲭⲱⲛ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲙⲱⲁⲃⲓⲧⲏⲥ ⲟⲩⲥ̀ⲑⲉⲣⲧⲉⲣ: ⲡⲉ ⲉ̀ⲧⲁⲫⲃⲓⲧⲟⲩ.

Tote av-ies em moo-oe enzje nie hieghemoon ente Edoom: nie argoon ente nie Moo-abie-ties oe es-ter-ter: pe etaf et shie toe.

Toen verschrikten de stamhoofden van Edom: huiver-ing greep Moabs machtigen aan.

ⲁⲩⲃⲱⲗ ⲉⲃⲟⲗ ⲛ̀ⲧⲉ ⲟⲩⲟⲛ ⲛⲓⲃⲉⲛ ⲉⲧⲱⲟⲡ ϩⲉⲛ ⲭⲁⲛⲁⲁⲛ: ⲁϥⲓ̀ ⲉ̀ⲥⲣⲏⲓ ⲉ̀ⲧⲟⲟⲩ ⲛ̀ⲧⲉ ⲟⲩⲥⲟⲩⲉⲣⲧⲉⲣ ⲛⲉⲙ ⲟⲩⲥⲟϯ.

Af vool evol enzje oe-on nieven et-shop gen Kanaan: af-ie e-ehrie ekhoo-oe enzje oe es-terter nem oe ho-tie.

Alle bewoners van Kanaän versmolten: ontzetting en schrik overviel hen.

ϩⲉⲛ ⲡⲁ̀ⲱⲁⲓ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲉⲕⲭ̀ⲫⲟⲓ ⲙⲁⲣⲟⲩⲉⲣⲱⲛⲓ: ⲱⲁⲛⲧⲉⲫⲥⲓⲛⲓ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲉⲕⲗⲁⲟⲥ Ⲡ̅ⲥ̅ ⲱⲁⲧⲉⲫⲥⲓⲛⲓ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲉⲕⲗⲁⲟⲥ: ϥⲁⲓ ⲉ̀ⲧⲁⲕⲭ̀ⲫⲟⲫ.

Gen ep a-shai ente pek ekh foi maroe er oo-nie: sha tef sienie enzje pek la-os Eptshois: sha tef sienie enzje pek la-os: fai etak ekh fof.

Door Uw geweldige arm verstarden zij als steen: terwijl Uw volk Heer: doortrok Uw volk: dat Gij U hebt verworven doortrok.

ⲁⲛⲓⲧⲟⲩ ⲉ̀ϩⲟⲩⲛ ⲧⲟⲭⲟⲩ ⲥⲓⲭⲉⲛ ⲟⲩⲧⲱⲟⲩ ⲛ̀ⲧⲉ ⲧⲉⲕⲕⲗⲏⲣⲟⲛⲟⲙⲓⲁ̀: ⲛⲉⲙ ⲉ̀ϩⲟⲩⲛ ⲉ̀ⲡⲉⲕⲱⲁⲛⲱⲱⲡⲓ ⲉⲧⲥⲉⲃⲧⲱⲧ: ϥⲁⲓ ⲉ̀ⲧⲁⲕⲉⲣⲥⲱⲃ ⲉ̀ⲣⲟϥ Ⲡ̅ⲥ̅.

A-nie toe e-goen tokhoe hiezjen oe-too-oe ente tek kliero-nomia: nem e-goen e-pek ma en shoopie et sebtoot: fai etak er-hoob erof Eptshois.

Gij brengt hen en plant hen op de berg die Uw erfdeel is: de plaats die Gij: Heer: tot Uw woning gemaakt hebt.

Πεκωαϵθ̅ϒ Πσ̅ϲ̅ ϕηὲταϒϲε-βτωτϥ ὲνχϵ νεκχιχ: Πσ̅ϲ̅ ϵκοι ὲνοϒρο ϣα ὲνϵϩ νεω ιϲχϵν ππὲνϵϩ οϒοϩ ὲτι.	Pek ma eth-oe-wab Eptshois fie etav seb tootf enzje nek zj-iekh: Eptshois ek-oi en oero sha eneh nem ies zjen ep eneh oewoh e-tie.

Uw heiligdom Heer: door Uw hand gesticht: De Heer regeert voor altoos: nu en eeuwig.

Χϵ αϒὶ ὲϫοϒν ὲϕιοω ὲνχϵ νιϩὲθωρ ὲντϵ Φαραὼ νεω νεϥβερεϭωοϒτϲ νεω νεϥϭαϲιϩὲθο.	Zje af-ie e-goen e-efjom enzje nie ehthor ente Fara-oo: nem nef veretshoo-oets nem nef etsha-sie ehtho.

Toen Farao's paarden met zijn wagens en ruiters in de zee gekomen waren.

Ⲁ Πσ̅ϲ̅ ϵν πιωωοϒ ὲντϵ ϕιοω ὲϩρηι ὲχωοϒ: νενϣηρι ⲁϵ ὲⲩΠιϲ̅ⲗ̅ ναϒωοϣι ϫϵν πϵτ-ϣοϒὼοϒ ϫϵν θωη† ὲⲩϕιοω.	A-Eptshois en pie moooe ente efjom e-ehrie ekhoo-oe: nen shierie ze em Pisra-iel nav moshie gen pet shoe-oo-oe gen eth-mietie em ifjom.

Deed de Heer de wateren der zee over hen terugvloeien: maar de kinderen van Israël gingen op het droge midden door de zee.

Ⲁⲥϭⲓ ⲗⲉ ⲛⲁⲥ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲙⲁⲣⲓⲁⲙ ϯ̀ⲡⲣⲟⲫⲏⲧⲏⲥ ⲧ̀ⲥⲱⲛⲓ ⲛ̀Ⲁ̀ⲣⲱⲛ ⲙ̀ⲡⲓⲕⲉⲙⲕⲉⲙ ϩⲉⲛ ⲛⲉⲥⲭⲓⲭ: ⲟⲩⲟϩ ⲁⲩⲓ̀ ⲉ̀ⲃⲟⲗ ⲥⲁⲙⲉⲛϩⲏⲥ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓϩⲓⲟⲙⲓ ⲧⲏⲣⲟⲩ ϩⲉⲛ ϩⲁⲛⲕⲉⲙⲕⲉⲙ ⲛⲉⲙ ϩⲁⲛϩⲱⲥ.

As etshie ze nas enzje Mariam tie profieties: et soo-nie en A-aron em pie kem kem gen nes zjiekh: oewoh af-ie evol sa men hies enzje nie hiomie tieroe gen han kem kem nem han hoos.

Toen nam Mirjam de profetes: de zuster van Aäron: de tamboerijn in haar hand: en alle vrou-wen gingen achter haar aan met tamboerijnen en lofzangen.

Ⲁⲥⲉⲣϩⲏⲧⲥ ⲗⲉ ϩⲁⲭⲱⲟⲩ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲙⲁⲣⲓⲁⲙ ⲉⲥⲭⲱ ⲙ̀ⲙⲟⲥ: ⲭⲉ ⲙⲁⲣⲉⲛϩⲱⲥ ⲉ̀Ⲡ̅ⲥ̅: ⲭⲉ ϩⲉⲛ ⲟⲩⲱ̀ⲟⲩ ϫⲁⲣ ⲁⲫⲃⲓ̀ⲱⲟⲩ.

As er hiets ze ga khoooe enzje Mariam eskhoo emmos: zje ma-ren hoos e-Eptshois: zje gen oe-oo-oe ghar af-etshie oo-oe.

En Mirjam begon hen te leiden zeggende: Laten wij de Heer prijzen: want Hij is met de glorie verheerlijkt.

Ⲟⲩϩⲉⲟ ⲛⲉⲙ ⲟⲩⲃⲁⲥⲓϩⲉⲟ ⲁⲫⲃⲉⲣⲃⲱⲣⲟⲩ ⲉ̀ϥⲓⲟⲙ: ⲭⲉ ⲙⲁⲣⲉⲛϩⲱⲥ ⲉ̀Ⲡ̅ⲥ̅: ⲭⲉ ϩⲉⲛ ⲟⲩⲱ̀ⲟⲩ ϫⲁⲣ ⲁⲫⲃⲓ̀ⲱⲟⲩ.

Oe eh-tho nem oe etshasie eh-tho: af vervoo-roe e-efjom. zje ma-ren hoos e-Eptshois: zje gen oe-oo-oe ghar af-etshie oo-oe.

Het paard en zijn ruiter stortte Hij in de zee. Laten wij de Heer prijzen: want Hij is met de glorie verheerlijkt.

Deuteronomium (32: 1 - 43)

De tweede lofzang van Mozes de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Hoor mij aan, hemel, dan zal ik spreken! Laat de aarde de woorden van mijn mond horen. Laat mijn leer neerdruppelen als de regen, laten mijn woorden stromen als de dauw, als een zachte regen op het groen, en als regendruppels op het gewas. Want ik zal de Naam van de HEERE uitroepen; geef grootheid aan onze God! Hij is de rots, Wiens werk volmaakt is, want al Zijn wegen zijn een en al recht. God is waarheid en geen onrecht; rechtvaardig en waarachtig is Hij. Zij hebben verderfelijk tegen Hem gehandeld; het zijn Zijn kinderen niet. Een schandvlek! Het is een slinkse en verdorven generatie. Doet u dit de HEERE aan, dwaas en onwijs volk? Is Hij niet uw Vader, Die u verworven heeft, Die u gemaakt heeft en u stand heeft doen houden? Denk aan de dagen van vroeger tijd; let op de jaren van generatie op generatie. Vraag het uw vader, hij zal het u vertellen, vraag het uw oudsten, zij zullen het u zeggen. Toen de Allerhoogste aan de volken het erfelijk bezit uitdeelde, toen Hij Adams kinderen van elkaar scheidde, heeft Hij het grondgebied van de volken vastgesteld overeenkomstig het aantal Israëlieten. Want het deel van de HEERE is Zijn volk, Jakob is het gebied dat Zijn eigendom is. Hij vond hem in een woestijngebied, in een woeste, huilende wildernis. Hij omringde hem, Hij onderwees hem,

Hij beschermde hem als Zijn oogappel. Zoals een arend zijn nest opwekt, boven zijn jongen zweeft, zijn vleugels uitspreidt, ze pakt en ze draagt op zijn vlerken, zo heeft alleen de HEERE hem geleid, er was geen vreemde god bij hem. Hij liet hem rijden op de hoogten van de aarde, en hij at de opbrengsten van het veld. Hij liet hem honing zuigen uit de rots, en olie uit hard gesteente; boter van runderen, en melk van kleinvee, samen met het vet van lammeren, van rammen die in Basan weiden, en van bokken, samen met het allerbeste binnenste van de tarwekorrel, en druivenbloed, goede wijn, hebt u gedronken. Maar toen Jesjurun vet werd, trapte hij achteruit u bent vet, u bent dik, u bent vetgemest toen verliet hij God, Die hem gemaakt heeft, hij versmaadde de Rots van zijn heil. Zij hebben Hem tot na-ijver gebracht met vreemde goden, met gruwelijke daden hebben zij Hem tot toorn verwekt. Zij hebben geofferd aan de demonen, niet aan God; aan goden die zij niet kenden, aan nieuwe goden, die kortgeleden gekomen zijn, voor wie uw vaderen niet gehuiverd hebben. De Rots Die u verwekt heeft, hebt u veronachtzaamd, en u hebt de God Die u gebaard heeft, vergeten. Toen de HEERE dat zag, verwierp Hij hen, uit toorn tegen Zijn zonen en Zijn dochters. Hij zei: Ik zal Mijn aangezicht voor hen verbergen; Ik zal zien wat hun einde is, want zij zijn een totaal verdorven generatie, kinderen in wie geen enkele trouw is. Zíj hebben Mij tot na-ijver gebracht met wat geen God is; zij hebben Mij tot toorn verwekt door hun nietige afgoden. Ík zal hen daarom jaloers maken door wat geen

volk is, door een dwaas volk zal Ik hen tot toorn verwekken. Want een vuur is aangestoken in Mijn toorn, het zal branden tot onder in de hel, het zal het land met zijn opbrengst verteren en de fundamenten van de bergen in vlam zetten. Ik zal verschrikkelijke dingen over hen ophopen; al Mijn pijlen schiet Ik op hen af. Uitgeteerd door honger, verteerd door pest en bitter verderf zullen zij zijn; tanden van wilde dieren zal Ik op hen afsturen, met vurig vergif van slangen die in het stof kruipen. Buiten berooft het zwaard, en binnenskamers de verschrikking, zowel de jongen als het meisje, de zuigeling samen met de grijsaard. Ik zei: Ik zal hen naar alle kanten verspreiden, Ik zal de gedachtenis aan hen onder de stervelingen doen ophouden, ware het niet dat Ik beducht was voor de toorn van de vijand. Hun tegenstanders zouden het verdraaien en zeggen: Ónze hand is verheven, het is niet de HEERE Die dit alles gedaan heeft. Want zij zijn een volk dat door raadgevingen verloren gaat, er is geen inzicht bij hen. Waren zij maar wijs, dan zouden zij dit opmerken. Zij zouden op hun einde letten. Hoe zou één man er duizend kunnen achtervolgen, en twee mannen er tienduizend laten vluchten, tenzij hun Rots hen verkocht en de HEERE hen uitleverde? Want hun rots is niet zoals onze Rots, zelfs onze vijanden kunnen hierover oordelen. Want hun wijnstok is uit de wijnstok van Sodom en uit de velden van Gomorra; hun druiven zijn giftige druiven, bittere trossen hebben zij. Hun wijn is slangenvergif, en een venijnig gif van adders. Is dat niet bij Mij opgeborgen, verzegeld in Mijn schatkamers?

Aan Mij komt de wraak en de vergelding toe, op het tijdstip dat hun voet wankelt. Voorzeker, de dag van hun ondergang is dichtbij, en spoedig komen de dingen die hen te wachten staan. Want de HEERE zal Zijn volk recht verschaffen, Hij zal berouw hebben over Zijn dienaren. Want Hij zal zien dat hun kracht is vergaan, en dat het met de gebondene en de vrije gedaan is. Dan zal Hij zeggen: Waar zijn nu hun goden, de rots tot wie zij de toevlucht namen, van wie zij het vet van de offers aten, van wie zij de wijn van de plengoffers dronken? Laten zij opstaan en u helpen, laat daar een schuilplaats voor u zijn. Zie nu in dat Ik, Ik Die ben, er is geen God naast Mij. Ík dood en Ik maak levend, Ik verwond en Ík genees en er is niemand die uit Mijn hand redt! Want Ik hef Mijn hand op naar de hemel en zeg: Zo waar Ik in eeuwigheid leef: Als Ik Mijn glinsterend zwaard wet, Mijn hand het grijpt voor het oordeel, zal Ik de wraak laten terugkomen op Mijn tegenstanders, en het hun die Mij haten, vergelden. Ik zal Mijn pijlen dronken maken van bloed, en Mijn zwaard zal vlees eten van het bloed van de gesneuvelde en de gevangene, van het hoofd van de vijand met zijn loshangende haar. Juich, heidenen, met Zijn volk! Want Hij zal het bloed van Zijn dienaren wreken. Hij zal de wraak laten terugkomen op Zijn tegenstanders, en Zijn land en Zijn volk verzoenen! *De lofzang is aan God altijd.*

1Samuel (2: 1 - 10)

Lofzang van Hanna, Samuel`s moeder.

Mijn hart springt op van vreugde in de HEERE, mijn hoorn is opgeheven in de HEERE; mijn mond is wijd open tegen mijn vijanden, want ik verheug mij in Uw heil. Er is niemand zo heilig als de HEERE, want er is niemand buiten U, en er is geen rotssteen als onze God. Spreek toch niet steeds zo bijzonder hoogmoedig, en laat niets hooghartigs uit uw mond gaan; want de HEERE is een alwetend God, en Zijn daden zijn recht. De boog van de sterken is gebroken, maar zij die struikelden, zijn met kracht omgord. Zij die verzadigd waren, hebben zich om brood verhuurd, maar zij die hongerig waren, zijn het niet meer. Zelfs de onvruchtbare heeft er zeven gebaard, maar zij die veel kinderen had, is verkommerd. De HEERE doodt en maakt levend, Hij doet in het graf neerdalen en Hij doet daaruit opkomen. De HEERE maakt arm en maakt rijk, Hij vernedert, ook verhoogt Hij. Hij verheft de geringe uit het stof; uit het vuil verhoogt Hij de arme om hen bij edelen te doen zitten, om hen een erezetel te laten verkrijgen. Want de grondvesten van de aarde zijn van de HEERE en Hij heeft de wereld daarop geplaatst. Hij zal de voeten van Zijn gunstelingen bewaren, maar de goddelozen zullen zwijgen in de duisternis, want een man is niet sterk door eigen kracht. Zij die de HEERE ter verantwoording roepen, zullen verpletterd worden; Hij zal in de hemel over hen donderen.

De HEERE zal rechtspreken over de einden der aarde; Hij zal Zijn Koning kracht geven, en de hoorn van Zijn Gezalfde opheffen.

De lofzang is aan God altijd.

Habakuk (3: 2 - 19)

Lofzang van Habakuk de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

HEERE, toen ik Uw tijding hoorde, heb ik gevreesd. HEERE, Uw werk, behoud het in het leven in het midden van de jaren, maak het bekend in het midden van de jaren; denk in Uw toorn aan ontferming! God kwam van Teman, de Heilige van het gebergte Paran. Sela Zijn majesteit bedekte de hemel, de aarde was vol van Zijn lof. Er was een glans als van het zonlicht; lichtstralen kwamen uit Zijn hand, daarin ging Zijn macht schuil. Voor Hem uit ging de pest, de gloed ervan volgde Hem op de voet. Hij stond en deed de aarde schudden, Hij keek en liet heidenvolken opspringen. De aloude bergen werden verpletterd, de eeuwige heuvels hebben zich neergebogen. De eeuwige wegen zijn van Hem. Ik zag de tenten van Kusjan gebogen onder het onrecht, de tentkleden van het land Midian sidderden. Was de HEERE tegen de rivieren ontbrand? Woedde Uw toorn tegen de rivieren, of was Uw verbolgenheid tegen de zee, dat U op Uw paarden reed? Uw wagens brachten heil. U haalde Uw boog tevoorschijn om de eden, aan de stammen gedaan door het woord. Sela Met rivieren spleet U de aarde. De bergen zagen U, zij beefden van angst. Een vloed van water stroomde voorbij, de watervloed liet zijn stem klinken, hoog hief hij zijn handen op. Zon en maan stonden stil in hun woning; met het licht

bewogen Uw pijlen zich voort, met de gloed Uw glinsterende speer. In gramschap schreed U voort over de aarde, in toorn vertrapte U de heidenvolken. U bent uitgetrokken tot heil van Uw volk, tot heil van Uw Gezalfde. U hebt het dak van het huis van de goddeloze verbrijzeld, U legt het fundament bloot tot de hals toe. Sela U doorboorde met zijn eigen pijlen het hoofd van zijn strijders. Zij stormden aan om mij te verspreiden, zij die zich verheugden alsof zij de ellendige in een verborgen plaats wilden verslinden. U betrad met Uw paarden de zee, de schuimkoppen van grote wateren. Ik hoorde het en mijn buik sidderde. Bij het geluid trilden mijn lippen. Verrotting tastte mijn beenderen aan. Ik sidderde op de plaats waar ik stond. Zeker, ik zal rustig wachten op de dag van de benauwdheid, als die aanbreekt voor het volk dat ons zal aanvallen. Al zal de vijgenboom niet in bloei staan en er geen vrucht aan de wijnstok zijn, al zal de opbrengst van de olijfboom tegenvallen en zullen de velden geen voedsel voortbrengen, al zal het kleinvee uit de kooi verdwenen zijn en er geen rund in de stallen over zijn ik zal dan toch in de HEERE van vreugde opspringen, mij verheugen in de God van mijn heil. De HEERE Heere is mijn kracht, Hij maakt mijn voeten als die van de hinden, en Hij doet mij treden op mijn hoogten. Voor de koorleider, bij mijn snarenspel.

De lofzang is aan God altijd.

Jona (2: 1 - 9)

Lofzang van Jona de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Toen bad Jona tot de HEERE, zijn God, vanuit het binnenste van de vis. Hij zei: Ik riep uit mijn benauwdheid tot de HEERE en Hij antwoordde mij. Uit de schoot van het graf riep ik om hulp, U hoorde mijn stem. Want U wierp mij de diepte in, in het hart van de zeeën, een watervloed omringde mij; al Uw baren en Uw golven sloegen over mij heen. En ík zei: Verstoten ben ik van voor Uw ogen; toch zal ik opnieuw aanschouwen Uw heilige tempel. Water omving mij, bedreigde mijn leven, de watervloed omving mij. Zeewier was om mijn hoofd gebonden. Naar de diepste gronden van de bergen daalde ik af in de aarde; haar grendels sloten zich voor eeuwig achter mij. Maar uit het verderf trok U mijn leven omhoog, HEERE, mijn God! Toen mijn ziel in mij bezweek, dacht ik aan de HEERE; mijn gebed kwam tot U, in Uw heilige tempel. Wie nietige afgoden vereren, verlaten Hem Die hun goedertieren is. Maar ik, met dankzegging zal ik U offers brengen; wat ik beloofd heb, zal ik nakomen. Het heil is van de HEERE!
De lofzang is aan God altijd.

Jesaja (38: 10 - 20)

Lofzang van Hizkia, koning van Juda toen hij van zijn ziekte genezen was.

Zelf zei ik: Op de helft van mijn dagen moet ik heengaan; in de poorten van het graf word ik beroofd van de rest van mijn jaren. Ik zei: Ik zal de HEERE, de HEERE, niet zien in het land van de levenden; ik zal de mensen niet meer aanschouwen onder de inwoners van de wereld. Mijn levenstijd is opgebroken, van mij weggerukt, als een tent van een herder; ik heb mijn leven opgerold, zoals een wever doet, Hij snijdt mij af van het weefgetouw. Voordat de dag tot nacht wordt, zult U aan mij een einde gemaakt hebben. Ik stelde het me voor, tot de morgen toe: als een leeuw, zo zal Hij al mijn beenderen breken. Voordat de dag tot nacht wordt, zult U aan mij een einde gemaakt hebben. Als een zwaluw of kraanvogel, zo piepte ik, ik kirde als een duif. Mijn ogen waren smekend opgeslagen naar omhoog: Heere, ik word neergedrukt; wees U mijn Borg! Wat zal ik spreken? Zoals Hij mij heeft gezegd, heeft Híj het gedaan. Nu mag ik al mijn jaren gerust verdergaan, de bitterheid van mijn ziel te boven gekomen. Heere, bij deze dingen leeft men, en in al deze dingen is het leven van mijn geest. Want U hebt mij gezond gemaakt en mij genezen. Zie, tot vrede is de bitterheid voor mij bitter geweest, want Ú hebt mijn ziel lieflijk omhelsd, van het graf van de ontbinding vandaan gehaald. Want U hebt al mijn zonden achter Uw rug

geworpen. Immers, het graf zal U niet loven, de dood U niet prijzen; wie in de kuil neerdalen, zullen op Uw waarheid niet hopen. De levende, de levende, die zal U loven, zoals ik vandaag. De vader zal zijn kinderen met Uw waarheid bekendmaken. De HEERE was er om mij te verlossen. Daarom zullen wij mijn snarenspel doen klinken, al de dagen van ons leven, in het huis van de HEERE.

De lofzang is aan God altijd.

Manassa de koning

Lofzang van van Manassa de koning.

Heer, almachtige God van onze vaderen, Abraham, Isaak en Jakob en hun rechtvaardige nakomelingen, die de hemel en de aarde gemaakt met al hun tooi, die de zee geboeid hebt door het woord van uw bevel, die de afgrond gesloten en verzegeld hebt met uw vreeswekkende en geprezen naam, voor wie alles siddert en beeft door uw machtige aanschijn. Want ondraaglijk is de luister van uw glorie en onweerstaanbaar de toorn van uw dreiging tegenover zondaren. Maar onmetelijk en ondoorgrondelijk is het erbarmen van uw belofte, want u bent de hoogste Heer, barmhartig, lankmoedig en vol erbarmen, vol spijt over de boosaardigheden van de mensen. U, Heer, hebt naar uw veelvuldige goedheid boetedoening en vergeving beloofd aan hen die tegen u gezondigd hebben en in de volheid van uw erbarmen hebt u boetedoening tot redding voor de zondaren. U dan, Heer, God van de rechtvaardigen, hebt geen boetedoening opgelegd aan de rechtvaardigen Abraham, Isaak en Jakob, die jegens u niet hebben gezondigd. Maar mij, zondaar, hebt u boetedoening opgelegd, omdat ik zonden heb begaan, talrijker dan het zand aan de zee. Menigvuldig zijn mijn ongerechtigheden, zij zijn menigvuldig, Heer, en ik ben niet waardig mijn blik te richten en te schouwen naar de hoogte van de hemel wegens de menigte van mijn ongerechtigheden,

neergebogen met sterke ijzeren boeien, zodat ik mijn hoofd niet kan oprichten aangaande mijn zonden.En voor mij is er geen verademing omdat ik de toorn in uw gemoed heb opgewekt en kwaad gedaan ten aanzien van van u door afgodsbeelden op te richten en veelvuldig beledigende voorwerpen te maken. En nu onderwerp ik mijn hart aan u, biddend om de goedheid die van u komt, Heer. Ik heb gezondigd, Heer, ik heb gezondigd en ik erken mijn ongerechtigheden. Ik bid u vragend: Heer vergeef mij, vergeef mij; vernietig mij niet te zamen met mijn ongerechtigheden en bewaar niet in toorn ontstoken mijn slechte daden voor eeuwig. Veroordeel mij niet tot het diepste van de aarde. Want u, Heer, bent de God van de boetvaardigen en aan mij zult u uw goedheid tonen, want, hoewel ik onwaardig ben, u zult mij redden volgens uw grote erbarmen, en ik zal u altijd prijzen, alle dagen van mijn leven. Want heel de macht van de hemelen prijst u en aan u is de glorie in eeuwigheid. Amen.

De lofzang is aan God altijd.

Jesaja (26: 9 - 20)

Eerste lofzang van Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Ik naar U in de nacht, ja, met mijn geest diep in mij zoek ik U ernstig. Want wanneer Uw oordelen over de aarde komen, leren de bewoners van de wereld wat gerechtigheid is. Al wordt de goddeloze genade bewezen, hij leert niet wat gerechtigheid is: in een land van recht bedrijft hij onrecht en de hoogheid van de HEERE ziet hij niet. HEERE, Uw hand is opgeheven, maar zij zien het niet. Toch zullen zij het zien en beschaamd worden vanwege de ijver voor Uw volk; ja, het vuur voor Uw tegenstanders het zal hen verteren. HEERE, U zult voor ons vrede beschikken, want al onze zaken hebt U ook voor ons in orde gebracht. HEERE, onze God, andere heren dan U hebben over ons geheerst, door U alleen gedenken wij Uw Naam. Doden zullen niet herleven; gestorvenen zullen niet opstaan. Daarom hebt U hen gestraft, hen weggevaagd, elke gedachtenis aan hen doen vergaan. HEERE, U hebt dit volk vermeerderd, U hebt dit volk vermeerderd, U hebt Uzelf verheerlijkt, U hebt hen ver weggedaan, in alle einden der aarde. HEERE, in de benauwdheid hebben zij U gezocht, een fluisterend gebed uitgestort, toen Uw vermaning over hen kwam. Zoals een zwangere vrouw die op het punt staat te baren, ineenkrimpt en het uitschreeuwt in haar weeën, zo waren wij voor Uw aangezicht, HEERE. Wij waren zwanger, wij krompen

ineen, maar het was als baarden wij wind: wij hebben het land geen heil gebracht, wereldbewoners zijn niet geboren. Uw doden zullen leven ook mijn dood lichaam zij zullen opstaan. Ontwaak en juich, u die woont in het stof, want Uw dauw zal zijn als dauw op jong, fris groen en de aarde zal de gestorvenen baren. Ga, Mijn volk, treed uw kamers binnen, sluit uw deuren achter u. Verberg u voor een klein ogenblik, totdat de gramschap over is.

De lofzang is aan God altijd.

Jesaja (25: 1 - 12)

Tweede lofzang van Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

HEERE, U bent mijn God, ik zal U roemen, Uw Naam loof ik. Want U hebt wonderen gedaan. Uw raadsbesluiten zijn van oudsher vast en zeker. Want U hebt van de stad een steenhoop gemaakt, van de versterkte stad een ruïne, van de vesting van vreemden iets wat geen stad mag heten; in eeuwigheid zal zij niet herbouwd worden. Daarom zal een sterk volk U eren, de stad van gewelddadige volken zal U vrezen. Want U bent voor de geringe een vesting geweest, een vesting voor de arme in zijn nood, een toevlucht tegen de vloed, een schaduw tegen de hitte. Want het razen van geweldplegers is als een vloed tegen een muur. Als de hitte in een dorre streek zult U het gedruis van de vreemden onderdrukken; als de hitte door de schaduw van een dikke wolk zal het gezang van de geweldplegers worden gedempt. De HEERE van de legermachten zal op deze berg voor alle volken een feestmaal met uitgelezen gerechten aanrichten, een feestmaal met gerijpte wijnen, met uitgelezen gerechten vol merg, met gezuiverde gerijpte wijnen. En Hij zal op deze berg verslinden de sluier waarmee het gezicht van alle volken omsluierd is, en de bedekking waarmee alle naties bedekt zijn. Hij zal de dood voor altijd verslinden, de Heere HEERE zal de tranen van alle gezichten afwissen en de smaad van Zijn volk wegnemen van heel de aarde, want de

HEERE heeft gesproken. Op die dag zal men zeggen: Zie, Dit is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons verlossen. Dit is de HEERE, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn heil. Want de hand van de HEERE zal rusten op deze berg. Maar Moab zal onder Hem worden vertrapt, zoals stro vertrapt wordt in de mest. Hij zal Zijn handen te midden van hem uitspreiden, zoals een zwemmer ze uitspreidt om te zwemmen, en Hij zal zijn hoogmoed vernederen, ondanks zijn listige handelingen. Hij zal uw hoge vestingmuren neerhalen, neerwerpen, neerstorten ter aarde, tot in het stof.

De lofzang is aan God altijd.

Jesaja (26: 1 - 9)

Derde lofzang van Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Op die dag zal dit lied gezongen worden in het land Juda: Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en vestingwallen. Doe de poorten open, zodat het rechtvaardige volk kan binnengaan, dat de trouw bewaart. Het is Uw vaste voornemen: U zult volkomen vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd. Vertrouw op de HEERE, tot in eeuwigheid, want de HEERE HEERE is een eeuwige rots. Voorzeker, Hij haalt ze neer, de bewoners van de hoogte, de hoogverheven stad; Hij vernedert haar, Hij werpt haar neer, tot de grond toe, Hij stort haar neer tot in het stof. De voet zal haar vertrappen, de voeten van de ellendige, de voetstappen van de armen. Het pad van de rechtvaardige is geheel effen, recht is het spoor dat U voor de rechtvaardige baant. Ook in de weg van Uw oordelen, HEERE, hebben wij U verwacht; naar Uw Naam en naar Uw gedachtenis gaat het verlangen van onze ziel uit. Met heel mijn ziel verlang ik naar U in de nacht, ja, met mijn geest diep in mij zoek ik U ernstig. Want wanneer Uw oordelen over de aarde komen, leren de bewoners van de wereld wat gerechtigheid is.

De lofzang is aan God altijd.

Klaagliederen (5: 16 - 22)

Lofzang van Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Wee toch ons, dat wij zo gezondigd hebben! Hierom is ons hart ziek, om deze dingen zijn onze ogen verduisterd: vanwege de berg Sion, die een woestenij is, waar vossen op lopen. U, HEERE, zetelt voor eeuwig! Uw troon is van generatie op generatie! Waarom zou U ons voor altijd vergeten, zou U ons zo lange tijd verlaten? HEERE, bekeer ons tot U, dan zullen wij bekeerd zijn! Vernieuw onze dagen als vanouds. Want zou U ons geheel en al verwerpen? Zou U zozeer op ons vertoornd zijn?

De lofzang is aan God altijd.

Baruch (2: 11 - 15)

Lofzang van Baruch de profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Heer, God van Israël, Gij hebt uw volk met sterke hand uit Egypte geleid, onder tekenen en wonderen, met grote macht, met opgestoken arm, en daardoor uw grote naam verworven. Wij hebben gezondigd, goddeloos zijn wij geweest, Heer onze God, al uw voorschriften hebben wij overtreden. Maar wend uw toorn van ons af, wij zijn toch al met zo weinigen overgebleven bij de volken waaronder Gij ons hebt verstroold. Heer, verhoor ons bidden en smeken, verlos ons om uwentwil en verleen ons de gunsten te verwerven van hen die ons hebben verbannen. Dan zal de hele aarde weten dat Gij, Heer, onze God zijt; Israël en zijn nakomelingen dragen immers uw naam.
De lofzang is aan God altijd.

1Koningen (18: 36 - 39)

Lofzang van Elia de profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

En het gebeurde, toen men het graanoffer bracht, dat de profeet Elia naar voren kwam en zei: HEERE, God van Abraham, Izak en Israël, laat het heden bekend worden dat U God bent in Israël, en ik Uw dienaar, en dat ik al deze dingen overeenkomstig Uw woord heb gedaan. Antwoord mij, HEERE, antwoord mij, zodat dit volk weet dat U, HEERE, de ware God bent, en dat U hun hart tot inkeer gebracht hebt. Toen viel er vuur van de HEERE neer, verteerde het brandoffer, het hout, de stenen en het stof. Zelfs het water in de geul likte het op. Toen heel het volk dat zag, wierpen zij zich met hun gezicht ter aarde en zeiden: De HEERE is God, de HEERE is God!
De lofzang is aan God altijd.

1Kronieken (29: 10 - 13)

Lofzang van David de profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Geloofd zij U, HEERE, God van onze vader Israël, van eeuwigheid tot eeuwigheid! Van U, HEERE, is de grootheid, de macht, de luister, de kracht en de majesteit. Want alles wat in de hemel en op de aarde is, is van U. Van U, HEERE, is het Koninkrijk, en U hebt Zich verheven tot een Hoofd boven alles. Rijkdom en eer komen van voor Uw aangezicht, en U heerst over alles. In Uw hand is kracht en macht, in Uw hand is het om ieder groot te maken en sterk te maken. Nu dan, o onze God, wij loven U en prijzen Uw luisterrijke Naam. *De lofzang is aan God altijd.*

1Koningen (8: 22 - 30)

Lofzang van Koning Solomo, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Toen ging Salomo voor het altaar van de HEERE staan, tegenover heel de gemeente van Israël, en hij spreidde zijn handen uit naar de hemel en zei: HEERE, God van Israël, er is geen God zoals U, boven in de hemel of beneden op de aarde, Die het verbond en de goedertierenheid houdt tegenover Uw dienaren, die met heel hun hart wandelen voor Uw aangezicht, Die Zich tegenover Uw dienaar, mijn vader David, gehouden hebt aan wat U tot hem had gesproken. Want met Uw mond sprak U, en dat hebt U met Uw hand vervuld, zoals het op deze dag is. En nu HEERE, God van Israël, houd U tegenover mijn vader David, Uw dienaar, aan wat U tot hem gesproken hebt: Het zal u voor Mijn aangezicht niet aan een man ontbreken die op de troon van Israël zal zitten, tenminste, wanneer uw zonen op hun weg letten door voor Mijn aangezicht te wandelen, zoals u voor Mijn aangezicht gewandeld hebt. Nu dan, God van Israël, laat toch Uw woorden, die U tot Uw dienaar, mijn vader David, sprak, bewaarheid worden. Maar zou God werkelijk op de aarde wonen? Zie, de hemel, ja, de allerhoogste hemel, kan U niet bevatten, hoeveel te min dit huis dat ik gebouwd heb! Schenk dan aandacht aan het gebed van Uw dienaar en aan zijn smeekbede, HEERE, mijn God, door te luisteren naar het roepen en naar het gebed dat

Uw dienaar heden voor Uw aangezicht bidt. Laten Uw ogen open zijn, nacht en dag, over dit huis, over deze plaats, waarvan U hebt gezegd: Mijn Naam zal daar zijn, om te luisteren naar het gebed dat Uw dienaar op deze plaats zal bidden. Luister dan naar de smeekbede van Uw dienaar en Uw volk Israël, die zij op deze plaats zullen bidden. En U, luister in Uw woonplaats, in de hemel, ja luister, en vergeef.
De lofzang is aan God altijd.

Daniël (9: 4 - 19)

Lofzang van Daniël de profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Ik bad tot de HEERE, mijn God, en deed belijdenis en zei: Och Heere, grote en ontzagwekkende God, Die Zich houdt aan het verbond en de goedertierenheid ten aanzien van hen die Hem liefhebben en Zijn geboden in acht nemen, wij hebben gezondigd, wij hebben onrecht gedaan, wij hebben goddeloos gehandeld, wij zijn in opstand gekomen door af te wijken van Uw geboden en bepalingen. Wij hebben niet geluisterd naar Uw dienaren, de profeten, die in Uw Naam spraken tot onze koningen, onze vorsten en onze vaderen, en tot heel de bevolking van het land. Bij U, Heere, is de gerechtigheid, maar bij ons de schaamte op het gezicht zo is het heden ten dage bij de mannen van Juda, bij de inwoners van Jeruzalem en bij heel Israël, bij hen die dichtbij zijn en die ver weg zijn, in alle landen waarheen U hen verdreven hebt om hun trouwbreuk, die zij tegenover U gepleegd hebben. Heere, bij ons staat de schaamte op het gezicht, bij onze koningen, bij onze vorsten, bij onze vaderen, omdat wij tegen U gezondigd hebben. De Heere, onze God, is vol barmhartigheid en menigvuldige vergeving, hoewel wij tegen Hem in opstand zijn gekomen. Wij hebben niet geluisterd naar de stem van de HEERE, onze God, om volgens Zijn wetten te wandelen, die Hij ons gegeven heeft door de hand van Zijn dienaren, de profeten. Maar heel

Israël heeft Uw wet overtreden en is afgeweken door niet te luisteren naar Uw stem. Daarom is over ons de vervloeking en de eed uitgegoten die beschreven is in de wet van Mozes, de dienaar van God, want wij hebben tegen Hem gezondigd. Hij heeft Zijn woorden bevestigd die Hij gesproken heeft tegen ons en tegen onze richters die ons leiding gaven, door over ons een groot onheil te brengen, dat zich onder heel de hemel nergens heeft voorgedaan zoals zich dat in Jeruzalem voorgedaan heeft. Zoals het beschreven is in de wet van Mozes, is al dat onheil over ons gekomen. Wij hebben het aangezicht van de HEERE, onze God, niet getracht gunstig te stemmen door ons af te keren van onze ongerechtigheden en verstandig met Uw waarheid om te gaan. Daarom heeft de HEERE over het onheil gewaakt en heeft Hij het over ons gebracht. Want de HEERE, onze God, is rechtvaardig in al Zijn werken die Hij gedaan heeft, aangezien wij naar Zijn stem niet geluisterd hebben. Nu dan, Heere, onze God, U, Die Uw volk met sterke hand uit het land Egypte geleid hebt en U een Naam gemaakt hebt zoals hij heden ten dage is wij hebben gezondigd, wij hebben goddeloos gehandeld. Heere, laten toch Uw toorn en Uw grimmigheid zich afwenden van Uw stad Jeruzalem, Uw heilige berg, op grond van al Uw gerechtigheden, want om onze zonden en om de ongerechtigheden van onze vaderen zijn Jeruzalem en Uw volk tot smaad geworden voor allen die ons omringen. Nu dan, onze God, luister naar het gebed van Uw dienaar en naar zijn smeekbeden. Doe, omwille van de Heere, Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat

verwoest is. Neig Uw oor, mijn God, en hoor! Open Uw ogen om onze verwoestingen en de stad te zien waarover Uw Naam is uitgeroepen, want wij werpen onze smeekbeden niet voor U neer op grond van onze gerechtigheden, maar op grond van Uw grote barmhartigheid. Heere, luister. Heere, vergeef. Heere, sla er acht op en doe het, wacht niet langer omwille van Uzelf, mijn God. Over Uw stad en over Uw volk is immers Uw Naam uitgeroepen.

De lofzang is aan God altijd.

Daniël (3: 1 - 24)

Het visioen van Daniël de profeet over de drie mannen.

Koning Nebukadnezar maakte een gouden beeld, waarvan de hoogte zestig el was, en zijn breedte zes el. Hij richtte het op in het dal Dura, in het gewest Babel. En koning Nebukadnezar stuurde een boodschap om de stadhouders, de machthebbers, de landvoogden, de raadsheren, de schatbewaarders, de rechters, de magistraten en al de autoriteiten van de gewesten te verzamelen, om naar de inwijding van het beeld te komen dat koning Nebukadnezar had opgericht. Toen kwamen de stadhouders, de machthebbers, de landvoogden, de raadsheren, de schatbewaarders, de rechters, de magistraten en al de autoriteiten van de gewesten bijeen voor de inwijding van het beeld dat koning Nebukadnezar had laten oprichten. En zij stonden voor het beeld dat Nebukadnezar had opgericht. En een heraut riep met kracht: Men zegt u aan, volken, natiën en talen: Op het moment dat u het geluid hoort van de hoorn, fluit, citer, luit, lier, panfluit, en allerlei muziekinstrumenten, moet u neervallen en het gouden beeld aanbidden dat koning Nebukadnezar heeft opgericht. Wie niet neervalt en aanbidt, zal op hetzelfde ogenblik midden in de brandende vuuroven worden geworpen. Daarom, zodra al de volken het geluid hoorden van de hoorn, fluit, citer, luit, lier, en allerlei muziekinstrumenten, vielen op datzelfde tijdstip alle volken, natiën en talen neer,

en aanbaden het gouden beeld dat koning Nebukadnezar had opgericht. Daarom kwamen op datzelfde tijdstip Chaldeeuwse mannen naar voren, die de Joden openlijk beschuldigden. Zij namen het woord en zeiden tegen koning Nebukadnezar: O koning, leef in eeuwigheid! U, o koning, hebt zelf bevel gegeven dat iedereen die het geluid zou horen van de hoorn, fluit, citer, luit, lier, panfluit, en allerlei muziekinstrumenten, moest neervallen en het gouden beeld aanbidden, en dat wie niet zou neervallen en aanbidden, midden in de brandende vuuroven zou worden geworpen. Nu zijn er Joodse mannen die u over het bestuur van het gewest Babel hebt aangesteld, namelijk Sadrach, Mesach en Abed-Nego. Deze mannen hebben op uw bevel, o koning, geen acht geslagen. Uw goden vereren zij niet, en het gouden beeld dat u hebt opgericht, aanbidden zij niet. Toen beval Nebukadnezar in woede en grimmigheid dat men Sadrach, Mesach en Abed-Nego moest halen. Vervolgens werden deze mannen bij de koning gebracht. Nebukadnezar antwoordde en zei tegen hen: Is het waar, Sadrach, Mesach en Abed-Nego, dat u mijn goden niet vereert en het gouden beeld dat ik heb opgericht, niet aanbidt? Nu dan, als u bereid bent op het moment dat u het geluid van de hoorn, fluit, citer, luit, lier, panfluit, en allerlei muziekinstrumenten hoort, neer te vallen en het beeld te aanbidden dat ik gemaakt heb, dan is het goed, maar als u het niet aanbidt, dan zult u op hetzelfde ogenblik midden in de brandende vuuroven worden geworpen. En wie is dan de god die u uit mijn handen kan verlossen? Sadrach, Mesach

en Abed-Nego antwoordden en zeiden tegen koning Nebukadnezar: Wij hoeven u hierop geen antwoord te geven. Als het moet, kan onze God, Die wij vereren, ons verlossen uit de brandende vuuroven, en Hij zal ons, o koning, uit uw hand verlossen. En zo niet, het zij u bekend, o koning, dat wij uw goden niet zullen vereren en het gouden beeld dat u hebt opgericht, niet zullen aanbidden. Toen werd Nebukadnezar met grimmigheid vervuld, en zijn gelaatsuitdrukking tegenover Sadrach, Mesach en Abed-Nego veranderde. Hij nam het woord en zei dat men de oven zevenmaal heter moest stoken dan men gewoon was hem te stoken. Enkele mannen, de sterkste mannen uit zijn leger, beval hij dat zij Sadrach, Mesach en Abed-Nego moesten binden om hen in de brandende vuuroven te werpen. Toen werden deze mannen gebonden in hun mantels, hun broeken, hun mutsen en hun andere kleren, en zij wierpen hen midden in de brandende vuuroven. Omdat het woord van de koning zo dwingend was en de oven uitzonderlijk heet gestookt was, hebben de vlammen van het vuur deze mannen die Sadrach, Mesach en Abed-Nego naar boven brachten, gedood. Maar toen deze drie mannen Sadrach, Mesach en Abed-Nego gebonden midden in de brandende vuuroven gevallen waren. En ze liepen door het vuur en verheerlijkten en prezen God.

De lofzang is aan God altijd.

Daniël (3: 25 - 51)

Lofzang van Azaria.

Azarja opende zijn mond en rechtop staande midden in het vuur verrichtte hij dit gebed: Geloofd zijt Gij, Heer, God van onze voorvaderen; geprezen en verheerlijkt zij uw naam in eeuwigheid! Want Gij zijt rechtvaardig geweest in al wat Gij met ons hebt gedaan, in al uw werken waart Gij eerlijk, al uw wegen waren recht, al uw oordelen juist. Al de vonnissen die Gij over ons en over Jeruzalem, de heilige stad van onze voorvaderen, geveld hebt, waren rechtvaardig, naar recht en billijkheid hebt Gij ons behandeld, want wij hebben gezondigd. Wil hebben gezondigd en goddeloos gehandeld door van U af te vallen; op allerlei wijzen hebben wij kwaad gedaan. Naar uw geboden hebben we niet willen luisteren, we hebben ze niet onderhouden en ze niet ten uitvoer gebracht, zoals Gij ons dat had bevolen, opdat het ons goed zou gaan. Al wat Gij over ons gebracht hebt en al wat Gij met ons gedaan hebt, hebt Gij naar recht en billijkheid gedaan. Gij hebt ons overgeleverd in de macht van goddeloze vijanden, van de meest verbeten afvalligen en aan de onrechvaardigen en slechtste koning die er op aarde te vinden is. Wij mogen zelfs onze mond niet opendoen; smaad en spot is het deel van uw dienaren en van hen die U vereren. Terwille van uw naam: verstoot ons toch niet voorgoed en verbreek niet uw verbond; Trek uw barmhartigheld niet van ons terug, terwille van Abraham ,

uw vriend, terwille van Isaak, uw dienaar, en van lsraël, uw heilige. Aan hen hebt Gij beloofd, hun nakomelingen even talrijk te maken als de sterren van de hemel en de zandkorrels aan het strand van de zee. Maar nu zijn wij, Heer, het kleinste volk geworden van all volken op aarde en nergens ter wereld hebben wij nog iets te betekenen vanwege onze zonden. Wij hebben nu geen koning meer, geen profeet, geen leider, geen branden slachtoffers, geen spijsoffers en reukwerk, zelfs geen heilige plaats waar wij aan U kunnen offeren om zo uw barmhartigheid te kunnen ervaren. Maar laat ons bij U gehoor vinden vanwege ons vermorzeld hart en onze ootmoedige geest. Moge vandaag ons offer bestaan in volmaakte aanhankelijkheid aan U en moge het U evenzeer behagen als kwamen we met brandoffers van rammen en stieren en met tienduizenden vette lammeren, want geen smaad treft hen die op U vertrouwen. Thans volgen we U van ganser harte; wij eerbiedigen U en zoeken U. Laat ons toch niet te schande worden, maar handel met ons naar uw goedheid en naar uw grote barmhartigheid. Red ons op uw wonderbare wijze en verheerlijk, Heer, uw naam. Maar laat allen die uw dienaren kwaad berokkenen, te schande worden van hun heerschappij en moge hun kracht gebroken worden. opdat zij erkennen dat Gij alleen God de Heer zijt en dat uw luister uitstraalt over heel de wereld. De Dienaren van de koning bleven de oven waarin zij de mannen hadden geworpen met aardolie, pek, vlasvezels en takkenbossen opstoken, zodat de vlammen ongeveer negenenveertig el boven de oven,

oplaaiden, naar alle kanten uitsloegen en de Chaldeeën die zich rond de oven bevonden verbrandden. Maar een engel van de Heer was met Azarja en zijn gezellen in de oven neergedaald, joeg de vlammen naar buiten. en schiep binnen in de oven een klimaat als woei er een dauwwind doorheen. Het vuur deerde de mannen in het geheel niet en ze hadden er niets van te lijden. Toen hieven de drie mannen tezamen een loflied aan en verheerlijkten en prezen God vanuit de oven met de woorden:

Daniël (3: 52 - 93)

De lofzang van de drie heilige knapen (Hoos III)

Ⲕⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ Ⲡⲟⲥ Ⲫⲧ ⲛⲧⲉ ⲛⲉⲛⲓⲟⲧ: ⲕⲉⲣⲉⲟⲩⲟ ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲕⲉⲣⲉⲟⲩⲟ ⲃⲓⲥⲓ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉⲉ.	Ek-esmaroo-oet Eptshois Efnoetie ente nen jotie: ek er hoe-o esmaroo-oet ek er hoe-o t-shiesie sha nie eneh.

Gezegend bent U Heer: God van onze vaderen: zeer gezegend en verhoogd in eeuwigheid.

Ⲉⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛϫⲉ ⲡⲓⲣⲁⲛ ⲉⲑⲩ ⲛⲧⲉ ⲡⲉⲕⲱⲟⲩ: ⲉⲣⲉⲟⲩⲟ ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲉⲣⲉⲟⲩⲟ ⲃⲓⲥⲓ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉⲉ.	Ef esmaroo-oet enzje pie ran eth-oe-wab ente pek o-oe: ef er hoe-o esmaroo-oet: ef er hoe-o t-shiesie sha nie eneh.

Gezegend is uw glorievolle Heilige Naam: zeer gezegend en verhoogd in eeuwigheid.

Ⲕ̀ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ϩⲉⲛ ⲡⲓⲉⲣⲫⲉⲓ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲉⲕⲱⲟⲩ ⲉⲟⲩ: ⲕ̀ⲉⲣϩⲟⲩⲟ ⲥ̀ⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲕ̀ⲉⲣϩⲟⲩⲟ ⲃⲓⲥⲓ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Ik esmaro-ot gen pie er-fie inte pek o-oe es-o-web, ik er ho-oe esmaro-ot ik er ho-oe t-shisie sha nie eneh.

Gezegend bent U in Uw heilige en glorie-volle tempel: zeer gezegend en verhoogd in eeuwigheid.

Ⲕ̀ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ϥⲏⲉⲑⲛⲁⲩ ⲉⲛⲓⲛⲟⲩⲛ ⲉϥϩⲉⲙⲥⲓ ϩⲓϫⲉⲛ Ⲭⲓϫⲉⲣⲟⲩⲃⲓⲙ: ⲕ̀ⲉⲣϩⲟⲩⲟ ⲥ̀ⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲕ̀ⲉⲣϩⲟⲩⲟ ⲃⲓⲥⲓ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Ek-esmaroo-oet fie eth-nav e-nie noen ef hemsie hiezjen nie Sheroebiem: ek er hoe-o esmaroo-oet ek er hoe-o t-shiesie sha nie eneh.

Gezegend bent U die afgronden door-schouwt en troont op de cherubim: zeer gezegend en verhoogd in eeuwigheid.

Ⲕ̀ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ϩⲓϫⲉⲛ ⲡⲓⲑⲣⲟⲛⲟⲥ ⲛ̀ⲧⲉ ⲧⲉⲕⲙⲉⲧⲟⲩⲣⲟ: ⲕ̀ⲉⲣϩⲟⲩⲟ ⲥ̀ⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲕ̀ⲉⲣϩⲟⲩⲟ ⲃⲓⲥⲓ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Ek-esmaroo-oet hiezjen pie ethronos ente tek met oero: ek er hoe-o esmaroo-oet ek er hoe-o t-shiesie sha nie eneh.

Gezegend bent U op de troon van Uw koninkrijk: zeer gezegend en verhoogd in eeuwigheid.

Ⲕ̀ⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ϩⲉⲛ ⲡⲓ̀ⲥⲧⲉⲣⲉ̀ⲱⲙⲁ ⲛ̀ⲧⲉ ⲧ̀ⲫⲉ: ⲕ̀ⲉⲣⲍⲟⲩⲟ̀ ⲥ̀ⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲕ̀ⲉⲣⲍⲟⲩⲟ̀ ⲃⲓⲥⲓ ϣⲁ ⲛⲓ̀ⲉⲛⲉⲍ.	Ek-esmaroo-oet gen pie estere-oma ente etfe: ek er hoe-o esmaroo-oet ek er hoe-o t-shiesie sha nie eneh.

Gezegend bent U in het hemelgewelf: zeer gezegend en verhoogd in eeuwigheid.

Ⲥ̀ⲙⲟⲩ ⲉ̀Ⲡⲥ̅ⲥ ⲛⲓⲍⲃⲏⲟⲩⲓ̀ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲡⲥ̅ⲥ: ⲍⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓⲍⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁϥ ϣⲁ ⲛⲓ̀ⲉⲛⲉⲍ.	Esmoe e-Eptshois nie ehvie oe-wie tieroe ente Eptshois: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer alle werken van de Heer: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥ̀ⲙⲟⲩ ⲉ̀Ⲡⲥ̅ⲥ ⲛⲓⲫⲏⲟⲩⲓ̀: ⲍⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓⲍⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁϥ ϣⲁ ⲛⲓ̀ⲉⲛⲉⲍ.	Esmoe e-Eptshois nie fie oe-wie: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer hemelen: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ ⲛⲓⲁⲅⲅⲉⲗⲟⲥ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲛⲧⲉ ⲡⲥ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ϭⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie ankhelos tieroe ente Eptshois: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer alle engelen van de Heer: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲉⲩⲗⲟⲅⲓⲧⲉ ⲡⲁⲛⲧⲁⲧⲁ ⲉⲣⲅⲁ: Ⲕⲩⲣⲓⲉ ⲧⲟⲛ Ⲕⲩⲣⲓⲟⲛ: ⲩⲱⲛⲓⲧⲉ ⲕⲉ ⲩⲡⲉⲣⲩⲯⲟⲧⲉ: ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉⲱⲛⲁⲥ.	Ev-lo-khie-te panta-ta er gha, Kirieje ton Kirion, im nie te ke ie-per ipso-te, avton is toes ie o-nas.

Looft de Heer, al de werken des Heern, prijs en roem, Hem zeer in eeuwigheid.

Looft Hem, verheerlijk Hem, vermeerder Hem Zijn roem, in eeuwigheid is zijn genade, want Hij zij geloofd en verheerlijkt en geroemd boven de eeuwigheid, en tot in eeuwigheid is zijn genade.

Sebi7oe, mekhie-doe, zie-doehoe 3-o-loewen, iele el ebed ra7mito, feh-we el mosebe7, we el momekhed, we el mote3eli 3ele el adhar we iele el ebed ra7mito.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓⲙⲙⲟⲩ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲉⲧⲥⲁ ⲡ̀ϣⲱⲓ ⲛ̀ⲧ̀ⲫⲉ: ϩⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓϩⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie moo-oe tieroe et sa epshooi en etfe: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer al het water boven de hemel: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓⲭⲟⲙ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡ̅ⲥ̅: ϩⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓϩⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie khom tieroe ente Eptshois: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer alle machten van de Heer: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡ̅ⲥ̅ ⲡⲓⲣⲏ ⲛⲉⲙ ⲡⲓⲟϩ: ϩⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓϩⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois pie rie nem pie joh: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer zon en maan: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲉⲩⲗⲟⲅⲓⲧⲉ ⲡⲁⲛⲧⲁⲧⲁ ⲉⲣⲅⲁ: Ⲕⲩⲣⲓⲉ̀ ⲧⲟⲛ Ⲕⲩⲣⲓⲟⲛ: ⲩⲙⲛⲓⲧⲉ ⲕⲉ ⲩ̀ⲡⲉⲣⲩⲯⲟⲧⲉ: ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉ̀ⲱⲛⲁⲥ.	Ev-lo-khie-te panta-ta er gha, Kirieje ton Kirion, im nie te ke ie-per ipso-te, avton is toes ie o-nas.

Looft de Heer, al de werken des Heern, prijs en roem, Hem zeer in eeuwigheid.

Looft Hem, verheerlijk Hem, vermeerder Hem Zijn roem, in eeuwigheid is zijn genade, want Hij zij geloofd en verheerlijkt en geroemd boven de eeuwigheid, en tot in eeuwigheid is zijn genade.

Sebi7oe, mekhie-doe, zie-doehoe 3-o-loewen, iele el ebed ra7mito, feh-we el mosebe7, we el momekhed, we el mote3eli 3ele el adhar we iele el ebed ra7mito.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ ⲛⲓⲥⲓⲟⲩ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲛⲧⲉ ⲧⲫⲉ: ⲍⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓⲍⲟⲩⲟ ⲃⲁⲥϥ ⲯⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉⲍ.	Esmoe e-Eptshois nie sie-joe tieroe ente etfe: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer alle sterren aan de hemel: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ ⲛⲓⲙⲟⲩⲛⲍⲱⲟⲩ ⲛⲉⲙ ⲛⲓⲓⲱϯ: ⲍⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓⲍⲟⲩⲟ ⲃⲁⲥϥ ⲯⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉⲍ.	Esmoe e-Eptshois nie moen hoo-oe nem nie jootie: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer regen en dauw: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ ⲛⲓⲃⲏⲡⲓ ⲛⲉⲙ ⲛⲓⲑⲏⲟⲩ: ⲍⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓⲍⲟⲩⲟ ⲃⲁⲥϥ ⲯⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉⲍ.	Esmoe e-Eptshois nie et-shiepie nem nie thiejoe: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer winden en wolken: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲉⲩⲗⲟⲅⲓⲧⲉ ⲡⲁⲛⲧⲁⲧⲁ ⲉⲣⲅⲁ: Ⲕⲩⲣⲓⲉ̀ ⲧⲟⲛ Ⲕⲩⲣⲓⲟⲛ: ⲩⲙⲛⲓⲧⲉ ⲕⲉ ⲩⲡⲉⲣⲩⲯⲟⲧⲉ: ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉ̀ⲱⲛⲁⲥ.	Ev-lo-khie-te panta-ta er gha, Kirieje ton Kirion, im nie te ke ie-per ipso-te, avton is toes ie o-nas.

Looft de Heer, al de werken des Heern, prijs en roem, Hem zeer in eeuwigheid.

Looft Hem, verheerlijk Hem, vermeerder Hem Zijn roem, in eeuwigheid is zijn genade, want Hij zij geloofd en verheerlijkt en geroemd boven de eeuwigheid, en tot in eeuwigheid is zijn genade.

Sebi7oe, mekhie-doe, zie-doehoe 3-o-loewen, iele el ebed ra7mito, feh-we el mosebe7, we el momekhed, we el mote3eli 3ele el adhar we iele el ebed ra7mito.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉ̀Ⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓⲡ̅ⲛ̅ⲁ̅ ⲧⲏⲣⲟⲩ: ϩⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓϩⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉ̀ⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie pnevma tieroe: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer alle geesten: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉ̀Ⲡ̅ⲥ̅ ⲡⲓⲭ̀ⲣⲱⲙ ⲛⲉⲙ ⲡⲓⲕⲁⲩⲙⲁ: ϩⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓϩⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉ̀ⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois pie ekrom nem pie kavma: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer vuur en hitte: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ̅ ⲡⲓⲱϫⲉⲃ ⲛⲉⲙ ⲡⲓⲕⲁⲧⲥⲱⲛ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⳟⲁⲥϥ ⲙⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois pie oo-zjeb nem pie kavsoon: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer koude en warmte: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲉⲩⲗⲟⲅⲓⲧⲉ ⲡⲁⲛⲧⲁⲧⲁ ⲉⲣⲅⲁ: Ⲕⲩⲣⲓⲉ ⲧⲟⲛ Ⲕⲩⲣⲓⲟⲛ: ⲩⲙⲛⲓⲧⲉ ⲕⲉ ⲩⲡⲉⲣⲩⲯⲟⲧⲉ: ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉ̀ⲱⲛⲁⲥ.	Ev-lo-khie-te panta-ta er gha, Kirieje ton Kirion, im nie te ke ie-per ipso-te, avton is toes ie o-nas.

Looft de Heer, al de werken des Heern, prijs en roem, Hem zeer in eeuwigheid.

Looft Hem, verheerlijk Hem, vermeerder Hem Zijn roem, in eeuwigheid is zijn genade, want Hij zij geloofd en verheerlijkt en geroemd boven de eeuwigheid, en tot in eeuwigheid is zijn genade.

Sebi7oe, mekhie-doe, zie-doehoe 3-o-loewen, iele el ebed ra7mito, feh-we el mosebe7, we el momekhed, we el mote3eli 3ele el adhar we iele el ebed ra7mito.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ̅ ⲛⲓⲓⲱϯ ⲛⲉⲙ ⲛⲓⲛⲓϥⲓ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⳟⲁⲥϥ ⲙⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie jootie nem nie niefie: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer dauw en winden: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ ⲛⲓⲉϫⲱⲣϩ ⲛⲉⲙ ⲛⲓⲉϩⲟⲟⲩ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ϭⲁϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie ekhoorh nem nie eho-oe: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer nachten en dagen: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ ⲡⲓⲟⲩⲱⲓⲛⲓ ⲛⲉⲙ ⲡⲓϫⲁⲕⲓ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ϭⲁϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois pie oe-ooinie nem pie kakie: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer licht en duisternis: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲉⲩⲗⲟⲅ�working ⲡⲁⲛⲧⲁⲧⲁ ⲉⲣⲅⲁ: Ⲕⲩⲣⲓⲉ ⲧⲟⲛ Ⲕⲩⲣⲓⲟⲛ: ⲩⲙⲛⲓⲧⲉ ⲕⲉ ⲩⲡⲉⲣⲩⲯⲟⲧⲉ: ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉⲱⲛⲁⲥ.	Ev-lo-khie-te panta-ta er gha, Kirieje ton Kirion, im nie te ke ie-per ipso-te, avton is toes ie o-nas.

Looft de Heer, al de werken des Heern, prijs en roem, Hem zeer in eeuwigheid.

Looft Hem, verheerlijk Hem, vermeerder Hem Zijn roem, in eeuwigheid is zijn genade, want Hij zij geloofd en verheerlijkt en geroemd boven de eeuwigheid, en tot in eeuwigheid is zijn genade.

Sebi7oe, mekhie-doe, zie-doehoe 3-o-loewen, iele el ebed ra7mito, feh-we el mosebe7, we el momekhed, we el mote3eli 3ele el adhar we iele el ebed ra7mito.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ̅ ⲡⲓϫⲁϥ ⲛⲉⲙ ⲡⲓⲱϫⲉⲃ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois pie khaf nem pie oo-zjeb: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer koude en vorst: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ̅ ⲧⲡⲁⲭⲛⲏ ⲛⲉⲙ ⲡⲓⲭⲓⲱⲛ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois tie pagnie nem pie shion: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer ijs en sneeuw: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ̅ ⲛⲓⲥⲉⲧⲉⲃⲣⲏϫ ⲛⲉⲙ ⲛⲓⲃⲏⲡⲓ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie setebriekh nem nie t-shiepie: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer bliksem en wolken: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲉⲩⲗⲟⲅⲓⲧⲉ ⲡⲁⲛⲧⲁⲧⲁ ⲉⲣⲅⲁ: Ⲕⲩⲣⲓⲉ̀ ⲧⲟⲛ Ⲕⲩⲣⲓⲟⲛ: ⲩ̀ⲙⲛⲓⲧⲉ ⲕⲉ ⲩ̀ⲡⲉⲣⲩ̀ⲯⲟⲧⲉ: ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉ̀ⲱⲛⲁⲥ.	Ev-lo-khie-te panta-ta er gha, Kirieje ton Kirion, im nie te ke ie-per ipso-te, avton is toes ie o-nas.

Looft de Heer, al de werken des Heern, prijs en roem, Hem zeer in eeuwigheid.

Looft Hem, verheerlijk Hem, vermeerder Hem Zijn roem, in eeuwigheid is zijn genade, want Hij zij geloofd en verheerlijkt en geroemd boven de eeuwigheid, en tot in eeuwigheid is zijn genade.

Sebi7oe, mekhie-doe, zie-doehoe 3-o-loewen, iele el ebed ra7mito, feh-we el mosebe7, we el momekhed, we el mote3eli 3ele el adhar we iele el ebed ra7mito.

Ⲥ̀ⲙⲟⲩ ⲉ̀ⲡ̅ⲥ̅ ⲡⲓⲕⲁⲉⲓ ⲧⲏⲣⲟ: ⲉⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟⲟ ⲁ̀ⲣⲓⲉⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥⲟ ⲱⲁ ⲛⲓⲉ̀ⲛⲉⲉ.	Esmoe e-Eptshois pie kahie tierf: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer heel de aarde: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓⲧⲱⲟⲩ ⲛⲉⲙ ⲡⲓⲕⲁⲗⲁⲙⲫⲟⲟⲩ ⲧⲏⲣⲟⲩ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓϩⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie too-oe nem nie kalam foo-oe tieroe: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer bergen en alle heuvels: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲉⲧⲣⲏⲧ ϩⲓⲝⲉⲛ ⲡϩⲟ ⲙ̀ⲡⲕⲁϩⲓ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓϩⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie tieroe et-riet hiezjen ep ho em ep kahie: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer al wat op aarde groeit: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲉⲩⲗⲟⲝⲓⲧⲉ ⲡⲁⲛⲧⲁⲧⲁ ⲉⲣⲝⲁ: Ⲕⲩⲣⲓⲉ̀ ⲧⲟⲛ Ⲕⲩⲣⲓⲟⲛ: ⲩ̀ⲙⲛⲓⲧⲉ ⲕⲉ ⲩ̀ⲡⲉⲣⲩ̀ⲯⲟⲧⲉ: ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉ̀ⲱⲛⲁⲥ.	Ev-lo-khie-te panta-ta er gha, Kirieje ton Kirion, im nie te ke ie-per ipso-te, avton is toes ie o-nas.

Looft de Heer, al de werken des Heern, prijs en roem, Hem zeer in eeuwigheid.

Looft Hem, verheerlijk Hem, vermeerder Hem Zijn roem, in eeuwigheid is zijn genade, want Hij zij geloofd en verheerlijkt en geroemd boven de eeuwigheid, en tot in eeuwigheid is zijn genade.

Sebi7oe, mekhie-doe, zie-doehoe 3-o-loewen, iele el ebed ra7mito, feh-we el mosebe7, we el momekhed, we el mote3eli 3ele el adhar we iele el ebed ra7mito.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉ̀ⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓⲙⲟⲩⲙⲓ: ϩⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓϩⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ⲯⲁ ⲛⲓⲉ̀ⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie moe mie: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer bronnen: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉ̀ⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓⲁ̀ⲙⲁⲓⲟⲩ ⲛⲉⲙ ⲛⲓⲁⲣⲱⲟⲩ: ϩⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓϩⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ⲯⲁ ⲛⲓⲉ̀ⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie amajoe nem nie jaroooe: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer zeeën en rivieren: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉ̀ⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓⲕⲏⲧⲟⲥ ⲛⲉⲙ ⲉⲛⲭⲁⲓ ⲛⲓⲃⲉⲛ ⲉⲧⲕⲓⲙ ϫⲉⲛ ⲛⲓⲙⲱⲟⲩ: ϩⲱⲥ ⲉ̀ⲣⲟϥ ⲁ̀ⲣⲓϩⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ⲯⲁ ⲛⲓⲉ̀ⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie kietos nem en kai nieven et kiem gen nie moo-oe: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer zeemonsters en al wat in het water beweegt: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲉⲩⲗⲟⲅⲓⲧⲉ ⲡⲁⲛⲧⲁⲧⲁ ⲉⲣⲅⲁ: Ⲕⲩⲣⲓⲉ ⲧⲟⲛ Ⲕⲩⲣⲓⲟⲛ: ⲩⲙⲛⲓⲧⲉ ⲕⲉ ⲩⲡⲉⲣⲩⲯⲟⲧⲉ: ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉⲱⲛⲁⲥ.	Ev-lo-khie-te panta-ta er gha, Kirieje ton Kirion, im nie te ke ie-per ipso-te, avton is toes ie o-nas.

Looft de Heer, al de werken des Heern, prijs en roem, Hem zeer in eeuwigheid.

Looft Hem, verheerlijk Hem, vermeerder Hem Zijn roem, in eeuwigheid is zijn genade, want Hij zij geloofd en verheerlijkt en geroemd boven de eeuwigheid, en tot in eeuwigheid is zijn genade.

Sebi7oe, mekhie-doe, zie-doehoe 3-o-loewen, iele el ebed ra7mito, feh-we el mosebe7, we el momekhed, we el mote3eli 3ele el adhar we iele el ebed ra7mito.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓⲍⲁⲗⲁϯ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲛⲧⲉ ⲧⲫⲉ: ⲍⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓⲍⲟⲩⲟ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉⲍ.	Esmoe e-Eptshois nie halatie tieroe ente etfe: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer alle vogels in de hemel: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ ⲛⲓⲑⲏⲣⲓⲟⲛ ⲛⲉⲙ ⲛⲓⲧⲉⲃⲛⲱⲟⲩⲓ ⲧⲏⲣⲟⲩ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie thierion nem nie tebnoo-oewie tieroe: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer wilde dieren en al het vee: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡⲥ ⲛⲓϣⲏⲣⲓ ⲛⲧⲉ ⲛⲓⲣⲱⲙⲓ ⲟⲩⲱϣⲧ ⲙⲡⲥ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie shierie ente nie roomie oeoosht em Eptshois: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer mensenkinderen: aanbidt de Heer: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲉⲩⲗⲟⲅⲓⲧⲉ ⲡⲁⲛⲧⲁⲧⲁ ⲉⲣⲅⲁ: Ⲕⲩⲣⲓⲉ ⲧⲟⲛ Ⲕⲩⲣⲓⲟⲛ: ⲩⲙⲛⲓⲧⲉ ⲕⲉ ⲩⲡⲉⲣⲩⲯⲟⲧⲉ: ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉⲱⲛⲁⲥ.	Ev-lo-khie-te panta-ta er gha, Kirieje ton Kirion, im nie te ke ie-per ipso-te, avton is toes ie o-nas.

Looft de Heer, al de werken des Heern, prijs en roem, Hem zeer in eeuwigheid.

Looft Hem, verheerlijk Hem, vermeerder Hem Zijn roem, in eeuwigheid is zijn genade, want Hij zij geloofd en verheerlijkt en geroemd boven de eeuwigheid, en tot in eeuwigheid is zijn genade. Sebi7oe, mekhie-doe, zie-doehoe 3-o-loewen, iele el ebed ra7mito, feh-we el mosebe7, we el momekhed, we el mote3eli 3ele el adhar we iele el ebed ra7mito.

Ⲥⲱⲟⲩ ⲉⲡⲥ̅ Ⲡⲓⲥ̅ⲗ: ⲍⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓⲍⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉⲍ.	Esmoe e-Eptshois Pisraiel: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer Israël: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲱⲟⲩ ⲉⲡⲥ̅ ⲛⲓⲟⲩⲏⲃ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲡⲥ̅: ⲍⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓⲍⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉⲍ.	Esmoe e-Eptshois nie oe-wieb ente Eptshois: hoos erof arie hoe-o tshasf sha nie eneh.

Zegen de Heer priesters van de Heer: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲱⲟⲩ ⲉⲡⲥ̅ ⲛⲓⲃⲓⲁⲕ ⲛ̀ⲧⲉ Ⲡⲥ̅: ⲍⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓⲍⲟⲩⲟ̀ ⲃⲁⲥϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉⲍ.	Esmoe e-Eptshois nie evie aik ente Eptshois: hoos erof arie hoe-o tshasf sha nie eneh.

Zegen de Heer dienaren van de Heer: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲉⲩⲗⲟⲅⲓⲧⲉ ⲡⲁⲛⲧⲁⲧⲁ ⲉⲣⲅⲁ: Ⲕⲩⲣⲓⲉ ⲧⲟⲛ Ⲕⲩⲣⲓⲟⲛ: ⲩⲙⲛⲓⲧⲉ ⲕⲉ ⲩⲡⲉⲣⲩⲯⲟⲧⲉ: ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉⲱⲛⲁⲥ.	Ev-lo-khie-te panta-ta er gha, Kirieje ton Kirion, im nie te ke ie-per ipso-te, avton is toes ie o-nas.

Looft de Heer, al de werken des Heern, prijs en roem, Hem zeer in eeuwigheid.

Looft Hem, verheerlijk Hem, vermeerder Hem Zijn roem, in eeuwigheid is zijn genade, want Hij zij geloofd en verheerlijkt en geroemd boven de eeuwigheid, en tot in eeuwigheid is zijn genade.

Sebi7oe, mekhie-doe, zie-doehoe 3-o-loewen, iele el ebed ra7mito, feh-we el mosebe7, we el momekhed, we el mote3eli 3ele el adhar we iele el ebed ra7mito.

Ⲥⲙⲟⲩ ⲉⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓⲡ̅ⲛ̅ⲁ̅ ⲛⲉⲙ ⲛⲓⲯⲩⲭⲏ ⲛⲧⲉ ⲛⲓⲑⲙⲏ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⲃⲁϥ ϣⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie pnevma nem nie psie-shie ente nie ethmie: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer geesten en zielen der rechtvaardigen: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲱⲟⲩ ⲉⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲓⲑ̅ⲩ̅ ⲛⲉⲱ ⲛⲏⲉⲧⲑⲉⲃⲓⲏⲟⲩⲧ ϩⲉⲛ ⲡⲟⲩϩⲏⲧ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⳟⲁϥ ⲯⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie eth-oe-wab nem nie et the-viejoet gen poe-hiet: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer heiligen en nederigen van hart: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲱⲟⲩ ⲉⲡ̅ⲥ̅ Ⲁⲛⲁⲛⲓⲁⲥ Ⲁⲍⲁⲣⲓⲁⲥ Ⲙⲓⲥⲁⲏⲗ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⳟⲁϥ ⲯⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois Ananias Azarias Misaiel: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer Hananja Azarja Misaël: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Ⲥⲱⲟⲩ ⲉⲡ̅ⲥ̅ ⲛⲏⲉⲧⲉⲣⲥⲉⲃⲉⲥⲑⲉ ⲱⲡ̅ⲥ̅ Ⲫϯ ⲛⲧⲉ ⲛⲉⲛⲓⲟϯ: ϩⲱⲥ ⲉⲣⲟϥ ⲁⲣⲓϩⲟⲩⲟ ⳟⲁϥ ⲯⲁ ⲛⲓⲉⲛⲉϩ.	Esmoe e-Eptshois nie et er seveste em Eptshois Efnoetie ente nen jotie: hoos erof arie hoe-o t-shasf sha nie eneh.

Zegen de Heer allen die de Heer vereren: de God van onze vaderen: prijs Hem en verhoog Hem zeer in eeuwigheid.

Daniël (3: 24 - 30)

Lofzang van Daniël de profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Toen koning Nebukadnezar de schrik om het hart. Haastig stond hij op, nam het woord en zei tegen zijn raadslieden: Hebben wij niet drie mannen gebonden midden in het vuur geworpen? Zij antwoordden en zeiden tegen de koning: Jazeker, o koning! Hij antwoordde en zei: Zie, ik zie vier mannen midden in het vuur vrij rondlopen! Zij hebben geen letsel en de aanblik van de vierde lijkt op die van een zoon van de goden. Toen kwam Nebukadnezar in de nabijheid van de deur van de brandende vuuroven. Hij nam het woord en zei: Sadrach, Mesach en Abed-Nego, dienaren van de allerhoogste God, ga naar buiten en kom hier! Daarop gingen Sadrach, Mesach en Abed-Nego uit het midden van het vuur. Toen kwamen de stadhouders, de machthebbers, de landvoogden en de raadslieden van de koning bijeen. Zij zagen aan deze mannen dat het vuur geen vat had gekregen op hun lichaam: het haar van hun hoofd was niet geschroeid, en hun mantels waren niet verteerd, ja, er hing zelfs geen brandlucht aan hen. Nebukadnezar nam het woord en zei: Geloofd zij de God van Sadrach, Mesach en Abed-Nego, Die Zijn engel heeft gezonden en Zijn dienaren heeft verlost, die op Hem hebben vertrouwd, het bevel van de koning hebben weerstaan en hun lichaam hebben overgegeven, omdat zij geen enkele god wilden vereren of

aanbidden dan hún God. Daarom wordt door mij een bevel uitgevaardigd dat elk volk, elke natie of taal die lasterlijke dingen zegt over de God van Sadrach, Mesach en AbedNego, in stukken zal worden gehouwen en dat zijn huis tot een mesthoop zal worden gemaakt, want er is geen andere god die zo redden kan. Toen maakte de koning Sadrach, Mesach en Abed-Nego voorspoedig in het gewest Babel.

De lofzang is aan God altijd.

Lukas (1: 46 - 55)

Lofzang van de maagd Maria.

En Maria zei: Mijn ziel maakt de Heere groot, en mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker, omdat Hij heeft omgezien naar de nederige staat van Zijn dienares. Want zie, van nu aan zullen alle geslachten mij zalig spreken, want Hij Die machtig is, heeft grote dingen aan mij gedaan en heilig is Zijn Naam. En Zijn barmhartigheid is van geslacht tot geslacht over hen die Hem vrezen. Hij heeft een krachtig werk gedaan door Zijn arm. Hij heeft hen die hoogmoedig zijn in de gedachten van hun hart, uiteengedreven. Hij heeft machtigen van de troon gestoten en nederigen heeft Hij verhoogd. Hongerigen heeft Hij met goede gaven verzadigd en rijken heeft Hij met lege handen weggezonden. Hij heeft het opgenomen voor Israël, Zijn knecht, door aan Zijn barmhartigheid te denken, zoals Hij gesproken heeft tot onze vaderen, tot Abraham en zijn nageslacht, tot in eeuwigheid.

De lofzang is aan God altijd.

Lukas (1: 68 - 79)

Gebed van Zacharia de priester.

Geprezen zij de Heere, de God van Israël, want Hij heeft naar Zijn volk omgezien en er verlossing voor tot stand gebracht. En Hij heeft een hoorn van zaligheid voor ons opgericht in het huis van David, Zijn knecht, zoals Hij gesproken had bij monde van Zijn heilige profeten, die er door de eeuwen heen geweest zijn, namelijk verlossing van onze vijanden en bevrijding uit de hand van allen die ons haten, om barmhartigheid te bewijzen aan onze vaderen en te denken aan Zijn heilig verbond, de eed die Hij aan Abraham, onze vader, gezworen heeft om ons te geven, dat wij, verlost uit de hand van onze vijanden, Hem zouden dienen zonder vrees, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem alle dagen van ons leven. En jij, kind, zult een profeet van de Allerhoogste genoemd worden, want je zult voor het aangezicht van de Heere uitgaan om Zijn wegen gereed te maken, en om Zijn volk kennis van de zaligheid te geven in de vergeving van hun zonden door de innige gevoelens van barmhartigheid van onze God, waarmee de Opgang uit de hoogte naar ons omgezien heeft, om te verschijnen aan hen die gezeten zijn in duisternis en schaduw van de dood, en om onze voeten te richten op de weg van de vrede.

De lofzang is aan God altijd.

Lukas (2: 29 - 32)

Gebed van Simeon de priester.

Nu laat U, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, volgens Uw woord, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien, die U bereid hebt voor de ogen van alle volken, een licht om de heidenen te verlichten en om Uw volk Israël te verheerlijken. *De lofzang is aan God altijd.*

Daniël (13: 1 - 64)

Het verhaal van Susanna, de dochter van Chelkia, en het visioen van Daniël de profeet over haar.

Lang geleden woonde in Babel een man die Joakim heette. Zijn vrouw was Susanna, de dochter van Chelkia zij was buitengewoon mooi en vroom. Omdat haar ouders rechtschapen mensen waren hadden ze hun dochter volgens de wet van Mozes opgevoed. Joakim was zeer rijk en bezat een park, dat bij zijn huis lag, bij hem kwamen de joden samen, omdat hij de aanzienlijkste man onder hen was. Nu waren er dat jaar twee oudsten uit het volk lot rechters aangesteld; van hen gold wat de Heer gezegd heeft: 'De goddeloosheid is in Babel begonnen, bij de oudsten, die rechters waren en voorgaven het volk te besturen. Ze waren voortduren in het huis van Joakim, waar ieder die rechtszaken had zich tot hen wendde. Ais het volk tegen de middag vertrokken was, ging Susanna wandelen in het park van haar man. De twee oudsten sloegen haar dagelijks gade, als zij zich ging verpozen, en een hartstochtelijke begeerte naar haar kwam in hen op. Zij smoorden de stem van hun geweten, wendden hun ogen af van de hemel en dachten niet aan de dreiging van de rechtvaardige straffen. Hoewel beiden door hartstocht gepijnigd werden, zeiden ze elkaar toch niets van hun smart; ze schaamden zich ervoor te bekennen dat zij door hartstocht gegrepen waren en met haar samen wilden zlin. Dagelijks zochten ze ijverig naar

een gelegenheld om haar te ontmoeten. Op een dag zei de een tot de ander: 'Laten we maar naar huis gaan, want het is etenstijd. Maar langs een omweg troffen ze elkaar op dezelfde plaats. Toen ze elkaar naar de reden vroegen, bekenden ze dat ze door hartstocht gedreven werden. Ze bespraken samen de tijd, waarop ze haar alleen konden treffen. Terwijl zij naar een geschikte dag uitzagen, ging Susanna, vergezeld van twee dienstmeisies, volgens haar gewoonte weer eens het park in. En omdat het warm was, wilde zij er een bad nemen. Er was niemand behalve de twee oudsten die zich hadden verscholen en haar begluurden. Susanna zei dus tot de dienstmeisies: 'Ga olie en balsem halen en sluit de poort van het park, dan ga lk een bad nemen.' Ze deden wat ze gevraagd had; ze sloten de poort van het park en gingen door een zijingang weg om het gevraagde te halen zonder de oudsten te zien, die zich verschoten hielden. Zodra de dienstmeisies vertrokken waren, kwamen de twee oudsten te voorschijn en liepen op haar toe en zeiden: 'Susanna, de poort van het park is gesloten en er is niemand die ons ziet; we branden van begeerte naar je! Wees ons daarom terwille en heb gemeenschap met ons, anders zullen we tegen jou getuigen, dat er een jongeman bij je was en dat je daarom de dienstmeisjes had weggestuurd. Susanna zuchtte diep en sprak: 'Van alle kanten word ik bedreigd want doe ik het, dan wacht mij de dood; doe lk het niet dan zal lk uw hand niet ontkomen. Maar liever val ik onschuidig in uw handen dan te zondigen tegen de Heer. Daarop begon Susanna luid

te roepen, maar de twee schreeuwden tegen haar in en een van hen liep naar de poort van het park en opende die. Toen degenen die in huis waren het geschreeuw in het park hoorden, kwamen ze door de zijingang toegesneld om te zien wat Susanna overkomen was. Toen de oudsten hun verhaal deden, geraakten de bedienden in grote verlegenheid, want nog nooit was zoiets van Susanne verteld. Toen het volk de volgende dag weer bij haar man Joakim samenkwam, gingen de oudsten ertoe over om hun goddeloos plan uit te voeren en Susanna ter dood te brengen. Voor het verzamelde volk bevalen ze: 'Laat Susanna halen, de dochter van Chelkia, de vrouw van Joakim. Men liet haar halen. Zij verscheen, vergezeld van haar ouders, haar kinderen en al haar verwanten. Susanna was een buitengewoon bevallige en mooie vrouw. De booswichten gaven daarom bevel de sluier waarmee haar gelaat bedekt was af te nemen, om zich aan haar schoonheid te kunnen verlustigen. Maar haar verwanten en allen die haar zagen weenden. Terwijl de twee oudsten voor het volk gingen staan en hun handen op haar hoofd legden, blikte Susanna schreiend op naar de hemel, want in haar hart bleef zij vertrouwen op de Heer. Toen verklaarden de oudsten: Terwijl wij alleen in het park wandelden, kwam zij met twee dienstmeisjes naar binnen, sloot de poort en stuurde de meisies weg. Daarop kwam er een jongeman naar haar toe, die zich schuil had gehouden, en ging bij haar liggen. Toen we vanuit een hoek van het park het misdrijf bemerkten, snelden we naar haar toe en zagen dat ze met

elkaar gemeenschap hadden. Hem konden we niet te pakken krijgen, omdat hij sterker was dan wij, de poort opende en zich uit de voeten maakte; maar haar grepen we en we vroegen haar, wie die jongeman was, maar ze wilde het ons niet zeggen. Dat getuigen wij.' De vergadering geloofde hen, gezien zij oudsten van het volk waren en rechters, en veroordeelde Susanna ter dood. Toen riep Susanna met luider stem: ‘Eeuwige God, die het verborgene kent en alles reeds weet, voordat het gebeurt, Gij weet dat ze een vals getuigenis tegen mij hebben afgelegd; en ofschoon ik niet gedaan heb hetgeen ze mij boosaardig ten laste leggen, moet ik toch sterven. De Heer verhoorde haar gebed. Terwijl zij werd weggeleid om gedood te worden, gaf God een jongeman, Daniël geheten, een hellig besluit in. Deze jongeman riep met luider stem: 'ik ben onschuldig Aan haar bloed waarop het volk zich naar hem toekeerde en vroeg: 'Wat bedoel je daarmee? Hij ging in hun midden staan en zei: Zijn jullie niet goed wijs, zonen van Israël? Veroordelen juille een dochter van Israël zonder nader onderzoek en kennis van zaken? Ga terug naar de rechtszaal, want dezen hier hebben een vals getulgenis tegen haar afgelegd. Daarop ging al het volk haastig naar de rechtszaal terug. Daar zeiden de oudsten tot Daniël: 'Neem plaats in ons midden en deel ons je bedoelingen mee, want God heeft je het gezag van de ouderdom verleend.' Toen zel Daniël tot hen: 'Zonder ze van elkaar af, dan zal lk ze aan een verhoor onderwerpen. Ze werden dus van elkaar gescheiden. Daniël riep vervolgens een van de twee oudsten

bij zich en zei: 'Je bent in boosheid vergrijsd, maar nu krijg je de straf voor de zonden die je bedreven hebt, door onrechtvaardige vonnissen te vellen: onschuldigen heb je veroordeeld en schuldigen vrijgesproken ln strijd met het gebod van de Heer: Breng lemand die onschuidig is en in zijn recht staat niet ter dood. Welnu, als je haar op heterdaad betrapt hebt, zeg dan onder wat voor een boom heb je ze samen gezien? Hij antwoordde:'Onder een mastiekboom. Daniël hernam: 'Die prachtige leugen kost je je kop! want Gods engel heeft van God al bevel gekregen je ln tweeën te splijten. Nadat Daniël deze had laten wegleiden, liet hij de ander voorkomen en zei tot hem: 'Je bent een afstammeling van Kanaän en niet van Juda. De schoonheid heeft je verleid en de, hartstocht heeft je hoofd op hol gebracht. Zo handelen jullie met de dochters van Israël en uit vrees waren die jullie ter wille, maar een dochter van Juda heeft zich niet willen schikken naar jullie boosheid. Welnu: onder wat voor een boom heb je ze samen gezien?' Hij antwoordde: 'Onder een steeneik.' Daniël hernam: 'Ook jij hebt door die prachtige leugen je kop verspeeld! Want Gods engel staat reeds klaar om je met het zwaard doormidden te houwen en jullie beiden te verdelgen.' Hierop barstte heel de vergadering los in luid gejuich en men loofde God, die redt wie op Hem vertrouwt. En nu Daniël met hun eigen woorden bewezen had dat de twee oudsten een vals getuigenis hadden afgelegd, keerden het volk zich tegen hen en overeenkomstig de wet van Mozes voltrokken ze aan de oudsten de straf die zij in hun

boosheid hun naasten hadden toegedacht, ze werden ter dood gebracht, zo werd die dag een onschuldige van de dood gered. Chelkia en zijn vrouw prezen God om hun dochter Susanne tezamen met Joakim, haar man, en al haar verwanten omdat zij onberispelijk gebleken was. En van die dag af stond Daniël in hoog aanzien bij het volk.

De lofzang is aan God altijd.

Index

HET EERSTE UUR VAN ZATERDAG VAN HET LICHT

Jesaja (55: 2 - 13)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes. 55: 2 - 13
Luister aandachtig naar Mij, eet het goede, en laat uw ziel vreugde scheppen in de overvloed. Neig uw oor en kom tot Mij, luister, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond sluiten: de betrouwbare gunstbewijzen aan David. Zie, Ik heb Hem gegeven als Getuige voor de volken, als Vorst en Gebieder voor de volken. Zie, U zult een volk roepen dat U niet kende, en het volk dat U niet kende, zal naar U toe snellen, omwille van de HEERE, uw God, voor de Heilige van Israël, want Hij heeft U verheerlijkt. Zoek de HEERE terwijl Hij te vinden is, roep Hem aan terwijl Hij nabij is. Laat de goddeloze zijn weg verlaten, de man van ongerechtigheid zijn gedachten. Laat hij zich bekeren tot de HEERE, dan zal Hij Zich over hem ontfermen, tot onze God, want Hij vergeeft veelvuldig. Want Mijn gedachten zijn niet uw gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE. Want zoals de hemel hoger is dan de aarde, zo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen en Mijn gedachten dan uw gedachten. Want zoals regen of sneeuw neerdaalt van de hemel en daarheen niet terugkeert, maar de aarde doorvochtigt en maakt dat zij voortbrengt en doet opkomen, zaad geeft aan de zaaier en brood aan de eter, zo

zal Mijn woord zijn dat uit Mijn mond uitgaat: het zal niet vruchteloos tot Mij terugkeren, maar het zal doen wat Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend. Want in blijdschap zult u uittrekken en met vrede voortgeleid worden. De bergen en de heuvels zullen voor uw ogen uitbreken in gejuich en alle bomen van het veld zullen in de handen klappen. Voor een doornstruik zal een cipres opkomen, voor een distel zal een mirt opkomen; en het zal de HEERE zijn tot een naam, tot een eeuwig teken, dat niet zal worden uitgewist.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Een preek van onze heilige vader Abba Athanasius de Apostolische

Een preek van onze heilige vader Abba Athanasius de Apostolische zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

De tijd van het feest nadert, mijn geliefde broeders. En dat is ook de tijd waarin wij ons nu bevinden. Verblijdt u daar dus ten alle tijden in, O mensen die zich verheugen in de Heer, zoals geschreven staat. En Hij wijst nu naar een ieder door Hem die Hij gezonden heeft, om Hem te verkondigen zeggende: “O Juda, viert u feesten en los uw gelofte in.”

En biedt de Heer uw werken aan, ieder jaar, met reine gedachten, zoals de Heer u voorgeschreven heeft.

En zoals de werktuigen van de boer, de vruchten van het jaar doet opkomen, laten ook wij onze vruchten ieder jaar opdragen aan de Heer, zoals Hij ons opgedragen heeft.

Laten ook wij meervoudige vruchten dragen, zodat wij van de Bron van het Leven mogen drinken, door onze standvastigheid in de Heer, gelijk de takken gevestigd zijn aan de wijnstok. Laat ons vooruit gaan en niet de woorden overtreden van Hem toen Hij zei: “Bewaar de nieuwe maand, om daarin het Pascha van uw Heer te vieren.” Want het Pascha is niet voor de mens maar voor de Heer.

En de betekenis hiervan is dat wij de oude werken moeten verwerpen, en vernieuwd moeten worden door nieuwe werken. En toen de Joden dit niet waargemaakt hebben, zijn zij achtergebleven zonder feest.

Ondanks dat gezegd is “Viert het Pascha voor de Heer”, zodat Hij het kwade van u wegneemt, en dit waargemaakt is voor ons, is dit gebod niet allerminst. Maar dit is een voorbeeld van een volmaakte daad van de Heer.

Want het uitvoeren van de geboden: Gij zult niet echtbreken, Gij zult niet stelen, Gij zult geen valse getuigenis spreken, samen met de rest van de geboden, is voor ons een goede bescherming, waarin de ziel beschermd wordt en haar spiritualiteit verrijkt wordt. En dat is de kroon van de overwinning, tot de hemelse uitnodiging.

Wij beëindigen de preek van onze heilige vader Abba Athanasius de Apostolische die ons verstand en de ogen van onze harten heeft verlicht, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, één God Amen.

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de 1e brief van St. Paulus aan de Korinthe, zijn zegen zij met ons.

1Kor 5: 7 - 13

Verwijder dan het oude zuurdeeg, opdat u een nieuw deeg zult zijn. U bent immers ongezuurd, want ook ons Paaslam is voor ons geslacht: Christus. Laten wij dus feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosaardigheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid. Ik heb u geschreven in de brief dat u zich niet moet inlaten met ontuchtplegers. Echter, niet in het algemeen met de ontuchtplegers van deze wereld, of met de hebzuchtigen, of rovers, of afgodendienaars, want dan zou u uit de wereld moeten gaan. Maar nu heb ik u geschreven dat u zich niet moet inlaten met iemand die, terwijl hij een broeder wordt genoemd, een ontuchtpleger is, of een hebzuchtige, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een rover. Met zo iemand moet u zelfs niet eten. Het is toch niet aan mij om hen die buiten zijn te oordelen? Oordeelt u immers niet alleen hen die binnen zijn? Maar hen die buiten zijn, oordeelt God. En doe de kwaaddoener uit uw midden weg.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

Het Heilige Evangelie

Mattheüs (27: 62 - 66)

Uit de psalmen van onze Leraar David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 88: 5, 6; 44: 24, 27; 126: 2, 3

Ik ben geworden als een man zonder kracht, afgezonderd onder de doden. Word wakker! Waarom zou U slapen, Heere? Ontwaak! Verstoot ons niet voor altijd. Sta op, ons te hulp, verlos ons omwille van Uw goedertierenheid. *Halleluja.*

Toen werd onze mond vervuld met lachen en onze tong met gejuich. Toen zei men onder de heidenvolken: De HEERE heeft grote dingen bij hen gedaan! De HEERE heeft grote dingen bij ons gedaan, daarom zijn wij verblijd. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, *zij met ons Amen.*

Mat 27: 62 - 66

De volgende dag, dat is de dag na de voorbereiding, kwamen de overpriesters en de Farizeeën bij Pilatus bijeen, en zeiden: Heer, wij herinneren ons dat deze verleider gezegd heeft toen Hij nog leefde: Na drie dagen zal Ik opgewekt worden. Geef dan bevel dat het graf tot de derde dag toe beveiligd wordt, opdat Zijn discipelen Hem 's nachts

misschien niet komen stelen en tegen het volk zeggen: Hij is opgewekt uit de doden. En dan zal de laatste dwaling erger zijn dan de eerste. Pilatus zei tegen hen: Hier hebt u een wacht; ga heen, beveilig het naar uw beste weten. Zij gingen erheen en beveiligden het graf met de wacht, nadat zij de steen verzegeld hadden.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Expositie

De expositie van het eerste uur van zaterdag van het licht

Zij hebben onze Verlosser gekruisigd op het kruis, en met Hem twee dieven. Een aan Zijn rechterhand, een aan Zijn linkerhand en Christus in het midden, de zonden vergevend. En Pilatus heeft een schrift geschreven op het kruis, boven het hoofd van onze Verlosser. En een ieder die daar langsging las het, dat Jezus de Koning der Joden is. De opstandige Joden dan zeiden tot Pilatus: “Schrijf niet de Koning der Joden.” “Maar schrijf dat Hij gezegd heeft: Ik ben Jezus de Koning der Joden.”

Pilatus antwoordde de opstandige Joden: “Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven,” en dit bevel werd uitgevoerd. En hij schreef het in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks, dat Hij de Koning der Joden is. De rechterdief dan riep met een luide stem zeggende: “Gedenk mij O Heer waneer U komt in Uw Koninkrijk.” Onze Verlosser antwoordde: “Vandaag nog zult u met Mij zijn in Mijn Koninkrijk. En er was duisternis over de hele aarde, omwille van de Koning van de schepping, die aan het kruis hing. Hij riep met een luide stem tot Zijn Vader, en gaf de geest in Zijn hand.

En daarna kwamen Jozef van Arimatea en Nikodemus, de vereerden en rechtvaardigen. Zij brachten specerijen en mirre en legden het op het lichaam van de Enige. Jozef van Arimatea ging dan tot Pilatus en vroeg hem zeggende: “Geef

mij het lichaam van mijn Heer Jezus, om het te begraven, zodat Hij mij genadig zal zijn."

Zij hebben onze Verlosser begraven met reine linnen windsels en wikkelden zijn gelaat met een doek. Zij hebben de specerijen op Zijn hoofd geschonken en legden Hem in een graf buiten de stad. Hij verrees op de derde dag uit de dood en verlostte de wereld van haar zonden. Daarom verheerlijken wij Hem en roepen wij tot Hem zeggende: "Gezegend bent U O onze Heer Jezus, want U bent verrezen en heeft ons verlost."

Index

HET DERDE UUR VAN ZATERDAG VAN HET LICHT

Jeremia (13: 15 - 22)

Uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jer 13: 15 - 22

Luister en neem ter ore, doe niet uit de hoogte, want de HEERE heeft gesproken. Geef eer aan de HEERE, uw God, voordat Hij het duister maakt, en voordat in de schemering uw voeten zich stoten aan de bergen, en u uitziet naar licht, maar Hij het tot een schaduw van de dood maakt, het verandert in donkerte. Als u dan nog niet luistert, zal mijn ziel wenen op verborgen plaatsen vanwege de hoogmoed, bitter schreien, ja, tranen stromen er uit mijn ogen naar beneden, want de kudde van de HEERE is gevangen weggevoerd. Zeg tegen de koning en tegen de koningin-moeder: Verneder u, ga op de laagste plaats zitten, want wat op uw hoofd is, uw sierlijke kroon, is neergevallen. De steden in het Zuiderland zijn gesloten, niemand is er die opendoet. Heel Juda is weggevoerd, volledig weggevoerd. Sla uw ogen op en zie wie daar uit het noorden komen! Waar is de kudde, u eens gegeven, uw luisterrijke kleinvee? Wat zult u zeggen wanneer Hij u zal straffen, aangezien u zelf hun geleerd hebt om leiders, hoofden over u te zijn? Zullen de weeën u niet aangrijpen zoals een barende vrouw? Wanneer u dan in uw hart zegt: Waarom zijn deze dingen mij overkomen? Vanwege de grootheid van uw ongerechtigheid. *Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.*

Het Heilige Evangelie

Mattheüs (16: 24 - 28)

Uit de psalmen van onze Leraar David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 16: 10, 11

Want U zult mijn ziel in het graf niet verlaten, U laat niet toe dat Uw Heilige ontbinding ziet. U maakt mij het pad ten leven bekend; overvloed van blijdschap is bij Uw aangezicht. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, *zij met ons Amen.*

Mat 16: 24 – 28

Toen zei Jezus tegen Zijn discipelen: Als iemand achter Mij aan wil komen, moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en Mij volgen. Want wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; maar wie zijn leven zal verliezen om Mij, die zal het vinden. Want wat baat het een mens, als hij heel de wereld wint en aan zijn ziel schade lijdt? Of wat zal een mens geven als losprijs voor zijn ziel? Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid van Zijn Vader, met Zijn engelen, en dan zal Hij ieder vergelden naar zijn daden. Voorwaar, Ik zeg u: Er zijn sommigen van hen die hier staan, die de dood niet zullen proeven voordat

zij de Zoon des mensen hebben zien komen in Zijn Koninkrijk. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Index

HET ZESDE UUR VAN ZATERDAG VAN HET LICHT

Jesaja (50: 10 - 51: 8)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 50: 10 - 51: 8
Wie is er onder u die de HEERE vreest, die luistert naar de stem van Zijn Knecht? Als hij in duisternissen gaat en geen licht heeft, laat hij dan vertrouwen op de Naam van de HEERE en steunen op zijn God. Zie, u allen die een vuur aansteekt, die u met brandpijlen omgordt, wandel in de vlam van uw vuur en in de brandpijlen die u hebt aangestoken. Van Mijn hand overkomt u dit. In smart zult u neerliggen. Luister naar Mij, u die de gerechtigheid najaagt, u die de HEERE zoekt. Aanschouw de rots waarin u uitgehakt bent, de holte van de put waaruit u gegraven bent. Aanschouw Abraham, uw vader, en Sara, die u gebaard heeft. Want toen hij nog alleen was, riep Ik hem, Ik zegende hem en maakte hem talrijk. Want de HEERE zal Sion troosten, Hij zal al haar puinhopen troosten. Hij zal haar woestijn maken als Eden, haar wildernis als de hof van de HEERE. Vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en luid psalmgezang. Sla acht op Mij, Mijn volk, Mijn natie, hoor Mij aan, want een wet zal van Mij uitgaan en Mijn recht zal Ik tot rust doen komen tot een licht voor de volken. Mijn gerechtigheid is nabij, Mijn heil treedt tevoorschijn en Mijn armen zullen de volken

oordelen, de kustlanden zullen op Mij wachten en op Mijn arm zullen ze hopen. Sla uw ogen op naar de hemel en aanschouw de aarde beneden, want de hemel zal verdwijnen als rook, de aarde zal verslijten als een kleed, evenzo zullen haar bewoners sterven. Maar Mijn heil zal voor eeuwig bestaan, Mijn gerechtigheid zal niet verbroken worden. Luister naar Mij, u die de gerechtigheid kent, volk dat Mijn wet in zijn hart heeft, wees niet bevreesd voor de smaad van stervelingen, wees niet ontsteld door hun beschimpingen. Want de mot zal hen opeten als een kleed, de mottenlarve zal hen opeten als wol. Maar Mijn gerechtigheid zal voor eeuwig bestaan, en Mijn heil van generatie op generatie.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Mattheüs (5: 3 - 12)

Uit de psalmen van onze Leraar David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 130:1, 2; 142: 8

Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE; Heere, hoor naar mijn stem. Leid mijn ziel uit de gevangenis om Uw Naam te loven; o HEERE. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, *zij met ons Amen.*

Mat 5: 3 - 12

Zalig zijn de armen van geest, want van hen is het Koninkrijk der hemelen. Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost worden. Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven. Zalig zijn zij die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. Zalig zijn de barmhartigen, want aan hen zal barmhartigheid bewezen worden. Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien. Zalig zijn de vredestichters, want zij zullen Gods kinderen genoemd worden. Zalig zijn zij die vervolgd worden om de gerechtigheid, want van hen is het Koninkrijk der hemelen. Zalig bent u als men u smaadt en vervolgt, en door te liegen allerlei kwaad tegen u

spreekt, omwille van Mij. Verblijd en verheug u, want uw loon is groot in de hemelen.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Index

DE OPENBARING VAN JOHANNES

Hoofdstuk 1

Opschrift 1:1-3

De Openbaring van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft om Zijn dienstknechten te laten zien wat spoedig moet geschieden, en die Hij door Zijn engel gezonden en aan Zijn dienstknecht Johannes te kennen heeft gegeven. Deze heeft van het Woord van God getuigd en van het getuigenis van Jezus Christus, alles wat hij gezien heeft. Zalig is hij die leest en zijn zij die horen de woorden van de profetie, en die in acht nemen wat daarin geschreven staat, want de tijd is nabij.

+ Wanneer de lezer de naam Johannes leest, zingt men het volgende:

Ⲉ̀ⲣⲉ ⲡⲓⲥ̀ⲙⲟⲩ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲓⲑⲉⲟⲗⲟⲅⲟⲥ ⲓⲱⲁⲛⲛⲏⲥ ⲛ̀ⲉⲩⲁⲅⲅⲉⲗⲓⲥⲧⲏⲥ.	De zegen van de Godgeleerde Evangelist Johannes.	E-re pie esmo inte pie se-o loghos Jo-ennies in ev ankhelisties.

Aanhef 1:4-8

Johannes aan de zeven gemeenten die in Asia zijn: genade zij u en vrede, van Hem Die is en Die was en Die komt, en van de zeven Geesten, Die voor Zijn troon zijn, en van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden en de Vorst van de koningen der aarde, Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters voor God en Zijn Vader, Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen. Zie, Hij komt met de wolken, en elk oog zal Hem zien, ook zij die Hem doorstoken hebben. En alle stammen van de aarde zullen rouw over Hem bedrijven. Ja, amen. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, zegt de Heere, Die is en Die was en Die komt, de Almachtige.

De verschijning op Patmos 1:9-20

Ik, Johannes, die ook uw broeder ben en deelgenoot in de verdrukking en in het Koninkrijk en in de volharding van Jezus Christus, was op het eiland genaamd Patmos, omwille van het Woord van God en het getuigenis van Jezus Christus. Ik was in de geest op de dag des Heeren en ik hoorde achter mij een luide stem, als van een bazuin, die zei: Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste, en: Wat u ziet, schrijf dat op een boekrol en stuur het aan de zeven gemeenten die in Asia zijn: naar Efeze, naar Smyrna, naar Pergamus, naar Thyatira, naar Sardis, naar Filadelfia en naar Laodicea. En ik keerde mij om, om de stem te zien

die met mij had gesproken. En toen ik mij had omgekeerd, zag ik zeven gouden kandelaren. En te midden van de zeven kandelaren zag ik Iemand Die op de Zoon des mensen leek, gekleed in een gewaad tot op de voeten, en op de borst omgord met een gouden gordel; en Zijn hoofd en haar waren wit, als witte wol, als sneeuw, en Zijn ogen waren als een vuurvlam, en Zijn voeten waren als blinkend koper, gloeiend gemaakt in een oven, en Zijn stem klonk als het geluid van vele wateren. En Hij had zeven sterren in Zijn rechterhand en uit Zijn mond kwam een tweesnijdend scherp zwaard; en Zijn gezicht was zoals de zon schijnt in haar kracht. En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten, en Hij legde Zijn rechterhand op mij en zei tegen mij: Wees niet bevreesd, Ik ben de Eerste en de Laatste, en de Levende, en Ik ben dood geweest en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels van het rijk van de dood en van de dood zelf. Schrijf nu op wat u hebt gezien, en wat is, en wat hierna zal geschieden. Het geheimenis van de zeven sterren die u in Mijn rechterhand hebt gezien, en van de zeven gouden kandelaren is: de zeven sterren zijn de engelen van de zeven gemeenten, en de zeven kandelaren die u hebt gezien, zijn de zeven gemeenten.

Hoofdstuk 2

Aan Efeze 2:1-7

Schrijf aan de engel van de gemeente in Efeze: Dit zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, Die te midden van de zeven gouden kandelaren wandelt: Ik ken uw werken, uw inspanning en uw volharding, en weet dat u slechte mensen niet kunt verdragen, en dat u hen op de proef hebt gesteld die van zichzelf zeggen dat zij apostelen zijn, maar het niet zijn, en dat u hebt ontdekt dat zij leugenaars zijn. En u hebt moeilijkheden verdragen, en volharding getoond. Om Mijn Naam hebt u zich ingespannen en u bent niet moe geworden. Maar Ik heb tegen u dat u uw eerste liefde hebt verlaten. Bedenk dan van welke hoogte u bent gevallen en bekeer u en doe de eerste werken. Maar zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal uw kandelaar van zijn plaats wegnemen, als u zich niet bekeert. Maar dit hebt u vóór, dat u de werken van de Nikolaïeten haat, die ook Ik haat. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

ⲫⲏⲉ̀ⲧⲉ ⲟⲩⲟⲛ ⲙⲁⲯⲍ ⲉ̀ⲙⲙⲟϥ ⲉ̀ⲥⲱⲧⲉⲙ ⲙⲁⲣⲉϥⲥⲱⲧⲉⲙ: ⲍⲉ ⲟⲩ ⲡⲉ ⲉ̀ⲧⲉ ⲡⲓⲡ̀ⲛⲉⲩⲙⲁ ⲍⲱ ⲙ̀ⲙⲟϥ ⲛ̀ⲛⲓⲉ̀ⲕⲕ̀ⲗⲏⲥⲓⲁ̀.	Wie een oor heeft om te horen, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt.	Mèn lèhoe ozonèn lil sem°a, fèl jèsmè°a, mè jèkoelèhoe il ro`h lil kènè-is.

Wie overwint, hem zal Ik te eten geven van de Boom des levens, die midden in het paradijs van God staat.

Aan Smyrna 2:8-11

En schrijf aan de engel van de gemeente in Smyrna: Dit zegt de Eerste en de Laatste, Die dood is geweest en weer levend is geworden: Ik ken uw werken, verdrukking en armoede u bent echter rijk en Ik ken de lastering van hen die zeggen dat zij Joden zijn, maar het niet zijn; zij zijn namelijk een synagoge van de satan. Wees niet bevreesd voor wat u lijden zult. Zie, de duivel zal sommigen van u in de gevangenis werpen, opdat u verzocht wordt. En u zult een verdrukking hebben van tien dagen. Wees trouw tot in de dood, en Ik zal u de kroon van het leven geven. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

ⲫⲏⲉ̀ⲧⲉ ⲟⲩⲟⲛ ⲙⲁⲯⲭ ⲉ̀ⲙⲙⲟⲩ ⲉ̀ⲥⲱⲧⲉⲙ ⲙⲁⲣⲉⲩⲥⲱⲧⲉⲙ: ⲭⲉ ⲟⲩ ⲡⲉ ⲉ̀ⲧⲉ ⲡⲓⲡⲛⲉⲩⲙⲁ ⲭⲱ ⲙ̀ⲙⲟⲩ ⲛ̀ⲛⲓⲉⲕⲕ̀ⲗⲏⲥⲓⲁ̀.	Wie een oor heeft om te horen, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt.	Mèn lèhoe ozonèn lil sem°a, fèl jèsmè°a, mè jèkoelèhoe il ro`h lil kènè-is.

Wie overwint, zal zeker geen schade toegebracht worden door de tweede dood.

Aan Pergamum 2:12-17

En schrijf aan de engel van de gemeente in Pergamus: Dit zegt Hij Die het tweesnijdende, scherpe zwaard heeft: Ik ken uw werken en weet waar u woont, namelijk waar de troon van de satan is. U houdt vast aan Mijn Naam, en u hebt het geloof in Mij niet verloochend, zelfs niet in de dagen van Antipas, mijn trouwe getuige, die gedood werd

bij u, waar de satan woont. Maar Ik heb enkele dingen tegen u, namelijk dat u daar mensen hebt die zich houden aan de leer van Bileam, die Balak leerde voor de Israëlieten een struikelblok neer te leggen, opdat zij afgodenoffers zouden eten en hoererij bedrijven. Zo hebt u er ook die zich houden aan de leer van de Nikolaïeten en dat haat Ik. Bekeer u. En zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal Ik tegen hen oorlog voeren met het zwaard van Mijn mond. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

ⲫⲏⲉ̀ⲧⲉ ⲟⲩⲟⲛ ⲙⲁⲯⲭ ⲉ̀ⲙⲙⲟⲩ ⲉ̀ⲥⲱⲧⲉⲙ ⲙⲁⲣⲉⲩⲥⲱⲧⲉⲙ: ⲭⲉ ⲟⲩ ⲡⲉ ⲉ̀ⲧⲉ ⲡⲓⲡⲛⲉⲩⲙⲁ ⲭⲱ ⲙⲙⲟⲩ ⲛ̀ⲛⲓⲉⲕⲕ̀ⲗⲏⲥⲓⲁ̀.	Wie een oor heeft om te horen, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt.	Mèn lèhoe ozonèn lil sem°a, fèl jèsmè°a, mè jèkoelèhoe il ro`h lil kènè-is.

Aan wie overwint, zal Ik van het verborgen manna te eten geven, en Ik zal hem een witte steen geven met op die steen een nieuwe naam geschreven, die niemand kent dan wie hem ontvangt.

Aan Tyatira 2:18-29

En schrijf aan de engel van de gemeente in Thyatira: Dit zegt de Zoon van God, Die ogen heeft als een vuurvlam en voeten als blinkend koper: Ik ken uw werken, de liefde, het dienstbetoon, het geloof, uw volharding en uw werken, en ook dat de laatste meer zijn dan de eerste. Maar Ik heb enkele dingen tegen u: dat u de vrouw Izebel, die van zichzelf zegt dat zij een profetes is, ongemoeid haar gang

laat gaan om te onderwijzen en Mijn dienstknechten te misleiden, zodat zij hoererij bedrijven en afgodenoffers eten. En Ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich van haar hoererij zou bekeren, maar zij heeft zich niet bekeerd. Zie, Ik werp haar te bed met hen die overspel met haar plegen, in grote verdrukking, als zij zich niet bekeren van hun werken. En haar kinderen zal Ik door de dood ombrengen, en alle gemeenten zullen weten dat Ik het ben Die nieren en harten doorzoek, en Ik zal u geven eenieder naar uw werken. Maar Ik zeg tegen u, en tegen de overigen in Thyatira, voorzover zij deze leer niet hebben en zij, zoals zij dat noemen, de diepten van de satan niet hebben leren kennen: Ik zal u geen andere last opleggen dan deze: Houd vast aan wat u hebt totdat Ik kom. En wie overwint en wie Mijn werken tot het einde toe in acht neemt, hem zal Ik macht geven over de heidenvolken. En hij zal hen hoeden met een ijzeren staf zij zullen als kruiken van een pottenbakker verbrijzeld worden zoals ook Ik die macht van Mijn Vader heb ontvangen. En Ik zal hem de morgenster geven. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

ⲫⲏⲉ̀ⲧⲉ ⲟⲩⲟⲛ ⲙⲁⲯⲭ ⲉ̀ⲙⲙⲟⲩ ⲉ̀ⲥⲱⲧⲉⲙ ⲙⲁⲣⲉⲩⲥⲱⲧⲉⲙ: ⲭⲉ ⲟⲩ ⲡⲉ ⲉ̀ⲧⲉ ⲡⲓⲡⲛⲉⲩⲙⲁ ⲭⲱ ⲙ̀ⲙⲟⲩ ⲛ̀ⲛⲓⲉⲕⲕ̀ⲗⲏⲥⲓⲁ̀.	Wie een oor heeft om te horen, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt.	Mèn lèhoe ozonèn lil sem°a, fèl jèsmè°a, mè jèkoelèhoe il ro`h lil kènè-is.

Hoofdstuk 3

Aan Sardes 3:1-6

En schrijf aan de engel van de gemeente in Sardis: Dit zegt Hij Die de zeven Geesten van God heeft en de zeven sterren: Ik ken uw werken, en weet dat u de naam hebt dat u leeft, maar u bent dood. Wees waakzaam en versterk het overige dat dreigt te sterven, want Ik heb uw werken niet vol bevonden voor God. Bedenk dan hoe u het hebt ontvangen en gehoord, en houd het vast en bekeer u. Als u dan niet waakzaam bent, zal Ik bij u komen als een dief en u zult beslist niet weten op welk uur Ik bij u zal komen. Maar u hebt ook in Sardis enkele personen die hun kleren niet bevlekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte kleren, omdat zij het waard zijn. Wie overwint, zal bekleed worden met witte kleren en Ik zal zijn naam beslist niet uitwissen uit het boek des levens, maar Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn engelen. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

Ⲫⲏ̀ⲧⲉ ⲟⲩⲟⲛ ⲙ̀ⲡⲱⲧ ⲙ̀ⲙⲟϥ ⲉ̀ⲥⲱⲧⲉⲙ ⲙ̀ⲡⲣⲉϥⲥⲱⲧⲉⲙ: ⲭⲉ ⲟⲩ ⲡⲉ ⲉ̀ⲧⲉ ⲡⲓⲡ̀ⲛⲉⲩⲙⲁ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲛⲟⲩ ⲙ̀ⲙⲟϥ ⲛ̀ⲛⲓⲉ̀ⲕⲕ̀ⲗⲏⲥⲓⲁ̀.	Wie een oor heeft om te horen, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt.	Mèn lèhoe ozonèn lil sem°a, fèl jèsmè°a, mè jèkoelèhoe il ro`h lil kènè-is.

Aan Filadelfia 3:7-13

En schrijf aan de engel van de gemeente in Filadelfia: Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, Die de sleutel van David heeft, Die opent en niemand sluit, en Hij sluit en niemand opent: Ik ken uw werken. Zie, Ik heb voor uw ogen een geopende deur gegeven en niemand kan die sluiten, want u hebt weinig kracht en toch hebt u Mijn Woord in acht genomen en Mijn Naam niet verloochend. Zie, Ik geef u enigen uit de synagoge van de satan, van hen die zeggen dat zij Joden zijn en het niet zijn, maar liegen. Zie, Ik zal maken dat zij komen en aan uw voeten aanbidden en erkennen dat Ik u liefheb. Omdat u het woord van Mijn volharding hebt bewaard, zal Ik ook u bewaren voor het uur van de verzoeking, die over heel de wereld komen zal, om hen die op de aarde wonen te verzoeken.

Zie, Ik kom spoedig. Houd vast wat u hebt, opdat niemand uw kroon zal wegnemen. Wie overwint, hem zal Ik tot een zuil in de tempel van Mijn God maken, en hij zal daaruit niet meer weggaan. En Ik zal de Naam van Mijn God op hem schrijven en de naam van de stad van Mijn God, het nieuwe Jeruzalem, dat neerdaalt uit de hemel, bij Mijn God vandaan, en Mijn nieuwe Naam. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

ⲫⲏⲉ̀ⲧⲉ ⲟⲩⲟⲛ ⲙⲁⲯⲭ ⲉ̀ⲙⲙⲟϥ ⲉ̀ⲥⲱⲧⲉⲙ ⲙⲁⲣⲉϥⲥⲱⲧⲉⲙ: ⲭⲉ ⲟⲩ ⲡⲉ	Wie een oor heeft om te horen, die hore, wat de Geest tot	Mèn lèhoe ozonèn lil sem°a, fèl jèsmè°a, mè

ϵⲧϵ ⲡⲓⲡⲛϵⲩⲙⲁ ⲭⲱ ⲙⲙⲟϥ ⲛⲛⲓϵⲕⲕⲗⲏⲥⲓⲁ.	de gemeenten zegt.	jèkoelèhoe il ro`h lil kènè-is.

Aan Laodicea 3:14-22

En schrijf aan de engel van de gemeente in Laodicea: Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige, het begin van Gods schepping: Ik ken uw werken, en weet dat u niet koud en niet heet bent. Was u maar koud of heet! Maar omdat u lauw bent en niet koud en ook niet heet, zal Ik u uit Mijn mond spuwen. Want u zegt: Ik ben rijk en steeds rijker geworden en heb aan niets gebrek, maar u weet niet dat juist u ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt bent. Ik raad u aan dat u van Mij goud koopt, gelouterd door het vuur, opdat u rijk wordt, en witte kleren, opdat u bekleed bent en de schande van uw naaktheid niet openbaar wordt. En zalf uw ogen met ogenzalf, opdat u zult kunnen zien. Ieder die Ik liefheb, wijs Ik terecht en bestraf Ik. Wees dan ijverig en bekeer u. Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Als iemand Mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem gebruiken, en hij met Mij. Wie overwint, zal Ik geven met Mij te zitten op Mijn troon, zoals ook Ik overwonnen heb, en Mij met Mijn Vader op Zijn troon gezet heb. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

ⲫⲏϵⲧϵ ⲟⲩⲟⲛ ⲙⲁⲯⲭ ⲙⲙⲟϥ ϵⲥⲱⲧϵⲩ	Wie een oor heeft om te horen, die hore,	Mèn lèhoe ozonèn lil sem°a, fèl

ⲙⲁⲣⲉϥⲥⲱⲧⲉⲙ: ⲭⲉ ⲟⲩ ⲡⲉ ⲉⲧⲉ ⲡⲓⲡⲛⲉⲩⲙⲁ ⲭⲱ ⲙⲙⲟϥ ⲛⲛⲓⲉⲕⲕⲗⲏⲥⲓⲁ.	wat de Geest tot de gemeenten zegt.	jèsmè°a, mè jèkoelèhoe il ro`h lil kènè-is.

Hoofdstuk 4

De vierentwintig oudsten en de vier dieren 4:1-11

Hierna zag ik, en zie, er was een deur geopend in de hemel. En de eerste stem die ik als van een bazuin met mij had horen spreken, zei: Kom hier, omhoog, en Ik zal u laten zien wat hierna moet geschieden. En meteen raakte ik in geestvervoering. En zie, er stond een troon in de hemel, en op de troon zat Iemand. En Hij Die daar zat, zag eruit als de stenen jaspis en sardius. En er was een regenboog rondom de troon, die eruit zag als een smaragd. En rondom de troon stonden vierentwintig tronen. En op de tronen zag ik de vierentwintig ouderlingen zitten, bekleed met witte kleren, en met gouden kronen op hun hoofd. En uit de troon kwamen bliksemstralen, donderslagen en stemmen. En er stonden zeven vurige fakkels te branden vóór de troon. Dit zijn de zeven Geesten van God. En vóór de troon was een glazen zee, als kristal. En in het midden van de troon en om de troon heen waren vier dieren, vol ogen van voren en van achteren. En het eerste dier leek op een leeuw, het tweede dier leek op een kalf, het derde dier had het gezicht als van een mens, en het vierde dier leek op een vliegende arend. En de vier dieren hadden elk voor zich zes vleugels rondom, en van binnen waren die vol ogen. Ze hadden geen rust en zeiden dag en nacht: Heilig, heilig, heilig is de Heere God, de Almachtige, Die was, Die is, en Die komt! En telkens wanneer de dieren heerlijkheid, eer en dank brachten aan Hem Die op de troon zat en Die leeft in alle eeuwigheid,

wierpen de vierentwintig ouderlingen zich neer voor Hem Die op de troon zat, aanbaden Hem Die leeft in alle eeuwigheid, en wierpen hun kronen neer vóór de troon en zeiden: U bent het waard, Heere, te ontvangen de heerlijkheid, de eer en de kracht, want U hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil bestaan zij en zijn zij geschapen.

Hoofdstuk 5

De verzegelde boekrol en het lam 5:1-14

En ik zag in de rechterhand van Hem Die op de troon zat, een boekrol, van binnen en van buiten beschreven, verzegeld met zeven zegels. En ik zag een sterke engel, die met luide stem uitriep: Wie is het waard de boekrol te openen en zijn zegels te verbreken? Maar er was niemand in de hemel en ook niet op de aarde of onder de aarde die de boekrol kon openen of hem inzien. En ik huilde erg, omdat er niemand werd gevonden die het waard was die boekrol te openen, te lezen of in te zien. En een van de ouderlingen zei tegen mij: Huil niet. Zie, de Leeuw Die uit de stam van Juda is, de Wortel van David, heeft overwonnen om de boekrol te openen en zijn zeven zegels te verbreken. En ik zag, en zie: te midden van de troon en van de vier dieren en te midden van de ouderlingen stond een Lam als geslacht, met zeven horens en zeven ogen. Dat zijn de zeven Geesten van God, die uitgezonden zijn over heel de aarde. En Het kwam, en heeft de boekrol genomen uit de rechterhand van Hem Die op de troon zat. En toen Het de boekrol genomen had, wierpen de vier dieren en de vierentwintig ouderlingen zich vóór het Lam neer. Zij hadden elk een citer en gouden schalen vol reukwerk. Dit zijn de gebeden van de heiligen. En zij zongen een nieuw lied en zeiden: U bent het waard om de boekrol te nemen en zijn zegels te openen, want U bent geslacht en hebt ons voor God gekocht met Uw bloed, uit elke stam, taal, volk en natie.

En U hebt ons voor onze God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen regeren over de aarde. En ik zag, en hoorde een geluid van vele engelen rondom de troon, van de dieren en van de ouderlingen. En hun aantal bedroeg tienduizenden tienduizendtallen en duizenden duizendtallen. En zij zeiden met luide stem: Het Lam Dat geslacht is, is het waard om de kracht te ontvangen, en rijkdom, wijsheid, sterkte, eer, heerlijkheid en dankzegging. En elk schepsel dat in de hemel, op de aarde, onder de aarde en op de zee is, en alles wat daarin is, hoorde ik zeggen: Aan Hem Die op de troon zit, en aan het Lam zij de dankzegging, de eer, de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. En de vier dieren zeiden: Amen. En de vierentwintig ouderlingen wierpen zich neer en aanbaden Hem Die leeft in alle eeuwigheid.

Hoofdstuk 6

De eerste zes zegels geopend 6:1-17

En ik zag hoe het Lam het eerste van de zegels opende en ik hoorde een van de vier dieren met een stem als van een donderslag zeggen: Kom en zie! En ik zag en zie, een wit paard, en Hij Die erop zat, had een boog. En Hem was een kroon gegeven en Hij trok uit, overwinnend en om te overwinnen. En toen het Lam het tweede zegel geopend had, hoorde ik het tweede dier zeggen: Kom en zie! En een ander paard, dat rood was, trok uit, en aan hem die erop zat, werd macht gegeven de vrede van de aarde weg te nemen, en te maken dat men elkaar zou afslachten. En hem werd een groot zwaard gegeven. En toen het Lam het derde zegel geopend had, hoorde ik het derde dier zeggen: Kom en zie! En ik zag, en zie, een zwart paard, en hij die erop zat, had een weegschaal in zijn hand. En ik hoorde te midden van de vier dieren een stem zeggen: Een maat tarwe voor een penning en drie maten gerst voor een penning. En breng de olie en de wijn geen schade toe. En toen het Lam het vierde zegel geopend had, hoorde ik de stem van het vierde dier zeggen: Kom en zie! En ik zag, en zie: een grauw paard en die erop zat, zijn naam was de dood, en het rijk van de dood volgde hem. En hun werd macht gegeven over het vierde deel van de aarde om te doden met het zwaard, met honger, met de dood en door de wilde dieren van de aarde. En toen het Lam het vijfde zegel geopend had, zag ik onder het altaar de zielen van hen die geslacht waren omwille van het

Woord van God, en omwille van het getuigenis dat zij hadden. En zij riepen met luide stem: Tot hoelang, heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt U ons bloed niet aan hen die op de aarde wonen? En aan ieder van hen werd een lang wit gewaad gegeven. En tegen hen werd gezegd dat zij nog een korte tijd moesten rusten, totdat ook het aantal van hun medeknechten en hun broeders, die evenals zij gedood zouden worden, volledig zou zijn geworden. En ik zag toen het Lam het zesde zegel geopend had, en zie, er kwam een grote aardbeving, en de zon werd zwart als een haren zak, en de maan werd als bloed, en de sterren van de hemel vielen op de aarde, zoals een vijgenboom zijn onrijpe vijgen afwerpt als hij door een harde wind wordt geschud. En de hemel week terug als een boekrol die wordt opgerold. En alle bergen en alle eilanden werden van hun plaats gerukt. En de koningen van de aarde, de groten, de rijken, de oversten over duizend, de machtigen en alle slaven en vrije mensen verborgen zich in de grotten en tussen de rotsen in de bergen. En zij zeiden tegen de bergen en de rotsen: Val op ons en verberg ons voor het aangezicht van Hem Die op de troon zit, en voor de toorn van het Lam. Want de grote dag van Zijn toorn is aangebroken en wie kan dan staande blijven?

Hoofdstuk 7

De verzegelden uit Israël 7:1-8

Hierna zag ik vier engelen staan op de vier hoeken van de aarde. Zij hielden de vier winden van de aarde tegen, opdat er geen wind zou waaien op de aarde, of op de zee of tegen enige boom. En ik zag een andere engel opkomen van waar de zon opgaat, met het zegel van de levende God. En hij riep met luide stem tegen de vier engelen aan wie het gegeven was de aarde en de zee schade toe te brengen, en zei: Breng geen schade toe aan de aarde, en ook niet aan de zee en de bomen, totdat wij de dienaren van onze God aan hun voorhoofd verzegeld hebben. En ik hoorde het aantal van hen die verzegeld waren: honderdvierenveertigduizend waren er verzegeld uit alle stammen van de Israëlieten. Uit de stam Juda waren er twaalfduizend verzegeld,

ϵⲃⲟⲗϩⲛ ⲛⲓⲟⲩⲇⲁⲥ ⲓⲃ ⲛⲱⲟ.	ⲧϥⲩⲗⲏ	Uit de stam Juda twaalfduizend.	Wè min sibt Jèhoezè isn °a-ashr èlfèn.

uit de stam Ruben waren er twaalfduizend verzegeld,

ϵⲃⲟⲗϩⲛ ⲛⲣⲟⲩⲃⲏⲛ ⲓⲃ ⲛⲱⲟ.	ⲧϥⲩⲗⲏ	Uit de stam Ruben twaalfduizend.	Wè min sibt Ra-oebien isn °a-ashr èlfèn.

uit de stam Gad waren er twaalfduizend verzegeld,

ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲧⲫⲩⲗⲏ ⲛⲅⲁⲇ ⲓⲃ̅ ⲛⲱⲟ.	Uit de stam Gad twaalfduizend.	Wè min sibt Khèd isn °a-ashr èlfèn.

uit de stam Aser waren er twaalfduizend verzegeld,

ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲧⲫⲩⲗⲏ ⲛⲁϣⲥⲏⲣ ⲓⲃ̅ ⲛⲱⲟ.	Uit de stam Aser twaalfduizend.	Wè min sibt Eshir isn °a-ashr èlfèn.

uit de stam Naftali waren er twaalfduizend verzegeld,

ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲧⲫⲩⲗⲏ ⲛⲉⲫⲑⲁⲗⲓⲙ ⲓⲃ̅ ⲛⲱⲟ.	Uit de stam Naftali twaalfduizend.	Wè min sibt Nèftèlie isn °a-ashr èlfèn.

uit de stam Manasse waren er twaalfduizend verzegeld,

ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲧⲫⲩⲗⲏ ⲛⲙⲁⲛⲁϩ ⲓⲃ̅ ⲛⲱⲟ.	Uit de stam Manasse twaalfduizend.	Wè min sibt Dèn isn °a-ashr èlfèn.

uit de stam Simeon waren er twaalfduizend verzegeld,

ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲧⲫⲩⲗⲏ ⲛⲥⲓⲙⲉⲱⲛ ⲓⲃ̅ ⲛⲱⲟ.	Uit de stam Simeon twaalfduizend.	Wè min sibt Shèm°a-oen isn °a-ashr èlfèn.

uit de stam Levi waren er twaalfduizend verzegeld,

Ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲧⲫⲩⲗⲏ ⲛⲗⲉⲩⲓ ⲓⲃ ⲛⲱⲟ.	Uit de stam Levi twaalfduizend.	Wè min sibt Lèwie isn °a-ashr èlfèn.

uit de stam Issaschar waren er twaalfduizend verzegeld,

Ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲧⲫⲩⲗⲏ ⲛ lⲥⲁⲭⲁⲣ ⲓⲃ ⲛⲱⲟ.	Uit de stam Issakar twaalfduizend.	Wè min sibt Jèsèkir isn °a-ashr èlfèn.

uit de stam Zebulon waren er twaalfduizend verzegeld,

Ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲧⲫⲩⲗⲏ ⲛⲍⲁⲃⲟⲩⲗⲱⲛ ⲓⲃ ⲛⲱⲟ.	Uit de stam Zebulon twaalfduizend.	Wè min sibt Zèboel-oen isn °a-ashr èlfèn.

uit de stam Jozef waren er twaalfduizend verzegeld,

Ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲧⲫⲩⲗⲏ ⲛⲓⲱⲥⲏⲫ ⲓⲃ ⲛⲱⲟ.	Uit de stam Jozef twaalfduizend.	Wè min sibt Joesif isn °a-ashr èlfèn.

en uit de stam Benjamin waren er twaalfduizend verzegeld.

Ⲉⲃⲟⲗϩⲉⲛ ⲧⲫⲩⲗⲏ ⲛⲃⲉⲛⲓⲁⲙⲓⲛ ⲓⲃ ⲛⲱⲟ.	Uit de stam Benjamin twaalfduizend.	Wè min sibt Binjèmien isn °a-ashr èlfèn.

De schare, die niemand tellen kan 7:9-17

Hierna zag ik en zie, een grote menigte, die niemand tellen kon, uit alle naties, stammen, volken en talen, stond vóór de troon en vóór het Lam, bekleed met witte gewaden en palmtakken in hun hand. En zij riepen met een luide stem: De zaligheid is van onze God, Die op de troon zit, en van het Lam! En alle engelen stonden rondom de troon, de ouderlingen en de vier dieren. Zij wierpen zich vóór de troon neer met hun gezicht ter aarde en aanbaden God, en zeiden: Amen. De lofprijzing, de heerlijkheid, de wijsheid, de dankzegging, de eer, de kracht en de sterkte is aan onze God tot in alle eeuwigheid. Amen. En een van de ouderlingen antwoordde en zei tegen mij: Dezen, die bekleed zijn met witte gewaden, wie zijn zij en waar zijn zij vandaan gekomen? En ik zei tegen hem: U weet het, mijn heer. En hij zei tegen mij: Dezen zijn het die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun gewaden gewassen en ze hebben hun gewaden wit gemaakt in het bloed van het Lam. Daarom zijn zij vóór de troon van God, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel. En Hij Die op de troon zit, zal Zijn tent over hen uitspreiden. Zij zullen geen honger of dorst meer hebben, en geen zonnesteek of enige hitte zal hen treffen. Want het Lam, Dat in het midden van de troon is, zal hen weiden en zal hen geleiden naar de levende waterbronnen. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen.

Hoofdstuk 8

Het zevende zegel - de vier bazuinen 8:1-13

En toen het Lam het zevende zegel geopend had, kwam er een stilte in de hemel van ongeveer een half uur. En ik zag de zeven engelen die vóór God stonden en aan hen werden zeven bazuinen gegeven. En er kwam een andere engel, die met een gouden wierookvat bij het altaar ging staan. Aan hem werd veel reukwerk gegeven, opdat hij dat samen met de gebeden van alle heiligen op het gouden altaar vóór de troon zou leggen. En de rook van het reukwerk steeg, met de gebeden van de heiligen, uit de hand van de engel op tot vóór God. En de engel nam het wierookvat en vulde dat met het vuur van het altaar en wierp het op de aarde, en er kwamen stemmen, donderslagen, bliksemstralen en een aardbeving. En de zeven engelen die de zeven bazuinen hadden, gingen zich gereedmaken om op de bazuin te blazen. En de eerste engel blies op de bazuin, en er kwam hagel en vuur, vermengd met bloed, en dat werd op de aarde geworpen. En het derde deel van de bomen verbrandde, en al het groene gras verbrandde. En de tweede engel blies op de bazuin, en er werd iets als een grote berg, die van vuur brandde, in de zee geworpen. En het derde deel van de zee werd bloed. En het derde deel van de schepselen in de zee, die leven hadden, stierf. En het derde deel van de schepen verging. En toen de derde engel op de bazuin blies, viel er een grote ster uit de hemel, die brandde als een fakkel. Hij viel op het derde deel van de rivieren en op de

waterbronnen. En de naam van de ster was Alsem. En het derde deel van de wateren veranderde in alsem. En veel mensen stierven van dat water, omdat het bitter was geworden. De vierde engel blies op de bazuin, en het derde deel van de zon werd getroffen, en het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren, zodat het derde deel daarvan verduisterd werd, en zodat de dag voor een derde deel niet licht werd, en de nacht evenmin. En ik zag en hoorde één engel, die hoog aan de hemel vloog en met een luide stem riep: Wee, wee, wee hun die op de aarde wonen, vanwege de overige bazuinstoten van de drie engelen die nog op de bazuin zullen blazen.

Hoofdstuk 9

De vijfde bazuin 9:1-12

En de vijfde engel blies op de bazuin, en ik zag een ster, uit de hemel op de aarde gevallen. En hem werd de sleutel van de put van de afgrond gegeven. En hij opende de put van de afgrond, en er steeg rook op uit de put als rook van een grote oven. En de zon en de lucht werden verduisterd door de rook van de put. En uit de rook kwamen sprinkhanen op de aarde, en hun werd macht gegeven, zoals de schorpioenen van de aarde macht hebben. En tegen hen werd gezegd dat ze geen schade mochten toebrengen aan het gras van de aarde, of welke groene plant of welke boom dan ook, maar alleen aan de mensen die het zegel van God niet op hun voorhoofd hadden. En hun werd macht gegeven, niet om hen te doden, maar om hen te pijnigen, vijf maanden lang. Hun pijniging was als de pijniging door een schorpioen, wanneer hij een mens steekt. En in die dagen zullen de mensen de dood zoeken maar die niet vinden. En zij zullen ernaar verlangen te sterven, maar de dood zal van hen wegvluchten. En de sprinkhanen zagen eruit als paarden die voor de oorlog gereedgemaakt zijn. En op hun koppen droegen zij kransen als van goud, en hun gezichten leken op gezichten van mensen. En zij hadden haar als haar van vrouwen, en hun tanden waren als tanden van leeuwen. En zij hadden borstharnassen van ijzer, en het geluid van hun vleugels was als het geluid van wagens met veel paarden die ten strijde snellen. En zij hadden staarten die leken op

schorpioenen, en er zaten angels aan hun staarten. En zij hadden de macht om de mensen schade toe te brengen, vijf maanden lang. En zij hadden een koning over zich, de engel van de afgrond. Zijn naam is in het Hebreeuws Abaddon, en in het Grieks heeft hij de naam Apollyon. Het ene wee is voorbijgegaan. Zie, nog twee weeën komen hierna.

De zesde bazuin 9:13-21

En de zesde engel blies op de bazuin, en ik hoorde uit de vier horens van het gouden altaar dat vóór God stond, één stem komen. Die zei tegen de zesde engel die de bazuin had: Maak de vier engelen los die gebonden zijn bij de grote rivier, de Eufraat. En de vier engelen werden losgemaakt. Zij waren in gereedheid gehouden tegen het uur en de dag en de maand en het jaar dat zij het derde deel van de mensen zouden doden. En het aantal bereden troepen bedroeg tweemaal tienduizend maal tienduizend, en ik hoorde hun aantal. En in dit visioen zag ik de paarden en hen die erop zaten aldus: ze hadden vuurrode en blauwe en zwavelkleurige borstharnassen. En de hoofden van de paarden waren als leeuwenkoppen, en uit hun mond kwam vuur, rook en zwavel. Door deze drie werd het derde deel van de mensen gedood: door het vuur, de rook en de zwavel die uit hun mond kwam. Want hun macht ligt in hun mond en in hun staart, want hun staarten zijn als slangen, met koppen eraan, en daarmee brengen zij schade toe. En de overige mensen, die niet door deze plagen werden gedood, bekeerden zich niet van de werken van hun handen; zij

bleven de demonen aanbidden en de gouden, zilveren, koperen, stenen en houten afgoden, die niet kunnen zien, horen of lopen. Ook bekeerden zij zich niet van hun moorden, hun tovenarij, hun ontucht en het plegen van diefstal.

Hoofdstuk 10

Het geopende boek 10:1-11

En ik zag een andere sterke Engel uit de hemel afdalen. Hij was bekleed met een wolk en boven Zijn hoofd was een regenboog. Zijn gezicht was als de zon, en Zijn voeten waren als zuilen van vuur. En Hij had in Zijn hand een boekje, dat geopend was. En Hij zette Zijn rechtervoet op de zee en Zijn linker op de aarde. En Hij riep met een luide stem, zoals een leeuw brult. En toen Hij geroepen had, lieten de zeven donderslagen hun stemmen horen. En toen de zeven donderslagen hun stemmen hadden laten horen, stond ik op het punt ze op te schrijven. Maar ik hoorde een stem uit de hemel tegen mij zeggen: Verzegel wat de zeven donderslagen gesproken hebben en schrijf dat niet op. En de Engel Die ik op de zee en op de aarde zag staan, hief Zijn hand op naar de hemel, en Hij zwoer bij Hem Die leeft in alle eeuwigheid, Die de hemel heeft geschapen met wat daarin is, de aarde met wat daarop is en de zee met wat daarin is, dat er geen tijd meer zou zijn. Maar in de dagen van de stem van de zevende engel, wanneer die op de bazuin zal blazen, zal ook het geheimenis van God volbracht worden, zoals Hij aan Zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft. En de stem die ik uit de hemel gehoord had, sprak opnieuw met mij en zei: Ga, neem het boekje dat geopend ligt in de hand van de Engel Die op de zee en op de aarde staat. En ik ging naar de Engel toe en zei tegen Hem: Geef mij dat boekje. En Hij zei tegen mij: Neem het en eet

het op, en het zal uw buik bitter maken, maar in uw mond zal het zoet zijn als honing. En ik nam het boekje uit de hand van de Engel en at het op, en het was in mijn mond zoet als honing, maar toen ik het opgegeten had, werd mijn buik bitter. En Hij zei tegen mij: U moet opnieuw profeteren over vele volken, naties, talen en koningen.

Hoofdstuk 11

De twee getuigen 11:1-14

En mij werd een meetlat gegeven, die op een staf leek. En de engel was erbij komen staan en zei: Sta op en meet de tempel van God, het altaar en hen die daarin aanbidden. Maar laat de buitenste voorhof van de tempel erbuiten en meet die niet, want die is aan de heidenen gegeven. En zij zullen de heilige stad vertrappen, tweeënveertig maanden lang. En Ik zal Mijn twee getuigen macht geven, en zij zullen, in rouwkleding gekleed, twaalfhonderdzestig dagen lang profeteren. Zij zijn de twee olijfbomen en de twee kandelaars, die voor de God van de aarde staan. En als iemand hun schade wil toebrengen, komt er vuur uit hun mond en dat verslindt hun vijanden. En als iemand hun schade wil toebrengen, moet hij op dezelfde manier gedood worden. Zij hebben macht de hemel te sluiten, zodat er geen regen zal vallen in de dagen dat zij profeteren. En zij hebben macht over de wateren om die in bloed te veranderen, en de aarde te treffen met allerlei plagen, zo vaak zij dat willen. En wanneer zij hun getuigenis volbracht hebben, zal het beest dat uit de afgrond opkomt, oorlog met hen voeren en het zal hen overwinnen en hen doden. En hun dode lichamen zullen liggen op de straat van de grote stad, die in geestelijke zin genoemd wordt Sodom en Egypte, waar ook onze Heere werd gekruisigd. En de mensen uit de volken, stammen, talen en naties zullen hun dode lichamen drieënhalve dag zien, en zullen niet toelaten dat hun dode

lichamen in het graf gelegd worden. En zij die op de aarde wonen, zullen zich over hen verblijden, en zullen feest gaan vieren en elkaar geschenken sturen, omdat deze twee profeten hen die op de aarde wonen, zo gekweld hadden. En na die drieënhalve dag kwam er een levensgeest uit God in hen en zij gingen op hun voeten staan. En grote vrees overviel hen die hen zagen. En zij hoorden een luide stem uit de hemel tegen hen zeggen: Kom hier omhoog. En zij gingen omhoog naar de hemel, in de wolk, en hun vijanden keken hen na. En op datzelfde uur vond er een grote aardbeving plaats, en het tiende deel van de stad stortte in. En bij die aardbeving werden zevenduizend met name bekende personen gedood. En de overigen werden zeer bevreesd, en gaven eer aan de God van de hemel. Het tweede wee is voorbijgegaan. Zie, het derde wee komt spoedig.

De zevende bazuin - de lofzang der oudsten 11:15-19

En de zevende engel blies op de bazuin, en er klonken luide stemmen in de hemel, die zeiden: De koninkrijken van de wereld zijn van onze Heere en van Zijn Christus geworden, en Hij zal Koning zijn in alle eeuwigheid. En de vierentwintig ouderlingen, die voor God op hun troon zitten, wierpen zich met hun gezicht ter aarde en aanbaden God, en zeiden: Wij danken U, Heere, God de Almachtige, Die is en Die was en Die komt, omdat U Uw grote kracht ter hand hebt genomen en Koning geworden bent. En de volken zijn toornig geworden, en Uw toorn is gekomen en

daarmee ook het tijdstip voor de doden om geoordeeld te worden, en om het loon te geven aan Uw dienstknechten, de profeten, en aan de heiligen en aan hen die Uw naam vrezen, de kleinen en de groten, en om hen te vernietigen die de aarde vernietigden. En de tempel van God in de hemel werd geopend en de ark van Zijn verbond werd zichtbaar in Zijn tempel. En er kwamen bliksemstralen, stemmen, donderslagen, een aardbeving en grote hagel.

Hoofdstuk 12

De vrouw en de draak 12:1-6

En er verscheen een groot teken in de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren. En zij was zwanger en schreeuwde het uit in barensnood en in haar pijn om te baren. En er verscheen een ander teken in de hemel. En zie: een grote vuurrode draak met zeven koppen en tien horens. En op zijn koppen zeven diademen. En zijn staart veegde het derde deel van de sterren van de hemel en wierp die op de aarde. En de draak stond voor de vrouw, die op het punt stond te baren, om haar Kind te verslinden, zodra zij Het gebaard zou hebben. En zij baarde een Zoon, een mannelijk Kind, dat alle heidenvolken zal hoeden met een ijzeren staf. En haar Kind werd weggerukt naar God en naar Zijn troon. En de vrouw vluchtte naar de woestijn, waar zij een plaats had, die door God voor haar gereedgemaakt was, opdat men haar daar zou voeden twaalfhonderdzestig dagen.

De draak overwonnen 12:7-12

Toen brak er oorlog uit in de hemel: Michaël en zijn engelen voerden oorlog tegen de draak, ook de draak en zijn engelen voerden oorlog. Maar zij waren niet sterk genoeg, en hun plaats werd in de hemel niet meer gevonden. En de grote draak werd neergeworpen, namelijk de oude slang, die duivel en satan genoemd wordt, die de hele wereld misleidt.

Hij werd neergeworpen op de aarde en zijn engelen werden met hem neergeworpen. En ik hoorde een luide stem in de hemel zeggen: Nu is gekomen de zaligheid, de kracht en het koninkrijk van onze God en de macht van Zijn Christus, want de aanklager van onze broeders, die hen dag en nacht aanklaagde voor onze God, is neergeworpen. En zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam en door het woord van hun getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot in de dood. Daarom, verblijd u, hemelen, en u die daarin woont! Wee hun die de aarde en de zee bewonen, want de duivel is naar beneden gekomen, naar u toe, in grote woede, omdat hij weet dat hij nog maar weinig tijd heeft.

De draak vervolgt de vrouw 12:13-18

En zodra de draak zag dat hij op de aarde was neergeworpen, ging hij de vrouw vervolgen die het mannelijke Kind gebaard had. En aan de vrouw werden twee vleugels van een grote arend gegeven, opdat zij naar de woestijn zou vliegen, naar haar plaats, waar zij gevoed wordt, een tijd en tijden en een halve tijd, buiten het gezicht van de slang. En de slang spuwde uit zijn bek water als een rivier, de vrouw achterna, om haar door de rivier te laten meesleuren. Maar de aarde kwam de vrouw te hulp, en de aarde opende haar mond en verzwolg de rivier die de draak uit zijn bek had gespuwd. En de draak werd boos op de vrouw, en ging heen om oorlog te voeren tegen de overigen van haar nageslacht, die de geboden van God in acht nemen

en het getuigenis van Jezus Christus hebben. En ik stond op het zand bij de zee.

Hoofdstuk 13

Het beest uit de zee 13:1-10

En ik zag uit de zee een beest opkomen, dat zeven koppen en tien horens had, en op zijn horens waren tien diademen, en op zijn koppen een godslasterlijke naam. En het beest dat ik zag, leek op een panter, en zijn poten waren als die van een beer, en zijn muil was als de muil van een leeuw. En de draak gaf hem zijn kracht, zijn troon en grote macht. En ik zag een van zijn koppen als dodelijk gewond, maar zijn dodelijke wond werd genezen. En de hele aarde ging het beest met verwondering achterna. En zij aanbaden de draak, omdat hij aan het beest macht gegeven had. En zij aanbaden het beest en zeiden: Wie is aan dit beest gelijk? En wie kan er oorlog tegen voeren? En het werd een mond gegeven om grote woorden en godslasteringen te spreken, en het werd macht gegeven om dit tweeënveertig maanden lang te doen. En het opende zijn mond om God te lasteren, om Zijn Naam te lasteren en Zijn tent en hen die in de hemel wonen. En het beest werd macht gegeven om oorlog te voeren tegen de heiligen en om hen te overwinnen, en hem werd macht gegeven over elke stam, taal en volk. En allen die op de aarde wonen, zullen het aanbidden, althans van wie de namen niet zijn geschreven in het boek des levens van het Lam Dat geslacht is, van de grondlegging van de wereld af. Indien iemand oren heeft, laat hij horen. Als iemand in gevangenschap voert, die gaat zelf in gevangenschap. Als iemand met het zwaard doodt, die moet

zelf met het zwaard gedood worden. Hier is de volharding en het geloof van de heiligen.

Het beest uit de aarde 13:11-18

En ik zag een ander beest opkomen, uit de aarde, en het had twee horens, als die van het Lam, maar het sprak als de draak. En het oefent al de macht van het eerste beest voor zijn ogen uit, en het maakt dat de aarde en zij die er wonen het eerste beest aanbidden, waarvan de dodelijke wond genezen was. En het doet grote tekenen, zodat het zelfs vuur uit de hemel laat neerkomen op de aarde, voor de ogen van de mensen. En het misleidt hen die op de aarde wonen door middel van de tekenen die het gegeven zijn te doen voor de ogen van het beest. En het zegt tegen hen die op de aarde wonen, dat zij een beeld moeten maken voor het beest dat de wond van het zwaard had en weer levend werd. En hem werd macht gegeven om een geest te geven aan het beeld van het beest, opdat het beeld van het beest zelfs zou spreken, en zou maken dat allen die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden. En het maakt dat men aan allen, kleinen en groten, rijken en armen, vrijen en slaven een merkteken geeft op hun rechterhand of op hun voorhoofd, en het maakt dat niemand kan kopen of verkopen, behalve hij die dat merkteken heeft, of de naam van het beest of het getal van zijn naam. Hier is de wijsheid. Wie verstand heeft, laat hij het getal van het beest berekenen, want het is een getal van een mens, en zijn getal is zeshonderdzesenzestig.

Hoofdstuk 14

Het lam en zijn vrijgekochten 14:1-5

En ik zag, en zie, het Lam stond op de berg Sion, en bij Hem honderdvieren-veertigduizend mensen met op hun voorhoofd de Naam van Zijn Vader geschreven. En ik hoorde een geluid uit de hemel, als een geluid van vele wateren en als het geluid van een zware donderslag. En ik hoorde het geluid van citerspelers die op hun citers spelen. En zij zongen als een nieuw lied vóór de troon, vóór de vier dieren en de ouderlingen. En niemand kon dat lied leren behalve de honderdvierenveertigduizend, die van de aarde gekocht waren. Zij zijn het die niet met vrouwen bevlekt zijn, want zij zijn maagden. Dezen zijn het die het Lam volgen waar Het ook naartoe gaat. Dezen zijn gekocht uit de mensen, als eerstelingen voor God en het Lam. En in hun mond is geen leugen gevonden, want zij zijn smetteloos voor de troon van God.

De aankondiging van het oordeel 14:6-13

En ik zag een andere engel, die hoog aan de hemel vloog. En hij had het eeuwige Evangelie, om dat te verkondigen aan hen die op de aarde wonen, en aan elke natie, stam, taal en volk. En hij zei met een luide stem: Vrees God en geef Hem eer, want het uur van Zijn oordeel is gekomen. En aanbid Hem Die de hemel, de aarde, de zee en de waterbronnen gemaakt heeft. En een andere engel volgde, die zei: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, de grote stad, omdat zij

alle volken van de wijn van de toorn van haar hoererij heeft laten drinken. En een derde engel volgde hen, die met een luide stem zei: Als iemand het beest en zijn beeld aanbidt, en het merkteken op zijn voorhoofd of op zijn hand ontvangt, dan zal hij ook drinken van de wijn van de toorn van God, die onvermengd is ingeschonken in de drinkbeker van Zijn toorn, en gepijnigd worden in vuur en zwavel voor het oog van de heilige engelen en van het Lam. En de rook van hun pijniging stijgt op tot in alle eeuwigheid, en zij die het beest en zijn beeld aanbidden, hebben dag en nacht geen rust, evenmin als iemand die het merkteken van zijn naam ontvangt. Hier zien we de volharding van de heiligen. Hier komen openbaar die de geboden van God en het geloof in Jezus in acht nemen. En ik hoorde een stem uit de hemel tegen mij zeggen: Schrijf: Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten van hun inspanningen, en hun werken volgen met hen.

De oogst 14:14-20

En ik zag, en zie, een witte wolk, en op de wolk zat Iemand als een Mensenzoon, met op Zijn hoofd een gouden kroon en in Zijn hand een scherpe sikkel. En een andere engel kwam uit de tempel en riep met luide stem tegen Hem Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel en maai, want het uur om te maaien is voor U gekomen, omdat de oogst van de aarde geheel rijp is geworden. En Hij Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel op de aarde, en de aarde werd gemaaid. En een

andere engel kwam uit de tempel, die in de hemel is, en ook hij had een scherpe sikkel. En weer een andere engel kwam bij het altaar vandaan, en die had macht over het vuur. En hij riep met luide stem tegen hem die de scherpe sikkel had, en zei: Zend uw scherpe sikkel en oogst de trossen van de wijnstok van de aarde, want de druiven ervan zijn rijp. En de engel zond zijn sikkel op de aarde en oogstte de druiven van de wijnstok van de aarde, en wierp die in de grote wijnpersbak van de toorn van God. En de wijnpersbak werd getreden buiten de stad, en er kwam bloed uit de wijnpersbak, tot aan de tomen van de paarden, zestienhonderd stadiën ver.

Hoofdstuk 15

Het lied der overwinnaars 15:1-4

En ik zag een ander teken in de hemel, groot en wonderbaarlijk: zeven engelen met de zeven laatste plagen. Want daarmee zal de toorn van God tot een einde gekomen zijn. En ik zag iets als een glazen zee, met vuur gemengd. En de overwinnaars van het beest, van zijn beeld, van zijn merkteken en van het getal van zijn naam stonden bij de glazen zee, met de citers van God. En zij zongen het lied van Mozes, de dienstknecht van God, en het lied van het Lam, met de woorden: Groot en wonderbaarlijk zijn Uw werken, Heere, almachtige God; rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Koning van de heiligen! Wie zou U niet vrezen, Heere, en Uw Naam niet verheerlijken? Immers, U alleen bent heilig. Want alle volken zullen komen en U aanbidden, want Uw oordelen zijn openbaar geworden.

De zeven schalen der gramschap 15:5-8

En daarna zag ik, en zie, de tempel van de tent van de getuigenis in de hemel werd geopend. En de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit de tempel, gekleed in smetteloos en blinkend linnen, en omgord om de borst met gouden gordels. En een van de vier dieren gaf de zeven engelen zeven gouden schalen, gevuld met de toorn van God, Die leeft tot in alle eeuwigheid. En de tempel werd vervuld met rook vanwege de heerlijkheid van God, en vanwege Zijn kracht. En niemand kon de tempel

binnengaan, voordat de zeven plagen van de zeven engelen tot een einde gekomen waren.

Hoofdstuk 16

De zeven plagen 16:1-21

En ik hoorde een luide stem uit de tempel zeggen tegen de zeven engelen: Ga en giet de schalen van de toorn van God uit over de aarde. En de eerste ging en goot zijn schaal uit over de aarde, en er kwam een kwaadaardige en schadelijke zweer bij de mensen die het merkteken van het beest hadden en die zijn beeld aanbaden. En de tweede engel goot zijn schaal uit in de zee, en die werd bloed, als van een dode. En elk levend wezen in de zee stierf. En de derde engel goot zijn schaal uit in de rivieren en de waterbronnen, en het water werd bloed. En ik hoorde de engel van de wateren zeggen: U bent rechtvaardig, Heere, Die is en Die was en Die zal zijn, dat U dit oordeel geveld hebt. Aangezien zij het bloed van de heiligen en van de profeten vergoten hebben, hebt U hun ook bloed te drinken gegeven, want zij verdienen het. En ik hoorde een ander bij het altaar vandaan zeggen: Ja Heere, almachtige God! Uw oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig. En de vierde engel goot zijn schaal uit over de zon, en haar werd macht gegeven de mensen te verzengen met vuur. En de mensen werden verzengd door grote hitte. Maar zij lasterden de Naam van God, Die macht heeft over deze plagen, en zij bekeerden zich niet om Hem eer te geven. En de vijfde engel goot zijn schaal uit over de troon van het beest, en zijn koninkrijk werd verduisterd. En zij beten op hun tong van pijn. En zij lasterden de God van de hemel vanwege hun pijn en

vanwege hun zweren, maar zij bekeerden zich niet van hun werken. En de zesde engel goot zijn schaal uit over de grote rivier, de Eufraat. En haar water droogde op, zodat de weg gereedgemaakt werd voor de koningen uit de richting waar de zon opgaat. En ik zag uit de bek van de draak, uit de bek van het beest en uit de mond van de valse profeet drie onreine geesten komen, als kikvorsen. Dit zijn namelijk de geesten van de demonen, die tekenen doen en die uitgaan naar de koningen van de aarde en van de hele wereld, om hen te verzamelen voor de oorlog van de grote dag van de almachtige God. Zie, Ik kom als een dief. Zalig hij die waakzaam is en op zijn kleren acht geeft, zodat hij niet naakt zal rondlopen en men zijn schaamte niet zal zien. En hij verzamelde hen op de plaats die in het Hebreeuws Armageddon wordt genoemd. En de zevende engel goot zijn schaal uit over de lucht. En er klonk een luide stem uit de tempel in de hemel, vanaf de troon, die zei: Het is geschied. En er kwamen stemmen, donderslagen en bliksemstralen. En er kwam een grote aardbeving, zo een als er niet is geweest sinds er mensen op de aarde geweest zijn: zo'n aardbeving, zo groot! En de grote stad viel in drie stukken uiteen en de steden van de heidenvolken stortten in. En het grote Babylon kwam bij God in gedachtenis, en Hij gaf haar de drinkbeker met de wijn van Zijn grimmige toorn. En alle eilanden zijn op de vlucht geslagen, en bergen waren er niet meer te vinden. En grote hagelstenen, elk ongeveer een talentpond zwaar, vielen uit de hemel op de mensen neer.

Maar de mensen lasterden God vanwege de plaag van de hagel, want de plaag van de hagel was zeer groot.

Hoofdstuk 17

Het oordeel over Babylon 17:1-18

En een van de zeven engelen die de zeven schalen hadden, kwam en sprak met mij en zei tegen mij: Kom, ik zal u het oordeel over de grote hoer laten zien, die aan vele wateren zit. Met haar hebben de koningen van de aarde hoererij bedreven, en de bewoners van de aarde zijn dronken geworden van de wijn van haar hoererij. En in de geest bracht hij mij weg naar een woestijn. En ik zag een vrouw zitten op een scharlakenrood beest, dat vol van godslasterlijke namen was, met zeven koppen en tien horens. En de vrouw was bekleed met purper en scharlaken, en getooid met goud, edelgesteente en parels, en zij had een gouden drinkbeker in haar hand, vol van gruwelen en van onreinheid van haar hoererij. En op haar voorhoofd stond een naam geschreven: Geheimenis, het grote Babylon, de moeder van de hoeren en van de gruwelen van de aarde. En ik zag dat de vrouw dronken was van het bloed van de heiligen, en van het bloed van de getuigen van Jezus. En ik was bovenmate verwonderd toen ik haar zag. En de engel zei tegen mij: Waarom verwondert u zich? Ik zal u het geheimenis vertellen van de vrouw en van het beest dat haar draagt, dat de zeven koppen heeft en de tien horens. Het beest dat u gezien hebt, was en is niet; en het zal opkomen uit de afgrond en naar het verderf gaan. En zij die op de aarde wonen, van wie niet vanaf de grondlegging van de wereld de naam geschreven staat in het boek des levens,

zullen zich verwonderen als zij het beest zien, dat was en niet is, hoewel het er toch is. Hier blijkt het verstand dat wijsheid heeft. De zeven koppen zijn zeven bergen, waarop de vrouw zit. Ook zijn het zeven koningen: vijf zijn er gevallen, een is er, de andere is nog niet gekomen, en wanneer hij komt, moet hij een korte tijd blijven. En het beest dat was en niet is, is ook zelf de achtste. En hij is uit de zeven, en gaat naar het verderf. En de tien horens die u gezien hebt, zijn tien koningen, die het koningschap nog niet hebben ontvangen, maar die samen met het beest één uur koninklijke macht zullen ontvangen. Dezen zijn eensgezind en zij zullen hun kracht en macht aan het beest overdragen. Zij zullen oorlog voeren tegen het Lam, maar het Lam want Heere der heren is Hij en Koning der koningen zal hen overwinnen, en zij die samen met Hem zijn, geroepenen, uitverkorenen en gelovigen. En hij zei tegen mij: De wateren die u gezien hebt, waaraan de hoer zit, zijn volken, menigten, naties en talen. En de tien horens die u op het beest zag, die zullen de hoer haten, en haar verwoest en naakt maken, en zij zullen haar vlees eten, en haar met vuur verbranden. Want God heeft het in hun hart gegeven om Zijn plan uit te voeren en dit eensgezind te doen en hun koningschap aan het beest te geven, totdat de woorden van God volbracht zijn. En de vrouw die u gezien hebt, is de grote stad, die koninklijke heerschappij voert over de koningen van de aarde.

Hoofdstuk 18

De val van Babylon 18:1-24

Hierna zag ik een andere engel neerdalen uit de hemel. Hij had grote macht, en de aarde werd verlicht door zijn heerlijkheid. En hij riep uit met krachtige stem: Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon, en een woonplaats van demonen geworden, een schuilplaats voor allerlei onreine geesten en een schuilplaats voor allerlei onreine en weerzinwekkende vogels. Want van de wijn van de toorn van haar hoererij hebben alle volken gedronken, en de koningen van de aarde hebben hoererij met haar bedreven, en de kooplieden van de aarde zijn rijk geworden door de kracht van haar losbandig leven. En ik hoorde een andere stem uit de hemel zeggen: Ga uit haar weg, Mijn volk, opdat u geen deelhebt aan haar zonden, en opdat u niet van haar plagen zult ontvangen. Want haar zonden hebben zich opgestapeld tot aan de hemel, en God herinnerde Zich haar ongerechtigheden. Vergeld haar zoals zij ook u vergolden heeft, en vergeld haar dubbel naar haar werken. Schenk in de drinkbeker waarin zij voor anderen ingeschonken heeft, voor haar het dubbele in. Overeenkomstig de maat waarin zij zichzelf heeft verheerlijkt en losbandig heeft geleefd, geef haar naar die maat pijniging en rouw. Want in haar hart zegt zij: Ik zit als een koningin en ben geen weduwe en ik zal zeker geen rouw zien. Daarom zullen op één dag haar plagen komen: dood, rouw en honger, en met vuur zal zij verbrand worden, want

sterk is de Heere God, Die haar oordeelt. En de koningen van de aarde die hoererij met haar bedreven hebben en losbandig geleefd hebben, zullen huilen en rouw over haar bedrijven, wanneer zij de rook van haar verbranding zullen zien. Zij blijven van verre staan uit vrees voor haar pijniging en zeggen: Wee, wee de grote stad Babylon, de sterke stad, want in één uur is uw oordeel gekomen. En de kooplieden van de aarde zullen over haar huilen en treuren, omdat niemand hun waren meer koopt: koopwaar van goud, zilver, edelgesteente, parels, fijn linnen, purper, zijde en scharlaken, allerlei geurig hout, allerlei ivoren voorwerpen en allerlei voorwerpen van zeer kostbaar hout, koper, ijzer en marmer, en kaneel, reukwerk, mirre, wierook, wijn, olie, meelbloem en tarwe, lastdieren en schapen, paarden en wagens, en lichamen en zielen van mensen. En de rijpe vrucht waarnaar uw ziel verlangde, is van u geweken. Al wat glansrijk en sierlijk was, is van u weggegaan en u zult dat beslist niet meer terugvinden. De kooplieden van deze waren, die door haar rijk zijn geworden, zullen huilend en treurend op grote afstand blijven staan uit vrees voor haar pijniging, en zeggen: Wee, wee de grote stad, die bekleed was met fijn linnen, purper en scharlaken, en getooid met goud, edelgesteente en parels. Want in één uur is die grote rijkdom verwoest. En elke stuurman, al het volk op de schepen, zeelieden en allen die op zee hun werk doen, bleven van verre staan, en zij riepen toen zij de rook van haar verbranding zagen: Welke stad was aan deze grote stad gelijk? En zij wierpen stof op hun hoofd en riepen huilend

en treurend: Wee, wee de grote stad, waarin allen die schepen op zee hadden, rijk zijn geworden door haar weelde. Want in één uur is zij verwoest. Verblijd u over haar, hemel, heilige apostelen en profeten, want God heeft uw vonnis aan haar voltrokken. En een sterke engel hief een steen op als een grote molensteen, en wierp die in de zee, en zei: Zó zal Babylon, de grote stad, met geweld neergeworpen worden, en het zal nooit meer gevonden worden. En het geluid van citerspelers, zangers, fluitspelers en bazuinblazers zal beslist niet meer in u gehoord worden. En er zal geen enkele beoefenaar van welke kunst dan ook meer in u gevonden worden, en het geluid van de molen zal zeker niet meer in u gehoord worden. En het lamplicht zal nooit meer in u schijnen en de stem van een bruidegom of van een bruid zal nooit meer in u gehoord worden. Want uw kooplieden waren de groten van de aarde. Door uw tovenarij immers werden alle naties misleid. En het bloed van profeten en heiligen en van allen die geslacht zijn op de aarde, is in deze stad gevonden.

Hoofdstuk 19

+ Wanneer de lezer “Halleluja” leest, zingt men ⲁⲗⲗ̅ (Halleluja) op de manier van ⲁⲗⲛⲟⲕ ⲡⲉ ⲡⲓⲕⲟϫⲓ (Psalm 151)

Een lied op de val van Babylon 19:1-5

En hierna hoorde ik een luide stem van een grote menigte in de hemel zeggen: Halleluja, de zaligheid, de heerlijkheid, de eer en de kracht zij aan de Heere, onze God. Want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig, omdat Hij de grote hoer geoordeeld heeft, die de aarde te gronde gericht heeft met haar hoererij, en omdat Hij het bloed van Zijn dienstknechten aan haar gewroken heeft. En zij zeiden voor de tweede keer: Halleluja! En haar rook stijgt op in alle eeuwigheid. En de vierentwintig ouderlingen en de vier dieren wierpen zich neer, aanbaden God, Die op de troon zit, en zeiden: Amen, Halleluja! En er kwam een stem uit de troon, die zei: Loof onze God, al Zijn dienstknechten, en die Hem vrezen, kleinen en groten!

De bruiloft des lams 19:6-10

En ik hoorde zoiets als een geluid van een grote menigte en als een gedruis van vele wateren en een geluid als van zware donderslagen: Halleluja, want de Heere, de almachtige God, is Koning geworden. Laten wij blij zijn en ons verheugen en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft van het Lam is gekomen en Zijn vrouw heeft zich gereedgemaakt. En het is haar gegeven zich met smetteloos

en blinkend fijn linnen te kleden, want dit fijne linnen zijn de gerechtigheden van de heiligen. En hij zei tegen mij: Schrijf: Zalig zijn zij die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft van het Lam. En hij zei tegen mij: Dit zijn de waarachtige woorden van God. En ik viel voor zijn voeten neer om hem te aanbidden, maar hij zei tegen mij: Pas op dat u dat niet doet! Ik ben een medeknecht van u en van uw broeders, die het getuigenis van Jezus hebben. Aanbid God. Het getuigenis van Jezus is namelijk de geest van de profetie.

Het Woord Gods 19:11-16

En ik zag de hemel geopend, en zie, een wit paard, en Hij Die daarop zat, werd getrouw en waarachtig genoemd. En Hij oordeelt en voert oorlog in gerechtigheid. En Zijn ogen waren als een vuurvlam en op Zijn hoofd waren vele diademen. Hij had een naam, die opgeschreven was, en die niemand kent dan Hijzelf. En Hij was bekleed met een in bloed gedoopt bovenkleed, en Zijn naam luidt: Het Woord van God. En de legers in de hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed in fijn linnen, wit en smetteloos. En uit Zijn mond kwam een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de heidenvolken zou slaan. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren staf. En Hij treedt de wijnpersbak van de wijn van de grimmige toorn van de almachtige God. Er stond op Zijn bovenkleed en op Zijn dij deze naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren.

Het beest en zijn profeet overwonnen 19:17-21

En ik zag één engel dicht bij de zon staan, en hij riep met luide stem naar alle vogels die hoog aan de hemel vlogen: Kom en verzamel u voor het avondmaal van de grote God, om te eten vlees van koningen, en vlees van oversten over duizend, en vlees van machtigen, en vlees van paarden en van hen die daarop zitten, en vlees van alle vrijen en van slaven, kleinen en groten. En ik zag het beest en de koningen van de aarde en hun legers bijeenverzameld om oorlog te voeren tegen Hem Die op het paard zat, en tegen Zijn leger. En het beest werd gegrepen, en met hem de valse profeet, die in zijn tegenwoordigheid de tekenen gedaan had, waardoor hij hen misleid had die het merkteken van het beest ontvangen hadden en die zijn beeld aanbeden hadden. Deze twee werden levend geworpen in de poel van vuur, die van zwavel brandt. En de overigen werden gedood met het zwaard van Hem Die op het paard zat, namelijk het zwaard dat uit Zijn mond kwam. En alle vogels werden verzadigd met hun vlees.

Hoofdstuk 20

Het duizendjarig rijk 20:1-6

En ik zag een engel neerdalen uit de hemel met de sleutel van de afgrond en een grote ketting in zijn hand. En hij greep de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en bond hem voor duizend jaar, en wierp hem in de afgrond, en sloot hem daarin op en verzegelde die boven hem, opdat hij de volken niet meer zou misleiden, totdat de duizend jaar tot een einde gekomen zouden zijn. En daarna moet hij een korte tijd worden losgelaten. En ik zag tronen, en zij gingen daarop zitten, en het oordeel werd hun gegeven. En ik zag de zielen van hen die onthoofd waren om het getuigenis van Jezus en om het Woord van God, die het beest en zijn beeld niet hadden aangebeden, die het merkteken niet ontvangen hadden op hun voorhoofd en op hun hand. En zij werden weer levend en gingen als koningen regeren met Christus, duizend jaar lang. Maar de overigen van de doden werden niet weer levend, totdat de duizend jaar tot een einde gekomen waren. Dit is de eerste opstanding. Zalig en heilig is hij die deel heeft aan de eerste opstanding. Over hen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen regeren, duizend jaar lang.

De satan veroordeeld 20:7-10

En wanneer die duizend jaar tot een einde gekomen zijn, zal de satan uit zijn gevangenis worden losgelaten. En hij zal

uitgaan om de volken te misleiden die zich in de vier hoeken van de aarde bevinden, Gog en Magog, om hen te verzamelen voor de oorlog. En hun aantal is als het zand van de zee. En zij kwamen op over de breedte van de aarde, en omsingelden de legerplaats van de heiligen en de geliefde stad. Maar er daalde vuur van God neer uit de hemel en dat verslond hen. En de duivel, die hen misleidde, werd in de poel van vuur en zwavel geworpen, waar ook het beest en de valse profeet reeds zijn. En zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheid.

Het laatste oordeel 20:11-15

En ik zag een grote witte troon, en Hem Die daarop zat. Voor Zijn aangezicht vluchtten de aarde en de hemel weg, zodat er geen plaats meer voor hen te vinden was. En ik zag de doden, klein en groot, voor God staan. En de boeken werden geopend en nog een ander boek werd geopend, namelijk het boek des levens. En de doden werden geoordeeld overeenkomstig wat in de boeken geschreven stond, naar hun werken. En de zee gaf de doden die in haar waren. Ook de dood en het rijk van de dood gaven de doden die in hen waren, en zij werden geoordeeld, ieder overeenkomstig zijn werken. En de dood en het rijk van de dood werden in de poel van vuur geworpen. Dit is de tweede dood. En als iemand niet bleek ingeschreven te zijn in het boek des levens, werd hij in de poel van vuur geworpen.

Hoofdstuk 21

De nieuwe hemel en de nieuwe aarde 21:1-8

En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde waren voorbijgegaan. En de zee was er niet meer. En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, neerdalen van God uit de hemel, gereedgemaakt als een bruid die voor haar man sierlijk gemaakt is. En ik hoorde een luide stem uit de hemel zeggen: Zie, de tent van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen zijn en hun God zijn. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal er niet meer zijn; ook geen rouw, jammerklacht of moeite zal er meer zijn. Want de eerste dingen zijn voorbijgegaan. En Hij Die op de troon zit, zei: Zie, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zei tegen mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en betrouwbaar. En Hij zei tegen mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Wie dorst heeft, zal Ik voor niets te drinken geven uit de bron van het water des levens. Wie overwint, zal alles beërven, en Ik zal voor hem een God zijn en hij zal voor Mij een zoon zijn. Maar wat betreft de lafhartigen, ongelovigen, verfoeilijken, moordenaars, ontuchtplegers, tovenaars, afgodendienaars en alle leugenaars: hun deel is in de poel die van vuur en zwavel brandt. Dit is de tweede dood.

+ Als het eerste fundament wordt gelezen zegt de hogepriester het volgende:

ⲁ̀ⲛⲟⲕ ⲁⲓⲛⲁⲩ ⲉ̀ⲡⲕⲱⲧ ⲛ̀ⲟⲩⲡⲟⲗⲓⲥ ⲉⲥⲱϣⲧ ⲛ̀ⲛⲟⲩϐ ϩⲓ ⲱⲛⲓ ⲙ̀ⲙⲁⲓ ⲡⲓⲙⲁⲣⲅⲁⲣⲓⲧⲏⲥ ⲉⲑⲛⲉⲥⲱⲥ.	Ik zag de stad, bekleed met goud, en kostbare gesteente, en schone sieraden.	Enè nazart ielè binè el mèdienè il mosafa`ha bil zèhèb, wèl `hikhara èl kèriemè, wèl khèwèhir il `hèsinè.

Het nieuwe Jeruzalem 21:9-22:5

En een van de zeven engelen die de zeven schalen hadden, vol van de zeven laatste plagen, kwam naar mij toe en hij sprak met mij en zei: Kom, ik zal u de bruid, de vrouw van het Lam, laten zien. En hij voerde mij weg in de geest op een grote en hoge berg en liet mij de grote stad zien, het heilige Jeruzalem, dat neerdaalde uit de hemel, bij God vandaan. Zij had de heerlijkheid van God, en haar uitstraling was als een zeer kostbare edelsteen, als een kristalheldere steen jaspis. Zij had een grote en hoge muur met twaalf poorten, en bij die poorten twaalf engelen. Ook waren er namen op geschreven, namelijk van de twaalf stammen van de Israëlieten. Drie poorten op het oosten, drie poorten op het noorden, drie poorten op het zuiden, en drie poorten op het westen. En de muur van de stad had twaalf fundamenten met daarop de twaalf namen van de twaalf apostelen van het Lam. En hij die met mij sprak, had een gouden meetlat om de stad op te meten, en haar poorten, en haar muur. En de stad lag daar als een vierkant, haar lengte was even groot als haar breedte. En hij mat de stad met de meetlat op: twaalfduizend stadiën. Haar lengte, breedte en hoogte

waren gelijk. En hij mat haar muur op: honderdvierenveertig el, een mensenmaat, die ook de maat van een engel is. En het bouwmateriaal van de muur was jaspis en de stad was zuiver goud, gelijk aan zuiver glas. En de fundamenten van de muur van de stad waren met allerlei edelgesteente versierd. Het eerste fundament was jaspis,

ⲧⲥⲉⲛⲧ ⲛ̀ⲥⲟⲩⲓ̀ⲧ ⲛⲉ ⲟⲩⲓⲁⲥⲡⲓⲥ ⲧⲉ	Het eerste fundament was jaspis	Il èssès il èwèl Jèshb

het tweede saffier,

ⲧⲙⲁⲥ ⲛ̀ⲥⲛⲟⲩⲧ ⲟⲩ ⲥⲁⲡⲫⲓⲣⲟⲥ ⲧⲉ	het tweede saffier	Il èssès il sènie jakoet az-rak

het derde chalcedon,

ⲧⲙⲁⲥ ⲯⲟⲩⲧ ⲟⲩ ⲭⲁⲣⲕⲏⲇⲱⲛ ⲧⲉ	het derde chalcedon	Il èssès il sèlis °aakiek abjad
Ⲉⲣⲉ ⲡⲉⲛⲥⲱⲧⲏⲣ ϩⲉⲛ ⲧⲉⲥⲙⲏⲧ ⲉⲩⲧⲭ̀ⲗⲟⲙ ⲉⲓ ⲧⲁⲓⲟ ⲛ̀ⲛⲏⲉⲑⲙⲉⲓ ⲙ̀ⲙⲟⲩ.	En onze verlosser is in haar midden, hij bekroont zijn geliefden met eer.	Wè mogalisna fie wasat-ha, jo°a-tie iklielèn wè karamah li el-lèzien jo-`hiboenèhoe.

het vierde smaragd,

ⲧⲫⲁⲥ ⲟⲩⲧⲟⲩ ⲟⲩⲥⲙⲁⲣⲁⲅⲇⲟⲥ ⲧⲉ	het vierde smaragd	Il èssès il rabi°a zomor-rod zobèbie

het vijfde onyx,

ⲧⲫⲁⲥ ⲟⲩⲧⲓⲟⲩ ⲟⲩⲥⲁⲣⲇⲟⲛⲓⲝ ⲧⲉ	het vijfde onyx	Il èssès il gèmis khiz°a °akiekie

het zesde sardius,

ⲧⲫⲁⲥ ⲥⲟ ⲟⲩⲥⲁⲣⲇⲓⲛⲟⲛ ⲧⲉ	het zesde sardius	Il èssès il sèdis °akiek a`hmar
Ⲉⲣⲉ ⲡⲉⲛⲥⲱⲧⲏⲣ ϩⲉⲛ ⲧⲉⲥⲙⲏⲧ ⲉⲩⲧⲭⲗⲟⲙ ⲉⲓ ⲧⲁⲓⲟ ⲛⲛⲏⲉⲑⲙⲉⲓ ⲙⲙⲟⲩ.	En onze verlosser is in haar midden, hij bekroont zijn geliefden met eer.	Wè mogalisna fie wasat-ha, jo°a-tie iklielèn wè karamah li el-lèzien jo-`hiboenèhoe.

het zevende chrysoliet,

ⲧⲫⲁⲥ ⲯⲁⲩⲩⲓ ⲟⲩⲭⲣⲩⲥⲟⲗⲓⲑⲟⲥ ⲧⲉ	het zevende chrysoliet	il èssès il sèbi°a zèbèr-khèd

het achtste beril,

ϯⲟⲩⲁϩ ⲱⲩⲏⲓ ⲟⲩⲃⲩⲣⲓⲗⲗⲟⲥ ⲧⲉ	het achtste beril	Il èssès il thèmin zomor-rod salkie

het negende topaas,

ϯⲟⲩⲁϩ ⲯⲓⲧ ⲟⲩⲧⲟⲡⲁⲍⲓⲟⲛ ⲧⲉ	het negende topaas	Il èssès il tèsi°a jakoet asfar
Ⲉⲣⲉ ⲡⲉⲛⲥⲱⲧⲏⲣ ϩⲉⲛ ⲧⲉⲥⲙⲏⲧ ⲉⲩⲧⲭⲗⲟⲙ ⲉⲓ ⲧⲁⲓⲱ ⲛⲛⲏⲉⲑⲙⲉⲓ ⲙⲙⲟⲩ.	En onze verlosser is in haar midden, hij bekroont zijn geliefden met eer.	Wè mogalisna fie wasat-ha, jo°a-tie iklielèn wè karamah li el-lèzien jo-`hiboenèhoe.

het tiende chrysopraas,

ϯⲟⲩⲁϩ ⲙⲏⲧ ⲟⲩⲥⲩⲁⲕⲩⲛⲑⲓⲛⲟⲛ ⲧⲉ	het tiende chrysopraas	Il èssès il °a-èshir °akiek agdar

het elfde hyacint,

ϯⲟⲩⲁϩ ⲙⲏⲧ ⲟⲩⲓ ⲟⲩⲭⲣⲩⲥⲟ-ⲡⲁⲣⲁⲥⲟⲥ ⲧⲉ	het elfde hyacint	Il èssès il `hedé-è °ashr ismen-khonie

het twaalfde amethist.

ϯⲙⲁϩ ⲙⲏⲧ ⲛⲟⲩⲧ ⲟⲩⲁⲙⲉⲑⲓⲥⲧⲟⲥ ⲧⲉ	het twaalfde amethist	Il èssès il senie °ashr khèmèsht
Ⲉⲣⲉ ⲡⲉⲛⲥⲱⲧⲏⲣ ϩⲉⲛ ⲧⲉⲥⲙⲏⲧ ⲉϥⲧⲭⲁⲟⲩ ⲉⲓ ⲧⲁⲓⲟ ⲛⲛⲏⲉⲑⲙⲉⲓ ⲙⲙⲟϥ.	En onze verlosser is in haar midden, hij bekroont zijn geliefden met eer.	Wè mogalisna fie wasat-ha, jo°a-tie iklielèn wè karamah li el-lèzien jo-`hiboenèhoe.

En de twaalf poorten waren twaalf parels. Elke poort apart bestond uit één parel, en de straat van de stad was zuiver goud, als doorzichtig glas. Ik zag geen tempel in haar, want de Heere, de almachtige God, is haar tempel, en het Lam. En de stad heeft de zon en de maan niet nodig om haar te beschijnen, want de heerlijkheid van God verlicht haar, en het Lam is haar lamp. En de naties die zalig worden, zullen in haar licht wandelen, en de koningen van de aarde brengen hun heerlijkheid en eer erin. En haar poorten zullen overdag nooit gesloten worden, want daar zal geen nacht zijn. En zij zullen de heerlijkheid en de eer van de naties daarin brengen. Al wat onrein is, zal er niet inkomen, en ook niemand die zich bezighoudt met gruwelen en leugens, maar alleen zij die geschreven zijn in het boek des levens van het Lam.

Hoofdstuk 22

En hij liet mij een zuivere rivier zien, van het water des levens, helder als kristal, die uit de troon van God en van het Lam kwam. In het midden van haar straat en aan de ene en de andere zijde van de rivier bevond zich de Boom des levens, die twaalf vruchten voortbrengt – van maand tot maand geeft Hij Zijn vrucht. En de bladeren van de boom zijn tot genezing van de heidenvolken. En geen enkele vervloeking zal er meer zijn. En de troon van God en van het Lam zal daar zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen, en zullen Zijn aangezicht zien, en Zijn Naam zal op hun voorhoofd zijn. En daar zal geen nacht zijn, en zij hebben geen lamp en ook geen zonlicht nodig, want de Heere God verlicht hen. En zij zullen als koningen regeren in alle eeuwigheid.

+ Wanneer de lezer de naam Johannes leest, zingt men het volgende:

Ⲉ̀ⲣⲉ ⲡⲓⲥ̀ⲙⲟⲩ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲓⲑⲉⲟⲗⲟⲅⲟⲥ ⲓⲱⲁⲛⲛⲏⲥ ⲛ̀ⲉⲩⲁⲅⲅⲉⲗⲓⲥⲧⲏⲥ.	De zegen van de Godgeleerde Evangelist Johannes.	E-re pie esmo inte pie se-o loghos Jo-ennies in ev ankhelisties.

Slot 22:6-21

En hij zei tegen mij: Deze woorden zijn betrouwbaar en waarachtig. En de Heere, de God van de heilige profeten, heeft Zijn engel gezonden om Zijn dienstknechten te laten

zien wat met spoed moet gebeuren. En zie, Ik kom spoedig. Zalig is hij die de woorden van de profetie van dit boek in acht neemt. En ik, Johannes, ben het die deze dingen gezien en gehoord heb. En toen ik ze gehoord en gezien had, viel ik neer om te aanbidden voor de voeten van de engel die mij deze dingen liet zien. En hij zei tegen mij: Pas op dat u dat niet doet! Want ik ben een medeknecht van u en van uw broeders, de profeten, en van hen die de woorden van dit boek in acht nemen. Aanbid God. En hij zei tegen mij: Verzegel de woorden van de profetie van dit boek niet, want de tijd is nabij. Wie onrecht doet, laat hij nog meer onrecht doen. En wie vuil is, laat hij nog vuiler worden. En wie rechtvaardig is, laat hij nog meer gerechtvaardigd worden. En wie heilig is, laat hij nog meer geheiligd worden. En zie, Ik kom spoedig en Mijn loon is bij Mij om aan ieder te vergelden zoals zijn werk zal zijn. Ik ben de Alfa, en de Omega, het Begin en het Einde, de Eerste en de Laatste. Zalig zijn zij die Zijn geboden doen, zodat zij recht mogen hebben op de Boom des levens, en opdat zij door de poorten de stad mogen binnengaan. Maar buiten bevinden zich de honden, de tovenaars, de ontuchtplegers, de moordenaars, de afgodendienaars en ieder die de leugen liefheeft en doet. Ik, Jezus, heb Mijn engel gezonden om bij u in de gemeenten van deze dingen te getuigen. Ik ben de Wortel en het Nageslacht van David, de blinkende Morgenster. En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En laat hij die het hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft, komen; en laat hij die wil, het water des levens nemen, voor niets. Want ik

getuig aan ieder die de woorden van de profetie van dit boek hoort: Als iemand iets aan deze dingen toevoegt, zal God hem de plagen toevoegen die in dit boek geschreven zijn. En als iemand afdoet van de woorden van het boek van deze profetie, zal God zijn deel afdoen van het boek des levens, en van de heilige stad, van de dingen die in dit boek geschreven zijn. Hij Die van deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom spoedig. Amen. Ja, kom, Heere Jezus! De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

Index

HET NEGENDE UUR VAN ZATERDAG VAN HET LICHT

Jesaja (45: 15 - 20)

Uit Jesaja de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jes 45: 15 - 20
U bent een God Die Zich verborgen houdt, de God van Israël, de Heiland. Zij allen zullen beschaamd en ook te schande worden, tezamen zullen zij met smaad weggaan, de makers van afgodsbeelden. Israël echter wordt door de HEERE verlost: een eeuwige verlossing. U zult niet beschaamd en niet te schande worden, voor eeuwig niet, nooit! Want zo zegt de HEERE, Die de hemel geschapen heeft, die God Die de aarde geformeerd en haar gemaakt heeft. Hij heeft haar gegrondvest, Hij heeft haar niet geschapen opdat zij woest zou zijn, maar Hij heeft haar geformeerd opdat men erop zou wonen: Ik ben de HEERE, en niemand anders. Ik heb niet in het verborgene gesproken, in een duistere plaats op aarde. Ik heb tegen het nageslacht van Jakob niet gezegd: Zoek Mij tevergeefs. Ik ben de HEERE, Die gerechtigheid spreekt, Die bekendmaakt wat billijk is. Verzamel u, kom, treed tezamen naar voren, u die bent ontkomen aan de heidenvolken.
Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Jeremia (31: 31 - 34)

Uit Jeremia de Profeet, zijn heilige zegen zij met ons, Amen.

Jer 31: 31 - 34

Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, niet zoals het verbond dat Ik met hun vaderen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ík hen getrouwd had, spreekt de HEERE. Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zíj zullen Mij tot een volk zijn. Dan zullen zij niet meer eenieder zijn naaste en eenieder zijn

broeder onderwijzen door te zeggen: Ken de HEERE, want zij zullen Mij allen kennen, vanaf hun kleinste tot hun grootste toe, spreekt de HEERE. Want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken.

Glorie aan de Heilige Drie-eenheid.

Het Heilige Evangelie

Johannes (5: 21 - 30)

Uit de psalmen van onze Leraar David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 41: 11, 6

Maar u, HEERE, wees mij genadig, en laat mij opstaan, zodat ik het hun vergeld. Mijn vijanden spreken kwaad over mij en zeggen: Wanneer zal hij sterven en zijn naam vergaan? *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Johannes. Zijn zegen, *zij met ons Amen.*

Joh 5: 21 - 30

Want zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend wie Hij wil. Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft heel het oordeel aan de Zoon gegeven, opdat allen de Zoon eren zoals zij de Vader eren. Wie de Zoon niet eert, eert de Vader niet, Die Hem gezonden heeft. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie Mijn woord hoort en Hem gelooft Die Mij gezonden heeft, die heeft eeuwig leven en komt niet in de verdoemenis, maar is uit de dood overgegaan in het leven. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De tijd komt en is nu dat de doden de stem van de Zoon van God zullen horen, en dat wie hem horen, zullen

leven. Want zoals de Vader het leven heeft in Zichzelf, zo heeft Hij ook de Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelf; en Hij heeft Hem ook macht gegeven om oordeel te vellen, omdat Hij de Zoon des mensen is. Verwonder u daar niet over, want de tijd komt waarin allen die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen, en zij zullen eruitgaan: zij die het goede gedaan hebben, tot de opstanding ten leven, maar zij die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding ter verdoemenis. Ik kan van Mijzelf niets doen. Zoals Ik hoor, oordeel Ik en Mijn oordeel is rechtvaardig, want Ik zoek niet Mijn wil, maar de wil van de Vader, Die Mij gezonden heeft.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Index

DE LITURGIE VAN ZATERDAG VAN HET LICHT

De Paulinische brieven

De Paulinische brieven, een lezing uit de 1e brief van St. Paulus aan Korinthe, zijn zegen zij met ons.

1Kor 15: 1 - 23

Verder maak ik u bekend, broeders, het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, dat u ook aangenomen hebt, waarin u ook staat, waardoor u ook zalig wordt, als u eraan vasthoudt zoals ik het u verkondigd heb, tenzij dat u tevergeefs geloofd hebt. Want ik heb u ten eerste overgeleverd wat ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, overeenkomstig de Schriften, en dat Hij begraven is, en dat Hij opgewekt is op de derde dag, overeenkomstig de Schriften, en dat Hij verschenen is aan Kefas, daarna aan de twaalf. Daarna is Hij verschenen aan meer dan vijfhonderd broeders tegelijk, van wie de meesten nu nog in leven zijn, maar sommigen ook zijn ontslapen. Daarna is Hij verschenen aan Jakobus, daarna aan alle apostelen. En als laatste van allen is Hij ook aan mij verschenen, als aan de ontijdig geborene. Ik immers ben de minste van de apostelen, die niet waard ben een apostel genoemd te worden, omdat ik de gemeente van God vervolgd heb. Maar door de genade van God ben ik wat ik ben, en Zijn genade voor mij is niet tevergeefs geweest. Integendeel, ik heb mij meer ingespannen dan zij allen; niet ik echter, maar de

genade van God, die met mij is. Of ik het dan ben of zij, zó prediken wij en zó hebt u geloofd. Als nu van Christus gepredikt wordt dat Hij uit de doden is opgewekt, hoe kunnen sommigen onder u dan zeggen dat er geen opstanding van de doden is? En als er geen opstanding van de doden is, dan is Christus ook niet opgewekt. En als Christus niet is opgewekt, dan is onze prediking zonder inhoud, en zonder inhoud is ook uw geloof. En dan blijken wij ook valse getuigen van God te zijn. Wij hebben namelijk van God getuigd dat Hij Christus heeft opgewekt, terwijl Hij Die niet heeft opgewekt als inderdaad de doden niet opgewekt worden. Immers, als de doden niet opgewekt worden, is ook Christus niet opgewekt. En als Christus niet is opgewekt, is uw geloof zinloos; u bent dan nog in uw zonden. Dan zijn ook zij die in Christus ontslapen zijn, verloren. Als wij alleen voor dit leven op Christus onze hoop gevestigd hebben, zijn wij de meest beklagenswaardige van alle mensen. Maar nu, Christus ís opgewekt uit de doden en is de Eersteling geworden van hen die ontslapen zijn. Want omdat de dood er is door een mens, is ook de opstanding van de doden er door een Mens. Want zoals allen in Adam sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden. Ieder echter in zijn eigen orde.

De genade en de vrede van de Heer zij met ons. Amen.

De Katholieke brieven

De Katholieke brieven, een lezing uit de 1e brief van St. Petrus, zijn zegen, zij met ons.

1Pet 1: 1 - 9

Petrus, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen in de verstrooiing in Pontus, Galatië, Kappadocië, Asia en Bithynië, uitverkoren overeenkomstig de voorkennis van God de Vader, door de heiliging van de Geest, tot gehoorzaamheid en besprenkeling met het bloed van Jezus Christus: moge genade en vrede voor u vermeerderd worden.

Geprezen zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons, overeenkomstig Zijn grote barmhartigheid, opnieuw geboren deed worden tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, tot een onvergankelijke, onbevlekte en onverwelkbare erfenis, die in de hemelen bewaard wordt voor u. U wordt immers door de kracht van God bewaakt door het geloof tot de zaligheid, die gereedligt om geopenbaard te worden in de laatste tijd.

Daarin verheugt u zich, ook al wordt u nu voor een korte tijd als het nodig is bedroefd door allerlei verzoekingen, opdat de beproeving van uw geloof die van groter waarde is dan die van goud, dat vergaat en door het vuur beproefd wordt mag blijken te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, bij de openbaring van Jezus Christus. Hoewel u Hem niet gezien

hebt, hebt u Hem toch lief. Hoewel u Hem nu niet ziet, maar gelooft, verheugt u zich met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, en verkrijgt u het einddoel van uw geloof, namelijk de zaligheid van uw zielen.

Bemint de wereld niet, noch de dingen die in de wereld zijn. De wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid. Doch wie de wil van God doet blijft in eeuwigheid. Amen.

De Praxis

De Praxis, een lezing uit de Handelingen van onze vaders, de reine Apostelen die met de genade van de Heilige Geest vervuld zijn. Hun zegen zij met ons.

Hnd 3: 12 - 21

Toen Petrus dat zag, antwoordde hij het volk: Israëlitische mannen, waarom verwondert u zich hierover, of waarom kijkt u ons zo doordringend aan, alsof wij door onze eigen kracht of godsvrucht hebben bewerkstelligd dat deze man nu loopt? De God van Abraham, Izak en Jakob, de God van onze vaderen, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt, Die u hebt overgeleverd. U hebt Hem verloochend vóór Pilatus, toen die oordeelde dat men Hem zou loslaten. U echter hebt de Heilige en Rechtvaardige verloochend en gevraagd dat u een moordenaar geschonken zou worden, maar de Vorst van het leven hebt u gedood, Die God uit de doden opgewekt heeft, waarvan wij getuigen zijn. En Zijn Naam heeft deze man, die u ziet en kent, sterk gemaakt door het geloof in Zijn Naam. En het geloof dat er is door Hem, heeft hem in aanwezigheid van u allen deze volkomen gezondheid gegeven. En nu weet ik, broeders, dat u het uit onwetendheid gedaan hebt, evenals uw leiders, maar God heeft op die manier vervuld wat Hij bij monde van al Zijn profeten aangekondigd had, namelijk dat de Christus lijden zou. Kom dus tot inkeer en bekeer u, opdat uw zonden uitgewist worden en er tijden van verkwikking zullen

komen van het aangezicht van de Heere, en Hij Jezus Christus zal zenden, Die tevoren aan u verkondigd is. Hem moet de hemel ontvangen tot de tijden waarin alle dingen worden hersteld, waarover God gesproken heeft bij monde van al Zijn heilige profeten door de eeuwen heen.

Het woord Gods vermeerdert zich, verspreidt zich, neemt toe in kracht en slaat diepe wortelen in de Heilige Kerk Gods. Amen.

DE LITURGIE VAN ZATERDAG VAN HET LICHT

Het Heilige Evangelie

Mattheüs (28: 1 - 20)

Uit de psalmen van onze Leraar David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 3: 6, 4; 82: 8

Ik lag neer en sliep; ik ontwaakte, want de HEERE ondersteunde mij. U echter, HEERE, bent een schild voor mij, mijn eer; U heft mijn hoofd omhoog. Sta op, o God, oordeel de aarde, want Ú bezit alle volken. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Mattheüs. Zijn zegen, *zij met ons Amen.*

Mat 28: 1 - 20

Laat na de sabbat, toen het licht begon te worden op de eerste dag van de week, kwamen Maria Magdalena en de andere Maria om naar het graf te kijken. En zie, er vond een grote aardbeving plaats, want een engel van de Heere, die uit de hemel neerdaalde, ging erheen, rolde de steen van de opening weg en ging erop zitten. Zijn gedaante was als een bliksem en zijn kleding wit als sneeuw. De bewakers beefden van angst voor hem en werden als doden. Maar de engel antwoordde en zei tegen de vrouwen: U hoeft niet bevreesd te zijn, want ik weet dat u Jezus zoekt, Die gekruisigd was. Hij is hier niet, want Hij is opgewekt, zoals

Hij gezegd heeft. Kom, zie de plaats waar de Heere gelegen heeft. En ga haastig heen en zeg tegen Zijn discipelen dat Hij opgewekt is uit de doden; en zie, Hij gaat u voor naar Galilea; daar zult u Hem zien. Zie, ik heb het u gezegd. En zij gingen haastig van het graf weg, met vrees en grote blijdschap, en zij snelden weg om het Zijn discipelen te berichten. Toen zij weggingen om het aan Zijn discipelen bekend te maken, zie, Jezus kwam hun tegemoet en zei: Wees gegroet! Zij gingen naar Hem toe, grepen Zijn voeten en aanbaden Hem. Toen zei Jezus tegen hen: Wees niet bevreesd; ga heen, bericht Mijn broeders dat zij naar Galilea moeten gaan, en daar zullen zij Mij zien. Terwijl zij onderweg waren, zie, enigen van de wacht kwamen in de stad en berichtten de overpriesters alles wat er gebeurd was. En zij kwamen bijeen met de oudsten, en zij kwamen gezamenlijk tot het besluit om de soldaten veel geld te geven, en zij zeiden: Zeg: Zijn discipelen zijn 's nachts gekomen en hebben Hem gestolen, terwijl wij sliepen. En als de stadhouder hiervan hoort, zullen wij hem overtuigen en maken dat u zonder zorgen bent. Toen zij het geld in ontvangst genomen hadden, deden zij zoals hun was voorgehouden. En dit woord is verbreid onder de Joden tot op de huidige dag. En de elf discipelen zijn naar Galilea gegaan, naar de berg waar Jezus hen ontboden had. En toen zij Hem zagen, aanbaden zij Hem, maar sommigen twijfelden. En Jezus kwam naar hen toe, sprak met hen en zei: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van

de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen. En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen. *Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.*

Index

HET UITDELEN VAN DE COMMUNIE

Het Heilige Evangelie

Lukas (24: 1 - 12)

Uit de psalmen van onze Leraar David de profeet. Zijn zegen, *zij met ons.*

Ps 68: 2

God staat op, Zijn vijanden worden overal verspreid; wie Hem haten, vluchten voor Zijn aangezicht. *Halleluja.*

Moge God barmhartig over ons zijn en ons waardig maken om naar het Heilige Evangelie te luisteren. Een lezing uit het Heilige Evangelie volgens St. Lukas. Zijn zegen, *zij met ons Amen.*

Luk 24: 1 - 12

En op de eerste dag van de week gingen zij, heel vroeg in de morgen, naar het graf en brachten de specerijen mee die zij gereedgemaakt hadden, en sommigen gingen met hen mee. Zij nu vonden de steen afgewenteld van het graf. En toen ze naar binnen gegaan waren, vonden zij het lichaam van de Heere Jezus niet. En het gebeurde toen ze daarover in twijfel waren, zie, twee mannen stonden bij hen in blinkende gewaden. En toen zij zeer bevreesd werden en het gezicht naar de grond bogen, zeiden die tegen hen: Waarom zoekt u de Levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgewekt. Herinner u hoe Hij tot u gesproken heeft, toen Hij nog in Galilea was: De Zoon des mensen moet

overgeleverd worden in handen van zondige mensen en gekruisigd worden en op de derde dag opstaan. En zij herinnerden zich Zijn woorden. En toen zij teruggekeerd waren van het graf, berichtten ze dit alles aan de elf discipelen en aan alle anderen. En het waren Maria Magdalena, Johanna en Maria, de moeder van Jakobus, en de anderen die bij hen waren, die dit tegen de apostelen zeiden. En hun woorden leken hun kletspraat en zij geloofden hen niet. Maar Petrus stond op en snelde naar het graf en toen hij zich vooroverboog, zag hij alleen de linnen doeken liggen. En hij ging weg en verwonderde zich over wat er gebeurd was.

Glorie zij aan God tot in eeuwigheid.

Mijn God, mijn God [1]

Een gebed samengesteld uit het Psalmboek

(ⲁ̅) Ⲡⲁⲛⲟⲩⲧ ⲡⲁⲛⲟⲩⲧ ⲙⲁϩⲑⲏⲕ ⲉⲣⲟⲓ: ⲉⲑⲃⲉ ⲟⲩⲁⲕⲭⲁⲧ ⲛⲥⲱⲕ: ⲥⲉ ⲟⲩⲏⲟⲩ ⲥⲁⲃⲟⲗ ⲙ̀ⲡⲁⲟⲩϫⲁⲓ ⲛ̀ϫⲉ ⲛⲓⲥⲁϫⲓ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲁⲡⲁⲣⲁⲡⲧⲱⲙⲁ: Ⲡⲁⲛⲟⲩⲧ ⲧⲛⲁⲱϣ ⲉ̀ⲡϣⲱⲓ ⲟⲩⲃⲏⲕ ⲙ̀ⲡⲓⲉϩⲟⲟⲩ: ⲙⲏ ϫⲛⲁⲥⲱⲧⲉⲙ ⲉⲣⲟⲓ ⲁⲛ: ⲟⲩⲟϩ ϩⲉⲛ ⲡⲓⲉϫⲱⲣϩ ⲙ̀ⲡⲉϥϣⲱⲡⲓ ⲛⲏⲓ ⲉⲩⲙⲉⲧⲁⲧϩⲏⲧ.

(1) Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten, bent U ver van mijn verlossing, van de woorden van mijn jammerklacht? Mijn God, ik roep overdag, maar U antwoordt niet, en 's nachts, maar ik vind geen stilte. (Ps 22: 2, 3)

(ⲃ̅) Ⲛ̀ⲛⲟⲕ ⲇⲉ ⲁⲛⲟⲕ ⲟⲩⲫⲉⲛⲧ: ⲟⲩⲟϩ ⲁⲛⲟⲕ ⲟⲩⲣⲱⲙⲓ ⲁⲛ: Ⲟⲩϣ̀ϣϧⲓⲧ ⲛ̀ⲧⲉ ϩⲁⲛⲣⲱⲙⲓ ⲟⲩⲟϩ ⲟⲩϣⲱϣϥ ⲛ̀ⲧⲉ ϩⲁⲛⲗⲁⲟⲥ: Ⲟⲩⲟⲛ ⲛⲓⲃⲉⲛ ⲉⲑⲛⲁⲩ ⲉ̀ⲣⲟⲓ ⲁⲩⲉⲗⲕϣⲁⲓ ⲛ̀ⲥⲱⲓ: ⲁⲩⲥⲁϫⲓ ϩⲉⲛ ⲛⲟⲩ̀ⲥϧⲟⲧⲟⲩ ⲁⲩⲕⲓⲱ ⲛ̀ⲧⲟⲩ̀ⲁϧⲉ: Ⲁⲩϫⲟⲥ ϫⲉ ⲓⲥϫⲉ ⲁϥⲛⲁϩⲧ ⲁϥⲉⲣϩⲉⲗⲡⲓⲥ ⲉ̀Ⲡⲟⲥ̅ ⲙⲁⲣⲉϥⲛⲁϩⲱⲉϥ: ⲙⲁⲣⲉϥⲧⲟⲩϫⲟϥ ⲓⲥϫⲉ ⲁϥⲟⲩⲁϣϥ.

(2) Maar ik ben een worm en geen man, een smaad van mensen en veracht door het volk. Allen die mij zien, bespotten mij; zij trekken de lippen op, zij schudden het hoofd en zeggen: Hij heeft zijn zaak aan de HEERE toever-trouwd laat Die hem bevrijden! Laat Die hem

[1] Tijdens de communie wordt psalm 150 niet gezongen, maar in plaats daarvan een gebed, samengesteld uit psalmverzen. op de manier van Ⲡⲓⲉ̀ⲙⲟⲧ ϩⲁⲣ ⲛ̀ⲁⲫ† Ⲫⲓⲱⲧ.

redden, als Hij hem genegen is. (Ps 22: 7 - 9)

(ϛ̅) Ⲩⲡⲉⲣⲟⲩⲉⲓ ⲥⲁⲃⲟⲗ ⲙ̀ⲙⲟⲓ: ⲭⲉ ⲫⲁⲉⲛⲧ ⲛ̀ⲧⲭⲉ ⲟⲩⲍⲟⲭⲍⲉⲭ: ⲟⲩⲟⲍ ⲫⲱⲟⲡ ⲁⲛ ⲛ̀ⲧⲭⲉ ⲫⲏⲉⲧⲉⲣⲃⲟ̀ⲏⲑⲓⲛ: ⲁⲩⲕⲱϯ ⲉ̀ⲣⲟⲓ ⲛ̀ⲧⲭⲉ ⲟⲩⲑⲟ ⲙⲙⲁⲥⲓ: ⲍⲁⲛⲧⲁⲩⲣⲟⲥ ⲉⲩⲕⲉⲛⲓⲱⲟⲩⲧ ⲡⲉⲧⲁⲩⲁ̀ⲙⲟⲛⲓ ⲙ̀ⲙⲟⲓ: ⲁⲩⲟⲩⲱⲛ ⲛ̀ⲣⲱⲟⲩ ⲉ̀ⲣⲟⲓ ⲙ̀ⲫⲣⲏϯ ⲛ̀ⲟⲩⲙⲟⲩ̀ ⲫⲏⲉⲧⲍⲱⲗⲉⲙ ⲟⲩⲟⲍ ⲉⲧⲍⲉⲙⲍⲉⲙ.

(3) Blijf dan niet ver van mij, want de nood is nabij; er is immers geen helper. Vele stieren hebben mij omringd, sterke stieren van Basan hebben mij omsingeld. Zij hebben hun muil tegen mij opengesperd als een verscheurende en brullende leeuw. (Ps 22: 12-14)

(ϗ) Ⲁⲩⲕⲱϯ ⲉ̀ⲣⲟⲓ ⲛ̀ⲧⲭⲉ ⲟⲩⲑⲟ ⲛ̀ⲟⲩⲍⲟⲣ: ⲟⲩⲥⲩⲛⲁⲥⲱⲥⲏ ⲛ̀ⲭⲁⲭⲃⲱⲛ ⲡⲉⲧⲁⲥ ⲁ̀ⲙⲟⲛⲓ ⲙ̀ⲙⲟⲓ: Ⲁⲩⲃⲱⲗⲕ ⲛ̀ⲧⲟⲧ ⲛⲉⲙ ⲣⲁⲧ: ⲁⲩⲱⲡ ⲛ̀ⲛⲁⲕⲁⲥ ⲑⲏⲣⲟⲩ:

(4) Want honden hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord. Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen;

Ⲏ̀ⲑⲱⲟⲩ ⲇⲉ ⲁⲩⲱⲉⲗⲭⲓⲁ̀ⲧⲟⲩ ⲙ̀ⲙⲟⲓ ⲟⲩⲟⲍ ⲁⲩⲛⲁⲩ ⲉ̀ⲣⲟⲓ: ⲁⲩⲫⲱⲱ̀ ⲛ̀ⲛⲁⲍⲃⲱⲥ ⲉ̀ⲍⲣⲁⲩ ⲟⲩⲟⲍ ⲧⲁⲍⲉⲃⲥⲱ ⲁⲩⲍⲓⲱⲡ ⲉ̀ⲣⲟⲥ: Ⲏ̀ⲑⲟⲕ ⲇⲉ Ⲡⲟⲥ̅ ⲙ̀ⲡⲉⲛⲏⲣⲉ ⲧⲁⲃⲟⲏⲑⲓⲁ̀ ⲟⲩⲉⲓ ⲥⲁⲃⲟⲗ ⲙ̀ⲙⲟⲓ: ⲙⲁⲍⲑⲏⲕ ⲉⲡⲁⲭⲓⲛⲱⲟⲡⲧ

En zij, zij zien het aan, zij kijken naar mij. Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad. Maar U, HEERE, blijf niet ver

ⲉⲣⲟⲕ: Ⲙⲟⲩⲥⲉⲱ ⲛ̀ⲧⲁⲯⲩⲭⲏ ⲉⲃⲟⲗ ⲛ̀ⲧⲟⲧⲥ ⲛ̀ⲧⲥⲏⲫⲓ ⲛⲉⲱ ⲧⲁⲙⲉⲧⲱⲛⲣⲓ ⲙ̀ⲙⲁⲩⲁⲧⲥ ⲉⲃⲟⲗ ⲛ̀ⲧⲟⲧⲫ ⲛ̀ⲟⲩⲟⲩⲥⲱⲣ: Ⲛⲁⲥⲙⲉⲧ ⲉⲃⲟⲗϩⲓⲛ ⲣⲱⲫ ⲛ̀ⲟⲩ-ⲙⲟⲩ̀ⲓ: ⲟⲩⲟⲥ ⲡⲁⲑⲉⲃⲓⲟ̀ ⲉⲃⲟⲗ ⲥⲁ ⲡⲓⲧⲁⲡ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲁⲡⲓⲧⲁⲡ ⲛ̀ⲟⲩⲱⲧ.

weg; mijn sterkte, kom mij spoedig te hulp. Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame ziel van het geweld van de hond. Verlos mij uit de muil van de leeuw en van de horens van de wilde ossen. Ja, U hebt mij verhoord. (Ps 22: 17 - 22)

(ϵ̄) Ⲁⲕⲃⲁⲥⲧ ⲥⲓϫⲉⲛ ⲟⲩⲡⲉⲧⲣⲁ: ⲟⲩⲟⲥ ϯⲛⲟⲩ ⲥⲛⲡⲡⲉ ⲁⲫⲃⲓⲥⲓ ⲛ̀ⲧⲁⲁ̀ⲫⲉ ⲉ̀ϫⲉⲛ ⲛⲁϫⲁϫⲓ.

(5) Hij plaatst mij hoog op een rots. Nu heft mijn hoofd zich omhoog boven mijn vijanden. (Ps 27: 5 - 6)

(ϛ̄) Ⲁⲩϯⲛⲏⲓ ⲛ̀ⲥⲁⲛⲡⲉⲧⲥⲱⲟⲩ ⲛ̀ⲧ̀ⲯⲉⲃⲓⲱ̀ ⲛ̀ⲥⲁⲛⲡⲉⲑⲛⲁⲛⲉⲩ: ⲁⲩϯⲱ̀ⲑⲟⲩⲓⲧ ⲃⲁⲣⲟⲓ ϫⲉ ⲛⲁⲓⲃⲟϫⲓ ⲛ̀ⲥⲁ ϯⲙⲉⲑⲙⲏⲓ. Ⲁⲩⲃⲉⲣⲃⲱⲣⲧ ⲉⲃⲟⲗ ⲁ̀ⲛⲟⲕ ⲡⲓⲱⲉⲛⲣⲓⲧ ⲙ̀ⲙⲫⲣϯ ⲛ̀ⲟⲩⲣⲉϥⲙⲱⲟⲩⲧ ⲉϥⲟ̀ⲣⲉⲃ: ⲟⲩⲟⲥ ⲁⲩϯ ⲓϥⲧ ⲛ̀ⲧⲁⲥⲁⲣⲝ: ⲙ̀ⲡⲉⲣϫⲁⲧ ⲛ̀ⲥⲱⲕ Ⲡ̅ⲟ̅ⲥ̅ ⲡⲁⲛⲟⲩϯ: ⲙ̀ⲡⲉⲣⲟⲩⲉⲓ ⲥⲁⲃⲟⲗ ⲙ̀ⲙⲟⲓ: ⲙⲁⲥϧⲏⲕ ⲉⲧⲁⲃⲟⲏⲑⲓⲁ̀ Ⲡ̅ⲟ̅ⲥ̅ ⲛ̀ⲧⲉ ⲧⲁⲥⲱⲧⲏⲣⲓⲁ̀.

(6) Wie kwaad voor goed vergelden, zijn mijn tegenstanders, omdat ik het goede najaag. Zij weigerden mij, ik die de geliefde is, als een verachtelijke dode. Zij hebben mijn lichaam doorgraven met nagels. Verlaat mij niet, HEERE; mijn God, blijf niet ver van mij. Kom mij spoedig te hulp, Heere, mijn heil! (Ps 38:21-23)

(ⲍ) Ⲁⲓⲟⲩⲓ ⲁⲫⲛⲉⲑⲛⲁⲉⲣⲁⲕⲁⲩ ⲛⲥⲏⲧ ⲛⲉⲱⲏⲓ ⲟⲩⲟⲩ ⲛⲁⲫⲱⲟⲡ ⲁⲛ ⲡⲉ: ⲟⲩⲟⲩ ⲫⲛⲉⲑⲛⲁϯⲛⲟⲱϯ ⲛⲏⲓ ⲟⲩⲟⲩ ⲁⲡⲓϫⲉⲱϥ: Ⲟⲩⲟⲩ ⲁⲩϯ ⲛⲟⲩⲱⲁⲱⲓ ⲉⲧⲁⲥⲣⲉ: ⲟⲩⲟⲩ ⲁⲩⲧⲥⲱⲓ ⲛⲟⲩⲥⲉⲱϫ ⲥⲉⲛ ⲡⲁⲓⲃⲓ: ⲱⲁⲣⲉ ⲧⲟⲩⲧⲣⲁⲡⲉⲍⲁ ⲱⲱⲡⲓ ⲛⲱⲟⲩ ⲛⲟⲩⲫⲁⲱ ⲁⲡⲟⲩⲱⲟ ⲉⲃⲟⲗ ⲛⲉⲱ ⲟⲩϯⲱⲉⲃⲓⲱ ⲛⲉⲱ ⲟⲩⲥⲕⲁⲛⲇⲁⲗⲟⲛ:

(7) Ik heb gewacht op medeleven, maar het is er niet, op troosters, maar ik heb ze niet gevonden. Ja, zij hebben mij gal als mijn voedsel gegeven, in mijn dorst hebben zij mij zure wijn laten drinken. Laat hun tafel voor hen tot een strik worden en voor hun gasten tot een val.

Ⲛⲟⲩⲃⲁⲗ ⲱⲁⲣⲟⲩⲉⲣϫⲣⲉⲱⲧⲥ ⲉⲱⲧⲉⲱⲛⲁⲩ ⲁⲃⲟⲗ ⲟⲩⲟⲩ ⲧⲟⲩⲃⲓⲥⲓ ⲱⲁⲣⲉⲥⲕⲱⲗϫ ⲛⲥⲏⲟⲩ ⲛⲓⲃⲉⲛ.
Ϫⲱⲱ ⲁⲡⲉⲕⲁⲃⲟⲛ ⲉⲃⲣⲏⲓ ⲉϫⲱⲟⲩ: ⲟⲩⲟⲩ ⲡϫⲱⲛⲧ ⲛⲧⲉ ⲡⲉⲕⲁⲃⲟⲛ ⲱⲁⲣⲉⲩⲧⲁⲍⲱⲟⲩ:
Ⲫⲟⲩ ⲉⲣⲃⲓ ⲱⲁⲣⲉⲥⲱⲱⲡⲓ ⲉⲥⲱⲏⲩ: ⲟⲩⲟⲩ ⲁⲡⲉⲛⲑⲣⲉⲩⲱⲱⲡⲓ ⲛϫⲉ ⲫⲏⲉⲧⲱⲟⲡ ⲥⲉⲛ ⲛⲟⲩⲱⲁⲛⲱⲱⲡⲓ: ϫⲉ ⲫⲏⲉⲧⲁⲕⲱⲁⲣⲓ ⲉⲣⲟⲩ ⲛⲑⲱⲟⲩ ⲡⲉⲧⲁⲩⲃⲟϫⲓ ⲛⲥⲱⲩ.

Laat hun ogen verduisterd worden, zodat zij niet zien; doe hun heupen voortdurend wankelen.
Stort over hen Uw gramschap uit, laat Uw brandende toorn hen treffen.
Laat hun tentenkamp verwoest worden, in hun tenten geen bewoner zijn. Want wie Ú geslagen hebt, vervolgen zij. (Ps 69: 21 - 27)

(ⲏ) Ⲉⲑⲃⲉ ⲡⲉⲕⲣⲁⲛ ⲉⲕⲉⲃⲓⲱⲱⲓⲧ ⲛⲏⲓ ⲟⲩⲟⲩ ⲉⲕⲉⲱⲁⲛⲟⲩⲱⲧ: ⲉⲕⲉⲉⲛⲧ ⲉⲃⲟⲗⲍⲉⲛ ⲡⲁⲓⲫⲁⲱ ⲫⲁⲓ ⲉⲧⲁⲩⲭⲟⲡⲩ

(8) Wijs mij dan de weg en leid mij zachtjes, omwille van Uw Naam. Trek mij uit

ⲉⲣⲟⲓ: ϫⲉ ⲛ̀ⲑⲟⲕ ⲡⲉ ⲡⲁⲛⲁϣⲧ: ⲉⲓⲉ̀ϫⲱ ⲙ̀ⲡⲁⲡⲛⲁ ϩⲉⲛ ⲛⲉⲕϫⲓϫ.

het net dat zij heimelijk voor mij spanden, want U bent mijn kracht. In Uw hand beveel ik mijn geest. (Ps 31: 4 - 6)

(ⲑ̅) ⲁⲩⲟⲩⲁ̀ϩⲟⲩ ⲉ̀ϩⲣⲏⲓ ⲉ̀ϫⲉⲛ ⲛⲓⲙⲕⲁⲩϩ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲁⲉⲣϩⲱⲧ: ⲟⲩⲟϩ ⲁⲩⲟⲩⲁϩ ⲁ̀ⲛⲟⲙⲓⲁ̀ ⲉ̀ϫⲉⲛ ⲧⲟⲩ-ⲁ̀ⲛⲟⲙⲓⲁ̀: ⲙ̀ⲡⲉⲛⲑⲟⲩⲓ̀ ⲉϩⲟⲩⲛ ϩⲉⲛ ⲧⲉⲕ-ⲙⲉⲑⲙⲏⲓ: ⲉⲩⲉ̀ⲭⲱⲧ ⲉⲃⲟⲗϩⲁ ⲡ̀ϫⲱⲙ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲏⲉⲧⲟⲛϩ ⲟⲩⲟϩ ⲙ̀ⲡⲉⲛⲑⲟⲩ ⲥ̀ϩⲏⲧⲟⲩ ⲛⲉⲙ ⲛⲓⲑⲙⲏⲓ: ⲧ̀ⲫⲟⲡ ⲁ̀ⲛⲟⲕ ⲟⲩϩⲏⲕⲓ ⲟⲩⲟϩ ⲉⲭⲙⲟⲕϩ: ⲟⲩⲟϩ ⲛ̀ⲟⲩϫⲁⲓ ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲉⲕϩⲟ ⲫ̀ⲧ ⲡⲉⲧⲁⲭⲱⲟⲡⲧ ⲉ̀ⲣⲟϥ.

(9) Zij vermeerderen het lijden van mijn verwondingen.
Zij Voeg misdaad bij hun misdaad, laat hen niet komen tot Uw gerechtigheid.
Laat hen uitgewist worden uit het boek des levens, laat hen bij de rechtvaardigen niet opgeschreven worden.
Ik echter ben ellendig en lijd pijn; laat Uw heil, o God, mij in een veilige vesting zetten. (Ps 69: 27 - 30)

(ⲓ̅) ⲁⲩϫⲁⲧ ϩⲉⲛ ⲟⲩⲗⲁⲕⲕⲟⲥ ⲉⲭⲁⲡⲉⲥⲏⲧ: ϩⲉⲛ ϩⲁⲙⲙⲁ ⲛ̀ϫⲁⲕⲓ ⲛⲉⲙ ⲧ̀ϩⲏⲃⲓ ⲙ̀ⲫⲱⲟⲩ: ⲁⲩⲧⲁϫⲣⲟ ⲉ̀ϩⲣⲏⲓ ⲉ̀ϫⲱⲓ ⲛ̀ϫⲉ ⲡⲉⲕⲙ̀ⲃⲟⲛ ⲟⲩⲟϩ ⲛⲉⲕⲣⲱⲟⲩϣ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲁⲕⲉ̀ⲛⲟⲩ ⲉ̀ϩⲣⲏⲓ ⲉ̀ϫⲱⲓ.

(10) Zij hebben mij in de onderste kuil gelegd, in duistere oorden, in diepten.
Uw grimmigheid leunt op mij, U hebt mij neergedrukt door al Uw golven. (Ps 88: 7, 8)

(ⲓⲁ) Ⲛⲁϥⲛⲏⲟⲩ ⲥⲁⲃⲟⲗ ⲛⲁϥⲥⲁϫⲓ ⲛ̀ⲥⲱⲓ ⲉⲩⲥⲟⲡ: ⲁⲩϫⲁⲥⲕⲉⲥ ⲇⲁⲣⲟⲓ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲛ̀ϫⲉ ⲛⲁϫⲁϫⲓ: ⲁⲩⲥⲟⲃⲛⲓ ⲇⲁⲣⲟⲓ ⲛ̀ⲩⲁⲛⲡⲉⲧⲩⲱⲟⲩ: ⲟⲩⲟⲩ ⲟⲩⲥⲁϫⲓ ⲙ̀ⲡⲁⲣⲁⲛⲟⲙⲟⲥ ⲡⲉⲧⲁⲩⲥⲉⲙⲛⲏⲧϥ ⲇⲁⲣⲟⲓ: ⲙⲏ ⲫⲏⲉⲧⲉⲛⲕⲟⲧ ⲁⲛ ϧⲛⲁⲧⲱⲛϥ ⲁⲛ ϫⲉ.

(11) Gaat hij naar buiten, dan spreekt hij daarover. Allen die mij haten, mompelen tezamen over mij. Zij bedenken tegen mij wat slecht voor mij is en zeggen: verdorven praktijken kleven hem aan; wie zo neerligt, zal niet meer opstaan. (Ps 41: 7 - 9)

(ⲓⲃ) Ⲁⲛⲟⲕ ϩⲉ ⲁⲓⲉⲛⲕⲟⲧ ⲟⲩⲟⲩ ⲁⲓⲩⲱⲣⲡ ⲟⲩⲟⲩ ⲁⲓⲧⲱⲛⲧ ϫⲉ Ⲡ̅ⲥ̅ ⲡⲉⲑⲛⲁϣⲟⲡⲧ ⲉ̀ⲣⲟϥ.

(12) Ik lag neer en sliep; ik ontwaakte, want de HEERE ondersteunde mij. (Ps 3: 6)

(ⲓⲅ) Ⲟⲩ ⲡⲉ ⲛ̀ⲧⲩⲏⲟⲩ ⲙ̀ⲡⲁⲥ̀ⲛⲟϥ ⲉ̀ⲛ̀ϫⲓⲛⲑⲣⲓϣⲉⲛⲏⲓ ⲉ̀ϩⲣⲏⲓ ⲉ̀ⲛ̀ⲧⲁⲕⲟ: ⲙⲏ ϧⲛⲁⲟⲩⲱⲛϩ ⲛⲁⲕ ⲉⲃⲟⲗ ⲛ̀ϫⲉ ⲟⲩⲕⲁϩⲓ ⲓⲉ ⲉϥⲉ̀ϣϫⲱ ⲛ̀ⲧⲉⲕ ⲙⲉⲑⲙⲏⲓ.

(13) Wat voor winst is er in mijn bloed, in mijn neerdalen in het graf? Zal het stof U loven? Zal dat Uw trouw verkondigen? (Ps 30: 10)

(ⲓⲇ) Ⲛ̀ⲑⲟⲕ ϩⲉ Ⲡ̅ⲥ̅ ⲡⲁⲛⲟⲩⲧ ⲁϥⲉⲛⲧ ⲉ̀ϩⲣⲏⲓ ⲉⲃⲟⲗϩⲓⲉⲛ ϕⲗⲁⲕⲕⲟⲥ ⲛ̀ⲧⲉ ⲧⲧⲁⲗⲉⲡⲱⲣⲓⲁ ⲛⲉⲙ ⲉⲃⲟⲗϩⲓⲉⲛ ⲡ̀ϣⲱⲓ ⲛ̀ⲧⲉ ⲧϩⲩⲗⲏ.

(14) U bent de HEERE, mijn God, U heeft mij op uit een kuil vol kolkend water, uit modderig slijk. (Ps 40: 2)

(ⲓⲉ) ⲰⲠⲟⲥ ⲥⲱⲧⲉⲙ ⲟⲩⲟⲩ ⲁⲫⲛⲁⲓ ⲛⲏⲓ. ⲰⲠⲟⲥ ⲫⲱⲡⲓ ⲛⲏⲓ ⲛⲟⲩⲃⲟⲏⲑⲟⲥ: Ⲱⲕⲫⲱⲛⲉ ⲙⲡⲁⲛⲉⲉⲡⲓ ⲉⲩⲣⲁⲫⲓ ⲛⲏⲓ: ⲁⲕⲫⲟⲇ ⲙⲡⲁⲥⲟⲕ ⲟⲩⲟⲩ ⲁⲕⲱⲟⲣⲧ ⲛⲟⲩⲟⲩⲛⲟⲫ.

(15) Luister, HEERE, en wees mij genadig; HEERE, wees mijn Helper. U hebt voor mij mijn rouwklacht veranderd in een reidans, U hebt mijn rouwgewaad losgemaakt en mij met blijdschap omgord. (Ps 30: 11 - 12)

(ⲓⲋ) Ⲭⲉ ⲟⲩⲟⲛ ⲟⲩⲭⲱⲛⲧ ϩⲉⲛ ⲡⲉⲫⲙⲟⲛ ⲛⲉⲙ ⲟⲩⲱⲛϩ ϩⲉⲛ ⲡⲉⲫⲟⲩⲱϣ: ⲣⲟⲩⲉⲓ ⲉⲫⲉϣⲱⲡⲓ ⲛⲭⲉ ⲟⲩⲣⲓⲱⲓ ⲟⲩⲟⲩ ϣⲱⲣⲡ ⲛⲟⲩⲑⲉⲗⲏⲗ.

(16) Want een ogenblik duurt Zijn toorn, maar een leven lang Zijn goedgunstigheid; overnacht 's avonds het geween, 's morgens is er gejuich. (Ps 30: 6)

(ⲓⲍ) Ⲫⲟⲧⲉ ⲣⲱⲛ ⲁⲫⲙⲟⲩ ⲛⲣⲁϣⲓ: ⲟⲩⲟⲩ ⲡⲉⲛⲗⲁⲥ ϩⲉⲛ ⲟⲩⲑⲉⲗⲏⲗ: Ⲫⲟⲧⲉ ⲉⲩⲉⲭⲟⲥ ϩⲉⲛ ⲛⲓⲉⲑⲛⲟⲥ: ⲭⲉ ⲁⲡⲟⲥ ⲧⲁϣⲉ ⲓⲣⲓ ⲛⲉⲙⲁⲛ: ⲁⲛϣⲱⲡⲓ ⲉⲛⲟⲩⲛⲟⲫ ⲙⲙⲟⲛ: Ⲡⲟⲥ ⲉⲕⲉⲧⲁⲥⲑⲟ ⲛⲧⲉ ⲛⲉⲛⲉⲭⲙⲁⲗⲱⲥⲓⲁ ⲙⲫⲣⲏⲧ ⲛⲟⲩⲙⲟⲩⲛⲥⲱⲣⲉⲙ ⲉⲓⲫⲣⲏⲥ.

(17) Toen werd onze mond vervuld met lachen en onze tong met gejuich. Toen zei men onder de heidenvolken: De HEERE heeft grote dingen bij hen gedaan! De HEERE heeft grote dingen bij ons gedaan, daarom zijn wij verblijd. HEERE, breng een

Ⲉⲟⲩⲱⲟⲩ ⲙ̀ⲫⲓⲱⲧ ⲛⲉⲙ Ⲡⲱⲏⲣⲓ ⲛⲉⲙ Ⲡⲓⲡ̅ⲛ̅ⲁ̅ ⲉ̅ⲑ̅ⲩ̅: ϯⲛⲟⲩ ⲛⲉⲙ ⲛ̀ⲥⲏⲟⲩ ⲛⲓⲃⲉⲛ ⲛⲉⲙ ⲱⲁ ⲉ̀ⲛⲉⲍ ⲛ̀ⲧⲉ ⲛⲓⲉ̀ⲛⲉⲍ ⲁ̀ⲙⲏⲛ.

omkeer in onze gevangenschap, zoals waterstromen in het zuiden. (Ps 126:2 - 4)

Glorie zij aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd en tot in de eeuwen der eeuwen amen.

✣✣✣

Index